Biblioteca Polirom

D.H. Lawrence

Păunul alb

POLIROM

David Herbert Lawrence

Păunul alb

Titlul original:

The White Peacock (1911)

Traducere şi note de

Carmen Patac

EDITURA POLIROM

— 2005 —

David Herbert Lawrence, scriitorul englez care a lăsat o amprentă sensibilă asupra multor autori importanți, printre care Lawrence Durrell şi Henry Miller, s-a născut în 1885 la Eastwood, în Nottinghamshire, ca fiu al unui miner şi al unei foste învățătoare. La treisprezece ani câştigă o bursă la liceul din Nottingham, pe care-l părăseşte în 1901 din cauza sănătății precare. Pentru scurtă vreme lucrează la un atelier de articole chirurgicale (întocmai ca Paul Morel, eroul romanului *Fii şi îndrăgostiți*). Se îndrăgosteşte de Jessie Chambers (Miriam, în acelaşi roman), care, în 1903, îl va ajuta să debuteze cu mai multe poeme în *The English Review*. Între 1902 şi 1906 se angajază în învățământ, în ținutul natal, spre a strânge bani pentru universitate. În 1907 se înscrie la Colegiul universitar din Nottingham, dar în curând plănânii şubrezi îl vor obliga să renunțe la studii. Predă la Croydon, lângă Londra, până în 1912, după care se va dedica exclusiv scrisului. Moartea mamei sale, de care era extrem de ataşat, va fi redată de Lawrence în ultima parte a romanului *Fii şi îndrăgostiți*, din 1913. în 1914 are loc o altă cotitură în viața sa: căsătoria cu Frieda Weekley (născută von Richthofen), alături de care va trăi o frământată poveste de iubire, punctată de lungi călătorii în Europa, Ceylon, America şi Australia, urmate de stabiliri temporare în New Mexico, SUA şi Mexic. Relația cu Frieda îşi va găsi reflectarea în romanele *Curcubeul* (1915), *Femei îndrăgostite* (1916, publicat în 1920), *Fata pierdută* (1920),

Şarpele cu pene (1926), *Amantul doamnei Chatterley* (cele trei versiuni, scrise între 1925 şi 1928). Lawrence moare de tuberculoză în 1930, într-un sanatoriu din Vence, în Franța.

Partea întâi

Capitolul I
Cei de la Nethermere

Mă uitam la peştii ce se furişau ca nişte umbre prin bezna iazului de la moară. Erau cenuşii, urmaşi ai acelor vietăți ca argintul viu care mişunaseră pe aici demult de tot, pe vremea când valea mustea de viață. Tot locul era cufundat în visare. Visa cu ochii deschişi la începutul începuturilor. Copacii de pe malul de dincolo, înghesuiți unii într-alții, erau prea întunecați şi sobri ca să-şi piardă timpul tăifăsuind cu soarele. Buruienile, claie peste grămadă, tăceau nemişcate. Nici măcar o adiere nu clintea sălciile de pe insulițe. Apa, cu unde line şi moi, amuțise şi ea, încremenită. Doar firicelul care intra în scocul morii îşi susura singur povestea despre preaplinul vieții ce clocotise cândva în valea asta.

— Da' la ce Dumnezeu te-oi fi uitând atâta? se auzi un glas care mă făcu să tresar, cât pe-aci să cad în apă de pe rădăcinile arinului, unde mă cuibărisem.

Prietenul meu era un om al pământului, tânăr, bine făcut, cu ochi căprui. În mod normal avea pielea albă, dar soarele i-o făcuse tuciurie şi i-o împroşcase din loc în loc cu pistrui. Râse când mă văzu tresărind şi-mi aruncă o privire în care se citea că e curios să ştie la ce mă uit, dar că, în acelaşi timp, nu ar mişca un deget să afle despre ce este vorba.

— Mă gândeam că locul ăsta parc-ar fi de când lumea şi pământul. Aş zice că amintirile-l poartă undeva departe, în vremea copilăriei lui. Se uită la mine cu un zâmbet leneş şi îngăduitor.

— Tii, ce pui de somn aş mai trage aici! făcu el, întinzându-se pe malul apei.

— Păi la tine toată viaţa nu-i decât un pui de somn. Ce-o să mai râd când s-o găsi unu' să te zgâlţâie de-o să te saturi să mai tragi atâta la aghioase!

Zâmbi nepăsător şi îşi acoperi ochii cu mâna ca să nu îl supere soarele.

— Şi de ce-o să râzi, mă rog frumos? zise el alene.

— Fiindc-o să fie nostim, nostim de tot.

Tăceam amândoi de o bucată de vreme, când amicul meu se întoarse pe o parte şi începu să scobească în mal cu degetul.

— Mă miram eu să nu găsesc ceva pe-aici!

Altfel de unde dracu-atâta bâzâit? zise el cu vorba lui tărăgănată.

M-am uitat şi eu. Dăduse peste un cuib de albine. Erau grozav de frumoase, cu trupul parcă muiat în praf sclipitor de chihlimbar. Cine ştie de când era acolo cuibul ăla ca de hârtie! Câteva bâzâitoare fără astâmpăr se învârteau pe lângă grămăjoara de ouă care acum, când reginele plecaseră, nu prea mai aveau mare lucru în ele. Altele, tinere, se căzneau să zboare drept. Prea uşor nu le era lor, dar până la urmă prindeau puteri şi o porneau în zbor de ziceai că zbârnâie. Prietenul meu se uita la gângăniile care se fâţâiau ca bezmetice prin umbra firelor de iarbă.

— Hai încoace, ia vino tu la mine! spuse el, prinzând o biată albină sub un fir de iarbă şi încercând cu un altul să-i desfacă aripioarele albăstrui.

— Da' las-o pe-amărâta aia-n păcatele ei! îl rugai.

— Nu-i purta tu de grijă, că nu pățește nimic. Voiam numai să văd de ce nu zboară. N-o fi putând să-și desfacă aripile? Uite... ba nu, nu zboară. Ia s-o văd p-asta.

— Da' lasă-le odată-n pace! mă băgai eu. Dă-le drumu' s-o pornească spre soare! Abia au ieșit din ouă și tu te-ai și pus să le sâcâi. Nu le mai chinui, c-or zbura ele când le-o veni sorocu'.

El însă nu dădu doi bani pe vorbele mele și până la urmă îi rupse albinei o aripioară.

— O, Doamne, ce-am făcut!

Strivi gâza între degete. Apoi cercetă atent ouăle și scoase niște fire albe de pe lângă larva moartă. Le întorcea și pe față, și pe dos, fără să le dea de cap, și mă întreba întruna pe mine ce știam de insectele alea. Când termină, aruncă în apă ghemotocul de ouă și se sculă în picioare, scotocindu-se de zor după ceas în fundul buzunarului de la pantaloni.

— Mă gândeam eu că trebuie să fie aproape de amiază, îmi spuse el cu un zâmbet. Nu știu cum se nimerește, da' întotdeauna simt când se face de doișpe. Vii pe la noi?

— Nu-s sigur dacă tocmai pe la voi, dar, oricum, într-acolo merg și eu.

O pornirăm pe malul iazului și trecurăm podul de scânduri de peste stăvilar. Malul cu livada, care parcă își răsucise dinadins în toate chipurile pomii ei cu haine cernite, era un povârniș lung și tare abrupt, ce se prăvălea direct în grădină.

Iedera și caprifoiul puseseră stăpânire pe casa mare de piatră. Liliacul, care cândva străjuise umil intrarea, luase acuma niște proporții de mai-mai să nu te poți mișca de el. Trecurăm din grădină în curte și o pornirăm pe poteca de cărămidă ca să ajungem la ușa din spate.

— Vrei să-nchizi tu poarta? îmi spuse el peste umăr, luându-mi-o înainte cu câțiva pași.

Intrarăm în bucătărie prin odaia cea mare, unde se spălau vasele. Servitoarea tocmai scotea grăbită fața de masă din sertar, iar mama lui, un nod de femeie cu un aer puțin cam ciudat şi ochi mari, căprui, se învârtea pe lângă foc cu o furculiță în mână.

— Nu-i gata masa? întrebă prietenul meu cu o undă de indignare în glas.

— Nu, George, spuse maică-sa, cerându-i parcă iertare. N-a fost chip s-aprind focu'. N-a vrut să ardă şi pace! Da' las' că termin acuşi cu toate.

George se trânti pe canapea şi începu să citească un roman. Eu stăteam să plec, dar maică-sa stărui să rămân.

— Nu pleca! mă rugă ea. Lui Emily o să-i pară tare bine când te-o găsi aici. Şi tatii la fel.

Hai, şezi colea.

M-am aşezat pe un scaun de răchită, lângă fereastra cea mare, care dădea înspre curte. George citea, iar maică-sa nu mai prididea cu cartofii şi friptura. Avea de fiert şi de prăjit până peste cap. Aşa că pe mine mă lăsară în plata Domnului, pradă propriilor mele gânduri. George, nepăsător la tot ce se întâmpla, îi dădea înainte cu cititul. Îți venea să-l iei la palme când îl vedeai cum se trage de mustața castanie şi citeşte ca dus de .pe lume, în vreme ce câinele i se freacă de jambiere şi de genunchii pantalonilor vechi de călărie. Era aşa de mulțumit cu cartea şi mustața lui, că nici măcar nu catadicsea să-l mângâie pe Trip pe urechi. Degetele groase i se răsuceau ritmic, iar muşchii de la braț îi tresăltau uşor sub pielea brună, arsă de soare. Ferestruica pătrată de deasupra capului său lăsa să intre, ca printr-o sită, o lumină verzuie, de la frunzele castanului mare de afară, şi razele de lumină cădeau pe părul lui întunecat, iar apoi îşi treceau licărirea, tremurând, peste farfuriile pe care Annie tocmai le dădea jos de pe poliță şi peste cadranul pendulei cu postament. Bucătăria era foarte mare. Din

cauza asta masa stătea însingurată, iar scaunele boceau amarnic după canapea, care nu mai era destul de aproape ca să le țină tovărăşie. Hornul se arăta ca o prăpastie neagră, undeva în fundul bucătăriei, iar gura sobei dădea într-o nişă mititică, scăldată de lumina roşie a focului. Acolo tartorul era mama. Te cam deprima bucătăria asta. Atâta pardoseală vălurită, atâta piatră cenuşie pe care ochiul putea să se plimbe în voie, căci nu întâlnea nimic în cale, atâtea unghere ascunse şi întunecate, atâta mobilă ternă, fără pic de vino-ncoace! Husa de la canapea şi pernele cu fețe de creton de pe fotolii erau singurele lucruri vesele, roşii ca para focului, în încăperea mohorâtă, cu un aer pustiit. Poate că unii ar fi zâmbit văzând pendula aia de pe vremea străbunicii, împodobită cu tot felul de orătănii ce te lăsau care mai de care cu gura căscată. Eu însă nu puteam decât să rămân mut de uimire şi să cad pe gânduri.

Nu trecu mult şi auzirăm pe afară râcâitul paşilor grei ai tatălui. Intră şi bătrânul. Era un zdrahon de bărbat, cu o chelie de toată frumu-sețea, înconjurată de câțiva zulufi rebeli.

— Să trăieşti, Cyril! zise el vesel. Vasăzică nu ne-ai părăsit, n-ai dat bir cu fugiții. Tare mă bucur, mă băiete! Da' tu mai ai multe rânduri în dumbravă? făcu el, întorcându-se către fiu-său.

— Nici unu', răspunse George, tot cu nasul în carte. Le-am terminat.

— O, bună treab-ai făcut, băiete! Mama, nu-ş' dacă ți-am spus, da' iepurii a dat iama-n napi.

— Cred şi eu, răspunse nevastă-sa, care în clipa aia nu avea ochi decât pentru oalele şi tigăile ei de pe plită.

Cartofii fierseseră în sfârşit, iar femeia ieşi din bucătărie cu oala aburindă.

Pe masă apăru mâncarea, aşa că tatăl se apucă să taie friptura. George ridică ochii din carte ca să vadă cum stă

treaba, dar nu se opri din citit decât când se pomeni cu farfuria dinainte. Servitoarea se aşează la măsuța ei de lângă fereastră, începurăm să mâncăm cu toții. Pe poteca de cărămidă se auziră paşi. Intră o fetiță cu soră-sa mai mare după ea. Pletele ei castanii, ca puse cu furca, ieşeau de sub tichia de marinar. Puştoaica aruncă cât colo sus-numitul articol din ținuta ei vestimentară şi se aşează la masă. Nu-i mai tăcea gura de câte avea de sporovăit cu maică-sa. Sora ei mai mare, o fată de vreo douăzeci şi unu de ani, mă privi cu ochii ei căprui, strălucitori, îmi zâmbi şi ieşi să se spele pe mâini. Se întoarse, se aşează la masă şi prinse să se uite nenorocită la friptura nepătrunsă din fața ei.

— Nu mănânc carnea asta crudă nici să mă pici cu ceară! făcu ea.

— Să nu-ți muşti degetele după aia! mormăi frate-său, care mânca de parcă se băteau turcii la gura lui. Taci şi bagă-n tine, să mai prinzi şi tu ceva putere. Că doar cin' să-i altoiască pe mucoşii ăia?

Fata dădu friptura la o parte şi se apucă de cartofi. Frate-său îşi mai puse o porție şi înfulecă mai departe.

— Bă, George, da' mai dă şi tu la alții din sosu' ăla! zise Mollie, sora mai mică.

— Cum să nu? Poftiți, vă rog, domnişoară! Nu doriți cumva şi ciozvârta toată?

— Nu, i-o tăie domnişoara de doisprezece ani. Încă n-ai hăpăit-o destul, ca să te lase inima să-mi dai mie oasele.

— Mă, da' ascuțită limbă mai ai! se miră George printre înghițituri.

— Nu zău, aşa-ți dai tu cu socoteala? sări sarcastică Emily, sora mai mare.

— Da, răspunse el, fără să se sinchisească de împunsăturile ei. Văd că i s-a ascuțit limba de când ai băgat-o la tine-ntr-a şasea. Mamă, aş mai vrea un cartof dac-o mai fi vreunu' fiert cumsecade.

— George, dragu' mamii, Dumnezeu să-i mai ştie! Eu am încercat unu' şi era fiert. Da, aşa-i, sunt şi d-ăia, şi d-ăia. Uite, ia-l p-ăsta. E destul de moale. Zău, i-am fiert de mi s-a acrit şi mie.

— Da* mai lasă-l încolo şi nu-i mai tot explica' Ce i-oi fi căutând atâta-n coarne? îi sări ţandăra lui Emily.

— Se vede treaba c-a avut o zi grea la şcoală. I-or fi dat ţâncii de furcă, spuse George calm, fără să se adreseze nimănui în mod special.

— Da' de unde! chiţăi Mollie. I-a ars unuia o palmă de i-a venit ăluia sângele pe nas.

— Afurisitu' naibii! făcu Emily, înecându-se. Da' ştiu că m-am uşurat când l-am pocnit! Am în clasă câţiva...

— Daţi dracului, îi sugeră George.

Ea însă nu voia să recunoască nici în ruptul capului şi asta numai şi numai pentru că o spu-sese frate-său.

Tatăl râdea cu poftă. Mama se uita cu tristeţe în ochi la Emily, care lăsase capul în piept şi desena cu degetul pe faţa de masă.

— Sunt mai răi decât ăia de anu' trecut? o întrebă mama blând, parcă temându-se să nu o supere.

— Nu. Copii ca toţi copiii, răspunse ea sec.

— Da, copii ca toţi copiii, făcu George, numai că ei îi vine să-i snopească-n bătaie. Annie, mai adu nişte zahăr, zise el, uitându-se la zaharniţă şi la budinca din faţa lui.

Servitoarea se sculă de la măsuţa ei din colţ. Mama se sculă şi ea şi amândouă se repeziră la bufet. Emily îmbucă de câteva ori, cu gândurile aiurea.

— Ce ştii tu, George? spuse ea cu amărăciune. N-o da Dumnezeu s-ajungi vreodată în faţa elevilor! Te-ai lecui şi n-ai mai face atâta pe nebunu'. Ai vedea şi tu lumea cu* alţi ochi.

— Nu zău! pufni el cu dispreţ. Păi io-i caftesc de le dă sângele pe nas la toţi.

— Da' ce', tu crezi că la şcoală merge ca aici? Să stai şi să mugeşti agale, ca un viţel pus la îngrăşat?

Vorbele lui Emily o distrară atât de tare pe Mollie, că fetiţa începu să râdă în hohote, spre groaza mamei, care se sculă în picioare, tremurând toată de frică să nu se înece copilul.

— Şi asta numeşti tu glumă, Emily? o mustră George, uitându-se la feţişoara schimonosită a mezinei.

Emily era prea nervoasă ca să mai strice vorbele pe el, aşa că se sculă de la masă. Nu trecu mult şi cei doi bărbaţi o porniră spre pârloagă, la napi, iar eu plecai să conduc fetele la şcoală.

— Mă scoate din sărite de nu mai pot, izbucni Emily cu năduf.

— Uneori e cam porc, îndrăznii eu.

— Şi ce porc! Mă calcă pe nervi când îşi dă aere, de parcă le-ar şti pe toate. Îmi vine să-l strâng de gât. Şi când o văd pe mama că se face mică în faţa lui...

— Îţi vine să-nnebuneşti, completai eu.

— Să-nnebuneşti! repetă ea, cu glasul tremurând de furie.

Făcurăm câţiva paşi în tăcere.

— Mi-ai adus poeziile alea ale tale? mă întrebă ea.

— Nu. Iartă-mă. Iar le-am uitat. Mai bine zis, le-am trimis în altă parte.

— Dar mi-ai promis.

— Parcă tu nu ştii cum e treaba la mine cu promisiunile? Sunt nestatornic ca adierea vântului.

Emily se încruntă, nervoasă şi mai dezamăgită decât era cazul. Când ne-am despărţit, la cotul drumului, mi-am dat seama că reproşul ei îmi rămăsese viu în minte. Întotdeauna îi simţeam reproşurile după ce pleca.

Am trecut pârâiaşul sprinţar, care se pornea din iazul năpădit de buruieni. Pietrele albe şi late sclipeau în soare,

iar apa luneca somnoroasă printre ele. Vreo doi fluturi albaştri ca seninul cerului îmi arătară drumul până sus, pe deal, zburând din floare în floare peste câmpul pe care soarele îşi lăsase razele să se joace în voie. Intrai în pădure. Stejarii îşi plecară crengile, oferindu-ne umbra lor în semn de recunoştinţă. Era atâta linişte în desişul răcoros al pădurii, că nici nu-mi venea să mă urnesc de acolo. Ferigile îşi întindeau braţele spre mine şi pădurea mă chema dulce la sânu-i. Dar călătorului îi sade bine cu drumul şi am pornit-o mai departe, mânat de o cohortă de muşte, care purtau un adevărat război de gherilă în jurul capului meu. Şi o ţinură aşa până la tufele întunecate de smirdar, unde mă lăsară în pace, căci simţiseră, fără doar şi poate, mirosul de oţet cu zahăr de la borcanele Rebeccăi.

Căsuţa din cărămidă roşie, cu acoperişul ei decolorat şi pleoştit, moţăia pe partea cu soare şi dormea adânc pe partea cu umbră. Dormea la umbra arţarilor, ce îşi făcuseră maiestuos apariţia din pădure, impunând respect tuturor.

În sufragerie nu era nimeni, dar din micul nostru birou se auzea zumzetul unei maşini de cusut. Era aidoma unei insecte grozav de războinătoare, care bâzâie în dreapta şi în stânga, când mai tare, când mai încet, când mai deloc. Apoi se auzi zdrăngănitul pianului din salon. Începu cu patru sau cinci sunete groase şi continuă în salturi mici, pe toată claviatura, ca şi cum o broască din cale afară de grasă ar fi ţopăit pe clape, de la un cap la altul.

„Mama o fi ştergând praful în salon”, îmi spusei în sinea mea.

Sunetul neobişnuit al bătrânului pian mă făcu să tresar. Era pianul vechi al mamei. Corzile de sub învelitoarea primitoare, din mătase verde – deşi trebuia să îndrepţi pliurile roase de vreme ca să vezi că nu era de culoarea bronzului –, i se subţiaseră şi se uscaseră precum glasul unei femei bătrâne, care abia-abia mai scoate câte un sunet.

Bătrânețea îngălbenise dinții de la pianul mamei şi îi subțiase şi mai tare picioarele ca nişte fuse. Bietul de el, tot ce putea face era să scârțâie şi el acolo când Lettie îl mângâia disprețuitor pe clape. Aşa că buzele strânse şi înnegrite i se deschideau numai când apărea cârpa de praf.

Şi totuşi acuma pianul vechi, cu aer de fată bătrână, începu să cânte cu glas subțirel o melodie de pe vremea reginei Victoria. Eram aproape sigur că în fața clapelor se aşezase o femeie subțirică, sfioasă, cu buclele ca nişte cârnăciori lăsate de o parte şi de alta a capului. O şi vedeam stând acolo. Şi cântecelul ei, sfios ca şi ea, îmi trezea întruna senzații de demult, pe care însă nu reuşeam să le desluşesc, căci memoria mă lăsa când îmi era lumea mai dragă. Şi cum stăteam aşa, încercând să dau contur simțirilor mele nedefinite, apăru Rebecca să ia fața de masă.

— Beck, cine cântă? o întrebai.

— Cum, Cyril, nu ştii? Maică-ta, cin' să cânte?

— Da' ea nu cântă niciodată la pian! Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap că se pricepe la aşa ceva.

— Of, Doamne! făcu Rebecca. Cum să nu! Erai un năpârstoc acolo şi te jucai toată ziua pe lângă fusta ei cu cartea de rugăciuni şi ea-ți cânta din gură. Cine-i de vină că nu-ți mai aduci aminte când avea părul lung şi moale ca mătasea, tot numa' inele? Cine-i de vină că nu ți-o mai aduci aminte când îți cânta şi din gură, şi la pian? Lettie nici nu venise pe lume şi taică-tău...

Rebecca se întoarse cu spatele şi ieşi din cameră. Mă dusei şi eu să trag cu ochiul la ce se petrecea în salon. În fața pianului mic şi înnegrit de vreme mama îşi mişca pe clape degetele gră-sulii şi cam țepene. Un zâmbet palid îi apăruse pe buze. În clipa aia Lettie trecu pe lângă mine ca o furtună şi se aruncă de gâtul mamei, copleşind-o cu sărutări.

— Ia uite că scumpa mea cea mai scumpă cântă la pian! Păi bine, femeiuşco, noi nici n-am avut habar că tu ştii să cânți la pian!

— Nici nu ştiu, răspunse mama, râzând şi desfăcându-se din strânsoare. Pur şi simplu mă-ntrebam dac-o să fiu în stare să scot ceva din cântecul ăsta vechi. L-am învățat când eram mică, tot la pianul ăsta. Era crăpat ca vai de lume, da' altu' n-aveam.

— Hai, scumpeteo, mai cântă-ne, mai cântă-ne ceva! A fost ca un clinchet de pahare şi tu eşti nemaipomenită la pian. Hai, scumpo, mai cântă-ne! o imploră Lettie.

— Nici nu mă gândesc! sări mama. Când simt mângâierea clapelor pe degete, parcă mă înmoi şi devin sentimentală. Doar n-oți fi vrând să mă vedeți smiorcăindu-mă acuma, la bătrânețe?

— Bătrânețe! Auzi la ea! o mustră Lettie, copleşind-o din nou cu sărutări. Eşti încă tânără şi poți foarte bine să cânți romanțe. Hai, mămico, povesteşte-ne!

— Ce să vă povestesc, fetița mea?

— Despre vremea când cântai la pian.

— Despre vremea când mai puteam să-mi mişc degetele şi nu-mi înțepeniseră ca acum, la cincizeci şi ceva de ani? Pe unde-ai umblat, Cyril, de n-ai venit la masă?

— Pe-aici pe-aproape. În vale, la Strelley Mill.

— Nici nu se putea altfel, spuse mama cu răceală în glas.

— Cum adică „nici nu se putea altfel"? o întrebai eu.

— Şi-n clipa când Em a plecat la şcoală, ai plecat şi tu, nu? se băgă Lettie.

— Da, exact, am răspuns.

Amândouă erau supărate pe mine.

— Au ținut să stau la ei la masă, am zis eu, lăsând la o parte şi bruma de indignare care îmi mai rămăsese.

Mama nu-mi mai spuse nimic. Strica orzul pe gâşte.

— Marele George şi-a găsit vreo prietenă? întrebă Lettie.

— Nu, şi dac-o ţine tot aşa, nici n-o să-şi găsească vreodată. Ce, crezi că e vreuna destul de bună pentru el?

— Zău dacă ştiu ce-or fi având oamenii ăia de ţi-au căzut cu tronc şi nu te mai dezlipeşti de ei, spuse mama.

— Nu fi rea, zisei eu, călcat pe coadă. Ştii doar că ţin la ei.

— Ştiu că ţii la ea! mi-o trânti sarcastic mama. Cât despre ăla... e-un ţânc cu caş la gură. Şi, la urma urmei, la ce să te-aştepţi când mă-sa l-a răzgâiat până n-a mai putut? Da' mă mir de ce te-oi fi dând atâta pe lângă el, mai spuse ea şi pufni pe nas cu dispreţ.

— Aşa... e destul de prezentabil, îşi dădu Lettie cu părerea, zâmbind.

— Ca să nu mai spunem ce bărbat ai putea scoate tu din el, am zis eu şi am făcut o reverenţă, luând-o pe soră-mea în zeflemea.

— Numai că pe mine că doare-n cot de el, făcu şi ea, tot în zeflemea.

Apoi îşi dădu deodată capul pe spate şi părul ei frumos, scăpat din strânsoare, se împrăştie ca o ploaie de aur în lumina soarelui.

— Cu ce să mă-mbrac, mamă? zise ea.

— Ce mă-ntrebi pe mine?

— Cred c-o să-mi pun rochia mov, da' mi-e c-o să-şi piardă culoarea la soare, spuse ea, dusă pe gânduri.

Avea aproape un metru optzeci, dar era zveltă. Părul ei blond strălucea cu reflexe castanii. Avea ochi frumoşi, sprâncene frumoase. Nasul însă nu îi era deloc frumos. În schimb, mâinile îi erau superbe.

— Unde te duci? o întrebai. Nu-mi răspunse.

— A, la Tempest! am remarcat eu. Ea nu zise nici „da", nici „nu".

— Nu văd ce-oi fi găsind la el, mai spusei eu.

— Da, aşa-i! Nu-i nici mai bun, nici mai rău decât alţii.

Şi începurăm amândoi să râdem.

— Să nu crezi că am ceva cu el, zise tot ea, roşind. Mă duc doar să joc tenis. Vii şi tu?

— Şi ce te faci dacă vin?

— O să ne pară aşa de bine la toţi, zău! spuse ea, dându-şi capul pe spate.

— Ura! exclamai eu, cu o ironie aproape imperceptibilă.

Lettie râse, se înroşi până în vârful urechilor şi o porni în goană pe scări în sus.

Peste o jumătate de oră băgă capul pe uşă, în birouaş, ca să-şi ia la revedere de la mine. Voia să vadă dacă îmi place cum arată. Era aşa de încântătoare cu rochia ei nouă de in şi cu pălăria înflorată, că nu aveam cum să nu fiu mândru de ea. Se aştepta să o urmăresc cu privirea de la fereastră, căci îmi făcu semn dintre tufele mari de smirdar, fluturând o mănuşă de dantelă, apoi, strălucind ca o floare, dispăru printre alunii verzi. Drumul ei trecea prin pădure, în sens invers faţă de Strelley Mill, şi urma o potecă printre pâlcurile de copaci, până la şosea. Şoseaua astă mergea vreo jumătate de kilometru pe lângă Nethermere, lăcuşorul nostru. Nethermere e cel mai de jos din toate cele trei lacuri. Celelalte două sunt iazurile morii de la Strelley, cel de sus şi cel de jos. Al nostru e şi cel mai mare, şi cel mai frumos. E lung de un kilometru jumate şi lat cam de vreo trei sute de metri. Pădurea se întinde până pe malul lui. De partea cealaltă e Highclose, care-i cocoţat pe un deal, dincolo de marginea cea mai îndepărtată a lacului. Se uită la noi, cei din Woodside, cu un singur ochi, cum s-ar zice, în vreme ce căsuţa noastră priveşte pieziş la casa cea mândră şi abia dacă îndrăzneşte, timidă, să îşi scoată căpşorul printre copaci.

O puteam vedea pe Lettie cum merge cu pas uşor pe marginea apei. Cu umbrela de soare deschisă, părea o corabie cu pânze ce se arată în zare. Trecu prin

deschizătura din gardul de nuiele de la pâlcul de pini, urcă povârnişul şi în curând se pierdu din nou printre copacii de lângă Highclose.

Pe pajişte, Leslie, cu trabucul aprins, stătea tolănit într-un scaun pliant, sub un fag cu frunze ca arama. Se uita cum se strânge scrumul, cenu-şiu şi straniu, în lumina caldă a zilei şi îi părea rău de biata Nell Wycherley, pe care o condusese la gară de dimineață. Oare n-or fi podidit-o lacrimi amare când a văzut că trenul o duce departe, departe...? Neghioabe mai sunt şi fetele astea când e vorba de bărbați! Dar Nell e o gâsculiță tare scumpă şi o să o pună el pe Marie să îi scrie.

Exact când ajunsese cu gândurile în punctul acesta, zări o umbrelă de soare fluturând pe potecă şi căzu pe loc într-un somn adânc, cu ochii abia întredeschişi, doar atât cât să nu îi scape Lettie de sub observație. Văzând că păzi-torul ei doarme fără pic de eleganță, cu scrumul de la trabuc nescuturat, fata rupse o rămurică de lămâiță cu bobocei albi ca fildeşul, ce nu se desfăcuseră încă să umple văzduhul cu mireasma lor dulce. Nu ştiu cum se poate explica gâdilitura pe care o simți el în vârful nasului înainte ca Lettie să-l gâdile cu adevărat. Cert este că stătu nemişcat, îndurând cu stoicism, până când petalele îl mângâiară uşor. Apoi, trezindu-se brusc din somn, exclamă:

— Lettie, tu aici? Tocmai visam că mă potopise cineva cu sărutări.

— La rădăcina nasului? râse ea. Şi cine te potopise cu sărutări?

— Vrei să spui cine mi-a dat senzația asta? întrebă el zâmbind.

— Întrucât eu numai te-am atins pe nas, probabil că-n vis îți apăruse...

— Ei, ei! spuse el, plin de speranță.

— Îți apăruse doctorul Slop, i-o trânti ea, zâmbind ca pentru sine, în vreme ce îşi închidea umbrela.

— Cine-i domnul despre care vorbeşti? Nu-l cunosc, zise tânărul, temându-se că fata râdea de el.

— A, nici vorbă! Nasul tău are o formă clasică, răspunse ea, aruncându-i pe furiş una dintre privirile alea cu care femeile ştiu atât de bine să mângâie vanitatea bărbaților.

El radie de plăcere.

Capitolul II
Cui o să-i arunce zeița mărul?

Vuietul prelung al vântului prin pădure, gemetele şi suspinele lui prin arțarii şi stejarii de pe lângă casă îi dăduseră lui Lettie o stare de nelinişte. Nu avea chef să se ducă nicăieri, nu avea chef să facă nimic, aşa că se ținu de capul meu să ieşim un pic la plimbare pe malul lacului. Trecurăm printre tot felul de ferigi, prin zmeurişul şi rugii de mure din fața casei, toate grozav de încâlcite, şi o pornirăm la vale, prin iarbă, până pe malul lacului Nethermere. Vântul încrețea vălurele gureşe pe oglinda apei. Le auzeam zuruitul prin pietriş, auzeam şuieratul frunzelor de papură, care spintecau aerul ca nişte săbii, simțeam adierea vântului biciuindu-ne obrajii şi toate astea ne trezeau încet-încet la viață.

Creţuşca cea înaltă înflorise pe fâşia de plajă de pe marginea lacului. Ne afundaserăm în ea până la genunchi. Mergeam şi nu ne puteam lua ochii de la vălurelele nesupuse şi înspumate şi de la sălciile argintii de pe malul mai îndepărtat, în locul unde Nethermere se îngustează spre capătul de sus şi primeşte pârâiaşul de la Strelley, pădurea se abate din drumul ei şi lasă apa să-i mângâie trunchiurile. Ne croirăm drum de-a lungul malului, strivind sub călcâie

izmă, care îți ia răsuflarea cu mirosul ei puternic, şi uitându-ne pe ici, pe colo, prin locurile mlăştinoase, la câte un cuib zdrenţuit, acum părăsit de zburătoare. Nişte nagâți tineri şi subțirei țâşniră când simțiră că ne apropiem şi o porniră în zbor uşor, cu gâturile întinse, înfricoşați de ceva care nu le putea face nici un rău. Unul sau doi o zbughiră, chiuind, să se ascundă în pădure. Aproape în aceeaşi clipă se întoarseră lângă noi ca să zvâcnească din nou în sus, copleşiți de uimire şi spaimă.

— Ce i-o fi speriat pe zănaticii ăştia? mă întrebă Lettie.

— De un' să ştiu? Uneori sunt obraznici de n-au pereche. Nu le pasă de nimeni şi de nimic. Alteori se pun pe cârâit şi-o iau la sănătoasa ca din senin, de parc-ar avea un şarpe sub aripi.

Lettie nu prea se sinchisea de mine, oratorul de lângă ea. O porni înainte şi îşi făcu loc, dând la o parte ramurile unui soc care, milostiv din fire, o îmbrăcă din cap până în picioare cu florile lui, ce căzeau ca firimiturile dintr-o felie de pâine, învăluind-o cu mirosul lor de spițerie. Mă luai după ea, primindu-mi porția de hapuri de la soc, şi deodată o auzii scoțând un „Cyril, ce-i asta?" care mă făcu să tresar.

Pe mal era o pisică neagră. Avea labele din spate pline de sânge. Şi le prinsese într-o cursă. Sunt sigur că tocmai sărea după pradă când a căzut în capcană. Ce uitătură cumplită, sălbatică! Nici nu e de mirare că îi băgase în sperieți pe bieții nagâți, care se porniseră să chiuie isteric. Se uita la noi fioroasă şi gemea gros.

— Doamne, câtă cruzime! țipă Lettie, tremurând înfiorată.

Mi-am înfăşurat o mână cu şapca şi cealaltă cu eşarfa lui Lettie şi m-am aplecat să desfac cursa. Pisica se repezi cu dinții şi, în convulsii, sfâşie eşarfa. Când se văzu liberă, făcu un salt şi apoi căzu sfârşită, dar nu ne slăbi din ochi. Am

înfăşurat biata pisică în haina mea şi am luat-o în braţe, murmurând:

— Săraca de tine! Am zis noi c-aşa ai s-o sfârşeşti, sărmană doamnă Nickie Ben!

— Ce faci cu ea? întrebă Lettie.

— O ştiu. E de la Strelley Mill. Am s-o duc la ea acasă.

Bietul animal se zvârcoli şi gemu pe drum, dar tot acolo ajunse. Ai casei făcură ochii mari de uimire când mă văzură intrând în bucătărie fără haină, cu o boccea ciudată în braţe şi cu Lettie după mine.

— Am adus-o pe biata doamnă Nickie Ben, spusei eu, desfăcându-mi povara.

— Nu le-ar fi ruşine! făcu Emily, întinzând mâna să mângâie pisica, dar se trase repede înapoi, amintindu-mi cum făcuseră nagâţii.

— Asta le-aşteaptă pe toate! spuse mama.

— Tare-aş vrea să-i văd pe domnii pădurari cum le-ar fi dac-ar sta cu picioarele goale-ntr-o cursă! Numa' vreo două-trei zile, nu mai mult, zise Mollie pe un ton răzbunător.

O puserăm pe amărâta aia de pisică pe covoraş şi îi dădurăm lapte cald. Bău foarte puţin. Era sleită de puteri. Mânioasă, Mollie îl aduse pe domnul Nickie Ben, un motan negru de toată frumuseţea, ca să vadă în ce hal a ajuns soaţa lui. Domnul Nickie Ben se uită, îşi arcui spinarea lucioasă şi o tuli cu paşi repezi. Se auziră proteste generale, venite din partea sexului slab, împotriva lipsei de inimă a bărbaţilor.

George veni după nişte apă caldă. Îngăimă ceva, uimit că ne vede, şi ochii i se luminară dintr-odată.

— Uită-te la doamna Nickie Ben! strigă Mollie.

George se lăsă în genunchi pe covoraş şi înălţă puţin labele pisicii.

— Rupt, zise el.

— Doamne Dumnezeule! îngrozitor! exclamă Emily, tremurând din toate încheieturile, şi ieşi din bucătărie.

— Amândouă? întrebai eu.

— Numai una. Uite-aici.

— Vezi c-o loveşti şi-o doare! zise Lettie.

— Acuma-i tot un drac! îi răspunse el.

Mollie şi mama plecară în grabă şi nu se opriră decât în salonaş.

— Şi-acum ce-ai de gând să faci? îl întrebă Lettie.

— Ce-oi putea ca s-o scap de viaţa asta nenorocită, răspunse George, luând în braţe biata pisică.

Ne duserăm amândoi după el, în şură.

— Ca să meargă mai repede, spuse, am s-o-nvârt un pic de coadă pân-o dau cu capu' de perete.

— Doamne, nu! Simt că-mi pierd minţile! exclamă Lettie.

— Atunci o s-o-nec, spuse George, zâmbind.

Luă o sfoară, făcu un laţ şi-l trecu pe după gâtul pisicii, lângă care legă un fier de călcat. De fierul de călcat legă o funie lungă. Lettie şi cu mine îl priveam îngroziţi.

— Sper că nu vii şi tu cu noi, spuse George. Lettie se uită la el, albă la faţă.

— N-o să-ţi pice bine, îi mai spuse el.

Ea nu răspunse, dar o porni după noi prin curte şi apoi prin grădină. Pe malul iazului George se întoarse din nou spre mine şi Lettie.

— Ei, acu-i acu'! în voi mi-e nădejdea să faceţi pe bocitoarele.

Cum nici unul din noi nu scoase o vorbă măcar, George zâmbi şi aruncă în apă biata mâţă, care se zvârcolea în ghearele morţii.

— Adio, doamnă Nickie Ben!

Ramaserăm un timp pe mal. George ne măsură curios cu privirea.

— Cyril, zise Lettie liniştită, câtă cruzime!

Nu ți se pare groaznic?

Ce puteam să îi spun?

— De mine vorbeşti? întrebă George.

— Nu... mă gândeam aşa... în general. Când om pleca de-aici, din urmele paşilor noştri o să țâşnească sânge.

George se uită la ea serios, cu ochii lui întu-necați.

— N-am avut încotro. A trebuit s-o înec. Din milă, mai spuse el în timp ce lega funia de un par din lemn de frasin.

Pe urmă se duse să ia o cazma şi făcu o groapă în pământul negru şi vechi de când lumea.

— Dacă biata mâță ar fi fost un hoit mai frumos, i-ați fi pus şi viorele pe mormânt, zise el.

George înfipsese cazmaua în pământ şi trăsese pisica şi fierul de călcat spre el.

— Ehe, spuse, uitându-se la mogâldeața aia oribilă, nici acu' n-arată chiar rău! Ce mândrețe de pisică a fost!

— Îngroap-o şi termină odată! îl repezi Lettie.

George se conformă, dar nu se putu abține să nu o întrebe:

— Ți-e teamă c-ai să visezi urât la noapte?

— Nu mă sperii eu de vise, răspunse ea, întorcându-se să plece.

Intrarăm în salonaş, Lettie şi cu mine. Emily stătea lângă fereastră şi-şi rodea unghiile. Salonaşul era o cameră lungă şi nu foarte înaltă, cu o grindă solidă, butucănoasă, ce susținea tavanul. Peste tot erau împrăştiate sumedenie de flori de câmp şi frunze verzi: pe polița căminului, pe lângă cămin, pe pian. Odaia avea răcoarea mirosului de pădure.

— Gata? întrebă Emily. Şi tu ai stat acolo, după coada lui? Dac-aş fi văzut toată scena, mi-ar fi fost silă să mă şi uit la el. Mai degrab-aş fi luat o omidă-n palmă decât să pun mâna pe el.

— Nici eu n-aş muri de plăcere dac-ar pune mâna pe mine, spuse Lettie.

— Cruzimea şi brutalitatea au ceva dezgustător, continuă Emily. Pe mine George mă dezgustă până-n fundul sufletului.

— Zău? se miră Lettie, zâmbind rece şi îndreptându-se spre pianul cel vechi. E-un tip sănătos, plin de vigoare. Cred că nici n-a fost bolnav vreodată.

Se aşează la pian şi cântă ceva la întâmplare, lăsând notele amorţite să cadă ca nişte frunze moarte de pe pianul trufaş, de o vârstă cu bunica.

Emily şi cu mine stăteam de vorbă lângă fereastră despre cărţi, despre oameni. Era grozav de serioasă în ce spunea şi în general reuşea să mă reducă şi pe mine la aceeaşi stare.

După un timp apăru şi George. Terminase de muls vacile şi le dăduse de mâncare. Lettie cânta încă la pian. O întrebă de ce nu cântă ceva care să aibă cât de cât o melodie şi treaba asta o făcu să se răsucească cu tot cu scaun. Avea de gând să îi răspundă în aşa fel încât să îl usture. Dar când îl văzu, rămase fără grai. Vorbele i se risi-piră ca nişte păsări speriate. George venise din bucătărioară, de la spălat, direct în salonaş. Rămăsese în picioare în spatele scaunului pe care stătea Lettie şi îşi ştergea netulburat mâinile de apă. Avea mânecile suflecate până la umăr şi cămaşa descheiată aproape până jos. Lettie se cam fâstâci când îl văzu aşa cum era, stând cu picioarele depărtate, cu jambierele şi ghetele murdare, cu pantalonii rupţi în genunchi, cu pieptul şi braţele goale.

— De ce nu cânţi ceva care să aibă cât de cât o melodie? repetă el, frecându-se cu prosopul pe umeri, pe sub cămaşă.

— O melodie? spuse ea ca un ecou, cu ochii la muşchii lui, care ieşeau la iveală ori de câte ori îşi mişca braţele, la tresăltarea pieptului său alb şi minunat ca de statuie.

Pe urmă, după ce se uită curioasă la dunga care despărţea pielea arsă de soare de pielea albă de sub bărbie, îi întâlni privirea şi se întoarse din nou spre pian. Sângele îi

urcă imediat până în vârful urechilor. Noroc cu claia ei de bucle aurii, care ascunse totul.

— Ce să cânt? întrebă ea, trecându-şi degetele pe clape, oarecum dezorientată.

El trase o carte de cântece dintr-un vraf mic de partituri şi i-o puse dinainte.

— Pe care vrei să-l cânți ca să-ți aud glasul? întrebă ea, înfiorându-se puțin, căci îi simțea brațele atât de aproape de ea.

— Oricare-ți place ție.

— Un cântec de dragoste? întrebă ea.

— Dacă vrei, da, fie şi-un cântec de dragoste, zise el cu un ton insinuant şi stângaci, care o făcu pe fată să se crispeze.

Ea nu îi răspunse nimic, ci începu să cânte la pian „Salcia cu pițigoi" de Sullivan. George avea o voce de bas destul de bună, deşi nu foarte amplă, şi cânta cu mare plăcere. După asta Lettie îi dădu „Goleşte paharul în sănătatea mea numai din ochi". La sfârşit se întoarse spre el şi îl întrebă dacă i-au plăcut cuvintele. El zise că i s-au părut cam tâmpite, dar se uită la ea cu ochii lui căprui, arzători, în care se citea o provocare şovăielnică.

— Ți se par aşa fiindcă în ochii tăi nu e nici un strop de vin pe care să-l bei în sănătatea cuiva, zise ea, răspunzându-i la provocare cu strălufgerarea albastră a ochilor ei, peste care lăsă apoi să îi cadă pleoapele cu gene lungi şi arcuite.

El râse (şi în râsul lui se simțea că e oarecum conştient de situație) şi o întrebă de unde ştie.

— Cum să nu ştiu! spuse ea molcom, privindu-l şi prefăcându-se că nu dă doi bani pe el.

Ştiu foarte bine, fiindcă ochii tăi sunt întotdeauna la fel. Ai aceeaşi privire de câte ori mă uit la tine. După mine, oamenii care au stofă-n ei vorbesc din ochi. De-asta trebuie

să-i respecți pe unii, deşi n-au învățat prea multă carte-n viață.

Ochii lor spun atâtea şi ştiu atâtea!

Cât a vorbit, Lettie s-a uitat întruna la el. S-a uitat să vadă cum îi admiră profilul ei trufaş şi părul în care se încurcau razele de soare, s-a uitat să-l vadă cum încearcă să se convingă că e măcar un dram de adevăr în spusele ei, s-a uitat până când George a început să râdă cam anemic, cu un râs încurcat şi mai puțin mulțumit decât de obicei. Apoi s-a întors în altă parte, zâmbind.

— Nu-i nimic mai de Doamne-ajută-n cartea asta, spuse ea, întorcând necăjită foile.

I-am găsit o carte din care alese „Să facă reproşuri". Lettie avea o voce frumoasă, de soprană. Lui George îi plăcu grozav cântecul şi se apropie mai tare de ea. La sfârşit, când Lettie se uită împrejur, cu flăcări în ochi şi cu un aer de copil afurisit, îl văzu sorbind-o din priviri. Şi avea omul ăsta nişte ochi minunați!

— Asta-ți place, zise ea cu un aer de superioritate, ca şi cum, vezi Doamne, tot ce ai de făcut pe lumea asta e să pui mâna pe uriaşa carte a sufletului şi să o iei foaie cu foaie până când o să găseşti locul care se potriveşte uneia ca ea.

— Cum să nu, răspunse el plin de emfază, recunoscând-o astfel pe Lettie drept învingătoare.

— Eu prefer „să cânt şi să dansez" pe lângă „ridurile grijii lui" decât să-i închid uşa-n nas când mă bag în culcuşul meu de lângă horn. Tu nu? îl întrebă ea.

El râse şi, până să îi răspundă, îşi stoarse creierii, doar-doar va înțelege ce o fi vrut să spună.

— Aşa cum faci tu, adăugă ea.

— Ce? întrebă George.

— Stai cu simțurile pe jumătate adormite şi pe jumătate treze.

— Zău? întrebă el.

— Sigur că da. Bos, bovis, bou. Aşa eşti, ca un bou în colţul lui. Mâncare şi tihnă, nimic altceva. Nu-ţi place traiul tihnit? îl întrebă ea, zâmbind.

— Da' de ce mă-ntrebi? Ce, ţie nu-ţi place? rosti el încurcat.

— Cum să nu! Vino să-mi întorci foaia când cânt. O să-ţi fac eu semn cu capul. Adu-ţi un scaun.

Începu să cânte la pian o romanţă de Schubert. El se aplecă mai mult spre ea, ca să ajungă la partitură. Lettie simţea cum părul ei despletit atingea obrazul bărbatului şi îi aruncă iute o privire amuzată, fără să se oprească din cântat. Când ajunse în josul paginii, îi făcu semn. El însă plutea pe alte meleaguri.

— Da! exclamă ea, pierzându-şi imediat răbdarea.

El întinse mâna spre partitură, dar ea i-o dădu la o parte, îşi întoarse singură foaia şi continuă să cânte.

— Iartă-mă! zise el, roşind de-adevăratelea.

— Nu-ţi face griji, spuse Lettie, continuând să-şi plimbe degetele pe claviatură fără să îl bage în seamă. Ei, zise ea în sfârşit, cum te-ai simţit când cântam?

— Ăăă... ca un dobitoc, răspunse el, încurcat din cale afară.

— Mă bucur că mi-o spui, da' nu la asta mă refeream. Ce simţeai când ascultai muzica?

— Nu ştiu... simţeam... sau nu simţeam ceva... răspunse el, făcând dinadins pe prostul şi gândindu-se mult înainte de a răspunde, ca de obicei.

— Ţi-am spus eu, zise ea ritos. Ori dormi, ori eşti tâmpit. Cum, muzica asta nu ţi-a spus chiar nimic? Da' pe unde Dumnezeu ţi-o fi umblat mintea când cântam la pian?

George râse, rămase puţin pe gânduri, apoi râse din nou.

— Păi, recunoscu el, râzând şi încercând să spună adevărul adevărat, mă gândeam că ai mâini tare frumoase... cum ar fi dacă le-aş atinge... şi mă mai gândeam că pân-

acuma nu mi s-a mai întâmplat să mă gâdile cineva cu părul pe față.

Când termină de spus vorbele astea (şi George o făcuse intenționat, era clar), Lettie îi dădu un bobârnac peste mână şi plecă de lângă el, zicând:

— Ai sărit din lac în puț, stimabile!

Veni spre canapeaua unde stăteam de vorbă cu Emily şi mă luă de gât.

— Nu crezi c-ar cam fi timpul s-o pornim spre casă, Pat? mă întrebă soră-mea.

— E încă devreme. Opt jumate.

— Eu zic totuşi... cred c-ar trebui să fiu acasă la ora asta, spuse ea.

— Nu pleca, o rugă George.

— De ce? mă băgai eu.

— Rămâneți cu noi la cină, ne pofti Emily.

— Da' mi se pare... începu ea nesigură.

— Are ea şi alte treburi de făcut, intervenii eu.

— Nu ştiu dacă... zise ea din nou, nehotărâtă. Nu fi nesuferit şi mojic, Cyril! izbucni apoi ca din senin, înfuriată.

— Ai de mers undeva? o întrebă spăşit George.

— A... nu! bâigui ea, înroşindu-se până în vârful urechilor.

— Atunci rămâneți la noi, hai, zău! se rugă el.

Lettie râse şi se dădu bătută. Merserăm cu toții în bucătărie. Domnul Saxton stătea şi citea tacticos. Trip, bullterrierul cel mare, era întins la picioarele lui şi se prefăcea că doarme. Domnul Nickie Ben se odihnea netulburat pe canapea. Doamna Saxton şi Mollie tocmai se pregăteau să meargă la culcare. Le spuserăm noapte bună şi ne aşezarăm. Annie, servitoarea, plecase acasă, aşa că Emily se ocupă de cină.

— Nimeni nu face pianu' ăla să sune ca dumneata, îi spuse domnul Saxton lui Lettie, zâmbindu-i cald, cu admirație şi respect.

Era mândru de instrumentul ăla cântător, cu statură impunătoare, şi îi plăcea să spună că avea în el muzică cu duiumul pentru cine ştia să o scoată de acolo. Lettie râse şi zise că aşa de puțini oameni încercau să cânte la el, încât onoarea ce i se făcea nu era prea mare.

— Ce zici de George? L-ai auzit cum cântă? o întrebă tatăl mândru, dar cu o urmă de zeflemea în glas.

— I-am spus eu: când o să fie-ndrăgostit, o să cânte ca lumea, zise Lettie.

— Când o să fie-ndrăgostit! repetă tatăl ca un ecou, râzând cu poftă.

— Da, întări Lettie, când o să găsească un lucru pe care să-l vrea şi să nu poată să-l aibă.

George se gândi la ce spusese soră-mea şi râse şi el.

— George, nu mai e apă mai deloc, spuse Emily, care punea masa.

— Ei, fir-ar să fie! Da' abia mi-am scos ghetele! pufni el.

— Nu-i nimic, le pui la loc, că doar nu-i mare lucru, îi spuse soră-sa.

— Da' ce, Annie nu putea s-aducă? Pentru ce-o plătim? izbucni el înfuriat.

Emily se uită la noi, dădu din cap cu dispreț şi îi întoarse spatele.

— Ho, ajunge! Lasă că mă duc eu după ce mâncăm, spuse tatăl ca să calmeze spiritele.

— Hm, după ce mâncăm, pufni Emily în râs.

George se sculă şi ieşi, târşâindu-şi picioarele.

Trebuia să se ducă la o fântână din dumbrava de lângă casă şi, din cauza căldurii, treaba asta nu-l încânta peste măsură.

Nici nu ne aşezaserăm bine la masă, că Trip se şi repezi la uşă, lătrând.

— Stai cuminte, Trip, îi spuse tatăl, gândindu-se la nevastă-sa şi la Mollie, care probabil adormiseră, şi se duse după câine.

Era Leslie. Venise după Lettie şi voia ca ea să meargă imediat cu el acasă. Fata refuză categoric, aşa că intră şi el în bucătărie şi până la urmă se lăsă convins să se aşeze la masă. Luă o bucăţică de pâine cu brânză, bău o ceaşcă de cafea şi vorbi tot timpul cu Lettie despre o petrecere în aer liber care urma să se ţină peste o săptămână la Highclose.

— Da' în ce scop? se amestecă domnul Saxton.

— În ce scop? se miră Leslie.

— E pentru misionari, pentru şomeri sau pentru ce? îi explică domnul Saxton.

— E o petrecere, nu un târg de binefacere, spuse Leslie.

— A, e-o petrecere d-astea d-ale voastre. Cre-deam că-i vreo treabă din alea cu biserica, la care maică-ta e mare meşteră. Când e vorba de biserică, nu-i trece nimeni pe dinainte.

— Da, e foarte devotată bisericii, asta aşa e! spuse Leslie, apoi începu să-i explice lui Lettie că el organizează un concurs de tenis la care o să ia parte şi ea.

În momentul ăsta îşi dădu seama că vorbea numai despre ce îl interesează pe el. În conse-cinţă, se întoarse către George şi tocmai când omul nostru băgase în gură cuţitul cu o bucăţică de brânză, îl întrebă:

— Dumneavoastră jucaţi tenis, domnule Saxton? Ştiu că domnişoara Saxton nu joacă.

— Nu, răspunse George, împingând brânza cu limba într-o parte. N-am fost niciodată tare la lucruri d-astea muiereşti.

Leslie se întoarse spre Emily, care se căznea, nervoasă, să pună două farfurii peste o pată de pe faţa de masă.

— Mama ar fi foarte încântată dacă aţi veni la petrecere, domnişoară Saxton.

— Îmi pare rău, dar nu pot. Am ore la şcoală. Dar vă mulţumesc. Sunteţi foarte amabil, zise Emily, mirându-se de nu mai ştia nici cum o cheamă când se pomeni că vorbeşte cineva şi cu ea.

— O, minunat! exclamă tatăl, radiind de bucurie.

George însă zâmbi disprețuitor.

După ce terminară masa, Leslie se uită la Lettie, anunțând-o astfel că el e gata să plece. Cu toate astea, ea păru că nu înțelege şi se porni să discute vrute şi nevrute cu domnul Saxton, care nu îşi mai încăpea în piele de fericire. George, măgulit, se băgă şi el cu mare plăcere în vorbă. La un moment dat tăcerea deloc calmă a lui Leslie începu să ne marcheze pe toți. După o pauză, timp în care toți ne simțirăm destul de stingheriți, George ridică privirile şi zise către taică-său:

— Mare lucru dacă junca aia roşcată n-o să fete la noapte.

Lui Lettie îi sticliră ochii de bucurie când auzi înțepătura asta.

— Nu, nu, zise tatăl. N-o să fete. Aşa am crezut şi eu, da' am văzut dup-aia cum stă treaba.

După o clipă George mai trânti una cu bună ştiință:

— Lasă, dom'le, c-am pipăit-o eu şi-am...

— George! îl apostrofă Emily.

— Trebuie să mergem, spuse Leslie.

George se uită pieziş la Lettie, cu o umbra răutăcioasă în ochii lui mari şi întunecați.

— Emily, ai să-mi dai un şal? o rugă Lettie.

N-am nimic pe mine şi cam suflă vântul.

Din păcate, Emily nu avea de unde să scoată un şal şi Lettie trebui neapărat să pună o haină neagră peste rochia ei subțire, de vară. Combi-nația era aşa de caraghioasă, că

ne pufni râsul pe toți. Leslie însă fierbea că Lettie putea să pară ridicolă în fața ălora. Era extrem de atent cu ea. Îi strânse haina la gât cu acul lui de cravată cu perlă, refuzându-l pe cel descoperit de Emily după multe căutări, şi, în general, se purtă cu ea de parcă ar fi fost o prințesă. Iar după povestea cu acul de cravată o porniră în sfârşit la drum.

Afară el îi oferi brațul fetei cu aerul unuia jignit în demnitatea sa. Ea refuză să îl ia de braț şi începu să protesteze.

— Cred că era cazul să te găsesc acasă, aşa cum ai promis, începu el.

— S-avem pardon, dar n-am promis nimic, veni replica ei.

— Da' ştiai că vin.

— Şi ce, nu m-ai găsit?

— Ba da. Te-am găsit cochetând c-un bădăran, zise el batjocoritor.

— Ei şi? i-o trânti ea. Nu zic nu, când a fost vorba de juncă, i-a spus pe nume.

— Şi, după cum îmi dau seama, chiar ți-a plăcut.

— Nu m-a deranjat, spuse ea cu o indiferență usturătoare.

— Credeam că ai gusturi mai rafinate, îi replică el sarcastic, dar văd că ți s-a părut chiar foarte romantic.

— Foarte! Rumen în obraji, cu pielea arsă de soare şi cu nişte ochi care te pot scoate din minți.

— Să ştii că nu-mi place deloc când spui prostii, o mustră Leslie, care făcea alergie la clasa de jos.

— Dar vorbesc foarte serios, insistă ea, înfuriindu-l şi mai tare.

Leslie era într-adevăr mâniat.

— Mă bucur că te-amuză mitocanul ăsta.

— Sigur că m-amuză. Nu-i greu să-mi fie cineva pe plac, spuse ea – nu chiar nevinovată.

Vorbele ei îl răniră pe Leslie până în adâncul sufletului.

— În cazul ăsta, e o oarecare uşurare să ştiu că nu-ți sunt pe plac, zise el rece.

— Da' cin' ți-a spus că nu-mi eşti pe plac? Mă amuzi şi tu destul, n-ai de ce să te plângi.

După replica asta Leslie nu mai scoase o vorbă, preferând, cred eu, să nu o amuze.

Lettie mă luă de braț. Cu mâna liberă îşi ținea rochia, să nu ajungă la iarba udă. Când ne-am despărțit de el la capătul potecii din pădure, Lettie îmi spuse:

— Doamne, ce minte de copil are!

— E-un pic cam tăntălău, am recunoscut eu.

— Dar, una peste alta, tot e mai plăcut decât... taurul meu.

— Decât boul tău! repetai eu, râzând.

Capitolul III
Iluzii de vânzare

Duminică dimineața Leslie veni la noi pus la patru ace, cu un aer superior şi nobil. Era imediat după vizita pe care o făcuserăm familiei Saxton la Strelley Mill. L-am dus în salon, unde era cam întuneric, şi am plecat să îmi văd de ale mele. Altădată ar fi venit până la scară, s-ar fi aşezat frumuşel acolo şi ar fi început să o strige pe Lettie. Acum însă tăcea cu multă demnitate. Soră-mea tocmai îşi prindea broşa când i-am spus că venise.

— Şi ce mai face dragul de el? îmi aruncă ea în treacăt.

— Nu l-am întrebat, i-am răspuns eu.

Lettie râse şi începu să îşi caute de lucru prin cameră, ca să nu spună că stă degeaba. Când se făcu timpul de mers la

biserică (nici un minuțel mai devreme), catadicsi în sfârşit să coboare şi ea şi, ca să nu fie mai prejos decât Leslie, îşi luă un aer superior şi nobil şi se înclină frumos în faţa lui, făcând o reverenţă elegantă. Cum era de aşteptat, el se cam miră de purtarea soră-mii, dar nu spuse nimic. Ea îl lăsă să se mire în voie şi se duse la geam, foşnindu-şi rochia.

— Să mă fac şi eu frumoasă, zise, uitându-se la muşcatele mari şi albe, care se lăfăiau la fereastră ca în sânul lui Avraam.

De obicei Leslie îi aducea flori, dar cum de data asta venise cu mâna goală, Lettie era tare rănită în amorul ei propriu. Lui nu îi plăceau muşcatele nici de frică. Nu putea să le sufere, aşa albe, ca de cretă, şi cu mirosul ăla de îţi venea să o iei la goană. Era deci momentul să îşi pună şi Lettie câteva în decolteu şi, cu zâmbetul pe buze, să îi ceară părerea:

— Nu-i aşa că-s adorabile, Leslie?

Se auzi doar un „da" mârâit printre dinţi. În rest, tăcere.

Curând coborî şi mama, care îi dădu bună dimineaţa băiatului şi îl întrebă dacă vrea să meargă cu ea la biserică.

— Dacă-mi permiteţi...

— Eşti cam modest astăzi, tinere, zise mama, râzând.

— Astăzi! repetă el.

— Nu-mi place deloc modestia la tineri. Nu le stă bine, spuse ea. Hai, vino, că se face târziu!

Lettie nu îşi scoase muşcatele din piept toată ziua. Le ţinu aşa până seara. O invită pe Alice Gali la ceai şi mă rugă pe mine să îl aduc şi pe „Mon Taureau" când o termina cu treaba.

Fusese o zi cu arşiţă, fierbinte şi sufocantă. Soarele înroşea cerul spre apus. Eram cu George. Veneam amândoi spre casă. Trecurăm pârâul dintr-un salt. Miresmele începuseră să se trezească şi să umble nestingherite, nevăzute şi neauzite prin liniştea serii. Din când în când

câte o rază gălbuie se strecura prin perdeaua groasă de frunze şi se agăța încăpățânată de ciorchinii de bobite portocalii ale scoruşu-lui-de-munte. Copacii amuțiseră. Se pregăteau de culcare. Doar câteva orhidee roz ieşiseră, palide, în cărare. Visătoare şi melancolice, îşi scoseseră căpşoarele printre florile purpurii de vineriță care, strălucind în vârful coloanei de bronz, îşi luau, misterioase, adio de la soare.

Ne întorceam spre casă agale, în tăcere, neîndrăznind să tulburăm liniştea pădurii. Pe măsură ce ne apropiam, auzeam un fel de murmur venind dintre copaci. Mai bine zis, venea de la banca îndrăgostitului. Banca asta era de fapt un copac căzut la pământ, pe care nimeni nu se învrednicise să îl ia de acolo. Crescuse muşchi pe el şi îl năpădiseră tot felul de verzituri anemice. Aşa, cu o cracă răsucită în loc de rezemătoare, era locul cel mai minunat pentru doi îndrăgostiți.

— Asta-i culmea! spusei eu, mergând mai departe pe lângă George. Auzi colo, să fii îndrăgostit şi să faci atâta zarvă tocmai acum, când apune soarele de te lasă mut!

Dar când ajunserăm în dreptul copacului, nu văzurăm nici urmă de îndrăgostiți. Dădurăm cu ochii doar de un bărbat adormit, care bolborosea în somn. Îşi pusese capul încărunțit pe grămada de muşcate sălbatice, mititele şi plăpânde ce împodobeau cu atâta gingăşie creanga uscată. Şapca îi căzuse demult printre buruieni. Hainele de pe el erau bune, dar cam şleampete şi neîngri-jite. Chipul îi era palid. Se vedea cât de colo că e istovit de boală şi de băutură. Barba încărunțită i se mişca în somn, căci buzele lăsate, dizgrațioase, se mişcau şi ele, parcă rostind vorbe fără de înțeles. I se perindau iar prin fața ochilor cine ştie ce întâmplări pe care le trăise cândva şi, din cauza asta, chipul i se schimonosise cumplit. Scoase un geamăt scurt de ne trecură fiorii şi pe urmă începu să stea de vorbă cu o femeie.

Fața i se schimonosi a doua oară, ca de durere. Omul nostru gemu din nou, dar de data asta slab, slab de tot.

Își desfăcu buzele cu o grimasă şi, de după barbă, i se văzură dinții îngălbeniți. Prinse iar să vorbească gros, din gâtlej. Mare lucru nu am înțeles noi din toată mormăiala. Nesuferită situa-ție! Mă şi întrebam cum o să o scoatem la capăt cu străinul. Deodată prin întunecimea pădurii învăluite în amurg răzbătu țipătul unui iepure prins de o nevăstuică. Omul se trezi, scoase un „Ah” ascuțit, se uită în jur şi se aşează la loc, sleit de puteri.

— Iar am visat.

— Nu s-ar zice c-ai visat prea frumos, spuse George.

Străinul tresări şi se uită la noi, aproape rânjind.

— Da’ voi cine sunteți?

Noi nu îi răspunserăm nici unul. Aşteptam să plece de acolo. El însă rămase pe loc şi ne fixă cu privirea.

— Aşa, carevasăzică! spuse în cele din urmă omul, fără pic de vlagă. Visez, visez întruna, nu mă-ncurc, oftă el din fundul rărunchilor. Şi era interesant ce spuneam? întrebă el sarcastic.

— Nu, i-am răspuns eu. Da’ văd că nu prea mai ştii pe unde eşti. Încotro voiai s-o apuci?

— Bag seamă că ți-ar cam plăcea s-o-ntind d-acilea.

— Ei, am râs eu, încercând să par indiferent. Nu-mi pasă mie dacă dormi cu vise sau fără vise, da’ drumu’ ăsta nu-i bun pentru dumneata.

— Nu, zău? Şi tu unde te-oi fi ducând, mă rog frumos?

— Eu? Acasă, îi răspunsei plin de demnitate.

— Te pomeneşti c-oi fi din familia Beardsall? întrebă necunoscutul, fixându-mă cu ochii lui injectați.

— Da, am răspuns eu cu şi mai multă demnitate, dându-mi în sinea mea cu presupusul cine o fi individul.

Mă pironi câteva clipe cu privirea. Întunericul învăluia încet-încet pădurea. Apoi omul nostru luă un baston de

abanos cu măciulia aurită şi se ridică în picioare. Bastonul parcă îmi ațâța imaginația. Mergeam cu bătrânul pe cărare, spre poartă, şi nu-mi puteam lua ochii de la acel obiect. Îl conduserăm până la drumul din marginea pădurii. Cum ieşirăm la lumină, sub cerul liber, înroşit de scăpătatul soarelui, necunoscutul se întoarse din nou şi se uită cu atenție la noi. Deschise dintr-odată gura, ca şi cum ar fi vrut să ne spună ceva, dar se opri.

— Rămâneți sănătoşi. La revedere.

— Ce, nu ți-e bine? îl întrebai eu, văzându-l că se clatină.

— Nu... N-am nimic... Rămâi sănătos, băiete.

Şi se pierdu încet în întuneric. Pe şosea apărură luminile unei maşini. După un timp auzirăm portiera trântindu-se şi maşina porni mai departe, huruind.

— Da' ăsta cine mai e? întrebă George, râzând.

— Ştii ceva? M-a făcut să mă simt ca ultimul pârlit.

— Nu, zău! râse el, ridicând un pic glasul, în semn de uimire, dar plin de înțelegere.

Ne întoarserăm acasă hotărâți să nu le suflăm o vorbă femeilor – adică mamei, lui Alice şi lui Lettie. Ne aşteptaseră toate trei la fereastră şi nu se dezlipiseră de acolo până nu ne văzuseră venind.

— Măi frate, da' mult ați mai stat! exclamă Lettie. Ne-am tot uitat după soare, l-am văzut cum apune... Doamne, ce privelişte nemaipomenită...

Ia uitați-vă şi voi în zare... Muchia dealului parcă tot mai fumegă. Şi ce-ați făcut, mă rog, atâta vreme, de nu vă lăsa inima să v-adunați de pe drumuri?

— Am aşteptat să termine taurul tău cu treaba.

— Bine, bine, fie şi-un lup mâncat de-o oaie! Acu' taci nițel, îmi zise ea grăbită, în semn că nu-i arde de mine, şi se întoarse spre George. Ai venit să cânți imnuri bisericeşti?

— Cânt ce-ți doreşte ție inimioara, spuse el dulce.

— Ce drăguț din partea ta, George! aruncă ironică Alice.

Alice era o fată scundă şi durdulie, cu nişte ochi în care se citeau îndrăzneala şi nesupune-rea. Maică-sa era din familia Wyld, o familie de oameni vestiți fie pentru lipsa lor de respect față de orice reguli, fie pentru cinstea lor cu totul ieşită din comun. Alice avea un tată cum puțini sunt pe lume şi o mamă care îşi iubea bărbatul cu tot focul inimii ei de femeie. Ea însăşi era la prima vedere o nesupusă şi o destrăbălată, dar în adâncurile ființei ei era nemaipomenit de cinstită şi de înțelegătoare. Era prietenă la cataramă cu mama şi se înțelegea destul de bine cu Lettie în multe privințe. În general însă Lettie nu era de acord cu purtarea scandaloasă a lui Alice, deşi o savura în secret... când nu erau de față prieteni „de viță nobilă". Multor bărbați le plăcea compania lui Alice, dar se fereau ca de dracu' să rămână cumva singuri cu ea.

— Şi mie tot aşa mi-ai spune? îl întrebă ea pe George.

— Depinde de ce mi-ai răspunde tu, zise el râzând.

— Mă, da' fricos mai eşti! Ți-e frică şi de umbra ta! Dac-ar fi după mine, mai degrabă mi-aş pune pietricele în pantofi şi-aş porni-o pe jos prin lume decât să stau cu un bărbat care se uită de zece ori până face-un pas. Tu nu, Lettie?

— Păi, depinde cât e de mers... da' dacă n-ar trebui să merg şontâc-şontâc prea mult...

Alice nici nu o mai băgă în seamă. De multe ori soră-mea o scotea pur şi simplu din sărite.

— Parcă nu ți-s toți boii acasă, Sybil[1], mă împunse ea. Ce, a sărit careva să te sărute?

Am râs (puțin cam forțat, fiindcă înțelesesem aluzia răutăcioasă la numele meu) şi i-am răspuns:

— Bine-ar fi să fie cum spui tu.

---

[1] *Joc de cuvinte bazat pe pronunția asemănătoare a numelui masculin Cyril şi a celui feminin Sybil.*

— Da' zâmbeşte-atunci, băiete dragă! zise ea, ridicându-mi bărbia cu vârful degetelor.

Eu însă am întors capul, ca să mă feresc de gestul ei familiar.

— Ei, drăcie, da' serioşi mai suntem! Ce-i cu tine? Ţi s-au înecat corăbiile? Georgie, spune şi tu ceva, că simt că mi se urcă sângele la cap.

— Ce să spun? făcu el, punându-se picior peste picior şi rezemându-se cu coatele pe genunchi.

— Of, Doamne! strigă exasperată Alice.

El nu mişcă nici un deget ca să-i vină în ajutor. Stătea mai departe ca la teatru şi zâmbea din colţul gurii. Era nervos. Îşi plimba privirile de la un tablou la altul, de la un bibelou la altul, şi nu-i scăpa nimic din ce era prin cameră. Lettie se sculă să aranjeze nişte flori pe polița de la cămin. George o măsură şi pe ea cu mare atenție din cap până-n picioare. Soră-mea îşi pusese o rochie albastră de batist cu mâneci trei sferturi, cu guler şi manşete de dantelă. Era înaltă şi suplă. Părul mătăsos îi cădea în bucle mari pe umeri. George era la fel de înalt ca şi ea, dar părea mai scund, fiindcă era îndesat bine. Avea şi el o grație a lui, însă nu acum, când stătea pe scaunul de roshar de parcă înghițise un băț. La Lettie se vedea multă eleganță în mişcări.

Nu trecură nici două minute, că mama ne şi chemă la cină.

— Vino, îi spuse Lettie lui George, şi condu-mă la masă.

El se ridică în picioare, teribil de stânjenit.

— Dă-mi brațul, îi mai spuse ea ca să îl tachineze.

El se supuse şi roşi până în vârful urechilor, deşi avea pielea înnegrită de soare. I se făcuse frică de brațul ei rotund, aproape ascuns printre dantele, care i se furişase pe lângă mâneca hainei.

Când ne aşezarăm la masă, Lettie făcu un gest larg cu lingura prin aer şi îl întrebă ce vrea să mănânce. George şovăi un pic, se uită la mâncărurile alea ciudate şi spuse că vrea brânză. Fetele se ţinură de capul lui să mănânce nu ştiu ce fel de carne de care el nici nu auzise vreodată.

— Bag mâna-n foc că te dai în vânt după varză, este, Georgie? îl luă Alice în zeflemea, ca de obicei.

El însă nu era deloc sigur. Nu făcea deosebire între o mâncare şi alta. Era derutat şi uimit, deşi, slavă Domnului!, gustul funcţiona şi la el ca la toţi ceilalţi muritori. Alice îl îmbie cu salată.

— Nu, mulţumesc, nu-mi place.

— Vai de mine şi de mine, George! Cum poţi să spui una ca asta când eu îţi ofer salata cu mânuţa mea?

— Păi, să vezi... am mâncat salată numai o dată. Lucram cu Flint şi ne-a dat slănină d-aia grasă de tot, cu nişte frunze de salată muiate-n oţet pe lângă ea. „Hai, mai ia un pic dă salată", mă tot pisa el, da' mie mi se acrise şi sufletu-n mine şi alta nu-mi mai trebuia.

— Vai, dar se poate? Salata noastră, spuse Alice, făcând cu ochiul, e dulce ca mierea. N-are pic de oţet salata noastră.

George râse şi se fâstâci şi mai tare când o auzi cum se joacă cu numele soră-mii[2].

— Te cred, te cred, nici nu-i nevoie să-mi mai spui! zise el, făcând, fudul, pe galantonul.

— I-auziţi, măi, oameni buni! strigă Alice. Georgie mă crede. Ce fericire pe capul meu!

El zâmbea jenat. Ţinea mâna pe masă, cu degetul mare băgat bine sub celelalte. De nervi, îşi încleştase pumnul aşa de tare, că i se albiseră articulaţiile. În sfârşit dădu

---

[2] *Joc de cuvinte bazat pe pronunţia asemănătoare a numelui propriu Lettie şi a substantivului comun lettuce (lăptucă, salată verde).*

Dumnezeu să termi-năm de mâncat. George îşi culese şervețelul de pe duşumea şi începu să îl împăturească grijuliu. Lettie se simțea şi ea tare prost. Îl beştelise ea pe bietul George, dar mersese prea departe cu beşteleala. Se cam întrecuse cu gluma. Toată lumea vedea clar că bietul George era un fel de cal de bătaie pentru năbădăile soră-mii. Acum îi părea şi ei rău, se caia un pic, aşa că se duse la pian, cum făcea de obicei când voia să-şi alunge regretele sau altă stare sufletească neplăcută. Când era furioasă cânta pasaje gingaşe din Ceaikovski, când era amărâtă trecea la Mozart. Acum cânta Händel. Notele ei lungi te duceau cu gândul la câmpiile raiului şi trilurile delicate îşi luau uşor zborul de pe clape. Parcă o pornise, valsând, pe scara lui Iacob din vis, asemeni fecioarelor din picturile lui Blake. Eu, unul, i-am tot zis că prea se dă mare când cântă la pian. De obicei se făcea că nu înțelege ce vreau să îi spun şi câteodată se pornea să plângă din senin. De dragul lui George, cântă Ave Măria a lui Gounod. Ştia că o să îl facă praf cu asta, că o să-l întristeze şi o să îi abată gândurile de la micile mizerii de zi cu zi. Mă uitam, zâmbind, cum prinsese trucul ei ieftin. Când termină, rămase o clipă nemişcată, cu degetele pe clape, apoi se întoarse ca un titirez, cu scaun cu tot, şi îl privi pe George drept în ochi, parcă făgăduindu-i un zâmbet. Rămase însă cu făgăduiala, fiindcă îşi mută privirea pe unul din genunchi.

— Văd că te plictiseşte muzica.

— Ba deloc, răspunse el, clătinând din cap.

— Te pomeneşti că-ți place chiar mai mult decât salata, îl luă ea peste picior, vrând să îl necăjească un pic.

George ridică ochii spre ea, cu fața luminată de un zâmbet apărut ca din senin. Nu era frumos deloc băiatul ăsta, avea mai tot timpul trăsături inexpresive, dar când se uita la Lettie şi îi zâmbea aproape fără motiv, aşa cum făcea

acum, o învăluia cu blândețea lui caldă, de om al pământului.

— Atunci să-ți mai cânt ceva, spuse ea şi se întoarse iar cu fața spre pian.

Cântă ceva dulce şi melancolic. Apoi se opri brusc în mijlocul unei melodii tânguioase, de jale, plecă de la pian şi se trânti într-un fotoliu scund de lângă cămin. Rămase acolo, cu ochii pironiți asupra lui George. El îşi dădu seama că îl țintuise cu privirea, dar cum nu îndrăznea să facă şi el acelaşi lucru, se apucă să se tragă de mustață.

— Doamne, că țânc mai eşti! îi spuse ea liniştită.

Auzind-o, George se întoarse şi o întrebă de ce zice asta.

— Da, da, asta eşti, un țânc, repetă ea, cuibărindu-se mai adânc în fotoliu şi zâmbindu-i leneş.

— Eu nu m-am considerat niciodată aşa! sări el.

— Zău? făcu ea, râzând înfundat.

— Nu, nu, niciodată! spuse el serios, încercând să-şi aducă aminte ce impresii avusese până atunci despre propria lui persoană.

— Ehei, văd c-ai început şi tu să te mai coci un pic, zise ea, râzând de data asta din toată inima.

— Cum adică? se miră el.

— Să te mai coci şi tu nițeluş, repetă ea, tot râzând.

— Păi, de când mă ştiu, n-am fost niciodată copilăros, zise el țanțoş.

— Taci din gură şi-ascultă la mine! îi spuse ea. Poți să fii copilăros şi-n acelaşi timp să fii bărbat ca toți bărbații. Cei mai mulți n-ar îndrăzni să facă pe copilăroşii de teamă să nu le pice clonțu', să nu-şi piardă şi bruma de bărbăție pe care-o mai au. Doamne, că găgăuță mai poa' să fie câte unu'!

George râse şi el. Apoi, ca să nu se dezmintă, se apucă să rumege vorbele soră-mii.

— Îți place pictura? îl întrebă Lettie pe neașteptate, fiindcă se săturase să se tot uite la el.

— Și-ncă cum! Mai mult ca orice pe lume.

— Bineînțeles, nu mai mult decât mâncarea, căldurica și leneveala. Am sau n-am dreptate?

La auzul unei asemenea insulte, George o străfulgera înverșunat cu privirea. Își mușca buzele de necaz. Amar gust mai avea umilința! Ei îi părea tare rău de ce spusese și mai-mai că îi venea să se ia singură la palme. Ieși însă destul de ușor din încurcătură, căci îi aruncă un zâmbet plin de regret și termină povestea.

— Să-ți arăt niște reproduceri, spuse Lettie, ridicându-se și ieșind din cameră.

George parcă se simțea și mai apropiat de ea.

— Sfinte Sisoe, da' forțoasă mai ești! se miră el, văzând-o că vine înapoi cu un vraf de cărțoaie în brațe.

— Pur și simplu mă farmeci cu complimentele tale, i-o trânti Lettie.

George se uită să vadă dacă nu își bate joc de el.

— Ăsta-i cel mai grozav compliment pe care ești în stare să mi-l faci, nu-i așa?

— Așa crezi tu? o întrebă el, nevrând să se facă de râs.

— N-am nici cea mai mică îndoială, zise Lettie, punând cărțile pe masă. Știu ce complimente or să-mi facă bărbații după cum se uită la mine, mai spuse ea, așezându-se în genunchi în fața focului. Unii se uită la părul meu, alții se uită să vadă cum îmi tresaltă pieptul când respir, unii îmi urmăresc linia gâtului și câțiva – tu nu ești printre ei, fii pe pace – mă privesc în ochi să-mi citească gândurile. Pentru tine eu nu-s decât un animal minunat și robust. Un animal bine făcut, atâta tot! Primitiv mai ești! Doamne Dumnezeule!

George se juca impasibil cu degetele. Lettie nu era deloc dispusă să facă același lucru, așa că, așezându-se la masă și deschizând un cărțoi, îi spuse poruncitoare:

— Adu-ți scaunul aici!

Îi vorbea de fiecare pictură în parte şi ținea morțiş să audă şi părerea lui. Uneori George nu era de acord cu ea şi nu se lăsa înduplecat nici în ruptul capului. Când se întâmpla aşa, Lettie simțea că îi vine să muşte. Vorbea încăpățânarea din ea.

— Dacă vreun strămoş de-al nostru, începu ea, îmbrăcat în piei de animale, ar veni şi m-ar contrazice cum faci tu, nu i-ai spune să-şi vadă de drum şi să nu se facă de două parale?

— De un' să ştiu? ridică el din umeri.

— Păi, ar cam trebui să ştii şi tu ceva pe lumea asta! i-o trânti ea țâfnoasă. Nu ştii nici cum te cheamă.

— Atunci de ce mă-ntrebi?

Lettie pufni în râs.

— Ei, uite, asta-i o-ntrebare cu cap. Ştii, câte-odată mă gândesc c-ai putea fi un om foarte drăguț.

— Mulțumesc de compliment, răspunse el, zâmbind ironic.

— Ce să-ți spun! Ştiu că te crezi buricul pământului, dar nu eşti. Şi pe deasupra mă mai şi calci pe nervi.

— Da, aşa e, se băgă în vorbă şi Alice, care intrase din nou, îmbrăcată şi gata de plecare. Şi pe mine mă calcă pe nervi. E-al dracului de mocăit. Merge ca melcul. Cine-oi fi crezând tu c-are nevoie de un bărbat ca tine, care adoarme de-a-mpicioarelea şi i se răceşte mâncarea dinainte? Lettie dragă, da' ție nu-ți vine să-l scuturi un pic?

— Ce treabă am eu cu el? răspunse calm cealaltă.

— Georgie, dragul meu, ți s-a-ntâmplat vreodată să nu ți se răcească budinca de la bucătărie până-n casă? îl întrebă Alice cu nevinovăție, dându-mi un ghiont pe furiş.

— Mie? Da' de ce? Şi nu-nțeleg ce-ți veni să mă iscodeşti cu chestii din astea, îngăimă el, încurcat la culme.

— E, numai aşa. Ziceam şi eu că poate ai tăi or fi având nevoie de-o poţiune contra indigestiei. Tata-i mare meşter la licori din astea. Şi costă o nimica toată: un şiling şi un penny jumate o sticluţă.

— Zău că nu-mi dau seama... începu George.

— Ei, gata, bătrâne, te las să cugeti pe-ndelete. Noapte bună, Lettie! Călătorului îi sade bine cu drumul. Cu cât lipseşti mai mult, cu-atât mai dulce-i revederea, Georgie dragule! Rămâi cu bine. Hai, Sybil, iubire, că luna s-a şi căţărat pe cer. Noapte bună la toată lumea. Pa!

Eu am condus-o pe Alice acasă. Între timp cei doi au continuat să se uite la reproduceri. Lui George, romanticul, îi plăceau Copley, Fielding, Cattermole şi Birket Foster, iar Girtin şi David Cox nu-i spuneau absolut nimic. Când ajunseră la George Clausen, se luară pur şi simplu la ceartă.

— Dar e realist în adevăratul sens al cuvântului, spuse Lettie. Lucrurile cele mai obişnuite le face frumoase, vede misterul şi măreţia care ne-nvăluie chiar când suntem prinşi cu munca cea mai murdară. Eu ştiu foarte bine treaba asta şi pot s-o spun. Dac-aş fi pe câmp şi-aş săpa cot la cot cu tine...

Asta era o idee cu totul nouă pentru George, aproape un şoc pentru gândirea lui înceată, dar Lettie vorbea înainte fără nici o reţinere. Tabloul la care se opriseră era o acuarelă, La săpat, de Clausen.

— ...tu ai avea exact culoarea apusului de soare. Cel puţin aşa te-aş vedea eu, spuse Lettie, aducându-l în felul ăsta la subiectul pe care începuseră să îl discute. Şi dacă te-ai uita la pământ, ai vedea că are-n el un foc cald şi auriu. Şi, odată ce-ai simţi-o cum trebuie, culoarea aia ar tot creşte, până ce n-ai mai şti nimic în afară de ea. Eşti orb, eşti neterminat; parcă nici nu te-ai fi născut decât pe jumătate. Te-ai abrutizat de atâta mâncare şi somn bun.

Mâncare şi somn, altceva nu mai ştii. Eşti ca un pian care scoate doar câteva sunete fade. Pentru tine apusul de soare nu-nseamnă mare lucru. E ceva care se găseşte pe toate cărările şi nimic mai mult. Of, când mă uit la tine, simt că mi-ar plăcea grozav să te fac să suferi! Dac-ai fi fost bolnav vreodată, dacă te-ai fi născut într-o casă unde te-ar fi apăsat ceva şi n-ai fi ştiut ce, dac-ai fi crezut vreodată sau măcar te-ai fi-ndoit, ai fi putut să fii pân-acuma bărbat în toată puterea cuvântului. Tu nu eşti în stare să te maturizezi. Eşti ca bulbii ăia care stau toată vara şi se umflă ca nişte porci, mai-mai să plesnească, da' nu dau la iveală nici o floare, cât de mică. Eu simt că am floarea în mine, dar trebuie să vină cineva care s-o facă să se deschidă. Pe lumea asta n-ai cum să-nfloreşti când eşti îmbuibat cu de toate. Tre-buie mai întâi să suferi şi numai după aia o să poţi să te deschizi cu toată splendoarea florii. Orice plantă prinde să-nflorească nebuneşte când o atinge moartea cu aripa ei. Te-ntrebi cum m-am atins eu de aripa morţii? Habar n-ai. În casa asta a bântuit întotdeauna geniul morţii. Cred că mama l-a urât pe tata înainte de-a mă naşte eu. Asta era geniul morţii, pe care mi-l hărăzise când eram încă în pântecele ei. Şi geniul ăsta al morţii îi curgea ei prin vine. E totuşi o deosebire...

George o asculta cu ochii mari de uimire şi cu buzele întredeschise, ca un copil care simte povestea, dar nu înţelege cuvintele. În sfârşit termină şi Lettie de perorat despre propria ei persoană. Şi când văzu că lângă ea mai există un om şi mai ales unul căruia i se citea nedumerirea pe faţă, râse şi îl bătu uşurel pe mână.

— Of, Doamne! Inimioară, inimioară, aşa-i că ţi-am făcut capul calendar cu trăncăneala mea? Ce drăguţ din partea ta că mă asculţi! Toate lucrurile astea pe care le spun eu n-au nici cap, nici coadă. Zău că n-au!

— Atunci de ce le spui? se miră George.

— Eterna întrebare! râse ea. Hai să ne-ntoarcem la oile noastre, că ne uităm unul la altul ca două statui buimace.

Începură să răsfoiască din nou albumul, sporovăind din când în când între ei.

— Ia stai! exclamă deodată George.

Ajunseseră la Idila lui Maurice Greiffenhagen.

— Stau, da' ce-i cu asta? îl întrebă Lettie şi începu să roşească puţin câte puţin.

Îşi aducea aminte cât de entuziasmată fusese şi ea când văzuse prima oară tabloul.

— Tii, ce grozav! făcu el, cu ochii sticlindu-i, arătându-şi dinţii albi într-un zâmbet care nu avea nimic de-a face cu veselia.

— Ce-i aşa grozav? îl întrebă Lettie, lăsând capul în jos, destul de încurcată.

— Uite... fata aia... cam speriată, sărăcuţa de ea... şi-i toată numa' dorinţă.

Pe chip îi apăru brusc o lumină stranie.

— Păi, are şi de ce să fie speriată. Doar l-a văzut pe sălbatic în toată splendoarea, cu pieile alea atârnând pe el, nu?

— Da' ţie nu-ţi place? se aventură George cu o întrebare.

Lettie ridică din umeri.

— Ce mai stai? Hai, ia-te după prima care ţi-o ieşi acuma-n cale, îl îndemnă ea. N-ai s-apuci să te dezmeticeşti ca lumea, c-ai s-o şi vezi că ţi se-aruncă-n braţe. Da' ca să-ţi placă ţie, trebuie să fie speriată, nu glumă! Am dreptate sau nu?

Lettie se juca agale cu filele albumului şi nu se uita deloc la George.

— Da, îngăimă el cu ochii înflăcăraţi, ar fi... cam...

— Hai, las-o baltă, băiete dragă! spuse ea râzând.

— Da' n-ar trebui să... zise el, nevrând să se dea bătut. Nu ştiu dacă se face să mă iau după orice fată ca să...

— Sir Galahad, sir Galahad, drăguțul de tine! spuse ea în bătaie de joc, plimbându-şi un deget pe obrazul lui. Văd că ai stofă de călugăr, de cartuzian. Ce martir ar fi ieşit din tine!

El râse, fără să îi ia în seamă vorbele. Tremura, cu răsuflarea tăiată. Simțea în piept şi în muşchii brațelor fierbințeala neostoită a focului, îşi opri un pic privirile pe sânii lui Lettie şi simți că îl trec fiorii.

— Ce, vrei să şi intri-n rol? îl întrebă ea.

— Nu... da'... încercă el să îngaime câteva vorbe.

Vrusese să se uite la ea, dar se lăsă păgubaş. Râse şi îşi pironi privirea în podea, retrăgându-se în el ca melcul în cochilie.

— Da' ce? îl întrebă ea curioasă.

George se liniştise cât de cât. Se uita la ea cu ochi mari, păgâni. Lettie citi în ei o declarație care o făcu să se dea înapoi îngrozită, de parcă i-ar fi izbucnit un foc la picioare. Lăsă capul în piept şi îşi culese o scamă de pe rochie.

— N-ai mai văzut niciodată tabloul ăsta? Îl întrebă cu glas scăzut, fără nici o inflexiune.

El închise ochii şi parcă se chirci de ruşine.

— Nu. Acuma-l văd prima dată.

— Mă mir. Îl ştiu până şi copiii.

— Zău?

Şi conversația lor prefăcută se termină aici. Lettie ridică ochii şi privirile li se întâlniră. O clipă se uitară fix unul la altul, apoi reveniră la starea dinainte şi fiecare se uită în altă parte. Pentru amândoi era un chin cumplit să se privească în ochi. Erau parcă orbiți de lumină şi nu voiau să îşi vadă goliciunea. Se încăpățânau să îndure o clipă durerea sfâşietoare care îi pătrundea până în măruntaie, pentru ca pe urmă să tremure înfiorați, simțind flăcările fierbinți ce le curgeau prin vine şi, sălbatice, îi pârjoleau pe dinăuntru.

Aproape îngrozită, Lettie căuta un subiect de discuție. Până la urmă reuşi să lege două vorbe:

— Cred că e la Liverpool. Tabloul.

George nu îndrăznea să ucidă conversația.

Era prea timid, aşa că se chinui şi scoase un răspuns:

— Nici n-am ştiut că au o galerie de pictură la Liverpool.

— O, cum să nu! Şi încă una foarte bună!

Privirile li se întâlniră din nou pentru o fracțiune de secundă, apoi fiecare îşi întoarse fața de la celălalt. Şi aşa, fiecare cu ochii aiurea, vorbiră mai departe. Într-un târziu Lettie se ridică în picioare, adună albumele şi plecă să le ducă la locul lor. Când ajunse la uşă, întoarse capul. Trebuia să mai prindă un moment din cele care îi răscoliseră ființa.

— Nu mă admiri pentru câtă putere am?

Rămase într-o postură superbă. Ținea capul aplecat pe spate şi curba prelungă a gâtului îi cobora uşor spre sâni. Linia perfectă a brațelor încadra vraful de cărți, pe care se sprijinea rotunjimea fără cusur a sânilor. George o fixase cu privirea. Buzele li se mişcară ciudat, parcă a zâmbet. Lettie înghiți în sec ca şi cum, însetată, ar fi dat ceva pe gât. Amândoi simțeau cum le fierbe sângele nebuneşte în vine. Ca din senin, fata începu să tremure uşor. Se întoarse cu spatele şi ieşi din cameră.

Cât lipsi ea, George îşi văzu de mustață şi şi-o răsuci cu sârg. Înfierbântată, Lettie îşi vorbi întruna franțuzeşte până când se întoarse în cameră. O impresionase grozav Sarah Bernhardt în Dame aux Camelias şi Adrienne Lecouvreur şi prinsese ceva din tonul nepământesc al marii actrițe. O persifla şi ironia, în valuri mici şi nesupuse, se revărsa prin glasul ei cu un clinchet de cristal. Lettie râdea de George şi de propria ei persoană, de bărbați în general şi de iubire în special. Orice îi spunea el, ea răspundea în franțuzeasca ei plină de patimă, trufaşă şi dură. Totul suna straniu şi parcă

zgâria urechea. În ochii lui George se citea uimirea, o uimire dure-roasă, cum am văzut la el de multe ori după aceea. Simțeai clar că e ceva care îl răneşte, ceva ce el nu putea să înțeleagă nicidecum.

— Ei, gata cu bâlciul, ajunge! spuse ea în cele din urmă. Uneori mai trebuie să facem câte-un pic şi pe nebunii. Altfel îmbătrânim prea repede. Nu?

— Tare-aş vrea să-nțeleg şi eu ce zici! se tângui George.

— Ei, dragul de tine! Da' sobri mai suntem! Şi chiar ai de gând să pleci? O să zică lumea că te-am ținut nemâncat. Ce Dumnezeu eşti aşa pleoştit?

— M-am înfruptat... din toate... începu el.

În ochi îi apăruse o lumină, căci îşi luase inima în dinți şi pornise să dea şi el un citat din literatură. Era emoționat la culme.

— Din toate relele! strigă Lettie, luându-l vorba din gură. Păi asta-i mai rău decât tot ce ți-am dat eu.

— Chiar aşa de rău? îndrăzni el. Îşi zâmbiră.

— Mult mai rău! îl asigură ea.

Tăcură amândoi câteva clipe, aşteptând să se întâmple ceva. George nu o slăbea din ochi.

— La revedere, îi spuse ea, întinzându-i mâna.

Toată tandrețea de care era în stare îi răbufnise în glas prin acel „La revedere". George se uită din nou la ea, cu ochii plini de lumină, şi o luă de mână. Ea îl strânse uşor şi întârzie puțin cu mâna în mâna lui. Apoi, ruşinată că se lăsase biruită de simțire, îşi puse bărbia în piept. George avea o tăietură adâncă la degetul mare.

— Vai, ce tare te-ai tăiat! exclamă ea, tremurând toată şi zăbovind încă o clipă cu mâna în mâna lui înainte de a-i da drumul.

El râse scurt.

— Te doare? îl întrebă Lettie cu blândețe.

El râse din nou.

— Nu, răspunse liniştit, ca şi cum degetul lui era o cantitate neglijabilă, cu care nu merită să-ti pierzi vremea.

Îşi zâmbiră iar şi, cu o mişcare făcută aproape orbeşte, George rupse vraja şi plecă.

Capitolul IV
Tatăl

Venise toamna. Daliile roşii, care păstrau între petale lumina caldă a soarelui până seara târziu, dispărură în noapte. Dimineața scoase la iveală doar nişte ghemotoace uscate, cafenii şi aspre.

Tocmai treceam pe lângă poşta din Eberwich, când cineva mă chemă să-mi dea o scrisoare pentru mama. Scrisul lăbărțat de pe plic mă cam lăsă cu gura căscată. Îmi insufla un vag senti-ment de nelinişte. Am pus scrisoarea deoparte şi am uitat de ea. Mi-am adus aminte abia mai târziu, spre seară, când a trebuit să-i spun ceva mamei. Ea se uită la scris şi începu să rupă plicul grăbită, cu degete tremurânde. Ţinea scri-soarea departe de ochi, la lumina lămpii, şi, pri-vind printre gene, încerca să vadă despre ce era vorba. I-am întins ochelarii, dar nu mi-a mulțumit, îi tremura mâna. Scrisoarea era scurtă. O citi repede, apoi se aşează pe scaun, o citi încă o dată şi rămase cu ochii la ea.

— De la cine-i scrisoarea, mamă? am întrebat eu.

Nu îmi răspunse şi rămase mai departe cu privirile pironite pe peticul alb de hârtie. M-am dus la ea şi i-am pus mâna pe umăr. Mă simțeam tare stingherit, dar ea nici nu mă bagă în seamă.

— Bietul Frank, săracul de el! o auzii murmurând.

Aşa îl chema pe tata.

— Da' ce e, mamă? Spune-mi şi mie ce s-a-ntâmplat!

Se uită la mine ca la un străin. Se sculă în picioare şi începu să umble fără rost. Apoi ieşi din cameră. Ieşi şi din casă. Îi auzeam paşii pe afară.

Scrisoarea căzuse pe jos. M-am aplecat după ea ca să citesc adresa şi data. Fusese trimisă cu trei zile în urmă dintr-un sat de la vreo câțiva kilometri de noi. Mâna care o scrisese tremurase rău de tot.

Draga mea Lettice,

Află despre mine că nu mai am mult. Mare lucru dac-o mai duc o zi sau două. Rinichii mi-s făcuți praf.

Am fost într-o zi pe acolo. De tine n-am dat, dar am văzut-o pe fată la fereastră şi am schimbat câteva vorbe cu băiatul. Nu ştia cine sunt şi nici n-a mirosit nimic. Cu fata ar fi fost mai greu. M-ar fi dibuit, sunt sigur. Dacă ai şti că-s al dracului de singur, Lettice, dacă ai şti că am fost al dracului de singur de când sunt pe lume, poate ți-ar părea şi ție rău.

Am făcut nişte economii, cât am putut şi eu acolo, ca să-ți dau banii înapoi. M-a lovit soarta, Lettice. Mai rău nici că se putea. Bine că s-a terminat.

Adio pentru totdeauna.

Al tău soț,
FRANK BEARDSALL.

Scrisoarea asta, venită de la tata, mă lăsă fără grai. Am încercat, cu un efort aproape chinuitor, să mi-l aduc aminte, dar ştiam bine că imaginea pe care o aveam în cap – un bărbat înalt şi elegant, cu chipul smead şi ochi verzi, apoşi – se datora celor câteva vorbe spuse de mama şi unei fotografii pe care o văzusem o singură dată cândva, demult de tot.

Fusese o căsnicie nefericită. Tata era un tip uşuratic şi cam bădăran, dar te cucerea cu farmecul lui. Minţea de îngheţau apele şi nu ştia ce nseamnă să fii cinstit nici cât negru sub unghie. O trăsese pe mama pe sfoară în toate

felurile. Ea îi descoperise toate găinăriile şi potlogăriile, una câte una, şi sufletul i se răzvrătise împotriva lui. Pentru mama zeul din el se sfărâmase în mii de bucăţele vulgare, care nu îi mai spuneau nimic. Aşa că se îndepărtase de el, cu dispreţul femeii care îşi dă seama că toată povestea ei romantică de iubire nu fusese decât o minciună poleită. Când a părăsit-o ca să îşi vadă de viaţa şi plăcerile lui, mama s-a bucurat, dar câtă amărăciune era în inima ei! Lettie avea trei anişori, iar eu cinci. Mai auzise de el de la unul şi de la altul (nu auzise nimic bun, deşi tata o ducea bine), dar în toţi anii ăştia – şi erau optsprezece la număr – el nu a venit să o vadă şi nici nu i-a scris măcar un rând.

După un timp apăru din nou şi mama. Se aşează pe scaun şi începu să se joace cu şorţul ei negru. Îi încreţea şi îi descreţea marginea, netezind-o apoi la loc, cum fusese înainte.

— Ştii, spuse ea într-un târziu, avea şi el dreptul să-şi vadă copiii, dar eu v-am ţinut mereu pe lângă mine.

— Nu l-a oprit nimeni să vină să ne vadă.

— Eu v-am întărâtat împotriva lui şi nu v-am lăsat. El tare-ar mai fi vrut să vă aibă aproape.

Acum ar trebui să fiu lângă el. Ar fi trebuit să vă duc la el de ani de zile.

— Dar cum puteai să fii lângă el dacă nici măcar nu ştiai unde e?

— Ar fi venit el... ştiu că voia să vină... simt asta de ani şi ani. Dar l-am ţinut la distanţă. Ştiu că numai eu sunt de vină c-a fost mereu departe de mine. Am simţit treaba asta şi a simţit-o şi el. Bietul Frank... O să vadă acuma cât a greşit! Nu, nu, el n-ar fi fost aşa de fără inimă ca mine...

— Lasă, mamă, nu te mai frământa atâta! Eşti necăjită rău şi de-asta vezi toate lucrurile-n negru.

— Ba tocmai că le văd exact aşa cum sunt. Ştiam eu bine de-o bucată de vreme că suferă ca un câine. Am simţit asta

în adâncul sufletului. Ştiam, da, da, ştiam că are nevoie de mine şi de voi. Simţeam că aşa e. De trei luni încoace am simţit asta întruna. Am fost tare rea cu el... N-am să mi-o iert niciodată.

— Ei, lasă acum, nu te mai amari, c-o să mergem la el. Vrei? o întrebai eu.

— Mâine... mâine, răspunse ea, dând primul semn că îmi simţise în sfârşit prezenţa. O să mă duc mâine dimineaţă.

— Vin şi eu cu tine.

— Da... mâine dimineaţă. Lettie trebuie să meargă la Chatsworth, la petrecere. Să nu-i spui nimic. E mai bine aşa.

— N-o să-i spun, n-ai nici o grijă.

Nu mult după discuţia asta mama s-a dus sus, în camera ei. Lettie a venit destul de târziu de la Highclose. Leslie nu a mai intrat. Dimineaţa se duceau toţi la Matlock şi Chatsworth şi soră-mea era agitată la culme din cauza asta. Aşa că nu băgă de seamă nimic.

Oricum, mama şi cu mine tot nu puteam pleca până spre prânz. Trebuia să aşteptăm să se încălzească puţin. Când coborârăm din tren la Cossethay, ne învălui lumina blândă şi aurie a soarelui. Mama ţinea morţiş să mergem pe jos până în sat. Erau mai bine de trei kilometri. O pornirăm încet, zăbovind la fiecare tufă ca să admirăm floricelele roşii. Toată coasta dealului era împânzită cu tufe din astea. Nu ne trăgea deloc inima spre locul în care trebuia să ajungem. Curând zărirăm turnuleţul cenuşiu al bise-ricii. De la bâlci se auzeau trompetele, cu sunetul lor strident, ca nişte zbierete de măgar. Nimeri-serăm chiar în ziua când se prăznuia hramul bisericii şi serbarea era în toi pe tăpşanul îngrădit din faţa noastră.

Câţiva căluşei se învârteau îndrăcit, iute ca vântul, iar bărcuţele o porneau în zbor spre cerul albastru, care parcă ne picura pace în suflete. Ne aşezarăm pe pârleaz, mama şi

cu mine, şi începurăm să ne uităm la comedie. De-abia dacă puteai să te mişti de tarabe, căluşei şi barăci de tir. Copiii, în grupuri mici, treceau cumințI de la o distracție la alta. Un bărbat cu pielea tuciurie traversă tăpşanul, hâțânând două găleți din care curgea apa şiroaie. Femeile se uitau din uşa rulotelor viu colorate. Câinii costelivi se sculau alene şi se trânteau din nou sub scări, la umbră, în ciuda zgomotului, bâlciul dădea impresia că abia se mişcă. O femeie cât un munte, cu o voce dogită, ca de bărbat, chema copiii să se uite la cutia cu minuni. De bucurie, micuții nu mai ştiau nici cum îi cheamă. Un om cu fața arsă de soare şi picioare subțiri stătea crăcănat pe platforma căluşeilor. Căluşeii se învârteau, iar el, lăsat pe spate, îşi băgase cele două arătătoare în gură şi, trăgând să şi-o lărgească şi mai mult, fluiera în rând cu hârâitul flaşnetei de îi plesneau bojocii. Şi fluieratul lui se auzea clar, precum bătaia din aripi a unei gâşte sălbatice care trece în zbor pe lângă hornul de pe acoperiş. Un omuleț gras, cu o umflătură oribilă pe piept, guița dintr-o baracă murdară la o liotă de țânci, spunându-le să îl provoace pe tânărul Hercule de lângă el, care stătea cu brațele încrucişate şi pumnii încleştați, ca să i se vadă bicepşii cât se poate de bine. Îl întrebă dacă o să fie în stare să facă față provocărilor ce ar putea veni de la toți gură-cască de primprejur. Tânărul dădu din cap în semn că da, căci nu ajunsese încă la faza vorbirii. Da, o să ia doi deodată, guiță omulețul cel gras, cu excrescența aia enormă pe piept, arătând spre băieții şi fetițele care, de frică, se făcuseră şi mai mici. Puțin mai încolo se auzea glasul ciudat al lui Punch, dar numai când omul din baraca de tir făcea o pauză cu scârțâitoarea lui. Individul era foc şi pară, fiindcă puştii ăia nu ar fi dat un bănuț să îşi încerce norocul. Şi scârțâitoarea lui urla de te scotea din minți. O fetiță veni să se uite la noi. Îşi lingea tacticoasă înghețata. Dar se vede

treaba că nu prezentam prea mult interes pentru ea, aşa că trecu mai departe şi se duse să se holbeze la rulote.

Aproape că ne luaserăm inima în dinţi să trecem prin bâlci, când auzirăm dangătul hodorogit al clopotului, care acoperi tot balamucul.

O dată, de două ori, de trei ori! Oare chiar bătuse de trei ori? Apoi iar o dată, de două ori, de trei ori, dar mai gros. Alt clopot. Dangăt de îngropăciune! M-am uitat la mama, dar ea, ferindu-şi privirea, se uită în altă parte.

Flaşneta îi dădea înainte cu hârâiala ei. Femeia cu vocea dogită veni în faţă ca să cheme din nou lumea la panaramă. Deodată se făcu linişte. Omul cu găluşca pe piept intrase în baracă să se bumbăcească el cu Hercule. Cel de la tir plecase înfuriat la „Trei poloboace” şi lăsase în locul lui o obrăznicătură de fată de vreo şaptesprezece ani. Căluşeii se învârteau mai departe nestingheriţi, cu doi muşterii mititei băgaţi în toate boalele de frică.

Deodată clopotul străpunse vacarmul cu glasul lui gros şi puternic. Ascultam, dar nu eram în stare să ţin socoteala. Unu, doi, trei, patru... tipul ăla vânjos se hotărâse a treia oară să se urce în căluşei, şmecheria pornise când el abia pusese piciorul să se urce şi, uite-aşa, rămăsese cu buzele umflate... opt, nouă, zece... nici nu mă mir că individul cu fluieratul are mărul lui Adam aşa de mare... oare nu l-o fi durând când vorbea? E aşa de ascuţit!... nouăsprezece, douăzeci... fetiţa lingea întruna îngheţata, puţin câte puţin, parcă nu se îndura să ia mai mult la o înghiţitură... douăzeci şi cinci, douăzeci şi şase... mă întreb dacă nu am numărat mecanic până la douăzeci şi şase. În punctul ăsta m-am lăsat păgubaş şi am început să mă uit în partea de sus a căluşeilor, unde erau pictate tot felul de bazaconii. Aşteptam să apară chelia lordului Tennyson, pe urmă lordul Roberts, roşu la faţă ca o sfeclă, şi Disraeli, cu uitătura lui de tâlhar.

— Cincizeci şi unu, spuse mama. Hai să mergem!

O pornirăm la pas întins prin bâlci. Mergeam în direcţia bisericii. Ne oprirăm lângă o grădină. Ultimele flori roşii stăteau de gardă în vârful lujerilor de nalbă. Într-o neorânduială perfectă, acolo domneau crizanteme roz, aproape trecute, steluţe istovite, cu ochii împăienjeniţi, şi tot felul de beţe uscate, biete fantome ale unor tulpini de nalbă. Casa joasă, înnegurată, se ascundea, chircită, după nişte tise. O pornirăm pe cărare spre uşa din faţă. Storurile erau trase. Într-o cameră se vedeau arzând lumânări cu flacără lâncedă, anemică.

— Asta e Yew Cottage[3]? îl întrebă mama pe un băiat care se uita curios la noi.

— E a lu' doamna May, răspunse el.

— Stă singură? îl întrebai eu.

— Stătea şi Carlin Franţuzu' la ea, da' acu' nu mai e. A dat ortu' popii şi i-a aprins şi ea lumâ-nări, să nu-i fie urât lu' bietu' om.

Ne apropiarăm de căsuţă şi băturăm la uşă.

— Veniraţi pentru 'mnealui? ne întrebă în şoaptă o bătrână răguşită şi cocârjată, cu părul cărunt strâns într-un fileu de catifea.

Ne privi cu ochii ei de un albastru intens şi arătă cu capul spre camera din fund.

— Da... se cam fâstâci mama. Am primit o scrisoare.

— E, bietu' de el! Uite că s-a dus! spuse bătrâna, clătinând din cap cu amărăciune.

Ne aruncă o privire curioasă, se aplecă spre mama şi, punându-i pe braţ mâna ei zbârcită, cu vene de un albastru închis, ca nişte firişoare, îi şopti în mare taină:

---

[3] *Casa dintre tise (eng.).*

— Lumânării s-a stins dă două ori pân-acu'. Hâtru mai fu omu' ăst-al nostru, zău aşa!

— Trebuie să intru să văd cum stau lucrurile. Sunt ruda lui cea mai apropiată, spuse mama, tremurând.

— M-o fi furat somnu', că io, când mă uitai ca lumea, era cât p-aci să-mi dau cu deştele-n ochi dă-ntuneric ce se făcuse. Da' să ştii, coniță, că io... pă mine m-a prins frica... io-nu mai poci sta la priveghi lângă el. Am dus la morți la groapă... da' p-ăsta nu mai poci. Of, bietu' de el! Şi câte a-ndurat, coniță dragă! se jelui ea, ridicând mâi-nile uscate spre cer şi uitându-se la mama cu ochii ăia din cale-afară de albaştri.

— Mata nu ştii unde-şi ținea hârtiile? întrebă mama.

— Păi asta l-am întrebat şi io pă părintili Burns. Mi-a zis că să ne rugăm pentru el. Lumâ-nării i le-am luat pă banii mei. Țicnit mai fuse ş-omu' ăsta! Zău că era nițel într-o ureche! se jelui mai departe bătrâna, dând iar din cap cu amărăciune.

Mama făcu un pas spre ea.

— Poate că vrei să-l vezi... îndrăzni bătrâna, cu mare sfială.

— Da, răspunse mama, încuviințând hotărâtă din cap, căci acum îşi dăduse seama că bătrâna era surdă.

Intrarăm după ea în bucătărie. Era o odaie lungă şi mohorâtă, cu tavanul jos şi storurile trase.

— Stați colea, zise bătrâna cu aceeaşi voce scăzută, de parcă şi-ar fi vorbit ei însăşi. Te pomeneşti c-oi fi soru-sa?

Mama clătină din cap că nu.

— Vai dă mine... nevasta lu' frati-su! mai zise bătrâna, nevrând să se dea bătută cu una, cu două.

Amândoi făcurăm semn din cap că nu.

— Numa' verişoară ş-atâta? mai încercă ea.

Acuma se uita la noi cu ochi rugători. Eu o aprobai, dând din cap.

— Staţi jos acilea, zise şi ieşi ca o furtună din bucătărie.

Trânti uşa de perete, târâi un scaun pe podea şi veni înapoi cu o sticlă şi două pahare, pe care, cu o bufnitură, ni le puse dinainte pe masă. N-ai fi zis că mâna aia, toată numai piele şi os, mai e în stare să ţină sticla cum trebuie.

— P-asta de-abia o-ncepuse, săracu'! Luaţi o-nghiţitură colea, să mai prindeţi putere, ne îmbie bătrâna, împingând sticla spre mama.

Apoi ieşi din nou, grăbită, şi se întoarse cu zahărul şi ibricul. Dar nici eu, nici mama nu băurăm deloc.

— Lui nu-i mai trăbuie, bietu' om! Şi zău că-I tare bună băutura asta, coniţă. El nu bea niciodată decât d-astea bune. Of, Doamne, şi când mă gândesc că n-a pus strop în gură vreo trei zile. Săracu' de el, n-a pus picătură pă limbă până şi-a dat sufletu'! Hai, zău, c-o să prindeţi putere. Ia luaţi colea!

Mama se ţinu tare pe poziţie. Şi eu la fel.

— E acolo-şa, spuse bătrâna, arătând cu degetul spre o uşă închisă, care stătea parcă ascunsă într-un ungher întunecat din bucătăria aia mohorâtă.

Mă împiedicai de un prag mic şi nimerii peste o vechitură de masă, pe care era un sfeşnic înalt de alamă cu o lumânare în el. Lumânarea zbură cât colo şi se duse de-a dura pe podea. Sfeşnicul de alamă se rostogoli şi el, zdrăngănind.

— Of, Doamne, Doamne! se tângui bătrâna.

Of, Doamne!

Se duse repede în cealaltă parte a patului şi aprinse din nou lumânarea care se stinsese de la capătul celei care încă mai ardea. Pe urmă se întoarse cu faţa spre noi. Lumânările îşi aruncau lumina pe obrazul ei plin de zbârcituri şi pe măciuliile frumos lustruite ale patului negru, de mahon. Ceara se prelingea încet pe duşumea. Prin cuvertură, în lumina pâlpâitoare a celor două lumânări, se ghicea trupul

mortului dedesubt. Bătrâna întoarse marginea cuverturii şi se porni să bocească de ţi se rupea sufletul. Inima îmi bătea să îmi sară din piept. Mi se pusese un nod în gât. Nu voiam să mă uit, dar trebuia. Nu aveam încotro. Îl recunoscusem. Acum eram sigur că pe el îl văzusem atunci, în pădure. Era neschimbat. Doar faţa îi era altfel, fără urmă de buhăială. Simţeam o milă sfâşietoare, care mă devora. Eram înspăimântat. Mă cuprinsese groaza. Aveam sentimentul înfiorător al nimicniciei şi singurătăţii într-un infinit pustiu. Nu mai ştiam ce e cu mine. Parcă eram un fulg ce plutea inconştient prin beznă. Deodată am simţit-o pe mama că mă cuprinde pe după umeri.

— Of, băiatu' mamii, dragu' de tine! mă căina ea, copleşită de milă.

Tresării scuturat de fiori şi îmi revenii ime-diat. Pe faţa mamei nu era nici urmă de lacrimi. Se citea doar o suferinţă nesfârşită, care îţi zdrobea inima.

— Lasă... c-om vedea noi., lasă, mamă, îngăimai eu vorbe fără şir.

Mama se ridică în picioare, trase cuvertura peste faţa mortului şi se duse la bătrână să o liniştească. Femeia îşi şterse de pe obraji cele câteva lacrimi pe care nu le putuse opri şi îşi băgă cu grijă părul încărunţit sub fileul de catifea.

— Unde-şi ţine lucrurile? o întrebă mama.

— Cum? făcu bătrâna, întorcându-şi urechea spre ea.

— Lucrurile lui sunt toate-aicea? repetă mama mai tare.

— Aicea?

Bătrâna făcu un semn cu mâna, arătându-i să caute prin cameră. Erau acolo patul mare de mahon, fără draperii, o masă de scris, un scrin de stejar şi două sau trei scaune de mahon.

— Nu l-am putut duce sus. E-acilea doar dă vreo trei săptămâni.

— Unde-i cheia de la sertare? țipă mama în urechea bătrânei.

— Da, făcu ea, e sertarele dă la masa lui.

Se uită la noi mirată şi întrebătoare, temându-se că nu ne-a înțeles bine. Groaznic.

— Cheia! strigai eu. Unde-i cheia?

Clătina din cap. Pe fața ei brăzdată de ani se citea că e necăjită. Ăsta trebuie să fie un semn că nu ştie unde e cheia, mi-am zis eu.

— Unde-i sunt hainele? Hainele I repetai eu, arătându-i haina de pe mine.

— Stai că ți le-aduc acuşica, bălmăji ea.

Slavă Domnului că până la urmă înțelesese!

Ieşi grăbită pe uşa de lângă capul patului.

Ne-am fi dus şi noi după ea dacă nu am fi auzit în bucătărie nişte paşi grei şi un glas care spunea:

— Ei, da' ce, s-a apucat baba să bea cu Necuratu'? Doamnă May, vino mai bine să bem amândoi!

Auzirăm gâlgâitul băuturii turnate în pahar şi, aproape imediat, zgomotul uşor al paharului gol pus pe masă.

— Ia să văd ce face baba, spuse oaspetele din bucătărie.

Paşii ăia grei se îndreptară spre noi. Ca şi mine, omul se împiedică de prag, dar, spre norocul lui, nu se lovi de masă.

— Lua-l-ar toți dracii de prag şi pe cine l-a pus acolo! răbufni el cu năduf.

Era doctorul. Mi-am dat seama că e el, fiindcă nu-şi scosese pălăria şi umbla pe acolo ca la el acasă. Era un tip solid, un zdrahon de bărbat roşu la față.

— Vai, iertați-mă, spuse el când o văzu pe mama.

Mama se înclină.

— Doamna Beardsall? întrebă el, scoțându-şi pălăria.

Mama se înclină din nou.

— V-am trimis o scrisoare de la bietul Carlin. Sunteți rudă cu el? o întrebă doctorul, făcând semn cu capul într-o parte, spre pat.

— Cea mai apropiată, răspunse mama.

— Bietul om! Stătea cam prost cu moralul. Ei, ce să-i faci? Aşa se-ntâmplă dacă vrei să rămâi holtei până la adânci bătrâneți.

— M-am mirat foarte tare că mi-a scris, spuse mama.

— Cred şi eu. Nu prea se-nghesuia el să le scrie prietenilor. În ultima vreme n-a dus-o bine deloc. Asta e! Mai devreme sau mai târziu tot trebuie să le ispăşeşti pe toate. Şi numai noi ni le facem, cu mâna noastră, singuri-singurei. Dobi-toci fără pic de cap ce suntem! Vai, scuzați-mă, doamnă, vă rog frumos!

Se făcu linişte o clipă şi doctorul oftă. Apoi începu să fluiere uşurel.

— Cred că n-ar strica să ridicăm storul ăla, spuse el, lăsând soarele să năvălească peste lumina palidă a lumânărilor. Oricum, nu trebuie să vă faceți griji. N-a lăsat datorii sau alte chestii de soiul ăsta. Cred c-au rămas şi ceva bănişori, aşa că situația nu pare rea deloc. Ei, amărâții naibii, tare rău a dus-o cu sufletul în ultima vreme! Ce să-i faci? Cândva trebuie să plătim pentru nechibzuința noastră. Dar ce Dumnezeu face baba pe-acolo? întrebă el, uitându-se la tavanul cu grinzi, care huruia şi bubuia de la cotrobăitul bătrânei.

— Voiam cheia de la sertarele astea, spuse mama.

— A, păi ştiu eu unde e. Şi testamentul. Mi-a spus mie unde sunt ca să vi le dau când o să veniți. Cred că se gândea mult la dumneavoastră. Poate c-ar fi fost mai bine şi pentru el...

În momentul acela auzirăm mersul greoi al bătrânei, care venea jos. Doctorul se duse să o aştepte lângă scară.

— Hei, vezi pe unde calci! zbieră el.

Biata bătrână nu îi înşelă deloc aşteptările, căci calcă pe bretelele unor pantaloni pe care îi târâia după ea şi veni grămadă drept în braţele lui. Doctorul o aşeză cu grijă pe scaun.

— Nu te-ai lovit, nu? zâmbi el, scuturând dojenitor din cap.

— Of, dom' doctor, să-ţi dea Dumnezeu sănă-tate că venişi. Ai matale grijă de 'mnealor?

— Lasă c-oi vedea eu, încuviinţă el din cap în felul lui cuceritor, de om nedus la biserică.

Se repezi în bucătărie şi îi pregăti bătrânei un whisky. Îşi făcu unul şi lui.

— Ţine-aici, că ţi-a cam sărit inima din loc, zise el, dându-i paharul.

Biata femeie stătea pe un scaun, lângă uşa care rămăsese căscată spre scări, cu hainele claie peste grămadă, înşirate pe lângă ea. Aruncă în jur o privire plină de jale, de ţi se rupea inima. Se uită la noi şi la razele soarelui, care îşi făceau loc prin pâlpâirea lumânărilor, împrăştiind o lumină nepământească, înspăimântătoare, peste patul unde zăcea înţepenit cadavrul. Îi tremura mâna aşa de tare, că abia mai putea ţine paharul. Doctorul ne dădu cheile şi noi ne apucarăm să scotocim prin sertare, alegând hârtiile şi aranjându-lc pe căprarii. El îşi sorbea liniştit băutura şi ne ţinea tot timpul de vorbă.

— Da, zise el, era aicea de vreo doi ani. Cred că-ncepuse să simtă că-l cam lasă balamalele.

Stătuse multă vreme prin străinătate. Ăştia de-aici îi şi ziceau Franţuzu'.

Doctorul mai luă o înghiţitură de whisky, rămase un pic pe gânduri şi pe urmă sorbi din nou din pahar.

— Ehei, şi-a făcut el destul de cap la vremea lui! Şi visa nişte lucruri de ţi se făcea părul măciucă, nu alta! Noroc că bătrâna-i surdă de poţi să tragi cu tunul lângă ea şi tot n-

aude. Ferească Dumnezeu să vorbeşti în somn! Te dai de gol şi s-a zis cu tine. Dacă ar fi ştiut ea ce visează el, ar fi putut să-l joace pe degete cum ar fi vrut.

Mai sorbi o dată, de două ori, de trei ori, mai depănă câteva gânduri şi apoi veni alt pahar la rând.

— Dar era un tip grozav! Vesel, darnic şi bun, să-l pui pe rană. Nu mai era nimeni aşa de darnic ca el. Oamenii nu prea-l iubeau, fiindcă nu ştiau de unde să-l apuce. Aşa se-ntâmplă-ntotdeauna când nu eşti în stare să-l înţelegi pe cel de lângă tine. Îl urăşti şi gata! E mai simplu. Ce să-ţi mai baţi capul să-l înţelegi! Era tare tăcut, ştiu eu bine. Doar câteodată, în somn, i se mai dezlega şi lui limba.

Doctorul se uită la pahar şi oftă.

— Cu toate astea, o să-i simţim lipsa, n-aveţi grijă! Aşa-i, doamnă May? zbieră el dintr-odată, făcându-ne să tresărim şi să ne uităm ţintă la pat.

Îşi aprinse pipa şi pufăi zdravăn, cufundându-se într-un nor de fum, ca să îi iasă din minte ispita paharului. În timpul ăsta noi ne uitarăm la hârtii. Scrisori erau foarte puţine – una sau două către cineva de la Paris. Găsirăm o grămadă de note de plată, chitanţe, facturi... Afaceri, numai şi numai afaceri, nimic altceva.

În toată adunătura aia abia dacă găseai o vagă urmă de sentiment. Mama alese hârtiile care i se părură că au o oarecare valoare. Pe celelalte le duse în bucătărie şi le dădu foc. Se uitase la ele în treacăt. Erau tot felul de scrisori, note şi misive. Mamei parcă îi era frică să nu afle prea multe.

Doctorul stătea mai departe liniştit, presărându-şi panseurile printre rotocoalele de fum.

— Ei, zise el, sunt două căi de urmat pe lumea asta. Dacă laşi lampa să ardă cu flacără mare, o să-ţi dea o lumină de-o să te orbească – asta până se termină gazul. Pe urmă o să-nceapă să miroase urât şi o să scoată fum pân-o să se stingă de tot. Dac-o ţii frumuşel pe masa din bucătărie

şi te murdăreşti din când în când pe degete ca s-o cureți, o să ardă nu ştiu câtă vreme şi pe urmă flacăra o să-i dispară încet-încetişor.

În punctul ăsta îşi întoarse privirile spre pahar şi, văzându-l gol, se trezi la realitate.

— Pot să vă fiu de folos cu ceva, stimată doamnă? întrebă el.

— Nu, mulțumesc. Sunteți foarte amabil.

— Păi, la drept vorbind, nici nu cred că sunt nu ştiu câte treburi de pus la punct. Nici lacrimi prea multe n-au de ce să fie. Când omul îşi iroseşte anii cei mai frumoşi cu Dumnezeu ştie cine, nu poți să le ceri celor care l-au cunoscut când era tânăr să-şi smulgă părul din cap de durere. Ehei, a fost o vreme când mergea din petrecere-n petrecere, din chiolhan în chiolhan, stimată doamnă! Da, o fi dus-o el cândva ca-n sânul lui Avraam, nu zic nu. Şi, cu toate astea, n-a găsit ceva care să-l mulțumească. Întotdeauna îi lipsea nu ştiu ce, întotdeauna tânjea după te miri ce. Pe lumea asta nu-i nimic mai bun ca-nsurătoarea. Intri acolo-n horă şi joci ca toți ceilalți.

Doctorul se lăsă din nou purtat de gânduri cine ştie pe unde şi nu se trezi până nu termi-narăm toată treaba. Încuiaserăm sertarele, arseserăm hârtiile care nu ne trebuiau şi le băgaserăm pe celelalte în buzunarele mele şi în geanta neagră. Eram de-acuma pe picior de plecare.

— Şi cu înmormântarea cum rămâne? ne Întrebă doctorul, ridicând brusc privirea spre noi.

Apoi sări ca ars de pe scaun şi îşi luă repede pălăria. Văzuse sfârşeala din ochii mamei.

— Haideți să-i faceți o vizită nevesti-mii, ne pofti el. Veniți să beți o ceaşcă de ceai la noi. Dacă stai singur între patru pereți, te sălbăticeşti de-a binelea, zău aşa! Hai, veniți pe la noi! Nevastă-mea stă singură toată ziua, mititica!

Mama surâse şi îi mulţumi. O pornirăm spre uşă. Ea avea pasul nesigur: nu ştia dacă să plece sau nu. Din prag, se mai uită o dată la pat.

Ieşirăm din casă în după-amiaza care se topea încet în taina înserării. Nu îmi venea să cred că e adevărat. Nu, nu putea fi adevărat. Faţa aia tristă, fără culoare, cu barbă sură, care parcă îşi pierduse conturul la flacăra lumânărilor, faţa aia nu putea fi adevărată. Totul era o minciună.

Patul ăla de lemn, femeia aia surdă, toate, toate erau minciună, ultimele zvâcniri ale neadevărului ce trăgea să moară. Strălucirea galbenă a florilor-soarelui era adevărată, umbra pălăriilor lor pe zidul cald al azilului pentru săraci era şi ea adevărată. Da, toate astea erau adevărate. Soarele molcom al după-amiezii ne învălui, picurându-ne viaţă în suflet. Frigul fugi din noi şi o dată cu el fugi, mâncând pământul, şi minciuna. Simţeam cum ne curge din nou căldură prin vine.

Casa doctorului ne privea cochetă dintre fagi. O brunetică roşie în obraji vorbea cu o vacă Jersey, care venise de la câmp şi îşi băgase botul ei negru prin gardul de fier ce împrejmuia peluza de pe lângă casă. Mângâia văcuţa pe nas, se uita drept în ochii ei întunecaţi şi îi vorbea cu un adorabil accent scoţian. Îi vorbea dulce, cum vorbeşte o mamă cu năpârstocul ei.

Când se întoarse să ne întâmpine, surprinsă, mai avea în ochi acea blândeţe a iubirii calde. Ne dădu prăjiturele şi jeleu de mere la ceai. Toţi îi ascultarăm ca vrăjiţi glasul, care amintea de zumzetul albinelor prin florile de tei. Deşi nu spunea nimic deosebit, o ascultam cu atenţie.

Bărbatu-său era vesel şi binevoitor. Ea se uita la el parcă temătoare şi se ferea să-i întâlnească privirea. El, vesel şi deschis, cum îi era felul, o tachina, apoi o potopea cu laude cam nelalocul lor şi pe urmă o necăjea din nou. Simţeam vag că doctorul nu prea era în apele lui. Cred că nevastă-sa

se temea că băuse. Bănuiesc că o apuca groaza când îl vedea cherchelit şi tremura, cuprinsă de spaima morţii, ori de câte ori venea acasă beat. Nu aveau copii. Am observat că doctorul a lăsat-o mai moale cu glumele când şi-a dat seama că femeia nu mai e în largul ei. Se uita mai tot timpul la ea şi era cam nenorocit când nevastă-sa îi evita privirile. Începuse să se simtă din ce în ce mai stingherit şi vedeam clar că voia să plece.

— Cred că-i mai bine să mergem împreună la preot, îmi spuse el.

Lăsarăm în urmă odaia cu ferestre ce dădeau în livadă, spre miazăzi, odaia în care acuarelele delicate, broderiile gingaşe, vazele fără flori, două cărţi murdare, nişte romane de la biblioteca oraşului, pianul închis, ceştile desperecheate şi ceainicul cu buza ciobită, care lăsa pete pe faţa de masă, spuneau toate aceeaşi poveste.

Merserăm la tâmplar şi comandarăm sicriul. Doctorul bău un pahar de whisky în cinstea evenimentului. Plătirăm taxele la cimitir şi doctorul pecetlui afacerea cu o înghiţitură de brandy. Vinul de Porto oferit de preot spori şi el veselia doctorului şi aşa ne întoarserăm la el acasă.

De data asta neliniştea din ochii întunecaţi ai nodului ăluia de femeie nu mai reuşi să spulbere veselia petrecăreţului. El trăncănea întruna, iar ea, nervoasă, îşi tot învârtea verigheta pe deget. Doctorul voia cu orice preţ să ne ducă el la gară cu trăsura. Noi ne ziceam că gata, am băgat-o pe mânecă. Lui însă nu-i păsa de sperietura noastră.

— Să n-aveţi nici o grijă, că sunteţi în siguranţă cu el, ne spuse nevastă-sa cu vorba ei duioasă, de scoţiancă din munţi.

La plecare, când ne-a dat mâna, am simţit ce palme aspre şi bătătorite avea. Din clipa aceea rochia neagră şi veche de alpaca mi-a rămas în minte ca un simbol al femeii chinuite.

E cale lungă până la noi de la gara din Eberwich. O bucată de drum o făcurăm cu omnibuzul, restul pe jos. Cu umbletul îngreunat de durere, mamei drumul i se păru nesfârşit.

Rebecca ieşise lângă tufele de smirdar şi se uita după noi. Când ne văzu, veni fuguța să o întrebe pe mama dacă luase ceaiul.

— Dar n-are ce să vă strice încă unul, spuse ea şi dispăru ca o săgeată în casă.

Veni în sufragerie ca să ia pălăria şi haina mamei. Voia să ne audă vorbind. Era necăjită că o vede pe mama supărată. Observase că are cearcăne şi se fâțâia agitată de colo până colo, nevrând să întrebe nimic, dar nelinişştită şi nerăbdătoare să afle despre ce e vorba.

— Lettie a fost acasă, spuse ea.

— Şi-a plecat iar? întrebă mama.

— A venit doar ca să-şi schimbe rochia. Şi-a pus-o p-aia de poplin verde. Nu ştia unde v-ați dus.

— Şi ce i-ai spus?

— I-am spus c-ați ieşit un pic la aer. Mi-a zis că-i bine. Parcă era o zvârlugă; n-a stat o clipă locului.

Rebecca se uita la mama şi suferea în tăcere.

— A murit, Rebecca. L-am văzut cu ochii mei, spuse în cele din urmă mama.

— Slavă Domnului că s-a-ntâmplat aşa! N-aveți de ce să vă mai necăjiți şi pentru el.

— Bine, bine, Rebecca, dar a murit singur, singur ca un câine!

— A murit cum ați trăit dumneavoastră de când vă ştiu! ripostă Rebecca, cu un pic de asprime în glas.

— Dar eu aveam copiii. Îi aveam pe ei. Rebecca, nu care cumva să afle Lettie de chestia asta!

— Nu, doamnă.

Şi Rebecca ieşi din cameră.

— Banii or să vă rămână ţie şi lui Lettie, îmi spuse mama.

Erau vreo patru mii de lire sau cam aşa ceva. Îi reveneau mamei sau, în lipsa ei, lui Lettie şi mie.

— Da' bine, mamă, dacă banii-s ai noştri, în primul rând sunt ai tăi.

O clipă se făcu tăcere.

— Aţi fi putut s-aveţi şi voi un tată... spuse ea.

— Bine că ne-a ferit Dumnezeu, mămico! Ne-ai scutit tu şi de pacostea asta.

— De ce vorbeşti aşa? De unde ştii? mă repezi mama.

— Uite că ştiu. Şi-ţi mulţumesc din tot sufletul.

— Dac-ai să simţi vreodată că-ţi vine să-l disprețuieşti pe cel de lângă tine, care îţi stă ca un spin în ochi, calcă-ţi pe inimă şi-arată că ai suflet mare, băiete dragă!

— Păi bine, dar ... încercai eu să ripostez.

— Gata, mi-o tăie ea scurt. Cândva o să tre-buiască să-i spui lui Lettie şi numai tu ai să i-o spui.

Ceea ce, la vreo săptămână după aia, am şi făcut.

— Cine mai ştie de treaba asta? mă întrebă încrâncenată sora-mea.

— Mama, Becky şi noi doi.

— Nimeni altcineva?

— Nimeni.

— Bine că s-a dus dacă a chinuit-o atâta. Mama, unde-i mama acum?

— Sus.

Şi Lettie o porni în goană spre ea.

Capitolul V
Mirosul de sânge

Odată cu moartea omului care ne fusese tată, în viața noastră se schimbase ceva. Nu era vorba că ne-ar fi copleşit durerea; nu asta ne frământa. Necazul era că simțeam eşecul în toată cruzimea lui şi nu găseam pe nimeni care să ne înțeleagă. Se schimbase ceva în sentimentele noastre, în relațiile dintre noi. Deveniserăm mai conştienți şi deschiseserăm ochii mari, căci nu ne mai era îngăduit să scăpăm nimic din ce se petrecea în jurul nostru.

Foşnetul pădurii şi susurul apei ne legănaseră copilăria, mie şi lui Lettie, iar soră-mea căutase întotdeauna partea frumoasă a lucrurilor. Părea că aude apa râzând în hohote şi ştia când frunzele chicoteau şi se hlizeau între ele ca mucoasele de fete. Pentru ea frunzele plopului tremurau aidoma faldurilor unei fuste de cochetă, iar uguitul guguştiucilor era de un sentimentalism aproape prostesc.

Cu toate astea, în ultima vreme îi ajunsese din nou la urechi țipătul sfâşietor al câte unui arici prins în capcană. Dăduse cu ochii şi de cursele în care bietele animale cădeau unul câte unul, căci omul avusese grijă să ascundă cursele după vreun gărduleț din crengi de brad şi să le pună mațe de iepure drept momeală.

Într-o după-amiază, la puțin timp după vizita pe care o făcuserăm la Cossethay, Lettie stătea în fotoliul de la fereastră. Soarele i se juca prin plete şi o dezmierda cu sărutările lui calde, împrumutase roşul toamnei de la vița sălbatică muribundă de afară şi o împroşcase pe soră-mea cu razele lui blânde. Soarele o iubea pe Lettie şi nu se îndura să plece de acolo şi să o lase singură. Cât despre ea, trecuse cu privirile de Nethermere şi hoinărea undeva departe, spre Highclose, neclară în ceața de septembrie. De n-ar fi fost lumina aia stacojie care îi inundase chipul, eu, unul, mi-aş fi pus capul jos că nu e în apele ei şi că are ceva pe suflet. Se cuibări cât putu de bine în fotoliu, rezemându-şi capul de tocul ferestrei. Încet-încet, o cuprinse somnul.

Era iar încântător de copilăroasă, cu buzele cărnoase, ţuguiate şi întredeschise, cu răsuflarea abia simţită în somnul ei dulce. Avea şaptesprezece ani. Vedeam că trebuie să o iau din nou sub aripa mea, ca şi altădată, că trebuie să o apăr, să am grijă de ea.

Se auzi pietrişul scrâşnind sub tălpi. Era Leslie. Venea spre noi. Îşi ridică pălăria în semn de salut, crezând că soră-mea se uita la el. Era bine făcut, cu un trup mlădios, care te ducea cu gândul la puterea şi agilitatea fiarei din pădure. Ce să mai vorbim! Ca bărbat, zău că nu avea pereche! Te uitai cum se mişcă şi îţi făcea plăcere. Cu chipul însă altfel stătea treaba. Nu era frumos deloc: sprâncene prea spălăcite, nasul mare şi borcănat, iar fruntea, deşi înaltă şi împodobită de o coamă aurie, nu avea pic de demnitate. Dar faţa asta nu prea atrăgătoare îi dădea imediat de gol firea sa blândă, iar râsul lui sănătos, din toată inima, te cucerea imediat.

Poate că se întreba de ce Lettie nu dă nici un semn de viaţă. Dar se apropie mai mult şi văzu că doarme. Îmi făcu un semn cu ochiul şi, venind înăuntru, se duse în vârful picioarelor să se uite la ea. Dulcea nepăsare din atitudinea ei şi aerul feciorelnic, aproape înduioşător, de pe chipul fetei îi muiară inima plină de simţire. Se aplecă şi o sărută pe obraz exact în locul unde se aşezase o rază purpurie de soare.

Lettie se trezi şi scoase un „vai” slab, dar destul de arţăgos, ca un copil pe care îl scoli din somn. Leslie se aşează lângă ea şi îi culcă uşor capul pe pieptul lui, privind-o cu un zâmbet tandru şi mângâietor. Credeam că soră-mea o să adoarmă din nou, dar ea nici gând! Clipi de câteva ori şi ochii începură să îi sticlească, semn că acuma ştia pe ce lume e.

— A, Leslie, tu erai! Da’ dă-mi drumu’! chiţcăi ea, împingându-l la o parte.

El îşi descleştă braţele şi se ridică de pe scaun, aruncându-i priviri pline de reproş. Ea îşi netezi rochia şi se duse ată la oglindă ca să îşi aranjeze părul.

— Profiţi de mine! îi spuse ea supărată, înroşindu-se până în vârful urechilor când îşi văzu în oglindă claia de păr nepieptănat.

— Cine te-a pus s-adormi cu chipul ăsta ca de zână? Ce, crezi că eu sunt de fier? râse el cu îngăduinţă.

— Nu-i frumos din partea ta! zise ea iritată, încruntând din sprâncene.

— Da' ce, parcă de asta-i vorba? Credeam că eşti mândră că nu dau doi bani pe formalism şi bune maniere. Şi, la urma urmei, de ce să nu te sărut?

— Fiindcă treaba asta mă priveşte şi pe mine, nu numai pe Măria Voastră.

— Măi frate, da' iute ne mai şifonăm!

— Taci, că vine mama!

— Şi ce dacă? Mai bine i-ai spune şi ei. Mama ţinea foarte mult la Leslie.

— A, ce plăcere, stimate domn! începu ea. Da' ce ai de stai aşa de încruntat? Ţi s-au înecat corăbiile?

— Lettie-mi freacă ridichea c-am sărutat-o când făcea ea pe Frumoasa din Pădurea Adormită, spuse el, pufnind în râs.

— Mă, da' multe fumuri mai ai şi tu! Ţii morţiş să faci pe prinţul şi nu ţi-au ieşit pasienţele, aşa-i?

— Ţin, nu ţin, văd c-am jucat al dracului de prost, zise el mâhnit.

Lettie pufni şi ea în râs şi îl iertă.

— Acuma hai la ale noastre! făcu el, zâmbind şi sorbind-o din ochi. Am venit să te iau la plimbare.

— Ce zi minunată! spuse mama.

— Mie mi-e tare lene, zise Lettie, uitându-se drept la el.

— Las' că-ți trece! Te trezeşti tu când om ieşi afară. Hai, du-te să-ți pui pălăria!

Glasul lui Leslie trăda nerăbdarea, dar Lettie parcă nu simțea nimic. Stătea pe loc şi se uita la el.

Pe buzele lui apăru un zâmbet ciudat.

Ea lăsă imediat ochii în jos şi ieşi din cameră.

— Vine ea, nu-mi fac eu griji din asta! Spuse Leslie ca pentru sine, dar vorbele lui îmi ajunseră şi mie la urechi. Îi place să joci cum cântă ea.

Se vede treaba că soră-mea îl auzise, fiindcă imediat ce veni înapoi, nu uită să îmi arunce calmă, aşa, într-o doară, un „Hai cu noi, Pat" în vreme ce îşi punea mănuşile.

El se răsuci ca un arc şi o țintui furios cu privirea, neştiind ce să creadă.

— Mai bine-aş sta să-mi termin crochiul ăsta, îndrăznii eu să protestez, căci mă simțeam băgat ca musca în ciorbă.

— Nici să n-aud! Vii cu noi şi gata! Nu vezi ce zi frumoasă e?

Soră-mea îmi smulse pensula din mână şi mă trase, mai-mai să mă dea jos de pe scaun. Leslie, cu sângele urcându-i în obraji, țâşni ca o săgeată şi, fără să scoată o vorbă, îmi aduse bereta din vestibul.

— Sigur! spuse el, spumegând. Muierea tot muiere. Moare dacă nu face ea pe deşteaptă! Se crede Napoleon.

— Da' bineînțeles, stimate duce Braț-de-Fier[4], mai încape vorbă? zise Lettie, luându-l peste picior.

— Da' fii pe pace, că şi-n istoria voastră, a femeilor, e câte un Waterloo, o împunse el, fiindcă tot îi dăduse ea ideea.

— Zi mai bine Peterloo[5], generale, nu face confuzii.

---

[4] *Porecla lui Arthur Wellesley, duce de Wellington (1769-1852), general şi om politic britanic, învingătorul lui Napoleon la Waterloo în 1815.*

— Da, mă rog, fie şi Peterloo, replică el cu un irezistibil zâmbet dispreţuitor. Victorii uşoare!

— „A venit, a văzut, a învins”, începu Lettie să declame.

— El o fi venit, nu zic nu, da’ tu, tu nu vii? o întrebă el, fierbând de nerăbdare.

— Dacă mă rogi, se sclifosi ea, luându-mă pe mine de braţ.

O pornirăm prin pădure, de-a lungul fâşiei zburlite care o despărţea de şosea. Era o încâlci-tură acolo, că abia aveai unde să pui piciorul. Cândva ar fi trebuit să semene a parc, dar rămăsese doar o întindere de ierburi rebele şi muşuroaie de cârtiţă din grămăjoare de pământ gălbui. Hălăduiau pe acolo, ca-n sânul lui Avraam, grozamă, rugi de mure, iarbă-neagră şi tot felul de tufe bătrâne, pline de spini. Singuratec, un pâlc de pini stătea mândru şi neînţeles în toată harababura.

Cădeau frunzele şi le auzeam cum şuşotesc între ele pe sub tălpile noastre. Apa, albastră şi calmă, încremenise, iar ovăzul moţăia somnoros în căpiţe.

Urcarăm dealul, care parcă stătea spate în spate cu Highclose, şi o pornirăm aşa, agale, cu ochii ţintă spre dealurile din comitatul Derbyshire, cel cu pământul sterp şi uscat ca iasca. Era toamnă şi dealurile nu se desluşeau prea limpede în zare. Zărirăm mina de la Selsby şi satul urât care răsărise, parcă despuiat şi descărnat, pe geana dealului.

Lettie era nemaipomenit de binedispusă. Râdea întruna şi făcea glumă după glumă. Rupse câteva crenguţe cu măceşe pe ele, făcu un bucheţel şi şi-l prinse în piept. Se

---

[5] *„Masacrul de la Peterloo”, nume dat unei demonstraţii paşnice, reprimată de armată, care a avut loc pe câmpia St. Peter, lângă Manchester, la 16 august 1819. Numele de Peterloo i s-a dat ulterior, prin analogie cu Waterloo.*

înțepase la deget într-o mlădiță de la un rug de mure şi se duse la Leslie să-i scoată spinul. Eram toți grozav de veseli. Ne abăturăm de la şosea şi o luarăm pe potecă. Aveam la dreapta pădurea, în față dealurile înalte de la Strelley, care închideau ca într-o copaie valea noastră mititică, iar la stânga lanurile şi izlazul. Cam pe la jumătatea drumului auzirăm hârşâitul cutei pe lama de coasă. Lettie se repezi la îngrăditură ca să vadă ce e. George cosea ovăzul pe coasta aia de deal foarte abruptă, unde nu ajungea secerătoarea. Bătrânul era şi el acolo. Făcea snopi.

Domnul Saxton se ridică un pic, să se îndrepte de şale. Ne zări holbându-ne prin îngrăditură şi ne chemă să-i dăm o mână de ajutor. Noi trecurăm pâş-pâş, unul câte unul, printr-o gaură din îngrăditura de nuiele şi iată-ne la el!

— Ei, flăcăule, îmi strigă el mie, scoate haina aia de pe tine, c-aici e de pus osu'! Şi tu, făcu el către Lettie, n-ai adus nimica de băut? Nici măcar o gură? Rău, foarte rău! A, ieşiserăți la plimbare, nu-i aşa? Ei, acu-i acu'! Să vezi cum e dacă pui osânză pe tine.

Şi, cu o grimasă, se aplecă să îi dea înainte cu legatul. Era un zdrahon de bărbat în floarea vârstei, rumen în obraji, de îți era mai mare dragul să te uiți la el.

— Arătați-mi, că vreau să fac şi eu câțiva snopi, se rugă Lettie.

— Ei, o mângâie el cu vorba lui blândă, lasă-i încolo de snopi, c-o să te zgârii pe mâini! Şi te pomeneşti că-ți mai pocneşte şi corsetu'! Uită-te la mâinile mele, spuse el, frecându-le una de alta. Parcă-s şmirghel.

George, întors cu spatele, nu ne văzuse şi cosea mai departe.

— Doamne, frumos se mai mişcă! izbucni Leslie, care îl urmărea cu privirea.

— Asta aşa-i, spuse tatăl, ridicându-se, roşu la față, de la snopii lui. Da' şi lu' George tare-i mai place să dea cu coasa!

Dacă te mişti cum trebuie şi scapi de-nţepeneala aia de la-nceput, n-ai treabă! Te faci zdravăn ca un urs...

Ne duserăm mai aproape, ca să vedem ovăzul necosit. Soarele era blând şi George îşi aruncase pălăria cât colo. Părul lui negru şi umezit de sudoare se îmbârligase într-o claie de bucle. Cu picioarele depărtate, de parcă voia să ţină pământul pe loc, George se răsucea din mijloc, mânuind coasa cu mişcări ritmice şi pline de graţie. Cutea, legată la brâu, îi atârna pe un şold. Cămaşa, aproape albă de la soare, i se rupsese un pic mai sus de mijloc, lăsând să i se vadă şalele, cu muşchii tresăltându-i precum razele zglobii de soare pe nisipul strălucitor al unui râu. Ceva te atrăgea irezistibil spre trupul ce se mişca ritmic.

L-am strigat. George s-a întors şi s-a uitat drept la Lettie, cu un zâmbet care îl trăda, lumi-nându-i faţa. Era grozav de bine făcut băiatul ăsta! îngăimă câteva vorbe în semn de salut, apoi se aplecă să culeagă un braţ de spice, pe care se puse să le lege cu grijă.

Ca şi pe el, nici pe Lettie nu o dădeau vorbele afară din casă. Dar Leslie găsi ce să spună:

— Cred că-i o gimnastică nemaipomenită cositul.

— E, încuviinţă George. Da' or să te treacă toate apele şi-or să te doară palmele de n-o să ştii cum te cheamă, adăugă el, văzându-l pe Leslie că pune mâna pe coasă.

Leslie îşi dădu puţin capul pe spate, azvârli haina de pe el şi îl întrebă scurt:

— Cum faci?

Fără să mai aştepte răspunsul, se apucă de treabă. George nu îl băgă în seamă şi se întoarse spre Lettie.

— Eşti o apariţie grozav de pitorească pe-aici, spuse ea, un pic cam stângace. Tocmai bun pentr-o idilă!

— Da' tu ce cusur ai? i-o întoarse el.

Ea ridică din umeri, râse şi se aplecă să culeagă o scânteioară.

— Cum faci tu de legi snopii? îl întrebă.

El luă câteva fire lungi de ovăz, le struji şi îi arătă cum să le ţină. În loc să fie atentă, Lettie se uita la mâinile lui mari şi muncite, umflate de cât ţinuseră mânerul coasei.

— Nu cred c-o să pot să-i fac ca tine, zise ea.

— Nici nu trebuie, spuse el liniştit, urmărindu-l pe Leslie cu privirea.

Leslie, care era oricând gata să se apuce de o treabă nouă, muncea, nu glumă, dar nu avea mişcările largi ale celuilalt şi nici nu reuşea să le smulgă spicelor muzica aia aspră şi scrâşni-toare.

— Să vezi ce-o să mai curgă sudoarea de pe el! comentă George.

— Da' de pe tine nu curge? se băgă Lettie.

— Un pic curge ea şi de pe mine, da' eu măcar nu-s pus la patru ace, ca el.

— Ştii ceva? zise Lettie din senin. Când mă uit la braţele tale, îmi vine să pun mâna pe ele, aşa-s de frumos bronzate şi de puternice!

George îi întinse un braţ. Lettie stătu un pic în cumpănă, apoi îl atinse uşor cu vârfurile degetelor, plimbându-le pe pielea lui netedă şi tuciurie. Ruşinată, îşi ascunse repede mâna între cutele fustei.

El râse încet şi liniştit, cu un râs pe care îţi făcea plăcere să îl asculţi şi la auzul căruia nu puteai să nu tresari.

— Tare-aş vrea să pot munci şi eu aici! Exclamă Lettie, cu ochii aţintiţi la spicele necosite şi la codrii albăstrui care se desluşeau vag de tot în depărtare.

Văzând-o încotro se uită, George râse liniştit, cu o resemnare plină de înţelegere.

— Zău c-aş vrea, mai spuse ea o dată.

— Şi dac-ai şti ce bine e! spuse şi el, băgându-şi mâna pe sub cămaşa descheiată şi scărpinându-se uşor într-o parte.

E grozav de bine să munceşti sau să stai tihnit. E-o plăcere pentru tine... pentru trupul tău.

Lettie se uita la el, pătrunsă de frumuseţea lui fizică. Îl privea ca pe un imens boboc, din care avea să ţâşnească hotărâtă viaţa.

Leslie veni spre el, ştergându-se pe frunte de sudoare.

— Iisuse, da' ştiu că m-au trecut toate apele!

— Pune-o pe tine, să nu răceşti, zise George, ţinându-i haina.

— Ce gimnastică nemaipomenită! comentă Leslie.

George, care îşi tot pipăise vârful unui deget, luă briceagul şi începu să se scobească în carne, doar-doar o scoate un spin.

— Mă, da' tare piele mai ai! zise Leslie.

Lettie nu spuse nimic. Simţi însă cum o trec uşor fiorii.

Bătrânul, bucuros că a găsit un pretext să se îndrepte de spate şi să mai schimbe câteva vorbe, veni la noi.

— O să te saturi tu acuşi-acuşi. Stai numa' un pic, îi spuse el lui Leslie, râzând.

George ne făcu să tresărim cu un „Păzea!" Un iepure ţâşnise din ovăz. Trecu ca o săgeată prin îngrăditură şi o rupse la fugă, sărind de mama focului printre snopi. Pe coasta dealului ovăzul necosit era ca un petic lung de vreo cincizeci de paşi şi lat de vreo zece sau mai bine.

— Nu credeam c-a mai rămas vreunu', zise tatăl, apucând o greblă cu coadă scurtă şi pornind-o spre ovăz.

Ne luarăm cu toţii după el.

— Fiţi cu ochii-n patru dacă vedeţi că se mişcă spicele, ne spuse.

Începurăm să dăm toţi târcoale peticului de ovăz necosit.

— Păzea! Să nu vă scape! strigă tatăl, înfierbântat, şi imediat un iepure o zbughi din culcuş.

— Hei, se auzi din nou, aţineţi-i calea! Nu-l lăsaţi!

O luarăm la goană de ne scăpărau călcâiele. Bietul animal, ameţit şi înspăimântat de Leslie, care alerga şi chiuia ca un nebun, se întoarse din drum şi o zbughi în cealaltă parte, pe deal în sus. Trecu precum o năluca prin labirintul snopilor care zăceau la pământ, ţâşnind când ici, când colo, cu o iuţeală ce te făcea să-i plângi de milă. Acum îl vedeai sărind peste vreo grămadă de ovăz nelegat şi în clipa următoare apărea în altă parte, îngrozit de ţipetele din jur. Amărâtul! O sfeclise. George se repezi să îl prindă. Iepurele, ţuşti!, în nişte ovăz cosit. Dar George îl zărise şi se şi aruncase la pământ. Într-o clipă era din nou în picioare, cu iepurele zvârcolindu-se la el în mână.

Ne întoarserăm la marginea ovăzului necosit. Gâfâiam, ne sticleau ochii şi sudoarea curgea şiroaie pe noi. Lettie strigă la cineva de departe. Era Emily, cu cei doi copii. Veneau de la şcoală şi intraseră şi ei pe acolo să vadă cum merge treaba.

— Încă unu'! răcni Leslie.

Spicele începuseră să se legene.

— Uite-l! Pe el! strigai eu din toate puterile.

Iepurele sări din lan şi o porni spre îngrăditură. George şi Leslie, care erau în partea aia, se repeziră ca din puşcă şi îi tăiară calea. Fugarul veni din nou spre noi. Eu îl gonii spre bătrânul Saxton, care îl urmări câţiva paşi şi se lăsă păgubaş. Era prea greoi pentru o treabă ca asta. Animalul ajunse la poartă, dar acolo Mollie, cu pălăriuţa în mână şi părul desfăcut, se răsuci ca un titirez şi, împreună cu băieţelul ăla plăpând, îl goni iarăşi spre noi. Iepurele era aproape de capătul puterilor. Nimerea direct în snopi, nu prea mai reuşea să îi ocolească şi o luase la picior spre îngrăditura de pe deal. Eu, după el. Dacă aş fi putut să mă trântesc la pământ şi să îl prind sub mine, terminam povestea. Dar nu am avut cum. Nu am reuşit să îi tai calea, ca să nu scape prin gaura din îngrăditura de nuiele. Alerga

acum pe lângă partea de jos a îngrăditurii. George o tuli după el. Când era cât pe-aci să îl prindă, urecheatul, vâââj!, o zbughi printre nuiele. George se trânti pe burtă şi acoperi cu mâna gaura din îngrăditură. Dar iepurele scăpase şi omul rămase întins la pământ, gâfâind şi cutremurându-se de agitaţie. Era înfierbântat la culme şi sleit de puteri. Se uita la mine cu nişte ochi în care excitarea şi oboseala se luptau precum licărul zorilor cu negura nopţii.

— De ce nu te-oi fi aruncat pe el? mă întrebă George când se simţi în stare să scoată câteva vorbe.

— N-am putut.

Ne întoarserăm din nou la marginea lanului. Cei doi copii se tot uitau printre spicele dese. Credeam cu toţii că am scăpat de iepuri. George prinse să cosească. Eu mă plimbam de colo până colo şi deodată dădui cu ochii de un iepure care se tupilase în colţul cel mai îndepărtat al peticului de pământ. Stătea cu urechile lăsate pe spate, lipite de spinare. Vedeam cum îi bate inima, făcând să-i tresalte blana pământie. Îi vedeam şi ochii negri, scânteietori, care se uitau la mine. Nu îmi era deloc milă de el, dar cu toate astea nu mă simţeam în stare să îl lovesc. I-am făcut semn cu mâna bătrânului. Omul veni în fugă şi îi dădu una cu grebla. Se auzi un ţipăt ascuţit, în clipa aia am simţit o durere atroce, de parcă m-ar fi înjunghiat cineva. Dar iepurele o zbughi de acolo şi ţipătul lui îmi ieşi din minte cât ai zice peşte. O pornii din nou în urmărire. Mă şi vedeam încleştându-mi degetele ca să îl sugrum, îl schilodiserăm zdravăn. Abia mai mergea, prăpăditul! Leslie se aruncă pe el cu iuţeala fulgerului şi, înnebunit să îl omoare cu mâna lui, era cât pe ce să îi smulgă capul.

Îmi ridicai privirile. Fetele erau la poartă, gata de plecare.

— Am terminat cu ei, zise tatăl.

În aceeaşi clipă o auzirăm pe Mary strigând:

— Mai e unu-aici, în gaură!

Gaura era prea strâmtă şi lui George nu îi încăpea mâna. Aşa că lărgirăm vizuina cu coada greblei, care intră fără milă în pământ. Deodată se auzi un chiţăit.

— Şoareci, spuse George.

Nici nu apucă să termine de spus asta, că şoricioaica şi ţâşni din gaură. Cineva o strivi cu călcâiul. Desfăcurăm gaura şi şoriceii năvăliră afară puzderie. Mişunau peste tot. Omoram la ei ca la muşte. Aveam deja nouă la activ.

— Biata de ea! o căina George pe şoricioaica.

Ce-o fi fost pe capu' ei să dea de mâncare la toată liota asta!

O luă în mână şi se uită la ea cu milă şi curiozitate.

— Ei, poate o să termin şi eu de cosit astă-seară, spuse el în cele din urmă.

Taică-său luă şi el o coasă din îngrăditură şi, împreună, puseră repede la pământ spicele mândre şi tremurătoare. Pe măsură ce ei coseau, Leslie şi cu mine legam snopii, aşa că nu peste multă vreme totul era gata.

Minunăţia aia de zi începea să pălească. Se înroşise de ciudă că trebuie să plece, fără a se mai întoarce vreodată. Spre apus ceaţa se lăsase ca o perdea albăstruie, din ce în ce mai deasă. Prin liniştea adâncă răzbătea de departe zgomotul maşinilor de la mina de cărbuni. Mergeam pe mirişte şi ascultam vântul, care făcea cioturile goale să cânte. Tbt câmpul se preschimbase într-un timpanon cu sunet de argint. Ovăzul începuse să umple încet-încet văzduhul cu mireasma lui. Din pădure se auzeau fazanii strigând pentru ultima oară, înainte de culcare. Stolurile de păsări se făcuseră nevăzute.

Cu coasa pe umăr, coboram dealul alături de ceilalţi. Ne ajunsese oboseala, o oboseală plăcută. Copiii plecaseră de mult spre casă, cu iepurii după ei.

Când am ajuns noi, fetele tocmai terminaseră de mâncat şi se sculau de la masă. Emily se apucă să ducă vasele

murdare la bucătărie şi să pună altele, curate, pentru noi. Nu ne-a învred-nicit decât cu o privire şi altceva, în afară de „Bună seara”, nici nu a zis. Lettie luă o carte de pe taburetul de lângă sobă şi se duse cu ea la fereastră. George se trânti pe un scaun. Îşi azvârlise haina de pe el de cum trecuse pragul casei şi îşi dăduse părul peste cap. Se rezemă de masă cu braţele lui puternice şi arse de soare şi rămase tăcut câteva clipe.

— Dac-alerg aşa, ca nebunu’, îmi spuse, ştergându-se cu mâna la ochi, obosesc mai dihai decât dac-aş lucra de când se luminează de ziuă până când se-ntunecă. Treaba voastră! Pe mine altădată nu mă mai prindeţi la distracţii d-astea.

— Dar ştii că vânătoarea-n sine nu-i lipsită de farmec, îşi dădu Leslie cu părerea.

— O fi, da’ numa’ ponoase tragi de pe urma ei şi-ţi face atâta rău, că nici n-apuci să te bucuri de ce-ai câştigat de pe urma iepurilor, spuse doamna Saxton. Mai mare daraua decât ocaua!

— Nu ştiu dacă-i chiar aşa, mamă, se auzi vorba tărăgănată a fiului. Iese-acolo un bănuţ mai mult.

— Un bănuţ mai mult şi nişte zile mai puţine de trăit.

— Ei, şi ce? se sumeţi George, luând o îmbucătură zdravănă dintr-o felie de pâine cu unt. Pune-ne şi nouă un pic de ceai! îi spuse lui Emily.

— Nu ştiu dacă e cazul să servesc asemenea bestii, răspunse ea, lăsând-o un pic mai moale şi punând mâna pe ceainic.

— Ehei, făcu George, luând încă o felie de pâine cu unt, de data asta n-am fost numai eu bestia!

— Bărbaţii sunt toţi nişte bestii, până la unu’! se băgă Lettie, fără să scoată nasul din carte.

— Dar voi ne puteţi îmblânzi, spuse Leslie, extrem de binedispus.

Ea nu îi răspunse.

— Şi totuşi, începu George cu glasul ăla care ştia bine că o scotea pe Emily din sărite, îţi vine să urli când îi simţi blana printre degete şi vezi că nu eşti în stare să pui mâna pe el.

Şi râse liniştit, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Emily se dădu înapoi, dezgustată. Lettie deschise repede gura să spună ceva, dar rămase tăcută.

— Nu ştiu cum vă e vouă, începu Leslie, dar mie mi se-ntoarce stomacu' pe dos când e vorba să omor un animal.

— Dac-ai intrat în horă, trebuie să joci, băiete! i-o tăie George. Când simţi că-ţi fierbe sângele-n vine, nu te mai opreşti la juma' de drum!

— După părerea mea, zise Lettie, cine-i în stare să omoare un amărât de iepuraş e-o bestie... şi după ce l-a mai şi alergat de colo până colo de i-a scos sufletul.

— E un barbar, ca să o spunem pe faţă, adăugă Emily.

— Îmi pun capu' jos că şi tu tot aşa ai face dacă te-ai apuca să-l fugăreşti, spuse George ca să îi închidă gura.

— Da' ce, parcă femeile-s mai breze! se băgă Leslie, aruncându-i o privire lui Lettie. Au şi ele cruzimea lor, slavă Domnului! Da, da, întări el, uitându-se din nou la soră-mea, de data asta cu un zâmbet ghiduş pe buze.

— Şi, la urma urmei, spuse George, ce rost are să te joci de-a uite popa, nu e popa? Dacă ai chef de-un lucru, mai bine-l faci şi cu asta basta!

— Numai dacă n-ai destul curaj în tine ca să te-nfrânezi, i-o trânti sarcastică Emily.

George se uită la ea cu ochii lui întunecaţi, din care începuse dintr-odată să ţâşnească mânia.

— Dar, îndrăzni Lettie (întrebarea îi stătea pe limbă şi nu îi dădea pace), nu ţi se pare că e bestial? Acuma, că-ţi dai şi tu seama, nu ţi se pare înjositor şi mârşav să fugăreşti bietele ani-male până-şi dau sufletul?

— Ba mi se pare, da' acu' o oră nu mi se părea deloc.

— N-ai pic de simțire-n tine, decise amărâtă Lettie.

El râse în semn că nu îi dă dreptate, dar de spus nu spuse nimic.

Ne terminarăm ceaiul pe tăcute, Lettie citind şi Emily umblând după treburi prin casă. La sfârşit George se sculă şi ieşi din bucătărie. Nu trecu mult şi îl auzirăm zăngănind găleţile pentru lapte şi cântând Dumbrava de frasini.

— Nu-i pasă de nimic pe lumea asta! Răbufni Emily cu o amărăciune strânsă de ani şi ani de zile. Lettie se uita pe fereastră, gânditoare, învăluind toată curtea cu privirea. Părea tare posomorâtă.

După un timp plecarăm şi noi, ca să mai prindem soarele la scăpătat pe iaz. Emily veni cu noi în grădină ca să ne dea nişte prune coapte. Grădina asta bătrână cobora jos de tot, până pe malul iazului. Avea pământ negru şi gras. Troscotul şi turița se agățau de tufele de agrişe vechi de când lumea, care se oploşiseră pe lângă potecă, în afară de buruieni, mare lucru nu creştea în grădină. Dar dovlecei burduhănoşi şi anghinare din aia costelivă erau cu nemiluita la tot pasul, în fund, unde se mai vedea ceva din casa mare, cenuşie, era un prun. Îl răstigniseră ei pe zid, nu-i vorbă, dar făcuse el ce făcuse şi scăpase de acolo. Acuma stătea cocârjat, aplecat în față, bucuros că se eliberase din robie. Printre frunze i se ascundeau nişte nestemate de culoarea cârmâzului, mari cât luna de pe cer şi învelite parcă într-o pojghiță de ceață. Am pus mâna să scutur prunul bătrân, cu coajă zgrunțuroasă şi înverzită de muşchi, pe care chiar şi cleiul proaspăt îşi pierduse limpezimea. Nestematele căzură greu, bufnind, şi se împrăştiară care încotro printre frunzele mari de revent ce se lăfăiau sub prun. Fetele râseră. Împărțirăm prada între noi şi ne întoarserăm în curte. O pornirăm apoi spre marginea cealaltă a grădinii, pe lângă iazul năpădit de bălării. Pe acolo fojgăiau şobolanii, cum spunea tatăl lui George. Papura înaltă şi deasă împânzise totul. În fața

noastră apărea malul celălalt, abrupt ca o coastă de deal, pe care pomii se înşiruiseră ca la armată. Tot ce îi prisosea iazului mare se scurgea spre cel mic printr-o gură care venea de la monstrul ăla de stăvilar, negru ca tuciul.

Când simțiră că ne apropiem, doi şobolani o zbughiră în bezna canalului. Ne aşezarăm pe o grămadă de pietre înnegrite de muşchi ca să ne uităm la ei. Şobolanii ieşiră din nou la lumină, se foiră un pic primprejur şi apoi se opriră locului. Mai făcură câțiva paşi, ciuliră urechile să se convingă că nu îi pândeşte nimic rău şi o şterseră uşurel, nestingheriți, biciuind pământul cu cozile lor lungi şi dezgolite. Nu trecu mult şi când ne uitarăm mai bine, văzurăm şase-şapte făpturi din astea cenuşii, care se jucau de mama focului pe întuneric, lângă gura canalului. Se aşezaseră pe coadă şi îşi ştergeau botul ascuțit cu lăbuța, mângâindu-şi mustățile. Pe urmă unul din ei țâşni ca o zvârlugă, se răsuci un pic, sărind în sus de bucurie, şi, aterizând pe toate patru labele, o luă la sănătoasa, dispărând în beznă. Altul, plici!, sări în apă cu un zgomot care ne cam încreți pielea. Afurisitul o porni spre noi, mişcându-şi botul ascuțit şi pironindu-ne locului cu ochişorii lui răutăcioşi. Pe Lettie o trecură fiorii. Ca să o liniştesc, aruncai o piatră în iaz şi toți se împrăştiară îngroziți. Se speriaseră şobolanii, nimic de zis, dar noi ne speriaserăm şi mai tare ca ei. Aşa că ne luarăm picioarele la spinare şi în curând tropăiam uşurați prin curtea pardosită cu piatră.

Leslie ne căuta de zor. Cât lipsiserăm noi, inspectase curtea şi grajdurile sub ochiul călăuzitor al domnului Saxton.

— Da' ce, te pomeneşti că fugiți de mine! aruncă el.

— Nici gând, îl linişti Lettie. M-am dus să-ți aduc o prună. Ia uite!

Şi îi puse sub nas două prune învelite într-o frunză.

— Nu, astea nu-s de mâncat, că-s prea fru-moase!

— Da' nici nu le-ai încercat măcar! zise soră-mea.

— Hai, o chemă el, oferindu-i brațul. Vino să mergem pe malul apei.

Lettie îl luă de braț.

Era o seară minunată. Luna îşi revărsa lumina galbenă şi deasă pe fața netulburată a lacului. Lettie îl făcu pe Leslie să o ia în brațe şi să o urce pe o cracă de salcie care aproape că atingea pământul. Se aşează şi el, rezemându-şi capul de picioarele ei. Emily şi cu mine ne duserăm să ne plimbăm în altă parte. Îi auzirăm murmurând ceva, apoi glasul ei răspunse blând, mângâietor.

— Nu, fii cuminte^., hai oă atăm cuminți... e-atâta linişte aici... Tare-aş vrea să rămână toate aşa cum sunt acum!

Emily şi cu mine ne aşezarăm un pic mai încolo, sub arini, şi începurăm să sporovăim. Seara, după forfota zilei, mai ales dacă e toamnă, simți cum te cuprinde tristețea şi devii sentimental. Pur şi simplu uitaserăm că se lasă întunericul. Pe aproape auzeam glasul scăzut al lui Leslie, ca un cărăbuş ce dă din aripi, dar nu are curaj să vină lângă tine. Apoi undeva, mai departe, în curte, George începu să fredoneze un cântec de demult, Am semănat florile iubirii.

Cântecul lui George acoperi glasul lui Leslie şi, cum se auzea din ce în ce mai aproape, vorbele în surdină dispărură cu totul. Noi doi, adică Emily şi cu mine, o pornirăm să îi ieşim în cale lui George. Leslie stătea jos, strângându-şi genunchii cu mâinile, şi nu scotea o vorbă.

— O să răsară luna, spuse George, venind mai aproape.

— Dă-mă jos de aici, îi ceru Lettie, întinzând mâinile spre el.

George, neştiind de aranjamentele soră-mii cu Leslie, o luă de subsuori şi o dădu jos uşor, ca pe un copil. Leslie se sculă şi el imediat. Dădea impresia că se ține deoparte. Era

clar că în momentul ăla nu îl înghițea pe George, fiindcă se băgase unde nu îi fierbea oala.

— Credeam că sunteți toți patru împreună, spuse George liniştit, de parcă şi-ar fi cerut scuze.

— Aşa şi este. Chiar aşa. Acum suntem cinci. Din partea aia o să răsară luna?

— Chiar de acolo, îi răspunse Emily. Îmi place la nebunie s-o văd cum iese din pădure. Se ridică încet, ca să se poată uita mai bine la lume.

Totdeauna-mi zic că vrea să afle ceva de la mine şi-am mereu impresia că trebuie să-i răspund, numai că nu ştiu ce.

Luna cea palidă îşi ridică fruntea pe deasupra pădurii, peste vârfurile copacilor. Noi o pironi-serăm cu privirea şi tăceam cu toții. Curând ni se arătă în toată splendoarea ei (căci era aproape lună plină) şi ne fixă ea pe noi cu privirea, îmbăindu-ne în lumina ei difuză. Stăteam cu fețele în sus ca să-i sorbim razele. Lettie parcă plutea. Te uitai la ea şi îi citeai bucuria pe chip. Emily era tare tulburată. Stătea cu buzele întredeschise, aproape implorând. Leslie se încrunta întruna, parcă nevăzându-ne pe nici unul. George căzuse pe gânduri. Luna, cu lumina ei fantomatică, îi răvăşise simțirea, într-un târziu Leslie ne trezi pe toți din visare.

— Haide, dragă, spuse el blând şi o luă de braț pe Lettie.

Ea se lăsă condusă pe malul iazului şi pe podul de scânduri de peste stăvilar.

— Ştii ceva? izbucni pe când coboram cu grijă povârnişul livezii. Îmi vine să râd sau să dansez... nu ştiu nici eu bine... Vreau să stârnesc mânia zeilor.

— Dar sper că nu acuma, îi spuse Leslie în şoaptă, de bună seamă ofensat.

— Şi de ce nu? O s-o iau la fugă până jos în vale.

— Nu, te rog, iubito, nu face una ca asta! o imploră el, încercând să o oprească.

Ajunseră la gardul de nuiele dinspre pajiște. El îi ținu portița și îi susură cu glas dulce ceva în urechi.

Cred că voia să o ceară de nevastă, că nu apucase să termine și că voia să o țină în felul ăsta lângă el.

— Polca, polca! strigă ea, smulgându-se din strânsoare și năvălind pe pajiștea cea lungă, care se arăta acum cenușie sub clarul de lună. Mamă, Doamne, ce bine se dansează polca pe iarba asta mică! Ce dacă au căzut câteva frunze acolo! Îmi vine să zbor de fericire!

Întinse mâna să-l ia pe Leslie la dans, dar nu reuși decât să-l sperie, căci el era într-o stare de spirit. În care nu putea să înțeleagă dezlănțuirea soră-mii. Așa că Lettie mă chemă pe mine. Avea o undă de teamă în glas. Îi era frică să nu o prindă vraja nopții în mrejele ei.

— Pat, tu faci o polcă aici cu mine. Nu mă refuzi! Leslie nici nu vrea să audă.

Am dănțuit amândoi. Nu țin minte să mă fi învățat vreodată cineva dansul ăsta. E așa de firesc, că picioarele parcă ți se mișcă singure. Mai-mai că îți vine să zici că l-ai știut de când lumea și pământul. Zburam amândoi în cerc, făcând frunzele de pe jos să foșnească. Noaptea, luna cea palidă, ceața albastră a înserării care se lăsa din cer, toate treceau ca un vârtej printre ramurile fantomatice ale bătrânului salcâm. Era un delir. Pe Lettie nu ai șanse să o obosești. Picioarele ei sunt ca niște aripi care bat întruna aerul. Când, în sfârșit, a dat Domnul să o potolesc nițel, râdea mai veselă ca niciodată.

— Cerule mare! îi spuse lui Leslie, fericită la culme, în timp ce își lega părul. Ce minunat a fost! Hai și tu, să dansăm un pic!

— Dar nu polcă, răspunse el trist, simțind că acel dans săltăreț insulta poezia din sufletul lui.

— Dar pe-o iarbă udă ca asta, printre frunze moarte, nici nu poți dansa altceva! Tu vii, George?

— Emily zice că ţopăi, se plânse el.

— Lasă asta şi vino-ncoace.

În clipa următoare se şi prinseseră amândoi în vârtejul dansului. După câţiva paşi Lettie intră în ritm cu el şi începură să se învârtă în cerc pe iarbă. Emily avusese dreptate. George ţopăia, sărea cu paşi mari, luând-o şi pe Lettie cu el în zbor. Dansul ăsta avea ceva magic, neînţeles, şi nu-i puteai rezista. Emily şi cu mine nu avurăm încotro şi prinserăm să dansăm într-un cerc mai mic. Din când în când pe lângă noi parcă trecea în zbor ceva alb, un foşnet sălbatic de rochie, un şopot de frunze tulburate. Erau ei. Noi obosiserăm de mult şi ne lăsaserăm păgubaşi, dar ei o ţineau înainte.

Dansul se termină. Stăteau acum amândoi în lumina lunii: George falnic, mândru, renăscând în triumf, Lettie veselă ca o bacantă.

— Gata? întrebă Leslie.

Ea era liniştită: ştia bine că în seara aia n-o mai aştepta nici o cerere din partea lui.

— Da, răspunse gâfâind. Păcat că n-ai vrut să faci şi tu un dans. Vrei să-mi dai, te rog, pălăria? Ce, nu-mi stă bine?

El luă pălăria şi i-o dădu în mână.

— Să nu-ţi stea bine? repetă el.

— Vai, dar solemni mai suntem! Ce e? S-a-ntâmplat ceva?

— Şi, mă rog frumos, tu ce crezi că s-a putut întâmpla? întrebă el ironic.

— Luna-i de vină. Mi-am pus bine pălăria? Nici nu te uiţi. Pune-mi-o tu cum trebuie. Vai de mine, ce mâini reci ai! Uite ce calde-s ale mele! Parcă am un drăcuşor în mine şi-mi vine să sar întruna, spuse ea râzând. Uite, acuma-s gata. Vezi crizantemele alea care-ncearcă să-mprăştie tristeţe când luna râde şi face cu ochiul printre ramuri? Ce treabă am eu cu tristeţea lor?

Luă o mână de petale şi le aruncă în sus.

— Aşa le trebuie dacă suspină şi trag la supărare! Mie-mi place să clipească şmechereşte şi să-şi facă de cap. Aşa le vreau.

Capitolul VI
Învăţătura lui George

Cum am mai spus, Strelley Mill e la miază-noapte de valea aia lungă în care stă cuibărit Nethermere. Pe coasta de acolo, de la miazănoapte, se întindeau păşunile şi pământurile bune de arat. Izlazul, unde creşteau din mila Domnului toate de-a valma, era pe coasta de la apus. Acum l-a îngrădit stăpânul, că l-a luat el, dar atunci era al tuturor. Arăturile veneau pe panta abruptă, pe unde curgea pârâiaşul, până la fâşia aia de pădure care ajungea la iazul cel mare. Era ea îngustă, e drept, dar la un moment dat se lărgea binişor şi apărea acolo o dumbravă de toată frumuseţea. Dincolo, spre răsărit, se înălţa dealul cel masiv şi nesupus, cu veşmântul lui de iarbă moale. Pomii bătrâni cereau parcă ajutor, căci îi sugrumaseră tufele de spini din gard, cu crengile lor scheletice ca nişte braţe descărnate. După atâta timp tufele se făcuseră şi ele copaci în toată regula. Pe coama dealurilor domneau pădurile. Dădeau ocol pe la răsărit şi pe la miazăzi, apoi o luau la goană, ciorovăindu-se, până în vale, pe malul lacului Nethermere, şi acolo ne înconjurau casa de parcă ar fi vrut să o asedieze. Dacă te aşezai în vârful dealului de la răsărit şi te uitai drept în faţă, vedeai turla bisericii din Selsby, câteva acoperişuri şi mina de cărbuni.

Aşadar, casa noastră era înconjurată din trei părţi de pădurea cu vizuinile iepurilor. Iepuri mai erau destui şi pe imaş, că nici nu aveai loc să te mişti de atâţia urecheaţi.

Ei, dar stăpânul acestor locuri îşi iubea iepurii la nebunie. Se trăgea dintr-o familie cu un nume foarte sonor cândva, însă care acum, nu mai însemna nimic pentru nimeni. Spre deosebire de avere, arborele genealogic al familiei creştea şi se întindea văzând cu ochii. Pădurea Sherwood[6] era un fleac pe lângă monstrul ăsta. Coroana lui era ceva îngrozitor. Nu ştiai nici unde începe, nici unde se termină. Aşa stând lucrurile, aducea mai degrabă cu un smochin din îndepărtata Indie[7] decât cu un stejar crescut pe pământul Angliei. Cu ce era să trăiască bietul nostru cavaler şi aleasa inimii lui? Cu ce era să îşi hrănească numele, faima şi cele treisprezece vlăstare viguroase? Cu ce scotea de pe prăpădita aia de moşie? Nici pomeneală! Să se fi dat peste cap şi tot nu ar fi avut cum să iasă la liman! Dar ceasul rău i-a dat de ştire că poate să îi vândă iepurii în Nottingham şi să ia pe fiecare afurisit de rozător un şiling sau ceva pe-acolo. Şi din momentul ăla nobila familie, cu mic, cu mare, a trăit numai de pe spinarea iepurilor.

Gospodăriile dispăreau, roase de iepuri. Pe dealuri nu mai era nici urmă de ovăz sau de iarba Sfintei Marii. Vitele slăbeau de le numărai coastele prin piele, fiindcă nu mai puteau să se atingă de iarba spurcată de iepuri. Nobilul stăpân tocmi şi un paznic. Totul era acum cufundat în linişte. Nu se auzea nici muget de vite, nici clinchet de clopoţel de la gâtul calului, nici lătrat de câine vânjos.

Dar bravul nobil îşi iubea iepurii cu tot focul inimii lui. Îi păzea de capcanele puse de ţăranii disperaţi şi îi apăra cu

---

[6] *Veche pădure regală în Nottinghamshire, cândva foarte întinsă (390 km2). Aici îşi aveau sălaşul Robin Hood şi haiducii lui.*

[7] *Arbore exotic (Ficus benghalensis), ale cărui ramuri fac multe rădăcini adventive, ce ajung la pământ, astfel încât un singur copac poate uneori să ocupe o suprafaţă foarte întinsă.*

puşca şi înştiinţări de evacuare. Cum îi mai sclipeau ochii de mulţu-mire când vedea hoarda de rozătoare lăsând în urmă dealurile pustiite!

— Uită-te la ei! Sunt sarea şi piperul pământului! îi spuse el unui oaspete pe care îl avea la vânătoare într-o frumoasă dimineaţă de luni, când toată pajiştea se trezise la viaţă odată cu bubuitul puştii. Sarea şi piperul – în sălbăticia asta! Ce zici, n-am dreptate?

— Ai, cum să n-ai! Pe onoarea mea că ai! îl aprobă oaspetele, punând şi el mâna pe o altă puşcă, în timp ce întunecatul păzitor al tagmei iepureşti scoase la iveală un zâmbet sinistru.

În vremea asta Strelley Mill începuse să simtă din plin pacostea urecheaţilor. Era avanpostul din pustietate. Pe arendaşi nu îi lăsa stăpânul să aibă puşcă, asta se înţelegea de la sine.

— Păi bine, îi spuse nobilul cavaler domnului Saxton, ţi-am dat pământul pe-o nimica toată... chiar pe-o nimica toată, zău aşa... şi arenda... ce să mai vorbim! E de-a dreptul ridicolă. Că puţi-nul pe care-l mănâncă bieţii iepuraşi...

— Nu-i puţin deloc... Veniţi să vedeţi cu ochii dumneavoastră, replică omul.

— Dar, la urma urmei, ce vrei de mine? îl întrebă nobilul, dând semne vizibile de nerăbdare.

— Să-mi puneţi un gard de sârmă de jur împrejur, repetă Saxton a nu ştiu câta oară.

— Păi sârma... ce spunea Halkett?... un yard costă cam mult... şi asta ar însemna... cât Dumnezeu zicea Halkett că face? Oricum, costă foarte mult. Nu-mi pot permite o asemenea extravaganţă.

— Să ştiţi c-aşa nu mai merge. Nu se mai poate!

— Încă un pahar de whisky? A, sigur că mai iau şi eu unul, cum să nu? Nu-mi place să beau singur... şi dacă-i

vorba să-i simt şi eu gustul cât de cât... Păi vezi? Asta e! Ştiam eu că exagerezi un pic. N-o fi dracu' chiar aşa de negru!

— Eu, unul, nu mă mai descurc aşa. V-o spun verde-n faţă.

— Bine, bine, lasă că mai discutăm noi cum facem cu despăgubirile. Mai vorbim zilele astea. Am să-l întreb şi pe Halkett şi vin eu până la dumneata să văd cum stă treaba. Om găsi noi până la urmă cum să ne descurcăm, că doar nu ne cunoaştem de ieri, de-alaltăieri.

M-am născut în septembrie şi luna asta îmi place mai mult decât toate celelalte. La strânsul ovăzului e altfel, nu e ca la fân. Nu te sufoci de căldură, nu pici în nas de atâta muncă, nu ţi se face sete şi nu oboseşti aşa uşor. Dacă vremea bună ţine, cum se întâmplă mai totdeauna pe la noi, păi te apucă mijlocul lui septembrie cu ovăzul tot pe câmp, strâns în căpiţe. Dimineţile nu se grăbesc deloc să se arate la faţă. Şi de ce s-ar grăbi? E timp destul. Vin agale, în dorul lelii. Tarlaua de pământ e acum ca o femeie măritată.

Nu mai are vioiciunea feciorelnică de dinainte. Nu mai zvâcneşte râzând, gata să primească primul sărut al zorilor. Stă liniştită, nepăsătoare, şi se uită alene cum se trezesc zilele la viaţă una câte una. Ceaţa albăstruie, ca amintirile din ochii unei neveste neglijate de bărbat, nu se grăbeşte să îşi ia zborul de pe coama dealului împădurit. Doar la amiază se furişează pe lângă gardul de nuiele şi se face nevăzută. Nici o pasăre nu se încumetă să cânte dimineaţa. Cioara singură, doar ea, cârâie mereu în timpul zilei. Nu ar fi de mirare să auzi uneori fâsâitul ritmic al coasei sau chiar huruitul motocositoarei, care te zgârie pe creier de îţi vine să îţi iei câmpii. Dar a doua zi, dis-de-dimineaţă, liniştea e din nou stăpână. Ovăzul cosit stă umed, culcat la pământ. După ce îl legi în snopi şi îl ridici cu greu ca să îl pui în

căpiță, pletele lui cârlionțate se încaieră între ele şi se pleacă îmbufnate la pământ.

În diminețile alea netulburate ieşeam la câmp cu prietenul meu. Lucram şi vorbeam de ne dureau fălcile. Îi spuneam tot ce înțelesesem eu şi din chimie, şi din botanică, şi din psihologie. Zi de zi îl învățam ce mă învățaseră şi pe mine profesorii, îi vorbeam despre viață, sex şi originea lui, despre Schopenhauer şi William James. Eram prieteni de un car de ani şi el se obişnuise să mă asculte de atâta amar de vreme. Dar abia toamna asta ni se apropiaseră sufletele pentru prima dată. Îi spuneam câte în lună şi în stele despre poezie şi metafizică. Avea stofă, şi încă foarte bună. În afară de satisfacțiile lui, nu îi păsa nici cât negru sub unghie de nimic. Să se simtă el bine, încolo gata. Asta era singura lui dogmă. Pe religie nu dădea doi bani. Aşa că asculta tot ce îi spuneam, gata să primească la nesfârşit. Înțelegea foarte repede cum merge viața şi tot aşa de repede accepta ideile astea ca parte din ființa lui lăuntrică.

Ne duceam la masă cu paşi greoi, înveşmântați doar în lumina caldă a soarelui. Pe o vreme aşa de calmă şi învăluitoare un prieten molcom e lucrul cel mai de preț. Toamna se strecoară în toate. Goldanele mici din prăjitură au gust de septembrie şi aromă de amintiri. Glasul comesenilor e mai dulce şi mai evocator acum decât la vremea fânului.

După-amiaza e toată caldă şi aurie. Snopii de ovăz sunt mai uşori. Se îmbrățişează tandru şi îşi spun vorbe şoptite. Miriştea întinsă şi bine făcută cântă când trece piciorul peste ea. Miroase dulce a paie. Când iei de lângă gard snopii înălbiți de soare, iese la iveală câte un vrej de zmeură. Are bobite rubinii, întârziate, ce mişcă din căpşor, gata să cadă. Dacă te uiți bine prin iarba umedă, dai şi de mure grase. Apoi bagi de seamă că pe tulpina aspră de degețel-roşu tot

mai stă aninat ultimul clopoțel. Vorbim despre om, eterna necunoscută. Despre speranțele lui şi despre viitor. Despre Canada, unde munca e epuizantă, dar nu şi viața, unde câmpiile sunt largi şi nu te simți pierdut într-o vale molatică, precum un măr care cade într-o livadă uitată de lume. Ceața îşi ridică uşor vălul de pe chipul cald al zilei. Am terminat cu legatul. Ne rămâne doar să punem grămezile la un loc şi să le facem căpițe. La apus soarele se cufundă într-o lumină de aur. Aurul se face roşu, roşul se domoleşte, ca un foc ce arde mocnit, şi soarele, liliachiu ca pojghița subțire şi palidă de pe prunele albastre, dispare după perdeaua de ceață alburie. Ne punem hainele şi o pornim spre casă.

Seara, când se termina cu mulsul şi toate sufletele îşi primiseră tainul, plecam şi noi să vedem capcanele. Mergeam agale pe lângă râu şi o luam în sus, pe coasta sălbatică a dealului. Ne târşâiam încălțările alene prin smocurile negre de sipică. Când şi când câte un vârtej de puf de pe scaieți sclipea argintiu sub razele lunii. Trecând prin iarba udă şi aspră, ne împiedicam de muşuroaiele moi de cârtiță şi de culcuşurile pământii ale iepurilor. Dealurile şi pădurile îşi aruncau umbra peste lume. Bulboanele de ceață din vale strângeau razele lunii într-o lumină rece, care îți dădea fiori.

Nimerirăm peste o casă veche, pe o geană de deal cu povârnişuri domoale. Pădurea se dăduse în lături şi îi lăsase în față un imens loc gol. Pe acolo trebuie să fi fost cândva arăturile. Coşurile zvelte de pe acoperiş, cu siluetele ca pictate pe cerul senin, aveau pentru mine ceva cu totul ieşit din comun. Am observat că prin ferestre nu se vedea nici un fir de lumină, nici măcar o licărire de cărbuni mocniți, deşi casa nu putea să aibă decât o cameră, iar ceasul să tot fi fost vreo opt. Ne plimbarăm privirile pe fațada largă, impresionantă. Cineva zidise câteva ferestre şi acum, vrând-

nevrând, te duceai cu gândul la durerea pe care o simte orbul. Pe ici, pe colo căzuse tencuiala şi locurile alea păreau mai negre în umbra înserării. Împinserăm poarta şi intrarăm. Găsirăm şi cărarea şi o pornirăm spre casă. Buruienile, vii şi moarte, ne mângâiau gleznele. Ne uitarăm înăuntru printr-un geam. Lumina intra şi prin alt geam, din partea cealaltă. Razele lunii se strecurau tiptil şi rămâneau acolo, zăcând pe podeaua murdară, pardosită cu dale de piatră şi înţesată cu hârtii şi şomoioage de paie. Cămi-nul stătea părăsit în lumina lunii, cu toată jalea cenuşii din vatră, cu grămezile de scrum lăsat de hârtia mistuită cândva de flăcări, cu păpuşa fără cap a unei fetiţe, tristă şi înnegrită de fum. La marginea tărâmului de umbră era o căciulă, o căciulă de paznic de vânătoare. Ziceam că luna e de vină fiindcă intrase cu lumina ei în odaia asta pustie şi părăsită. Doar întunericul, el singur, era cuminte, la locul lui. În clipele alea uram din tot sufletul trandafiraşii de pe bucăţica de tapet scăldată de razele lunii, uram căminul ăla cu tot ce văzusem în el.

Mânat de instinctul lui de gospodar, George o porni spre acareturi. Ocolul pentru vite mă făcu să tresar. Era o pădure de urzici în toată regula. Nu mai văzusem urzici ca alea în viaţa mea. Erau mai înalte chiar decât mine (şi aveam la vreun metru optzeci). Aerul mustea de mirosul lor umed. Mergeam după George pe unde bănuiam că e poteca de cărămidă şi simţeam că se încreţeşte pielea pe mine. Intrarăm să vedem acareturile. Erau în perfectă stare. Fuseseră reparate de câţiva ani. Lemnărie nouă, îngrijit lucrată. Din loc în loc erau pene, fulgi, schelete de animale, chiar şi rămăşiţele pământeşti ale unei pisici, pe care le cercetarăm în grabă la flacăra unui chibrit. Când intrarăm în grajd, se auzi un zgomot care ne tăie respiraţia. Trei şobolani mari cât toate zilele mai-mai să se repeadă la noi, ameninţându-ne cu colţii lor înspăimântători. Mă

cutremurai de groază, gata-gata să o iau la fugă înapoi. Colac peste pupăză, mă împiedicai de o găleată roasă de rugină şi aşa de plină cu buruieni, că era cât pe-aci să o cred parte din jungla generală. Era o linişte sinistră, cu atât mai sinistră cu cât se auzea fiecare fâsâit făcut de şobolani şi lilieci. Nici urmă de grăunţe, paie sau fân. Buruienile alea, venite parcă de pe un tărâm al groazei, sugrumaseră şi sufocaseră totul. Când m-am trezit în livadă, teafăr şi nevătămat, tremuram ca varga şi nu eram în stare să mă opresc. Sus, deasupra capului, între noi şi cerul liber, nu era nici un măr, nici măcar de sămânţă. Fie le dăduseră jos păsările şi le ronţăiseră iepurii pe toate, fie le culesese cineva.

— Aşa o s-ajungă ş-a noastră, spuse George cu amar.

— Poate, dar după tine.

— După mine? Da' ce, ştiu eu dacă mi-o fi dat vreodată să duc eu singur gospodăria în spinare? Nu m-ar mira să n-o mai ducă mult nici tata... cu iepurii ăştia şi câte şi mai câte! După cum vezi, depinde de cât lapte dăm şi de cât m-or mai ţine pe mine curelele să fac pe cărăuşul pentru consiliu. Asta nu se cheamă că muncim pământul. Suntem o amestecătură nenorocită de plugari, lăptari, zarzavagii şi cărăuşi. Halal afacere, n-am ce zice!

— Da' trebuie să trăieşti din ceva, nu? replicai eu.

— De trebuit, trebuie, da' nu merită. Şi p-urmă tata nu s-ar mişca dintr-ale lui nici să-l pici cu ceară. Nu şi-ar schimba tabieturile pentru nimic în lume.

— Bine, el ca el, da' tu?

— Eu? De ce m-aş schimba eu? Mă simt foarte bine acasă, pe cuptor. Cât despre viitor, ducă-se pe pustii, că doar n-am copii de crescut!

— Laissez faire, comentai eu zâmbind.

— Asta nu-i deloc laissez faire, zise George, uitându-se în jur. Asta-nseamnă să-ţi iei pâinea de la gură şi s-o laşi pân-

o năpădeşte mucegaiul. Şi-n timpu' ăsta tu să mori de foame. Uite-acolo!

Prin perdeaua subțire de ceață care, sub clar de lună, se furişa pe coasta dealului, văzurăm o armată de iepuri, unii strânşi ciopor, alții țopăind de colo până colo. Era atâta linişte, că îi auzeam cum foarfecă iarba cu dinții.

O pornirăm la pas pe deal în jos, împrăştiind hoarde de rozătoare. Când ne apropiarăm de gardul care hotărnicea ogoarele de la Strelley Mill, George scoase un „Hei!" şi o luă grăbit înainte. M-am dus şi eu după el şi am desluşit silueta întunecată a unui bărbat care se ridicase de lângă gard. Era un pândar. Se prefăcea că se uită la puşcă. Când ne apropiarăm de el, ne spuse linişti:

— Sara bună!

George îi răspunse, uitându-se atent la spărtura din gard.

— Fii bun şi dă-mi, te rog, cursa aia, zise George.

— Nu zău! răspunse Annable, un zdrahon lat în umeri, cu fața înnegrită de soare. Da' io aş vrea să-mi spui ce câți dă partea ailaltă a gardului.

— Uită-te şi-ai să vezi ce cat. Dă-mi cursa, că-i a mea... Şi iepurele! îl repezi furios George.

— Ce iepure visezi? zise Annable, întorcându-se spre mine şi aruncându-mi o privire plină de sarcasm.

— Ştii tu bine! Şi hai, lasă prosteala şi dă-mi iepurele, că de nu...

— Că dă nu... ce, mă dăşteptule? Hai, zi. Ce, crezi că mi-e frică dă tine şi dă gura ta? rânji el cu dispreț.

— Dă-mi-l, îți spun! scrâşni George, roşu de mânie, ducându-se spre el.

— Ascultă, bă, tu să nu faci pă nebunu' cu mine! îl amenință Annable, stând nemişcat şi uitându-se impasibil la omul de lângă el. Mai bine ți-ai lua tălpăşița şi tu, şi ăla

dă colo. Să te duci la mă-ta acasă. Nu pupi tu nici cursă, nici iepure dă la mine! Clar? Să n-avem vorbe!

— Bine, vedem noi! se răsti George, făcând o mişcare bruscă şi dând să îl prindă de haină.

În aceeaşi clipă se clătină pe picioare şi căzu la pământ, după o lovitură serioasă sub urechea stângă.

— Bestia dracului! strigai eu, julindu-mi pumnii de falca individului.

Pe urmă m-am trezit şi eu stând popândău pe iarbă, ameţit de parcă picasem din lună. Vedeam cum îi fâlfâie pândarului pantalonii de catifea ieftină, de parcă era un demon zburător. Acuma o luase cu paşi mari la sănătoasa. M-am sculat în picioare, apăsându-mi mâna pe piept, unde mă lovise bruta aia de paznic. George zăcea lângă gard, cu faţa în jos. L-am întors pe spate, l-am frecat uşor la tâmple şi i-am luat iarba udă de pe faţă. Deschise ochii şi se uită nedumerit la mine. Pe urmă trase scurt aer în piept şi-şi duse numaidecât mâna la cap, încercând să vadă dacă îl doare.

— M-a... m-a năucit de tot, spuse el.

— Afurisitu' dracului! îi cântai eu în strună.

— Nici nu m-aşteptam.

— Cred şi eu.

— M-a trântit la pământ?

— Îhî. Şi pe mine.

Un timp George nu spuse nimic. Stătea ca un mototol, fără pic de vlagă. Apoi se pipăi la ceafă.

— Da' ştii că-mi vâjâie capu'?!

Încercă să se scoale în picioare, dar nimic. Nici pomeneală!

— Doamne sfinte! Auzi colo, să mă tâmpească-n halu' ăsta un nenorocit de pândar!

— Hai cu mine, îl chemai eu. Să vedem, poate-om fi în stare s-ajungem cumva acasă.

— Nu, nu! mi-o tăie el scurt. Nu trebuie să le spunem. Nu carecumva să afle vreunu' ceva!

Stăteam şi mă gândeam că mă doare pieptul şi îmi doream să pot măcar să cred că am auzit un pumn bufnind în fălcile lui Annable. Îmi doream să am mai multe vânătăi pe încheieturile degetelor decât aveam de fapt, deşi şi aşa era cum nu se poate mai rău. M-am sculat în picioare şi l-am ajutat şi pe George să se ridice. Se clătina, gata-gata să mă tragă şi pe mine după el. Încet-încet, ajunse să meargă ca un om beat.

— Spune-mi, zise, am noroi şi-alte alea pe mine?

— Nu cine ştie ce, i-am răspuns tulburat, auzindu-l cu câtă ruşine şi teamă îmi vorbeşte.

— Scutură-mă pe haine, mă rugă el, stând nemişcat ca să-l curăţ de noroi.

L-am curăţat cum m-am priceput mai bine. După asta am rămas un timp amândoi pe câmp, mohorâţi, tăcuţi şi cu inimile sfâşiate.

Ajunserăm pe malul iazului. Deodată nişte umbre negre şi mari ne trecură fâlfâind pe deasupra capului şi ne făcură să ne sară inima din loc. Acum, că vântul rece începuse să încreţească oglinda lacului Nethermere, lebedele se porniseră să îşi caute adăpost. Se lăsau în jos pe faţa neclintită a iazului şi ciopârţeau luna în mii de bucăţele prin umbra adâncă şi neagră. Noaptea răsuna de fâlfâitul aripilor lor pe apă. Liniştea şi pacea dispăruseră cu totul. Faţa lunii era brăzdată, sfârtecată, crâmpoţită. Pătrunse în întuneric, lebedele băntuiau ca nişte fantome cu contururi imprecise. Vântul ne găsi zgribuliţi, tremurând din toate încheieturile.

— Să nu... n-ai să spui nimic, nu-i aşa? mă întrebă el când m-am pregătit să plec.

— Nu, nu!

— N-ai să spui nimic nimănui, nu?

— N-ai grijă.

— Noapte bună.

Pe la sfârşitul lui septembrie satul nostru a fost cuprins de panică din cauza unor câini străini, care se dăduseră la oi. Făcându-şi rondul de dimineaţă, cum îi era obiceiul, într-o bună zi stăpânul locului văzu, spre groaza şi marea lui mâhnire, că avea două oi care zăceau sfâşiate lângă gard. Celelalte, mânjite de sânge, se înghesuiseră una în alta şi tremurau înspăimântate într-un colţ. Stăpânul nu îşi reveni câteva zile după întâmplare.

Lumea vorbea de doi câini suri, cenuşii, care parcă ar fi adus a lupi. Paznicul auzise într-adevăr nişte câini hămăind de dimineaţă pe pământul doctorului Collins, cel de la mănăstire. Şi când s-a dus să vadă ce e cu larma, a găsit trei oi năclăite de sânge.

Atunci oamenii din sat s-au alarmat de-a bine-lea. Stăpânul fermei White House a vrut chiar să îşi închidă toate oile în ţarc, cu câini cu tot, ca să le păzească. Dar era sâmbătă şi argaţii o şterseseră la o comedie cu cei de la „Polobocul cu sânge”. Grozav nume! Aşa fusese poreclită mica trupă de actori ambulanţi care se oprise la Westwold. Argaţii stăteau acolo fără griji, cu gura căscată, şi se holbau la panaramă. Cu respiraţia tăiată, trup şi suflet cu eroii care îşi dădeau obştescul sfârşit pe scenă, băieţii noştri sufereau alături de ei la fiecare vorbă. Idolii lor se zvârcoleau ca peştii pe uscat, se căzneau, abia suflând, să spună măcar un cuvinţel şi după aia închideau ochii pentru totdeauna, fără să fi ajuns măcar să anunţe ce aveau în cap. Între timp alte şase oi, proaste şi alea ca noaptea, rămaseră late pe câmp. Dă-i şi întreabă de câini din poartă în poartă! Dar nicăieri nici urmă de câine vagabond. Toţi erau în lanţ.

Domnul Saxton avea şi el vreo treizeci de oi pe izlaz. George ştia bine că mult mai simplu era să doarmă afară, în câmp, pe lângă ele. Îşi făcu deci o colibă din tot felul de crengi, pe care le împleti cu mare grijă. Era o după-masă cu

soare şi culeserăm amândoi la ferigi din alea brune până ni se făcu acru, ca să le pună el ca aşternut. Acum începeau să se închidă la culoare şi nu prea mai erau verzi, fiindcă se apropia iarna. Prietenul meu a dormit acolo o săptămână, dar maică-sii i s-a părut o veşnicie. Biata femeie ieşea în aerul rece al dimineții când încă nici nu se luminase bine de ziuă şi, cu şorțul în cap, se uita să vadă dacă vine. Nu se împăca deloc cu gândul că doarme pe izlazul comunal.

Prin urmare sâmbătă noaptea George îşi aduse boarfele în colibă şi o puse pe Gyp, cățeluşa, să stea de pază în locul lui. O vreme ne uitarăm amândoi la stelele ce împânzeau dealurile cernite. Din când în când auzeam câte un behăit sau cine ştie ce alt zgomot, de la vreun iepure care mişuna pe sub rugii de mure. Că era una, că era alta, Gyp tot chelălăia ca nebuna. Ceața se lăsă uşor peste tufele de dârmoz. Pânzele de păianjeni străluceau albe pe rugii de mure, în lumina lunii. Poporul zice că dacă trece septembrie, necuratul îşi aruncă plasa peste mure.

— Am văzut doi țipi cu saci şi plase după ei, l-am auzit eu pe George din gura colibei.

— Or fi fost braconieri. I-ai întrebat de vorbă?

— Nu, nici nu m-au văzut. Moțăiam cu capul în piept şi era cât p-aci s-adorm, când un iepure, zvârrr!, s-a vârât ca scăpat din puşcă drept sub pătură la mine. Şi tremura, amărâtu', ca varga! Nu trece mult şi hop! şi câinele. I-am dat una după ceafă şi-a întins-o scheunând. Iepurele a stat ce-a stat şi pe urmă p-aici ți-e drumu'.

— Şi cum te-ai simțit cu iepurele lângă tine?

— Cum să mă simt? Puțin mi-a păsat. De fapt, zău dacă-mi pasă de ceva pe lumea asta. Toate mă lasă rece. Tata ar putea să se descurce foarte bine şi fără mine. Mama îi are p-ăia mici şi-şi umple timpul cu ei. Mă bate gândul să emigrez.

— Da' cum de nu ți-a venit chestia asta-n cap până-acuma?

— Habar n-am, crede-mă. Când eşti acasă, cu ai tăi, sunt o grămadă de mărunțişuri care ți-ar lipsi dacă te-ai duce în altă parte. Şi, pe lângă asta, la tine-n sat eşti cineva, da' printre străini nu dă nimeni nici o ceapă degerată pe unul ca mine.

— Da' văd că vrei totuşi să pleci.

— Şi, la urma urmei, de ce-aş mai sta? Ce mă ține aici? Toată valea asta cade-n paragină. Praful s-alege de ea. N-ai pic de tihnă şi te gândeşti şi tu, ca omu', la ce zic alții de tine. Toate-n jur rămân neschimbate, aşa că nici nu poți să te schimbi, chiar dacă vrei. Pe orice pui ochii, e tot ca-nainte. Simțirea ți-e moartă şi lucrurile noi n-ai cum să le simți, chiar dac-ai fi în stare. Şi, zău aşa, e vreun lucru pe lumea asta care să merite să te zbați pentru el? Eu, unu', să mor dacă văd pentru ce!

— Credeam că măcar plăcerile astea mici, de zi cu zi, merită osteneala.

Nu îmi răspunse şi nici nu dădu vreun semn că m-ar fi auzit.

— Spune drept, ce te-a scos dintr-ale tale? îl iscodii eu.

— Intreabă-mă ca să te-ntreb. Ce pot să-ți spun e că, de la încăierarea aia cu Annable, parcă s-a rupt ceva în mine. Şi, pe lângă asta, mi-a mai zis şi Lettie destule. „Aici" zice ea, „tu n-ai să poți trăi cum vrei, cum îți vine ție pe chelie. Eşti ca o pietricică de-aia colorată din mozaicul de pe hol. Trebuie să-ți găseşti locul potrivit, cum îți convine ție, pentru că tu ai fost acolo de la început. Numai că tu nu vrei să stai nemişcat ca o pietricică din modelul de pe mozaic. Tu vrei să te pierzi printre oameni, să te-amesteci cu ei, să scoți la iveală ce te arde pe dinăuntru". Şi vorbea serios, nu glumea deloc.

— Acu' las-o şi tu mai moale, că doar nu tot ce spune ea o fi literă de Evanghelie. Când v-aţi văzut?

— A venit ea pe la noi miercuri dimineaţă. Culegeam merele. S-a urcat cu mine-n pom. Bătea vântu' şi-a trebuit să strâng toate merele. N-am avut încotro. Eu eram mai spre vârf, ea un pic mai jos, cu coşul, şi ne legăna vântul, mamă Doamne! Am întrebat-o ce crede, dacă viaţa aia liberă e pân' la urmă lucrul cel mai bun. Şi mi-a răspuns ce-ţi spusei mai 'nainte.

— Păi trebuia s-o contrazici, să vadă că n-are dreptate.

— Da' ce spunea ea părea adevărat. De fapt, dacă stau bine să mă gândesc, n-aş fi zis nici-odată că nu-i adevărat.

— E, uite, asta nu-mi place!

— Nu ţi-o fi plăcând, da' mi s-a părut că se uita de sus la noi, la viaţa asta a noastră. Mi s-a părut că voia să spună că sunt ca un vierme pe care-l striveşti cu piciorul.

— Trebuia să-i arăţi că nu-i aşa.

— Cum era să-i arăt că nu-i aşa când eu ştiu că aşa e?

— Pare-mi-se că tu eşti cam îndrăgostit.

— Nu, râse el, da'-i al dracului de rău să vezi că nu poţi să te mândreşti şi tu cu ceva acolo, cât de cât.

— Ei, uite, p-asta n-am mai auzit-o de la tine pân-acuma!

George smulse trist câteva fire de iarbă.

— Şi când ai de gând să pleci?

— A, de un' să ştiu? Deocamdată nu i-am spus nici mamii nimic. Nu ştiu încă, da' oricum până-n primăvară nu.

— Până nu s-o întâmpla ceva.

— Ce să se-ntâmple? mă întrebă el.

— Ceva hotărâtor.

— Nu văd ce s-ar putea întâmpla. Poate doar să ne-alunge proprietarul de pe pământul ăsta.

— Nu zău, chiar nu vezi? îl întrebai.

Nu îmi răspunse.

— Ar trebui să dai şi tu din coate ca să se-ntâmple.

— Ascultă, Cyril, nu mă face să mă simt mai zevzec decât sunt, mă rugă el, pierzându-şi răbdarea cu mine.

Gyp, cățeluşa, scheună uşor şi începu să sară, trăgând de lanț ca să vină după noi. Petele cenuşii din bezna tufişurilor erau oile adormite. O ceață rece şi groasă începu să plutească în jur.

— Ei, Cyril dragă, cu toate astea, să stai cu ea la masă şi s-o vezi cum îți zâmbeşte... s-o auzi cum umblă prin casă cântând seara, când tu te speli., şi e cald în cameră... şi eşti stors de vlagă... s-o simți caldă şi apropiată, stând lângă tine la gura sobei...

— În Spania cu tine, amice! zisei eu. În Spania cu tine!

Nu îmi dădu atenție, dar se întoarse deodată, râzând.

— Ştii ceva? zise. Când ridicam snopii ca să-i fac căpițe, parcă luam o fată pe după gât. Nu ştiu ce mi-a venit aşa, deodată.

— Mai bine-ai fi şi tu om cu capul pe umeri, îl sfaturi eu, că văd c-a-nceput să-ți umble mintea cu sorcova. Visurile-s bune, da' când te trezeşti...

Râdea. Nu auzise nimic din ce spusesem.

— Timpu' zboară ca vântu'... şi ca gându', se confesa el. Îmi vine să strâng toate diminețile într-un buchet...

— O, Doamne! am exclamat eu. În loc să bați câmpii, mai bine ai da din coate ca s-ajungi la ce ți-ai pus în cap.

— Da' bine, măi băiete, mă apostrofă el, ție nu ți-ar plăcea să visezi întruna dac-ai visa fru-mos?

Cu asta puse punct şi ne despărțirăm.

Ajuns acasă, m-am aşezat la fereastră şi am început să privesc în zare, încercând să desluşesc cum stau lucrurile. Ceața se ridicase şi se învârtea în jurul lui Nethermere ca o cunună. Parcă vedeam nişte spirite care se întâlneau şi se îmbrățişau triste. Mă gândeam la timpul când prietenul meu nu o să mai meargă în urma grapei pe valea noastră mică şi

tihnită, la vremea când odaia lui Lettie, perete în perete cu a mea, o să stea închisă, ascunzându-şi nu bucuria, ci amărăciunea că nu mai e nimeni acolo. Mă ataşasem din toată inima de văgăuna asta, care ne ţinea pe toţi strânşi la un loc. Cum puteam să îndur să o văd vreodată părăsită şi tristă? Mă întrebam ce o să facă Lettie.

M-am sculat dimineaţa devreme. Zorii adu-seră un tremur prin pădure. Am ieşit din casă când luna se mai vedea încă, lingavă, la apus. Toate stăteau zgribulite, de parcă se temeau de lumina zilei. Atunci am simţit că vara îşi dăduse ultima suflare. Pădurea era cernită. Avea un miros greu şi umed, de toamnă. Frunzele se terciuiseră în cărare.

Am pornit-o spre Strelley Mill. Când am ajuns aproape, am auzit câinii lătrând ca turbaţi. Am luat-o la fugă spre izlaz. Oile, înghesuite una în alta, erau împrăştiate grupuri-grupuri care încotro. O vietate ţopăia pe lângă ele. George, în plină urmărire, ţâşni ca un arc de nu ştiu unde. Se auzi un pocnet – pocnetul unui foc de armă. Am luat o piatră de jos şi am pornit-o în fugă într-acolo. Trei oi mi se împleticiră înnebunite printre picioare. Pe urmă le văzui în lumina difuză cum se strecoară, cenuşii, prin tufele de grozamă. Un câine sări după ele. Azvârlii piatra cu toată puterea. Se auzi un scheunat ascuţit, de durere. Îl nimerisem. Acum potaia fugea mâncând pământul. M-am luat după ea. Mă feream să nu mă împiedic de tufele pline de spini şi săream peste rugii care se târau pe pământ. Se auziră iarăşi împuşcături şi ţipete. Nu mai vedeam câinele, dar tot mergeam pe urmele lui, în jos, pe panta dealului. Cineva alerga pe pământul de alături. Era Emily. Am sărit peste gărduleţ şi am ajuns-o din urmă. Alerga cât o ţineau picioarele prin iarba udă. Se auziră încă o împuşcătură şi alte ţipete. Emily se uită în jur şi tresări când dădu cu ochii de mine.

— A luat-o spre carieră, spuse ea cu sufletul la gură.

O pornirăm într-acolo fără să scoatem o vorbă. Am ocolit dumbrava, am mers de-a lungul pârâiaşului şi până la urmă am ajuns la zidul carierei. Pe locul unde se făcuseră cândva excavări erau acum o mulțime de copaci. Pereții abrupți, care mergeau uneori în jos până la şapte-opt metri, erau numai pietre gata să cadă. Îi năpădiseră tot felul de buruieni agățătoare. Coborârăm malul abrupt al râului şi intrarăm în carieră prin albia lui. Licărind palid pe lângă apa care se ascundea în măruntaiele pământului, o ciuboțica-cucului tânjea galeşă sub pâlcul de frasini şi stejari. Emily găsi urme de sânge pe un vrej de zorele îngălbenit de rugina toamnei. Ieşirăm din nou la lumină. Râul curgea pe un pat de rocă tare. Mărăcinii, grozama şi caprifoiul luaseră totul în stăpânire, într-o încâlceală de nedescris.

— Pune mâna pe-o piatră zdravănă, am spus eu.

Şi ne-am strecurat mai departe pe sub pâlcurile de copaci, care parcă se cufundau în beznă. Râul se furişa şmecher pe sub tufe şi iarba înaltă. Am cotrobăit prin toată ascunzătoarea, aproape până la drum. Mi-am zis că ne scăpase, că îi pierduserăm urma. Am rupt o crenguță de scoruş şi am început să mă lovesc uşor cu ea peste genunchi. Deodată am tresărit. Auzisem un mârâit şi un schelălăit slab şi scurt. M-am năpustit într-acolo şi am dat peste unul din cuptoarele alea de var de pe vremea când cariera mai era bună de ceva. Emily era la gura cuptorului. Prinsese câinele cu genunchii şi, cu mâna în gâtul lui, îi împingea capul pe spate. Nenorocitul se mai smucea uşor din când în când, dar erau spasmele morții. Dăduse ochii peste cap şi rămă-sese cu colții rânjiți de durere.

— Cerule mare, Emily! Da' nu vezi că-i mort?

Te-o fi zgâriat! am exclamat eu îngrijorat, trăgând-o deoparte.

Tremura toată şi parcă îi era groază şi scârbă de ea însăşi.

— Nu, n-am nimic, spuse, uitându-se la fusta mânjită cu sânge de sus până jos.

Rănisem câinele cu piatra şi ea se aşezase cu genunchii drept pe rana sângerândă. Avea o dâră de sânge şi pe braţ.

— Te-a muşcat? am întrebat-o speriat.

— A, nu, nici pomeneală! M-am uitat un pic înăuntru şi atunci a sărit la mine. Dar nu mai avea vlagă-n el. I-am dat una cu piatra. Mi-am pierdut echilibrul şi-am căzut peste el. De asta sunt aşa.

— Stai să te spăl un pic!

— Doamne! izbucni ea. Ce groaznic! Mi se pare îngrozitor!

— Ce ţi se pare aşa de-ngrozitor? o întrebai eu, preocupat să-i curăţ rana cu apă rece din râu.

— Totul... toată chestia asta cumplită!

— Ar trebui s-o cauterizezi, i-am spus, uitându-mă la urma lăsată de colţii câinelui.

— Cum? Zgârietura aia? Nici nu mă gândesc! Vrei să mă ştergi un pic şi pe fustă? Mi-e pur şi simplu silă de mine!

I-am curăţat fusta cu batista cât am putut eu de bine.

— Lasă-mă pe mine să ţi-o cauterizez, i-am zis. Hai să dăm o fugă pân' la Kennels. Hai, te rog... Zău, ar trebui... Altfel n-am linişte.

— Vorbeşti serios? zise ea, ridicând spre mine ochii ei de beznă şi visare, în care răsărise un surâs.

— Serios. Hai să mergem!

— Ha, ha, ha! râse Emily. Ai o mutră tare speriată!

Am luat-o de mână şi am scos-o de acolo. Ea îşi încolăci braţul pe lângă al meu şi se sprijini de mine.

— Parc-aş fi în povestea cu Lorna Doone[8], spuse ea, ca şi cum treaba asta ar fi distrat-o grozav.

---

[8] *Eroina romanului omonim de R.D. Blackmore*.

— Da' mă laşi, da? am zis eu iar, cu gândul la cauterizare.

— Te las, te las, că n-am încotro, dar o să-mi fie... Of, Doamne, nici nu vreau să mă gândesc! Dă-mi şi mie câteva bobite din alea!

I-am cules câțiva ciorchini de bobite rubinii. Erau limpezi precum cristalul bobitele alea de dârmoz! Ea şi le apropie uşor de buze, de obraz, parcă vrând să le mângâie, să le sărute.

— De când îmi doresc să-mi pun bobite de-astea roşii-n păr... murmură ca pentru sine.

Era cu capul gol. Şalul îi căzuse pe umeri şi părul negru, mătăsos, gustând din plin extazul, se revărsa nesupus în bucle rebele. Bagă bobitele cu cozile sub piepteni. Părul nu-i era destul de greu sau de lung ca să le țină. Apoi, cu nestematele alea sângerii împodobindu-i buclele negre, se uită la mine cu ochi mari, scânteietori. M-am uitat şi eu la ea. Vedeam cum i se luminează fața de zâmbet. M-am întors şi am tras din gard un vrej de zorele cu frunzele aurite de soarele toamnei. L-am răsucit şi i-am făcut o coroniță.

— Gata! De-acum eşti regină! am anunțat-o, punându-i coronița.

Ea îşi lăsă capul pe spate şi râse abia auzit.

— Şi ce regină sunt? întrebă ea, semețindu-se.

De ochii lumii, pusese în întrebarea asta tot curajul şi voinicia de care era în stare. Dar în fundul sufletului rămăsese sfioasă ca un copil.

— Nici Chloe, nici vreo bacantă. În ochi, în ochii tăi frumoşi ți-am văzut întotdeauna sufletul, sufletul ăsta care-ți dă atâta de furcă. Nu semeni cu nici una din ele.

Râsul i se stinse dintr-odată şi ochii ei mari se uitară din nou la mine cu seriozitate, parcă implorându-mă.

— Eşti ca fecioarele din picturile lui Burne-Jones. Umbrele-ți întunecă mereu privirea şi tu eşti nebună după

umbrele astea amenințătoare Pentru tine mărul, mărul în sine, n-are nicio valoare. Tot ce contează sunt sâmburii şi numai de ei vrei s-auzi. Nu-nțeleg nici în ruptul capului de ce n-oi fi mâncând tu mărul, ca toți oamenii.

Şi sâmburii dă-i dracului, că n-ai ce face cu ei.

Se uita la mine cu tristețe. Nu înțelegea, dar credea că eu, în marea mea înțelepciune, i-am spus adevărul. Şi mă credea ori de câte ori o amețeam şi o zăpăceam cu labirintul meu de vorbe. Se aplecă să ia ceva din iarbă şi îi căzu coronița. Rămase doar cu o crenguță de bobite. Pe jos era jir cu nemiluita, fructe tari, ciudate şi piramidale, împrăştiate printre frunzele ruginii, căzute la pământ. Culese un pumn de jir.

— E grozav jirul ăsta! zise ea. Numai că-mi aduce aminte de copilărie. Şi mi se face-un dor... Aproape că mă umflă plânsul, zău aşa! Dimineața, înainte de micul dejun, mergeam după jir. După-masa îl înşiram pe o ață şi-mi făceam mărgele. Şi-a doua zi, la şcoală, mamă Doamne, ce mă mai pizmuiau fetele! Eram aşa de fericită cu mărgelele mele! Toamna asta minunată, cu toată splendoarea ei, mă bucură mai puțin decât mărgelele mele de jir de atunci, când n-aveam loc în suflet pentru tristețe. Aşa e, după ce ajungi om în toată firea, nu mai ai bucurii mai deloc.

Stătea aplecată şi vorbea înainte, culegând întruna jir de pe jos.

— Mai găseşti vreunul cu miez? o întrebai.

— Nu prea... A, uite-aici doi... trei. Ia-i. Nu, mie nu-mi trebuie.

Am curățat jirul de coaja lui cafenie şi tare şi i l-am dat. Ea deschise un pic gura să-l ia şi se uită în ochii mei. În loc să se lase învăluiți de fericire, unii se înveşmântează în nori de tristețe. Oamenii ăştia sunt făcuți pentru durere. „Durerea”, spun ei, „e singurul lucru adevărat. Îngerii cenuşii ai durerii, îngerii ăştia ascunşi sub văl, ei şi numai ei dau la

iveală toată frumusețea din lume. Durerea înseamnă frumusețe şi suprema fericire". Durerea li se citeşte în ochi şi li se aude în glas. Emily era făcută pentru durere. Treaba asta mă fascina, dar mă împingea la revoltă.

O luarăm pe sub fagii bătrâni, pe covorul verde, fără cărare. În urmă rămânea dealul pustiu, bântuit doar de ciulini şi buruieni bicisnice, în faţă ne apăru numaidecât Kennels, conacul bătrân din cărămidă roşie, care fremătase de viaţă cândva, pe vremea lordului Byron. Acum era gol. Îl năpădiseră buruienile. Praful înecase ferestrele zăbrelite. De fapt nu mai aveau nevoie de zăbrele, fiindcă nici vitele, nici câinii şi nici oamenii nu mai ameninţau să intre acolo. Din cele trei case, una era locuită. Printr-un jgheab de lemn picura apă curată într-un vas mare de piatră, aşezat lângă uşă.

— Vino-ncoa', îi spusei eu lui Emily. Stai să-ţi închei rochia la spate.

— Da' ce, s-a desfăcut? mă întrebă ea, uitându-se repede peste umăr, cu sângele în obraji.

Pe când mă străduiam să-mi duc sarcina la îndeplinire, din casă ieşi o fetiţă cu un ibric negru şi o cană de ceai. Era atât de mirată să mă vadă îndeletnicindu-mă cu aşa ceva, că şi uită de ce venise şi rămase cu gura căscată, zgâindu-se la noi.

— S'r Ann, S'r Ann, se auzi un glas dinăuntru, nu mai vii odată, să-nchizi uşa aia?

Sarah Ann turnă grăbită câteva căni de apă în ibric, pe urmă le puse pe amândouă jos şi îşi acoperi braţele goale cu mâinile, ca să se încălzească. Avea un pieptăraş cenuşiu şi o fustă roşie de flanelă, ruptă ca vai de lume. În rest, mare lucru nu mai avea pe ea. Părul negru îi atârna pe umeri în şuviţe dezordonate.

— Hai să intrăm şi noi, am zis eu, apropiindu-mă de fetiţă.

Cât ai clipi din ochi, gângania înşfacă ibricul şi o zbughi în casă, ţipând ca din gură de şarpe:

— Maaamăăă!

În uşă apăru o femeie cu o bluză largă, scoasă din fustă, parcă pusă pe ea cu furca. Un sân îi ieşise afară şi-i atârna peste bluză. Părul castaniu-roşcat, cam decolorat de soare, îi stătea vâlvoi, încâlcit de nu mai aveai cum să îi dai de cap. Se vedea că nu apucase să se pieptene de când se sculase. Un ţânc oacheş, cu o cămăşuţă a dracului de scurtă, se ţinea cu mânuţele de fusta ei. Se uita la noi cu nişte ochi mari şi negri, singurul loc pe unde nu se mânjise cu ou şi marmeladă. Ochii albaştri ai femeii ne priveau întrebător şi molatic. I-am spus ce treabă aveam cu ea.

— Da' cum dă nu, veniţi încoa', spuse. Da' să nu vă uitaţi pân' casă. Copiii d-abia dă să sculară. Hei, Billy, treci odată-n cas', că ieşişi cu fundu' gol!

Am intrat, luând şi capacul de la ibric, uitat de fetiţă. Bucătăria era încăpătoare, fără mare lucru în ea, bineînţeles, în afară de plozi, care erau, slavă Domnului, cu nemiluita. Cel mai mare, o fetiţă (să fi avut vreo doisprezece ani sau ceva pe acolo), prăjea slănină pe frigăruie cu o mână, iar cu cealaltă îşi ţinea cămaşa de noapte ca să nu-i ajungă în foc. Se fripse la deget, aşa că trecu totul în mâna cealaltă, îşi băgă degetul în gură să-i mai treacă usturimea şi pe urmă îşi apucă din nou poala cămăşii. Părul castaniu deschis îi cădea în bucle grele pe spate. Un băiat stătea pe grilajul de oţel din faţa căminului şi ţinea o bucată de pâine sub slănină, ca să culeagă grăsimea de pe ea. O picătură, două, trei, patru, cinci, şase. Crănţăni repede colţul gustos, plin de grăsime, şi îşi reluă ocupaţia cu cealaltă mână. Când intrarăm, copilul dădu să îşi tragă cămaşa peste genunchi şi pierdu câţiva stropi. Pe o pernă moale, un bebeluş dolofan, pe care maică-sa, evident, abia îl lăsase de la sân, dădea de zor din picioruşe, vânăt la faţă, în vreme ce un frate mai

mare îi îndesa pe gât pâine cu unt. Mama se repezi ca o furtună la canapea, scoase pâinea cu unt din gura celui mic, îi băgă degetul pe gât, îl ridică în braţe, îl bătu pe spate şi năpârstocul începu să răcnească. O clipă răsuflă şi ea uşurată. Pe urmă se repezi la împieliţatul care îl îndopase şi îl altoi serios de câteva ori peste fundul gol. Împieliţatul se puse pe urlat, dar se opri când văzu că pe noi ne pufneşte râsul. Pe pânza de sac din faţa căminului, care ţinea loc de covoraş, o fetiţă dulce foc îşi spăla cu ceai păpuşa de lemn şi o ştergea cu cămaşa de noapte. Alt puşti stătea la masă pe un scaun înalt şi sugea de zor o bucată de slănină. Şi, tot sugând el aşa, grăsimea începu să îi curgă pe braţele tuciurii, prelingându-i-se printre degete. Un băieţel mai mare se aşezase într-un fotoliu solid, care avea pe spate o piele de viţel, şi turna cu sârg resturile de ceai din căni într-un castron cu lapte. Mama trase iute laptele deoparte şi, ţinându-l pe prâslea doar cu o mână, se repezi după puşlamaua care îi stricase laptele.

— Lasă, lasă, că te prind io! Vezi tu atunci pă dracu'!

Dar preopinentul se strecurase sub masă şi stătea acolo senin, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Sunteţi aşa de drăguţă, începui eu după ce mama îşi aşezase din nou odorul la sân, sunteţi aşa de drăguţă să-mi daţi şi mie o andrea?

— S'r Ann, unde e andrelili tele? o întrebă femeia, crispându-se de durere şi punând mâna la gura sugarului. Nici nu vă dă pân' cap ce muşcă spurcatu' ăsta mic, mai spuse ea când îmi întâlni privirea. Are numa' doi dinţi, da' parc-ar fi o sută dă ace. Ţine e lău' lu' mama, ţine? zise ea cu buzele ţuguiate, arcuindu-şi sprâncenele. Ia vezi c-acu' nu mai capeţi nimica dac-o muşti pă mama!

Interesul familiei se împărţise între noi doi şi treaba pe care o făcea fiecare când intraserăm în bucătărie, cu o

singură excepție, mâncătorul de slănină, care, nemişcat şi imperturbabil, îşi vedea de ale lui.

— Sam, unde-i lucru' meu, că tu umblaşi cu el? strigă S'r Ann după ce cotrobăi un pic printre boarfe.

— N-am umblat dăloc, bombăni Sam de sub masă.

— Ba ai umblat, spuse mama, împingând cu piciorul la nimereală sub masă.

— N-am umblat, na! o ținu Sam pe-a lui.

Mama îi spuse fetei pe unde ar mai putea să Îl găsească şi până la urmă dădură de el în fundul sertarului de la masă, printre furculițe şi frigărui de lemn, uitate acolo Dumnezeu ştie de când.

— Tot io tre' să-i spui pă un' să-şi caute lucrurili! zise mama, cu o uşoară undă de reproş în glas.

Cu toate astea S'r Ann parcă nici nu auzea ce spune maică-sa. O durea sufletul de lucru, munculiță ei de atâta amar de vreme. Era un fular roşu de lână, pentru iarnă. O mână necunoscută făcuse în el o gaură cât toate zilele şi împlântase în ghem o grămadă de țepuşe, ca să îi iasă un arici.

— Iar îți băgaşi coada, Sam, afurisitule! Se vaită ea. Tu şi cu abecedaru' tău, fir-ați voi să fiți!

Sub masă Samuel bodogănea cu un glas fioros şi monoton.

— A dă la arici, ca să-ți fac acu' băşici.

Mama râdea de să se spargă, nu alta!

— Tac-su l-a-nvățat... A scos-o el dân capu' lui, şopti ea mândră către noi, dar şi către țânc.

— Hai, ia spune tu, Sam, Iu' mama ce e B.

— Nu vreau, bombăni Sam gros.

— Hai, iepuraşu' Iu' mama, că-ți face mama ție prăjitură d-aia bună, ştii tu!

— Azi? sări S'r Ann nerăbdătoare.

— Hai, Sam, hai, mânca-ți-ar mama suflețelu' tău!

— Nu-mi trebe prăjitură, îi închise Sam gura hotărât.

Andreaua era de acum în foc şi copiii, cu ochii cât cepele, stăteau roată să vadă ce o să facem.

— Te descurci singură? o întrebai pe Emily.

— Singură?! exclamă ea uimită şi scuturâ tare din cap că nu.

— Atunci lasă-mă pe mine.

Am scos andreaua din foc, ţinând-o cu batista. Apoi am luat mâna lui Emily într-a mea şi m-am uitat atent la rană. Când văzu însă andreaua cu vârful înroşit, ea se smulse din strânsoare şi mă privi drept în ochi, izbucnind într-un râs pe jumătate isteric, în care se ascundeau destulă frică şi tot atâta ruşine. Eu îmi luasem treaba în serios şi ţineam morţiş să o duc până la capăt. Emily îşi lăsă din nou mâna într-a mea. Mă fixa cu privirea şi îşi muşca buzele, gândindu-se ce tare o să o doară. Cât m-am uitat la ea, a fost destul de vitează. Dar când a trebuit să fiu atent la rană, ca să văd cum aş putea să o cauterizez mai bine, Emily şi-a pironit ochii în podea şi a scos un „Vai!” ascuţit, după care a râs scurt. Şi-a ascuns amândouă mâinile la spate şi s-a uitat iar la mine cu ochii ei mari, căprui. Tremura toată de frică. Mă privi puţin ruşinată, cu un râs care parcă mă ruga să am milă de ea.

Unul din copii se puse pe plâns. — N-are nici un rost, am spus eu, aruncând cât colo andreaua, care se răci repede.

Le-am dat fetiţelor tot mărunţişul pe care îl aveam la mine, iar pe Sam, care catadicsise să iasă din ascunzătoarea lui de sub masă, l-am cadorisit cu o monedă de şase penny.

— Nu-mi trebe asta! sări el, dând moneda la o parte.

— Treaba ta! Dacă asta nu-ţi place, altceva nu mai capeţi.

Celuilalt băiat i-am dat un briceag rablagit, pe care îl găsisem prin buzunar. Sam se uita la mine cu priviri ucigaşe. Dornic de răzbunare, prinse „pana de arici” de

capătul fierbinte, care se înnegrise la loc, dar îi dădu drumul imediat şi scoase un răcnet de furie. Apoi înşfacă o cană de pe masă şi o aruncă în capul nenorocitului de Jack. Cana se sparse de peretele căminului. Mama lor vru să pună mâna pe Sam, dar nodul ăla de copil o şi întinsese. Una dintre fetiţe, una mică de tot, se smiorcăia:

— Cana mea cu trandafiraşi... cănuţa mea!

O şterserăm de acolo ca să nu fim martori la ciorovăiala generală. Emily aproape că nu văzuse nimic. Gândurile îi zburau doar la mine şi la lumea ei.

— Mi-e scârbă de mine! Cât sunt de laşă! spuse ea cu umilinţă. Dar asta-s eu, n-am ce face!

Şi mă privi cu nişte ochi care parcă mă implorau.

— Lasă, nu te mai perpeli acuma, că tot nimic nu faci, i-am zis eu.

— Ştii cum e. Îmi tremură carnea pe mine numai când mă gândesc. Nu-ţi poţi da seama cum e.

— Gata, hai, las-o baltă!

— Zău, n-am putut. N-aş fi putut nici dacă m-ai fi tăiat bucăţele.

— Stau şi mă-ntreb, începui eu, dac-o fi ceva pe lumea asta care să-l scoată dintr-ale lui pe haplea ăla mic, care înfuleca de zor la slănină. Ai văzut? Cu toată hărmălaia, nici măcar nu s-a uitat la noi.

— Nu, nu s-a uitat, zise ea, rozându-şi melancolic o unghie.

Nişte zbierete ne întrerupseră conversaţia. Sam venea voiniceşte din urmă prin iarba tunsă scurt şi urla că pe el îl doare în cot şi de asta nu mai poate el.

— Coadă dă măgar, coadă dă măgar! Striga el, mişunând prin iarbă, cu cămăşuţa fâlfâindu-i În aerul rece al dimineţii.

Din fericire, până la urmă calcă pe un scaiete sau îi intră un spin în talpă. Când ne-am întors să vedem de ce nu i se

mai aude gura, muşteriul nostru sărea într-un picior, ţinându-se cu mâna de celălalt.

Capitolul VII
Lettie înhaţă merele de aur

Cât au căzut frunzele, Lettie s-a cam întrecut cu gluma. Era soră-mea de o încăpăţânare că îţi venea să o iei la palme. Debita tot felul de banalităţi despre bărbaţi, despre iubire, despre căsătorie. Pe Leslie nu mai contenea să îl ia peste picior şi nici că îi păsa de ce voia şi gândea omul ăla. Aşa că într-o bună zi bietul băiat începu să se ţină mai la distanţă şi până la urmă nici măcar nu mai veni să o vadă. Soră-mea fusese de mai multe ori la familia Saxton, la Strelley Mill, dar acum o cam rărise cu vizitele, fiindcă i se părea ei că prea o luau ăia ca pe una de-a lor şi ţineau morţiş să se bată pe burtă cu ea. De când murise tata, nu te mai puteai înţelege cu Lettie. Nu îi mai plăcea nimeni şi nimic pe lumea asta, iar de când moştenise partea ei de avere (nu cine ştie ce), nu îi mai ajungeai la nas nici cu prăjina. Lua un aer mândru şi sfidător şi greu îi mai intrai în voie. Nu reuşeai să îi faci pe plac nici dacă îi dădeai luna de pe cer. Ea, care fusese ca un pârâiaş sprinţar în viaţa asta fără cap şi fără coadă, stătea acuma bosumflată la fereastră, cufundată în gânduri, şi nu scotea o vorbă. Începu să îşi crănţăne batista cu dinţii ei tari şi nu se lăsă până nu o umplu de găuri.

Mie nu îmi mai împărtăşea nici unul din gândurile care o frământau. De dimineaţa până seara nu făcea altceva decât să citească în neştire bazaconii despre femeia modernă.

Într-o după-amiază o luă la picior spre Eberwich. Leslie nu mai fusese pe la noi de două săptămâni. Era o după-masă mohorâtă, apăsătoare, de îţi venea să îţi iei lumea în

cap. Vântul purta ceața lipicioasă de colo până colo, năclăind dealurile. Pe drumurile desfundate noroiul era până la genunchi. În pădure copacii se pleoştiseră îmbufnați. Era o zi din alea pe care, dacă s-ar fi putut, nu ar fi fost rău să le ştergi din calendar şi să te prefaci că nu există. Am pus câteva lemne pe foc şi m-am dus să trag perdeaua, ca să mai încălzesc atmosfera. Atunci am zărit-o pe Lettie pe fereastră. Venea pe cărare cu pas vioi, țanțoşă, cu capul sus. Când intră în casă, era roşie ca un rac.

— Cum, nu-i gata ceaiul? întrebă ea scurt.

— Rebecca de-abia a adus lampa, o anunțai eu.

Îşi scoase paltonul cu garnitură de blană şi îl aruncă grămadă pe canapea. Se duse apoi la oglindă, îți ridică părul, care i se făcuse zulufi-zulufi din cauza cetii, se privi cu trufie, pe urmă se întoarse ca un titirez, se uită la masa goală şi sună din clopoțel.

Aşa de rar ni se întâmpla să sunăm din sufra-gerie, că Rebeccăi nici nu îi veni să îşi creadă urechilor şi dădu întâi fuga la uşa din față.

— Ați sunat? întrebă ea, întorcându-se la noi, în sufragerie.

— După câte ştiu, ceaiul trebuia să fie gata, spuse Lettie, rece şi distantă.

Rebecca se uită la mine, se uită la soră-mea şi în cele din urmă zise:

— E doar patru jumate, dom'şoară, da' dacă vreți, io pot să vi-l aduc ş-acu'.

Coborî şi mama. Auzise ceştile zăngănind pe tavă.

— Ei, fata mea, o luă ea pe Lettie, care îşi desfăcea şireturile de la ghete, a fost bine la plimbare?

— A fost. Dar fără noroi ar fi fost şi mai bine, comentă soră-mea.

— A, vasăzică mai bine stăteai acasă, dacă nu mă-nşel. Doamne, în cel hal ți-s ghetele... şi fusta! Stai să le duc la bucătărie.

— Lasă că le duce Rebecca, zise Lettie.

Dar mama dispăruse cu ghetele şi fusta.

Ne-am aşezat în linişte la masă. Mama turnase deja ceaiul. Ne stătea pe limbă să o între-băm pe Lettie ce are de nu îi sunt toți boii acasă, dar aveam amândoi experiență în privința asta, aşa că am tăcut mâlc.

— Ştiți, l-am întâlnit pe Leslie Tempest, spuse ea într-un târziu.

— Zău? se miră mama, ca să vadă cam în ce ape se scaldă fiică-sa. A venit cu tine pân-aici?

— Da' de unde! Nici nu s-a uitat la mine.

— Ei, nu se poate! exclamă mama pe un ton care spunea multe. Nu te-o fi văzut, zise ea din nou după ce rămăsese o clipă fără grai.

— Sau o fi ca tot englezu', vajnic şi cu inima de piatră, îmi dădui eu cu presupusul.

— M-a văzut, lăsați-l încolo! Şi nu-i mai tot luați apărarea! ne-o tăie ea la amândoi. Altfel n-ar fi făcut atâta pe nebunu', ca să ştie lumea că el e cu Margaret Raymond.

— Poate că n-a făcut pe nebunul. Poate că totuşi nu te-a văzut.

— A, de văzut m-a văzut, nici vorbă! Bag mâna-n foc că m-a văzut. Am simțit asta din prima clipă. Era clar că voia cu tot dinadinsul să-mi facă mie-n ciudă şi nu înțeleg de ce. Nu trebuie să îşi facă griji din chestia asta, că eu oricum tot nu mă puneam să alerg după el.

— Pari cam supărată.

— Da' de unde, n-am nimic! Mă gândesc numai că ştia foarte bine cât am de mers pân-acasă. Pe Margaret a putut s-o ducă. Şi ea avea de mers doar pe jumătate cât am meu...

— Era cu trăsura?

— Cu docarul.

Lettie luă cuțitul şi îşi mărunți pâinea prăjită cu o îndârjire de ai fi zis că vrea să se răzbune. Mama şi cu mine nu ne pierdurăm răbdarea. Am lăsat-o să vedem ce face.

— Urât din partea lui, nu-i aşa, mamă?

— Păi, fetița mea, şi tu te-ai purtat cu el... nici să nu mai vorbim!

— Ce țânc fără minte! Țânc, țânc, da' ticălos cât cuprinde! Bărbații ăştia, zău, n-au minte nici cât un pui de găină.

— Iar fetele, se băgă mama, nu ştiu ce vor.

— Ăsta-i semn de maturitate, am pus eu gaz pe foc.

— Oricum, decretă Lettie, pe măscăriciul ăsta neruşinat nici nu vreau să-l mai văd în ochi!

Se sculă de la masă şi începu să îşi facă ordine prin cutia cu lucru de mână. Soră-mii nu îi stătea deloc în obicei să coasă. Punea mâna pe ac doar dacă era foarte prost dispusă. Mama îmi zâmbi, oftă din adâncul sufletului şi se apucă de domnul Gladstone, ca să mai afle un pic de mângâiere. Viața lui Gladstone de Morley era cartea ei de căpătâi.

Aveam de făcut un drum până la Highclose, la doamna Tempest. Trebuia să îi duc o scrisoare de la mama, ceva cu târgul de binefacere care se pregătea la biserică.

„îl aduc eu pe Leslie înapoi", mi-am zis în sinea mea.

Se lăsase noaptea şi afară era groaznic. De la Nethermere încolo nu era nici urmă de felinar pe drum. Lumina palidă şi tremurată de pe oglinda apei făcea şi mai hidos infernul rece şi umed al nopții.

Pe Leslie şi pe Marie i-am găsit în bibliotecă. De fapt numai jumătate din încăpere era bibliotecă. Cealaltă jumătate era birou de tranzacții comerciale. Dar amândoi foloseau odaia asta şi pentru odihnă, fiindcă era foarte intimă. Leslie se tolănise într-un fotoliu mare de lângă foc,

indiferent la tot şi toate, învăluit într-un nor albastru de fum. Marie, cocoţată pe trepte, stătea cu o carte mare pe genunchi. Leslie se sculă în picioare cu nor cu tot, dădu mâna cu mine, schimbă scurt câteva vorbe şi dispăru iar în fum. Marie mă întâmpină cu un zâmbet ciudat, parcă puţin supărată.

— Vai, Cyril, ce bine c-ai venit! Sunt tare amărâtă! Leslie îmi zice că el nu-i patiser. Zău dacă mi-a trecut prin cap să-l iau drept patiser, da' pentru asta nu trebuia să fie mojic cu mine!

— Da' ce s-a întâmplat?

Marie încruntă din sprâncene şi împinse uşor cartea la o parte.

— Vreau să fac şi eu tarte de-alea spanioleşti cum face mama ta. Sunt grozave! Mie-mi vine să-mi ling degetele, nu alta! Da' Mabel habar n-are cum se fac, iar în cartea mea de bucate nu scrie nimic. Am luat enciclopedia asta foaie cu foaie, toată partea cu „Spania", da' pân-acum nimic. Mai am cincizeci de pagini şi Leslie nici nu se gândeşte să-mi dea şi el o mână de ajutor. Şi m-a apucat o durere de cap... Nu ştiu ce-a păţit frate-meu. Are el ceva-n seara asta, că nu prea e-n apele lui.

— Şi vrei să faci tartele alea pentru târg? o întrebai eu, văzându-i disperarea caraghioasă din ochi.

— Da, pentru mâine. Mabel a pregătit ea tot ce trebuie, da' mie mi-a rămas inima la tartele alea. Sunt un deliciu. Ţie nu-ţi plac?

— Ei, cum să nu-mi placă? Mă duc eu pân' la mama să-i cer reţeta.

— Vai, faci tu asta pentru mine? A, da' nu, nici nu mă gândesc! E-o vreme de nu-ţi vine să scoţi câinele din casă. N-o să baţi tu atâta drum şi să înoţi prin noroi în bezna asta îngrozitoare! Nu vezi? Mai avem un pic şi ne-ajunge noroiu' pân' la brâu. Şi oamenii-s amândoi plecaţi. William s-a dus

să-l aştepte pe tata. Pe George l-a trimis mama să ducă nu ştiu ce la casa parohială. Pe fete nu le pot trimite, că prea e groaznic afară. Ce să fac? O să mă las păgubaşă şi cu asta basta! Adio, tarte cu răchitele! O, Doamne, şi ce rău îmi pare!

— Da' de ce nu-l rogi pe Leslie? îi dădui eu ideea.

— E prea cu fundu-n sus, îmi răspunse Marie, uitându-se la frate-său.

Leslie nu catadicsi să spună nimic.

— Vrei, Leslie?

— Ce să vreau?

— Să te duci până la Woodside.

— De ce?

— Să iei o rețetă. Hai, scumpule, fă asta pentru mine!

— Da' oamenii unde-s?

— Cu treburi. Amândoi sunt plecați.

— Atunci trimite o fată.

— Pe vremea asta? Nu vezi ce-i afară? Cine crezi tu că se duce?

— Cissy.

— Eu, una, nu pot să-i cer aşa ceva. Uită-te la el, Cyril, ce neruşinat e! Bărbații ăştia n-au pic de bun-simț în ei!

— Lasă că mă duc eu să-ți aduc rețeta, am liniştit-o pe Marie. Tot n-am mare lucru de făcut pe-acasă. Mama citeşte şi Lettie coase. Vremea asta nu-i prieşte deloc nici ei. Văd că şi Leslie e cam întors pe dos.

— Da' nu e drept, spuse ea, uitându-se blând la mine.

Lăsă enciclopedia deoparte şi coborî lângă frate-său.

— Chiar nu vrei, Leslie? îl rugă ea, punându-i o mână pe umăr.

— Doamne, femeile astea! se burzului Leslie, ridicându-se în picioare, parcă împotriva voinței lui. Dacă iei seama la toate mofturile şi fasoanele lor, nu ieşi la liman în vecii vecilor!

— Ştiam eu că n-o să mă lase, spuse ea fericită şi se repezi să îi aducă paltonul.

Leslie îmbrăcă încet o mânecă, apoi pe cealaltă, şi rămase aşa, fără să se îmbrace de tot.

— Haide-odată! îl rugă Marie, care se ridicase în vârful picioarelor şi se căznea să îi tragă paltonul pe umeri. Chiar nu poți să-l pui pe tine ca lumea? Copil răsfățat ce eşti! Ştii doar că n-ajung.

— Dă-i un scaun să se urce pe el, îmi spuse frate-său.

Marie trase de guler în sus cât putu, dar Leslie stătea nemişcat ca un bolovan. Nici că-i păsa.

— Leslie, prea te alinți! Te cam întreci cu gluma şi zău c-ai început să mă calci pe nervi.

Apucai eu de guler, îl smucii şi aşa l-am făcut pe Leslie să se îmbrace ca lumea.

— Ei, slavă Domnului, răsuflă uşurată Marie, dându-i bereta. Vezi să nu-ntârzii prea mult.

— Afurisită vreme! exclamă el când ieşirăm din casă.

— Aşa e, i-am cântat eu în strună.

— La oraş, oriunde-ai fi, tot e mai bine decât în nenorocirea asta de sat.

— A, apropo, tu cum te-ai mai distrat?

Leslie începu să-mi spună o poveste lungă, lungă de tot, despre cum a stat trei zile în capi-tală... îl ascultam, ce puteam să fac? Dar pe o ureche îmi intra şi pe alta îmi ieşea. Acum auzeam mai clar cum țipau în zbor păsările de noapte deasupra lui Nethermere sau cum se ciorovăiau, smiorcăindu-se, țâfnoasele alea de animale ale pădurii. Nu pot spune ce bucurie m-a apucat când, odată ajuns acasă, am trântit uşa în urma mea şi am rămas în holul inundat de lumină.

— Leslie, exclamă mama bucuroasă, ce bine-mi pare că te văd!

— Şi mie, răspunse el, întorcându-se spre Lettie, care cosea de zor, cu capul aplecat peste lucrul din poală.

— Îmi pare rău că nu pot să mă scol, zise ea, întinzându-i mâna aşa cum era, cu degetarul. Ce drăguţ din partea ta c-ai venit să ne vezi! Nici nu ştiam că te-ai întors.

— Păi... începu el mirat şi se opri brusc.

— Sper că te-ai distrat bine, continuă soră-mea cu un calm care te scotea din ţâţâni.

— Nu bine, nemaipomenit, mulţumesc de-ntre-bare.

Fâş, fâş, fâş, se auzea acul care împungea de zor pânza nouă.

— Da, cred şi eu, spuse Lettie după o pauză, fără să se uite la Leslie. Ai într-adevăr aerul unui om care s-a distrat şi se distrează de minune.

— Ce vrei să spui?

— Mai nimic. Doar că ai o privire un pic cam vinovată sau... hai să zic jenată. Ce spui, mamă, n-am dreptate?

— Ba da, ai, cum să nu!

— Cred că nu e cazul să-i punem întrebări, conchise Lettie, fără să se oprească măcar o clipă din lucru.

Leslie râse. Soră-mii i se rupsese aţa şi acum se căznea să bage alta în ac.

— Şi ce-aţi făcut pe vremea asta nenorocită? întrebă el cam încurcat.

— Ei, ce să facem? Am stat şi noi amărâte acasă. „Tooot la tiiine mi-aaa fost gââându'„ şi aşa mai departe. Nu, mamă?

— Păi, zise ea, nu prea ştiu. Ni-l tot închipuiam ca pe un leu care face furori pe-acolo pe la oraş.

— Ce păcat că nu-l putem ruga să ne spună şi nouă cu ce răgete a cucerit lumea, aruncă Lettie.

— Cum adică? întrebă el.

— De unde să ştiu eu? Aşa, ca un porumbel cu caş la gură, dacă e să judecăm după glasul tău de-acuma. „Un glăscior îngrozitor.”

Leslie râse jenat.

Lettie cosea mai departe. Deodată începu să cânte ca pentru sine:

— „Pisicuțo, unde ai fost?

— La Londra, s-o văd pe frumoasa regină.

— Pisicuțo, şi cum a fost?

— Am fugărit un şoricel prin grădină.

— poate că aşa o fi, mai zise ea. Bietul şoricel! Da’ bănuiesc că nici ei nu-i e mai rău. Şi totuşi n-ai văzut-o pe regină?

— Nu era la Londra, răspunse el cu venin în glas.

— Sper că... începu ea şi se întrerupse numaidecât, scoțând două bolduri pe care le ținuse între dinți. Sper că nu vrei să spui că-n vremea asta era la Eberwich. Regina inimii tale, de ea vorbeam.

— Habar n-am unde era, se înfurie Leslie.

— O! exclamă Lettie dulce. Eu credeam c-ai întâlnit-o la Eberwich. Când te-ai întors?

— Aseară, răspunse el.

— A, şi-abia acum vii să ne vezi!

— Am stat la birouri toată ziua.

— Eu am fost la Eberwich, zise Lettie cu aerul cel mai nevinovat din lume.

— Zău?

— Zău. Şi sunt supărată foc din cauza asta. Credeam c-o să pot să te văd şi pe tine. Aveam eu o presimțire că eşti acasă.

Mai împunse de câteva ori cu acul, se uită la el pe furiş ca să-l vadă cum roşeşte şi continuă, tot aşa de nevinovată ca şi înainte:

— Da, aveam eu o presimțire că te-ai întors.

Ciudată chestie! Cum simți câteodată că o anume persoană e pe-aproape! Bineînțeles, când ai nişte legături mai deosebite cu persoana aia.

Mai cusu un pic, apoi scoase un ac cu gămălie din corsaj şi îşi fixă lucrul – şi totul fără cea mai vagă urmă de prefăcătorie.

— Credeam că poate o să te-ntâlnesc, dacă tot ieşisem în oraş...

Altă pauză, alt ac ținut între dinți şi scos de acolo ca să prindă lucrul.

— ....da' n-am avut noroc.

— Am stat la birou până târziu, se scuză el repede.

Ea cosea calmă mai departe, parcă provocându-l.

Luă din nou un bold, pe care îl ținuse tot între dinți, fixă o cută la material şi zise blând:

— Măi, mincinos mic!

Mama se dusese după caietul ei cu rețete.

Leslie stătea pe scaun, amuțit, după cât îl umilise sora-mea. Lettie cosea repede, fără să împungă pe alături măcar o dată. Câteva clipe nimeni nu scoase o vorbă.

— N-am ştiut că pentru răfuiala asta ai nevoie de mine, zise el în cele din urmă.

— Am nevoie de tine! exclamă ea, catadicsind în sfârşit să îi arunce o privire. Cine a zis c-am nevoie de tine?

— N-a zis nimeni, da' dacă n-ai, plec.

Un timp nu se auziră decât împunsăturile acului. Doar ele mai tulburau liniştea.

— Şi ce te-a făcut să crezi c-aş avea nevoie de tine? reluă ea pe un ton apăsat.

— Să ştii, Lettie, că mă doare-n cot dacă ai nevoie de mine sau nu.

— Te-o fi durând, nu te-o fi durând, asta nu ştiu, da' de zgândărit, văd că te zgândăre. Şi fii atent cum vorbeşti! Limbajul ăsta liber le e permis doar celor apropiați şi dragi.

— A, vasăzică de asta ai început tu cu el!

— Nu-mi aduc aminte să fi-nceput eu, spuse trufaşă Lettie.

El râse în bătaie de joc.

— Păi... dacă eşti în halu' ăsta de morcovită...

Leslie spusese asta ca să o încerce şi aştepta de la ea cuvântul magic. Dar Lettie nu se deranja să scoată nici măcar un cuvânt şi îşi văzu mai departe de cusutul ei. El se fâţâi nervos de colo până colo, mutându-şi bereta dintr-o mână în alta, şi oftă din străfundul rărunchilor.

— Păi... dacă tu... Deci am terminat de tot, nu? scăpă el într-un târziu.

Lettie era acum stăpână pe situaţie, aşa că nu scăpă ocazia să arate că are de lucru până peste cap şi nu îi stă mintea la fleacuri. Nu se grăbi deloc să îi dea un răspuns lui Leslie. Îşi aranja mai întâi materialul şi îl privi cu un ochi critic şi cam batjocoritor. Îl mai aranja o dată, apoi se aşeză mai comod pe scaun şi începu iar să coasă. Treaba asta îl umili cumplit pe Leslie.

— Şi eu tot aşa mi-am zis acum, după-masă, binevoi ea să spună într-un târziu.

— Doamne, Lettie, da' chiar nu poţi să-ţi scoţi tâmpenia asta din cap?

— Şi dacă mi-o scot, ce?

Răspunsul îl făcu pe Leslie să tresară.

— Cum ce? Mai uită şi tu! Las-o-ncolo de treabă!

— Şi dacă uit? spuse ea, de data asta cu multă blândeţe în glas.

Ca un ogar înfometat, Leslie simţi chemarea şi veni spre ea.

— Şi tu ţii la mine, Lettie, nu-i aşa? o întrebă el în şoaptă, uitându-se la ea cum cosea liniştită mai departe.

— Da... oarecum... sună răspunsul ei blând, împăciuitor, sugerând că o să se lase cândva înduplecată.

— Te-ai purtat mizerabil cu mine. Ştii asta, nu? Ştii că... eu... mă rog... ştii că şi eu ţin mult la tine.

— Ai un fel cam ciudat de-a arăta că ţii la mine.

Glasul ei suna acum a dojana blândă, a împăcare şi iertare, cea mai dulce din câte sunt pe lume. Leslie se aplecă spre ea, îi luă capul în mâini şi o sărută.

— Răutate mică ce eşti! murmură el. Lettie lăsă lucrul în poală şi se uită în ochii lui.

A doua zi era duminică, o duminică mohorâtă şi ploioasă. De dimineaţă mâncaserăm destul de târziu şi pe la zece stăteam la fereastră şi ne spuneam că, orice am face, la biserică tot nu o să putem merge.

Ploua mărunt, mărunt de tot şi ploaia părea o perdea murdară, care întunecase vederea. În grădină bruma ciupise frunzele de condurul-doamnei de pe marginea cărării. Frunzele alea rotunde ca nişte bănuţi, cândva verzi şi vesele, se preschimbaseră acum în nişte zdrenţe pământii ce atârnau pe tulpina moale, gâtuită chiar deasupra rădăcinii. Erau primele semne că venise iarna. Iarba, presărată cu frunze moarte, sclipea sub stropii de ploaie. Petele sângerii de viţă sălbatică, mantia de aur lepădată de chitri şi covorul cafeniu-roşcat de sub fagi îţi luau ochii. Undeva, într-un colţ, frunzele de arţar ţesuseră o velinţă neagră, care mustea de apă. Ar fi trebuit să fie galbenă, de un galben viu, ca lămâia, dar ploaia stricase toate socotelile. Din când în când câte o frunză posacă, pe care nu o mai ţinea codiţa, o pornea şerpuind în jos, legănându-se în dansul morţii.

— Ei, asta-i, spuse deodată Lettie.

Am întors imediat privirea. Un cioroi aterizase chiar în vârful unui stejar bătrân şi întunecat de la marginea luminişului şi îşi strângea tacticos aripile pe lângă el. Se mai foi un pic, ca să se aşeze bine pe cracă, şi se învălui iar în neagra resemnare, dezgustat de vremea execrabilă.

— Ce l-o fi găsit pe afurisitul ăsta de s-a proțăpit chiar aici, sub nasul nostru? întrebă Lettie cu țâfnă. 0 face dinadins, ştiu eu. Ca să nu vedem ce necazuri ne-aşteaptă.

— Pe cine? Pe tine sau pe mine? o întrebai.

— La mine se uită, bag mâna-n foc.

— Te pomeneşti că-i vezi ochii ăia răutăcioşi şi de la distanță, am aruncat eu insinuant.

— Dacă vrei să ştii, insistă ea, hotărâtă să mă convingă că pentru ea cobise cioroiul, eu l-am văzut prima.

Unu pe oftate, doi pe săturate, Trei că s-a gândit, patru pe iubit, Cinci e argintiu, şase-i auriu, Şapte pe-un secret ce n-a fost rostit.

— Pun pariu că ăsta a venit doar în recunoaştere. Dintr-o clipă-ntr-alta or să mai vină trei şi-n curând o să fii femeia fericită cu patru cioroi, am zis eu ca să o consolez.

— Ştii, m-apucă râsul. De câte ori am văzut o cioară care să-mi atragă atenția, întotdeauna mi s-a întâmplat ceva rău.

— Şi-atunci ce te faci când o să vezi patru?

— Degeaba râzi. Ar fi trebuit să auzi ce spunea bătrâna doamnă Wagstaffe. O săptămână-ntreagă, zi de zi, i-a croncănit o cioară în mărul din fața casei. Şi după o săptămână s-a-necat Jerry.

— Ce nenorocire pe capul ei! am spus eu.

— Of, şi ce-a mai plâns! Mă întrebam de unde mai are atâtea lacrimi! Şi mie mi-a venit să plâng, da' parcă mă umfla şi râsu'. Amărâta şi-a tot zis c-o să-l vadă plecat în rai, dar... mi-e şi silă să mai spun cuvântul ăsta, „dar"... întotdeauna-ți încurcă gândurile şi nu mai ştii ce-ai vrut să zici.

— Lasă-l pe „dar" şi zi ce-a fost cu Jerry, insistai eu.

— Of, săraca de ea! Când ridica un pic capul, îi picurau lacrimi şi pe vârful nasului, Syb dragă! Cred că nenorocitul ăla i-a mâncat zilele. Zău dacă-nțeleg de ce s-or mărita femeile cu asemenea bărbați. Sinceră să fiu, chiar mi-a

părut bine când am auzit că beţivanul ăla ordinar s-a dus, bâldâbâc, în canal şi s-a-necat.

Trase draperia groasă la fereastră şi se cuibări cu obrazul lipit de ea, ca să nu simt răceala de la geam. Vântul trist şi umed zgâlţâia copacii pe jumătate dezgoliţi, cu frunzele strălucind ursuze, şiroind de apă. Chiar şi trunchiurile li se înnegriseră. Curgea pe ele apa şuvoi, fiindcă ploaia nu avea deloc de gând să se oprească.

Mai veniră doi cioroi, învârtejindu-se ca frunzele de arţar pe care le prinde vântul în înaltul cerului. Se lăsară mai jos şi se aşezară în pomii din faţa casei, pe lângă vajnicul lor seamăn şi sfătuitor. Lettie se uită la ei pe jumătate amuzată, pe jumătate tristă. Trecu încă unul, parcă purtat de vânt. Se răsuci în zbor şi începu să bată aerul cu aripile, ridicându-se mai sus şi luptându-se din răsputeri cu vântul şi ploaia, care parcă voiau să îl arunce înapoi.

— Uite-l şi pe-al patrulea, i-am atras atenţia surorii mele.

Dar ea nu îmi răspunse. Îl urmărea fascinată cu privirea. Cioroiul se lupta ca un zmeu, dar vântul îl împingea când într-o parte, când în alta, făcându-l să se clatine. Apoi îl prinse în vârtejul lui şi îi veni de hac. Pasărea se lăsă în jos şi începu să zboare drept pe deasupra pârâiaşului, cu aripile larg deschise şi fără să facă vreo altă mişcare, de parcă disperarea o împietrise aşa. Bietul cioroi, tare îmi mai era milă de el! Din nefericire, alţi doi se ridicară în zbor şi avură aceeaşi soartă. Vântul îi purtă şi pe ei ca pe nişte suflete deznădăjduite, de pripas, ce caută un trup unde să se adăpostească. Dar vârcolacul ăla negru, cioroiul de la început, rămase pe creanga argintie de stejar, întinsă spre cer ca un braţ descărnat.

— Nici măcar n-o să spună „Niciodată”[9], am zis eu.

---

[9] *Aluzie la poezia Corbul de Edgar Allan Poe.*

— Are el mai multă minte, îmi răspunse Lettie. Avea un aer un pic cam lugubru.

— Mai bine să zici „niciodată” decât „veşnic”[10].

— De ce? am întrebat.

— Habar n-am. Gândeşte-te numai la acest „veşnic”.

În adâncul sufletului fusese convinsă că Leslie o să vină. Acum însă începea să se îndoiască. I se părea de neînţeles, chiar foarte de neînţeles.

Soneria se auzi zbârnâind la bucătărie. Lettie sări ca arsă. Eu m-am dus să deschid şi m-am întors cu Leslie. Ea îl învălui ca privirea ei caldă şi mulţumită. El îi văzu lumina din ochi şi înţelese.

— Helen avea nişte prieteni la ea. Am fost groaznic de mitocan, dar i-am lăsat în plata Domnului şi-am plecat, spuse el liniştit.

— Ce zi nesuferită! comentă mama.

— O, da, groaznică! Lettie, dar tu eşti tare roşie la faţă! Ce-ai făcut?

— M-am uitat la flăcări.

— Şi ce-ai văzut?

— Mai nimic... Figurile nu erau deloc clare.

Leslie râse. Un timp tăcurăm cu toţii. Nimeni nu scoase o vorbă.

— Mă aşteptai, nu-i aşa? spuse el abia auzit.

— Da... Ştiam c-o să vii.

I-am lăsat singuri. El se apropie şi o luă pe după mijloc acolo unde stătea – în picioare, cu cotul pe polița de la cămin.

— Şi tu mă vrei, îndrăzni el cu glas blând.

— Da, îi răspunse ea în şoaptă.

---

[10] *Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe sonoritatea aproape identică a celor două cuvinte: nevermorc (niciodată) şi evermore (veşnic).*

Leslie o strânse în braţe şi o sărută de mai multe ori, iar şi iar, până când Lettie, rămasă aproape fără suflare, îi puse uşor mâna pe buze şi îşi îndepărt încet faţa.

— Ce e, iubire mică şi afurisită? Cine-i păsărică mea scumpă şi sfioasă? începu el, râzând.

Simţise că o să o podidească plânsul. Îi văzu ochii scăldaţi în lacrimi, lacrimi care parcă nu voiau să curgă.

— Da' de ce, dragostea mea, de ce, scumpeteo?

Îşi lipi obrazul de al ei şi îi luă cu degetul o lacrimă care se prelingea încet.

— Ştiu că mă iubeşti, spuse el blând, cu un glas dulce, plin de gingăşie. Dragostea mea, uite că-mi vine şi mie să plâng... mi s-a pus un nod în gât... Sunt tot numai al tău. Poţi să faci cu mine ce vrei.

O vreme tăcură amândoi. Trecu ceva timp, după care Lettie veni sus să o caute pe mama. După câteva minute am auzit paşii mamei pe scări. Se ducea să stea de vorbă cu Leslie.

Stăteam la fereastră, în camera mea, şi mă uitam la norii apropiaţi de pământ, care se furişau clătinat, împleticindu-se. Părea că vântul luase totul cu el. Eu însumi parcă nu mai existam ca persoană, parcă mă îndepărtasem de lucrurile concrete, de drumul bătătorit şi searbăd al vieţii obişnuite. Înainte, mereu înainte – nu ştiu unde, nici de ce. Vântul, norii, ploaia, păsările, frunzele, toate trec într-un vârtej, mai departe... De ce?

Hoaşca aia de cioroi a stat întruna nemişcat, deşi norii s-au dat de-a rostogolul, s-au sfârtecat şi s-au bulucit unii în alţii, claie peste grămadă, deşi pomii se încovoiaseră şi geamurile zăngă-neau sub ropotul ploii. La un moment dat am văzut că ploaia se oprise şi pe frunzele ulmului de lângă noi începuse să sclipească o dâră palidă de soare. Sub lumina ei galbenă, frunzele parcă se preschimbaseră în nişte

lămâi coapte, ce atârnau pe ramuri. Cioroiul se uita la mine; eram sigur că la mine se uita.

— Ce zici tu de toate astea, măi băiete? Îl întrebai.

El mă măsură cu privirea, plin de dispreț. Şi cum să nu se uite cu dispreț la unul ca mine, un păsăroi aşa de mare, fără pene, cu aripi numai pe jumătate! Pentru el eram de neînțeles şi vred-nic de milă, dar nu mai puțin înspăimântător. Nu am nici o îndoială că mă detesta din tot sufletul lui de cioroi.

— Ascultă, măi dihanie, l-am luat eu, dacă a fost în stare să răspundă un corb, tu de ce n-ai putea? Sau poate nu vrei?

El, dezgustat, întoarse capul în altă parte. Şi totuşi privirea mea insistentă îl tulburase. Începu să se foiască nelinişti t. Se ridică un pic, dădu din aripi ca şi cum ar fi vrut să îşi ia zborul, pe urmă se aşează iarăşi, sfidându-mă mai departe.

— Nici o sfârâială cu tine! i-am spus. Văd că nu vrei să m-ajuți. Nu vrei să spui şi tu măcar o vorbă acolo...

El stătea mai departe liniştit pe cracă, fără să îi pese de nimic. De pe pajişte se auzea țipătul prelung al nagâților. Căutau parcă furtuna şi totuşi o făceau cu ou şi cu oțet. Luau vântul în piept de bunăvoie şi totuşi îl blestemau furioşi. O clipă nu le tăcea pliscul. Le plăcea să se zbată şi se plângeau cu vaiere lungi, sfâşietoare, prin care răzbătea bucuria. Toți nagâții spuneau printre vaiete aceeaşi poveste: „Aprigă, aprigă luptă... în van, în van, în van!” Şi tot ei bântuiau pe acolo, cu aripi mari, desfătându-se.

— Cască şi tu ochii! îl repezii pe cioroi. Uită-te la ei! Se zbat, le vine greu, dar pentru nimic în lume n-ar vrea să stea deoparte, aşa ca tine, hoit bătrân ce eşti! Putregaiule!

Ei, pe asta nu a mai îndurat-o! Se ridică sfidător pe cracă, dădu din aripi şi o luă din loc, scoțând un „craaa!”

sinistru, prevestitor de rele. Curând dispăru în vârtejul vântului.

Mi-am dat seama că mi se făcuse tare frig şi m-am dus şi eu jos, la ceilalți.

Leslie îşi răsucise pe deget un zuluf de-al lui Lettie, unul din zulufii ăia rebeli care scapă întotdeauna din strânsoarea agrafelor.

— Uite ce dor i-a fost părului tău de mine! spuse el. Vezi cum mi se-nvârte pe după deget?

Ştii, Lettie, părul tău... văpaia din el... Of, Doamne... parc-ar fi o mare de floricele din alea galbene... piciorul-cocoşului sau cum le spune... scăldate în lumina soarelui.

— Îmi seamănă mie. Nu-l poți ține-n strânsoare, îi replică ea.

— Nici n-aş vrea să fie altfel! îmi mângâie fața şi când îl simt, parcă totul în mine e numai muzică.

— Hopa! la stai nițel, că-ți spun eu numaidecât şi ce muzică e.

— Zău? Să te-aud! Dă-i drumu'!

— Păi e ca glasul sturzului şi al ciorilor pe înserat, când sperie păştițele mici şi plăpânde până ce ajung, gâfâind şi legănându-se, la zidul nostru. E precum clinchetul clopoțelului când îl năpădesc albinele. E ca râsul lui Hippomene când, cu răsuflarea tăiată, îşi dă seama că a câştigat.

Leslie o sărută cu patimă şi admirație.

— E ca muzica de-nsurătoare, stimabile, adăugă ea.

— Şi ce mere de aur ți-am aruncat eu, fată dragă?[11] o întrebă el vesel.

---

[11] *Aluzie la legenda elina potrivit căreia Atalanta a promis că se va mărita cu cel care va reuşi să o întreacă la fugă. Câştigătorul a fost Hippomene, care a recurs la un şiretlic: în timp ce alerga, a aruncat trei mere de aur*

— Ei, ce mere! zise ea, luându-l cam peste picior.

— Atalanta asta, reluă el, uitându-se drăgăstos la Lettie, Atalanta asta... cred eu c-a rămas în urmă dinadins. N-am dreptate?

— Unu la zero pentru tine! strigă ea râzând şi-l lăsă să o mângâie în voie. Tu m-ai câştigat, tu cu merele tale, cu mărul din care-a muşcat Eva! Clar?

— Aici voiam să ajung! îmi place că eşti deşteaptă. Ştiam eu că alta ca tine nu mai găsesc. Cât despre mine, eu am câştigat obrajii tăi ca două mere roşii... şi sânii... şi pumnişorii tăi, care tot n-or să mă oprească, şi... şi... şi toată rotunjimea ta... şi trupul tău cald... şi pielea ta moale şi catifelată... Te-am câştigat pe tine, Lettie!

— Toate astea... da, toate astea... da, da, acuma-s ale tale! încuviinţă ea din cap cu viclenie.

— Toate... Auzi colo, e de acord cu mine... Toate, toate-s ale mele!

— Da' lasă-mi şi mie loc să respir. Şi-ai cerut tot?

— Da, şi tu mi-ai dat tot.

— Nu încă. Nu zău, chiar tot?

— Fiecare bucăţică.

— Şi-acu' nu te uita-n altă parte.

— Da' ce, m-am uitat în altă parte?

— Cu ochiul minţii ştiu sigur că te-ai uitat. Ce-ar fî să ne-nchipuim că suntem doi îngeraşi...

— Vai de sufletul meu! Aşa un înger îngălat!

— Te rog, nu mă-ntrerupe! Să zicem... să zicem că unul din îngeraşi sunt eu... că sunt fecioara binecuvântată[12].

— Cea cu sânul fierbinte...

---

date de Afrodita. Atalanta s-a oprit să le culeagă şi astfel Hippomene a întrecut-o.

[12] *Eroina poemului omonim de Dante Gabriel Rossetti (1828-1882).*

— Uite ce, nu face-acuma pe prostu'! Să zicem că eu sunt fecioara binecuvântată, acolo sus, în ceruri, iar tu umbli pe pământ, printre frunzele cafenii de fag căzute pe jos, şi te gândeşti...

— Ia ascultă, Lettie, unde vrei s-ajungi?

— Ți-ar plăcea să-ți treci vremea gândindu-te şi gândurile să-ți fie ca rugile?

— De ce dracu' mă-ntrebi toate astea? Cred că mai degrabă aş înjura decât să mă rog! Acum eşti mulțumită?

— Nu. Să spui rugăciuni înmiresmate... ca să-ți ajuți sufletul să urce la cer...

— Mai lasă-le pe pustii de suflete subțiratice, măi Lettie! Eu nu-s din cei care țin cu sufletul, cum îți place ție. Pe prerafaeliți nici să nu-i văd în ochi. Iar tu... tu n-ai nimic din figurile lui Burne-Jones[13]... Tu pari desprinsă din Albert Moore[14]. După mine, eşti mai câştigat dacă mângâi un sân catifelat de femeie decât dacă te rogi Domnului, în ce mă priveşte, o să mă rog cu sărutări.

— Şi când n-ai să poți?

— O s-aştept până se face iar vremea de rugăciune. Să mă bată Dumnezeu, dar mie-mi place mai mult să te țin pe tine-n brațe şi să-ți simt buzele cărnoase şi roşii, cârcotaşă mică ce eşti, decât să cântăm împreună imnuri în cine ştie care ceruri înalte.

— Tare mă tem că n-ai s-ajungi să cânți imnuri cu mine în ceruri.

— Păi, nici nu-i nevoie, că te am aici... da, te am aici, cu mine.

---

[13] *Sir Edward Coley Burne-Jones (1833-1898), pictor englez asociat cu mişcarea prerafaelită.*

[14] *Albert Joseph Moore (1841-1893), pictor englez. La început a fost influențat de prerafaeliți, dar ulterior a adoptat un stil de factură clasică.*

— Viața noastră nu-i decât o dimineață trecă-toare?

— Mincinoasă mică şi scumpă! Şi tu m-ai făcut mincinos, ți-aduci aminte? Dar mie puțin îmi pasă. Cârpe diem, floricica mea, cârpe diem, căprioara mea! A, mi-a venit în minte o poezie frumoasă despre un pui de căprioară. „E vremea să-şi lase mama şi să se-arunce într-o îmbrățişare caldă." Bătrânul Horațiu! Şi uitasem de el!

— Bietul Horațiu! Să-l uiți chiar aşa de uşor!

— Ha, ha, ha! Dar pe tine să ştii că n-o să te uit pentru nimic în lume! Ce-i cu privirea asta ciudată în ochii tăi?

— Ce-i cu ea?

— Nu, eu te-ntreb. Tu răspunde-mi. Măi şme-cherie, n-ajunge omul să te cunoască până-n străfunduri, că nu-l laşi!

— N-ai decât să-ncerci să cunoşti străfundurile unui sărut.

— Asta o s-o fac eu, n-ai grijă! Şi nu-i nevoie să mă înveți tu pe mine. Când ne logodim, Lettie? întrebă el după un timp.

— Ei, aşteaptă şi tu un pic până la Crăciun... să fac şi eu douăzeci şi unu de ani.

— Aproape trei luni! Dar ce Dumnezeu...?

— Şi ce, are vreo importanță dacă-i acum sau atunci? Tocmai bine, o să pot să te-aleg de bunăvoie şi nesilită de nimeni. Că atunci o să fiu şi eu om în toată firea, nu?

— Dar şi s-aştepți trei luni...

— Pentru mine o să fii ca şi logodit. De ce spun alții nici nu-mi pasă.

— Eu mă gândeam că-n trei luni o să ne şi căsătorim.

— Să ne căsătorim aşa, pe fugă? Şi ce-o să spună mama ta?

— A, mama o să spună că ăsta e primul lucru cu cap pe care l-am făcut de când mă ştie! Ai să fii o nevastă

minunată, Lettie! Tu ştii să faci conversaţie, ştii să distrezi lumea şi multe altele asemenea.

— Şi tu o să apari şi mai strălucitor în ochii lumii.

— Nu numai eu, amândoi.

— Nu, tu ai să fii fluturaşul, iar eu am să-ţi pudrez aripioarele cu praf sclipitor, ca să le iei ochii la toţi. Şi când o să-ţi scuturi culoarea de pe aripioare, când o să te apropii prea mult de lampă sau când o să vrei să te fereşti, ca să nu cazi în plasă, eu n-o să mai am cum să te-ajut. Tu n-ai să mai poţi zbura, iar eu, biata de mine... ce se-ntâmplă cu praful sclipitor de pe aripioare când fluturaşul se atinge de plasă?

— La ce-oi fi vorbind atâta? Ce, parcă tu ştii?

— Nu, asta nu ştiu.

— Atunci stai cuminte la locul tău şi nu te lega la cap dacă nu te doare. Lasă-mă să mă oglindesc în ochii tăi.

— Măi, Narcis, măi! Te vezi bine? îţi place cum arăţi? Sau te pomeneşti că am ochii cam tulburi şi nu poţi să te vezi în toată splendoarea?

— De văzut, nu văd nimic. Simt doar că te uiţi şi râzi de mine. Ce-ţi mai cloceşte minţi-şoara? Ce coci tu acolo, în căpşorul ăla mititel?

— Eu? A... mă gândeam că eşti exact ca Narcis – tânăr, frumos şi fermecător.

— Hai, lasă vorbele mari! Fii, măi fată, serioasă şi tu un pic!

— N-ar fi deloc recomandabil. Tu te-ai alege numai cu belele din toată afacerea asta, iar eu... eu aş...

— Tu ai... ce?

— Eu aş fi exact cum sunt acuma – serioasă.

Leslie o privi mândru, crezând că Lettie se gândise la seriozitatea iubirii.

Vântul şuiera şi mugea răguşit prin vârfurile copacilor din pădure, dar jos, printre ferigile îngălbenite şi triste, nu

se simțea nimic. Din când în când mai cădea câte un strop de ploaie ce se scutura de pe crăci. Am alunecat pe poteca udă. Dungi negre brăzdau trunchiurile cenuşii pe-acolo pe unde se scursese apa. Ferigile erau la pământ, cu mantia lor galbenă sfârtecată. Am ieşit din pădure şi am luat-o pe cărarea care ducea spre poartă.

Nori întunecați şi grei veniseră grămadă să acopere cerul, aproape împiedicându-se de tufele de grozamă de pe izlaz. Bătea un vânt rece şi deprimant. Pământul suspina la fiecare pas. Pârâiaşul, gata-gata să iasă din albie, se învolbura ca un nebun şi bombănea îngândurat de unul singur, numai el ştia ce. Norii se întune-cară. Simțeam că vine ploaia. Fără să îmi pese de mocirla de-afară, am luat-o la fugă şi am dat buzna în bucătăria de la fermă.

Copiii pictau. Cum mă văzură, mă şi înhățară şi-mi cerură să-i ajut.

— Emily... şi George... amândoi sunt în camera din față, spuse liniştită mama lui George, căci era duminică după-amiaza.

Le-am făcut pe plac celor mici, am schimbat câteva vorbe cu mama şi m-am pus să-mi scot saboții.

În salonaş, tatăl, mare ca un urs, dormea tihnit într-un fotoliu. Emily scria ceva la masă. Când am intrat, a dosit numaidecât hârtia. George citea la gura sobei. M-a simțit şi şi-a ridicat ochii spre mine. Îl iubeam de-a dreptul când îl vedeam cum mă învăluie cu privirea şi nu se grăbeşte să se despartă de vorba pe care mi-o dăruia în semn de salut. Avea ochi fermecător de expresivi, ce spuneau la fel de multe ca un sărut.

Vorbeam pe şoptite, fiindcă tatăl lui dormea, dormea dus, cu fața lui neagră, arsă de soare, neclintită ca para cafenie din desenul de pe tapet. Şi ceasul mergea încet, cu tic-tacul lui domol, molatic. Stăteam pe lângă foc i sporovăiam alene despre tot felul de nimicuri, pur şi simplu fericiți că ne

auzim glasurile murmurând mângâietor – un trio al iubirii liniştite, odihnitoare.

Într-un târziu George se scula de pe scaun, puse cartea jos, îi aruncă o privire domnului Saxton şi ieşi.

În grajd hârşâia maşina de tăiat napi. Fâşiile încârligate ţâşneau şi se aşezau cumințI sub maşină, într-o grămadă aurie, care creştea văzând cu ochii. Mirosul de napi tăiaţi, pătrunzător şi dulce, îmi aduce şi acum în suflet serile de iarnă când zăpada înghețată scrâşnea sub copitele cailor, când Orion se plimba pe la miazăzi şi când prietenia ne insufla un fel de fericire mistică de necrezut.

— Păi, lucrezi duminica! am exclamat.

— Da' ce, am de ales? Trebuia să-i taie tata ieri, e treaba lui, da' a lăsat-o mai moale. Aşa face în ultima vreme, iar eu n-am băgat de seamă. Ce să-ți mai spun... Tata cam uită... şi de la o vreme-ncoace nu prea-i mai arde lui să s-apuce de lucru după-masa.

Vitele începuseră să se mişte în staul. Zăngă-neau lanțurile înfăşurate pe după pari. O vacă fornăi tare. George terminase cu napii. Era în sfârşit liniştit şi puteam să stăm şi noi de vorbă pe îndelete. Tocmai pusese primul rând de şişcă, napi şi uruială, când ne pomenirăm cu Emily, care se năpusti înăuntru, cu ochii ca o văpaie şi părul ei mătăsos în mare neorânduială. Ne chema să ne bem ceaiul până nu începe mulsul. Duminica lumea avea obiceiul să mulgă vacile înainte de ceai, dar George se lăsase de obiceiul ăsta fără să crâcnească. Aşa vrusese tatăl lui şi tatăl era stăpânul. Nu aveai voie să îl întrebi „cum", „ce fel" şi „de ce" în chestii din astea, chiar dacă nu erai de acord cu el nici cât negru sub unghie. Ultima zi de octombrie fusese destul de nesuferită. Noaptea nu avea cum să vină prea devreme. Ne băurăm ceaiul la lumina galbenă a lămpii, veseli, cu tatăl pe lângă noi radiind siguranță şi protecție. Dacă era duminică, ceaiul nu avea nici un chichirez fără musafiri.

Dar dacă eram eu acolo, ziceau ei mereu, totul era cum nu se poate mai bine. Când spuneau asta, mă topeam de plăcere.

— Mi se pare normal să-l avem pe Cyril cu noi duminica la ceai. Altfel nici nu se poate, spunea tatăl.

Şi eu zâmbeam, mustăcind cu nasul în ceaşcă.

Domnului Saxton nu îi venea deloc să rupă vraja ceaiului băut la lumina lămpii. Aşa că se uită aproape înspăimântat când George îşi împinse scaunul înapoi şi zise că ar cam fi cazul să pornească la treabă.

— Bine, zise tatăl lui cu un glas blând, împăciuitor. Vin şi eu acu'.

Lampa atârnată pe perete îşi împrăştia lumina ei slabă în grajdul cu pământ pe jos. Resturi de fân şi grămezi de praf alb umpleau golurile dintre cărămizi. Fâşiile încovrigate de napi, aruncate la nimereală, luceau ca nişte flăcări portocalii. Acoperişul înalt, cu cuiburi de rândunele pe sub ţigle, era cufundat în întuneric. Prin colţuri bezna ascundea fânul, tocătoarea, lăzile de gunoi. Lumina se strecura pe ici, pe colo, aruncându-şi strălucirea pe botul umed al vacilor şi pe varul de pe pereţi.

George era foarte vesel. Cu toate astea, eu acum voiam să îi spun tot ce aveam de spus.

— Să ştii că Leslie Tempest era la noi când am plecat eu încoace, îi zisei, lăsându-i răgaz să dea întâi de mâncare vacilor şi să se aşeze pe scăunel.

Rămase cu găleata între genunchi şi cu mâinile pe ugerul vacii, gata să înceapă să o mulgă. Se uită la mine întrebător.

— Practic, acuma-s logodiţi, am precizat eu.

George nu îşi întoarse capul în altă parte, dar nu se mai uita la mine. Stătea cu ochii pironiţi undeva, ca şi cum aştepta să audă un zvon din depărtare. Pe urmă se aplecă, rezemându-şi capul de coapsa vacii, de parcă ar fi vrut să se apuce de muls. Dar nu se apucă. Vaca se uită într-o parte,

se uită în alta şi se mişcă neliniştită. George începu să mulgă. Mulgea cu mişcări mecanice. Stăteam cu ochii pironiți la mâinile lui şi ascultam cum firicelul de lapte se izbeşte înverşunat de fundul găleții. Târâitul ăla ritmic era pentru mine o uşurare. După un timp prietenul meu îşi mai domoli mişcările, căzu pe gânduri şi până la urmă se opri de tot din muls.

— Şi chiar a spus „da”? încuviințai din cap.

— Şi mama ta ce zice?

— Ce să zică? Ei îi pare bine.

Începu să mulgă din nou. Vaca se mişcă neli-niştită, mutându-se de pe un picior pe altul. George se uită furios la ea şi mulse mai departe. Vaca, scoasă din ale ei, se mişcă iar şi îl plesni cu coada peste față.

— Da’ stai dracului la un loc! strigă el, dându-i una peste piciorul dinapoi.

Vaca se strânse într-o parte, parcă ghemuindu-se, ca o femeie care se apără de loviturile bărbatului. George îi trase câteva înjurături şi prinse din nou să o mulgă. Prea mult lapte nu strânse el în seara aia. Vaca nu mai avea linişte; nu stătea locului nici un pic. George scoase scăunelul de sub el şi o pocni cât putu de tare în osul coapsei. Parcă îmi sună şi acum în urechi izbitura. După asta bietul animal rămase în sfârşit liniştit. Peste puțin timp însă nu mai dădu nici un strop de lapte.

George se sculă în picioare şi rămase pe loc. Aş fi zis că vrea să spună ceva. Dar chiar atunci apăru taică-său cu găleata.

— Vasăzică azi stai şi te uiți, Cyril, zise bătrâ-nul, băgând capul pe uşă. Credeam c-ai şi muls o vacă sau două-n locu’ meu, continuă el, învăluindu-ne cu râsul lui plăcut, de om copt la minte.

— Nici nu mă gândesc, îi spulberai eu orice speranță. Duminica e făcută pentru odihnă şi, pe urmă, dacă m-apuc de muls, mă dor mâinile.

— Păi dacă mulgi şi tu câteva vaci acolo, tocmai bine! îți faci mâna cu ele şi să vezi că n-o să te mai doară nimic, zise el glumeț, cu acelaşi râs de om cu picioarele pe pământ. Da' bine, George, numa' atât ai scos de la Julia?

— Numa'.

— Să ştii că mai un pic ne lasă şi asta fără lapte. Hei, Julia, fata tatii, vezi să nu rămână numa' pielea şi osu' de tine!

După ce bătrânul se duse în celălalt grajd şi ramaserăm singuri, la noi se făcu linişte şi parcă mai frig.

— Stai cuminte, fetițo, se auzi de dincolo glasul vesel al tatălui.

Şi laptele prinse să țâşnească jucăuş în găleată.

— Îi merge bine, ce-i pasă! zise George, cu o uitătură cruntă.

Pe mine mă pufni râsul. Dar el aştepta să spun ceva.

— Şi chiar nu te miri de soră-mea? îl întrebai.

— Nu, de ce să mă mir? îşi pusese asta-n cap de la-nceput. Ce voia ea... în fundu' sufletului... asta n-are nici o importanță.

— Şi nu zici nimic?

— Ce să zic? Dacă nu venea ăla să-i apară ca premiantu' la şcoală... şi încă ce premiant! Cu stea în frunte... Atuncea ştiu că Lettie...

—... pe tine te-ar fi ales! mă repezii eu.

— Îi era frică de mine. N-ai văzut-o cum se ținea la o parte?

— Se ținea ea la o parte de tine?! am întrebat eu mirat.

— Acum îmi vine s-o iau la scărmănat până i-or merge fulgii.

— Trebuia să pui mâna pe ea şi s-o ţii lângă tine. Dar mai de mult, nu acum.

— Şi ea, ca toate muierile, ca pisica... se lipeşte unde-i mai bine... Dacă poate, de ce să nu tragă spuza pe turta ei? Femeile toate-s interesate. Până nu le iese lor un câştig acolo, nu mişcă un deget. Ca precupeţele.

— Nu te-apuca acuma să faci generalizări, că n-are nici un rost.

— E ca târfele alea...

— Prostii! Cred că-l iubeşte.

Mă ţintui cu privirea, uitându-se la mine într-un fel ciudat. Părea un copil, cu mutra aia a lui nedumerită şi bănuitoare.

— Îl ce?!

— Îl iubeşte. Sincer.

— Pe mine m-ar fi iubit mai mult, mormăi el şi se-ntoarse să mulgă mai departe.

L-am lăsat într-ale lui şi m-am dus la taică-său, să schimb câteva vorbe cu el. Curând domnul Saxton termină cu toate patru vacile. La George, în celălalt grajd, era încă lumină.

M-am dus din nou la el. Se apucase să o mulgă pe ultima, a cincea. Termină în sfârşit, puse găleata la o parte şi se duse la biata Julia. O scarpină pe spinare şi o mângâie pe cap şi pe bot, uitându-se în ochii ei mari şi speriaţi, murmurând ceva ca pentru sine... Julia era speriată. Făcu o smucitură cu capul şi îl lovi zdravăn cu cornul în obraz.

— Pe oamenii ăştia doi n-ai cum să-i înţelegi, îmi spuse el trist, frecându-se cu mâna pe faţă şi uitându-se la mine cu ochii lui întunecaţi şi adânci.

Se vedea că nu glumeşte deloc.

— Nici eu nu mi-am dat seama că nu pot să-l înţeleg. De fapt nici nu m-am gândit la asta... până când... Să ştii, Cyril, că m-a dus de nas.

Când i-am văzut mutra jalnică, pur şi simplu m-a umflat râsul.

Capitolul VIII
Cheful de Crăciun

Pe la sfârşitul lui noiembrie şi începutul lui decembrie am stat câtva timp în casă. Răcisem zdravăn, aşa că n-am avut încotro. Într-o bună zi se lăsă gerul, care puse lucrurile la punct: goni ceaţa până la ultimul fir şi usca noroiul bine de tot. Cu două săptămâni înainte de Crăciun, într-o sâmbătă, mi-am dat seama că se schimbaseră multe în jurul meu. Copacii înalţi, în straie de argint şi sidef, îşi întindeau palizi crăcile spre cerul spălăcit, ca într-un palid paradis fără pereche. Pădurea împietrită părea sculptată în marmură, argint şi zăpadă. Laurul şi smirdarul aveau frunze cu margini de dantelă fină, scânteietoare.

Noaptea se lăsa clară şi luminoasă, cu luna sclipind printre crengile împodobite cu promoroacă, iar eu simţeam cum în mine creşte răzvrătirea. Mă săturasem până în gât de statul în casă. Nici ceaţa, nici vremea umedă nu mă mai făceau^ să mă gândesc cu drag la captivitatea mea. În noaptea asta focul de la fierăria cea mică, de departe, nici nu se mai vedea. Norii coborâţi dispăruseră şi stelele palide făceau cu ochiul de după pavăza lunii.

Lettie era cu mine, fiindcă Leslie plecase din nou la Londra. I-am spus că aş vrea să ies şi eu din casă, iar ea, ca o soră ce îmi era, se puse să mă dăscălească, vrând să îmi scoată ideea asta din cap.

— Numai până la Strelley Mill, o implorai eu.

Stătu un pic în cumpănă, după care zise că o să vină şi ea. Se vede treaba că mă uitasem mai curios, căci se grăbi să spună imediat:

— A, bine... dacă vrei să te duci singur...

— Doamne, ce prostii pot să-ți treacă prin cap! Mergem amândoi! Ce, mai încape vorbă? am exclamat, zâmbind în sinea mea.

Lettie era toată numai voie bună, ca pe vremuri. O luă la fugă înainte. Sărea ca un ied, râdea şi vorbea de una singură pe franțuzeşte. Ajunserăm. Gyp nu ne latră. Eu am deschis uşa de afară şi, pe nesimțite, ne-am strecurat amândoi în odaia cea mare şi întunecată, unde se spălau vasele. Era întuneric şi am tras cu ochiul prin crăpătura uşii ca să vedem cum stă treaba dincolo, în bucătărie.

Mama lui George se aşezase la gura sobei. Avea alături o albie mare, cu clăbuci, pe jumătate plină. La picioarele ei, David, proaspăt îmbăiat, îşi încălzea şi el la foc picioruşele goale. Mama îi ştergea uşor părul blond şi mătăsos cu un şal subțire de lână. Mollie îşi descâlcea buclele castanii. Stătea pe un scaun, lângă tatăl lor, care, lângă foc şi el, citea neobişnuit de clar cu glasul lui puternic. La masă stăteau Emily şi George. Ea alegea de zor o grămăjoară de stafide mici şi galbene, iar el, molcom, cu capul în piept, le curăța de sâmburi pe cele mari. David tot întindea mâinile să se joace cu motanul, care avea chef să doarmă, şi în acest fel o împiedica pe mama lui să îi strângă părul mai departe. Nu se auzea decât vocea plăcută a tatălui. Tare mă tem însă că nici nu prea se omorau ceilalți să îl asculte. Am tras zăvorul şi am intrat.

— Lettie! exclamă George.

— Cyril! strigă Emily.

— Ura, Cyril! răcni David.

— Salut, Cyril! spuse şi Mollie.

Şase ochi căprui, măriți de uimire, se uitară la mine în semn de salut. Întrebările prinseră să curgă şuvoi. Eram centrul atenției. Până la urmă însă se liniştiră cu toții şi fiecare se aşează cuminte la locul lui.

— Ei, ce să-i faci? Eu sunt ca o străină aici, zise Lettie, scoțându-şi pălăria, gulerul de blană şi paltonul. Nu vă aşteptați să vin prea des pe la voi, aşa-i? Dar din când în când tot o să vă mai calc pragul... Sper că nu vă supărați!

— Vai de mine, da' noi te aşteptăm oricând cu dragă inimă! sări mama. Cât e ziua de lungă nu aud decât apa de la stăvilar, iar de văzut ce să văd? Ceață şi frunze fleşcăite pe jos. Nici nu ştii cât îs de bucuroasă s-aud şi eu glas de om pe lângă mine!

— Lettie dragă, Cyril chiar se simte mai bine? întrebă cu glas blând Emily.

— E un răsfățat...! Cam face pe bolnavul, ca să-i căutăm noi în coarne. Dă-ncoa' să te-ajut! Curăț eu merele. Trebuie să fac şi eu ceva, doar n-o să stau cu mâinile-n sân şi să mă uit la voi cum lucrați!

Se duse la masă şi o luă pe jumătate în stăpânire cu merele ei. Până atunci George nu se înghesuise să discute cu ea, aşa că soră-mea simți nevoia să îi dea peste nas.

— Pe tine nu te-ajut, George, zise ea. Nu-mi place să mi se lipească degetele şi pe deasupra mor de nerăbdare să te văd şi să te-admir în scena asta casnică.

— Fii pe pace! O să m-admiri destul, că afurisitele astea nu se mai termină niciodată.

— Ar trebui să mai bagi şi tu în gură câte una-două... Eu întotdeauna mă înfrupt.

— Păi dac-apuc să mănânc una, le mănânc pe toate.

— Atunci nu mai mânca nici una şi dă-mi-le mie, ca să scapi de ispită.

George îi dădu un pumn de stafide, dar nu-i spuse nimic.

— Prea multe. Nu vezi că se uită mama ta? Dar stai să termin întâi cu mărul ăsta. Ha, ha, nu s-a rupt coaja! zise ea, sculându-se în picioare cu coaja de măr, lungă şi încovrigată, spânzurată între degete.

— De câte ori trebuie s-o-nvârt, doamnă Saxton?

— De trei ori. Da' de ce-ntrebi, că doar nu suntem la Halloween[15]?

— Şi ce dacă? Ia uitați-vă!

Şi, grijulie, învârti de trei ori fâşia lungă de coajă verde pe deasupra capului, după care o lăsă să cadă pe podea. Motanul se repezi să o prindă, dar Mollie îl trase numaidecât la o parte.

— Ce literă e? întrebă Lettie emoționată, roşind până în vârful urechilor.

— G, spuse tatăl, făcând cu ochiul şi râzând pe sub mustață.

Mama îl săgeta cu privirea, mai-mai să îl mănânce.

— Da' de unde, nu-i nici o literă! Comentă David cu naivitate, uitând pe moment de încurcătura în care se afla, fiindcă stătea numai în cămaşă în fața unei doamne.

— După tine poa' să fie ş-un „sî", că tot nu ştii să scrii! observă Mollie cu detaşarea ei obişnuită.

— Sau un L, adăugai eu.

Lettie se uită la mine autoritar şi trebuie să recunosc că nu prea mi-a picat bine.

— Tu ce zici, Emily? întrebă ea.

— Eu nu zic nimic. Numai tu poți să vezi ce literă e.

— Spune-ne şi nouă! o rugă George.

— Eu să vă spun?! zise Lettie mirată. Cine poate să citească în boabele timpului?

— Cei care le-au semănat şi le-au văzut cum încolțesc, am spus eu.

Lettie azvârli coaja în foc. Apoi râse scurt şi se întoarse la treaba ei.

Doamna Saxton se aplecă spre Emily şi, încet, să nu o audă fiul ei, îi spuse că George scotea şi miezul stafidelor.

---

[15] *Sărbătoare religioasă celebrată în seara zilei de 31 octombrie.*

— George! îl luă fata la trei păzeşte. Vezi ce faci acolo, că nu laşi decât cojile!

George era şi el furios.

— „Şi dorea să-şi sature pântecele din cojile pe care le mâncau porcii”, zise liniştit, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Apoi luă un pumn de stafide curățate şi băgă vreo câteva în gură.

— Hai, că prea te-ntreci cu gluma! îl repezi Emily, trăgându-i castronul din față.

— Uite, zise soră-mea, dându-i lui George un măr pe care îl curățase cu mâna ei, ia măru’ ăsta, nemâncatule!

George îl luă şi se uită la el. În ochi îi licări un zâmbet răutăcios.

— Dacă-mi dai mie măru’, întrebă el, coaja cui o dai?

— La porci, răspunse soră-mea, de parcă în sfârşit înțelegea ce vrusese el să spună când turuise versetul din parabola cu fiul risipitor.

George puse mărul pe masă.

— Nu-l vrei? îl întrebă Lettie.

— Mamă, zise el hâtru, uită-te la ea. E pe post de Eva. Îmi dă fructul oprit.

Lettie se repezi ca din puşcă, luă mărul din fața lui George, îl ținu o clipă ascuns în poală şi, uitându-se cu ochi mari, ieşiți din orbite, se repezi să îl arunce în foc. Nu nimeri şi atunci tatăl se aplecă să îl ia de pe plita căminului.

— De ce n-ar mânca şi porcii un măr? George, băiete, eşti cam mocăit. Când o doamnă îți oferă ceva, nu te-apuci să faci mutre.

—Â ce qu’il parait, strigă Lettie, râzând acum cu zgomot, nestânjenită.

— Ce spune, Emily? îi face o declarație de dragoste? întrebă tatăl, râzând cu înțeles.

— Vorbeşte prea repede pentru mine. Nu-nţeleg ce spune, răspunse Emily.

George se lăsase pe spate în scaun, cu mâinile în buzunarele de la pantaloni.

— Tot pe noi a căzut măgăreaţa să terminăm stafidele astea, Emily, spuse Lettie veselă. Uite la el ce putoare e!

— Tare-i place să se simtă bine, zise Emily cu ironie.

— Mulţumirea-ntruchipată! Bine hrănit, sănă-tos, lasă-mă să te las... continuă Lettie, ca să nu rămână mai prejos.

Cum stătea aşa, cu capul pe spate, sprijinit de speteaza scaunului de lângă sobă, numai în cămaşă, cu gâtul roşu, destins, George arăta din plin că ţine la tihna lui.

— Nu-mi mişc eu şuncile, spuse el nepăsător.

— Nu, nu, tu şi cu mine-n nici un caz nu. Noi nu suntem ca Cyril. Nu ne zdrobim noi pentru nimic, că nu merită, aşa-i?

— Aşa-i, aşa-i! Ştiam eu că ne leagă ceva, spuse el, privind-o indiferent printre gene, cu capul dat pe spate.

Lettie curăţă mai departe merele şi le scoase sâmburii. Pe urmă luă stafidele. În vremea asta Emily făcea un tărăboi de nedescris. Se apucase să mărunţească seul într-un castron de lemn. Copiii erau gata de culcare. Ne sărutară şi ne spuseră noapte bună la toţi pe rând, în afară de George. După toată tevatura cu sărutatul, se duseră cu mama în camera lor. Emily puse jos satârul şi începu să se vaiete că o doare mâna, aşa că o eliberai din funcţie. M-am apucat eu să mărunţesc seul şi am avut de lucru, nu glumă, în vremea asta tatăl citea, Lettie alegea mai departe stafide şi George stătea răstignit şi se uita la noi. În sfârşit terminarăm cu umplutura şi, odată cu asta, şi cu treaba pe toată ziua. Lettie o ajută pe Emily să strângă tot de pe masă şi pe urmă se aşeză şi ea pe scaun ca să îşi tragă sufletul. Încercă să facă un pic de conversaţie, cu destul efort, dar mare lucru nu ieşi din osteneala ei. Şi deodată sări ca arsă.

— Da' eu nu pot sta locului nici dacă mă pici cu ceară! zise ea. Prea mai avem puțin până la Crăciun. Haideți să ne jucăm de-a ceva.

— Să dansăm? întrebă Emily.

— Să ştii că n-ar fi rău! Gata, dați-i drumu'!

George sări ca din arc şi se îndreptă de şale cât ai bate din palme.

— Hai! exclamă el.

Îşi aruncă papucii cât colo, fără să îi pese că avea ciorapii rupți, şi dădu scaunele la o parte.

Întinse mâna spre Lettie. Ea veni râzând spre el şi amândoi se lăsară prinşi în vârtejul dansului. Zburau prin bucătăria mare cu o viteză incre-dibilă, abia atingând dalele de pe jos. Lettie, cu mersul ei de pisică, încerca să țină pasul cu George, care sărea ca un cangur. Soră-mea dansa pe vârfuri, dar paşii ei de catifea se auzeau mai bine decât mersul de elefant al lui George. El era numai în ciorapi, dar scotea nişte bufnituri de parcă ar fi căzut din pod. Ne prinserăm şi noi în dans, Emily şi cu mine. Emily avea mişcări domoale, că aşa e ea, înceată de felul ei, dar acum dansam amândoi în mare viteză. Îmi era cald. Transpirasem. Emily gâfâia şi a trebuit să o las să stea pe scaun. Ei doi însă se învârteau întruna, până când m-a apucat pe mine amețeala, iar tatăl lui George a strigat la ei, râzând, că ar trebui să se oprească. George nici gând – dansa înainte. Lui Lettie i se desfăcuse părul şi îi căzuse în bucle mari pe spate. Începu să-şi târâie picioarele. Se auzea un hârşâit uşor pe podea. Lettie gâfâia. O vedeam cum îşi mişcă buzele şi, murmurând, îl roagă să se oprească. George râdea cu gura până la urechi şi o strângea tare lângă el. Pe ea nu o mai țineau picioarele, aşa că el o ridică în brațe, prinzând-o bine, şi aşa, cu ea în brațe, înconjură bucătăria de două ori în paşi de dans. Apoi se trânti ca un bolovan pe canapea, trăgând-o şi pe Lettie lângă el. Ochii îi străluceau ca nişte

cărbuni aprinşi. Gâfâia şi suspina în acelaşi timp, cu părul ud, strălucindu-i de sudoare, dar tot o ținea pe Lettie de mijloc. Ea se lăsase pe spatele canapelei şi stătea nemişcată. Nu mai putea. Părul îi cădea pe obraji în mare neorânduială. Lui Emily i se citea spaima pe chip.

— Gata, că ați cam sărit peste cal. Asta-I de-acum prostie curată! spuse tatăl cu o vagă urmă de nelinişte.

Când îşi veni în sfârşit în fire, soră-mea se sculă în picioare şi, râzând într-un fel ciudat, începu să-şi strângă părul. Se duse în odaia de alături, fiindcă acolo erau pieptenii şi peria. Emily merse după ea cu o lumânare. Când veni înapoi, Lettie avea părul aranjat cum trebuie. Era însă palidă la față. Bujorii din obraji îi dispăruseră. Pe cordonul de piele unde ținuse George mâna avea o pată de sudoare mare, întunecată. De pe canapea, făptaşul o fixă pe Lettie cu o privire triumfătoare, cum numai el ştia să o facă, şi zâmbi.

— Sălbaticule! spuse ea cu un glas în care se simțea mai puțină asprime decât în vorbele pe care le rostise.

El oftă din adâncul sufletului şi, sculându-se în capul oaselor, râse liniştit.

— Mai facem unul? o întrebă el.

— Tot cu mine vrei să dansezi?

— Dacă-ți face plăcere...

— Atunci hai la menuet.

— Păi, menuet nu ştiu.

— Şi ce dacă? De dansat tot trebuie să dansezi. Hai odată!

George se ridică şi veni lângă ea. Lettie îl învăță paşii şi chiar îl târî după ea când văzu că la vals treaba nu mai merge. Scena era de un ridicol desăvârşit. Când terminară, Lettie îl conduse la locul lui, făcu o reverență şi, după ce se şterse pe mâini cu batista, îi mulțumi. Avea palmele umede, fiindcă stătuse cu mâinile pe umerii lui George în timpul

dansului. Şi pe bietul băiat îl trecuseră toate năduşelile, de i se udase şi cămaşa de pe el.

— Sper că ți-a plăcut, zise el.

— Enorm, răspunse ea.

— Pe mine m-ai făcut de râsul lumii. Ai vrut să fiu eu bufonul şi nu te-ai lăsat până nu ți-a ieşit.

— Chiar crezi că ai putea tu să faci pe bufonul? Eşti şi ironic! Qa marche! Cu alte cuvinte, te văzuşi şi actor. Dar trebuie să recunoşti că dansu-i tare frumos.

George se uită la ea şi, lăsând pleoapele în jos, nu răspunse nimic.

— Ehei, zise ea râzând, unii-s făcuți pentru menuet şi alții pentru...

— ...mai puține bufonerii, răspunse el.

— A, bufonerie, fiindcă nu eşti tu în stare să-ți mişti picioarele! Dar mie... mie-mi place... aşa că...

— Cum, eu nu pot să-mi mişc picioarele?

— Şi ce? Vrei să spui că poți? Nu s-a văzut? N-ai tu picioare de dansat menuet.

— Parc-aş fi Clarence MacFadden, spuse el, aprinzându-şi pipa, ca şi cum toată discuția nu l-ar fi interesat câtuşi de puțin.

— O, de când nu l-am mai cântat!

Clarence MacFadden voia să danseze, Dar picioarele lui nu erau treze...

Mi-aduc aminte că l-am cântat odată la strânsul orzului. Ce bine ne-am distrat! Pân-acum nu m-am gândit că semeni cu Clarence. Ce nostim! Dar ia stai nițel! Facem o petrecere de Crăciun. Nu vii pe la noi?

— Când? Şi cine mai vine?

— Pe douăzeci şi şase. A, o să fie numai de-ai noştri... Alice... Tom Smith... Fanny... cei de la Highclose.

— Şi ce-o să faceți?

— Ce-o să facem? O să jucăm şarade... o să cântăm... o să şi dansăm un pic... ca să mulţu-mim pe toată lumea.

— Şi polcă?

— Şi menuete... şi velete[16]... Cyril, hai să dansăm o veletă.

Mă luă cam pe sus. Dansarăm o veletă, un menuet şi o mazurcă. Lettie dansa cu eleganţă, dar avea ceva din ostentaţia lui Carmen. Avea obrăznicia şi răutatea ei diavolească.

— Minunat, bravo! spuse tatăl când termi-narăm de dansat. Tare frumos le stă, nu-i aşa, George? Ei, ce n-aş da să fiu şi eu iar tânăr!

— Aşa ca mine, nu? zise George, râzând cu amărăciune.

— Să mă-nveţi şi pe mine, Cyril, dacă ai timp, zise Emily cu tonul ei rugător şi plângăcios, care pe Lettie o scotea aşa de tare din sărite.

— Da' ce, eu nu pot să te-nvăţ? sări repede soră-mea.

— Păi, tu vii rar pe la noi...

— N-oi veni eu prea des, dar acuma-s aici. Haide!

Şi, plină de autoritate, îi făcu semn cu mâna să treacă la treabă.

După cum am mai spus, Lettie e înaltă, are aproape un metru optzeci. E graţioasă de la natură şi zveltă, dar bine legată. Mişcările ei sigure şi echilibrate te conving că are un suflet sensibil, de artist. Cealaltă e mai scundă şi mult mai greoaie. Are o fire emotivă, ciudată, care o trădează la fiecare pas. Tremură toată de atâta simţire. Emoţia o copleşeşte şi o face din om neom, căci la Emily inteligenţa nu dă pe dinafară. Iar cerul nici măcar nu a făcut-o mai optimistă sau mai nepăsătoare. E neajutorată şi înclinată mai degrabă spre meditaţie decât spre fapte. Se ştie roaba sentimentelor

---

[16] *Dans englezesc de salon, în ritm de vals.*

ei clocotitoare şi nu are nici un pic de încredere în ea, de parcă nu i-ar fi de ajuns toate ponoasele pe care le trage de pe urma firii ei simţitoare.

Cum dansau aşa, împreună, Lettie şi Emily, între ele era o diferenţă ca de la cer la pământ. Soră-mea, o poezie, nu alta, se mişca cu o degajare nepământească. Cealaltă nu era în stare să îşi controleze mişcările şi dacă făcea o greşeală, o repeta la nesfârşit. O strângea pe Lettie de mână cu disperare şi se uita la ea înspăimântată, cu ochii plini de umilinţă. Era terorizată că nu îi ies ca lumea nici doi paşi, dar în acelaşi timp dorea cu pasiune şi deznădejde să ajungă odată la liman. Dacă încercai să îi arăţi, să îi explici, era şi mai rău. În clipa în care trebuia să se pornească, teama o orbea pur şi simplu şi draga mea prietenă nu mai ştia decât că, în babilonia generală, e obligată să facă ceva. Până la urmă Lettie schimbă tactica: nu îi mai spuse nimic, ci o luă pe sus în vâltoarea nebănuită a dansului. Şi bine făcu. Câtă vreme nu era nevoită să se gândească la ce face, Emily se mişca liber, cu graţie, iar mlădierea şi ritmul dansului le înţe-legea mai mult cu simţurile decât cu mintea.

Venise vremea să cinăm. Mama lui George coborî şi ea şi stătu un timp de vorbă cu noi despre tot felul de lucruri fără importanţă. Lettie nu scoase o vorbă despre logodnă. Nu făcu nici cea mai mică aluzie la asta. Lăsă lucrurile să curgă, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, deşi bag mâna în foc că mă dibuise. Ştia, sunt sigur, că trăncănisem cu George despre ea şi Leslie. Voia totuşi să ne prefacem că habar nu avem.

— Apropo, îi zise Lettie lui George după cină, când eram pe picior de plecare, să nu uiţi să ne trimiţi nişte vâsc pentru petrecere. Vezi s-aibă bobite multe. Cum stai cu bobitele anul ăsta?

— Zău dacă ştiu! Nici nu m-am uitat. Dar dacă vrei, mergem să vedem, îi răspunse el.

— Ieşi tu din casă pe frigul ăsta?

George îşi trase ghetele, îşi puse paltonul şi îşi înfăşură un fular în jurul gâtului. Luna fragedă se făcuse nevăzută. Era tare întuneric. Stelele apoase abia mai licăreau. Noaptea adâncă ne umplea de groază. Lettie mă prinse strâns de braţ şi nu îmi mai dădu drumul. George o luă înainte ca să deschidă porţile. Am traversat grădina din faţa casei, podul acoperit cu iarbă, pe sub care se auzea zvâcnirea rece a apei, şi ne-am dus spre malul ce se rostogolea în pantă domoală. Abia dacă puteam să desluşim merii cocârjaţi de primprejur, care parcă stăteau să se prăvălească peste noi. Ne-am aplecat, ca să nu dăm cu capul de crengi, şi l-am urmat pe George.

— Să văd, zise el, şovăind o clipă. Staţi un pic... Cred c-aicea-s pomii ăia doi cu vâsc.

Am pornit-o iar, în tăcere, după el.

— Da, exclamă el, aicea sunt! I-am găsit!

Ne-am apropiat să ne uităm la copacii bătrâni.

Smocul de vâsc abia se zărea printre ramuri. Lettie începu să râdă.

— Da' ce, am venit să numărăm bobitele?

Întrebă ea. Eu nici măcar nu văd vâscul.

Se aplecă în faţă, apoi se ridică pe vârfuri ca să străpungă bezna. George se căznea şi el, doar-doar o zări ceva. Deodată simţi în obraz răsuflarea lui Lettie şi, întorcându-se spre ea, îi văzu chipul palid aproape de el. Simţi arşiţa întunecată a ochilor ei. O prinse în braţe şi o sărută. Apoi, când îi dădu drumul, îşi aruncă privirea în altă parte şi bolborosi ceva cum că o să se ducă după felinar, ca să vadă ca lumea. Ea rămase mai departe cu spatele la mine, prefăcându-se că vrea să pipăie cu mâna după bobite.

Nu trecu mult şi felinarul de vânt apăru, bălăbă-nindu-se în beznă.

— Uite-l c-aduce felinarul! am zis eu.

— Ia să vedem acuma cum stă treaba, spuse George când ajunse lângă noi.

Avea glasul stins, cu inflexiuni ciudate.

Se duse mai aproape şi ridică felinarul. Lumina cădea acum pe chipurile lor, pe crengile pogorâte dintr-o lume nepământească, pe smocul de vâsc cu cele câteva bobite ca de mărgăritar aruncate ici şi colo. În loc să se uite la bobite, ei doi se uitau unul în ochii celuilalt. Lui îi tremurau pleoapele. Se înroşise la faţă ca de la dogoarea focului. Arăta bine în lumina galbenă a felinarului: chipeş şi tandru.

— Văd că sunt bobite cu grămada, zise el, uitându-se încurcat în sus.

De fapt erau foarte puţine.

Lettie se uită şi ea în sus şi îl aprobă abia şoptit, din vârful buzelor. Lumina îi închisese pe amândoi într-un cerc şi parcă îi ţinea într-un glob de sticlă, undeva într-o altă lume, departe de noaptea ce mă învăluia pe mine. El ridică mâna, rupse o rămurică de vâsc cu câteva bobite şi i-o dădu lui Lettie. Se uitară din nou unul în ochii celuilalt. Ea îşi băgă rămurică sub palton, coborându-şi privirea spre propriul piept. Rămaseră amândoi nemişcaţi în cercul de lumină, cu felinarul deasupra capului. Fularul roşu cu negru, pe care George şi-l înfăşurase lejer în jurul gâtu-lui, îi dădea un aer de bogăţie şi generozitate senzuală.

— Da, sunt destule anul ăsta, slavă Domnului! spuse el, lăsând felinarul în jos şi căznindu-se să vorbească cât mai firesc.

— Să-mi dai şi mie, replică ea, întorcându-se şi rupând în sfârşit vraja.

— Când îţi trebuie? Ca să ştiu când să-l tai.

George veni cu noi până pe malul pârâiaşului, dar nu mai scoase nici un cuvânt. Merse alături de Lettie, legănând felinarul pe lângă el. Acolo ne spuse noapte bună. Dar înainte de asta ridică felinarul ca să lumineze faţa apei pentru Lettie. Soră-mea trecu pârâul, călcând din piatră în piatră. Tot drumul până acasă nu mă mai ţinu deloc de braţ.

În următoarele două săptămâni ne lăsarăm prinşi în febra pregătirilor de Crăciun: cutreieram pădurile după laurul cu bobitele cele mai roşii şi făceam buchete din iederă sclipitoare, pe care o trăgeam jos din copaci. Guiţatul deznădăjduit al porcilor răzbătea de pe la casele din jur până la noi, iar seara târziu se simţea mirosul de plăcintă cu carne. Departe, pe şosea, se auzea tropotul mărunt al poneilor, care cărau de zor tot soiul de lucruri necesare pentru Crăciun.

Precupeţii treceau ca fulgerul cu căruţele spre casele sătenilor. Triumfători, le ofereau buchete imense de vâsc adus de prin ţări străine, portocale ce făceau vesele cu ochiul din lădiţe, mere roşii ce năvăliseră cu grămada, nechemate, şi păsări tăiate claie peste grămadă. Pocneau din bici, mândri de ei, şi poneii o porneau, tropotind vitejeşte pe sub paltinii de munte, spre inima Crăciunului.

Pe douăzeci şi patru, după-amiaza târziu, mă plimbam cu Lettie prin pădure, pe lângă ferigile de culoarea pământului. Prin încâlcitura din crengile copacilor răzbăteau fâşii dintr-un cer de un roşu închis. Trunchiurile, aproape albastre, îşi înteţeau culoarea.

Pe cărare întâlnirăm doi băieţi de vreo cincisprezece-şaisprezece ani, cu fulare la gât şi nişte trăistuţe închise cu capse. Aveau hainele peticite cu bucăţi tari de moleschin. În buzunare le zăngăneau ploştile de tablă pline cu ceai.

— Da' bine, măi băieţi, se miră Lettie, lucraţi în ajunul Crăciunului?

— Cam aşa. ‘Mneavoastră ce ziceți? îi răspunse cel mai mare din cei doi.

— Şi când mai veniți voi înapoi, măi copii?

— Pă la vreo două jumate.

— În noaptea de Crăciun!

— Să vă uitați după îngerii vestitori şi după stea, am spus eu.

— Să crează ăia că suntem doi nespălați, replică râzând cel mai mic.

— Da’ pân’ n-ajungem noi sus, adăugă băiatul cel mare, n-o să le dea mâna la nici unu’ să se bage-n mină.

— Şi dacă le-o da, mai zise celălalt, să te pui să-i şurluieşti bine după aia. Le dau io să mănânce ş-un pic dân plăcinta mea.

— Hai, bă, să mergem, îl chemă cel mare îmbufnat.

O porniră teleap-teleap, târşâindu-şi ghetele grele.

— Sărbători fericite! strigai eu în urma lor.

— Ne vedem dă dimineață! răspunse cel mare.

— Şi ‘mneavoastră la fel, spuse cel mic şi începu să cânte, făcând un pic pe grozavul:

Pe câmpiile cu turmele supuse Stăteau pe pământul plin de rouă...

— Gândeşte-te, zise Lettie, că băieții ăştia muncesc pentru mine!

Mergeam cu toții la petrecerea de la Highclose. Pe la şapte şi jumătate m-am dus în bucătărie. Flacăra lămpii era mică de tot. Rebecca stătea aproape pe întuneric. Pe masă, la lumina lămpii, am văzut o glastră de sticlă cu cinci sau şase flori de spânz foarte frumoase în ea.

— Hei, Becka, cine ți le-a trimis? o întrebai eu.

— Nu mi le-a trimis nimeni, răspunse Rebecca din umbra adâncă, cu vagi urme de lacrimi în glas.

— Nu se poate! Nu le-am văzut pân-acuma în grădină.

— Nu le-oți fi văzut, da' io am tot avut grijă dă ele dă trei săptămâni încoace şi le-am ținut sub sticlă.

— Pentru Crăciun? Doamne, ce frumoase sunt! Am crezut că ți le-a trimis cineva.

— Nu mi-a trimis mie nimeni mare lucru pân-acu' şi de-acuma-ncolo nici atâta.

— Da' ce e, ce ți s-a-ntâmplat?

— Nimic. Cine-s eu ca să mi se-ntâmple ceva? A dat cineva vreun ban pă mine pân-acum? Nu. Şi nici n-o să dea. Şi pă dasupra mai sunt şi bătrână.

— Becky, tu eşti supărată. Ce ai?

— Şi dacă sunt, ce? Cui îi pasă dă ce simt io? Un buchet dă flori dân alea fără nici un Dumnezeu, d-alea dă le taie grădinaru' ca o maşină, fără să puie nici un pic dă suflet în ele, e mai bune dăcât ale mele, că eu m-am zbătut trei săptămâni, vai dă sufletu' meu! Io pot să stau ş-acasă şi să mă spăl pă cap cu florile, că nimeni n-are nevoie dă ele.

Mi-am adus aminte că Lettie purta flori de seră. Era emoționată şi nu se gândea decât la petrecerea de la Highclose. Parcă o şi văd dându-i repede papucii bietei femei cu un „Mulțumesc, Rebecca, dar n-am nevoie. Am primit o rămurică..."

— Nu-ți face sânge rău, Becky, o mângâiai eu. E tare emoționată-n seara asta.

— Şi pă mine mă uită cât ai clipi dân ochi.

— Asta ne-aşteaptă pe toți, Becky dragă. Tant mieux.

La Highclose Lettie a făcut senzație. Între frumoasele satului, ea era fără discuție cea mai remarcabilă. Strălucitoare ca un vis, se mişca de parcă era pe scenă. Leslie nu mai ştia pe ce lume e. O admira în gura mare, să vadă toată lumea că el e fericitul, şi era mândru că îşi ieşise în halul ăla din minți. Când se întâlneau, se uitau unul în ochii celuilalt triumfători şi emoționați, aruncându-şi priviri şirete. Lettie se bucura grozav de succesul pe care îl avea la

petrecere şi treaba asta o făcuse să-l potopească pe Leslie cu o iubire îndrăcită, năbădăioasă. Leslie nu se lăsa nici el mai prejos şi strălucea cât putea el de tare. În timpul ăsta amfitrioana, măreaţă şi impozantă, stătea deoparte cu mama, oferindu-i cu toată generozitatea atenţiile ei. Mama, deşi amabilă, zâmbea sardonic şi o sorbea din ochi pe Lettie. Era o petrecere minunată, splendidă, de o strălucire fără egal.

Am dansat cu mai multe doamne şi, cuminte, le-am sărutat pe fiecare sub vâsc (în afară de două, care s-au repezit să mă sărute ele pe mine), dar totul a fost cât se poate de la locul lui.

— A, căpcăunule! a început şireată domnişoara Wookey. Ce căpcăun eşti – un veritabil rodeur des femmes! Şi ce mutră de mieluţ blând ai! Dragul de tine!

— Chiar şi la behăit semăn cu mieluşelul Fecioarei Măria, nu?

— Poate da, poate nu, dar nu eşti mieluşelul meu. Bine măcar că nu te-aude Golaud...

— Dacă-i aşa de mare... am aruncat eu.

— A, de mare-i mare! E tare vânjos. Sunt oarecum logodită cu el. Lucrurile astea nici nu ştii bine cum să le faci, nu-i aşa?

— Nu pot să-mi dau cu presupusul, fiindcă nu am avut nici o experienţă din asta, i-am răspuns eu.

— Fără milă, ca toţi bărbaţii! Eram aşa de fericită şi tocmai îl citeam pe Maeterlinck... într-adevăr, e mare!

— Cine? am întrebat eu.

— Ei, cum cine? Golaud al meu, cine altul? Nu pot să nu admir bărbaţii cu o oarecare greu-tate. Ce păcat că nu pot să danseze şi ei!

— Poate că e foarte bine, am ţinut eu să o contrazic.

— Văd că nu-l înghiţi deloc. Îmi pare grozav de rău că nu m-am gândit să-l întreb dacă dansează... înainte...

— Şi asta ar fi schimbat mult lucrurile în ce te priveşte?

— O, desigur! Totuşi ar trebui să fim libere să dansăm cu toţi bărbaţii drăguţi cu care nu ne măritǎm.

— De ce?

— Păi, nu poţi să te măriţi decât cu unul.

— Asta aşa e!

— A, uite-l, uite-l că vine să mă ia! Vezi, Frank, mă laşi aici singură, mică şi neajutorată în ghearele străinilor... Am crezut că m-ai uitat, dragule!

— Şi eu am crezut la fel, răspunse Golaud al ei, un tip mare şi gras, cu o mutră de copil, şi râse insolent.

Cine ştie ce o fi vrut să spună!

În dimineaţa de Crăciun plecarăm spre casă. Înfăşurată bine în pelerină, Lettie se plimbase un pic printre arbuşti cu iubitul ei. Era încă strălucitoare, cu mişcări care te uimeau. Când îşi luă la revedere de la ea, Leslie era aproape frumos, cu graţia lui şi vocea lui plină, ca de violoncel. Aproape că îl iubeam şi eu. Lettie era nebună după el. Când ajunserăm la poarta de unde drumul nostru lăturalnic se desparte de şosea, îl auzirăm pe John spunând „Mulţumesc”. Ne uitarăm şi îi văzurăm pe cei doi băieţi, care se întorceau de la mină. La lumina felinarului păreau nişte arătări groteşti, ieşite din noaptea neagră. Erau murdari până în albul ochilor şi cu urme de zăpadă pe haine. Ne urară veseli toate cele bune. Lettie se aplecă un pic în afară şi le făcu semn cu mâna.

— Ura! strigară ei.

Şi Crăciunul îşi făcu apariţia în aclamaţiile lor.

Capitolul IX
Lettie la majorat

Lettie împlini douăzeci şi unu de ani a doua zi după Crăciun. De dimineaţă mă trezi din somn cu nişte ţipete de groază. Ninsese mult şi zăpada groasă umplea de lumină dimineaţa rece, punând pe fugă zorile, care altfel nu păreau deloc dispuse să o ia la picior. Lacul era negru precum ochii deschişi ai unui mort. Pădurea era neagră precum barba de pe faţa unui mort. Un iepure ţâşni de undeva şi se opri mirat în loc. Păsărelele intrau în inima pădurii şi ieşeau din nou la lumină, înspăimântate de mârşăvia fără margini a pământului. Zăpada avea aproape o jumătate de metru şi vântul o troienise din loc în loc.

— N-o să vină nimeni! se văicări Lettie, căci îşi invitase prietenii la petrecerea de ziua ei.

— Oricum, Leslie o să vină, o liniştii eu.

— Da-i numai unul!

— Unul şi bun, am comentat eu. George o să vină şi el, sunt sigur, cu toate că nu l-am văzut de două săptămâni. Lumea zice că de două săptămâni n-a stat nici o seară acasă.

— De ce?

— De un' să ştiu?

Lettie se duse să o întrebe pe Rebecca pentru a cincizecea oară ce crede ea: o să vină oaspeţii sau nu? În orice caz, ajutoarea Rebeccăi venise.

Nu era mai mult de zece când sosi Leslie, roşu în obraji, cu ochii numai lumină şi râzând ca un copil. Tropăi bine pe verandă şi se lovi cu bastonul peste jambiere ca să se scuture de zăpadă. Lettie chiţăi din bucătărie, vrând să afle cine venise. El o chemă vesel să vină să vadă cu ochii ei. Ea veni şi îl primi cu mare tam-tam. Doamne, ce-i mai mergea gura! Nu tăcea o clipă de atâta bucurie.

— A, domnişoară mică şi scumpă! zise el, sărutând-o. Te declar majoră. S-a terminat: de-acuma eşti mare, eşti femeie-n toată firea. Ia uită-te-n oglindă.

Ea se conformă.

— Ei, ce vezi? o întrebă el râzând.

— Ce să văd? Te văd pe tine vesel nevoie mare şi te văd cum te uiți la mine.

— Lasă asta! Uită-te la tine! Ştiam eu. Ți-e mai frică să te uiți în ochii tăi decât într-ai mei, nu-i aşa?

— Da, aşa e.

Şi Leslie, în culmea fericirii, o sărută.

— Azi e ziua ta, spuse el.

— Ştiu, răspunse ea.

— Şi eu. Mi-ai promis ceva.

— Ce? îl întrebă Lettie.

— Uite, să vedem dacă-ți place, zise el, întinzându-i o cutiuță.

Ea o deschise şi, instinctiv, îşi şi puse inelul pe deget. Leslie făcu un gest care arăta că e foarte încântat. Lettie ridică ochii spre el şi râse, sugrumată de emoție.

— Ei! spuse el, luând un ton decisiv.

— Vai, Doamne! făcu ea cu o voce ciudată, plină de emoție.

Leslie o strânse în brațe.

— Crezi c-o să vină lumea la ziua mea? îl întrebă Lettie după un timp, când se simțiră în stare să vorbească din nou ca oamenii.

— Sper că nu. Doamne-ajută!

— Cum poți să spui una ca asta? După ce-am făcut toate pregătirile!

— Şi ce dacă? Ce, asta ne lipseşte nouă azi? S-avem aici zece mii de oameni?

— Nu zece mii, doar cinci sau şase. Ce mă fac dacă nu vin?

— Şi chiar vrei să vină?

— I-am invitat doar. Toate sunt gata şi vreau din tot sufletul să facem petrecerea asta.

— Şi tocmai azi ţi-ai găsit? Fir-ar să fie, Lettie!

— Dar mă gândesc la petrecerea asta şi-o aştept de atâta vreme! Tu nu crezi c-or să vină?

— Dacă au minte cât de cât, nu.

— Dar ai putea să-mi dai şi tu o mână de ajutor, spuse ea rugător, bosumflându-se.

— Ei, fir-ar să fie! Şi ţi-ai pus în cap să chemi astăzi un batalion întreg aici?

— Doar ştii bine cât aşteptăm petrecerea asta! Oricum, ştiu că Tom Smith o să vină... şi sunt aproape sigură c-o să vină şi Emily Saxton.

Leslie îşi muşcă înfuriat mustaţa.

— După cum văd, mai bine l-aş trimite pe John după ei, spuse el în cele din urmă.

— N-o să-ţi fie prea greu, nu-i aşa?

— Greu n-o să-mi fie deloc.

— Ştii, zise ea, învârtindu-şi inelul pe deget, parcă mi-aş fi legat ceva de deget, ca să nu uit. Cumva, mă face să mă gândesc tot timpul la el.

— Oricum, zise Leslie, de-acum a mea eşti!

După masă, când eram numai noi, Lettie începu să îşi răsucească nervoasă inelul pe deget.

— E drăguţ, nu-i aşa, mamă? zise ea cu un pic de patetism.

— Da, foarte drăguţ. Întotdeauna mi-a plăcut Leslie, răspunse mama.

— Dar mi se pare aşa de greu... şi mă enervează de-mi vine să-l arunc.

— Îmi semeni mie. Eu niciodată n-am putut să port inele. Verigheta am urât-o luni de zile.

— Zău?

— Îmi doream din tot sufletul să pot s-o scot de pe deget şi s-o pun undeva la păstrare. Dar după un timp m-am obişnuit cu ea.

— Ce bine-mi pare că nu e verighetă!

— Leslie zice că-i cam tot aia, m-am băgat eu.

— O fi, dacă zice el. Şi totuşi nu-i acelaşi lucru.

Întoarse inelul cu pietrele dedesubt şi se uită la fâşia de aur curat, apoi îl întoarse repede la loc.

— Ce bine că nu-i verighetă! spuse ea repede.

Cel puţin nu încă. Încep să simt că sunt şi eu femeie, mămico. Simt că astăzi m-am făcut om în toată firea.

Mama se sculă brusc de pe scaun, se duse la Lettie şi o sărută cu foc.

— Să-mi sărut fetiţa şi să-mi iau rămas-bun de la ea! zise ea, cu glasul înecat în lacrimi.

Lettie se prinse de mama şi plânse un pic în linişte la pieptul ei. Apoi îşi ridică spre ea ochii înlăcrimaţi şi o sărută, murmurând printre suspine:

— Nu, mămico, nu vreauuu!

Pe la trei sosi trăsura cu Leslie şi Marie. Şi Lettie, şi eu eram sus. O auzii pe Marie ducându-se cu paşi mărunţi la soră-mea.

— Vai, Lettie, dac-ai ştii ce emoţionat e! Tu nu l-ai văzut niciodată aşa. M-a târât după el ca să cumpărăm inelul. Ia să văd cum îţi vine pe deget. Nemaipomenit! Stai să te-ajut să-ţi aranjezi părul. Îl facem tot numai buclişoare din alea mititele. O s-arate fascinant! Ai un păr aşa de frumos! Şi are atâta viaţă-n el! E păcat să-l porţi aşa, strâns. Ce n-aş da să am şi eu părul un pic mai lung! Deşi, dacă mă gândesc bine, e tocmai bun pentru moda de-acum. Ţie nu-ţi place? E foarte şic. Nu-i aşa că zulufii ăştia sunt pur şi simplu mortali? Cred că-i un pic cam lung pentru ei, dar o să arate încântător. După mine, ochii, genele şi sprâncenele sunt tot ce am eu mai frumos. Aşa-i?

Marie, fiinţa asta mititică şi încântătoare, ciripea mai departe despre ale ei. Eu am coborât şi le-am lăsat să sporovăiască amândouă.

Când am intrat, Leslie a tresărit, dar, văzând că sunt numai eu, se lăsă iarăşi cu coatele pe genunchi şi prinse din nou să se uite netulburat în foc.

— Ce naiba face acolo? întrebă el.

— Se-mbracă.

— Atunci putem să ne vedem liniştiţi de treabă şi s-aşteptăm până ni s-or lungi urechile. Ei, fir-ar să fie! La ce naiba o fi fost nevoie de atâta lume?

— De obicei ne distrăm bine.

— A... da, toate bune şi frumoase... numai că tu şi cu mine nu suntem în aceeaşi căruţă.

— Asta aşa e, zisei eu râzând.

— Pe crucea mea, Cyril, habar n-ai ce-nseamnă să fii îndrăgostit! Nu m-am gândit niciodată... n-aş fi crezut vreodată c-o să ajung în halul ăsta. Tot timpul... când nu ţi se urcă sângele-n cap, ţi se lasă-n călcâie: „Iubita, iubita...”

Leslie se uită fix în foc.

— Pare că te apasă, te apasă-ntruna. Nu-ţi dă pace nici o clipă.

Şi căzu din nou pe gânduri.

— Apoi ţi-aduci aminte dintr-odată cum te-a sărutat şi simţi că-ţi curge foc prin vine, nu sânge.

Căzu din nou în visare pentru un timp... sau mai degrabă păru că îşi analizează cu îndârjire senzaţiile.

— Ştii, zise el, nu cred că ea simte pentru mine ce simt eu pentru ea.

— Şi ai vrea să simtă aceleaşi lucruri? îl între-bai eu.

— Zău dacă ştiu. Poate că nu... dar... totuşi nu cred că simte...

În punctul ăsta îşi aprinse o ţigară, ca să se mai liniştească, după ce se stârnise singur, şi câtva timp nici unul dintre noi nu mai spuse nimic. Apoi coborâră fetele. Le auzeam cum sporovăiesc fără grijă. Lettie intră în cameră. Leslie sări în picioare şi se uită atent la ea. Era îmbrăcată

într-o rochie moale, mătăsoasă, de culoare crem. Avea gâtul gol, iar părul îi era fascinant, aşa cum promisese Marie. Râdea cu nervozitate. Ca o floare în lumina razelor de soare, prinse să se încălzească în văpaia admirației lui. Leslie se duse la ea şi o sărută.

— Eşti splendidă! exclamă el.

Soră-mea doar râse în semn de răspuns. Leslie o trase spre fotoliul cel mare şi o puse să stea jos, lângă el. Ea era blândă şi el radia de fericire. Tânărul îi luă mâna fetei şi se uită la ea şi la inelul dat de el, care era acum pe degetul ei.

— Arată foarte bine! murmură el.

— Orice ar arăta la fel, îi răspunse ea.

— Ce semnificație au safirele şi diamantele? Că eu, unul, habar n-am.

— Nici eu. Albastrul reprezintă speranța, căci Speranza din Crăiasa zânelor avea o rochie albastră, iar diamantele reprezintă limpezimea de cristal a firii mele.

— Vrei să spui strălucirea şi duritatea... Eşti o dulcică mică şi dură. Dar de ce speranța?

— De ce? Fără vreun motiv anume, ca în majoritatea cazurilor. Nu, nu-i aşa! Speranța! Of... legată la ochi... şi strângând în brațe o harfă tâmpită, fără nici o coardă. Mă întreb de ce n-a dat-o dracului de harfă, de ce nu şi-o fi luat batista de la ochi, ca să se fi uitat în jur. Dar, bineînțeles, era femeie şi, mai ales, era femeia unui bărbat. Ştii, eu cred că majoritatea femeilor pot să se uite pe furiş pe sub batista speranței cu care s-au legat la ochi. Ar putea să-şi scoată legătura cu totul... dar n-o fac, bietele de ele!

— Nu cred că ştii ce spui şi sunt sigur că nici eu. Safirele mi-au adus aminte de ochii tăi... şi... nu se spune că albastrul păstrează credința? Mi-aduc aminte de ceva în genul ăsta.

— Uite, zise ea, scoțându-şi inelul, ar trebui să-l porți tu, credinciosule, ca să-ți aduci aminte de mine de-a pururi.

— Nu, nu, poartă-l tu, poartă-l tu! Te ține mai strâns decât pe fecioara aia frumoasă, legată de un copac într-un tablou de Millais... Cred că de Millais e tabloul la care mă gândesc, spuse el.

Ea se aşează, cutremurându-se de râs.

— Ce comparație! Şi cine-o să fie viteazul cavaler care-o să mă salveze... cu discreție... din spate?

— O, răspunse el, nici nu contează! Tu n-ai nevoie să fii salvată, nu-i aşa?

— Nu încă, replică ea, necăjindu-l.

Cei doi continuară să vorbească aşa, cam fără sens, înțelegându-se din priviri fugare, din gesturi şi prin comuniunea dată de o apropiere plină de căldură. Inflexiunile ironice dispărură din glasul lui Lettie şi perechea începu să se giugiulească. Marie mă trase după ea în sufragerie şi-i lăsarăm singuri.

Marie este o fetiță încântătoare, a cărei apariție îți arată ce mult bun-gust are şi al cărei chip te duce cu gândul la bunătatea pe care te poți bizui. Părul închis la culoare i se revarsă pe umeri în onduleuri mari. Nu îi place moda în coafură şi, în general, este un pic demodată în îmbrăcăminte. Adevărul e că în ea deja înmugurise pe jumătate femeia respectabilă. E conservatoare, cu un accentuat simț al decenței şi al înțelegerii pline de blândețe. Acum îmi zâmbea cu o încântare caldă, provocată de povestea de iubire asupra căreia tocmai îşi revărsase grația, dar modestia o împiedică să mai spună ceva. Îşi roti privirea prin cameră, apoi se uită pe fereastră şi zise:

— Îmi place întotdeauna Woodside. Este odihnitor... Are ceva anume... oh... liniştitor... într-adevăr... Te face să te simți bine... L-am citit pe Maxim Gorki.

— N-ar trebui, i-am spus eu.

— Tata îl citeşte... Dar mie nu-mi place... n-o să-l mai citesc. Îmi place Woodside... te face să te simți... într-adevăr

ca acasă... te linişteşte întocmai ca o pădure bătrână. Pare aşa cum trebuie... viaţa e normală aici... n-are nimic care s-o strice...

— Pur şi simplu natură umană vie şi sănă-toasă, am explicat eu.

— Nu, nu asta vreau să spun! Fiindcă simţi... oh... ca şi cum lumea ar fi bătrână şi bună, nu bătrână şi rea.

— Tânără şi nedisciplinată şi ţicnită, am rostit eu.

— Nu... dar uite, tu şi Lettie şi Leslie şi cu mine... e-aşa de frumos pentru noi şi totul pare atât de firesc şi de bun! Satul ăsta, Woodside, e aşa de vechi şi-atât de minunat şi senin... Te face să te simţi liniştit!

— Da, am încuviinţat eu, pur şi simplu trăim, nimic anormal, nimic lipsit de milă şi ieşit din comun... e ceva firesc... precum porumbeii într-o hulubărie.

— O! Porumbeii! Sunt aşa de... aşa de pufoşi!

— Sunt nişte păsărele tare drăguţe porumbeii. Chiar şi tu eşti o porumbiţă, cu dunga aia neagră din jurul gâtului. Tu eşti o turturea şi Lettie un guguştiuc.

— Lettie e splendidă, nu-i aşa? Ce degajare are... Ce stăpânire de sine! Tare aş vrea să am puterea ei... trece prin toate drept şi cum tre-buie... Mi se pare nemaipomenită.

Îmi venea să râd când o vedeam atât de plină de entuziasm în admiraţia ei faţă de sora mea. Marie e o fiinţă aşa de blândă şi de cumsecade! Se duse la fereastră. Am sărutat-o, smulgând două bobite de vâsc. I-am făcut un loc în care să se cuibărească între draperiile grele şi ea se aşează acolo, uitându-se afară, la zăpadă.

— E minunat, spuse ea gânditoare. Trebuie să fii bolnav ca să scrii ca Maxim Gorki.

— Dar oamenii ca el stau la oraş, i-am zis eu.

— Da, ai dreptate... Dar atunci uită-te la Hardy... Viaţa pare aşa de înspăimântătoare... şi nu e, nu-i aşa?

— Dacă n-o simți, nu e... dacă n-o vezi. În ce mă priveşte, eu n-o văd.

— E destul de frumoasă pentru un paradis.

— Paradisul eschimoşilor, probabil. Şi noi suntem îngerii, ce zici? Iar eu sunt un arhanghel.

— Nu, tu eşti un tip plin de fumuri şi uşuratic. Oare...? Ce se mişcă acolo, printre copaci?

— Vine cineva, am spus eu.

Era un tip mare şi zdravăn, care se mişca ciudat printre tufe.

— N-are un mers caraghios? exclamă Marie.

Aşa era. Când veni destul de aproape, ne dădurăm seama că mergea pe nişte schiuri scurte, de lemn, ca ale pieilor roşii. Marie se uită pe furiş şi râse şi iar trase cu coada ochiului şi apoi se ascunse, râzând, între draperii. Omul nostru îşi ţâra cu greu schiurile alea scurte pe zăpadă şi din cauza asta era tot roşu la faţă şi părea foarte înfierbântat. Era extrem de comic felul în care îşi unduia trupul. M-am dus la uşă ca să îi deschid, iar Marie rămase pe loc, plimbându-şi palmele peste obraji ca să şteargă urmele de râs. Nou-venitul mă apucă de mână cu o mănuşă foarte mare şi grea, cu care îşi şterse apoi sudoarea de pe frunte.

— Ei, Beardsall, bătrâne, zise el, cum mai merge treaba? Doamne, mi-e aşa de cald! Totuşi, bună idee... comentă el, arătându-mi pantofii-schiuri. Grozave! Aşa-i? Am venit ca un brav şi neînfricat indian...

Graseia şi lungea foarte mult „a”-urile... „raaa...”

— Totuşi n-am putut rezista, mai zise el.

Mi-aduc aminte de petrecerea pe care-ai dat-o anul trecut... Fetele au venit? Sunt pe picior de război sau ce-i cu ele? mai spuse el, ţuguindu-şi buzele ca de copil şi frecându-şi bărbia grasă.

După ce îşi scoase paltonul şi fularul alb ce îi acoperea gulerul, ca să nu mai spun de fulgii de zăpadă, pe care Rebecca îi luă drept o insultă la adresa ei, se aşeză pe un scaun, aşa gras şi înfierbântat cum era, şi prinse să îşi scoată ghetrele şi bocancii. Pe urmă îşi puse pantofii de dans şi eu l-am condus sus.

— Doamne sfinte, am venit pân-aicea în zbor, ca o rândunică! exclamă el, iar eu m-am uitat cât de corpolent era. N-am întâlnit nici ţipenie de om, deşi scoseseră un plug de zăpadă pe drum. Am văzut urme de trăsură pe alee, aşa c-am bănuit că fraţii Tempest sunt aici. Aşa că Lettie s-a dat pe mâna lu' Tempest... nu mai lasă pe nimeni să-şi încerce norocul, că... unele femei au gusturi ciudate... numai că-s ca nişte corbi, le place poleiala... nici nu le găsesc vreo vină... doar că nu mai lasă pe nimeni să-şi încerce norocul. Bănuiesc că Madie Howitt vine şi ea, nu?

Am încercat să spun câteva vorbe despre zăpadă.

— O să vină, mă asigură el, poa' să fie neaua până la gât! M-a văzut maică-sa când am trecut pe-acolo.

Continuă să-şi facă toaleta. Eu i-am spus că Leslie trimisese trăsura după Alice şi Madie.

— Domnişoara Gali... îmi miroase-a fulgere şi trăsnete! exclamă el, dându-şi o palmă peste picioarele grase. Beardsall, bătrâne, se vede distracţie la orizont. Madie şi mititica aia sfioasă de domnişoară Tempest şi... zise el, fluierând printre dinţi un vers dintr-un cântec de musichall.

În tot acest timp îşi îndreptase vesta lui crem, cu nuanţă de levănţică.

— O floricică de fată mi-a făcut-o... O bomboană de fată, nu alta!

Îşi aranjase papionul alb, scosese la iveală două inele – unul cu sigiliu, celălalt cu nişte diamante sclipitoare – şi le pusese pe degetele lui groase şi albe. Îşi trecuse uşor degetele prin păr, care i se încreţise spre spate un pic cam

fără gust, căci firul era fin şi nu foarte viguros. Scosese o cutie în care era o garoafă gălbuie, cu verdeaţa necesară primprejur. Se scuturase uşor cu o batistă de mătase şi îşi ştersese de praf pantofii de lac. În cele din urmă îşi ţuguiase buzele şi se privise în oglindă, plin de mulţumire. Acum era gata pentru a fi prezentat.

— Nu puteam să uit de ziua de azi, Lettie. Nici bătrânul Pluto, cu toată ceata lui de zei, n-ar fi fost în stare să-mi stea în cale. Am venit în zbor pân-aici, ca un braaav şi neînfricat indian, pe schiurile mele, ca Hiawatha pornit spre Minnehaha.

— Ah... păi pe-atunci era foamete, zise Marie cu glas blând.

— Şi acum este un banchet, un banchet nemaipomenit, domnişoară Tempest! spuse el, făcând o reverenţă în faţa lui Marie, care râse.

— Ai adus şi nişte muzică? îl întrebă mama.

— Aş vrea eu să fiu Orfeu, răspunse el, rostind cuvintele cu o dicţie exagerată, o şmecherie pe care bănuiesc că o învăţase de la lecţiile lui de canto.

— Văd că eşti la mare ţinută, Tempest. „E la fel de bună pe cât e de frumoasă?”

— Cine?

Will îşi ţuguie buzele senzuale. Faţa lui netedă arăta de parcă n-ar fi avut nevoie niciodată să se bărbierească. Lettie ieşi din cameră împreună cu Marie, căci sunase cineva.

— E-o hurie! exclamă William. Doamne Dumnezeule, m-a lăsat paf! E-o floare de lotus! Dar spune-mi, Tempest, inelul ăla de pe degetul ei e de la tine?

— Ţine-te la distanţă, îi zise Leslie.

— Şi nu fi dobitoc, am spus eu.

— O, vai de mine, chiar aşa? spuse Will cu vorba lui tărăgănată. Deci trebuie să ne uităm în altă parte! Le bel homme sans merci![17]

Oftă din adâncul sufletului şi îşi trecu degetele prin păr, privindu-se tot timpul în oglindă. Pe urmă îşi aranja inelele şi se duse la pian. La început nu făcu decât să le ia piuitul tuturor cu ce ştia el să facă. Pe urmă căută printre partituri şi luă o carte cu compoziţii de Ceaikovski. Se apucă să cânte interminabila parte introductivă a unui cântec, dar treaba asta nu îl mulţumi, aşa că găsi altul, o serenadă despre Don Juan. După asta începu în sfârşit să cânte.

Avea un glas frumos, de tenor, mai dulce, mai melodios, mai slab şi mai puţin metalic ca al lui Leslie. Acum cânta aşa de tare, că puteai să îl auzi de la etaj. Când şuvoiul fierbinte al vocii lui tocmai se revărsa, uşa se deschise. William îşi muie tonul şi cântă dolce, dar nu se uită în jur.

— Extaz! Corul îngerilor! exclamă Alice, împreunându-şi mâinile şi fixându-şi privirile în partea de sus a uşii, ca o preasfântă fecioară.

— Persefona... Europa... murmură Madie lângă ea, încurcându-se în mitologie.

Alice, în extaz, se apăsa pe piept cu mâinile împreunate, în timp ce glasul cântăreţului se înălţa tot mai mult.

— Ţine-mă, Madie, ori o să-mi dau sufletul în braţele acestui sirenoi, zise Alice, prinzându-se de Madie.

Cântecul se termină şi Will se întoarse.

— Luaţi lucrurile cu calm, domnişoară Gali, spuse el. Sper că nu v-aţi lovit prea tare.

— Vai... cum poţi spune „luaţi lucrurile cu calm”...? Cum poate fi calmă fiara sălbatică?

— Regret profund, spuse Will.

---

[17] *Parafrază la titlul poeziei La Belle Dame sans Merci de John Keats (1795-1821).*

— Băiete dragă, tu eşti cauza tuturor necazurilor mele, replică Alice.

— N-am crezut nici un pic c-o să vii, zise Madie.

— Am venit în zbor pân-aici, ca un braaav şi neînfricat indian! spuse Will. Ca Hiawatha pornit spre Minnehaha. Ştiam că veniţi.

— Ştii, zâmbi Madie cu afectare, am fost foarte tulburată când am auzit pianul. Nu te-am văzut de un an de zile. Cum ai ajuns aici?

— Am venit pe schiuri, zise el. Un adevărat indian... am venit din Canada... sunt pur şi simplu grozave.

— Vai, te rog, du-te şi pune-ţi-le, ca să vedem şi noi! Hai, te rog, fă asta pentru noi, Billy, dragul meu! scânci Alice.

— Afară, în frig şi în lapovița care te pătrunde până-n măduva oaselor... dar nu mă tem, aruncă el şi se întoarse ca să vorbească cu Madie.

Alice stătea şi sporovăia cu mama. Curând veni şi Tbm Smith, care se aşează lângă Marie. Şi stătu liniştit, uitându-se pe deasupra ochelarilor cu ochii lui căprui şi pătrunzători, plini de dispreţ pentru William, plini de presimţiri rele pentru Leslie şi Lettie.

Nu mult după aceea intrară George şi Emily. Erau cam emoționați. După ce îşi schimbară încălţările, iar Emily îşi scoase jambierele ei din hârtie cafenie, de împachetat, şi el pe cele de piele, nu prea le dădu inima ghes să intre în salon. Spre uimirea mea şi a lui Emily, George îşi pusese pantofi de dans.

Emily, roşie în obraji de la aerul rece de afară, era îmbrăcată într-o rochie de culoarea vinului, în ton cu frumusețea ei, de care nu ducea lipsă. Hainele lui George erau bine croite. Asta era un punct în privința căruia era pretenţios, fiind întrucâtva complexat. Purta haină şi papion de culoare închisă. Ceilalţi bărbaţi erau în ţinută de seară.

I-am dus în salon, unde lampa nu era aprinsă şi strălucirea focului ieşea tot mai mult în evidenţă în lumina amurgului. Scoseserăm covorul, podeaua era toată lustruită şi o parte din mobilă fusese scoasă, astfel încât camera părea mare şi spaţioasă.

Toată lumea dădu mâna cu toată lumea şi nou-veniţilor li se oferiră scaune lângă foc. La început mama vorbi cu ei, apoi se aprinseră lumânările la pian şi Will ne cântă ceva. Era un pianist desăvârşit, plin de rafinament şi simţ poetic. Era uimitor, dar aşa este. Mama ieşi din cameră ca să vadă cum stă treaba cu ceaiul şi după un timp Lettie se duse la Emily şi George şi, trăgându-şi un scaun mic, se aşeză ca să mai schimbe o vorbă cu ei. Leslie stătea în picioare în nişa de la fereastră şi se uita afară, la peluza pe care zăpada se făcea tot mai albastră şi la cerul aproape vânăt.

Lettie îşi puse mâinile în poala lui Emily şi îi spuse încet:

— Uite-aici. Îţi place?

— Ce! Te-ai logodit? exclamă Emily.

— Sunt majoră, vezi bine, spuse Lettie.

— Vai, dar ce frumos e! Pot să-l încerc? Da, eu n-am avut niciodată un inel. Aşa, numai că nu-mi intră pe deget. Nu, nu-mi intră. Ce mâini roşii am! E aşa de frig! Da, mi-e prea mic. Tare-mi place.

George urmărea cu privirea jocul celor patru mâini în poala soră-sii: două mâini mişcându-se albe şi fascinante în lumina înserării, celelalte două roşii, cu oase cam mari, părând nervoase, aproape isterice. Inelul era jucăria celor patru mâini şi arunca din când în când câte o sclipire, dată de amurg sau de lumina lumânărilor.

— Trebuie să mă feliciţi, spuse ea cu glas scăzut.

Doi dintre noi ştiam că vorbea cu el.

— A, da! zise Emily. Felicitările mele.

— Şi tu? întrebă ea, întorcându-se către George, care tăcea.

— Ce vrei să spun? o întrebă şi el.

— Spune ce vrei... ce-ți place.

— O să spun după ce-o să mă mai gândesc.

— Ți se răceşte mâncarea în fața nasului! râse Lettie, gândindu-se la sarcasmul cu care vorbise Alice despre încetineala lui.

— Ce? exclamă el, ridicându-şi brusc privirile când o auzi cum îl ia peste picior.

Lettie ştia că juca prost teatru. Îşi puse inelul pe deget şi traversă camera, ducându-se la Leslie. Îi puse mâna pe umăr şi, rezemându-şi capul de al lui, îi spuse ceva murmurat, cu glas dulce. Bietul băiat era încântat, căci Lettie nu îşi arăta prea des duioşia.

Ne-am dus să luăm ceaiul. Lampa cu abajur galben arunca o lumină blândă peste masa unde florile de spânz îşi deschiseseră larg petalele printre nişte frunze închise la culoare, unde porțelanul şi argintul şi vasele colorate te încântau cu strălucirea lor. Eram cu toții foarte veseli şi optimişti. Nici nu puteam fi altfel când stăteam în jurul unei mese puse cu tot dichisul, eram numai tineri, iar afară era zăpadă. George se simți jenat când îşi observă mâinile la masă, dar în rest ne-am distrat minunat.

Discuția alunecă inevitabil spre căsătorie.

— Dar ce aveți de spus despre asta, domnule Smith? întrebă micuța Marie.

— Deocamdată nimic, răspunse el cu glasul lui specific, care îți zgâria auzul. Căsătoria mea este soluția neanalizată a viitorului... Când o să termin de făcut analiza asta, o să vă spun.

— Dar ce credeți despre ea?

— Îți aduci aminte, Lettie, spuse Will Bancroft, de fata aia mititică, cu părul roşu, care era cu noi în an la colegiu? Tocmai s-a măritat cu Craven, de la catedra de Fizică.

— Să fie-ntr-un ceas bun! zise Lettie. Nu era cumva una din iubitele tale de demult?

— Era şi ea printre toate celelalte, răspunse el, zâmbind. Nu-ți aduci aminte că ai fost şi tu una dintre ele? Ai avut şi tu momentul tău de glorie.

— Of, ce banc bun! exclamă Lettie. Ne duceam în parc la prânz. Mai ții minte când am dat un concert, tu cu mine şi cu Frank Wishaw, în amfiteatrul ăla mic?

— Când făcea ăla pe fantele şi se linguşea pe lângă tine, mai zise Will. Şi în seara aia, când te-a dus Wishaw la gară... l-a trimis pe bătrânul Gettim după o trăsură şi te-a condus, cum te văd şi cum mă vezi... Aşa ceva nu se mai întâmplase până atunci. Wishaw te-a câştigat cu trăsura aia, nu-i aşa?

— O, Doamne, ce m-am mai umflat în pene! strigă Lettie. Erați toți în capul scărilor şi vă uitați plini de admirație! Dar Frank Wishaw nu era un tip drăguț, deşi cânta frumos la vioară. Niciodată nu mi-au plăcut ochii lui...

— Nu, mai spuse Will. N-a ținut mult, nu-i aşa? Deşi a ținut destul ca să mă scoată pe mine din joc. Ce nemaipomenit era la colegiu! Ce zici, n-am dreptate?

— N-a fost rău, spuse Lettie. A fost mai degrabă cam tâmpit. Tare mi-e teamă că mi-am irosit cei trei ani pe care i-am petrecut acolo.

— Cred că ai dat multă strălucire acelor vremuri, se băgă Leslie.

Îi făcea plăcere să se gândească la cuceririle lui Lettie, căci flirturile ei fuseseră inofensive şi nu făceau decât să sporească gloria ultimei lui cuceriri. Cât s-au depănat amintirile astea, George s-a simțit tot timpul în plus.

După ce am terminat ceaiul, ne-am retras în salon. Era cufundat în întuneric. Doar flăcările din cămin mai aruncau ceva lumină. Toată lumea descoperise vâscul şi se dădea în vânt după el.

— Georgie, Sybil, Sybil, Georgie, veniți să mă sărutați! strigă Alice.

Will se duse spre ea ca să îi facă onoarea.

— Pleacă de-aici, umflatule... Stai în parohia ta! zise ea, venind în fugă spre mine. Acuma, Georgie dragă, vino şi sărută-mă, că doar n-ai pe-altcineva, doar pe mine. Vrei să fugi şi tu? N-o să plâng, nu-ți face griji, n-o să plâng dacă eşti urât.

Apoi îl luă şi îl sărută pe amândoi obrajii, spunându-i cu glas blând:

— Nu mai fi aşa de serios, bătrâne... Fruntea sus, că eşti băiat bun.

Aprinserăm lampa şi făcurăm propuneri de şarade. Leslie şi Lettie, Will, Madie şi Alice se duseră afară ca să se pregătească pentru rolurile pe care urmau să le joace. Scena întâi era o fugă la Gretna Green, cu Alice în rolul unei fete în casă, rol pe care l-a jucat minunat, dar caricaturizat. Scena era foarte zgomotoasă şi extrem de hazlie. Leslie era binedispus. Era nemaipomenit să observi cum, pe măsură ce el devenea tot mai vioi, de o energie debordantă, Lettie se făcea tot mai tăcută. Scena a doua, pe care o jucau ca pe o melodramă plină de emoție, ea o transformă într-o mică tragedie cu îndârjirea ei. Ieşiră din salon şi Lettie ne trimise nişte sărutări din uşă.

— Nu-i aşa că joacă bine? exclamă Marie, vorbind cu Tom.

— Foarte realist, zise el.

— Întotdeauna şi-a jucat bine rolurile, spuse mama.

— Aş zice, interveni Emily, că a ştiut să ia un rol din viață şi să-l interpreteze în aşa fel încât să i se potrivească.

— Cred c-a ştiut, răspunse mama. Erau perioade când se privea în oglindă ca să se vadă cum joacă.

— Şi-atunci ce se întâmpla? întrebă Marie.

— Era disperată şi aştepta până îi trecea criza, replică mama, zâmbind cu înţeles.

Actorii intrară din nou. Lettie nu ţinu să iasă în evidenţă cu rolul ei. Leslie însă juca minunat. Era cam uimitor cum de reuşea să joace atât de extraordinar. Se aplaudă puternic, dar noi n-am putut ghici cuvântul, aşa că râseră şi ni-l spuseră ei. Noi le cerurăm cu tărie să continue.

— Du-te, te rog, dragul meu, îi spuse Lettie lui Leslie. Eu o să dau o mână de ajutor să aranjăm salonul pentru dans. Vreau să mă uit la tine, să te văd cum joci... eu sunt cam obosită... e atât de palpitant... Emily o să joace-n locul meu.

Actorii ieşiră. Marie, Tom, mama şi cu mine jucam bridge într-un colţ. Lettie spuse că vrea să îi arate lui George nişte reproduceri noi şi amândoi statură o vreme aplecaţi asupra unei mape. Apoi Lettie îl rugă să o ajute să elibereze camera pentru dans.

— Cred c-ai avut timp să te gândeşti, îi spuse ea.

— Cam puţin timp, replică el. Ce să spun?

— Spune-mi la ce te-ai gândit.

— Păi... la tine... răspunse el cu un zâmbet prostesc.

— Ce-i cu mine? îl întrebă ea, provocându-l.

— La tine şi la ce făceai la colegiu, replică el.

— O, mă distram minunat! Aveam o grămadă de prieteni. Mi-au plăcut toţi până mi-am dat seama că nu era nimic de capul lor. După aia au început să mă obosească.

— Bieţii băieţi! spuse el, râzând. Erau toţi la fel?

— Toţi erau la fel, replică ea, şi tot aşa sunt şi acum.

— Păcat! zise el zâmbind. Ce ghinion pe tine!

— De ce? întrebă ea.

— Nu-ţi rămâne nimeni de care să ai grijă...

— Ce sarcastic eşti! Ai un gând ascuns.

— Eu? se miră el, dar zâmbi. Păi tu tragi drept în sus şi după aia spui că toţi suntem gloanţe oarbe... în afară de unu', bineînţeles.

— Tu? întrebă ea ironică. Păi tu ai trage de timp la infinit.

— „Ţi se răceşte mâncarea în faţa nasului!" o cită el cu amărăciune. Dar ştii că te-am iubit. Ştii bine treaba asta.

— De toate astea se vorbeşte la timpul trecut, zise ea. Mulţumesc frumos, dar fă-o cum trebuie data viitoare.

— Tu eşti cea care trage de timp... Tu eşti cea care mă face să fiu aşa cum sunt, zise el.

— „Şi aşa, de la riposta conjuncturală, ajunse la riposta directă", răspunse ea, zâmbind.

— Vezi... tu mă duci cu zăhărelul, insistă el, devenind tot mai emoţionat.

Drept răspuns, Lettie întinse mâna şi îi arătă inelul. Zâmbea foarte calmă. El se uită fix la ea, înnegrindu-se la faţă de mânie.

— Vrei să strângi covoarele şi taburetele şi să le pui în colţul ăla? îl rugă ea.

George se întoarse ca să se apuce de treabă, dar se uită din nou înapoi şi spuse cu glas scăzut, plin de patimă:

— Pe mine nu m-ai luat niciodată în calcul, întotdeauna am fost un zero în socotelile tale.

— Vezi... acolo-i un scaun care o să-ncurce lumea, replică ea calmă, dar se înroşi şi îşi lăsă capul în pământ.

Apoi se întoarse în altă parte, iar George trase o grămadă de covoare într-un colţ.

Când intrară actorii, Lettie tocmai muta o vază cu flori. Cât jucară, stătu şi se uită la ei, zâmbindu-le şi aplaudându-i. Când se termină, Leslie veni şi îi spuse ceva în şoaptă, la care ea îl sărută neobservată de nimeni, încântându-l şi înveselindu-l mai mult ca niciodată. Apoi ieşiră ca să pregătească sceneta următoare.

George nu veni înapoi la Lettie până când nu îl chemă ea să o ajute. Era roşie ca focul în obraji.

— De unde ştii că nu te-am pus la socoteală?

Îl întrebă ea nervoasă, nefiind în stare să reziste tentației de a juca acest joc oprit.

El râse şi pentru o clipă nu se simți în stare să găsească nici un răspuns.

— Uite că ştiu! zise el. Şi tu ştiai că mă poți avea oricând, aşa că puțin ți-a păsat.

— Aşadar, ne comportăm cum ne e obiceiul, răspunse ea ironică.

— Da' ştii foarte bine că tu ai început, zise el. Te-ai jucat cu mine şi mi-ai arătat o grămadă de lucruri... şi diminețile alea... când legam ovăzul şi când strângeam merele şi când terminam de făcut căpițele... atunci ai venit... n-o să uit nici-odată diminețile alea... n-or să mai fie niciodată la fel. Tu m-ai trezit la viață... îmi imaginez lucruri pe care n-aş fi putut să le fac.

— O, îmi pare tare rău! îmi pare aşa de rău!

— Să nu-ți pară! Nu vorbi aşa. Da' cu mine cum rămâne?

— Ce? întrebă ea cam speriată.

El zâmbi din nou. Îşi dădea seama în ce situa-ție se află şi juca un pic teatru, deşi era al dracu-lui de serios.

— Păi bine, spuse el, mă pui pe jar... pe urmă mă laşi de izbelişte. Şi eu ce să fac?

— Eşti bărbat, îi replică ea.

El râse.

— Şi ce-nseamnă asta? o întrebă cu dispreț.

— Poți merge mai departe... unde-ți place, răspunse Lettie.

— A, bine! zise el. O să vedem.

— Nu crezi? îl întreb cam nelinişti tă soră-mea.

— Nu ştiu... o să vedem, răspunse el.

Ieşiră din salon cu nişte lucruri. În hol ea se întoarse spre el şi îi spuse cu o voce schimbată:

— O, îmi pare aşa de rău... îmi pare aşa de rău!

— Nu-ți face griji... nu-ți face griji, îi spuse el foarte încet şi foarte blând.

Lettie auzi râsetele celor care pregăteau şarada. Plecă de acolo şi intră în salon, zicând cu glas tare:

— Acum cred că totu-i gata. Putem sta jos.

După ce actorii jucară şarada, Leslie veni şi îi ceru să fie atentă la el.

— Acuma, doamnă, mă primeşti înapoi cu brațele deschise?

— Te primesc, spuse ea. Să nu mă mai părăseşti niciodată, te rog mult.

— N-o să te mai părăsesc, răspunse el, trăgând-o mai aproape. Mi-am lăsat batista în sufragerie, mai zise şi ieşiră amândoi, împreună.

Mama îmi zise să le spun bărbaților că au voie să fumeze.

— Ştii ceva? îi zise Marie lui Tom. Mă mir când văd un om de ştiință care fumează. Nu-i pierdere de timp?

— Hai, vino şi dă-mi un foc! spuse el.

— Nici nu mă gândesc! răspunse ea. Să-ți dea flacăra ştiinței.

— Ştiința îmi dă... o, dar ştiința nu face doi bani fără o fată care s-o pună-n mişcare... da... haide... dar vezi să nu-mi arzi frumusețea asta de nas.

— Bietul George! strigă Alice. Are nevoie de un înger păzitor?

George stătea pe jumătate tolănit într-un fotoliu mare.

— Am, răspunse el. Hai, vino-ncoace şi fii cutiuța mea cu alifie vindecătoare. Chibriturile mele sunt toate împrăştiate.

— O să-l aprind de tocul meu, ce zici? Haide, acuma trezeşte-te, că altfel o să trebuiască să stau pe genunchii tăi ca s-ajung la tine. Dragul de el... O să fie tare senzual.

Şi curajoasa de Alice se cocoță pe genunchii lui.

— Dacă-ți pârlesc favoriții, te-ai supăra tare pe mine? O, vai, ce frumos! Tare dulce mai eşti! Nu-i aşa că-i stă bine cu țigara-n gură?

— Eşti invidioasă pe mine? o întrebă el, zâmbind capricios.

— Cam sunt!

— Mi-e ruşine să-ți zic că n-ai voie, comentă el, aproape cu duioşie.

— Fumează cu mine.

George îi dădu țigara pe care o ținea în gură. Alice, uimită şi extrem de încântată de tonul lui duios, luă țigara.

— Am să fac pe soața... ca doamna Daws, zise ea.

— Nu te compara cu ea, că tu nu semeni deloc a vacă, îi răspunse George.

— Nesuferită treabă. Dă-mi drumul! țipă ea.

— Nu. Te potriveşti cu mine... Nu pleca, replică el, ținând-o strâns.

— Asta-nseamnă c-ai mai crescut şi tu. Vai, ce mâini mari... dă-mi drumul! Lettie, vino şi ciupeşte-l!

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă soră-mea.

— Nu-mi dă drumul!

— Trebuie întâi să obosească, răspunse Lettie. George îi dădu drumul fetei, dar ea nu se mişcă. Stătea aşa, cu fruntea încruntată, şi încerca țigara de la el. Scoase câteva rotocoale mici de fum şi căzu pe gânduri. Îşi frecă nasul, căci îi intrase puțin fum pe nări.

— Nu-i chiar aşa de minunat cum pare, spuse ea.

George râse de ea cu îngăduință bărbătească.

— Drăguț băiat mai eşti, zise ea, mângâindu-l pe bărbie.

— Chiar sunt? murmură el domol.

— Obraznicule! strigă ea şi îi trase o palmă, după care îl sărută şi zise: O, bietul de tine!

Alice se întoarse ca să le facă mamei şi lui Lettie cu ochiul. Pe soră-mea o găsi stând cu Leslie în vechea poziție:

doi pe un scaun. El se juca cu ea, ținând-o şi mângâind-o pe brațe.

— Nu sunt minunate? spuse el, sărutând-o aproape de cot. Aşa de calde şi totuşi aşa de albe. Io... te duc cu gândul la Io.

— Uite că mai vorbeşte cineva de vaci[18], îi şopti Alice lui George.

— Îți aduci aminte, zise Leslie încet, de bărbatul ăla din Merimee care voia să-şi muşte nevasta ca să vadă ce gust are sângele ei?

— Da, spuse Lettie. Ai şi tu ceva de fiară sălbatică în tine?

— S-ar putea, zise el râzând. Tare-aş vrea să plece toată lumea asta! Părul tău despletit îți cade pe gât... arată minunat aşa, deşi...

Alice, care îşi bătea joc de toți, descheiase manşeta de la mâna groasă ce stătea leneşă la ea pe genunchi şi ridicase un pic mâneca.

— O! făcu ea. Ce braț frumos! Negru ca o pâine care a stat prea mult în cuptor!

George o urmărea, zâmbind.

— Tare ca o cărămidă, mai spuse ea.

— Îți place? întrebă el cu glas tărăgănat.

— Nu, zise ea autoritară, cu un ton care însemna „da". Îmi dă fiori.

George zâmbi din nou.

Alice îşi puse mânuțele ei palide ca nişte flori peste ale lui.

George stătea tolănit în fotoliu şi se uita curios la mâinile ei.

---

[18] *Aluzie la Io, eroină din mitologia greacă de care s-a îndrăgostit Zeus şi pe care a transformat-o în vacă pentru a o feri de furia soției sale, Hera.*

— Ţi se pare că ai mâinile pline de argint? îl întrebă ea aproape melancolică, dar în bătaie de joc.

— Mai mult decât atât, răspunse el blând.

— Şi inima plină de aur? îl luă ea în zeflemea.

— De iad, răspunse el scurt.

Alice îl privi iscoditoare.

— Şi eu sunt cumva ca o musculiţă ce-ţi bâzâie în fereastră ca să-ţi ţină de urât? îl întrebă ea.

El râse.

— La revedere, strecură Alice, lăsându-se jos şi plecând de lângă el.

— Nu pleca! zise George.

Dar era prea târziu.

Alice dădu buzna peste petrecerea liniştită şi sentimentală, iar intrarea ei a fost ca o lumină puternică băgată într-un coteţ cu găini adormite. Toţi săriră în picioare, vrând să facă ceva, şi strigară în gura mare că vor să danseze.

— Emily... cântă un vals! Nu te superi, nu-i aşa, George? Ce? Nu vrei să dansezi, Tom? Vai, Marie!

— Pe mine nu mă interesează, Lettie! protestă Marie.

— Fă un dans cu mine, Alice, spuse George, zâmbind, şi Cyril o s-o invite pe domnişoara Tempest.

— Glorie! Haideţi... învingem sau murim! zise Alice.

Începurăm să dansăm. Am văzut că Lettie îi urmărea pe toţi cu privirea şi m-am uitat în jur. George valsa cu Alice. Dansa acceptabil şi râdea de ce spunea ea. Lettie nu-l asculta pe iubitul ei. Era cu ochii la perechea care râdea. La sfârşit se duse la George.

— Păi bine! zise ea. Văd că ştii...

— Ai crezut că nu ştiu? o întrebă el. Trebuia să facem amândoi un menuet şi o veletă... mai ţii minte?

— Da.

— Şi promiţi?

— Da, dar...

— Am fost la Nottingham şi-am învăţat.

— Păi... de ce?... fiindcă...? Foarte bine, Leslie, hai să facem o mazurcă. Vrei s-o cânţi, Emily? Da, e destul de uşor. Tom, pari fericit că vorbeşti cu Marie.

Mazurca o dansarăm cu aceeaşi parteneri. George dansa mai bine decât mă aşteptam: fără multe stângăcii, dar cam ţeapăn. Cu toate astea, se mişca liniştit în pas de dans, râzând şi cu gândul aiurea. Vorbea tot timpul cu Alice.

Apoi Lettie strigă că trebuie să ne schimbăm partenerii şi cei doi începură veleta. George zâmbi, uşor triumfător.

— Mă feliciţi? o întrebă el.

— Sunt uimită, îi răspunse ea.

— Şi eu la fel, dar mă felicit.

— Chiar? Bine, atunci te felicit şi eu.

— Mulţumesc! în sfârşit începi şi tu.

— Ce? întrebă ea.

— Să crezi în mine.

— Nu începe să vorbeşti din nou, îl rugă ea tristă. Nu este nimic fără de care să nu poţi trăi.

— Îţi place să dansezi cu mine? o întrebă el.

— Acum nu mai vorbi... serios! îi răspunse ea.

— Pe legea mea, Lettie, mă faci să râd!

— Chiar aşa? se miră soră-mea. Ce-ar fi dacă te-ai însura cu Alice... în curând?

— Eu... Alice! Doamne Dumnezeule, Lettie! Şi unde mai pui că n-am decât o sută de lire la sufletul meu şi nici un fel de perspective. De-asta, ca să vezi şi tu, n-o să mă-nsor cu nimeni... Doar dacă e cineva cu bani.

— Eu am vreo două mii sau ceva pe-acolo, banii mei.

— Zău? Ar fi fost o sumă bunicică, zâmbi el.

— Eşti altfel în seara asta, spuse ea, rezemându-se pe el.

— Zău? se miră George. Asta fiindcă şi lucrurile s-au schimbat. De-acum au intrat pe-un făgaş... cel puțin deocamdată.

— De data asta nu uita de cei doi paşi, spuse Lettie, zâmbind. Ştii, n-am avut încotro, adăugă ea cu seriozitate.

— Nu? De ce?

— Diverse chestii! Am fost crescută să mă aştept la ceva... toată lumea s-a aşteptat la ceva... şi trebuie să faci ce aşteaptă alții de la tine... N-ai încotro. N-avem încotro. Nu ne putem ajuta singuri. Suntem cu toții nişte pioni pe o tablă de şah, zise ea.

— Da, consimți el, dar cam cu îndoială.

— Mă-ntreb unde o să ducă toată treaba asta, zise ea.

— Lettie! strigă el, strângând-o tare de mână.

— Nu... nu spune nimic... acum nu mai are rost. E prea târziu. S-a terminat. Şi mortul de la groapă nu se mai întoarce. Dacă mai scoți o vorbă, o să zic că-s obosită şi nu mai dansez. Să nu mai spui nici un cuvânt.

Nici nu mai spuse. Cel puțin nu ei. Dansul se termină. După asta George o invită pe Marie, care îi vorbea cu mult farmec. Valsând cu Marie, îşi recapătă buna dispoziție. Tot restul serii a fost vioi, nu i-a păsat de nimic şi a stârnit uimirea tuturor. La cină mancă tot şi bău mult vin.

— Mai luați nişte friptură de curcan, domnule Saxton.

— Mulțumesc... da' mai bine dați-mi, vă rog, un pic din chestia aia în aspic cafeniu. E ceva nou pentru mine.

— Vrei un pic din şarlota asta, Georgie?

— Da... eşti o comoară, o nestemată!

— Şi tu ai să fii mâine... un topaz galben!

— O, mâine-i mâine!

Când se termină masa, Alice spuse cu voce tare:

— George, dragule, ai terminat? Să nu mori ca un rege... regele Ioan... Nu pot să te cruț, scumpule.

— Ții aşa de mult la mine?

— Ţin? O! Pentru tine mi-aş arunca cea mai bună pălărie de duminică sub căruţa cu lapte. Zău că da.

— Nu, aruncă-te tu în căruţa cu lapte într-o duminică, când ţin eu hăţurile.

— Da, vino pe la noi, o invită Emily.

— Ce drăguţ! Mâine n-o să ai chef de mine, Georgie dragule, aşa că o să vin. N-ai vrea să facă tata un Tono-Bungay[19]? Nu te-ai însura cu mine atunci?

— Ba da, spuse el.

Când veni trăsura, iar Alice, Madie, Tom şi Will plecară, Alice îşi luă la revedere de la Lettie, îi trimise lui George multe sărutări, promise să îl iubească cu credinţă şi inimă curată şi o luă din loc.

George şi Emily mai rămaseră un pic.

Acum camera părea goală şi tăcută şi toate râsetele parcă dispăruseră. Conversaţia lâncezea şi se făcea simţită o oarecare stângăcie.

— Ei, exclamă în cele din urmă greoi George. Ziua de azi aproape că s-a dus. În curând o să fie mâine. Mă simt un pic ameţit! Ne-am distrat de minune în seara asta.

— Mă bucur, zise Lettie.

Îşi puseră ghetele şi jambierele, se încotoşmănară şi acum aşteptau în hol.

— Trebuie să plecăm înainte să bată ceasul, zise George. Precum Cenuşăreasa... Uitaţi-vă la condurii mei de sticlă, continuă el, arătând cu degetul spre ghetele lui. Miezul nopţii, zdrenţele şi fuga. Foarte potrivit. O să zic că mă cheamă Cenuşăreasa care nu-şi găseşte locul. Cred că sunt un pic cam beat... lumea pare hazoasă.

Ne-am uitat afară, la paloarea care bântuia dealurile de dincolo de Nethermere.

---

[19] *Tonic făcut de unchiul Ponderevo, personaj din romanul Tono-Bungay de H.G. Wells (1866-1946).*

— La revedere, Lettie, la revedere.

Erau acum amândoi afară, în zăpada care lucea, palidă şi fantomatică, din adâncurile pădurii întunecate.

— La revedere, strigă el din întuneric.

Leslie trânti uşa după ei şi o trase pe Lettie în salon. Îi murmură ceva şi râse încet, iar sunetul glasului lui mulţumit şi plin de vibraţie ajunse până la noi. După asta lovi cu piciorul în uşă ca să o închidă. Lettie începu să râdă, să îşi bată joc şi să vorbească cu un glas piţigăiat, în care se simţea încordarea. Râsetele lor amestecate erau ciudate şi dezlânate. Apoi glasul lui Lettie nu se mai auzi.

Marie stătea la pianul mic, care fusese aşezat în sufragerie, şi zdrăngănea, scoţând note vechi, false şi tremurătoare. În rămăşiţele părăsite ale petrecerii se simţea un zornăit deprimant, dar pe ea o cuprinsese sentimentalismul şi se bucura de asta.

Era un gol între astăzi şi mâine, un gol lugubru unde stăteai şi te uitai la comedia lugubră a zilelor de ieri şi la tragediile cenuşii ale zilelor de mâine, ce abia mijeau, te uitai în gol şi pierdeau pregnanţa unei adevărate zile de astăzi.

Trăsura se întoarse.

— Leslie, Leslie, a venit John! Haide! strigă Marie.

Nu veni nici un răspuns.

— Leslie... John aşteaptă în zăpadă!

— Bine, bine, vin!

— Dar trebuie să vii numaidecât!

Marie se duse la uşă şi vorbi cu el. Apoi apăru Leslie, cam sfios şi cam supărat fiindcă fusese întrerupt. Veni şi Lettie, aranjându-şi părul. Nu râdea şi nu părea stânjenită, aşa cum sunt cele mai multe fete într-o asemenea situaţie. Arăta foarte obosită.

În cele din urmă se smulse şi Leslie şi, după ce se întoarse de mai multe ori ca să o sărute pe Lettie de plecare,

se urcă în trăsura care stătea într-o baltă de lumină galbenă, fără contururi precise şi murdărită de umbre, şi plecă, zicând ceva despre ziua de mâine.

Partea a doua

Capitolul I
Flori ciudate şi ciudaţii muguri noi

Iarna adastă multă vreme pe pământ. Oamenii din minele de la Tempest, ale firmei Warrall and Co., făcură grevă, cerând schimbarea sistemului de lucru acolo jos, în subteran. Tristeţea nu a fost de nesuportat, căci oamenii erau în general înţelepţi şi cinstiţi, dar descurajarea cuprinse întreg ţinutul şi unii suferiră cumplit. Peste tot, pe străzi şi străduţe, cete de oameni umblau fără rost, lipsiţi de vlagă. Trecu o săptămână, trecură două, cei de la sindicatul minerilor organizară adunări la care au participat o mulţime de oameni, preoţii ţinură şi ei adunări în care se rugară, dar greva continuă. Nu era nici un pic de tihnă. Clopotul crainicului suna întruna pe stradă, cei de la companie împărţeau întruna manifeste, explicând clar cum stăteau lucrurile, iar lumea vorbea întruna, umplând lunile care treceau cu un dezgust amar şi apoi deznădăjduit. Şcolile dădeau de mâncare la micul dejun, cape-lele dădeau supă, cetăţenii înstăriţi dădeau ceai... Copiii erau în culmea fericirii. Dar noi, care ştiam chipurile bătrânilor şi lipsurile pe care le aveau de îndurat femeile, simţeam aerul rece şi deprimant al durerii şi necazului.

Braconajul era în floare în pădurile şi printre iepurii nobilului cavaler. Annable îşi apăra vânatul cu eroism. Unul dintre oameni zăcea acasă, cu o rană la un picior. Se zicea

că ar fi căzut pe drumurile alunecoase, dar de fapt căzuse într-o capcană pentru oameni pusă în pădure. După asta Annable prinse doi oameni, care se aleseră cu două luni de puşcărie.

La amândouă porțile de la ghereta paznicului din Highclose, pe partea noastră şi pe partea cealaltă, spre Eberwich, erau anunțuri care spu-neau că oricine intra pe drumul sau pe pământul respectiv era pasibil de pedeapsă. Afişele astea se umplură în curând de noroi, aşa că apărură altele noi.

Oamenii care umblau fără rost pe drumul de pe lângă Nethermere se uitau înciudați la Lettie şi făceau observații usturătoare când soră-mea trecea pe acolo înfăşurată în haina de blană neagră, dăruită de Leslie. Lettie îi auzea şi ceea ce spuneau o ardea până în fundul sufletului. De la mama moştenise vederi democratice, pe care se puse acum să le dezbată cu înflăcărare cu iubitul ei.

Apoi încercă să discute cu Leslie despre grevă. El o ascultă cu o superioritate binevoitoare, zâmbi şi spuse că soră-mea nu se pricepe deloc. Femeile se grăbesc să tragă concluzii, mânate de primul sentiment care pune stăpânire pe ele. Bărbații trebuie să se uite la un lucru pe toate fețele, apoi să ia o hotărâre, dar nu în grabă şi nu sub impulsul momentului, ci o hotărâre corectă, la care s-au gândit atent multă vreme. Nimeni nu putea să le ceară femeilor să înțeleagă chestiunile astea. Afacerile nu erau pentru ele. De fapt misiunea lor era mai nobilă decât afacerile etc. etc. Din nefericire, Lettie nu era femeia pe care să o tratezi în felul ăsta.

— Deci aşa! zise ea pe un ton calm şi deznădăjduit, ce arăta că totul se sfârşise.

— Păi acum înțelegi şi tu, nu-i aşa, Minnehaha, Apa mea Care Râde[20]? Aşa că râzi din nou, scumpa mea, şi nu-ți face griji din cauza lucrurilor ăstora. N-o să mai vorbim niciodată despre ele, ce zici?

— Niciodată.

— Niciodată. Chiar aşa... Eşti înțeleaptă ca un înger. Hai, vino la mine... Pfuu! Pădurea e deasă şi singuratică! Uite, pe lumea asta suntem numai noi doi şi tu eşti cerul şi pământul pentru mine!

— Şi iadul?

— Păi... dacă eşti aşa de rece... Ce rece eşti! Mă trec fiori când te văd aşa... şi eu sunt întotdeauna fierbinte... Lettie!

— Cee?

— Eşti crudă! Sărută-mă... acuma... Nu, nu obrazul tău îl vreau, ci buzele... Sărută-mă. De ce nu spui ceva?

— La ce bun? Ce rost are să mai spun ceva când nu e nimic arzător şi important de spus?

— Te simți jignită!

— Pare că astăzi o să ningă, răspunse ea.

Totuşi până la urmă iarna începu să se adune de pe drumuri, să se pună pe picioare şi să o pornească spre nord, fluturându-şi veşmintele întristate.

Greva se termină. Oamenii căzuseră la o învoială. Era un mod de a spune mai pe ocolite că fuseseră înfrânți. Dar greva se termină.

Păsările fâlfâiau din aripi şi treceau în zbor ca săgețile. Mâțişorii de alun îşi domoleau rigidi-tatea din timpul iernii şi dădeau la iveală ciucuri moi. Toată ziua se auzea din tufişuri un fluierat prelung şi dulce. Apoi, mai târziu, se

---

[20] *Numele personajului Minnehaha din Cântecul lui Hiawatha de Henry Wadsworth Longfellow (1807-1882) înseamnă în limba indienilor nord-americani „apa care râde”.*

lansă un râs puternic, strigătul triumfător al păsărilor de tot soiul.

Îmi aduc aminte de o zi când sânul dealurilor palpita într-un ultim suspin grăbit, de trezire la viață, şi ochii albaştri ai apelor se deschideau strălucitori. Pe cerul nesfârşit de martie grămezi mari şi rotunjite de nori călătoriseră maiestuoşi toată ziua, cu o cupolă de lumină albă orbitoare deasupra, îmblânziți de umbre palide, trecătoare, de parcă îngerii zburau uşor, în cete, pe lângă ei, împodobiți cu umbre mătăsoase, care se odihneau precum umbrele unui sân plin şi alb. Toată ziua norii merseseră spre ținta lor infinită, iar eu mă agățasem nerăbdător de pământ, tânjind. Am luat o pensulă şi am încercat să îi pictez, dar pe urmă m-a apucat o furie împotriva mea însumi. Doream ca în toată valea sălbatică pe unde călătoreau, ca nişte pelerini, umbrele norilor să existe ceva care să mă smulgă din singurătatea mea, ce prinsese rădăcini adânci. Prin toată măreția zilei inundate de lumină albă şi albastră, grămezile de nori suspendați treceau încet în zbor şi nu îmi dădeau deloc atenție.

Seara dispăruseră toți şi cerul gol, ca un balon albastru de săpun înălțat deasupra noastră, plutea pe marginile lui, ce luceau slab.

Leslie veni şi îşi invită logodnica să iasă cu el sub minunatul balon de săpun, care se tot închidea la culoare. Ea mă pofti să o însoțesc şi, ca să scap de mine însumi, am acceptat.

Era cald la adăpostul pădurii şi în văgăunile ce se ghemuiau la pământ pe dealuri. Dar pe spinarea înclinată a dealurilor vântul sufla şoptit, aducându-ne roşeață în obraji.

— Dă-mi şi mie nişte mâțişori din ăia de arin, Leslie, spuse Lettie pe când coboram spre pârâu.

Da, ăia de-acolo, care atârnă deasupra pârâului. Sunt roşii ca sângele proaspăt ce se-nviorează sub piele. Uite-

acolo, ciucuri de cârmâz şi aur! mai zise Lettie, arătând cu degetul spre mâțişorii de alun, care se amestecaseră pe pieptul ei cu cei de arin.

După asta începu să recite din Ziua de naştere a Christinei Rossetti.

— Mă bucur c-ai venit să mă scoți la plimbare, mai zise ea. Nu-i aşa că-i drăguț la Strelley Mill? Ca un ciorchine de ciuperci portocalii şi stacojii într-un tablou de basm. Ştii că n-am mai fost pe-aici... de foarte multă vreme. Ce-ar fi să le facem o vizită acum?

— O să se-ntunece pân-ajungem noi acolo. E cinci jumate... ba nu, e mai mult! L-am văzut... pe băiat... ieri dimineață.

— Unde?

— Ducea bălegar cu căruța... Am trecut în grabă pe lângă el.

— A vorbit cu tine? Tu te-ai uitat la el?

— Nu, n-a spus nimic. M-am uitat la el. E la fel... de culoarea cărămizii... flegmatic. Fii atentă la piatra aia... se mişcă. Ce bine-mi pare că ai ghete solide!

— Văzând că le port de obicei...

Lettie stătu o clipă în echilibru pe o piatră mare. Pârâul, în care se simțea prospețimea primăverii, o porni grăbit spre ea, adâncindu-se şi parcă ocolind-o.

— Deci nu vrei să mergi să-i vezi? îl întrebă ea.

— Nu. Îmi place să ascult clinchetul râului. Ție nu? îi răspunse el.

— Ba da... E numai muzică.

— Mergem? întrebă el nerăbdător, dar supus.

— V-ajung imediat din urmă, am zis eu.

Am intrat şi am găsit-o pe Emily băgând nişte pâine în cuptor.

— Hai să ne plimbăm, i-am zis.

— Acum? Stai un pic, să-i spun mamei...

Doream aşa de mult...

Se duse în fugă să îşi pună paltonul ei lung, cenuşiu, şi căciulită roşie. Tocmai dădeam să ieşim din curte când mă strigă George.

— Vin înapoi! ţipai eu.

George veni la poartă ca să ne conducă. Nici nu ieşirăm bine pe cărare, că o şi văzurăm pe Lettie, care se urcase în picioare pe stinghia de sus a pârleazului şi se legăna, cu mâna pe capul lui Leslie. Ne văzu, îl văzu şi pe George şi ne făcu semn cu mâna. Leslie se uita nerăbdător în sus, la ea. Lettie făcu din nou semn cu mâna, după care o auzirăm râzând şi spunându-i nervoasă să stea cuminte şi să o ţină când o să se întoarcă. Se întoarse şi, foarte tulburată, ca o pasăre mare care îşi ia zborul, sări din vârful pârleazului drept în braţele lui Leslie. Pe urmă urcarăm panta abruptă a dealului Sunny Bank, care fusese cândva acoperită cu haina galbenă a grâului, iar acum flutura şiruri zdrenţuite de ciulini, pe unde hălăduiau iepurii. Trecurăm pe lângă căsuţele din văgăuna scobită în coasta dealului şi ajunserăm sus, pe înălţimile ce se deschideau dinspre Leicestershire spre Charnwood, lu stânga şi mai departe, în măciulia de munte din Derbyshire, drept în faţă şi spre dreapta.

Drumul din partea de sus e acoperit tot de inrbă, căci nu a mai fost folosit de mult. Pe vremuri ducea de la mănăstire la conac, dar «cum se termină într-o fundătură, pe geana dea-lului. La jumătatea acestui drum se găseşte vechea fermă White House, cu treptele ei verzi care urcau i se pierdeau în afară. Doamnele nobile urcau până aici şi o porneau călare spre Vale of Belvoir, dar acum de fermă are grijă un om de rând.

Am ajuns la cariere şi ne-am abătut pe la cuptoarele pentru ars var.

— Haideți să mergem direct în pădure când ieşim din carieră, spuse Leslie. N-am mai fost pe «ici de când eram copil.

— Asta înseamnă să intrăm pe o proprietate particulară, spuse Emily.

— Dar nu intrăm, răspunse el cu emfază.

Aşa că o pornirăm pe lângă pârâul care curgea repede şi care, în graba lui, nu se uita nici măcar 0 dată la ciuboțica-cucului ce strălucea pe malurile lui. Ne îndepărtarăm şi urcarăm dealul prin pădure. Rămurele verzi şi catifelate de brei erau împrăştiate pe pământul roşu. Ajunserăm în vârful unei pante, unde pădurea se rărea. Tocmai vorbeam cu Emily când am văzut brusc, ca prin vis, ceva alb pe pământ. Ea scoase un strigăt de uimire, iar eu mi-am dat seama că, în primele umbre ale înserării, călcam pe nişte pâlcuri de ghiocei. Alunii erau subțirei şi doar din loc în loc apărea câte un stejar. Tot pământul era alb de la ghioceii ca nişte stropi de mană cerească, aruncați peste pământul roşu, pe mănunchiul de Frunze verzi-cenuşii. Era o vâlcea adâncă şi micuță, cu o pantă foarte abruptă, ce o făcea să semene cu o cană, şi cu un covor alb de flori ce se întindea până jos în vale, flori albe ce îşi scoteau căpşoarele palide prin umbra care domnea pe fundul văii. Pământul era roşu şi cald, înțepat de verdele închis şi suculent al frunzelor de clopoței şi brodat cu smocurile verzi-cenuşii ale firelor de iarbă şi cu multe floricele albe. Sus de tot, deasupra broderiei luminoase a alunului, stejarii ciudați se încolăceau în lumina apusului de soare. Dedesubt, în primele umbre ale înserării, puzderia de floricele albe îşi plecau căpşoarele atât de tăcute şi de triste. Părea că asistăm la o sfântă comuniune de lucruri pure şi nesupuse, nenumărate, delicate şi plecate cu umilință în faptul serii. Alte flori sunt vesele: hoardele maiestuoase şi barbare de clopoței, grămăjoarele de ciuboțica-cucului, care pufneau în râs, ba

chiar şi floarea-Paştelui, care dansa cu inima uşoară. Dar ghioceii sunt trişti şi misterioşi. Nu mai ştim ce înseamnă. Nu sunt ai noştri; nu ne aparţin nouă, cei care îi tulburăm. Fetele stăteau aplecate printre ei, atingându-i cu degetele şi simbolizând dorul pe care îl simţeam eu. Plecate cu umilinţă în amurg, floricelele astea subjugate sunt triste ca prietenii singuratici ai driadelor.

— Ce crezi că vor să spună? întrebă Lettie încet pe când degetele ei albe îi atingeau şi blana neagră a soră-mii cădea peste ei.

— Nu sunt aşa de mulţi anul ăsta, spuse Leslie.

— Îmi aduc aminte de vâsc, care nu e nici-odată al nostru, deşi ne împodobim cu el, îmi spuse Emily.

— Ce crezi că spun... la ce te fac să te gândeşti, Cyril? mai întrebă o dată Lettie.

— Habar n-am. Emily zice că fac parte dintr-o religie veche, sălbatică şi pierdută. Probabil că au fost simbolul lacrimilor pentru nişte druizi ciudaţi dinainte de vremea noastră.

— Mai mult decât lacrimi, zise Lettie. Mai mult decât lacrimi. Sunt aşa de tăcuţi! Fac parte dintr-o religie străveche, pe care noi am pierdut-o. Mă fac să-mi fie frică.

— Da' ce-ai de ţi-e frică? o întrebă Leslie.

— Dac-aş şti, nu mi-ar mai fi frică, răspunse ea. Uită-te la toţi ghioceii.

Floricelele formau nişte pete bizare şi întune-cate printre frunzele atinse de umbra amurgului.

— Uită-te la ei: închişi, sfioşi, neputincioşi. Fac parte dintr-o cunoaştere pe care am pierdut-o cu toţii, pe care am pierdut-o şi eu şi de care am nevoie. Mi-e teamă. Par să aibă ceva din destinul inexorabil. Cyril, tu crezi că putem pierde lucruri de pe pământ... cum a fost cu mastodonţii şi monstruozităţile alea de demult... dar lucruri care au importanţă... înţelepciunea?

— Sunt convins că nu-i aşa, i-am răspuns.

— Cred c-am pierdut ceva, spuse ea.

— Hai, zise Leslie, nu-ți mai face griji cu închipuirile tale! Vino cu mine pe fundul cănii ăsteia, să vezi ce ciudat o să fie cu cerul împodobit cu ramuri ca un capac filigranat.

Lettie se ridică şi coborî după el pe partea abruptă a gropii.

— Vai, calci pe flori! strigă ea.

— Nu, răspunse el, am mare grijă.

Se aşezară amândoi pe un copac căzut de pe fundul vâlcelei. Lettie se aplecă, degetele îi hoinăriră albe printre frunzele cenuşii, umbrite, şi culeseră câte o floare de ici, de colo, de parcă ar fi respectat un ritual. El nu îi vedea chipul.

— Nu ții la mine? o întrebă cu blândețe.

— La tine? râse ea ciudat, sculându-se în picioare şi uitându-se la el. Nu mi se pare că exişti cu adevărat, mai zise ea cu un glas ciudat.

Câtva timp statură amândoi aşa, aplecați şi tăcuți. Nişte păsări zvâcniră din tufişuri şi Emily se uită în sus, tresărind, căci deasupra noastră se auzi o voce linişti tă, sardonică:

— Un cuib dă porumbei! Fir-aş al dracului dă nu-i aşa! Mi s-a părut mie c-aud un uguit p-acilea şi uite că dădui dă păsărele. Bă, frumoşilor, aci vă găsirăți să vă giugiuliți, acilea, pân ghioceii ăştia? Ia spuneți-mi cum vă cheamă, ha!

— Întinde-o, tâmpitule! răspunse Leslie de jos, sărind înfuriat în picioare.

Noi patru ne întoarserăm şi ne uitarăm la paznic. Stătea întunecat pe marginea de lumină – o siluetă puternică, frumoasă, amenințătoare. Nu se mişcă din loc, ci, aidoma unui Pan răutăcios, se uită în jos la noi şi spuse:

— Frumos... tare frumos! Doi... şi cu două face patru. Aşa-i, doi şi cu două face patru. Ia veniți încoa'! Dați-vă jos dân patu' ăla dă nuntă. Ia să vă văz şi io!

— Da' pentru ce ți-a dat Dumnezeu ochi, tâmpitule! zise Leslie, sculându-se în picioare şi ajutând-o pe Lettie, care se încurcase în blănuri. Oricum, bagă de seamă că sunt şi doamne aici!

— Îmi pare tare rău, dom'le! Dă la distanța asta, pă întuneric, nu poți spune care-i doamnă şi care-i femeie. Da' dumneavoastră cine-oți fi, dom'le?

— Şterge-o! Haide, Lettie, nu-i de tine aici!

Şi urcară amândoi la lumină.

— O, scuzați-mă, dom'le lempest... Când te uiți la un om dă sus, nu-l mai recunoşti, c-arată altfel. Crezui că era nişte puțoi d-ăştia tineri, dă veniră să-şi piarză timpu' p-acilea.

— Lua-te-ar dracu'... Tacă-ți gura! Exclamă Leslie. Scuză-mă, Lettie dragă! Vrei să mă iei de braț?

Ei doi arătau foarte eleganți. Lettie avea un palton lung, mulat pe corp. Purta o pălărioară cu pene, care îi ajungeau până unde îi ajungea şi părul la spate.

Paznicul se uită la ei. Apoi, zâmbind, coborî în vâlcea cu paşi mari şi se întoarse, spunând:

— Păi, doamna ar putea să-şi ia mănuşili.

Lettie le luă şi se lipi de Leslie. Apoi tresări şi spuse:

— Mă duc să-mi iau florile.

Plecă în fugă să strângă cei câțiva ghiocei pe care îi lăsase printre rădăcinile copacilor. Noi o urmărirăm toți cu privirea.

— Îmi pare rău că făcui aşa o greşală... O doamnă! zise Annable. D'aproape c-am uitat cum arată... doar fetili stăpânului... şi ele nu iese niciodată seara.

— Aşa zic şi eu, că n-ai văzut multe... Doar dacă... Ai fost vreodată rândaş?

— Rândaş nu, da' am fost mire, dom'le, şi p-urmă crez că mai bine-am grijă d-un cal dăcât d-o doamnă, că o luai în bot... scuzați-mă, dom'le.

— Şi-ai meritat-o... fără discuție.

— Pricepui ce vreți să spuneți... şi vă doresc s-aveți mai mult noroc dăcât mine, dom'le. Mai bărbat eşti acilea în pădure dăcât în salonu' doamnii mele. Io aşa zic.

— Salonul unei doamne! râse Leslie îngădui-tor şi amuzat de paznicul cel hâtru.

— Da, da! „Poftim în salonul meu..."

— Da' ştiu că, pentru un paznic, îți merge mintea.

— Sigur că-mi merge, dom'le... Odată mi-a plăcut şi mie femeili. Da' acu' mai bine-am grijă dă iepuri şi dă păsări. Şi-i mai uşor să torni plozi la Kennels decât în oraş.

— A, deci ai tăi sunt! am exclamat eu.

— I-ați văzut, nu-i aşa, dom'le? Şi nu-s fru-moşi, mânca-i-aş io? Mânca-i-ar tata dă dihori mititei! îs liberi ca nevăstuicili. Aşa am zis că tre' să fie... să crească ca nişte vulpițe şi s-alerge cât i-or ține picioarili.

Emily se dusese lângă Lettie şi se țineau amândouă la distanță de bărbatul ăsta, pe care îl urau instinctiv.

— Să nu cadă acu' în vreo capcană! am zis eu.

— Îs învățați... Să pot apăra singuri, cum să apară animalili pădurii, răspunse el, rânjind.

— După câte văd, nu prea-ți faci datoria, spuse Leslie sentențios.

Annable râse.

— Datorii dă părinți! Ia spuneți-mi, că chiar am nevoie. Io am nouă, adică opt şi unu' e pă drum. E bună dă prăsilă fata mea... câte unu' la doi ani... nouă-n paişpe ani... bună, nu?

— Păi, nu te-ai descurcat prea bine, am punctat eu.

— Io... dă ce? E legea firii! Când un om e mai mult dăcât natura, e dracu-mpielițat! Fii după legea firii, fii un animal ca lumea, zic io, chiar dacă eşti bărbat ori muiere! Dumneavoastră, dom'le, sunteți un bărbătuş bun după legea firii, doamna... e muieruşcă... aşa şi trebuie... dacă vă place.

— Şi ce-i cu asta?

— Faceţi ca animalili. Io mă uit la ţâncii mei... îi las să crească-n voie. Tare-s frumoşi... şi-s toţi unu' şi unu', ca nişte frasini tineri. Cât oi trăi io, n-o să-nveţe să să spurce cu răutate şi nici cu nasu' pă sus n-o să fie. N-au dăcât să fie ca păsărili ori ca nevăstuicili ori ca viperili ori ca veveriţili, numa' scârnăvii dă oameni să nu fie. Io aşa zic.

— E un fel de-a privi lucrurile, zise Leslie.

— Păi uitaţi-vă la muierili alea dă să uită la noi. Pentru ele io-s o corcitură între un taur şi nişte viermi... cam aşa ceva. Vedeţi cintezoiul ăla? zise el, ridicând glasul ca să îl audă fetele. E frumos, nu-i aşa? Da' la ce bun? Şi la ce bun purtaţi dumneavoastră, dom'le, jiletca aia fistichie şi vă răsuciţi mustaţa? La ce bun, la urma urmei? Ha, ha... zi-i unei muieri să nu vină-n pădure dacă nu poa' să să uite la lucruri aşa cum îs ele... s-ar putea să vadă ceva... Noapte bună, dom'le.

Şi plecă, pierzându-se în întuneric.

— Cam necioplit tipu', zise Leslie după ce se dusese din nou lângă Lettie. Da-i o figură.

— Te face să te cutremuri, replică ea. Dar pe tine văd că te interesează. Bănuiesc că are şi el o poveste a lui.

— Pare că-i lipseşte ceva, zise Emily.

— Mi s-a părut un tip ca lumea, am spus eu.

— Un tip nemaipomenit de bine făcut, dar cam aspru... fără nici un pic de suflet, remarcă Leslie, punând capăt discuţiei.

— Da, aşa e, îl aprobă Emily. Fără pic de suflet... şi printre ghiocei.

Lettie căzuse pe gânduri, iar eu zâmbeam.

Era o seară frumoasă, liniştită, cu nori roşii, purtaţi de vânt, la apus. Luna de pe cer se întorcea melancolică spre răsărit. Pădurile vineţii din jurul nostru acopereau depărtarea cu culoarea lor. Pământul de lângă noi, sălbatic

şi căzut în paraginǎ, părea trist şi straniu în lumina palidă a asfinţitului. Cărarea era acoperită cu iarbă proaspătă şi frumoasă.

— Hai s-o luăm la fugă! îmi zise Lettie şi, prinzându-ne de mâini, alergarăm ca nebunii, tulburaţi şi râzând, până ce ni se tăie respiraţia şi până ce, de atâta fericire, uitarăm de toţi şi de toate.

Când ne oprirăm, scoaserăm amândoi deodată un „Ia te uită!"

— Un copil! exclamă Lettie.

— La Kennels, am zis eu.

Am pornit-o în grabă într-acolo. Din casă se auzeau zbierete, chelălăieli turbate de copii şi strigătul isteric, dezlănţuit, al unei femei.

— Diavole... diavole... drac împielițat... să nu mai faci... să nu mai... faci!

Şi toate astea erau însoţite de sunetul găunos al loviturilor şi de un vacarm de urlete. Ne repezirăm înăuntru şi o găsirăm pe femeie înnebunită, cu părul vâlvoi, bătând cu sălbăticie un băieţel cu o tigaie smălţuită. Copilul se rostogolea ca un arici mititel, femeia îl ţinea de picior şi tigaia goală cădea ca un îmblăciu, cu o bufni-tură, pe umerii şi spinarea lui. Bietul băiat stătea în lumina focului şi urla, în vreme ce copiii ceilalţi plângeau şi ei, împrăştiaţi în diferite grupuri, iar flăcările săltărețe îşi aruncau strălucirea în lacrimile şi guriţele lor deschise. Mama era cuprinsă de isterie. Părul îi acoperea faţa şi în ochii ei, care priveau fix, se vedea furia ce o sleise de puteri. Braţul ei lung se ridica şi se lăsa în jos ca aripa unei mori de vânt. Mă dusei în fugă să o prind de mână. Când nu mai putu să lovească, femeia dădu drumul tigăii din mâna lipsită de putere şi, clătinându-se şi tremurând, se duse spre canapea. Părea groaznic de istovită şi cu totul lipsită de vlagă. Îşi încleşta şi îşi descleşta întruna mâinile. Emily îi făcu pe copii să tacă,

iar Lettie o linişti pe mamă, ţinând-o de mâinile aspre şi crăpate, în vreme ce femeia se legăna încoace şi încolo. Încetul cu încetul, mama Re potoli. Acum privea fix în faţă. După un timp începu să se joace fără sens cu bijuteriile de pe degetul lui Lettie.

Emily spălă pe obraz o fetiţă, care ridică glasul şi plânse cât putu de tare când văzu picătura de sânge de pe cârpă. Dar nu trecu mult şi tăcu şi ea, iar Emily izbuti să golească apa din fostul instrument de corecţie şi, în sfârşit, să aprindă lampa.

Îl găsii pe Sam stând grămadă sub masă. Întinsei mâna după el, dar copilul se feri şi se duse pe coridor, târându-se ca o şopârlă. După un timp îl văzui stând într-un colţ, scâncind şi scoţând ţipete scurte şi sălbatice de durere. Îi tăiai retragerea şi îl capturai, ducându-l în bucătărie, deşi se tot zbătea. După asta, sleit de durere, deveni pasiv.

L-am dezbrăcat şi am văzut că trupşorul lui frumos şi alb era plin de vânătăi. Mama începu să plângă iar, acompaniată de un cor de ţânci. Fetele încercau să îi liniştească pe cei care plângeau, în vreme ce eu îl frecam cu unt pe băieţel, care se chircea de durere, dar nu spunea nimic. După asta maică-sa îl prinse în braţe, îl sărută cu patimă şi plânse până uită de ea. Băieţelul se lăsă sărutat şi pe urmă începu şi el să plângă până când trupul lui mic prinse să se zguduie. Se strânseră în braţe unul pe altul, biata mamă cu părul răvăşit şi băieţelul pe jumătate dezbrăcat, şi plânseră până le secară lacrimile. Apoi femeia îl duse la culcare, iar fetele îi ajutară pe ceilalţi micuţi să îşi pună cămăşile de noapte. În curând în casă se lăsă liniştea.

— Nu mă mai poci descurca cu ei, nu mai poci, zise mama, văicărindu-se. Nu le mai poci ţine piept... nu-ş' ce să mă mai fac cu ei. Şi omu' mieu nu mişc-un deşt să m-ajute... nu... nici nu-i pasă dă mine... dăloc... nimic, doar râde dă mine şi mă face albie dă porci.

— O, scumpule! zise Lettie, punându-l în picioare pe slăbănogul ăla de băiețel şi ținându-i cămăşuța de noapte ca să nu se împiedice în ea. Vrei să te duci la mămica? Hai, du-te.

Copilul, un năpârstoc frumos de vreun an şi patru luni, se duse clătinându-se spre maică-sa, dând din mânuțe şi râzând, în vreme ce ochii lui mari, căprui, sclipeau de bucurie. Mama îl prinse, îi dădu părul castaniu şi mătăsos de pe frunte şi îi lipi obrăjorul de al ei.

— O, spuse ea, ce măscărici e tac-tu! Nu-i ca alți bărbați, nu, scumpu' mieu! N-are inimă, nu-l pasă dă nimenea... nu, iepuraşu' mieu... Parc-ar fi străin, parcă n-ați fi dân sângele lui...

Fetița cu obrazul rănit îşi găsise alinare la Leslie. Stătea pe genunchii lui, uitându-se la el solemn cu ochii ei albaştri. Solemnitatea îi era accentuată de capul rotund şi ciudat, cu părul negru, tuns scurt.

— E creta mea, da, a mea-i! Sam zice că-i a lui şi mi-o ia şi dusă e. Io nu i-o dau, zise fetița, strângând o bucată de cretă roşie în mânuța ei durdulie. Tata mie mi-a dat-o să fac roşie păpuşica pă față, că-i dân lemn... Ți-o arăt acuş.

Se dădu jos şi, ținându-şi cu o mână cămaşa de noapte cu care mătura podeaua, se duse, tropa-trop, într-un colț unde erau o grămadă de fleacuri pentru copii, scoase de acolo o caricatură hidoasă de femeie, cioplită în lemn, şi i-o aduse lui Leslie. Fața hidoşeniei ăleia era toată mânjită cu roşu.

— Uite-o, asta-i păpuşica mea. Mi-a făcut-o tata ş-o cheamă Lady Mima.

— Da, asta e? întrebă Lettie. Şi ăştia-s obrajii? Da' nu-i drăguță, nu-i aşa?

— Ba da, e. Tata zice că-i ca o doamnă.

— Şi ți-a dat farduri pentru ea, aşa-i?

— Farduri! dădu ea din cap.

— Şi tu n-ai să i-o dai lui Sam?

— Nu... Şi mama zice „Nu i-o da”... şi el mă muşcă.

— Da’ ce-o să spună tăticul tău?

— Tăticu’ mieu?

— Păi nu face dăcât să razã, se băgă mama, şi să spuie că muşcătura-i mai bună dăcât pupă-tura.

— Animalul! spuse Leslie compătimitor.

— Nu, da’ nu m-a atins niciodată nici c-un deşt... nu, pă mine nu. Da’ nu-i ca alți bărbați... Nu-ți spune niciodată nimic. Acuma-i mai străin dăcât fuse în ziua când îl văzui prima dată.

— Şi unde l-ai văzut prima dată? întrebă Leslie.

— Când ieream o fetişcană la conac... Şi el d-abia venise... era frumos ca un domn! Da’ chiar ş-acu’ poa’ să citească şi să vorbească aşa ca un domn... numa’ că mie nu-mi spune nimic. O, nu... că io ce-s pântru el dăcât una pă care-o faci albie dă porci? E peste mine, da, da, şi peste copiii lui. O, Doamne, acuş tre’ să vie! Da’ intrați şi stați acilea.

Trimise la repezeală copiii la culcare, mătură gunoiul într-un colț şi începu să aşeze masa. Fața de masă era curată, fără nici o pată, şi femeia îi puse bărbatului o lingură de argint în farfurie.

Tocmai ieşiserăm din casă când se apropie şi el. Îi văzui silueta masivă în uşă şi pe femeia corpolentă şi roditoare care se mişca supusă prin cameră.

— Bună, Proserpine... avusăşi musafiri?

— Nu i-am chemat io... Veniră ei c-auziră copiii țipând. Io nu le-am dat nas.

Noi dispărurăm grăbiți în noapte.

— Of, întotdeauna femeia duce povara! zise cu amărăciune Lettie.

— Dac-ar fi ajutat-o... n-ar fi fost ea acum o femeie frumoasă... splendidă? Dar aşa... e făcută fărâme. Bărbații

sunt nişte animale... şi căsătoria pur şi simplu le dă apă la moară, spuse Emily.

— Doar n-o să iei asta ca un exemplu minunat de căsătorie! interveni Leslie. Gândeşte-te la tine şi la mine, Minnehaha!

— Da.

— A, voiam să te-ntreb... ce zici de vechea casă parohială de la Greymede?

— E un loc minunat! exclamă Lettie.

Noi am trecut mai departe şi n-am mai auzit ce vorbeau ei doi.

Am pornit, poticnindu-ne, pe o cărare zgrunţuroasă. Luna strălucea şi noi călcam cu teamă pe umbrele aruncate de copaci, căci erau foarte negre şi dese. Din când în când câte o rază de lună scotea la iveală o delicată ramură albă, de pe care iepurii roseseră coaja de tot în timpul iernii grele. Ieşirăm din pădure. Eram acum sub cerul liber şi nesfârşit. Spre miazănoapte cerul era plin de un şuvoi de lumină verde. În faţă Orion cel eclipsat se plecă peste marginea patului şi luna îl urmă.

— Când apare lumina pe cer la miazănoapte, Hpuse Emily, am un sentiment aşa de ciudat... pe jumătate parcă venit din lumea cealaltă... şi mă apucă un fel de respect...

— Da, încuviinţai eu, te face să te întrebi, să priveşti şi să aştepţi ceva.

— Tu ce aştepţi? mă întrebă ea blând.

Se uită în sus, mă văzu zâmbind şi se uită din nou în jos, muşcându-şi buzele.

Când am ajuns în locul unde ni se despărţeau drumurile, Emily îi rugă să vină doar o clipă până la ea acasă, iar Lettie se arătă de acord.

Fereastra de la bucătărie nu avea perdele şi, ca de obicei, storul nu era lăsat. Ne-am pus să tragem cu ochiul printre mlădiţele de caprifoi înmugurit. George şi Alice stăteau la

masă şi jucau şah. Mama lui George cârpea o haină, iar tatăl lui citea, ca de obicei. Alice vorbea liniştită, iar George era concentrat asupra jocului. Stătea cu braţele pe masă.

Făcurăm zgomot la uşă şi intrarăm. George se ridică greoi, dădu mâna cu noi şi se aşeză la loc.

— Bună, Lettie Beardsall. Eşti o străină, zise Alice. Eşti chiar aşa de tare logodită?

— Da... nici noi n-o prea mai vedem în ultima vreme, adăugă tatăl în felul lui jovial.

— O, dar ce elegantă suntem! Cu pălărie, blană şi ghiocei! Uită-te la ea, George! N-ai văzut-o niciodată aşa de elegantă!

George îşi ridică privirea şi se uită la haine şi la flori, dar nu şi la chipul fetei.

— Da, e frumoasă, zise el şi se întoarse la tabla de şah.

— Am cules ghiocei, spuse Lettie în timp ce îşi băga florile în sân.

— Sunt tare frumoşi... Dă-mi şi mie, te rog! zise Alice, întinzând mâna.

Lettie îi dădu florile.

— Şah! interveni dinadins George.

— Ieşi afară! îi spuse adversara sa. Am nişte ghiocei... Nu-i aşa că se potrivesc cu un suflet mic şi nevinovat ca al meu? Lui Lettie nu-i trebuie... ea nu-i aşa de blândă şi sfioasă şi nevinovată ca mine. Să-ţi dau şi ţie?

— Dacă vrei tu... Da' pentru ce?

— Ca să te facă frumos, bineînţeles. Şi ca s-arate cât de blând şi nevinovat eşti, mititelule!

— Eşti în şah, zise el.

— Unde-i poţi pune? Doar pe cămaşă. A, uite-aici, spuse ea şi îi prinse câteva flori în părul negru şi ciufulit. Uită-te la el, Lettie! Nu-i aşa că-i un dulce?

Lettie râse cu un râs în care se simţea un pic de încordare.

— E ca Fundulea[21] cu capul de măgar, zise ea.

— Atunci eu sunt Titania... Nu-i aşa că sunt o regină a zânelor minunată, măi Fundulea? Şi cine-i gelosul Oberon?

— Îmi aduce aminte de tipul ăla din Hedda Gabiei[22], încoronat cu frunze de viță... da, da, cu frunze de viță, spuse Emily.

— Ce vă mai face iapa, domnule Tempest? Am auzit că şi-a scrântit un picior, zise George, neluând în seamă florile pe care le avea în păr.

— O, o să se facă bine în curând, mulțumesc!

— A, da... mi-a spus şi mie George, se băgă tatăl şi începu să îl țină de vorbă pe Leslie.

— Sunt în şah, George? întrebă Alice, întorcându-se la joc.

Încruntă din sprâncene şi cugetă cu voce tare:

— Ei, asta se repară imediat! Acum să te văd, amice! zise ea triumfătoare după ce-şi mută piesa.

El urmări jocul şi mută cu multă chibzuință. Alice se năpusti asupra lui şi, cu o săritură a calului, strigă:

— Şah!

— N-am fost atent... Ai câştigat, spuse el.

— Te-am bătut, băiete dragă! Şi să nu te mai dai mare cu vreo femeie! Ți-am dat pat... cu tot cu floricelele tale din păr!

George îşi duse mâna la cap, îşi plimbă degetele prin păr şi aruncă florile pe masă.

— N-o să vă vină să credeți! zise mama, intrând în cameră din căşărie.

— Ce? întrebarăm cu toții.

---

[21] *Personaj din piesa Visul unei nopți de vară de William Shakespeare (1564-1616). Din aceeaşi piesă sunt şi celelalte personaje menționate, Titania şi Oberon.*

[22] *Piesă de Henrik Ibsen (1828-1906).*

— Nickie Ben a mâncat pânza în care puneam să se scurgă caşul. Da, chiar aşa e! Când m-am dus s-o spăl, l-am găsit acolo pe Nickie Ben înfulecând şi ştergându-şi spuma de pe mustăţi.

George râse tare şi din toată inima. Râse până obosi. Lettie se uita şi se întreba când o să înceteze.

— Am stat şi m-am gândit, spuse el, înecându-se de râs, cum s-o simţi c-o juma' de metru de muselină care-i merge pe gâtlej în jos.

Râsul ăsta era foarte nepotrivit. George izbucni iar în hohote. Alice râse şi ea. Era uşor să o molipseşti şi să o faci să râdă. Apoi începu tatăl. Apăru Nickie Ben, păşind nemângâiat. Noi hohoteam toţi de râs şi râserăm aşa până ce grinzile începură să se clatine. Doar Lettie aştepta nerăbdătoare să se termine circul. George mătură masa cu mâinile şi floricelele împrăştiate căzură, rupte, pe podea.

— Vai, ce păcat! exclamă Lettie.

— Ce-i păcat? întrebă el, uitându-se înjur. A, florile tale? îţi pare rău după ele? Ai o inimă prea iubitoare! Nu-i aşa, Cyril?

— Întotdeauna a avut-o... pentru animalele fără grai şi pentru lucruri, am zis eu.

— Nu ţi-ai dori să fii un animăluţ fără grai, Georgie? îl întrebă Alice.

El zâmbi, dând la o parte piesele de şah.

— Mergem, dragul meu? îi spuse Lettie lui Leslie.

— Dacă eşti gata, răspunse el, ridicându-se în mare viteză.

— Sunt obosită, zise ea, tânguindu-se.

Leslie, plin de delicateţe, avea grijă să îi îndeplinească toate micile dorinţe.

— Am mers prea mult pe jos? o întrebă el.

— Nu, nu-i asta problema. Nu... Ghioceii şi omul ăla şi copiii... şi toate, ce mai încolo-ncoace! Mă simt cam sleită de puteri.

Le sărută pe Alice, pe Emily şi pe mama.

— Noapte bună, Alice, zise ea. Nu-i numai vina mea că suntem străine. Să ştii... Zău, eu sunt aceeaşi... Crede-mă pe cuvânt! Numai că tu îți închipui tot felul de chestii şi atunci ce pot face eu?

Lettie îi spuse la revedere lui George şi se uită la el printre lacrimi tremurătoare, pe care abia reuşise să şi le stăpânească.

George era oarecum emoționat de victoria pe care o repurtase asupra lui Lettie. Ea plecase acasă cu lacrimi în ochi, lacrimi neştiute de iubitul ei. La fermă George râdea cu Alice.

Noi o duserăm pe Alice acasă, la Eberwich. „Ca o maimuțică dată dracului, care atârnă, bălăbănindu-se, de două crengi”, după cum spusese ea însăşi când noi doi o ridicam şi o luam pe sus. Am râs şi am spus multe lucruri fără noimă. George vru să o sărute la despărțire, dar ea îi atinse uşor bărbia cu degetele şi îi spuse cum îi spui unui canar:

— Dulce băiat!

Apoi râse, scoțând un pic limba printre dinți, şi fugi în casă.

— E-o drăcoaică de fată, zise George.

O pornirăm spre casă pe un drum mai lung, pe la Greymede, şi trecurăm pe lângă şcolile întunecate.

— Hai să mergem la Ram Inn ca s-o vedem pe vară-mea, Meg, zise el.

Era zece şi jumătate când am trecut drumul şi am intrat pe poteca presărată cu nisip a micului han. Fusese o fermă grozavă pe vremea unchiu-lui tatălui lui George, dar de când murise el, se cam dusese de râpă sub conducerea văduvei şi

a unui om bun la toate. Bătrâna mătuşă a tatălui lui George era sprijinită şi la propriu, şi la figurat de o strănepoată minunată. Rudele apropiate ale lui Meg erau toate în California, aşa că ea, o fată drăguță şi încântătoare, de douăzeci şi patru de ani, stătea cu bunica.

Tocmai când călcam noi pe nisipul de pe cărare, ce ne scârțâia sub tălpi, de după bar apăru părul roşcat al lui Bill.

— Bună sară. Duceți-vă, nu s-a culcat încă, spuse Bill când îl recunoscu pe George.

Ne duserăm şi apăsarăm pe clanța uşii de la bucătărie. Mătuşa cea bătrână stătea în fotoliul ei mic, cu spătar rotunjit, şi îşi sorbea băuturica de dinainte de culcare.

— Ei, George, băiete! strigă ea pe un ton plângăreț. Nu spusăşi şi tu că vii! Venişi pentru ceva, aşa-i? Că altfel... doar nu venişi să mă vezi pă mine.

— Nu, zise el. Venii doar să te văd pă mata, dă ce să vin dă altceva? Da' Meg unde-i?

— Aha, pă mine venişi să mă vezi? Aşa zici? Unde-i Meg? Da' tânăru' ăsta cine-i?

George mă prezentă cu toată ceremoniozitatea şi eu strânsei mâna rece, umedă şi încordată a bătrânei doamne.

— Da' gingaş mai eşti! zise ea, scuturându-şi tristă boneta cu muşcate stacojii. Hai acuma şi şezi colea jos, nu mai sta ca pă ghimpi!

M-am aşezat pe canapea, pe pernele înfățate într-un material cu carouri albastre şi roşii. În cameră era foarte cald şi eu nu mă simțeam deloc în largul meu. Bătrâna căzuse în visare, cu privirile pironite în gol. Era o babă cu trăsături urâte, fără sâni, îmbrăcată într-o armură neagră şi groasă, ca de stofă, şi purta în dantela de la gât o broşa imensă, răsucită, din aur.

Deasupra capetelor noastre se auziră nişte paşi grei şi repezi.

— Vine-acu', zise bătrâna, trezindu-se din apatia în care căzuse.

Paşii veniră pe scări în jos repede, iar apoi, când ocoliră treptele, deveniră mai grijulii. Meg apăru în uşă. Se holbă la noi mirată şi zise:

— A, mi se păru mie c-auzii pă cineva, da' n-aş fi zis că tu erai.

Obrajii ei lucioşi ca mătasea prinseră şi mai multă culoare, iar ea zâmbi în felul ei deschis, sincer. Nu cred că am văzut vreodată o femeie care să aibă mai mult farmec fizic. Fiecare formă şi fiecare mişcare a ei stârneau o fascinație voluptuoasă. Nu ascultai niciodată cuvintele care veneau de pe buzele ei. Urmăreai doar mişcarea acelor fructe pârguite.

— Dă-le un pic dă whisky, Meg... Mai ai un pic, nu?

Eu am refuzat cu hotărâre, dar nu am avut nici o şansă.

— Nu, nici vorbă! zise ritos bătrâna doamnă.

Să n-auz că zici nu. Ți-ar plăcea ceva fierbinte?

Zi şi s-a făcut.

Eu n-am zis nimic.

— Atuncea dă-i vin d-ăla roşu, porunci gazda mea. Deşi nu prea poți să te culci numa' c-un pahar dă vin roşu-n burtă.

Şi vin roşu îmi dădu.

Meg ieşi din nou, ca să închidă. Mătuşa oftă o dată şi încă o dată – pare-se numai din cauza whisky-ului.

— Bine că venişi să mă vezi acu', zise ea gemând, că dac-oi mai veni, n-o să mă mai găseşti.

Nu... nu... io mă duc şi numa' boneta asta o să rămâie după mine.

Dădu din cap, mişcându-şi edificiul ăla cu muşcate, iar eu am început să mă întreb ce soartă diabolică îl lăsase acolo, neatins.

— Şi n-am încotro, tre' să spui c-o să fiu tare mulțumită că mă duc, zise ea după ce mai oftă de câteva ori.

Această oboseală a cărnii nu putea să nu te mişte. Totuşi crudul adevăr este că bătrâna stătea agățată de viață ca un păduche de spinarea unui porc. Aşa, pe patul de moarte, cum era, spuse de abia auzit, dar autoritar, că e „un pic mai bine... un pic mai bine. Mâine-o să mă scol".

— M-aş fi dus io mai dămult, continuă ea, dă n-ar fi fost fata asta, da-i-ar Dumnezeu sănătate!

Nu-mi vine s-o las şi să mă duc. Hai, bea, băiete, bea până la fund... doar eşti tânăr. Văz că nu-ți mai pusăşi nici un degetar.

Preferam să beau whisky decât vinul ăla care mă pişcă la limbă.

— Of, zise iar mătuşa, nu poci pleca-n pace până n-o văz aşezată la casa ei... şi parc-o mănâncă să tot aleagă! Numa' c-atunci când vine omu' care trebuie, nu se pricepe dăloc s-o ceară.

Bătrâna trase aer pe nas şi se întoarse, plină de dispreț, la paharul ei. George zâmbi. Părea că îşi dă seama unde bate bătrâna. Luă o înghițitură de whisky şi în gât i se auzi un hârâit. Sunetul o cam scoase din sărite pe bătrâna doamnă.

— Poate că ți-o fi frică dă ceva, spuse ea.

N-avusăşi niciodată nici un pic dă curaj în tine.

Mătuşa se întoarse din nou la pahar, trăgând aer pe nas. George se încruntă supărat, îşi mai puse jumătate de pahar şi bău din nou.

— Pun pariu că-n viața ta n-ai sărutat ca lumea o fată, reluă bătrâna, turnându-şi ultimii stropi de grog cald pe gâtul cu pielea zbârcită.

În momentul ăsta Meg apăru pe coridor.

— Hai, bunico! spuse ea. E timpul să te duci la culcare... Haide, vino!

— Da' stai oleacă şi tu colea jos şi bea un păhărel cu noi! Nu vine lumea p-acilea-n fiecare seară.

— Nu, hai să te duc la culcare... îs sigură că tare somn trebuie să-ţi mai fie.

— Da' stai oleacă şi tu colea jos şi pune-ţi un strop dă vin. Hai, nu te mai codi atâta!

Meg mai aduse nişte pahare şi o carafă. Eu îi făcui loc între mine şi George. Am băut cu toţii vin. Meg, naivă şi neştiutoare, ne servea cu mare plăcere. Când râdea, obrajii îi străluceau ca sati-nul, asta dacă nu cumva gropiţele îi făceau pielea să se închidă la culoare. Gâtul ei suav, de culoarea cafelei cu lapte, era fermecător în goliciunea lui. Când George o întrebă ceva, Meg se întoarse brusc spre el şi aşa se treziră amândoi cu obrajii aproape lipiţi unul de altul. El o sărută şi când ea tresări şi se trase înapoi, sări şi o sărută iar cu foc pe gât.

— Li... ru... li... ru... li... ru... li... ru! Strigă încântată bătrâna, strângând în mână paharul ei de vin. Haideţi... Hai să ciocnim! strigă ea.

Hai, cu toţii... să ciocnim în sănătatea lui!

Ciocnirăm toţi patru şi apoi băurăm. George îşi turnă vin într-un pahar mare, cu fundul gros, şi îl dădu peste cap. Începea să se încălzească şi toată energia şi patima lui, care în mod normal erau sufocate de precauţie şi instinctul de autoapărare, izbucniră.

— Uite, mătuşă! zise el, ridicându-şi paharul. Să bem pentru ce vrei mata... Ştii mata bine ce!

— Ştiam io c-ai vlagă-n tine, la fel ca ăilalţii! strigă bătrâna. Nu-ţi trebuia dăcât s-o scoţi la iveală. Acu' îmi place. Hai să batem palma! Sus paharu' toată lumea!

— Să batem palma, zise el înainte de a duce paharul la gură.

— Pentru ce să batem palma? întrebă Meg.

Bătrâna doamnă râse tare şi îi făcu cu ochiul lui George, care, cu buzele umede de vin, se sculă în picioare şi o sărută pe Meg ca lumea, zicând:

— Uite, pentru asta... ca s-o pecetluim.

Meg, jenată, se şterse pe faţă cu şorţul ei mare.

— Nu vii, bunico? o rugă ea.

— Aha, vrea să mă ducă d-acilea... Tu ce zici, George? E şmecheră, nu?

— Nu te duce, tuşică, nu pleca d-acilea, că nu-i nici o grabă!

— Pfui... ptiu! zise bătrâna doamnă, pufnind zgomotos pe nări. Nu prea te duce capu' şi io nu mă-nşel dăloc. Adu o lumânare, Meg, că io-s gata.

Meg veni cu un sfeşnic de alamă, pe care îl ţinea în dormitor. Bill aduse banii într-o cutie de tablă şi i-o puse în mână bătrânei doamne.

— Acu' du-te şi tu dă te culcă, băiete, îi spuse ea servitorului cu faţa urâtă şi zbârcită, care stătea într-un colţ şi îşi scotea ghetele.

— Hai, vino şi pupă-mă, că mă duc să mă culc, George, spuse bătrâna şi, zicând asta, îi şopti ceva la ureche, la care el râse din toată inima.

Femeia turnă un pic de whisky în paharul ei şi îl chemă pe servitor să îl bea. Apoi, sculându-se cu greu, se sprijini de Meg şi porni să urce scările. Fusese o femeie solidă, se vedea bine, dar acum silueta ei deformată, cu spatele încovoiat, arăta ca vai de lume pe lângă formele pline ale lui Meg. Le auzirăm cum urcă scările încet, anevoie. George stătea aşa, trăgându-se de mustaţă şi zâmbind cu jumătate de gură. În ochi i se vedea acea lumină copilărească, deosebită, care îi apărea în priviri ori de câte ori trăia nişte senzaţii noi şi neclare. Apoi îşi mai turnă nişte whisky.

— Îţi zic s-o iei mai cu măsură, îl admonestai eu.

— Da' pentru ce, mă rog? întrebă el, alintându-se ca un copil răsfăţat şi râzând.

Bill, care stătuse câtva timp şi se uitase la o gaură din ciorap, îşi goli paharul şi, spunând trist „Noapte bună", o porni în sus, pe scările care îi scârţâiau sub paşi.

Nu trecu mult şi cobori şi Meg. Eu m-am ridicat şi am spus că trebuie să mergem.

— Vin acuşi să-ncui uşa după voi, zise ea şi rămase în picioare, aşteptând stingherită.

George se sculă. Se prinse de marginea mesei ca să nu cadă şi, după ce îşi găsi echilibrul, spuse, cu ochii pironiţi asupra lui Meg, dând din cap către ea:

— Hei! Vino-ncoa', că vreau să-ţi spui ceva.

Meg se uită la el, pe jumătate zâmbind şi pe jumătate întrebându-se neîncrezătoare ce o fi vrând. George o luă în braţe şi, uitându-i-se adânc în ochi, cu obrazul aproape lipit de al ei, îi spuse:

— Hai să ne pupăm.

Nerezistându-i, fata se lăsă pradă gurii lui, uitându-se aprins la el cu ochii ei căprui şi strălucitori. George o sărută şi o strânse tare în braţe.

— O să mă-nsor cu tine, zise el.

— Mai spune-mi! îi răspunse ea cu glas dulce, pe jumătate bucurându-se şi pe jumătate îndoindu-se de vorbele lui.

— O să mă-nsor şi gata, repetă el, strângând-o şi mai tare în braţe.

Eu am pornit-o pe coridor şi am rămas în pragul uşii deschise, uitându-mă departe în noapte. Mi s-a părut că a trecut mult timp aşa. Apoi am auzit din capul scărilor vocea piţigăiată a bătrânei:

— Meg! Meg! Acu' trimite-l acasă şi vino-ncoa'!

Haide odată!

În liniştea care se aşternu se auzi un murmur de glasuri şi pe urmă cei doi ieşiră şi ei pe coridor.

— Noapte bună, băiete, şi noroc să-ţi dea Dumnezeu! strigă vocea fantomatică din partea de sus a scărilor.

Cam în grabă, George îşi sărută logodnica de noapte bună în pragul uşii.

— Noapte bună, îi răspunse ea dulce, urmărindu-l cu privirea cum pleacă.

După asta auzirăm zgomotul făcut de ivărele grele.

— Ştii... începu el, încercând să-şi dreagă glasul.

Avea gâtul uscat şi vocea i se frânse de emoţie, încercă din nou:

— Ştii... e... e nemaipomenită!

Nu i-am răspuns, dar George nici nu băgă de seamă.

— Ei, fir-ar să fie! izbucni el. De ce-oi fi lăsat-o să plece?

Am mers un timp în tăcere. Agitaţia şi emoţia lui se mai domoliră un pic.

— Aşa se leagănă... şi-are nişte forme unduitoare... Când te uiţi la ea, îţi dai seama... ştii tu.

Bănuiesc că ştiam, dar nu avea rost să spun.

— Ştii... dacă vreodată, noaptea, visez... vreo femeie... ştii... întotdeauna numai Meg mi-apare-n vis. Pare aşa de blândă şi-şi unduieşte trupul...

Încetul cu încetul, începu să-şi târâie picioarele. Când am ajuns la locul unde linia ferată de la mină se întretaie cu şoseaua, George se împie-dică, mai-mai să cadă în nas, dar izbuti să se ţină pe picioare. Eu l-am prins de braţ.

— Doamne Dumnezeule, Cyril, oare-s beat? mă întrebă el.

— Nu chiar, i-am răspuns eu.

— Nu, bâigui el, nu se poate să fiu chiar beat.

Dar prinse din nou să-şi târâie picioarele şi Începu să se clatine dintr-o parte într-alta. L-am apucat de braţ. George

mormăi ceva furios şi apoi, potolindu-se din nou, bâigui, articulând neglijent cuvintele:

— Păi... simt că pic dă somn.

Ne-am târât, împleticit şi împiedicat, de-a lungul drumului neumblat şi învăluit în tăcere şi prin întunecimea zgrunţuroasă a pădurii. George era greoi şi nu prea puteam să-l fac să o ţină într-o anumită direcţie. Când ajunserăm în sfârşit la pârâu, o pornirăm, plici, plici, direct prin apă. L-am îndemnat să meargă drept, fără zgomot, prin curte. Se strădui din răsputeri să facă aşa cum i-am spus şi intrarăm amândoi destul de pe tăcute în fermă. George se trânti cât era de greu pe canapea şi, aplecându-se, începu să îşi desfacă jambierele. Adormi bâjbâind cu degetele pe ele. Mă temeam că o să cadă în cap. I-am scos eu jambierele, ghetele ude şi gulerul. Apoi, tocmai când îl împingeam şi îl zgâlţâiam ca să îl trezesc şi să îi pot scoate haina, am auzit un scârţâit pe scări şi mi-a îngheţat inima în mine, căci credeam că e maică-sa. Dar era Emily, în cămaşa ei de noapte albă şi lungă. Se uită la noi cu nişte ochi mari, negri, în care se citea spaima, şi spuse şoptit:

— Ce s-a întâmplat?

Am dat din cap şi m-am uitat la George. Capul îi căzuse din nou pe piept.

— E rănit? întrebă tânăra cu un glas în care se simţea teama de primejdie.

El înălţă capul şi se uită la ea cu ochi grei, furioşi.

— George! se răsti ea, uimită şi înfricoşată.

Ochii lui păreau că se micşorează răutăcios.

— E beat? şopti ea, ferindu-se şi uitându-se la mine. Tu l-ai îmbătat, aşa-i?

Am dat din cap că da. Eram şi eu furios.

— Of, Doamne, dacă so scoală mama? Trebuie să-l pun în pat. Cum Dumnezeu ai putut să faci una ca asta?

Şoaptele astea şuierătoare îl scoaseră din sărite pe George, dar şi pe mine. Am început să-l trag de haină. George mârâi ceva nedesluşit printre dinţi şi înjură. Lui Emily i se opri răsuflarea. El se uită la ea cu asprime. Îmi era teamă că o să se trezească şi o să îl apuce furia.

— Du-te sus! i-am şoptit lui Emily.

Ea dădu din cap că nu. Îl vedeam cât de greu respiră şi cum i se umflă venele de la gât. Eram furios fiindcă Emily nu mă asculta.

— Pleacă odată! îi spusei eu înverşunat.

Emily plecă, încă neconvinsă şi uitându-se în urmă.

Îi scosesem amicului haina şi vesta, aşa că l-am lăsat să cadă din nou în nesimțire, timp în care mi-am scos şi eu ghetele. Apoi l-am ridicat în picioare şi, mergând în spatele lui, l-am împins încet pe scări în sus. Am aprins o lumânare în dormitorul lui. Din celelalte camere nu se auzea nici un zgomot, aşa că l-am dezbrăcat şi până la urmă l-am băgat cumva în pat. L-am acoperit şi am pus peste el pielea de viţel, fiindcă era o noapte rece. Aproape imediat începu să respire greu. L-am întors pe o parte şi i-am pus o pernă sub cap, ca să se simtă bine. Aşa adormit, părea un băiat obosit.

Acuma, că mă ştiam singur, stăteam liniştit şi mă uitam în jur. Stâlpii sculptați, de mahon negru, se ridicau până la acoperişul scund. Lângă pat era un scaun şi lângă fereastră un scrin mic, galben. Asta era toată mobila de-acolo, în afară de pielea de viţel de pe podea. În sertare am observat o carte. Era un exemplar din Omar Khayyam, pe care i-l dăduse Lettie în perioada când era înnebunită după Khayyam, o carte de un şiling cu ilustrații colorate.

M-am mai uitat o dată la el şi am stins lumâ-narea. Pe când mă furişam pe palier, Emily trăgea cu ochiul din camera ei.

— E-n pat? întrebă ea în şoaptă.

Am dat din cap că da şi am spus noapte bună pe şoptite. Pe urmă am plecat spre casă, abia târându-mă.

După seara petrecută la fermă Lettie şi Leslie se apropiară şi mai mult. Se cufundară fără vreo noimă în vâltoarea micuță a iubirii, înghiontindu-se şi trăgându-se unul spre celălalt, apoi despărțindu-se şi luând-o de la capăt. El era nemulțumit şi se străduia din toate puterile să o aducă aproape de el, să o simtă supusă. Puțin câte puțin, ea îi cedă şi i se supuse. Înfăşură în jurul lor perdeaua plăcută a prezentului şi statură aşa, ca nişte copii care jucau un joc pe după draperiile unui pat vechi de când lumea. Înlătură toate priveliştile îndepărtate, întocmai cum un arab îşi desface cortul şi cucereşte misterul şi întinderea deşertului. Aşa că trăia veselă într-un cort mititel al plăcerilor şi capriciilor prezentului.

Din când în când – dar numai din când în când – trăgea cu ochiul din cortul ei ca să vadă ce se mai întâmplă pe afară. Apoi se cufunda în cărți şi nimic nu o mai putea scoate de acolo. Sau stătea în camera ei şi se uita pe fereastră ore în şir. Se plângea de dureri de cap. Mama zicea că-i vin de la ficat. El, supărat ca un copil răsfățat căruia nu i s-a făcut pe plac, spunea că erau toane şi îndărătnicie.

Capitolul II
Primăvară înnegurată

Odată cu primăvara veniră şi necazurile. Familia Saxton spuse că iepurii le făceau viața un iad. Brusc, într-un acces de disperare, tatăl îşi cumpără o puşcă. Deşi ştia că nobilul cavaler n-ar fi acceptat nici o clipă să îi fie împuşcați iepurii, mana aia cerească, totuşi domnul Saxton ieşi în prima dimineață mai rece şi făcu mare tărăboi. La început se mulțumi să-i sperie pe urecheați şi să-l scoată pe Annable

din bârlog. Apoi, mânjit de sânge din cauza puştii pe care o folosise, dădu iama în animalele cu blană şi aduse acasă vreo opt sau nouă perechi.

George a fost întru totul de acord cu această măsură. Chiar se bucură. Totuşi el, personal, nu îndrăznise niciodată să înceapă aşa ceva sau să îl îndemne pe taică-său la una ca asta. Prezise că or să aibă necazuri şi probabil or să piardă ferma. Îl deranja oarecum gândul că vor trebui să caute alt loc unde să se aşeze, dar amână să se gândească la ziua cea rea până când i-o veni timpul.

O vendetta prinse contur între cei de la Strelley Mill şi paznic, Annable. Acesta din urmă îşi iubea iepurii.

— Auzi colo, să le zică pacoste! spuse el. Io ştiu numa' un fel dă pacoste... ăia dă vorbesc.

Aşa că se puse să le dejoace planurile şi să îi hărţuiască pe cei care omorau iepuri.

Cam pe vremea asta începusem eu să-mi cultiv prietenia cu paznicul. Toată lumea îl ura. Pentru cei din sate era ca un diavol al pădurii. Nişte mineri juraseră să se răzbune pe el pentru că îi băgase în puşcărie. Dar pentru mine omul ăsta reprezenta o mare atracţie. Fizicul lui splendid, marea lui vigoare şi vitalitate, chipul negricios şi întunecat – toate mă atrăgeau.

Era omul unei singure idei şi anume că toată civilizaţia era ciuperca vopsită a putreziciunii. Detesta orice semn de cultură. I-am câştigat respectul într-o după-amiază, când m-a găsit în pădurea care era proprietatea stăpânului lui, urmărind cu atenţie nişte viermi într-un iepure mort. Chestia asta ne-a făcut să discutăm despre viaţă. Era un materialist convins. Sfida religia şi tot ce ţinea de misticism. Îşi petrecea vremea dormind, construind capcane complicate pentru nevăstuici şi oameni, asamblând o puşcă sau, ca pădurar amator, tăind lemne, despicându-le în buşteni care să fie folosiţi la conac şi plantând copaci tineri. Când se lăsa

purtat de gânduri, reflecta la degradarea omenirii, la căderea rasei umane în prostie, slăbiciune şi putreziciune. Mottoul lui era „Fii un animal cumsecade, credincios instinctului tău animalic”. Toate astea îl făceau să fie foarte nefericit în adâncul sufletului şi omul ăsta mă stimula şi pe mine să mă simt nenorocit. Cred că această putere de a-şi comunica nefericirea l-a făcut să mă îndrăgească întrucâtva. Se purta cu mine cum se poartă un tată afectuos cu fiul lui plăpând. Am observat că îi plăcea să îşi pună mâna pe umărul sau pe genunchiul meu când discutam. Cu toate astea, îmi punea întrebări, îşi ţinea minte gândurile ca să mi le comunice şi se încredea în cunoştinţele mele, ca orice tovarăş.

Într-o seară, pe la începutul lui aprilie, m-am dus în pădurea de la carieră ca să-l caut pe Annable. Dar nu l-am găsit în pădure. Aşa că am trecut de terenurile necultivate şi am mers de-a lungul zidului vechi şi roşu al grădinii de zarzavaturi, apoi de-a lungul drumului principal, până la biserica în ruine, care se afla sus, pe un mal de pe marginea drumului, exact unde copacii formează un tunel în care închid bezna şi întune-cimea ce speria călătorii la amiază. Copacii măreţi de pe maluri se îndoaie brusc peste tot şi peste toate în acest punct al drumului şerpuitor şi biserica de la conac putrezeşte în întuneric, neagră şi melancolică, deasupra călătorului, care se ghemuieşte, speriat că i-ar putea cădea în cap.

Cărarea acoperită cu iarbă ce duce spre cimi-tirul din curtea bisericii era încă plină de frunze fleşcăite. Biserica era părăsită. Când m-am apropiat, o bufniţă ieşi, parcă plutind uşor, din turnul negru. Iarba crescuse peste prag, acoperindu-l. Am deschis uşa, împingând-o şi hârşâind o grămadă de tencuială căzută şi gunoi, şi am intrat în biserică. În lumina amurgului stranele stăteau într-o rână, într-o dezordine fantomatică. Cărţile de rugăciuni, trase de

pe polițele lor şi împrăştiate pe podea, în praf şi moloz, fuseseră sfâşiate de şoareci şi păsări. Păsările zburătăceau în bezna de sub acoperiş. M-am uitat în sus. În boltitura turnului văzui atârnând un clopot. M-am aplecat şi am luat de jos o bucată de tencuială din grămada amestecată de pene, cuiburi stricate şi rămăşiţe de păsări moarte. Aruncai în sus, în bolta de deasupra, bucăţile de tencuială, până când una dintre ele nimeri clopotul, care făcu să răsune dojana lui plăpândă şi slabă. Se auzea foşnetul aripilor de păsări, ce aduceau cu nişte spirite. Am făcut iar clopotul să sune. Nişte făpturi întunecate se mişcară pe deasupra, scoţând strigăte de alarmă, şi ceva greu căzu pe podea. Mă trecură fiorii în biserica aia întunecată şi urât mirositoare şi mă pornii în grabă să ies la lumină. Când am dat cu ochii de cerul de deasupra mea, care tremura sub ultimele străluciri de cristal şi sub roşul cel mai intens al apusului de soare de după trunchiurile de tise, mi-am împreunat mâinile uşurat. Am înghiţit aerul proaspăt, lucind de cântecul mierlelor şi al sturzilor, ce viersuiau de mama focului.

O pornii aiurea spre pietrele de mormânt ale unor oameni care fuseseră cineva la vremea lor, pietre ce se înclinaseră şi acum priveau la cona-cul de dedesubt, unde ferestrele măreţe aruncau o lumină galbenă spre curtea acoperită cu dale de piatră şi spre iazul cel mititel. Nişte scări de piatră coborau din cimitir spre curte printre balustrade de piatră cu coloane cenuşii şi ciupite de vărsat, dar care încă se mai bombau cu graţie şi demnitate, acoperite de licheni. Scările erau pline de iederă şi trandafiri cățărători şi nu puteai urca pe ele. Ferigile se lăfăiau pe locul întins şi pătrat, la jumătatea distanţei de unde coteau scările şi unde puteai să poposeşti.

Un păun speriat veni fâlfâind din aripi din spatele conacului şi se urcă pe terasele care duceau la cimitirul din curtea bisericii. Apoi pe lespezile de piatră se auziră nişte

paşi grei. Era paznicul. Fluierai melodia prin care mă recunoştea şi omul îşi croi drum pe scări în sus, printre afurisitele de tufe de trandafiri. Păunul fâlfâi din aripi în spatele meu şi se aşează pe gâtul unui înger bătrân, cocârjat, necioplit şi întunecat, un înger care de mult nu mai bocea după Lucy, cea pe care o pierduse, şi murise şi el. Pasărea îşi îndoi gâtul voluptuos şi se uită în jur. Apoi îşi înălță capul şi țipă. Țipătul ei străpunse refugiul întunecat al amurgului. Iarba veche şi cenuşie păru că se agită, iar eu aş fi zis că florile de ciuboțica-cucului şi violetele de sub ea se trezeau şi începeau să tremure de frică.

Paznicul se uită la mine şi zâmbi. Făcu semn cu capul către păun şi zise:

— Uită-te la afurisitu' ăla!

Pasărea îşi înălță din nou capul împodobit cu creastă şi scoase un țipăt, răsucindu-se în acelaşi timp cu stângăcie pe picioarele ei urâte, în aşa fel încât ne arătă toată bogăția cozii, care străluci ca un râu de stele colorate peste obrajii supți ai îngerului.

— Prost fudul! Uită-te la el! Stă cocoțat pe un înger ca şi cum ar fi un piedestal pentru deşertăciune. Ăsta-i sufletu' muierii... ori îi dracu' gol.

Paznicul nu spuse nimic un timp şi amândoi ne uitarăm la pasărea măreață, care se mişca destul de neliniştită prin fața noastră în lumina înserării.

— Ăsta-i chiar sufletul unei doamne, zise apoi el, sufletul ei, fără doar şi poate. Lua-l-ar dracu' de păun! Să se cațăre pe îngeru' ăla vechi! Tare-aş vrea să-i sucesc gâtu'!

Pasărea țipă din nou şi, greoaie, se mişcă de pe un picior pe altul. Părea că îşi întinde ciocul spre noi în bătaie de joc. Annable luă de jos o bucată de pământ cu iarbă şi o aruncă spre păun, zicând:

— Pleacă d-acilea, drac împielițat ce eşti, cu țipătu' tău cu tot! Doamne sfinte! râse el apoi.

Tre' să fie o grămadă dă morți dă se răsucesc acilea, dădăsubt, când aud ciorovăiala asta, adăugă, călcând pe un mormânt.

Smulse cu piciorul altă bucată de pământ cu iarbă şi o aruncă iar după pasărea aia mare. Păunul plecă în jos, spre terase, fâlfâind din aripi şi zburând peste morminte.

— Ia uite colea! exclamă paznicul. Nenorocitu' dracului s-a găinățat pă înger. Ce-ți spusăi?

Muiere din cap până-n picioare. Numa' deşertăciune, țipete şi murdărie.

Se aşează pe un cavou şi îşi aprinse pipa. Dar nu apucă să fumeze nici două minute, că i se şi stinse. Nu îl mai văzusem cuprins de nelinişte.

— Biserica e toată o ruină, am început eu. Bănuiesc că aşa o s-ajungă totul nu peste multă vreme... cu păuni care bântuie prin cimitire.

— Da, mormăi el, neluându-mă în seamă.

— Piatra asta e rece, am mai zis eu, ridicându-mă.

Se sculă şi el şi îşi întinse brațele, ca şi cum ar fi fost obosit. Era deja întuneric bine. Noroc că luna era în creştere şi stătea aplecată într-o rână spre răsărit.

— E o noapte tare frumoasă, am reluat eu. Nu simți miros de violete?

— Da! Luna-i ca o muiere borțoasă. Mă-ntreb ce i-o fi băgat timpu-n pântec.

— Tu nu te-aştepți la nimic care să te facă să sari în sus de bucurie, nu-i aşa? l-am întrebat.

— Să săr în sus de bucurie! Nu... de ce-aş sări? Că văd locu' ăsta prăpădit... cum se duce pă apa sâmbetii...? O, Doamne sfinte! Io-s ca o casă bună şi frumoasă, cu tot dichisu', şi ea se duce dracului iar, fin'că n-are cin' să stea-n ea.

— De ce... Ce s-a-ntâmplat? Zi! El râse cu amărăciune şi spuse:

— Vino şi stai jos un pic.

Mă duse la un loc de lângă uşa de la miază-noapte, foarte întunecat şi cufundat în tăcere, între două bănci. Ne aşezarăm acolo, iar el îşi puse cu grijă puşca alături. Rămase ca o stană de piatră, cufundat în gânduri.

— Ce s-a-ntâmplat? zise în cele din urmă. Păi, o să-ți spun. M-am dus la Cambridge. Tata era mare negustor de vite... a murit falit când eu eram încă la colegiu. N-am ajuns să-mi iau niciodată diploma. M-au convins să mă fac popă şi popă m-am făcut. M-am dus ca diacon într-un sătuc din Leicestershire... un loc drăguț, nu cu mulți oameni, cu o biserică mare şi veche şi o casă parohială care avea de toate. N-aveam prea multă treabă de făcut şi parohul, băiat de conte, era generos. Mi-a împrumutat un cal şi voia să vânez în rând cu ceilalți. Dimineața, când iarba e udă, mă gândesc întotdeauna la satul ăla cu miros de caprifoi. Era minunat şi eu mă distram şi făceam şi treabă ca lumea la parohie. Cred că eram destul de bun. O verişoară de-a parohului venea de obicei pe-acolo când era sezonul de vânătoare... O oarecare lady Crystabel. Era de viță nobilă după taică-său. În al doilea an de când eram eu acolo a venit în iunie. Nu era prea multă lume, aşa că de obicei vorbea cu mine... Pe vremea aia citeam şi eu... şi ea făcea pe copila şi pe neştiutoarea şi mă punea să-i spun tot felul de lucruri şi să vorbesc cu ea şi mie-mi plăcea la culme. Trebuia să jucăm tenis împreună, să călărim împreună şi eu trebuia s-o duc cu barca pe râu în jos. Zicea că nu ne vede nimeni şi că putem să facem ce vrem. M-a pus să port flanele şi haine moi. Era o fată minunată, sinceră şi fără pretenții. Ce mai, era nemaipomenită! Aşa credeam eu. A stat acolo toată vara. O întâlneam în grădină dimineața devreme, când mă-ntorceam după ce înotasem în râu... era curat şi-l adânciseră special pentru asta... şi ea se înroşea toată şi mă făcea să mă plimb cu ea. Îmi aduc aminte că stăteam gol

puşcă şi mă uscam pe mal, unde putea foarte bine să mă vadă... Eram nebun după ea... şi ea era şi mai nebună după mine. Ne-am dus odată să vedem nişte peşteri din Derbyshire şi ea o lua razna şi se depărta de grup şi umbla aşa, aiurea, şi-am jucat un fel de de-a v-aţi ascunselea cu toţi ceilalţi. Ei au crezut că am plecat şi s-au dus şi-au încuiat uşa. Atunci s-a prefăcut că-i e frică şi s-a prins de mine şi-a zis că acum ce-or să creadă ceilalţi şi şi-a ascuns faţa în haina mea. Am luat-o şi-am sărutat-o şi i-am făcut curte în toată regula. După aia am aflat... de fapt ea mi-a spus... că-i venise ideea dintr-un roman franţuzesc de doi bani, unul cu povestea tânărului sărac. Şi eu eram tânărul sărac. Ne-am căsătorit. Am trăit sub oblăduirea ei şi ne-am dus să stăm la ea la conac. Nu mă scăpa din ochi. Doamne Dumnezeule, eram îndrăgostiţi lulea unul de celălalt! Şi-i plăcea să se uite la mine din punct de vedere estetic. Pentru ea eram ca statuile greceşti, pe cuvânt de onoare! Croton, Hercule şi mai ştiu eu cine! O ţinea întruna pe-a ei... şi eu am lăsat-o să facă orice vrea cu mine. Pe urmă, încetul cu încetul, s-a plictisit... I-au trebuit trei ani ca să se sature de mine. Şi eram bine făcut pe vremea aia... ca şi-acuma, de fapt.

Îşi întinse braţul spre mine şi îmi spuse să pun mâna să văd ce muşchi are. Mâneca aproape-i crăpa pe carnea lui tare.

— O, mai zise el, nici nu ştii ce-nseamnă să fii mândru că ai un trup ca al meu! Dar ea nu voia să aibă copii... nu, nu voia... Zicea că nu-ndrăzneşte. De aici au pornit la început neînţelegerile. Dar s-a răcit faţă de mine şi dacă nu ştii ce-nseamnă să fii mândru de trupul tău, aşa cum eram eu de al meu, n-o să-nţelegi niciodată cât de umilit am fost. Am încercat să ripostez... Ea părea pur şi simplu uluită de obrăznicia mea. N-am fost nici-odată-n stare să uit cât de uluită era. A-nceput să arate că pentru ea numai spiritul

contează. A pus mâna pe ea un poet şi femeia mea a-nceput să se dea-n vânt după Burne-Jones... sau Waterhouse...[23] da, Waterhouse era... ea semăna mult cu una dintre femeile lui... Lady of Shalott[24], cred că de asta era vorba. În orice caz, punea preţ numai pe spirit, iar eu eram animalul ei... son animal... son boeuf. Am suportat treaba asta mai mult de un an. După aia am făcut rost de nişte haine de servitor şi-am plecat. Am fost văzut în Franța... pe urmă în Australia... deşi n-am plecat din Anglia. S-a presupus că am murit în pustietate. Ea s-a măritat cu unu' tânăr. Apoi s-a dovedit că murisem şi am citit cu ochii mei un mic ferpar despre mine într-un ziar pentru femei la care era ea abonată. L-a scris cu mâna ei... ca un avertisment pentru alte tinere doamne de familie bună – să nu se lase seduse de tineri săraci şi care ştiu să inspire încredere. Acum e moartă. Au ziarul... ziarul ei... acolo, în bucătărie, şi-i plin de poze, chiar şi-o poză veche de-a mea... „O mezalianță nefericită." Cumva simt că sunt şi eu sfârşit. Credeam că-s om în toată firea, da' uite că simt aceeaşi durere pe care am simțit-o când aveam douăzeci şi şase de ani şi vorbesc ca atunci. Mai e un lucru. Am copii şi sunt de soi tare bun, cum nu mai sunt alții. Înainte de toate, am fost un animal bun de prăsilă şi am copii. Stătea şi se uita în sus, la luna cea mare care se plimba printre crengile întunecate ale tisei.

— Deci e moartă... Bietul tău păun! Îngăimai eu.

Se sculă, uitându-se întruna la cer, şi se întinse din nou. Cu silueta lui masivă şi întunecată învăluită în lumina lunii şi cu brațele întinse, era impresionant.

---

[23] *John William Waterhouse (1849-1917), pictor prerafaelit englez, autor a trei tablouri care o au ca eroină pe Lady of Shalott.*

[24] *Eroină a poemului omonim de Alfred Tennyson (1809-1892), poet victorian englez.*

— Bănuiesc că n-a fost numa' vina ei, zise el.

— Un păun alb. Hai să-i zicem aşa, am propus eu.

El râse.

— Du-te-acasă pe drumul de sus, te rog, mi-a zis. Cred că e ceva acolo jos, în pădure.

— Bine, fac cum zici tu, i-am răspuns, cuprins de un tremur de nelinişte.

— Da, era destul de frumoasă, mormăi el.

— Da, am zis şi eu, ridicându-mă în picioare.

Am întins mâna din umbră. Eu însumi am tresărit când mi-am dat seama câtă compătimire sinceră părea să exprime, aşa, întinsă către el în lumina lunii. Annable m-a prins de mână şi s-a lipit de mine o clipă, apoi a dispărut.

Am ieşit din cimitir cuprins de un resentiment mohorât faţă de mormintele neîngrijite, care zăceau fără viaţă în drumul meu. În umbra copacilor măreţi aerul era greu de respirat şi inspira teamă. M-a cuprins bucuria când am ajuns la drumul gol şi alb, am văzut luminile arămii reflectate de felinarele de la o căruţă trasă de ponei şi am auzit şopotul plăcut al copi-telor care veneau spre mine. Eram singur când mi-au trecut prin faţă.

Sus, pe deal, faţa mare şi îmbujorată a lunii stătea chiar peste vârfurile copacilor, foarte maiestuoasă şi îndepărtată... totuşi de neocolit. M-am întors, cuprins de o simpatie grabnică şi neaşteptată, către plasa de crengi de ulm care se întinsese deasupra capului meu, stropită atrăgător cu ciorchini moi. Am sărit în sus şi-am tras de smocurile moi şi reci, punându-mi-le pe faţă ca să îmi ţină de urât. Şi, cum treceam, tot mai întindeam mâna în sus, ca să ating blândeţea înmugurită a copacilor. Cu o înţelegere subtilă, lemnul expira un parfum aromat. Brazii mă atingeau moale, iar zadele se trezeau din somnul lor neroditor de iarnă şi mă mângâiau cu degete de catifea când treceam pe lângă ele. Doar crengile curate şi dezgolite ale frasinului rămaseră o

emblemă pentru disciplina vieții. M-am uitat în jos, la întunecimea unde copacii umpleau cariera şi fundul văii, şi mi s-a părut că lumea, propria mea lume, era din nou ciudată.

La vreo patru sau cinci zile după ce Annable vorbise cu mine în cimitirul din curtea bisericii, m-am dus să îl caut din nou. Era duminică dimi-neața. Lemnul de zadă începuse să înverzească în nuanțe clare, pline de lirism, iar câteva flori albicioase de ciuboțica-cucului erau împrăştiate pe margine, pe sub crengile care cădeau ca nişte ciucuri. Era o dimineață clară, ca atunci când viața tăinuită a lumii începe să vibreze iar în aer. Fumul de la casă se ridica albastru spre copaci ori, gros şi galben, spre cer. Se părea că acolo abia aprinseseră focul şi fumul de la lemne ieşea în valuri.

Sam apăru în fața casei şi se uită în jur. Apoi se sui pe copaia de apă, ca să vadă mai bine cum stau lucrurile. Evident nemulțumit şi nedând prea multe parale pe mine, sări jos şi o porni în fugă peste deal, spre pădure. „Se duce după taică-său", mi-am zis, îndepărtându-mă de cărare ca să o iau după el pe deal în jos, peste pajiştea pe care nimeni nu cultivase nimic. Mergeam după el, mă împiedicam în găurile făcute de iepuri, iar tulpinile albite ale ciulinilor de anul trecut îmi pârâiau sub tălpi. Sam ajunse la zidul care ocolea marginea carierei şi sări peste el cât ai bate din palme.

Când am ajuns eu acolo, mi-am dat seama că eram într-o oarecare încurcătură, căci chiar de la gardul de piatră zidul de la carieră cobora drept şi abrupt vreo opt-zece metri, sprijinit de o grămadă de pietre care nu erau prinse cu mortar între ele. M-am uitat în jur. Pe deal în jos se vedea clar o fâşie întunecată, semn al unei poteci ce ducea spre locul unde eram eu, iar zidul era însemnat cu urme de bocanci solizi şi grei. Apoi m-am uitat din nou în josul zidului de la carieră şi am văzut – cum aş fi putut să nu

văd? – nişte pietre care ieşeau în afară şi formau un fel de trepte inegale, aşa cum sunt adesea cele de la gardurile din Derbyshire. Văzând că scara asta este folosită, mi-am luat inima în dinți şi am coborât, agățându-mă de partea din față a zidului de la carieră. Odată ajuns jos, m-am simțit foarte mândru de mine, pentru că descoperisem şi folosisem intrarea aceea necunoscută, şi am admirat grija şi ingeniozitatea paznicului, care potrivise şi fixase cu pene pietrele alungite, făcându-le să ia forma acelei grămezi ce părea să nu îți ofere nici un pic de siguranță.

Era cald în carieră. Acolo lumina soarelui părea că prinde consistență şi se încălzeşte; acolo grămăjoarele de resturi, pe care de obicei le năpădeau buruienile, căpătaseră culoare datorită viorelelor sălbatice, ce înfloriseră foarte devreme; acolo scânteile se vedeau pe rămurelele de grozamă şi printre pietre se zăreau deja reflexele argintii ale podbalului. Aici primăvara se trezise la viață, despletindu-şi părul strălucitor şi deschi-zându-şi ochii de culoarea murelor.

Am trecut prin carieră, mergând spre locul unde pârâul gonea, murmurând o poveste pentru florile de ciuboțica-cucului şi copacii înmuguriți. Şi cum hoinăream eu aşa printre aceste făpturi trezite din amorțeala iernii, un zgomot slab de pietre căzute mă făcu să tresar. „Ce face puşlamaua aia mică?” mi-am spus şi am pornit-o într-acolo ca să văd ce se întâmplase.

M-am dus spre cealaltă parte a carierei. Pe partea asta, care era mai umedă, tufele creşteau pe lângă zid, care era mai înalt decât pe cealaltă parte, deşi era sprijinit la fel – cu pietre vechi şi uscate. Când m-am apropiat, am auzit râcâitul şi ciocănitul pietrelor şi icnetul puternic al lui Sam, care trudea de zor printre ele. Era ascuns de o tufă mare cu mâțişori de salcie căprească, galbenă toată, înmiresmată şi plină de zumzet de albine. Când am dat cu ochii de el, m-a pufnit râsul, fiindcă l-am văzut trăgând din greu şi icnind

printre pietrele din grămada cea mare, căzute la pământ de pe zidul de la carieră. O grămadă de pietre, pământ şi plante zdrobite. În zidul de la carieră era o gaură mare. Dar apoi seriozitatea cu care trudea copilul mă nelinişti şi mă făcu să iuțesc pasul.

Mă auzi şi, uitându-se în jur, cu fața roşie de cât se căznise şi cu ochi mari, plini de spaimă, strigă la mine, poruncindu-mi:

— Trage-le dă pă el... trage-le!

Am simțit brusc că sunt gata să mă sufoc, căci inima parcă îmi urcase în gât. Văzusem printre pietre mâna paznicului. M-am apucat să dau pietrele la o parte şi am muncit amândoi un timp fără să scoatem un cuvânt. Apoi am apucat mâna paznicului şi am încercat să îl trag afară, în zadar.

— Trage-le dă pă el! scânci băiatul, căznindu-se cu disperare.

Când l-am scos de sub pietre, am văzut de îndată că era mort şi m-am aşezat, tremurând de încordare. Avea o rană mare pe o parte a capului. Sam îşi apropie obrazul de fața tatălui său şi îl adulmecă asemeni unui câine, ca să simtă dacă mai trăieşte.

— N-o să se mai scoale, zise copilul cu glăsciorul lui răguşit de team şi îngrijorare, uitându-se la mine.

Am dat din cap că nu. Băiatul începu să scâncească, încercă să îi apropie buzele moarte, care se îndepărtaseră de durere, lăsând să i se vadă dinții. Apoi degetele i se plimbară pe lângă ochi, care erau larg deschişi şi înghețați. Am văzut că tremura de dorința de a-i atinge şi a-i aduce din nou la viață.

— Nu doarme, zise el, fin'că ochii îi e dăschişi...

Uite!

N-am putut să îndur spaima întrebătoare a copilului. L-am luat în brațe, vrând să îl duc de acolo, dar el se zbătu din răsputeri să îi dau drumul.

— Fă-l să se scoale! Fă-l să se scoale! Strigă el înnebunit.

A trebuit să-l las din mâini.

Se duse în fugă la mort, strigând „Tată! Tată!", şi îl trase de umăr. După asta, la vederea rănii, se aşează jos, fascinat. Întinse un deget să o atingă şi îl trecură fiorii.

— Hai de-acolo, i-am spus.

— Asta e? întrebă el, arătând cu degetul spre rană.

Am acoperit faţa mortului cu o batistă mare de mătase.

— Acum, am zis, o s-adoarmă dacă nu-l atingi...

Aşa că stai cuminte până mă duc să aduc pe cineva. Nu vrei tu să dai o fugă până la conac?

Copilul dădu din cap că nu. Ştiam că nu o să vrea. Aşa că i-am spus iar să nu îl atingă pe taică-său, să îl lase să stea liniştit până mă întorc. Mă urmări cu privirea, dar nu se mişcă de pe pietrele de lângă mort, deşi ştiu că era îngrozit să rămână singur.

M-am dus în fugă până la conac... N-am îndrăznit să mă duc la Kennels. Peste puțin timp m-am întors cu stăpânul locului şi încă trei oameni, întrucât eu mergeam în față, am văzut cum copilul ridică colțul batistei, doar-doar o vedea dacă taică-său avea ochii închişi, ca orice om adormit. Apoi ne auzi şi tresări, tare speriat. Când am dat batista la o parte şi el văzu chipul neschimbat, cu groaza întipărită pe el, copilul se uită la mine cu o privire pe care nu am uitat-o niciodată.

— Urâtă treabă... îngrozitoare treabă! Repeat nobilul stăpân. Urâtă treabă. I-am spus de la tnceput că pietrele ar putea să cadă când o să urce pe ele, dar mi-a răspuns că avusese el grijă Ră le fixeze. Dar nu poți fi sigur! N-ai de unde na ştii. Se urcase cam până la jumătate... da... şi tot

zidul a căzut pe el. Îngrozitoare treabă, aşa o, într-adevăr. Înfiorător!

Ancheta a stabilit că decesul a survenit printr-un accident. Dar prin sat umblau nişte zvonuri vagi cum că moartea paznicului avea la origini răzbunarea.

S-a hotărât să fie îngropat în cimitirul din curtea bisericii noastre de la Greymede, sub fagi. Aşa voia văduva şi, în starea în care era, nu i se putea refuza nimic.

Era o dimineaţă minunată, de început de pri-măvară. Mă uitam printre copaci şi vedeam cortegiul coborând de pe deal. Aerul înălţimilor se împletea cu muzica ciocârliilor şi tot universul meu se înfiora de bucurie la gândul verii care se apropia. Anemonele tinere şi palide se înălţaseră lângă ciumărele, iar sub aluni, unde probabil că pătrunsese soarele fierbinte, apăruseră pete mici de lumină, care aveau strălucirea luminii adevărate. Peste tot plutea un anume fior şi un senti-ment de reîntoarcere la viaţă, aşa cum poate că simte o femeie când poartă un prunc care începe să i se mişte în pântec. O salcie căprească, pusă într-un loc vizibil, părea un palid nor de aur într-o dimineaţă de vară. De mai aproape vedeai că îşi pusese pe fiecare ramură câte o cuşmă aurie, ca din poveşti, şi era toată numai zumzet de albine, ca orice creangă de aur sfântă, rostindu-şi bucuria în murmurul emoţionat al albinelor şi în parfumul cald şi plăcut. Păsările cântau şi o zbugheau ca din puşcă în toate părţile. Ţâşneau pline de bucurie, ţinând în cioc şuviţe de iarbă sau smocuri de puf, pe care le trăgeau după ele în zbor, afundându-se în bezna pădurii, ieşind din nou la lumină şi înălţându-se spre cerul albastru.

Un băiat venea peste câmp dinspre fermă, iar un câine mergea cu paşi mărunţi după el... un câine... nu, era un mieluţ neastâmpărat, cu picioare negre, care umbla mărunţel, bălăbănindu-şi coada. Se duceau la oile de pe

izlaz, ce se mişcau ca nişte nori cenuşii printre tufele întunecate de grozamă.

Nu pot să uit şi să nu fiu părtaş la triumful cintezoiului, care trece ca o săgeată, ducând în cioc puf de la o tufă cu rugi de mure. Acoperă muşchiul pus în straturi şi se strecoară frumos prin părul roşu şi moale de vacă. E un noroc neaşteptat, un adevărat extaz să îl prinzi la momentul potrivit. Cuibul e aproape gata.

A, dar când îşi dă drumul la glas dintre crengi, sturzul e numai ironie! împinge glodul cu pieptul şi îl modelează cald pentru ouăle de culoarea peruzelei, albastre, albastre, cele mai albastre dintre toate ouăle din lume, care se înghesuie aşa de tare pe lângă pieptul lui, i se strâng sub piept şi se cuibăresc pline de mulţumire. Merită să vezi extazul minunat din ochii unui sturz care îşi face cuib, măcar pentru mângâierea caldă a ouălor ce îi ating pieptul!

Şi cât de grăbită este pitulicea, care speră că nu o s-o văd intrând ca o săgeată în tufa micuţă, îmi place la nebunie să urmăresc zburătoarele împotriva voinţei lor mititele şi plăpânde. Dar păsările se ridicară toate brusc, dând din aripi, şi zburară. Văzduhul e plin de agitaţie, de nelinişte. Pi cer nu e nici o ciocârlie, nici una măcar. Nu o nici urmă de aripă sau de punct strălucitor...

Până când sosesc crainicii... până când se unduiesc crainicii, aidoma unor umbre, în aerul Htrălucitor, strigând, jelindu-se şi zbătându-se de-a pururi. Zburând când în sus, când în jos, când în cercuri, nagâţii ce se unduiesc alene strigă şi se jelesc, ridicându-şi aripile late în semn de mâhnire. Nagâţii se reped dintr-odată la pământ, apoi, într-o tresărire de teamă şi protest, se ridică din nou, arătându-i soarelui piepturile lor albe şi strălucitoare pentru a le tăgădui în umbra neagră, apoi lansând o strălucire verde şi în tot timpul ăsta strigând şi iar strigând disperaţi.

Fazanii intră speriați în tufişuri. Aleargă şi . țâşnesc ca nişte săgeți printre crengi. Masculul neprietenos trebuie să o ia grăbit la sănătoasa şi să ajungă în pădure, unde e în siguranță.

Ca răspuns la strigătul nagâților, se aude un alt strigăt, un ecou mai tare şi mai puternic la jelania lor, un vaier care acoperă hărmălaia păsărilor. Oamenii coboară încet de pe geana dealului. Nobilul cavaler merge, înalt şi drept, în față, iar şase bărbați cu spinările încovoiate duc sicriul pe umeri, călcând greu şi cu grijă sub greutatea apăsătoare a coşciugului alb şi strălucitor. Alți şase bărbați vin după ei, stingheriți, aşteptând să le vină rândul să ducă povara. Tbți sunt descheiați la vestă şi li se văd cămăşile albastre cu alb şi batistele roşii, înnodate la gât. Sicriul este făcut din lemn nou, nelustruit, ce străluceşte şi sclipeşte în lumina soarelui. Bărbații care îl duc pe umeri îşi aduc aminte de toată viața lor de la mirosul de lemn de ulm fraged, plin de căldură.

Se aude iar un strigăt puternic de pe vârful dealului. Femeia a venit până acolo, femeia aia solidă şi mătăhăloasă, fără forme; strigă în urma sicriului alb în timp ce oamenii îl coboară de pe deal, iar copiii care se agață de fustele ei plâng tare şi cealaltă femeie nu poate să îi facă să tacă. Se apleacă spre ei, dar se vede clar că nu e de-a lor. Cum mai sperie strigătul păsările şi iepurii! Şi mieii din preajmă fug la mamele lor. Dar nagâții nu sunt speriați. Îşi unesc glasul cu mâhnirea tuturor. Se învârt în cercuri după sicriul alb, care se îndepărtează încet-încet, se învârt în cercuri în jurul femeii. Ei sunt cei care bocesc de-a pururi durerea acestei lumi. Sunt ca preoții în odăjdii, mai mult negri decât albi, mai plini de durere decât de speranță, şi se învârt în cercuri la nesfârşit, întorcându-se, ridicându-se, căzând, strigând întruna cu tristețe funerară şi repetându-şi ultimele silabe, ca accentele distruse ale disperării.

Oamenii care duc coşciugul au dispărut în sfârşit între malurile înalte. Nu se mai văd. Femeia cea mătăhăloasă nu mai poate să îi vadă şi totuşi stă acolo şi se uită. Trebuie să se ducă acasă. Nu mai e nimic de făcut.

Au sprijinit sicriul de stâlpii de la poartă şi oamenii care îl duc se şterg de sudoare pe faţă. Îşi duc mâna la umăr, pe locul unde i-a apăsat greutatea coşciugului.

Ceilalţi şase tocmai îşi pun pernițele pe umăr, când apare o fată cu o cană şi o oală albastră. Nobilul cavaler bea primul şi umple cana pentru ceilalţi. În timpul ăsta fata se dă înapoi, spre tufe, ţinându-se la distanţă de sicriul care miroase a lemn fraged de ulm. În mintea ei şi-l închipuie pe omul care e închis acolo, în bezna de nepătruns, în vreme ce afară soarele îşi revarsă lumina, şi îşi pune mâna pe sân, îngrozită. Trebuie să se întoarcă şi să caute, foşnind, printre frunzele viorelelor florile pe care nu le vede. Apoi, tremurând, îşi vine în fire, culege câteva flori şi, flămândă, le înghite mireasma, ca să îi ajungă la suflet şi să o mângâie. Oamenii pun oalele jos, lângă ea, îi mulţumesc, iar nobilul cavaler dă semnalul de pornire. Cei şase ridică din nou povara, crengile de ulm se freacă zgomotos de lemnul alb şi găunos, iar ciorchinii roşii ai florilor de ulm pline de milă îl mângâie, ca şi cum ar şopti compătimitor: „Ne pare rău, ne pare aşa de rău!” Copleşiţi de preaplinul vieţii, bobocii milostivi se lasă în jos ca să îl mângâie pe bărbatul întunecat ce stă închis acolo. „Poate că el îi aude şi se duce liniştit să-şi doarmă somnul de veci”, îşi spune fata. Apoi îşi şterge lacrimile, care cad pe pământ, şi, luându-şi oalele, o porneşte încet în jos, spre pârâu.

După puţin timp m-am sculat şi eu şi am pornit spre Strelley Mill, care stătea roşie şi liniştită, învăluită în fumul albastru ce se ridica mai cuceritor şi mai nepăsător ca niciodată. Pe partea cealaltă a văii am văzut o pereche de cai plecându-şi încet capetele pe ţarină. Un bărbat striga din

când în când la ei cu un glas a cărui rezonanță mă făcea să tânjesc să merg şi eu în urma cailor mei pe țarină, în valea aia tăcută şi singuratică, plină de soare şi uitare fără de sfârşit. Ziua uitase deja. Apa era albastră şi albă şi strălucea întunecat sub umbrele care se oglindeau în ea. Două lebede treceau uşor, fericite şi grațioase, peste imaginea copacilor din apă. Tristețea atotstăpânitoare dispăruse. Îl urmării cu privirea pe lebădoi, care plutea cu aripile înfoiate. O urmării cu privirea şi pe consoarta lui, zveltă ca o trestie, care se uita pe furiş prin ungherele ascunse şi pe sub tufe. Îl văzui pe el cum se fereşte de tufe, ocolindu-le, pentru ca ea să îl poată vedea în toată splendoarea lui, şi cum îşi întorce autoritar capul spre mine, până când am început să-mi doresc cu pasiune să arunc după el cu măciuliile goale ale florilor de anul trecut, cu albăstrițe şi sipici. Dar îmi era prea lene, aşa că m-am întors şi am luat-o spre livadă.

Acolo narcisele galbene îşi ridicau căpşoarele, aruncându-şi în vânt buclele aurii. La rădăcina fiecărui copac cenuşiu care se încovoia sub povara anilor vedeai câte o familie de flori. Unele plesneau de preaplinul aurului din ele, altele îşi ridicau uşor căpşoarele pentru a da la iveală un chip dulce şi plin de modestie, iar altele, care încă îşi ascundeau fețele, se plecau înainte gânditoare, dezlipindu-se de frunzele lor ca nişte sulițe de un verde cenuşiu. Cât aş fi vrut să le ştiu limba, să le pot vorbi şi ele să mă înțeleagă!

Deasupra, copacii cu crengile ridicate ca nişte degete îşi scuturau pletele în lumina soarelui, gătindu-se cu muguri albi şi frumoşi ca sânii unei nimfe a apelor.

Am început să mă bucur. Florile rotunde de podbal străluceau şi râdeau vesele pe potecă în jos. Mângâiai căpşoarele catifelate şi rasei şi eu, simțind mirosul de frunze de agrişe negre, care musteşte de amintirile copilăriei.

Casa era liniştită şi împăcată cu sine. Era din nou plină de stafii. Dar stafiile veniseră doar ca să se bucure încă o

dată de căldura acestui loc, ducând în braţe razele de soare şi împrăştiindu-le prin întunericul odăilor mohorâte.

Capitolul III
Ironia clipelor inspirate

A doua zi după înmormântare am dat întâmplător peste un album de reproduceri după Aubrey Beardsley[25]: Atalanta, vinietele de la Salomeea[26] şi alte câteva. Stăteam, mă uitam şi sufletul îmi tresaltă de bucurie la vederea acestui lucru nou. Kram tulburat, plin de mirare, de ranchiună şi de fascinaţie. M-am uitat multă vreme, dar mintea mea – sau sufletul – nu a ajuns la nici un echilibru. Eram fascinat şi copleşit, totuşi rămâneam plin de încăpăţânare şi îndărătnicie.

Lettie nu era acasă, aşa că, deşi se făcuse ora mesei – ba chiar pentru că era ora mesei –, am luat cartea şi am pornit-o spre Strelley Mill.

Masa se terminase. În cameră se simţea aroma reventului din mâncare. M-am dus aţă la Emily, care stătea pe scaun, rezemată de spetează, şi i-am pus în faţă Salomeea.

— Uite! i-am zis eu. Uită-te aici!

Emily se uită. Era mioapă şi privi atentă, apropiind imaginea de ochi. Muream de nerăbdare să o aud ce spune. În cele din urmă se întoarse încet şi se uită la mine întrebătoare, codindu-se.

---

[25] Aubrey Vincent Beardsley (1872-1898), desenator şi ilustrator englez, influenţat de prerafaeliţi şi de stampele japoneze. Este considerat principalul reprezentant englez al mişcării estetice în artă.

[26] Dramă de Oscar Wilde (1854-1900), ilustrată de Beardsley.

— Ei? am zis.

— Nu e... înspăimântător? răspunse ea încet, cu glas dulce.

— Nu! De ce să fie?

— Te face să simți... De ce-ai adus-o?

— Voiam s-o vezi.

Mă simțeam deja uşurat văzând că fusese prinsă şi ea de vrajă.

Intră George, care mi se aplecă peste umăr. Îi simțeam căldura apăsătoare.

— Doamne sfinte! exclamă el cu vorba lui tărăgănată, pe jumătate amuzat.

Copiii veniră grămadă să se uite şi ei, aşa că Emily închise cartea.

— O să-ntârzii... Hai, Dave, grăbeşte-te! zise ea, ducându-se să se spele pe mâini înainte de a pleca la şcoală.

— Vrei să mi-o dai şi mie? mă rugă George, întinzând mâna după carte.

I-am dat-o. Omul se aşeză jos ca să se uite la desene. Mollie se furişă să tragă cu ochiul şi atunci George țipă la ea, înfuriat, alungând-o de acolo. Fata se îmbufna şi îşi puse pălăria peste buclele castanii şi nesupuse. Intră şi Emily, gata să plece la şcoală.

— Plec... La revedere, spuse ea, aşteptând indecisă.

M-am sculat şi mi-am luat şapca.

— Pleci? Stai un pic, că vin şi eu, zise George, ridicând privirea, în care am citit o expresie nouă.

Aşteptam.

— Foarte bine... Eu mă duc. La revedere, zise cu amărăciune Emily şi apoi plecă.

După ce se uită cât să îi ajungă, George se sculă şi ieşirăm amândoi. El ducea cartea în mână şi ținea degetul între pagini. Ne-am îndreptat amândoi spre țarină, fără să

scoatem o vorbă. Acolo el se aşează jos, rezemându-se de un laur, şi spuse foarte calm:

— Acum n-am de ce să mă mai grăbesc.

Şi se puse să studieze ilustraţiile.

— Ştii, mai zise el într-un târziu, vreau să fie a mea.

Am tresărit, căci nu înţelesesem ce voia să spună, şi l-am întrebat:

— Cine?

— Lettie. Am primit înştiinţare. Nu ştiu dacă ţi-am spus.

Am sărit în picioare, de data asta de uimire.

— Înştiinţare să plecaţi? Da' pentru ce?

— Iepurii, aşa cred. Ce bine-ar fi dacă m-ar vrea şi ea, Cyril!

— Să plecaţi de la Strelley Mill! repetai eu.

— Asta e... şi-mi pare bine. Da' crezi că s-ar putea să mă vrea, Cyril?

— Ce rău îmi pare! Unde-o să vă duceţi? Şi tu stai acolo şi faci glume...!

— Nu, nu fac glume deloc. Nu te mai gândi la nenorocita aia de înştiinţare! Pe Lettie o vreau eu mai mult decât orice pe lume. Şi cu cât mă uit mai mult la liniile astea dezgolite, cu atât mai tare vreau să fie a mea. E un fel de sentiment delicat, dar foarte intens, ca liniile astea curbe. Nici nu mai ştiu ce spun... da' crezi că m-ar vrea? Ea a văzut desenele astea?

— Nu.

— Dacă le-ar vedea, poate că m-ar vrea... Vreau să spun că ar avea în minte acelaşi sentiment clar şi intens.

— Am să i le arăt şi-o să vedem.

— M-am tot gândit la asta... de când a primit tata înştiinţarea aia. Parcă ne-ar fugi pământul de sub picioare. Niciodată n-am fost aşa deznădăjduit. Pe urmă am început să mă gândesc la ea, dacă m-ar vrea... da' nu era nimic clar... până când mi-ai arătat tu desenele alea. Trebuie să fie

a mea dacă se poate... şi trebuie să am ceva. E al dracului de neplăcut să ţi se înfunde brusc drumul pe care te porniseşi şi să n-ai unde să te duci în lumea asta largă. Trebuie să fac rost foarte repede de ceva sigur, că altfel e ca şi cum aş cădea de undeva şi m-aş lovi. Am s-o întreb.

Mă uitam la el cum stătea acolo, sub laur, cu chipul lui copilăros şi visător, care avea ceva foarte neobişnuit.

— O s-o întrebi pe Lettie? am repetat eu. Când? Cum?

— Trebuie s-o-ntreb şi încă repede, căci simt că totul s-a terminat, iar eu sunt ca o stafie. Bănuiesc că par nebun.

Se uită la mine şi pleoapele i se lăsară grele peste ochi, ca şi cum ar fi fost băut sau obosit.

— Ea-i acasă? mă întrebă George.

— Nu. S-a dus la Nottingham. O să se-ntoarcă până diseară.

— Am s-o văd atunci. Simţi mirosul de viorele?

I-am răspuns că nu. El era sigur că îl simte şi nu avu linişte până nu găsi explicaţia acestei senzaţii. Se sculă alene şi o porni de-a lungul malului, căutând florile cu atenţie.

— Ştiam că aşa e. Uite, viorele albe!

Se aşeză jos, culese trei flori şi le mirosi, îmbătându-se cu mireasma lor. Apoi le duse la gură şi îl văzui cum le zdrobeşte cu dinţii lui albi şi puternici. Le mestecă un timp fără să spună nimic, apoi le scuipă şi culese altele.

— Florile astea îmi aduc aminte şi de ea, spuse el, înfăşurând o bucată de vrej de caprifoi în jurul buchetelului, după care mi-l întinse.

— O viorea albă? Aşa o vezi tu? zisei eu, zâmbind.

— Dă-i-le şi spune-i să vină să ne întâlnim în pădure când se lasă întunericul.

— Şi dacă n-o să vrea?

— O să vrea.

— Şi dacă nu-i acasă?

— Vino să-mi spui.

Se culcă din nou cu capul printre frunzele verzi de viorele şi zise:

— Ar trebui să muncesc, fiindcă toate astea contează când e vorba de evaluare. Da' nu-mi pasă.

Rămase culcat pe spate şi se uită un timp la mine, apoi reluă:

— Nu cred c-or să-mi rămână mai mult de douăzeci de lire după ce-o să vindem ce-avem... da' ea are destui bani ca s-o pornim... dacă mă vrea... în Canada. Aş putea să mă-mbogăţesc... şi ea ar putea să aibă... tot ce-şi doreşte... Sunt sigur c-ar avea tot ce-şi doreşte.

George lua totul cu calm, ca şi cum s-ar fi şi împlinit. Eu eram oarecum amuzat.

— Cu ce rochie o să fie îmbrăcată când o să vină să ne-ntâlnim? mă întrebă el.

— Habar n-am. Cu aceeaşi cu care s-a dus la Nottingham, cred... Un fel de costum maro-auriu, cu o haină mai mulată. De ce?

— Mă gândeam cum o s-arate.

— A cui piele o vinzi tu acum? A ursului din pădure? îl întrebai.

— Da' ce crezi? Mie ce mi-ar veni cel mai bine? răspunse el.

— Ţie? Vino aşa cum eşti... Ba nu, pune-ţi haina aia de stofă subţire pe care o ai de mai demult... Atâta tot, i-am sugerat, tot zâmbind.

El însă era foarte serios.

— Să nu-mi pun hainele noi?

— Nu. Trebuie să ţi se vadă gâtul.

— Zău? întrebă el naiv şi amuzat, ducându-şi mâna la gât.

Apoi rămase întins pe spate şi se uită visător în sus, spre copac. L-am lăsat şi am pornit-o hai-hui pe câmp, în căutare de flori şi cuiburi de păsări.

Când m-am întors, era aproape ora patru. George se sculă în picioare şi se întinse. Îşi scoase ceasul din buzunar.

— Doamne Dumnezeule, zise el cu vorba lui tărăgănată, am stat aici, cufundat în gânduri, toată după-masa. Nici n-am ştiut că-s în stare de aşa ceva. Unde-ai fost? Sunt cam întors pe dos, vezi bine! Ai uitat viorelele... Uite, ia-le, te rog! Şi spune-i c-o să vin când se lasă întunericul. Mă simt de parc-aş fi altcineva... sau cineva care seamănă cu mine însumi. Sper că n-o să mă trezesc să văd celelalte lucruri... ştii ce vreau să spun... aşa cum fac mereu... până n-o întâlnesc pe Lettie.

— De ce?

— Ei, nu ştiu... Simt doar c-aş putea vorbi imediat, direct, fără să mă pregătesc... ca păsările, fără să ştiu ce notă vine la rând atunci când cânt.

Tocmai mă pregăteam să plec, când George îmi spuse:

— Stai un pic! Lasă-mi cartea aia... O să mă ţină-n starea asta. Vreau să zic că nu mai sunt cum am fost ieri şi cartea o să mă ţină aşa.

Poate că-i o criză de bilă... fac uneori câte una dacă mi se-ntâmplă ceva foarte ieşit din comun.

Atunci... când se lasă-ntunericul!

Când am sosit eu acasă, Lettie nu ajunsese încă. Am pus viorelele într-o vază mică de pe masă. Mi-am amintit că George voise ca ea să vadă desenele. Probabil că din pricina asta le şi ţinuse la el.

Soră-mea veni cam pe la şase cu maşina, împreună cu Marie. Dar Marie nu coborî. M-am dus să dau o mână de ajutor la pachete. Lettie începuse să facă deja cumpărături. Nunta era fixată pentru luna iulie.

În curând camera se umplu până la tavan cu tot felul de lucruri: fețe de masă şi şervețele, lenjerie de corp, articole de mătase şi de dantelă, modele de covoare şi perdele şi o grămadă de alte chestii care îți luau ochii cu strălucirea lor. Lettie era foarte încântată. Nici nu apucă să îşi scoată pălăria, că se şi porni să taie sfoara de la pachete, deschizându-le şi vorbind tot timpul cu mama.

— Uite-aici, mititico. Mi-am luat un jupon de-a gata... Aşa-i că-i tare frumos? Ascultă! Zise soră-mea, încrețindu-l cu mâna. O să fiu splendidă! Fru-fru! Dar are o nuanță emaipomenită, nu-i aşa? Şi nu e nici prea umflat sau prost cusut în vreun loc...

Îşi puse betelia juponului pe lângă mijloc, scoase piciorul în față, se uită în jos şi spuse:

— E exact cât trebuie de lung, nu-i aşa, miti-tico? Şi mai ziceau unii că sunt înaltă... M-am şi mirat. N-ai vrea să fie al tău, mititico? Da' ce, parcă tu o să spui! Da, ştiu că-ți place să fii frumoasă, cum îi place oricărei femei... şi de-asta ți-am cumpărat bucata asta de mătase... Nu-i aşa că-i grozavă? Să nu-mi spui că e prea mov, fiindcă nu e. Ia să vedem! mai zise Lettie, împăturind materialul şi punându-l lângă bărbia mamei. Îți stă nemaipomenit de bine, nu-i aşa? Nu-ți place, dulcico? Se pare că nu-ți place deloc, dar eu sunt sigură că-ți stă bine ... te face să pari aşa de tânără! Tare-aş vrea să nu mai ai idei atât de demodate! îți place ce ți-am luat, aşa-i?

— Sigur că-mi place! Mă gândeam numai că eşti tare extravagantă când începi să faci cumpărături. Ştii doar că nu trebuie s-o ții întruna...

— Ei, acum şi tu, dulcico! Nu fi rea şi nu-mi face morală! E aşa de grozav să mergi la cumpărături! Ai să vii cu mine data viitoare, nu-i aşa? O, mi-a plăcut aşa de mult... dar tare-aş fi vrut să fii şi tu cu mine... Marie acceptă orice! E-aşa de uşor să-i faci pe plac... Sunt înnebunită să fac nişte

cumpărături ca lumea... A fost minunat! Şi mai sunt atâtea! Ai văzut faţa asta pentru perna de pe canapea? Astea-s culorile care-mi plac pentru camera aia... aur şi chihlimbar...

Era un început prost. Urmării cu privirea umbrele care întunecau tot mai mult strălucirea şi făceau să se ogoaie licărul sclipitor al apei. Urmării cu privirea cum soarele, matur şi copt, cobora auriu spre apus şi mă gândii că sora-mea şi George nu or să se mai întâlnească niciodată.

Totuşi în cele din urmă Lettie se trânti într-un fotoliu, oftând, şi spuse că e obosită.

— Vino-n sufragerie să bei un ceai, zise mama. I-am spus Rebeccăi să-l facă de cum te-am văzut că intri-n casă.

— Foarte bine. Leslie vine mai târziu. Cred că pe la opt jumate, aşa a spus. Să-i arăt ce-am cumpărat?

— Dar n-ai cumpărat nimic care să-l intereseze pe un bărbat.

— O să trebuiască să-mi pun altă rochie şi nu prea am chef. Sunt obosită frântă. Rebecca, du-te să vezi ce-am cumpărat... în cealaltă cameră... şi, Becky, te rog frumos, împătură-le tu şi pune-le la mine pe pat. Or să-i placă. Ce zici, mamă? Aşa-s de frumoase toate! reluă Lettie imediat ce Rebecca ieşi din cameră. Crezi că trebuie să mă schimb, mamă?

— Cum vrei tu... Fă cum crezi.

— Cred c-o să trebuiască. Zice că nu-i place să port bluză şi fustă seara. Şi nu suportă cordonul. O să-mi pun rochia aia crem de caşmir, pe care-o am de mai demult. E aşa de frumoasă acum, că i-am pus garnitura aia nouă de dantelă! Vai, ce frumos miros viorelele alea! De unde sunt?

— Le-a adus Cyril.

— Ţi le-a trimis George, am spus eu.

— Mă duc acuma sus şi-mi scot rochia. De ce ne-om fi bătând noi capul cu bărbaţii?

— E un lucru care ție-ți place destul de mult, zise mama.

— Zău? Ce pacoste! bufni Lettie şi o porni în fugă pe scări în sus.

Soarele se înroşise şi se ascundea după Highclose. Eu m-am aşezat în genunchi pe scaunul scaunul de la fereastră şi am aruncat un zâmbet Sorții şi celor care îşi închipuie că stările sufleteşti ciudate sunt aproape de realitățile sufletului. Apoi soarele coborî pe după cedri şi – cel puțin după cum vedeam eu – cu bună ştiință repede în jos, pe după copaci, dispărând dincolo de coama dealului.

„Trebuie să mă duc", mi-am zis. „O să-i spun că n-o să vină."

Cu toate astea, m-am mai fâțâit prin cameră, nevrând să plec. Lettie coborî, îmbrăcată într-o rochie albă sau crem, cu decolteu adânc. Era din nou foarte încântătoare şi vioaie şi păstra încă scânteierea freamătului de după-amiază.

— O să-mi pun câteva din florile alea, zise ea, privindu-se în oglindă.

Apoi, scoțând florile din apă, le şterse codi-țele, apoi şi le strecură printre găurile de la dantelă.

— Nu-i aşa că Lettie şi cu mine arătăm drăguț astă-seară? zise ea, zâmbind şi plimbându-şi privirea de la mine spre imaginea ei din oglindă, care era ca o lumină în odaia învăluită în umbra înserării.

— A, era să uit! i-am zis atunci. George Saxtpn voia să te vadă în seara asta.

— Pentru ce?

— N-am idee. Au primit înştiințare să plece de la fermă şi cred că e un pic sentimental.

— Da? Şi vine aici?

— A zis că te roagă să te duci tu un pic în pădure, ca să te-ntâlneşti cu el.

— Nu zău? Da, sigur! Ei bine, nu pot.

— Bineînțeles că nu poți... dacă nu vrei. Aşa, în treacăt fie spus, viorelele de pe rochia ta sunt de la el.

— Chiar? Şi ce dacă? N-are nici o importanță. Dar de ce voia să mă vadă?

— Habar n-am, crede-mă.

Se privi în oglindă şi pe urmă se uită la ceas.

— Ia să vedem, spuse ea. E doar opt fără un sfert. Trei sferturi de oră... Dar ce-o fi vrând de la mine? Zău dac-am mai pomenit aşa ceva!

— Te miră, nu-i aşa? zisei eu în bătaie de joc.

— Da, răspunse ea, privindu-se în oglindă. Nu pot pleca aşa cum sunt.

— Foarte bine, atunci nu pleca.

— Şi pe lângă asta... e aproape întuneric. O să fie prea beznă în pădure şi n-o să văd nimic, nu-i aşa?

— Bineînțeles.

— Bine, o să merg doar câteva clipe până-n fundul grădinii... Du-te fuga şi adu-mi şalul ăla de mătase din dulap... Hai, repede, cât mai e lumină!

Alergai şi i-l adusei. Lettie şi-l puse cu grijă pe cap.

Ieşirăm amândoi şi o luarăm pe poteca din grădină. Lettie îşi ridică cu grijă poala rochiei, ca să nu-i ajungă la pământ. O privighetoare începu să cânte în amurg. Am mers în tăcere până la tufele de smirdar, care erau acum pline de boboci trandafirii.

— Nu pot să intru în pădure, spuse ea.

— Vino până sus, la drumul pentru cai. Şi ocolirăm amândoi tufele întunecate. George aştepta. Mi-am dat imediat seama că de-acum îşi cam pierduse încrederea în el. Lettie dădu drumul la poala rochiei şi se duse spre el. George stătea stânjenit şi o aştepta, ştiind că arată caraghios. Ea îi întinse mâna cu un fel de aer de mare doamnă.

— Vezi, zise ea, am venit.

— Da... Am crezut că n-o să vii... poate... zise el, uitându-se la ea şi prinzând dintr-odată curaj. Te-ai îmbrăcat în alb... Arăți aşa de drăguț... deşi nu ca...

— Ce? Nu ca cine?

— Ca nimeni... Eu doar... eu... eu mă gândi-sem la asta în alt fel... ca nişte desene.

Soră-mea zâmbi cu o strălucire blândă şi îl întrebă îngăduitoare:

— Şi cum arătam eu în alt fel?

— Nu cu toate chestiile alea moi de pe tine... Mai simplu.

— Dar n-arăt foarte frumos cu toate chestiile astea moi, cum le zici tu? întrebă soră-mea, cu un zâmbet din care dispăruse toată drăgălăşenia.

— O, ba da! Mai bine decât liniile alea dezgolite.

— Eşti ciudat astă-seară... De ce-ai vrut să mă vezi? Ca să-mi spui la revedere?

— La revedere?

— Da... Tu pleci, aşa mi-a spus Cyril. Îmi pare tare rău... închipuie-ți: să vină nişte străini nesuferiți aici, la Strelley Mill! Dar şi eu o să plec în curând. După cum vezi, toți plecăm acum, că ne-am făcut oameni în toată firea, zise ea, ținându-mă întruna strâns de braț.

— Da.

— Şi unde-ai să te duci? în Canada? O să te stabileşti acolo şi-o să fii un patriarh în toată regula, nu-i aşa?

— Nu ştiu.

— Sper că nu-ți pare prea rău că pleci.

— Nu, chiar mă bucur.

— Te bucuri că pleci şi ne laşi pe toți aici?

— Cam aşa... fiindcă n-am încotro.

— Of, Doamne, şi soarta asta! Te desparte, fie că o vrei, fie că nu.

— Ce?

— Păi, vezi şi tu că trebuie să pleci. Şi eu trebuie să mă duc acasă... Se face frig. Când pleci?

— Nu ştiu.

— Atunci înseamnă că nu pleci curând?

— Nu ştiu.

— Atunci poate că te mai văd. Ce zici?

— Nu ştiu.

— A, ba da, o să te mai văd! Păi... trebuie să plec. Să-ți spun acum la revedere? De asta ai vrut să ne-ntâlnim, nu-i aşa?

— Să-mi spui la revedere?

— Da.

— Nu... nu de-asta... Am vrut... am vrut să te rog...

— Ce? zise ea, scoțând un țipăt.

— Nici nu ştii, Lettie, acum, că tot ce-a fost a trecut, tot... cât de mult vreau să te am lângă mine... s-o pornesc în viață cu tine... E ca şi cum aş începe o viață nouă şi vreau să te am lângă mine.

— Dar ce-aş putea face eu? N-aş face decât să te-ncurc. Cum aş putea să te ajut?

— Ar trebui să simt că m-am hotărât... că aş putea face ceva clar. Acum totu-i în ceață... Habar n-am ce-o să fac după asta.

— Şi dacă... dacă te-ai hotărî... ce?

— Dacă te-aş avea lângă mine, aş putea s-o pornesc imediat.

— Încotro?

— O, mi-aş lua o fermă-n Canada...

— Păi, n-ar fi mai bine s-o iei întâi şi să fii sigur?

— N-am bani.

— A, deci aveai nevoie de mine!

— Numai pe tine te voiam, numai pe tine! Ți-aş fi dat...

— Ce mi-ai fi dat?

— M-ai avea pe mine... M-ai avea pe mine cu totul şi tot ce ţi-ai dori!

— Şi pentru care-aş plăti... Bună afacere! O, nu, George, în nici un caz! Asta-i una din serile în care o fac pe uşuratica. Şi nu vreau să fie aşa. Doar ştii bine că nu se poate... Uită-te cât sunt de hotărâtă! Nu se poate! îţi dai seama acum?

— Cred că da.

— Ştii bine că-i aşa cum spun eu. Uită-te la mine acum şi spune dacă nu e imposibil. Nevastă de fermier... cu tine în Canada...

— Da... De fapt nici nu m-am aşteptat să-ţi placă. Da, înţeleg că e imposibil. Da' mă gândi-sem la asta şi-mi dădusem seama că trebuie să te am lângă mine, că ar trebui să te am lângă mine... Da, aşa e, n-are rost să visez întruna cu ochii deschişi. Cred că e prima şi ultima dată. Da, nu se poate! Acum m-am hotărât.

— Şi ce-o să faci?

— N-o să mă duc în Canada.

— Vai, dar nu trebuie... nu trebuie să te pri-peşti.

— Nu... O să mă-nsor.

— Zău? O, mă bucur tare mult! Am crezut că... ţii... ţii prea mult... Dar văd că nu-i aşa. Voiam să spun că ţii prea mult la tine însuţi. Mă bucur grozav. Da, da, însoară-te!

— Păi, aşa o să fac... dacă tu...

— Da, spuse Lettie. E cel mai bine. Deşi cre-deam că... începu ea, cu un zâmbet în care se citea un reproş plin de tristeţe.

— Chiar credeai? răspunse el, zâmbind grav.

— Da, spuse ea în şoaptă. Rămaseră aşa, uitându-se unul la altul. Mânat de un impuls, George făcu o mişcare spre Lettie. Ea însă avu timp să se tragă un pic înapoi, stăvilindu-i avântul.

— Bine... O să ne mai vedem noi cândva... aşa că la revedere, zise el, întinzându-i mâna.

Auzirăm paşi pe pietriş. Leslie se opri la dru-mul pentru cai. Auzindu-l, Lettie se destinse, scoţând la iveală un fel de graţie pisicească, şi îi spuse lui George:

— Îmi pare aşa de rău c-o să pleci... Tot ce-a fost o să se spulbere. Ai zis c-o să ne mai vedem...

Şi Lettie îşi lăsă mâna într-a lui o clipă sau două.

— Da, răspunse George, întorcându-se să plece.

Noapte bună.

Soră-mea rămase o clipă cu capul plecat, în aceeaşi atitudine plină de graţie, şi îl urmări cu privirea, apoi se întoarse încet. Nu prea părea să îl fi observat pe Leslie.

— Cu cine vorbeai? o întrebă el.

— De-acum a plecat, zise ea aşa, fără nici o legătură, de parcă nici măcar atunci nu prea părea să-şi dea seama ce se petrece.

— Se vede treaba că te tulbură... plecarea tipului... Cine e?

— Cine e? A... păi, cin' să fie? George Saxton.

— A, el!

— Da.

— Ce voia?

— Ce voia? Nimic, ce să vrea?

— Doar o întâlnire... până una-alta, aşa-i?

Leslie spuse asta râzând, pretinzând cu generozitate că totul a fost doar o glumă.

— Îmi pare aşa de rău! zise soră-mea.

— De ce?

— O, să nu vorbim despre el! Hai mai bine să vorbim despre altceva. Nu suport să discutăm despre... el.

— Foarte bine, replică Leslie. Cum te-ai distrat la Nottingham? întrebă el din nou după o pauză scurtă şi destul de penibilă.

— A, minunat!

— Ai să te tot distrezi prin magazine de acum şi până... în iulie. O să vin şi eu o dată cu tine să le văd.

— Bine faci.

— Sună ca şi cum n-ai vrea să merg şi eu. Te încurc deja într-o expediție prin magazine, ca şi cum aş fi un soț bătrân?

— Cred că da.

— Frumos din partea ta, n-am ce zice! De ce?

— Zău dacă ştiu.

— Ba ştii.

— A, da! Cred c-ai fi în plus!

— Sunt mult prea bine crescut.

— Rebecca a aprins lampa în hol.

— Da, s-a făcut întuneric. Am ajuns aici mai devreme. N-am auzit nici o vorbă bună de la tine pentru asta.

— N-am observat. E lumină în sufragerie, aşa c-o să mergem acolo.

Intrară amândoi în sufragerie. Lettie rămase în picioare lângă pian şi îşi scoase cu grijă şalul. Apoi se plimbă o vreme nepăsătoare prin cameră.

— Nu vii să stai jos? o întrebă Leslie, ară-tându-i locul de pe canapea, lângă el.

— Nu chiar acum, spuse soră-mea, îndreptându-se absentă spre pian.

Se aşeză şi începu să cânte la întâmplare, din memorie. Pe urmă făcu lucrul acela teribil de enervant: cântă acompaniamente de cântece, cu frânturi de melodii, unde vocea ar fi trebuit să fie pe primul plan.

— Ascultă, Lettie, o întrerupse el după un timp.

— Da, zise ea, dar continuă să cânte.

— Nu-i din cale-afară de interesant...

— Nu? zise Lettie, continuând să cânte.

— Şi nici din cale-afară de amuzant...

Lettie nu răspunse. El mai suportă un timp şi apoi spuse:

— Cât o să mai dureze, Lettie?

— Ce?

— Treaba aia...

— Pianul? N-o să mai cânt dacă nu-ți place. Şi totuşi cântă mai departe.

— Da... şi toată chestia asta fără sare şi piper.

— Nu-nțeleg.

— Chiar nu-nțelegi? Nu mă face să...

Apoi ea cântă mai departe, făcând să răsune melodia Dacă aş clădi o lume pentru tine, dragă!

— Te rog foarte mult, termină odată! Strigă el.

Lettie duse versul până la capăt şi închise foarte încet pianul.

— Haide, vino şi stai jos! spuse el.

— Nu, nu vreau... Mai bine aş fi cântat mai departe.

— Atunci cântă mai departe, fir-ar să fie, iar eu o să mă duc undeva unde oamenilor le pasă mai mult de mine!

— Ar trebui să-ți placă.

El nu-i răspunse, aşa că Lettie se răsuci încet pe taburetul de la pian, deschise capacul instrumentului şi puse degetele pe clape. Cum auzi primul acord, Leslie se ridică brusc şi spuse:

— Atunci eu plec.

— E foarte devreme... de ce? se auzi glasul surorii mele printre sunetele liniştite ale melodiei Meine Ruh ist hin.

El rămase în picioare, muşcându-şi buzele. Apoi mai încercă o dată:

— Lettie!

— Da, ce e?

— N-ai de gând să termini odată... şi să fii... amabilă?

— Amabilă?

— Eşti o tortură adorabilă. Acum ce te-a supărat?

— Dar nu eu sunt supărată!

— Mă bucur că spui asta. Atunci cum zici tu că eşti?

— Eu? în nici un fel.

— Bine. Eu plec.

— Trebuie? Aşa de devreme astă-seară?

Leslie nu plecă şi Lettie cântă tot mai dulce, mai tânjitor, mai absentă. O dată îşi ridică pri-virea, vrând să spună ceva, dar nu zise nimic.

— Ascultă aici! exclamă el brusc, făcând-o pe Lettie să tresară şi să cânte nişte note false.

Acum ce-ai de gând?

Soră-mea mai cântă alene câteva secunde înainte de a-i răspunde, apoi zise:

— Ce pacoste eşti!

— Bănuiesc că vrei să dispar cât timp faci pe sentimentala cu lăptarul. Să nu-ți faci griji. Poți să-ți vezi de treabă şi cât sunt eu aici. Ori pot să plec şi să te las în pace. O să mă duc să ți-l chem înapoi dacă vrei... dacă asta vrei într-adevăr...

Ea se întoarse încet pe taburetul de la pian şi se uită la el cu un zâmbet abia schițat.

— Foarte frumos din partea ta! zise soră-mea.

Leslie îşi încleşta pumnii şi rânji furios.

— Pacoste mică ce eşti! începu el şi ridică pumnii sugestiv.

Ea zâmbi. Pe urmă el se întoarse ca o furtună, dărâmă câteva pălării din cuierul de pe hol, trânti uşa şi dus a fost.

Lettie mai cântă câtva timp, după care se duse sus, în camera ei.

Leslie nu se întoarse la noi nici a doua zi, nici a treia. A doua zi veni Marie, care ne spuse că bărbatul plecase în Yorkshire ca să vadă cum stă treaba cu minele cele noi ce se excavau acolo şi că urma să lipsească vreo săptămână. Călătoriile astea de afaceri în nord erau destul de dese.

Firma, al cărei director şi acţionar principal era domnul Tempest, deschidea nişte mine noi şi importante în celălalt comitat, deoarece filoanele din partea locului sărăciseră şi exploatarea nu mai renta. S-a sugerat ca Leslie să stea în Yorkshire după ce o să se însoare, ca să supravegheze noile abataje. La început el a respins ideea, dar mai târziu a părut tot mai tentat să o accepte.

Cât a lipsit el, Lettie a fost prost dispusă şi acră. Nu a scos o vorbă despre George sau despre Strelley Mill. Bineînţeles că şi-a păstrat atitudinea de mare doamnă, plină de trufie.

În seara celei de-a patra zile de când Leslie nu mai venise pe la noi stăteam cu toţii în grădină. Pomii „şopoteau veseli printre frunze". Mama era în mijlocul grădinii şi ridica frunzele întunecate de urechea-ursului ca să se uite la marginile lor catifelate sau culegea cu gingăşie vreo buruiană tânără de pe pământul negru. Sturzii cântători strigau şi făceau mult zgomot primprejur. Cameliile de lângă zid păreau nişte flăcări în lumina înserării, care se făcea tot mai adâncă. Ciucurii florilor albe de cireş se legănau uşor în bătaia vântului.

— Ce să fac, mamă? spuse Lettie, trecând prin iarbă ca să culeagă nişte camelii. Ce să fac? Nu-i nimic de făcut.

— Bine, fata mea, dar ce vrei să faci? Ai stat amărâtă toată ziua. Du-te şi tu într-o vizită!

— Dar am atâta de mers până la Eberwich!

— Chiar aşa de departe ţi se pare? Du-te atunci undeva mai aproape.

Lettie începu să se agite. Nehotărârea o făcea neliniştită şi irascibilă.

— Nu ştiu ce să fac, spuse ea. Şi am impresia că n-am mai trăit niciodată o zi mai aridă şi mai goală ca ziua de azi. Tare aş vrea să nu mai stăm îngropaţi în gaura asta fără viaţă... Aş vrea să fim aproape de oraş. E îngrozitor să

trebuiască să depinzi de vreo doi sau trei oameni pentru... pentru... pentru plăcerea pe care vrei s-o ai de la viață.

— N-am ce-ți face, draga mea. Trebuie să te-ajuți singură.

— Şi ce pot eu să fac? Nu pot face nimic.

— În cazul ăsta eu m-aş duce la culcare.

— Asta n-o s-o fac nici în ruptul capului... Cu greutatea fără viață a unei zile irosite care m-apasă? îmi vine să fac ceva nesocotit.

— Foarte bine atunci! zise mama. Fă-o şi termină odată!

— Of, n-are nici un rost să vorbesc cu tine! Nu vreau...

Lettie se întoarse, se duse la arbustul de lângă noi şi începu să-i smulgă bobitele roşii şi alungite. Mă aşteptam să se agite toată seara fără nici un rost. Deodată însă observai că stătea nemişcată. Se auzea zgomotul unei maşini care gonea pe deal în jos, spre Nethermere, un sunet slab, cu pocnituri repezi. Ascultai şi eu. Simțeam cum maşina coboară, legănându-se, şi vine în jos, peste gropile de pe deal. Vedeam praful ridicându-se printre copaci. Lettie înalță capul şi ascultă nerăbdătoare. Maşina trecu în goană pe lângă malul lacului Nethermere, apoi se auzi scrâşnetul frânelor, după care vehiculul încetini şi se opri. Într-o clipită, cu un sunet care trăda emoția, trecu pe lângă porțile de la căsuța paznicului şi veni în trombă, prin pădure, spre noi. Lettie aştepta, cu obrajii îmbujorați. Ochii îi străluceau. Se duse spre tufele care despărțeau gazonul de porțiunea acoperită cu pietriş din fața casei, uitându-se cu atenție. O maşină venea spre noi, gonind nebuneşte printre copaci. Era maşinuța pe care o folosea Leslie când mergea să rezolve afacerile firmei. Acum era albă de praf. Leslie frână brusc şi opri bolidul în fața casei. Se dădu jos. Se clătină un pic, căci era amețit şi îl dureau oasele de atâta mers cu maşina. Haina şi şapca cu care stătuse la volan îi erau pline de praf.

— Leslie! strigă Lettie şi fugi spre el.

El o luă în braţe, iar norii de praf îi învăluiră. O sărută şi rămaseră nemişcaţi o clipă. Ea se uită la el, privindu-l drept în faţă, apoi îşi smulse braţele din strânsoarea lui ca să îi dea jos oche-larii de automobilist, care îi deformau chipul. După ce se uită din nou la el o clipă, îl mai sărută o dată, cu gingăşie.

— Tremuri, dragul meu, îi spuse Lettie cu un glas plin de tandreţe după ce scăpă un pic din strânsoare.

— Drumu-i de vină. N-am oprit deloc.

Fără să mai spună vreo vorbă, sora mea îl duse în casă.

— Vai, dar ce palid eşti! Ia întinde-te pe canapea... Lasă-l încolo de praf! Stai un pic, că-ţi dau o haină de-a lui Cyril. Mamă, a venit atâta drum cu maşina fără să oprească! Spune-i şi tu să se-ntindă!

Lettie se duse fuga şi îi aduse o haină, îi puse perne împrejur şi îl sili să se întindă pe canapea. După aceea îi scoase ghetele şi îi puse în picioare nişte papuci. Leslie stătea întins şi o sorbea din priviri. Era alb de oboseală şi emoţie.

— Mă-ntreb dacă or să mă primească la o cursă de mare viteză... Simt încă drumul, care parcă se năpusteşte spre mine, spuse el.

— Dar de ce te-ai grăbit aşa de tare?

— Simţeam c-o să înnebunesc dacă nu vin... dacă nu vin într-un suflet. Nu ştiam cum m-ai fi putut privi, Lettie, când am zis ce-am zis... şi-am făcut ce-am făcut.

Ea îi zâmbi cu blândeţe, iar el rămase culcat, destinzându-se, venindu-şi în simţiri şi privind-o.

— Mă şi mir că n-am făcut ceva nechibzuit!

Am fost pe jumătate nebun de când am spus ce-am spus... Vai, Lettie, am fost un tâmpit şi-un nemernic... ar fi putut să mă ia dracu'! De-atunci n-am făcut decât să mă blestem şi să turbez de furie numai şi numai din cauza mea!

Mă simt de parcă abia m-aş fi întors din iad. Nici nu ştii, Lettie, cât îţi sunt de recunoscător că... of, Doamne Dumnezeule... că nu te-ai răzbunat pe mine pentru ce-am spus!

Lettie se duse şi se aşeză lângă el, dându-i părul de pe frunte şi netezindu-i-l, apoi îl sărută cu o duioşie care te făcea să te gândeşti la lacrimi, cu mişcări năvalnice, de parcă şi-ar fi făcut un reproş pe care nu recunoştea că şi l-a făcut, dar pe care trebuia să îl înăbuşe cu un puhoi de tandreţe. Leslie o trase spre el şi amândoi rămaseră tăcuţi câtva timp, până se lăsă întunericul.

Zgomotul pe care îl făcea mama când se mişca prin camera de alături le tulbura liniştea. Lettie se sculă în picioare şi atunci se ridică şi el de pe canapea.

— Cred că o să trebuiască totuşi să mă duc acasă, să fac o baie şi să mă-mbrac... spuse Leslie pe un ton din care se simţea clar că nu voia să plece. O să trebuiască să mă duc înapoi mâine dimineaţă... Nici nu ştiu ce-or să zică.

— În orice caz, sugeră soră-mea, de spălat ai putea să te speli aici.

— Dar trebuie să-mi dau jos hainele astea... şi vreau să fac o baie.

— Ai putea... poţi să iei nişte haine de-ale lui Cyril... şi apa e fierbinte, ştiu eu bine. Oricum, poţi să rămâi la cină...

— Dacă plec, o să trebuiască să plec repede... altfel or să se supere că sosesc târziu. Habar n-au c-am venit. Nu m-aşteaptă să vin până lunea sau marţea viitoare.

— Poate c-ai vrea să stai aici... şi nici nu-i nevoie să ştie şi ei.

Se uitară unul la altul cu ochi mari şi zâmbitori, ca nişte copii pe punctul de a se desfăta cu o plăcere care nu le este permisă.

— Vai, dar ce-o să zică mama ta? Nu, mai bine plec!

— N-o să zică nimic.

— Vai, dar...

— O să-i cer voie.

El voia să stea mult mai mult decât dorea ea, aşa că soră-mea a fost cea care i-a înăbuşit reţi-nerile şi a ieşit victorioasă.

Mama înălţă din sprâncene şi spuse liniştită:

— Ar fi mai bine să se ducă acasă... şi să fie cinstit.

— Dar gândeşte-te cum s-ar simţi... Ar trebui să le spună... şi, Doamne, cum s-ar simţi! Până la urmă e de fapt vina mea. Nu fi purceluşă, nu fi rea şi nu te mai uita în gura lumii, mămico dragă!

— Nu e nici răutate, nici gura lumii...

— Vai, Ydgrun, Ydgrun! exclamă ironică Lettie.

— Sigur că poate să stea dacă vrea, spuse mama, un pic întărâtată de faptul că Lettie o luase peste picior.

— Bravo, Milltterchen[27]... şi fii dulce, ca de obicei! Te rog eu mult, mult de tot!

Lettie ieşi din cameră un pic cam nelinişti tă, fiindcă mama nu se lăsase aşa uşor. Cu toate astea, Leslie rămase la noi.

În câteva clipe Lettie era deja sus, în dormitorul pentru oaspeţi. Aranja şi împodobea totul de zor, în vreme ce Rebecca alerga să aducă sticle cu apă caldă şi cobora ca o furtună cu aşternuturi curate. Lettie puse stăpânire cât ai zice peşte pe cele mai bune perii ale mele, pe care tot ea mi le dăduse, îmi luă pijamaua cea mai frumoasă şi mai fină din flanelă, descoperi o perie de dinţi nouă, alese ce îi conveni dintre cămăşile, batistele şi lenjeria mea şi îmi dădu indicaţii ce costum să îi împrumut lui Leslie. Una peste alta, eram uimit şi poate un pic zgândărit când o vedeam cât de plină de grijă şi cât de atentă era. Leslie coborî la cină

---

[27] *Mămico (germ.).*

îmbăiat, pieptănat şi strălucitor. Mancă mult, cu poftă, şi dădu impresia că emană o căldură ce sugera plăcere şi confort fizic. Obrajii i se îmbujoraseră din nou. Păşea cu acelaşi aer independent şi agresiv ca odinioară. Nu îmi aduc aminte să mi se fi părut vreodată că arată mai bine, că e mai atrăgător ca atunci. Emana o anumită căldură şi o anumită strălucire, care te făceau să fii atent la vorbele, la râsul, la mişcările lui. Era persoana care domina totul în jur şi nouă ne făcea plăcere să fim aproape de el. Totuşi mama nu se putu dezbăra de rigiditatea care pusese stăpânire pe ea şi, nu mult după cină, se sculă, zise că o să termine scri-soarea în camera cealaltă şi îi spuse lui Leslie noapte bună, căci probabil nu o să-l mai vadă. Umbra acestei răceli lipsite de importanţă a fost extrem de slabă şi de fugară. Leslie vorbi şi râse mai vesel ca niciodată. Avea o anumită ostentaţie în mişcări – îşi lăsa capul pe spate şi adopta o poziţie care îi scotea în evidenţă pieptul lat şi puternic şi graţia trupului bine făcut, deprins cu efortul. I-am lăsat pe amândoi la pian. Leslie stătea acolo, se prefăcea că încearcă să cânte ceva şi se uita tot timpul la Lettie, care rămăsese cu mâna pe umărul lui.

Dimineaţa Leslie se sculă devreme. Înainte de ora şase era deja jos şi se ocupa de maşină. Când coborîi eu, îl găsii lucrând de zor, în tăcere.

— Ştiu că e al dracului de urât ceea ce fac, zise el, dar trebuie să plec devreme.

Rebecca veni şi pregăti micul dejun, pe care îl luarăm numai noi doi, singuri. Leslie era din cale afară de posac. Nu scoase nici o vorbă.

— Mă mir că Lettie nu s-a sculat să mănânce cu tine... Ţine aşa de mult ca dimineaţa să fie minunată, fără cusur, ireproşabilă... Vorbeşte întruna despre puritatea şi promisiunile dimineţii şi despre alte lucruri de felul ăsta, am spus eu.

Leslie îşi rupse nervos pâinea şi îşi sorbi cafeaua ca şi cum ar fi fost agitat, scoţând nişte sunete ciudate şi aspre din gât în timp ce bea.

— E prea devreme pentru ea... cred, îmi replica el, ştergându-şi mustaţa în grabă.

Totuşi părea că ascultă, doar-doar o prinde vreun sunet care să vină de la ea. Dormitorul lui Lettie era deasupra biroului în care Rebecca pusese masa pentru micul dejun şi din când în când Leslie ciulea urechile, rămânând cu furculiţa şi cuţitul suspendate în aer. Pe urmă îşi vedea mai departe de mâncare.

Exact când puse şerveţelul pe masă, se deschise uşa. Leslie îşi adună puterile şi se întoarse brusc. Era mama. Când ea începu să îi vorbească, pe chipul lui apărură un rictus şi o încruntătură uşoară, care aduceau pe jumătate a uşurare şi pe jumătate a dezamăgire.

— Acum trebuie să plec, zise el. Mulţumesc foarte mult... mamă.

— Eşti tare aiurit. Mă-ntreb de ce n-o fi coborât Lettie. Ştiu sigur că s-a sculat.

— Da, răspunse el. Da, am auzit-o şi eu. Poate că s-o fi îmbrăcând. Trebuie să plec.

— Stai un pic s-o chem.

— Nu... n-o deranjaţi... Ar veni ea dac-ar vrea...

Dar mama o şi strigase de jos, din capul scărilor.

— Lettie, Lettie, hai odată, că pleacă!

— Vin acuma! răspunse Lettie şi cobori ime-diat.

Era îmbrăcată într-o rochie de culoare închisă, care îi dădea un aer sever, şi avea chipul destul de palid. Nu se uită la nici unul dintre noi, ci îşi întoarse privirea în altă parte.

— La revedere, îi spuse ea lui Leslie, întinzându-i obrazul.

— La revedere, iubirea mea, murmură el, sărutând-o.

Apoi rămase o clipă în uşă, implorând-o din priviri. Ea îşi ţinea faţa întoarsă într-o parte, fără să se uite la el, şi stătea acolo, palidă şi rece, muşcându-şi buza de jos. El se întoarse brusc, cu o mişcare de dezamăgire dureroasă, porni motorul maşinii, urcă şi plecă în grabă.

Lettie rămase palidă şi enigmatică vreo câteva clipe. Apoi se duse să ia micul dejun şi stătu acolo, jucându-se cu mâncarea. Îşi ţinea capul plecat şi faţa ascunsă.

Nici nu trecu o oră, că Leslie se şi întoarse, spunând că a uitat ceva. O porni în fugă pe scări în sus şi pe urmă, ezitând, intră în camera unde Lettie stătea încă la masă.

— A trebuit să vin înapoi, zise Leslie.

Ea îşi înălţă capul spre el, dar îşi ţinu privirile întoarse în altă parte, uitându-se pe fereastră. Era îmbujorată la faţă.

— Ce-ai uitat? îl întrebă.

— Mi-am uitat tabachera, răspunse el. Urmă o tăcere apăsătoare.

— Dar o să trebuiască să plec, adăugă el.

— Cred că da, îl aprobă ea.

— Nu vrei să faci câţiva paşi cu mine? o întrebă el după o altă pauză.

Lettie se ridică fără să-i răspundă. El luă un şal şi i-l puse cu grijă pe umeri. Ea nu protestă în nici un fel. O porniră în tăcere prin grădină.

— Eşti... eşti supărată pe mine? zise el cu glas tremurat.

Ochii lui Lettie se umplură dintr-odată de lacrimi.

— Pentru ce-ai mai venit înapoi? zise soră-mea, ferindu-se să îl privească în ochi.

El se uită la ea.

— Ştiam că eşti supărată... şi... începu el şovăitor.

— De ce n-ai plecat? zise ea nervoasă.

Leslie lăsă capul în jos şi rămase aşa, fără să scoată o vorbă.

— Nu văd de ce... de ce ne-ar amărî pe amândoi treaba asta, Lettie, spuse el nesigur.

Ea făcu iute un gest de respingere, după care, văzându-şi propria mână, şi-o ascunse din nou repede între cutele rochiei.

— Îmi faci mâinile... propriile mele mâini să mă renege, spuse cu oarecare greutate Lettie.

Leslie se uită la pumnul încleştat care îi apăsa cutele rochiei.

— Dar... începu el îngrijorat.

— Să ştii că nu suport să-mi văd mâinile, zise ea cu glas scăzut şi plin de patimă.

— Dar ce Dumnezeu, Lettie! Nici nu-i nevoie... dacă mă iubeşti...

Ea dădu impresia că se crispează. El aşteptă, descumpănit şi amărât.

— Şi-o să ne căsătorim, nu-i aşa? reluă el, uitându-se rugător la ea.

— Of, de ce nu pleci? Pentru ce-ai mai venit? exclamă ea agitată.

— Mă săruți înainte de plecare? o întrebă el.

Ea rămase cu fața întoarsă în altă parte şi nu-i răspunse nimic. Fruntea lui Leslie se contorsiona într-o încruntătură plină de nedumerire.

— Lettie! exclamă el.

Ea nu schiță nici o mişcare şi nici nu-i răspunse, ci rămase cu fața întoarsă, aşa că bărbatul nu îi văzu decât conturul obrazului. După ce aşteptă un timp, Leslie se înroşi la chip, se întoarse repede şi porni maşina cu zgomot. În clipa următoare gonea printre copaci.

Capitolul IV

Sărut-o când e gata să izbucnească în lacrimi

Era în duminica de după vizita lui Leslie. Avuseserăm o săptămână nenorocită, când nici unul dintre noi nu prea se înghesuise să vorbească şi fuseserăm cu toţii tare nefericiţi.

Deşi sosise primăvara, nimeni nu o vedea. Mai pe urmă mi-am dat eu seama că văzusem toate şirurile de plopi izbucnind brusc într-o lumină strălucitoare, de un roşu închis, precum cârmâzul, cu o strălucire roşie ca sângele în locurile în care soarele se strecura printre frunze. Mi-am dat seama că găsisem locurile mai înalte de pe marginea apei, unde ouaseră lebedele. Mi-am dat seama că văzusem narcisele galbene aple-cându-se pe lângă pereţii de lemn, acoperiţi cu muşchi, ai casei bărcilor şi că totul – muşchi, narcise, apă – era presărat cu steguleţele trandafirii ale mugurilor de ulm. Mi-am dat seama că rupsesem evantaiele pe jumătate desfăcute ale paltinului şi că urmărisem cum norul alb al florilor de porumbar devine argintiu pe fundalul cerului la apus. Dar nu le simţisem prezenţa. Şi nu mi-a rămas nici o imagine vie a primăverii din săptămâna aia, pe care parcă nici nu am trăit-o.

Era duminică seara, chiar după ceai, când Lettie îmi spuse deodată:

— Hai cu mine până la Strelley Mill.

Mă cuprinse mirarea, dar m-am conformat fără să crâcnesc.

Din prag auzirăm glasuri de fete, o sporovăială în toată regula, şi imediat ne întâmpină vocea lui Alice:

— Bună, Sybil, iubire! Bună, Lettie! Haideţi, c-avem aici o adunare de zeiţe. Hai, că tocmai aveam nevoie de tine. Tu eşti Junona şi uite-o aici pe Meg, ea-i Venus, iar eu... hei, nu-mi spune şi mie cineva cine sunt eu? Ia spuneţi-mi

repede... Ai zis cumva Minerva, Sybil, iubire? Dacă n-ai zis, atunci ar trebui să zici! Hai, Paris, grăbeşte-te! îşi pune hainele de duminică ca să ne scoată la plimbare. Doamne, da' cât timp îi mai trebuie! Hai, Meg, pregăteşte-te să roşeşti! Acum, Lettie, tu fă pe trufaşa şi eu o să fac pe înțeleaptă. Mă-ntreb dacă vrea să mă duc să-i leg cravata. O, Doamne, de unde-oi fi luat velința aia?

— De la Nottingham... Nu-ți place? zise George, cu gândul la cravată. Bună, Lettie! Ai venit?

— Da, e-o adunare de zeițe. Ai măru' ăla? Dacă-l ai, dă-l încoace! zise Alice.

— Ce măr?

— Of, Doamne, multe mai are de învățat! Mărul lui Paris... Nu vezi c-am venit ca să ne alegi?

— Păi... n-am nici un măr... Pe-al meu l-am mâncat.

— N-are nici sare, nici piper omul ăsta... e ca magneziul clocotit, care fierbe câte o săptămână. Atunci ne duci pe toate la biserică?

— Dacă vreți voi...

— Atunci haidem! Unde-i sălaşul iubirii? Uite la Lettie ce şocată e! îmi pare tare rău, fetițo... am crezut că ți-a priit dragostea.

— Ai spus „dragoste"? întrebă George.

— Da, am spus, nu-i aşa, Meg? Şi spui şi tu „dragoste", nu-i aşa?

— Habar n-am ce-i aia, râse Meg, care era foarte roşie la față şi cam încurcată.

— Amor est titillatio... iubirea e un gâdilat... aşa... asta e! N-am dreptate, Sybil?

— De unde să ştiu?

— Bineînțeles că n-ai de unde, bătrâne. Las-o pe seama fetelor! Ia uită-te la Lettie, ce atot-ştiutoare pare... Doamne, Lettie, ce solemnă eşti!

— Iubirea-i de vină, îşi dădu George cu păre-rea, gândindu-se la cravata lui cea nouă.

— Îmi pun capu' jos că e degustasse sat est... Aşa-i, Lettie? Dacă guşti o dată, ți-ajunge... Şi să-l ia dracu' p-ăla care strigă primul „Destul, ajunge!" Ție care-ți place? Dar, Georgie dragule, ai de gând să ne duci la biserică... una câte una sau pe toate deodată?

— Tu cum vrei să fac, Meg? întrebă George.

— O, mie mi-e totuna!

— Şi ție ți-e totuna, Lettie?

— Eu nu merg la biserică.

— Haideți să facem o plimbare., şi s-o pornim acum, zise Emily, oarecum morocănoasă, căci nu îi plăcea toată tâmpenia asta.

— Aşa, Syb, ți s-a dat ordin... Nu mă lăsa aici! se văicări Alice.

Emily se încruntă şi îşi muşcă degetul.

— Hai, Georgie! Parc-ai fi acul unei balanțe... între două greutăți. Care o să tragă mai mult?

— Cea mai grea, răspunse el zâmbind, dar nu se uită nici la Meg, nici la Lettie.

— Atunci Meg e! strigă Alice. Tare-aş vrea să fiu durdulie... Eu n-am nici o şansă la Syb când e vorba să mă iau la-ntrecere cu Pem.

Din ochii lui Emily ieşeau flăcări de mânie. Meg se înroşi şi i se făcu ruşine. Lettie începu să îşi revină după primul acces de indignare ofensată şi zâmbi.

Aşa că ieşirăm la plimbare în două grupuri de câte trei.

Din nefericire, deoarece seara era atât de fru-moasă, drumul era plin de oameni care se plimbau. Grupuri de câte trei sau patru bărbați, cu pantaloni deschişi la culoare şi haine negre şi lucioase de stofă, mergeau în urma cățeilor lor, care păreau bănuitori; cete de tineri umblau aiurea, fără vreun scop anume, adesea tăcuți, şi din când în când

vorbeau cu glas răguşit despre vreun subiect de nu prea mare interes; apoi soţi galanţi, în frac, cu un aer de oameni foarte însuraţi, împingeau câte un landou cu clopoţei, admonestaţi de o consoartă grozav de împopoţonată, în jurul căreia se învârteau toţi picii familiei; din când în când doi îndrăgostiţi mergeau la distanţă unul de altul, prefăcându-se că nu se cunosc; câte o mamă pusă la patru ace venea însoţită de două fetiţe cu rochiţe de mătase albă şi un pogon de păr bălai, care păşeau pline de afectare, şi tot pe acolo, prin apropiere, era şi câte un tat stânjenit în costumul lui de duminică.

Ca să suporţi tot calvarul ăla, erai nevoit să trăncăneşti fără să îţi pese de nimic. George trebuia să întreţină conversaţia în grupul din spate şi părea că o face cu dezinvoltură, vorbind despre miei şi discutând despre rase, când Meg exclamă pe neaşteptate:

— A, ai văzut ce negri sunt? Poate c-or fi ieşit pe horn. Eu n-am mai întâlnit niciodată miei ca ăştia!

George le povesti cum crescuse el doi miei cu biberonul, stârnind admiraţia lui Meg faţă de felul în care îi îngrijise. Pe urmă trecu la nagâţi, bătând mereu monedă pe aceeaşi idee: cum cârâ-iau, prefăcându-se că sunt răniţi („închipuie-ţi aşa o chestie!”), şi cum mutase el din loc ouăle unei perechi de nagâţi în timp ce ara şi cum pasărea mamă venise după el şi chiar stătuse şi se uitase la el când venea iar mai aproape cu plugul, îl privea cum vine şi pleacă.

— Păi, bine, te şi cunoştea... îi simt pe cei care sunt buni cu ei, poţi fi sigur de asta.

— Da, consimţi el, ochişorii ăia mititei şi strălucitori parcă îţi vorbesc când treci pe-acolo.

— Vai, dar mie mi se pare că sunt nişte făpturi micuţe şi tare frumuşele! Tu nu crezi tot aşa, Lettie? strigă Meg într-un acces de gingăşie.

Lettie credea la fel, dar ea a fost mai concisă.

Trecurăm peste dealuri şi coborârăm în Greymede. Meg crezu de cuviinţă să spună că ar trebui să se ducă acasă, la bunica ei, şi George îi spuse şi el să se ducă, zicând că o să vină pe la ea cam peste o oră.

Biata fată era dezamăgită, dar se duse fără să crâcnească. O lăsarăm pe Alice la o prietenă şi o luarăm la picior spre casă, prin Selsby, ca să scăpăm de parada de după slujba de la biserică. •

În drum spre casă, când treci de Selsby, vezi mina ridicându-se înspre apus, cu hornuri fru-moase care se subţiază spre vârf şi apar ca nişte pete negre în vâltoarea apusului de soare şi cu schelele de deasupra puţului, ce par gravate în lumina strălucitoare, având o importanţă greu de crezut. Apoi casele bondoace şi turtite se înşiră în rânduri de umbre la picioarele acestor monumente care te domină cu înălţimea lor.

— Ştii, Cyril, începu Emily, am vrut să mă duc pe la doamna Annable, nevasta paznicului. S-a mutat pe Bonsart's Row şi copiii ei vin la şcoală. O, Doamne, e ceva îngrozitor! N-au fost niciodată la şcoală şi nu-ţi pot spune în ce hal sunt.

— Dar de ce s-a dus acolo? o întrebai eu.

— Bănuiesc că nobilul cavaler a avut nevoie de Kennels, iar ea s-a decis să se ducă acolo. Dar în ce condiţii trăiesc! Mi se face pielea de găină numai când mă gândesc.

— Şi de ce n-ai fost pe la ea?

— Nu ştiu... am avut de gând... dar... se bâlbâi Emily.

— N-ai vrut sau n-ai îndrăznit?

— Poate că nu... Tu te-ai duce?

— Hai să mergem acum!... Vezi? Nu prea te trage aţa.

— Ba da, vin, răspunse ea repede.

— Atunci haide! O să mergem pe cărare, printre îngrădituri. Stai numai un pic, să-i spun şi lui Lettie.

— Nu! zise Lettie dintr-odată, cu oarecare asprime.

— Foarte bine, răspunse George. O să te duc eu acasă.

Dar propunerea asta îi conveni şi mai puţin lui Lettie.

— Nu ştiu pentru ce vrei să te duci, Cyril, zise ea. E duminică seara şi-i atâta lume peste tot... Vreau şi eu să merg acasă.

— Foarte bine, du-te atunci... Emily o să vină cu tine.

— Hm, zise cealaltă. Asta s-o crezi tu, că n-o să mă duc pe la femeia aia!

Eu ridicai din umeri şi George se trase de mustaţă.

— La urma urmei, nici nu mă interesează ce facem, declară Lettie ritos şi o pornirăm cu toţii, în şir indian, pe cărarea dintre îngrădituri.

Ajunserăm aproape de şirurile urâte de case care se sprijineau de dealul de la mină. Totul era negru şi plin de funingine. Casele stau spate în spate şi au numai o intrare, dintr-o grădină pătrată, unde cresc buruieni ursuze, pătate cu negru. Grădina asta pătrată se deschide spre un rând de magherniţe mici şi prăpădite, ce se înşiră pe lângă depozitul de zgură. Drumul bătătorit este acoperit peste tot cu o scoarţă de funingine, praf de cărbune şi cenuşă.

Totuşi printre şirurile de case erau o mulţime de femei şi copii, capete descoperite, braţe goale, şorţuri albe şi rochii negre de duminică, garnisite din belşug cu dantelă. Unul sau doi bărbaţi stăteau pe vine, sprijinindu-se cu spatele de un perete, şi râdeau. Femeile dădeau din mâini şi strigau, arătând spre acoperişul ultimei case.

Emily şi Lettie se traseră înapoi.

— Ia uitaţi-vă acolo... E puşlamaua aia mica de Sam! spuse George.

Acolo sus, cum te văd şi cum mă vezi, cocoţat pe creasta acoperişului, lângă ultimul horn, era drăcuşorul ăla mic, fără haină şi cu mânecile cămăşii smulse de la manşete. I-am recunoscut imediat căpşorul cu păr roşu şi strălucitor. Se sculă, agăţându-se cu degetele goale de la picioare de

ţigle, îşi desfăcu degetele de la o mână ca un evantai în dreptul nasului şi strigă ceva care făcu imediat mulţimea să se agite cu indignare, iar femeile ţipară din nou cu glas ascuţit. Sam se aşează jos brusc, căci aproape că-şi pierduse echilibrul.

Poliţistul satului veni în grabă, cu tunica strânsă bine în jurul gâtului său subţire, şi vru să afle care era cauza balamucului.

Cât ai bate din palme, o femeie cu ochi căprui şi strălucitori, cu o privire crucişă şi un semn din naştere pe obraz, se repezi şi îl apucă pe poliţist de mânecă.

— Ia-l-ăi, ia-l-ăi şi bate-l până i-o da sângele pă spinare! ţipă ea.

Poliţistul cel costeliv o dădu la o parte, vrând să afle ce s-a întâmplat.

— O să-l fac fărâme ca p-o barabulă stricată dacă pui io mâna pă el! strigă femeia. Nu tre' să stea p-acilea, pă unde e oameni cumsecade... afurisitu' naibii! mai zise ea şi o ţinu tot aşa.

— Dar ce s-a întâmplat? o întrerupse poliţistul cel costeliv. Ce-i cu el?

— Sus... e-acolo sus! S-aştepte numai, că-l dau io jos acuşica! Nenorocitu' ăla mic...

Văzând-o cum se uită la el, Sam se strâmbă, făcând-o să se înfurie şi mai tare, până când Lettie şi Emily începură să tremure de spaimă.

Capul mamei apăru la fereastra de la dormitor, împinse în sus geamul, încercând în zadar să se uite peste burlanul de sub streaşină casei. Era mai ciufulită decât de obicei şi pe faţa palidă i se vedeau urme de lacrimi. Se întinse şi mai tare, prinzându-se do tocul ferestrei şi de burlanul de deasupra, până ce mi se făcu frică să nu cadă şi să se facă praf.

Bărbații care stăteau pe vine, rezemați de peretele de la depozitul de zgură, râseră şi spu-seră:

— Pune mâna pă el, Poli... Nu-l vezi? Pune mâna pă el! înşfacă-l!

După asta se auzi glasul plângăreț al femeii, care spuse printre suspine:

— Hai, uşurel, băiețelu' mamii, hai, vino la mămica ta... Nu-i las io să puie mâna pă tine. Hai, fă cum spune mămica... Acum... Sam... Sam... Sam! zise ea, cu glasul tot mai ridicat.

— Sammy, Sammy, du-te la mămica ta! ziseră în bătaie de joc deştepții de jos.

— Hai, vino! Vino la mămica ta, scumpule... Hai, vino-ncetişor jos.

Sam se uită la mulțime şi la streaşină de sub care se auzea glasul maică-sii. Era gata-gata să plângă. O matahală de femeie cu o mutră hidoasă şi un pieptene de oțel, moştenire de familie, înfipt în părul strâns la spate, strigă:

— Ți-arăt io ție! Pui io joarda pă tine!

Şi, ajutată de femeia saşie şi cu semnul acela din naştere pe obraz, se puse să îl ocărască, într-un acces de nesupunere fățişă, drăcuşorul acela împielițat luă dintre plăcuțele de ardezie o bucată de mortar care zbură într-o clipită spre pieptenele de oțel, moştenire de familie, şi se făcu bucățele. Pornind de la acest incident, posesoarea amintitului pieptene susținu sus şi tare că năpârstocul de Sam i-a spart capul şi harababura generală puse stăpânire pe mulțime. Polițistul (nu ştiu cât de costeliv trebuie să fi fost când era fără uniformă) îşi pierdu capul şi începu şi el să amenințe cu pumnii, scuipând pe sub mustața țepoasă şi dând ordine pe un ton autoritar:

— Hai acuma, gata... la coboară tu acilea şi nu mai face pă nebunu'!

Băiatul încercă să treacă tiptil peste creasta acoperişului şi să coboare pe furiş pe partea cealaltă. Cât ai bate din palme, puşlamalele alea de copii se repeziră urlând de cealaltă parte a şirului de case şi o ploaie de pietriş roşu începu să zboare peste acoperiş. Sam se ghemui, lipindu-se de hornul de pe casă.

— L-am prins! răcni un împielițat mititel.

L-am prins! Haideți, bă, nu vă lăsați!

O ploaie de pietre căzu peste capetele mulțimii, împrăştiind femeile şi pe polițist. Mama lui Sam ieşi ca o furtună din casă şi se năpusti cu încrâncenare la cei care aruncau cu pietre. Îl prinse pe unul şi dădu cu el de pământ. Cât ai clipi din ochi, ceilalți se întoarseră şi o țintiră pe biata femeie. Atunci George, polițistul şi cu mine ne repezirăm după nemernicii ăia mici, iar femeile o luară la fugă să vadă ce au pățit odraslele lor. Prinserăm doi băieți de vreo paisprezece ani şi îi înmânarăm polițistului, care îi luă şi-i aduse după noi. Restul îşi luară tălpăşița.

Când ne-am întors pe câmpul de bătaie, dispăruse şi Sam.

— Dă n-ar fi spălat putina! se smiorcăi femeia care se uita cruciş. Da' las' c-am io ac dă cojocu' lui pântru ce-a făcut!

În acel moment o ceată de misionari de la una dintre capele sau biserici ajunse la capătul şirului de case. Armoniul începu să scrâşnească şi totul prinse să vibreze de sunetul unei voci puternice de femeie, acompaniată de alte câteva, care cântau:

— Pe înserat soarele apusese...

Toată lumea se repezi spre zgomotul cel nou, ca nu cumva să îl piardă, în afară de polițist şi de ostaticii lui, de femeia care se uita cruciş şi de femeia cu pieptenele moştenire de familie. Eu i-am zis organului legii că ar fi mai

bine dacă s-ar descotorosi de cei doi băieți şi ar afla ce năzbâtie mai pun la cale ceilalți.

După asta o întrebai pe femeia care se uita cruciş ce se întâmplase.

— Treizăci şi şapte dă puiuți avuserăm de la iepuroaica aia şi Dumnezeu ştie câți am mai fi avut dacă n-ar fi mâncat-o, răspunse ea ursuză acum, că tot îşi stâmpărase furia.

— Şi nici n-am fi ştiut dă ea, continuă purtătoarea pieptenelui moştenire de familie, dă nu era mâța noastră, draga dă ea, s-o dezgroape.

— Zău, am întrebat eu, chiar a dezgropat iepuroaica?

— Da' dă unde! Că nu era dăcât pielea dă răməsese dă pă urma ei... S-a gândit ei la asta, lua-i-ar dracu' dă-mpuțiți!

— Şi când s-a-ntâmplat?

— Noaptea asta urâtă... şi mai era şi capu' şi spatili în oala aia împuțită dă făcea tocană-n ea... Pot să ți le arăt chiar acu'... Le am în cămară la mine, că le țin ca să vază lumea, să nu zică că nu-i aşa. Aşa-i, Martha?

— E tare bune şi grase... da' io-i sucesc gâtu' dă pui mâna pă el!

Până la urmă am tras concluzia că Samuel furase o iepuroaica mare, cu urechi clăpăuge, dintr-un coteț din magazia de cărbuni a femeii care se uita cruciş, o jupuise, îngropase pielea în pământ şi îi dăduse maică-sii captura, spunând că e un iepure sălbatic ce căzuse într-o capcană. Iepuroaica fusese principalul fel de mâncare al familiei Annable la masa de duminică... deşi, din nefericire, o parte din ea fusese păstrată până luni, oferind dovada de netăgăduit a furtului. Stăpâna iepuroaicei presupusese că blânda făptură scăpase din coteț. Dar această paşnică presupunere fusese spulberată de faptul că purtătoarea pieptenului îşi văzuse propria pisică scormonind în grădina

familiei Annable şi dezgropând pielea iepuroaicei cu blană albă şi cafenie. Apoi începuse tot balamucul.

Nu era aşa de greu să te înţelegi cu femeia saşie dacă ştiai cum să o iei. Discutam cu ea de parcă era un prieten de-al meu, un băiat ca şi mine. Tot ce făceam era să-i vorbesc femeii din ea cu toată tristeţea molcomă pe care eram în stare să mi-o strecor în glas. Până la urmă se înmuie şi chiar scoase la iveală nişte sentimente delicate, de mamă, faţă de familia aia nenorocită. Îi lăsai pe bufet jumătatea de coroană pe care mă sfiisem să i-o dau şi, întrucât o redusesem la tăcere şi pe purtătoarea pieptenelui, o pornii cu oala şi cu resturile nefericitei iepuroaice spre casa văduvei, unde mă aşteptau George şi fetele.

Casa era într-o stare jalnică. Lângă apără-toarea înaltă care înconjura căminul, mama se legăna în balansoar. Te cuprindea tristeţea când o vedeai cât de zbuciumată arăta acum, după ce se liniştise. Lettie avea grijă de bebeluş, iar Emily de celălalt copil. George îşi fuma pipa, încercând să pară cât mai degajat. Bucătăria era plină ochi cu tot felul de lucruri. Nu era nici un pic de spaţiu liber. Pe masă nu găseai nici măcar un locşor pentru oală, aşa că am adunat la un loc ceştile şi cănile cu resturi de ceai în ele şi am pus vasul infamiei pe faţa de masă, care era plină de pete. Cei patru copii mici erau numai dungi şi pete de ceai pe faţă. Când am sosit eu, unul de sub masă începu să plângă din nou, aşa că i-am dat pixul meu cu o mină care ieşea şi intra la loc, dar care acum nu mai iese şi nici nu mai intră deloc.

Vederea mâncării o întrista iarăşi pe mamă. Izbucni din nou în plâns şi zise printre suspine:

— Da' mie nici pân cap nu-mi trecu că nu fu una dă să prinsese în capcană. Dă parcă l-aş fi pus io să le fure lor iepuroaica aia bătrână! Şi, colac peste pupăză, mai fu şi tare ca opinca. Şi lui să-i spuie că-i hoţ şi pă mine să mă facă cum le-a venit la gură! Şi p-urmă să vie acilea, la mine-n

cămară, şi să-mi ia oalili, să-mi ia oala aia d-am adus-o io pân-acilea tocmai dă la Nottingham, aia d-am avut-o io până n-am născut-o pă Minnie!

Bebeluşul, bebeluşul ăla mic, începu să plângă. Mama sări ca arsă şi îl luă în braţe.

— Hai, taci cu mama, dragule! Nu-ţi face ţie nimeni nimic! Nu-i lasă mama! Cine-i mititelu'

Iu' mama, cine-i mic şi scump? Hai, taci cu mama!

Ce-a păţit băiatu'?

Linişti copilul şi se linişti şi ea.

— Da' a plecat şi poliţistu'? întrebă ea într-un târziu.

— Da, s-a dus, i-am zis eu.

Femeia oftă din rărunchi. Îţi făcea rău să vezi cât de sleită de puteri era.

— Câţi ani are copilul cel mai mare? am întrebat-o.

— Fanny... are paişpe. E fată-n casă la familia Webster. După aia vine Jim... face treişpe luna ailaltă... stai să văd... da, da, luna ailaltă... lucrează pentru familia Flint, la câmp. Nu fac ei mare lucru... şi nu-i las să să ducă-n mină nici dacă mă pici cu ceară. Bărbatu-miu zicea mereu că să nu să ducă-n mină.

— Nu pot să vă ajute prea mult.

— Face şi ei ce poate. Da-i tare greu să-i ţii pă toţi. Cu spălatu' şi cu banii dă la parohie şi cu ăi cinci şilingi dă mi-i dă stăpânu'... îi greu. Era altă treabă când trăia bărbatu-miu! Io ar fi trebuit să mor, nu el. Nu poci să-i ţiu în mână... nu le mai poci ţine piept. Uite-acu' aş vrea să mor, în clipa asta, şi să vie el aici. Nu poci înţelege nici să mă tai: el, dă era aşa dă tare, dă putea face tot felu' dă treburi, să să ducă şi io să rămâi în urma lui. Era un om cum nu e altu' la o mie dă oameni, da, aşa era... să dăscurca ca un domn. Tare-aş vrea să fi murit io-n locu' lui! Şi-acu' n-are linişte, că ştie că mi-e greu. Azi-noapte, când dormea toţi, stăteam la uşă şi mă uitam către lacu' dă la mină... şi deodată văzui o

lumină. Bag mâna-n foc că el era... fin'că ieri fu ziua când ne-am luat. Şi-i zic: „Frank! Tu eşti, Frank? Io-s bine, mă descurc cum poci". Şi după aia s-a dus. Zic că s-a dus spre locu' ăla dă scoate ăia apa şi cărbunii din mină şi după aia a luat-o înapoi spre pădure. Ştiu că el fuse şi că nu poate sta liniştit, că ştie că nu mă poci descurca...

După un timp plecarăm, promiţându-i că o să mai trecem pe la ea şi că o să avem grijă să nu i se întâmple ceva lui Sam.

Era întuneric de-a binelea şi în case se aprinseseră luminile. Auzeam bătaia ritmică a motoarelor de la vânturătoare şi zumzetul liniştit al ventilatorului.

— Doamne, ce cruzime! zise Emily pe un ton plângăreţ.

— N-a fost omu' ăla un tâmpit că s-a însurat cu o femeie ca asta? zise şi Lettie cu hotărâre în glas.

— Ce să zic de Lady Crystabel! am aruncat eu, după care s-a lăsat tăcerea. Bănuiesc că nu şi-a dat seama ce face, aşa cum ni se întâmplă tuturor.

— Credeam că te duci la mătuşa ta, la Ram Inn, îi spuse Lettie lui George când ajunseră la răscruce.

— Nu acum... e prea târziu, răspunse el liniştit. Vii pe la noi, da?

— Da, vin, spuse ea.

Eram la fermă, mâneam pâine cu lapte şi tatăl lui George vorbea cu o tristeţe abia simţită, parcă amintindu-şi vag ceva, preocupat de gândul plecării din casa în care stătuse atâta amar de ani. Era un romantic până în vârful unghiilor, căci căuta de-a pururi culoarea trecutului în monotonia prezentului. Părea că s-a instalat mulţumit şi tihnit în vârsta de mijloc, când deodată agitaţia de la fermă şi creşterea în vârstă a copiilor lui îi aţâţară dorinţa de a fi din nou activ. Citea cărţi despre problema agrară şi romane moderne. Până la urmă se transformă într-un radical

progresist, aproape socialist. Din când în când scrisorile lui apăreau în ziare. Începuse să înțeleagă altfel viața.

La cină, când veni vorba despre Canada, prinse să se entuziasmeze şi, uitându-te la fața lui îmbujorată, scăldată în lumină, şi la statura lui impunătoare şi dreaptă, la trupul acela pătruns de nervul emoției, nu puteai să nu îl admiri. Auzindu-l, ascultându-i vorbele pline de bun-simț şi de căldura dată de speranțele unui om tânăr, nu puteai să nu îl iubeşti. La cei şaizeci şi patru de ani ai lui, era mai spontan şi mai entuziast decât George, mult mai fericit şi mai plin de speranță ca el.

Emily nu avea de gând să plece cu ei în Canada (ce să facă ea în Canada, zicea fata) şi nu voia ca frații ei mai mici „să salahorească la o fermă şi până la urmă să fie doar nişte vite, nimic mai mult".

— Nu, zise tatăl ei cu blândețe. Mollie o să-nvețe cum să facă brânză şi unt, iar David o să fie exact omul care trebuie să-mi ia locul când m-oi duce eu. Poate c-o să fie un picuț cam aspru şi greu la început, da' când o să trecem de asta, o să ni se pară c-a fost una dintre cele mai frumoase perioade ale vieții.

— Şi tu, George? îl întrebă Lettie.

— Eu nu mă duc. Pentru ce să mă duc acolo? Nu mă aşteaptă decât o viață lungă. E ca o zi de iunie de aici – o zi de muncă lungă, destul de plăcută, şi când s-a terminat, dormi bine. Munceşti, dormi şi te simți bine o jumătate de viață. N-ajunge. Şi care-i chichirezu'? Tot aşa de bine aş putea să fiu şi Flower, iapa noastră, că nici ea nu cere mai mult de la viață.

Tatăl se uită la el serios şi gânditor.

— Acum mi se pare cu totul altfel, spuse el trist. Mi se pare că poți să-ți faci viața cum vrei tu, să nu depinzi de nimeni şi să crezi ce vrei fără să te sufoce hărțuiala unuia şi

a altuia. Mi se pare că aş putea s-o duc tot aşa şi de-acum încolo...

— Eu o să iau mai mult de la viaţă. Aşa sper, spuse George râzând. Nu. Ştii? mai zise el, întorcându-se de data asta drept spre Lettie. Ştii, am de gând să mă-mbogăţesc cumsecade, aşa încât să pot face ce vreau un timp. Vreau să văd cum e când eşti bogat, să încerc viaţa pe toate părţile... să simt gustul traiului de la oraş. Vreau să ştiu ce zace-n mine. O să mă-mbogăţesc... sau cel puţin o să-ncerc să fac ca lumea treaba asta.

— Şi, mă rog, cum o să reuşeşti să faci aşa ceva? îl întrebă Emily.

— O să-ncep cu-nsurătoarea... şi pe urmă o să vezi tu!

— Hai s-o vedem şi p-asta! exclamă Emily, râzând batjocoritor.

— Păi, nu eşti prea înţelept! spuse tatăl cu tristeţe. Da' parcă-l văd c-o să vină acolo, la mine, peste un an sau doi. Bag mâna-n foc c-aşa o să fie! îi spuse el apoi, râzând, lui Lettie pe un ton linguşitor şi confidenţial.

— Tare aş vrea să pot merge şi eu acuma! am zis dintr-odată.

— Dac-ai vrea, zise George, aş veni cu tine. Da' nu de unu' singur, că nu vreau s-ajung un dobitoc gras şi tâmpit ca vitele mele.

Pe când vorbea el aşa, Gyp se puse să latre ca nebuna. Tatăl se sculă să vadă ce este şi George se duse după el. Trip, terrierul cel mare, o zbughi ca o furtună din casă, făcând pereţii să se zguduie de răcnetele lui. Văzurăm cum câinele cel alb se repede în curte, auzirăm un zgomot care venea dinspre scara de la coteţul găinilor şi în clipa următoare dinspre livadă se porni un strigăt ascuţit.

Ne repezirăm într-acolo şi văzurăm pe malul abrupt o mogâldeaţă cu faţa în jos. Trip stătea deasupra ei cu un aer care arăta că era în încurcătură.

Ridicai copilul. Era Sam. Începu să se zbată de cum simți că am pus mâna pe el, dar am reuşit să îl duc în casă, cu toată împotrivirea lui. Se zvârcolea ca un iepure sălbatic, dădea cu picioarele, dar în cele din urmă se linişti. L-am aşezat pe covoraşul din faţa căminului ca să mă uit la el şi să văd ce a păţit. Era un nod de copil caraghios, îmbrăcat cu pantalonii unui om mare, cârpăciți ca să-l încapă, şi o haină care-i atârna, toată numai zdrenţe.

— Te-a înşfăcat? îl întrebă tatăl lui George.

De unde te-a apucat?

Dar copilul stătea acolo fără să răspundă nimic, strângându-şi buzişoarele palide şi privind în gol. Emily se aşează în genunchi în faţa copilului şi îşi lipi obrazul de al lui.

— Te-a muşcat? Spune-ne de unde te-a muşcat, zise ea cu un glas care te făcea să te fereşti de emoţia dezlănţuită a mângâierii.

Ar fi vrut să îl ia în braţe, dar copilul se feri.

— Uite-aici! zise Lettie. Aici l-a muşcat şi-l curge sânge. Du-te şi adu nişte apă, Emily! Şi nişte cârpe. Hai, Sam, lasă-mă să mă uit şi să-ţi leg rana! Haide, vino-ncoace!

Luă copilul în braţe şi îi scoase hainele alea groteşti de pe el. Trip îl înşfăcase de coapsă înainte să-şi dea seama că are de-a face cu un băieţel. Totuşi nu îl muşcase prea tare şi, cât ai clipi din ochi, Lettie îi spălă rana şi i-o unse cu alifie de angelică. Pe trupul băiatului erau mai multe cicatrice şi vânătăi. Era clar că bietul băiat trecuse prin multe. Lettie avu grijă de el şi îl îmbrăcă la loc. Copilul îndură aceste atenţii ca un iepure sălbatic prins în capcană, fără să se uite la noi, fără să îşi descleştеze buzele, ci doar ferindu-se un pic. După ce Lettie îi puse cămaşa zdrenţuită şi îi strânse pe lângă el pantalonii ăia mari, Emily se duse să îl mângâie şi să îl facă să se simtă în largul lui. Îl sărută şi îi vorbi cu tot fiorul mângâierii ei pline de emoţie. Ai fi zis că-i gata să-l

sufoce. Apoi încercă să îi dea să mănânce pâine cu lapte direct cu lingura, dar el nu vru cu nici un chip să deschidă gura şi îşi întoarse capul în altă parte.

— Lasă-l în pace... Nu-l băga în seamă, zise Lettie, ridicându-l în scăunelul de lângă horn şi punându-i castronul cu pâine şi lapte alături.

Emily îi scoase pe cei doi pisoi din coşul lor şi îi puse tot lângă băieţel.

— Mă-ntreb câte ouă o fi luat, spuse tatăl, râzând cu blândeţe.

— Şşşşttt! îi zise Lettie. Şi când credeţi c-o să plecaţi în Canada, domnule Saxton?

— La primăvară. N-are rost să plecăm mai repede.

— Şi-atunci o să te însori? îl întrebă Lettie pe George.

— Înainte. Înainte de asta, răspunse el.

— Păi, cum se face că te-a apucat graba aşa, deodată? Când o să fie nunta?

— Dar tu când te măriţi? o întrebă şi el în loc de răspuns.

— Nu ştiu, spuse ea, punând capăt discuţiei.

— Atunci nici eu nu ştiu, zise George, luând o felie mare de brânză şi muşcând o bucată din ea.

— Era fixată pentru iunie, spuse soră-mea, revenindu-şi, când îşi dădu seama că George mai spera ceva.

— Iulie! preciza Emily.

— Tată, zise George, ţinând bucata de brânză ridicată în timp ce vorbea (se vedea clar că era nervos), tu ce mă sfătuieşti să fac? Să mă-nsor cu Meg?

— Da' de ce? Ţi-a trecut prin cap să faci una ca asta? îi zise tatăl lui, tresărind.

— Da... dacă mă gândesc bine.

— Păi, dacă vă potriviţi...

— Suntem veri...

— Dac-o vrei, bănuiesc că n-o să te-mpiedici de o chestie ca asta. O avea şi ea nişte bani acolo şi dacă-ţi place de ea...

— Îmi place foarte mult. Da' n-o să plec cu ea în Canada. O să rămân la Ram Inn... de dragul vieţii de acolo.

— Viaţa-i tare amărâtă acolo, spuse tatăl, rumegându-şi gândurile.

— Un pic cam meschină, zise George râzând. Dar e bună aşa cum e. Aş avea nevoie de Cyril sau de Lettie ca să pot sta pe picioarele mele în Canada.

Fusese o lovitură tare. Toată lumea se simţea încurcată.

— Bine, începu tatăl lui, ştii că, după părerea mea, nu poţi avea tot ce vrei. De obicei trebuie să te mulţumeşti să fii pe locul al doilea. Nu-I aşa, Lettie? zise el râzând.

Lettie se înroşi toată de furie.

— Nu ştiu ce să spun, zise ea. În general poţi obţine ce-ţi doreşti – dacă îţi doreşti lucrul respectiv destul de mult. Bineînţeles, dacă n-ai nimic împotrivă...

Apoi fata se scula şi se duse la Sam.

Copilul se juca cu pisoii. Unul îi lovea cu lăbuţa, când mai uşor, când mai tare, degetul gol de la picior, care îi ieşise prin ciorapul rupt. Sam îl împinse cu degetul acela şi îl zgândări pe nebunul ăla mititel până când pisoiul se repezi la el, agăţându-l, gâdilându-l şi muşcându-l, şi îl făcu să râdă în hohote, uitând cu totul de noi. După asta pisoiul obosi şi plecă de lângă Sam. Lettie îşi scutură fusta şi deodată gâgâlicile alea două se repeziră jucăuşe la fusta soră-mii, ţâşnind şi alergându-se în jurul ei, dându-se de-a berbeleacul şi atârnându-se de stofa moale. Dându-şi brusc seama că erau obosiţi, pisoiaşii o porniră, tropa-trop, şi se ghemuiră unul într-altul lângă grătarul de la cămin, unde şi adormiră cât ai zice peşte. Aproape la fel de brusc, Sam începu şi el să moţăie.

— Mai bine s-ar duce la culcare, spuse tatăl.

— Pune-l la mine-n pat, zise George. David poate s-o-ntreba ce s-a întâmplat.

— Vrei să mergi la culcare, Sam? îl întrebă Emily, întinzând mâinile spre el şi speriindu-l imediat cu nemaipomenita blândeţe cu care încerca să îl convingă.

Copilul se ascunse după Lettie.

— Hai, vino, spuse soră-mea, luându-l repede şi dezbrăcându-l.

După asta îl ridică în braţe. Picioarele goale ale copilului atârnau pe pieptul şi pântecul lui Lettie. Capul îi căzuse somnoros pe umăr şi se rezema de gâtul ei.

Lettie îşi lăsă capul în jos ca să atingă cu obrazul nebunia dezlănţuită a părului lui roşcat. Rămase vreo câteva clipe aşa, tăcută, nemişcată şi melancolică. Poate că pe undeva îşi dădea seama că atitudinea asta o prindea de minune şi îl atrăgea irezistibil pe George. Când venea vorba de ea, el era îndrăgostit nebuneşte de demnitatea delicată pe care o arăta în gesturile de tandreţe. Emily o aşteptă câteva clipe cu lumânarea aprinsă.

Când coborî, Lettie emana din toată fiinţa ei o blândeţe nemaipomenită.

„Acuma”, mi-am zis eu, „dacă George o cere din nou de nevastă, se cheamă că e deştept”.

— A adormit, zise ea încet.

— Mă gândesc c-am putea să-l lăsăm să stea la noi cât suntem aici. Ce zici, George? îl întrebă tatăl lui.

— Mmm... Ce-ai zis?

— Să-l ţinem la noi cât suntem aici.

— A... băiatu’! Ar trebui. Da... i-ar fi mai bine aici decât acolo, la maică-sa.

— A, da! Chiar foarte bine. Frumos din partea dumneavoastră, zise Lettie.

— Nici n-o să simţim că-i aici, spuse tatăl.

— Chiar deloc, întări şi George.

— Dar cu maică-sa cum rămâne? întrebă Lettie.

— O să trec pe-acolo mâine dimineață şi-o să-i spun, răspunse George.

— Da, zise ea, du-te şi spune-i.

Apoi sora mea se îmbrăcă. Era gata de ple-care. George îşi puse şi el şapca.

— Vii un pic cu noi, Emily? o întrebai eu.

Când pătrunserăm în întunericul de afară, Emily, cu ochii sclipindu-i, o luă la fugă, râzând, îi aşteptarăm la poarta de lemn. Nu ne venea să plecăm, căci nu ştiam ce să spunem. În cele din urmă Lettie zise:

— Ei, asta e... N-are nici un rost... iarba e udă... Noapte bună. Noapte bună, Emily.

— Noapte bună, răspunse cu părere de rău George, stând în cumpănă, cu o umbră de nerăbdare care i se simțea în glas şi în atitudine.

Dar mai zăbovi o clipă. Lettie ezită şi ea puțin, apoi o porni deodată, hotărâtă, spre casă.

„Idiotul, n-a cerut-o de nevastă!" mi-am zis eu.

— Da, aşa e, spuse Lettie cu amărăciune în timp ce mergeam pe cărarea din grădină. Crezi că oamenii ăştia tăcuți ascund multe în suflet, dar de fapt nu-i vorba decât de prostie... Sunt nişte dobitoci... cei mai mulți dintre ei.

Capitolul V
O s**ă**geat**ă** de la zeul ner**ă**bd**ă**tor

Într-o după-masă, la trei sau patru zile după ce îl salvaserăm pe Sam, lucrurile se complicară. Ca de obicei, George îşi dădu seama că aşteptase degeaba la porțile dorințelor lui, când uşile se trântiră cu zgomot. Atunci se grăbi să bată.

— Spune-i, zise el, că o să vin mâine, după ce mulg vacile... Spune-i că vin s-o văd.

În seara acelei zile prima persoană care şi-a făcut apariţia a fost o fată bătrână ce vorbea ca o moară neferecată şi, după cum se pare, venise să se intereseze de ce lipsise toată familia de la biserică.

— Chiar i-am şi spus lu' Elizabeth: „Să vezi comedie dacă li se-ntâmplă ceva tocmai acu' şi se-amână nunta". Mi-am zis, aşa am simţit eu, că trebuie să vin să văd cu ochii mei dacă s-a-ntâmplat ceva. Pe toţi ne interesează acum aşa de mult Lettie! Sunt sigură că toată lumea vorbeşte de ea. Numele ei e pe buzele tuturor.

Zău, eu cred c-o să tune, da' sper să nu. Da, la toţi ne pare bine că domnu' Tempest e mulţumit cu o nevastă de acasă. Ceilalţi, taică-su şi domnu' Robert şi care-or mai fi pe-acolo... la nici unu' nu i s-a potrivit nevastă de acasă, deşi, dacă e s-o spunem p-a dreaptă, nevestele pe care le-au adus nu era mare lucru de capu' lor... da, aşa e, nu erau cine ştie ce... după cum au zis mai mulţi... doamna Robert... alta mai proastă nici c-a găsit... nici ca figură, nici ca purtare n-are cu ce să se mândrească... ce dacă familia ei e mai veche ca a mea! Familia nu e mare lucru şi nu ţine loc la ce-i lipseşte ei în alte treburi, pe care-ar fi putut să le afle de la mine. Vai, draga mea, şi ce ară-tare e acum, cu smocu' ăla de păr şi cu ochelarii ăia! Ea, una, nu prea mai seamănă cu ce-a fost în tinereţe! Da' când e nunta, scumpa mea? Unii zic o dată, alţii alta, da' eu întotdeauna am zis că n-am încredere în ce spun unu' şi altu'. E-aşa de bine că-l ai pe văru' ăla al dumitale, doamnă Beardsall, care e preot, să vină să facă slujba, şi pe Sir Walter Houghton să fie cavaler de onoare! Ce? Nu crezi? O, da' eu ştiu, draga mea, ştiu eu bine! îţi place să păstrezi secretele astea aşa, ascunse, nu-i aşa? Şi-ai vrea să strângi toate lucrurile bune şi să le ţii numai pentru tine.

Clătină din cap către Lettie şi zorzoanele de gagat de pe bonetă îi chicotiră, ca o mie de limbi mititele care trăncănesc întruna. După asta bătrâna oftă şi era cât pe-aici să îşi înceapă din nou tirada, când, din întâmplare, întoarse capul şi dădu cu ochii de băiatul de la telegraf, care tocmai venea pe cărare.

— Vai de mine şi de mine! Sper că nu s-a întâmplat ceva rău, draga mea... Sper că nu s-a-ntâmplat ceva rău. Întotdeauna mi se face pielea de găină când aud de-o telegramă. Mai bine nu deschide tu telegrama, scumpa mea... n-o deschide acuma... Lasă să se ducă fratele tău.

Lettie, care se albise la faţă, o porni grăbită spre uşă. Cerul era foarte întunecat. Se auzi bubuitul îndepărtat al tunetului.

— Nu-i nimic, zise Lettie tremurând. Spune doar că vine diseară.

— Vai, ce bine! Mulţumescu-ţi ţie, Doamne! strigă fata bătrână. Ar fi putut să fie mult mai rău. Niciodată nu deschid o telegramă fără să am senzaţia că primesc o lovitură de moarte. Aşa de bine-mi pare, draga mea! Probabil că te-a întors pe dos. Şi dacă, să zicem, s-ar fi întâmplat ceva, ce era să le spun oamenilor din sat? exclamă ea, suspinând, şi bobitele de gagat clipiră rău prevestitor în lumina tunetului, ca şi cum ar fi spus că s-or descurca ele cumva.

Era ora şase. Atmosfera se destinse un pic şi tunetul tăcu. George venea pe la şapte. Iar fata aia bătrână nu dădea semne că ar avea de gând să plece. Leslie putea să sosească dintr-un moment într-altul. Lettie se fâţâia de colo până colo, agitată, şi bătrâna vorbea întruna verzi şi uscate. Eu mă uitam pe fereastră la apă şi la cer.

Ziua era capricioasă. Dimineaţa fusese cald. Soarele îşi plimbase razele şi se jucase de-a v-aţi ascunselea printre umbrele norilor de pe deal. Mai târziu de la miazănoapte şi

de la apus veni-seră grămezi mari de nori, care se îngrămădiseră vârtos pe cer. În nopticica asta lapoviţa, vântul şi ploaia se învârtejiseră furioase. Mai apoi cerul râsese din nou spre noi. În lumina soarelui apăru fata bătrână. Dar pe când vorbea, fruntea lată a norului se ivi peste vârful dealului, ridicându-se încet la o înălţime care nu prevestea nimic bun. Un prim vestitor al furtunii traversă întunecat cerul, după care îl eliberă iar.

— Mă duc până-n Highclose, zise Lettie. Sunt sigură c-o să fie iar furtună. Veniţi şi dumneavoastră, domnişoară Slaighter? Vă supăraţi dacă vă las şi plec?

— O să merg şi eu, draga mea, dacă zici c-o să vină altă furtună... Mie mi-e tare frică. Poate c-ar fi mai bine s-aştept...

— A, nu, n-o să vină în următoarea oră! Sunt sigură. Am citit buletinul meteorologic, nu-i aşa, Cyril? Haideţi cu mine! Sper că nu mă refuzaţi.

O pornirăm la drum toţi trei, cu moara nefe-recată mergând pe vârfuri, cu paşi mărunţi, între noi. Era foarte încântată de informaţiile pe care i le dăduse Lettie despre propunerile pentru cămi-nul cel nou. O lăsarăm pe drum, învăluită toată într-o văpaie de zâmbete de felicitare. Dar norii se ridicaseră şi se întinseseră în două şuvoaie mari, care ne ajungeau deasupra capului. Fata bătrână iuţi pasul, însă norii cei negri îi merseră pe urme şi o înhăţară. O rafală neaşteptată de vânt făcu pomii să se cutremure şi se repezi în pelerina morii neferecate, suflând cu putere şi îndârjire.

Un strop de ploaie rece ca gheaţa o lovi pe femeie în obraz. Ea porni mai departe, tot mai grăbită, rugându-se fierbinte, de dragul bonetei de pe cap, să ajungă la casa văduvei Harriman înainte de a se dezlănţui furtuna. Dar un tunet îi bubui în ureche şi o ploaie de grindină se năpusti asupra ei. Disperată şi înspăimântată, ieşi de sub frasini.

Nici nu ajunsese bine la poarta de la grădina văduvei, că fulgerul se şi repezi cu toată puterea la ea.

— Lasă-mă să intru sub scări! ţipă ea. Unde sunt scările?

Uitându-se înnebunită în jur, văzu o stafie. Era imaginea virtuoasei domnişoare Hilda Slaighter, reflectată în oglinda văduvei, cu boneta căzută pe spate şi având agăţată de ea o funie groasă de păr şaten, încărunţit. Creatoarea stafiei se întoarse instinctiv ca să îşi vadă ceafa în oglindă. Văzu nişte vârfuri de păr cărunt şi o luă la fugă, intrând sub scări ca într-o peşteră.

Noi doi ne-am întors acasă şi am stat până s-a terminat furtuna. Apoi, nelinişţiţi şi temându-ne de sosirea lui George, am ieşit din nou în seara umedă de după ploaie. Era frumos şi răcoare, iar ceaţa se ridica deja de pe Nethermere, învăluind malul mai îndepărtat, unde copacii se înălţau semeţi şi te duceau cu gândul la crângurile de dincolo de Nil. Păsările cântau gălăgioase. Gardul viu, care forma o îngrăditură, se trezise la viaţă, strălucind plin de vioiciune şi scânteind umed cu verdele lui intens. Uitându-mă la apă, zării o undă gingaşă, care venea dinspre apus şi se ascundea, pierzându-se de-a lungul malului. Ceaţa atingea marginile lacului şi se ridica, încolăcindu-se. Din depărtarea albă, ascunsă vederii, venea ţipătul plângăreţ al păsărilor de apă. Mergeam încet în spatele unei căruţe greoaie, care înainta cu zăngănituri şi huruituri pe sub pomii şiroind de ploaie, în vreme ce din faţă se auzeau bufniturile zdravene ale copitelor calului. Trecurăm peste porţiuni închise la culoare, unde roţile căruţei zdrobiseră florile de frasin sub apăsarea lor, şi pe sub frunzişul des al paltinilor verzi. Când drumul făcu o curbă bruscă, aproape de poalele dealului, mă oprii să rup o rămurică de zadă pe care conurile moi atârnau grele ca zmeura şi vesele ca nişte flori cu petale. Crenguţa scuturată mă împroşcă pe obraji cu o ploaie

abundentă de stropi aşa de reci, încât am avut impresia că îmi pătrund în sânge, făcându-l să îmi îngheţe în vine.

— Ascultă aici! zise Lettie pe când mă ştergeam pe faţă.

Se auzea huruitul unei maşini, care venea repede pe deal în jos. Căruţa greoaie en acum oprită de-a curmezişul drumului şi vizitiul se grăbi să întoarcă armăsarul. Se mişca îngrozitor de încet, iar noi ramaserăm în drum, aşteptând încordaţi. Până să ne dăm seama, maşina apăru ca din senin. Venea în viteză, repezindu-se la noi dintr-o curbă, căci ocolise calul şi căruţa. Lettie avea groaza întipărită pe chip. Leslie o văzu şi se răsuci pe roţi în panta abruptă şi şerpuitoare a dealului, singura lui grijă fiind ca nu cumva să o nimerească pe soră-mea. Maşina alunecă într-o parte. Noroiul clipoci sub roţi şi maşina se duse, huruind, în Nethermere. Izbi cu putere peretele de stâncă vechi de când lumea. Apoi câteva clipe cred că nu am mai văzut nimic. Când mi-am recăpătat vederea, Leslie zăcea întins de-a curmezişul îngrăditurii distruse, cu capul pe mal şi faţa plină de sânge. Maşina stătea pe marginea apei într-o poziţie ciudată şi boţită toată, de parcă se prăbuşise de la mare înălţime.

Cu mâinile tremurându-i, Lettie îi ştergea sângele de pe pleoape cu poala juponului.

— Nu e mort, zise ea imediat. Hai să-l ducem acasă... să-l ducem repede!

Am alergat şi am scos din ţâţâni portiţa de la îngrăditură, apoi l-am culcat pe ea. Îi atârnau picioarele, dar îl duserăm aşa – eu la cap, iar Lettie la picioare. Lettie mă puse să mă opresc şi să îl las jos. Am crezut că era prea greu pentru ea, dar nu asta era problema.

— Nu suport să văd cum îi atârnă mâna şi cum se loveşte de tufe şi alte alea.

Mai aveam câțiva metri până acasă. O servi-toare ne văzu, ieşi în fugă şi intră înapoi tot în fugă, precum nagâțul speriat ce fuge de pisica rănită.

Aşteptarăm până veni doctorul. Leslie avea o julitură serioasă pe o parte a capului. Era adâncă, dar nu îi punea viața în pericol. Se tăiase pe unul din obraji şi avea să rămână cu o cicatrice. Şi îşi mai rupsese şi clavicula. Eu am stat acolo până şi-a revenit.

— Lettie... zise el.

O voia pe Lettie, aşa că soră-mea se văzu nevoită să rămână toată noaptea la Highclose. Eu am plecat acasă ca s-o anunț pe mama.

Când m-am dus la culcare, mi-am aruncat privirea spre ferestrele luminate de la Highclose şi luminile înceţoşate o porniră peste apă, spre mine. Cedrul păzea întunecat casa. Ferestrele străluceau precum stelele şi, tot precum stelele, îşi ascundeau suferința în strălucire. Cerul scli-pea, plin de lumini pătrunzătoare. Sunt prea departe ca să se sinchisească de noi, care suntem aşa de mici, aproape un nimic. Toată imensitatea găunoasă vuieşte deasupra capetelor noastre şi stelele sunt doar nişte scântei ce se învârtejesc şi se răsucesc în spațiul fără de astâmpăr. Pământul trebuie să ne asculte ca un părinte. Întristat, îşi acoperă fața cu un văl subțire de ceață. Îndurerat şi plin de gingăşie, se îmbibă de sângele nostru pe întuneric, iar la lumină ne mângâie şi ne dă curaj. Aici, pe pământul ăsta al nostru, este înțelegerea şi speranța. Cerul nu are nimic. Doar depărtarea.

Un cristei îmi vorbea de peste vale, îmi vorbea întruna, întrebând şi răspunzând cu glasul lui răguşit de acolo, de pe pajiştea cufundată în somn şi ascunsă în ceață. Glasul ăla monoton, care în alte seri de vară avusese un farmec şi o poezie aparte, îmi devenise de nesuportat. Aspri-mea lui inflexibilă şi sonoritatea neplăcută mi se păreau asemeni

glasului destinului, care îşi anunța fără sfială în noapte dăinuirea discordantă.

De dimineață Lettie veni acasă palidă, cu ochii plini de tristețe şi reproşuri pe care şi le făcea ei însăşi. După puțin timp veniră s-o ia, căci Leslie avea din nou nevoie de ea.

Spre seară, când m-am dus pe la George, l-am găsit şi pe el foarte abătut.

— Acum nu mai are rost, am zis. Ar fi trebuit să nu te laşi şi să-ți făureşti destinul cu mâna ta.

— Da... poate că ai dreptate, zise el cu glas tărăgănat şi în felul lui gânditor, care i se potri-vea cum nu se poate mai bine.

— Dacă aş fi fost în locul tău, m-aş fi dat peste cap s-ajung la ea... Ar fi fost bucuroasă dacă ai fi făcut ce aveai de gând să faci. Acum n-o să se mişte de lângă el până nu s-o face ăla bine şi până atunci tipul o să se şi-nsoare cu ea. Ar fi trebuit să ai curajul să rişti. Eşti totdeauna prea grijuliu cu tine şi cu bietele tale sentimente... N-ai fost niciodată în stare să înfrunți o ploaie de dispreț şi purtarea grosolană, aşa că ți-ai cruțat sentimentele şi-ai pierdut... Bănuiesc că nu prea mult... N-ai fost niciodată-n stare de aşa ceva.

— Dar... începu el, fără să îşi ridice privirea.

— Dă-i-nainte! am zis eu, luându-l peste picior.

— Păi... era logodită cu el...

— Iaca! Şi te credeai prea bun ca să fii respins.

Era tare palid şi când era palid, pielea lui tuciurie căpăta o culoare bolnăvicioasă. Se uită la mine cu ochii lui întunecați, care acum erau plini de suferința şi disperarea fără margini a unui copil.

— Şi cu asta, basta! adăugai eu ca să termin ideea, dar cu o replică cu care micuța canonieră istovită a mâniei mele naufragie şi se scufundă de-a binelea.

Şi, cu toate astea, nici un gând nu îşi mai ridică pânzele pe marea îndurării mele. Eram ca apa care tresaltă de dor, dar rămâne nemişcată.

Leslie a fost foarte bolnav o vreme. A avut o uşoară encefalită şi a delirat, ţinând-o una şi bună că Lettie o să îl părăsească şi o să plece. Dar ea rămase mai tot timpul la Highclose.

Într-o zi, prin iunie, Leslie stătea întins şi se odihnea într-un şezlong de la umbra cedrului, iar Lettie şedea pe un scaun, lângă el. Era o zi sufocantă, copleşită de căldura soarelui, când totul în jur părea inert şi molatic.

— Nu crezi, dragul meu, c-ar fi mai bine să nu ne căsătorim? zise ea.

El îşi ridică nervos capul de pe perne. Chipul parcă îi era împodobit cu însemne heraldice – o bară roşie, lividă, pe un fond alb –, iar Leslie arăta istovit şi melancolic.

— Vrei să spui că să nu ne căsătorim încă?

— Da... şi poate... poate niciodată.

— Ha, ha! râse el, culcându-se din nou. Se vede treaba că m-am făcut bine dacă începi să mă necăjeşti.

— Dar, reluă ea, luptându-se vitejeşte, eu nu sunt sigură c-ar trebui să mă mărit cu tine.

Leslie râse din nou, deşi cam speriat.

— Te temi c-o să am mereu probleme cu tărtăcuţa? o întrebă el. Mai aşteaptă o lună.

— Nu, nu-mi fac eu griji din cauza asta...

— Zău, nu-ţi faci deloc?

— Prostuţule... Nu, de mine-i vorba!

— După câte ştiu, eu nu m-am plâns de tine.

— Se prea poate... dar aş vrea să mă laşi să plec.

— Sunt destul de puternic ca să pot să te ţin, nu-i aşa? Uite ce muşchi am! exclamă el, întinzându-şi mâinile albe şi slăbite de boală.

— Ştii bine că mă ţii... şi vreau să mă laşi să plec. Nu vreau să...

— Să ce?

— Nu vreau să mă mărit deloc. Nu mă mai pisa şi lasă-mă să plec.

— Pentru ce?

— O... pentru mine!

— Vrei să spui că nu mă iubeşti?

— Of, iubire, iubire! Habar n-am ce-i aia! Dar nu pot... nu putem fi... nu vezi... cum se zice... nu putem fi uniţi trup şi suflet.

— De ce? întrebă el şoptit, ca un copil căruia îi spui o poveste plină de mistere.

Lettie se uită la el. Sprijinit într-un cot, Leslie îşi întoarse către ea faţa albă de frică şi uimire, ca un copil care nu poate înţelege, se teme şi vrea să plângă. Atunci ochii lui Lettie se umplură de lacrimi şi soră-mea plânse de milă şi disperare.

Treaba asta îl emoţiona din cale-afară pe Leslie, care se sculă din şezlong, lăsând pernele să cadă pe iarbă.

— Ce s-a-ntâmplat, ce s-a-ntâmplat? O, Lettie... din cauza mea plângi? Nu mă mai vrei acum? Asta e? Spune-mi, spune-mi acuma... hai, spune-mi! zise el, prinzând-o de încheieturi şi Încercând să îi ia mâinile de pe faţă.

Lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraji. Ea îl simţea cum tremură şi tonul din glasul lui o puse pe jar. Îşi şterse în grabă lacrimile, mânjindu-se pe faţă, se sculă în picioare şi îl cuprinse în braţe. El îşi puse capul pe umărul ei şi plânse cu sughiţuri, iar ea se aplecă asupra lui. Şi plânseră aşa amândoi, unul în braţele celuilalt, până li se făcu ruşine şi se uitară în jur să vadă dacă nu e cineva pe aproape. Apoi Lettie se porni repede să strângă pernele de pe jos, silindu-l pe Leslie să se culce la loc şi aranjându-i-le ca să-i fie mai comod. Făcea toate astea numai ca să nu stea degeaba. El

scâncea întruna, ca un copil bolnav şi alintat. Voia ca ea să îl ţină pe după umeri şi să îşi lipească obrazul de al lui.

— Bine, zise el după un timp cu un zâmbet abia schiţat. Eşti o răutate dacă ne faci să trecem prin asemenea momente grele... Totul a fost din plăcerea de-a ne împăca, nu-i aşa, Schnucke, răutate mică?

Soră-mea stătea aproape de Leslie, aşa că el nu îi văzu crisparea şi tremurul buzelor.

— Tare aş vrea să mă pun iar pe picioare! Am putea merge cu barca... sau am putea călări... şi-atunci ar trebui să te porţi frumos. Ce crezi? O să mă pun din nou pe picioare într-o lună? O să am din nou putere? Mai multă ca tine?

— Aşa sper, răspunse ea.

— Păi... eu nu cred că speri cu adevărat. Cred că-ţi place să fiu aşa... ca să poţi tu să mă culci şi să mă-nveleşti. Am sau nu dreptate, fetiţo?

— Când eşti cuminte.

— Ei, lasă că-ntr-o lună mă pun eu pe picioare şi-o să ne căsătorim şi-o să mergem în Elveţia... Tu auzi ce spun eu, Schnucke? Atunci n-o să mai poţi să fii rea. Vai, iar vrei să pleci de lângă mine?

— Nu... doar că mi-a amorţit braţul, zise ea, trăgându-şi mâna de sub el, după care se ridică şi şi-o scutură, zâmbind, fiindcă o durea.

— Vai, draga mea, ce ruşine! Sunt o brută, o brută cu minte de copil! Lettie, tare-aş vrea să fiu din nou pe picioare şi să nu fac toate chestiile astea.

— Nu-i nimic, băiete dragă, zise ea, zâmbindu-i iar.

Capitolul VI
George se duce în peţit

Cât a fost Leslie bolnav, m-am dus într-o sâmbătă seara la Strelley Mill. Acolo am dat peste George, care trecea prin curte cu două găleți de lături. Unsprezece purceluşi forfoteau şi guițau pe lângă picioarele lui, scoțând țipete ascuțite, căci îşi aşteptaseră prea mult timp mâncarea. George turnă lăturile într-o troacă, cu un gâlgâit care îi făcu pe purcei să grohăie de poftă, şi, cât ai bate din palme, zece năsucuri se băgară înăuntru şi zece guri mititele începură să soarbă, lăsând balele să le curgă. Deşi era loc destul pentru zece purcei, totuşi se înghesuiau, se împingeau şi se zbăteau să prindă un spațiu mai mare, iar multe din animăluțele alea împroşcau şi vărsau lăturile. Zece râturi sugeau, sorbeau cu zgomot şi se strâmbau îngrozitor, cuprinse de spasme, şi douăzeci de ochişori se uitau chiorâş, ca tot atâtea licăriri de mânie. În graba cu care mâncau, godacii scoteau grohăituri şi gâfâieli zgomotoase. Cel de-al unsprezecelea se repezea nefericit din loc în loc, încercând să îşi bage şi el râtul, dar tot efortul nu-i aduse decât o îmbrânceală zdravănă de la frații lui, care îl şi apucară serios de urechi. Văzând una ca asta, purcelul îşi ridică privirea şi trimise nişte zbierete de durere şi mânie spre cerul înserării.

Dar cei zece mâncăi mititei îşi mişcau doar urechile, ca să fie siguri că zgomotul care se auzea nu prevestea nici un pericol, şi sorbeau cu şi mai multă îndârjire, vărsând lăturile şi înnămolindu-se până peste cap. George râse sardonic ca Jupiter, dar până la urmă, plecându-şi urechea la zbieretele nenorocitului, îi lovi cu piciorul pe cei zece mâncăi, dându-i la o parte de la troacă, şi lăsă restul de lături pentru al unsprezecelea. Nenorocitul ăsta, bietul de el, aproape că plângea de fericire şi sorbea şi înfuleca printre suspine, ridicându-şi ochişorii cu teamă, dar nescoțându-şi nasul din troacă, fiindcă auzea zbieretele răzbunătoare ale celor zece duşmani pe care George îi ținea în şah.

Tremurând de teamă, mâncăul solitar frecă troaca cu râtul până lăsă lemnul gol, după care, ridicându-şi spre cer ochii plini de recunoştinţă, plecă de acolo, deşi nu prea ar fi vrut. Mă aşteptam să îi văd pe cei zece năpustindu-se asupra lui şi făcându-l fărâme, dar nu se întâmplă aşa. Se repeziră cu toţii la troaca goală şi frecară şi mai tare lemnul, până îl uscară de tot, zbierând de atâta chin.

— Cum mai seamănă cu viaţa! zisei eu râzând.

— Minunaţi purcei, spuse George. Au fost paişpe, numa' că nebuna aia de Circe, lua-o-ar dracu', a şi mâncat trei până s-ajungem noi la ea!

Şi, pe când vorbea el aşa, apăru şi scroafa cea mare şi urâtă, care îl privi chiorâş.

— De ce n-o pui la îngrăşat, ca s-o mănânci? Urâtania naibii! E o jignire pentru întreg uni-versul!

— Nu... e-o scroafă tare bună.

Eu pufnii pe nas şi George râse. Scroafa cea bătrână grohăi cu dispreţ, trecând mai departe, iar ochii ei mici se întoarseră spre noi cu o uită-tură drăcească, piezişă.

— Ce faci diseară? îl întrebai eu. Ieşi în târg?

— Mă duc în petit, răspunse el rânjind.

— O, mi-ar plăcea şi mie!

— Poţi să vii dacă vrei... şi să-mi spui unde nu fac bine, fiindcă tu eşti tare la chestii d-astea.

— Asta înseamnă că nu vă înţelegeţi bine? am întrebat eu.

— Ei, cum să-ţi spun... e destul de uşor când te doare-n cot. Şi unde mai pui că întotdeauna e rost de un Johnny Walker. Asta-nseamnă să mergi în petit la Ram Inn! Mă duc să mă-mbrac.

În bucătărie Emily aranja ce cususe la o maşină mare şi veche, care stătea pe masă, în faţa ei. Făcea cămăşi. Pentru Sam, după cât am bănuit. Micuţul, care era de-acum locatar al fermei, stătea lângă ea şi repeta ca o mitralieră cuvinte

dintr-o carte de citire. Pentru unu-doi centimetri de cusătură, maşina huruia şi zăngănea de parcă ar fi fost o fabrică întreagă, timp în care Sam scotea nişte țipete ascuțite, de ai fi zis că se auzea țăcănitul neregulat al unui pistol:

— Nu... mai... pone...

— Pune! țipă Emily de la maşina de cusut.

— Pune... strigă copilul cu glas ascuțit... Prune... şi... alune...

Aici maşina se bloca. Speriat de sunetul propriului său glas, băiatul se opri cu gura căscată şi se uită în jur.

— Zi-i-nainte! spuse Emily în timp ce scobea cu foarfecele printre rotițele maşinii vechi, după care trase şi împinse din nou cusătura sub ac.

Copilul începu:

— ...alune... dar... tu...

Aici tăcu din nou, căci îl enerva nota discordantă pe care o făcea glasul lui în tăcerea din jur. Emily luă un fir de ață în gură şi îl băgă în ac.

— Acum zi mai departe, spuse ea. „Dar tu poți."

— Dar... tu... poți... să... treci...

După asta, vrând să se ia la întrecere cu huruitul maşinii, strigă din nou:

— Treci... peste... nişte... teci. S... s... sunt... în... apele... leci...

— Reci! strigă Emily, băgând materialul sub acul tremurător al maşinii.

— Reci, repetă băiatul, după care izbucni: Reci, vezi să nu te-neci!

— Alta! strigă Emily.

— Pune... o... ța... începu băiatul.

— Ce? întrebă Emily.

— Tapă... sus...

— Ia stai un pic! strigă Emily tocmai când maşina se strică din nou. Fir-ar să fie! izbucni ea.

— Fir-ar să fie! strigă copilul.

Emily râse şi se aplecă spre el, zicând:

— „Pune o ceapă sus pe iapă, că eu trag peste prag.” Vai, Cyril, nici n-am ştiut că eşti aici! Du-te-acuma, Sam! David e pe undeva prin spate.

— E-n fundu’ grădinii, am zis eu şi copilul o zbughi afară.

Îndată apăru şi George din bucătărioara în care se spălau vasele, ştergându-se cu un prosop. Stătea pe covorul din faţa căminului, se freca de zor şi se privea în oglinda de deasupra poliţei de la cămin. Se privea şi zâmbea. Mă întrebam dacă era mulţumit de propria lui imagine, văzând că are o gaură în bărbie şi că unul din obraji arăta aşa, mai ciudat, parcă mâncat de molii. Doamna Saxton încă mai ţinea oglinda asta ca pe un obiect de mare valoare. Era destul de mare şi avea o ramă frumos sculptată, dar când te pri-veai în ea, vedeai că ai pe faţă găuri, pete şi zgârieturi şi chiar când se vedea cel mai bine, imaginea respectivă părea estompată, venind parcă de undeva de departe. Cu toate astea, George îşi zâmbea în timp ce se pieptăna şi îşi răsucea mustaţa.

— Se pare că-ţi place cum arăţi, i-am zis eu.

— Mă gândeam că arăt bine... Am genul de mutră cu care poţi să mergi în petit, răspunse el râzând. Pui pur şi simplu o pată neagră care să-ţi ascundă defectele şi eşti cum nu se poate mai bine.

— Întotdeauna m-am gândit, zise Emily, că petele negre au înghiţit aşa de multe chipuri, încât s-au umplut până la refuz şi n-a mai fost loc pentru altele... şi restul era începţoşat, fiindcă erau aşa de multe chipuri unele peste altele... reflectate.

— Chiar că te vezi un pic ca o fantomă... zise George. Pe fundalul strămoşilor tăi. Îmi zic mereu că ori de câte ori te opreşti într-un loc uitat de vreme ca ăsta, stai prea mult în preajma strămoşilor. Uneori mă simt ca o casă veche care umblă de colo până colo. Sentimentele de demult ale bătrânilor se lipesc de tine ca lichenii de ziduri. Şi asta te cam face să încărunţeşti.

— Aşa e foarte adevărat, se băgă tatăl în vorbă. Oamenii care se trag din familii ce s-au mutat de colo colo nu ştiu ce-nseamnă. Tbcmai de-aia plec în Canada.

— Şi eu plec la cârciumă, zise George, unde e cu totul altceva... E mai multă viaţă.

— Viaţă! repetă Emily cu dispreţ.

— Exact ăsta-i cuvântu', fato! îi replică frate-său, dând-o pe dialect. Şi exact asta am în cap. Ştim atâtea lucruri şi totuşi nu ştim nimic.

— Stai într-un loc generaţie de generaţie, zise tatăl, întorcându-se spre mine, şi începi să te umfli-n pene şi zici că lucrurile din afară sunt o prostie. Sunt o mulţime de lucruri pe care le ştie orice om de rând şi de care nici n-avem habar. Şi-o ţinem tot aşa, cu aceleaşi gânduri şi sentimente, an de an, până când nu mai ştim decât un lucru. Şi bănuiesc c-au păţit-o şi alţii înaintea noastră.

— Să le spunem strămoşilor şi strămoaşelor noastre şi locului ăstuia vechi „Noapte bună" şi „Rămâi în paza Domnului"! râse George, luând-o pe scări în sus. Ei, hai s-o pornim după muieri! strigă el de pe palier.

— Nu prea înţeleg eu cum vine treaba asta, se miră taică-său, clătinând din cap. S-a schimbat aşa de mult! Bănuiesc că e îndrăgostit.

Ne duserăm în şopron ca să luăm bicicletele cu care aveam să mergem la Greymede. George aprinse un chibrit ca să îşi caute pompa şi văzu un păianjen mare, care o luă

la sănătoasa, ascunzându-se într-un ungher al peretelui şi uitându-se de acolo la el, ca un mititel şi venerabil vârcolac.

— Ce mai faci, bătrâne? îl întrebă George, dând din cap către el. Mi s-a părut că seamănă cu un bunic de-al meu, îmi spuse el râzând în timp ce umfla pentru mine anvelopele bicicletei celei vechi.

Era sâmbătă seara, aşa că barul de la Ram Inn era cam plin.

— Bună, George, venişi în petit? se auzi un strigăt, urmat de un „Bună seara" adresat mie, căci eram străin în locul acela.

— Acilea-i dă tine, spuse un tânăr gras, cu o mustaţă albă, care nu-i stătea nici de-a naibii cum o aranja el. Poţi umbla după muieri cât îţi place şi ţie, şi lor, şi nu tre' să dai nici un bişţar.

La auzul vorbelor ăstora, toţi pufniră în râs şi îşi scoaseră pipele din gură ca să râdă mai cu poftă. George se aşează pe scaun, uitându-se împrejur.

— la stai un pic! zise unul cu favoriţi negri. Tre' s-ai răbdare dacă venişi să-i faci curte fetii. Acu' o duce pă babă la culcare... ia fii atent... N-auzi?... Astea e zăbrelili dă la pat, dă se duce dracului. O să vie acuşica acilea jos. Aşteapt-un pic, pân-o înveleşte pă babă. N-auzi că-şi spune rugăciunili?

— Arde-o! strigă tânărul cel gras, izbucnind în râs. Închipuie-ţi cum e baba când îşi zice rugăciunili! îi cade dân gură şi dinţii ăia dă nu e a ei.

Toată lumea râse.

Începură să spună poveşti despre bătrâna proprietăreasă. Era mare meşteră la pus oasele la loc şi făcuse treaba asta multă vreme. Veneau la ea oameni de la mare depărtare ca să le ghicească ce boală aveau şi să le facă la loc mâinile şi picioarele. Nu primea nici un ban.

O dată se dusese la doctorul Fullwood să îi spună ce crede ea, căci doctorul ținuse un copil trei săptămâni cu o claviculă ruptă şi îl tratase de luxație. Doctorul încercase să o privească de sus, dar de atunci înainte, oriunde mergea, minerii îşi duceau mâna la umăr şi spuneau, gemând:

— Vai, clavicula mea!

În momentul acela apăru şi Meg. Îl privi repede pe George cu ochii ei strălucitori, ca de păsăruică, şi se îmbujora şi mai tare în obraji.

— Am crezut că nu vii, spuse ea.

— Nu-ți face tălică griji... n-a venit el acilea dăgeaba, zise omul cu favoriți negri.

Meg ne aduse două pahare cu whisky şi apoi se duse să îi servească şi pe ceilalți, care o tachi-nau cu inima deschisă şi fără răutate. Apoi fata ieşi afară, iar noi ramaserăm în colțul nostru. Muşteriii discutau cele mai ciudate subiecte. Se încinse o polemică aprinsă – dacă Londra e sau nu e port la mare – şi cei de față întoarseră cu multă înflăcărare problema pe toate părțile. După asta un pictor în devenire îi puse pe toți pe jar, susținând sus şi tare că există doar trei culori, roşu, galben şi albastru, şi că toate celelalte nu sunt culori, ci combinații. Toate astea ajunseră să fie privite drept ateism şi un om îl provocă pe pictor să declare că pantalonii lui cafenii nu erau o culoare, ceea ce pictorul chiar făcu şi era cât pe ce să se încăiere pentru asta. Pe urmă se apucară să se ia la întrecere ca să vadă cine are mai multă forță, iar George câştigă un pariu de cinci şilingi ridicând un pian. Apoi se liniştiră şi discutară sotto voce[28] despre poveşti amiroase. Unul din ei povesti nişte chestii uimitoare despre japonezele şi chinezoaicele care făceau trotuarul la Liverpool. Mai târziu discuțiile continuară pe grupuri: un

[28] *Cu jumătate de voce, cu glas scăzut (it.).*

fermier îl sfătui pe George cum să țină în mână ferma de la Ram Inn, altul se tocmi cu el pentru cai şi se certă pentru vite, un croitor îl povățui vârtos să joace la bursă şi îi dezvălui un minunat secret prin care puteai face bani dacă voiai neapărat... şi tot aşa, până la unsprezece noaptea. Pe urmă veni Bill şi spuse „închidem!", iar cârciuma se goli. Până şi încăperea se înfiora când o boare proaspătă de aer îşi făcu loc prin fumul grețos de tutun şi prin mirosul de băutură şi de respirație puturoasă.

Nouă amândurora ni se urcase la cap whisky-ul pe care îl băuserăm. Mi se făcu ruşine când îmi dădui seama că nu mai aveam controlul direcției şi bâjbâiam când întindeam mâna să iau paharul sau să aprind un chibrit. Mâinile parcă nu-mi mai aparțineau şi nici picioarele nu îmi erau cu mult mai sigure. Cu toate astea, eram dureros de conştient de fiecare schimbare prin care treceam şi eu, şi George. Părea că eram în stare să îmi îmbăt trupul, dar nu şi mintea, care stătea trează şi mă păzea cu străşnicie. Sincer vorbind, George era pe jumătate beat. Pleoapele i se lăsau peste ochi şi vorba îi era încâlcită. Când întinse mâna, îşi răsturnă paharul şi băutura se întinse peste tot pe masă. Nu a făcut altceva decât să râdă. Şi eu simțeam de fiecare dată un imbold puternic să chicotesc şi mă miram de mine însumi.

După ce plecară toți, Meg veni înăuntru.

— Vino-aici, scumpo, zise George, făcându-i semn cu mâna şi descriind în aer gestul generos al omului cherchelit. Vino-ncoa' şi şezi acilea.

— Nu vii colea-n bucătărie? îl întrebă ea, uitându-se în jur, la mesele albe de lemn, pe care cănile şi paharele stăteau în bălți de băutură şi unde erau împrăştiate peste tot chibrituri arse şi scrum de tutun.

— Nu... dă ce? Vino-ncoa' şi şezi acilea! zise George, nevenindu-i să se scoale în picioare.

Ştiam cum stă treaba şi râdeam în sinea mea. Am râs şi când i-am auzit vorba încâlcită şi cuvintele, care parcă i se scurgeau pe obraz.

Meg dădu la o parte măsuța cu băutura vărsată şi se aşează lângă George.

— Mi-au tot zis cum să mă-mbogățesc, spuse el, dând din cap, râzând şi dezgolindu-şi dinții. Şi-o să le arăt io! Să vezi, Meg, numai să vezi... O să le arăt io că pot să fiu ca ei. Ai să vezi tu!

— De ce? întrebă ea îngăduitoare. Ce-ai dă gând să faci?

— Aşteaptă o țâră şi-ai să vezi... încă nu ştiu ei ce pot eu să fac... nu ştiu... nici tu nu ştii... nici unu' din voi nu ştie.

— Şi ce-ai să faci când om fi bogați, George?

— Să fac? O să fac ce vreau. Pot face pe nebunu' ca oricare altu', nu-i aşa?

George îşi apropie obrazul de al ei şi clătină din cap, dar Meg nu se feri.

— Da... o să văd io cum e când îmi dau drumu'!

Am fost prea cu băgare dă seamă... toți ai mei au fost aşa... şi eu la fel. Când e vorba să facem ceva, ni se face frică dă noi. O să fac acu' ce vreau, scumpa mea... Nu-mi pasă... nu-mi pasă dăloc... şi cu asta, basta! zise el, trântindu-şi greoi mâna pe masa cea mai apropiată şi spărgând un pahar.

Bill băgă capul pe uşă să vadă ce s-a întâmplat.

— Da' n-ai să faci ce nu trebuie, George!

— Nu... nu vreau să lovesc pe nimeni... da' nu-mi pasă... şi cu asta, basta!

— Eşti prea bun la suflet ca să-i faci cuiva vreun rău.

— Aşa zic şi eu. Tu mă cunoşti un pic, nu-i aşa, Meg? Şi nu crezi că-s nebun, aşa-i?

— Sigur că nu... da' cine-ar crede una ca asta?

— Nu... tu nu... ştiu că tu nu... Dă-miogură... frumusețe mică ce eşti... Parc-ai fi o prună coaptă! Aş putea să-mi înfig

dinții-n tine, aşa eşti dă bună... şi plină dă zeamă roşie, zise el, prefăcându-se că o muşcă.

Meg râse şi îl împinse încet mai departe de ea.

— Ți-s drag, aşa-i? o întrebă el cu glas dulce.

— Da' dă ce vrei să ştii? îi răspunse ea cu o viclenie delicată.

— Da' aşa e... spune, aşa e, nu?

— Aş fi zis că ştii şi fără să-ți mai spui io.

— O fi, da' vreau să te-auz pă tine.

— Zi mai dăparte, spuse ea, sărutându-l.

— Da' tu ce-ai face dacă io m-aş duce-n Canada şi te-aş lăsa?

— A, n-ai face tu una ca asta!

— Da' aş putea s-o fac... şi ce s-ar întâmpla atunci?

— Ă... păi nu ştiu pe unde-aş scoate cămaşa, da' tu n-ai face una ca asta! Ştiu că n-ai face... N-ai putea.

George o strânse repede în brațe şi o sărută, impresionat de siguranța tremurătoare din glasul ei.

— Nu, n-aş face una ca asta... Nu te-aş lăsa nici în ruptul capului... Ar fi tare urât, nu-i aşa, scumpo?

— Da, murmură ea.

— Of, Doamne, mititico, cum mă iubeşti tu pă mine!

— Da, spuse ea şoptit, iar el o trase lângă el, o sărută şi o ținu strâns în brațe.

— O să te iau dă nevastă, păsărică mea. Îți pare bine? Acuşi-acuşi... O să-ți pară bine, aşa-i?

Meg se uită la el de parcă George ar fi fost de viță nobilă. Dragostea din inima ei era aşa de mare, încât îl înfrumusețea.

George a trebuit să meargă acasă pe lângă bicicletă, căci nu era în stare să se țină pe ea. Ştiu că fluierele picioarelor îi erau julite bine de la pedale.

Capitolul VII

Fascinaţia fructului oprit

În prima duminică din iunie, când ştia că o să rămână logodită cu Leslie şi venise acasă de la Highclose pentru o zi, Lettie se pregăti să se ducă la Strelley Mill. Eram în doliu după o mătuşă, aşa că sora mea purta o rochie neagră de voal subţire şi o pălărie cu pene lungi. Atunci, când m-am uitat la mâinile ei frumoase şi la braţele acoperite cu manşetele lungi şi negre de la mâneci, am simţit cum mă copleşeşte vechea mea iubire fraternă, îngăduitoare.

Era o zi cu vânt şi soare. La adăpost căldura era plină de patimă, dar sub cerul liber vântul îi spulbera văpaia. Din când în când un nor mare, alb, cu irizări albastre, trecea alene pe drumul ceresc în urma unuia mai mititel, care o luase înainte şi era acum departe, acoperindu-ne cu o umbră rece, cu o întunecime cețoasă pe care o vedeam furişându-se peste apă, peste pădure şi peste deal. Norii ăştia regali în rotunjimea lor plutiseră toată ziua pe aceeaşi cale, de la limanul de miazăzi până în pustietatea cerului de miază-noapte, pe urmele gâştelor sălbatice, care se pierdeau repede în zare. Pârâiaşul o luase la picior cântând. Doar din când în când mai făcea popas ca să le spună ceva în şoaptă tufelor tainice, iar apoi o pornea din nou vesel, îngânând o frântură de cântec.

Orătăniile ciuguleau tihnite, cu demnitatea specifică unei zile de duminică. Din când în când o adiere de vânt rătăcită şi jucăuşă trecea peste curte şi le zburlea penele, ceea ce păsărilor nu le plăcea deloc. Porcii dormeau la soare, scoțând uneori, din pură voluptate, nişte grohăituri abia auzite. Am văzut o veveriță coborând ca o săgeată pe zidul acoperit cu muşchi de la grădină, apoi cățărându-se în salcâmul galben, unde rămase întinsă pe o cracă şi se puse pe ascultat, cu urechile ciulite. O zbughi deodată, râzând pe înfundate în sinea ei. Gyp se porni să latre ca din senin, dar

o liniştii eu. Bănuiesc că o speriase Lettie cu rochia ei neagră, neobişnuită.

Intrarăm pe tăcute în bucătărie. Doamna Saxton tocmai punea un pui de găină, învelit într-o bucată de flanel, pe plita caldă a cămi-nului, doar-doar o reveni la viață. Părea tare debil. George dormea cu capul în mâini, rezemat pe masă. Tatăl dormea foarte comod pe canapea, demn de toată admirația. O auzii pe Emily zbughind-o pe scări în sus, probabil ca să se îmbrace.

— Vine aşa de târziu acasă... Stă acolo, la Ram Inn, spuse mama în şoaptă, uitându-se la George. Şi după aia la cinci e-n picioare... N-apucă să se odihnească atât cât trebuie.

Se întoarse la pui şi continuă cu acelaşi glas şoptit:

— Mama lor i-a lăsat înainte de a ieşi din găoace, aşa că i-am crescut noi aici. Asta-i un pic cam slăbuț... M-am gândit să-l încălzesc puțin zise ea râzând şi încruntându-se uşor, dezaprobatoare.

Opt sau nouă gâgâlici galbene şi pufoase piuiau şi se plimbau de colo colo pe după apărătoarea de la cămin. Lettie se aplecă să pună mâna pe puişori. Erau blânzi şi i se strecurau printre degete.

Deodată mama lui George scoase un țipăt şi se repezi la foc. Se simțea un miros de puf pârlit. Puiul se dusese, pâş-pâş, direct în flăcări şi îşi dădu sufletul printre cărbunii aprinşi şi roşii. Tatăl sări de pe canapea. George se trezi şi făcu ochii mari cât cepele. Lettie se cutremură şi scoase un țipăt scurt. Trip se repezi şi începu să latre. Mirosea a carne friptă.

— Ăsta-i număru' unu! zise mama cu zâmbetul ei ciudat, făcându-mă şi pe mine să râd.

— Ce s-a-ntâmplat? Ce s-a-ntâmplat? întrebă tatăl agitat.

— A fost un pui care-a intrat în foc. L-am pus pe plită să se-ncălzească, îi explică nevastă-sa.

— Doamne sfinte, nici prin cap nu mi-a trecut aşa ceva! spuse el, lăsând capul să îi cadă pe piept, pentru a marca încet-încet graniţa dintre somn şi trezie.

George stătea pe scaun şi ne zâmbea palid. Era prea ameţit ca să vorbească. Stătea cu pieptul înc sprijinit de masă, cu braţele întinse tot acolo, dar îşi ridică privirea şi se uită la Lettie cu ochii lui întunecaţi şi împăienjeniţi de băutură, îi aruncă un zâmbet stins. Avea părul complet răvăşit şi gulerul de la cămaşă îi era descheiat. Se sculă încet în picioare, împingându-şi scaunul înapoi cu zgomot, se întinse şi ridică braţele până îi pârâiră oasele.

— A... a... a...! făcu el, îndoindu-şi braţele şi apoi lăsându-le să-i cadă pe lângă corp. Nici nu m-am gândit c-o să vii azi.

— Am vrut să vin să te văd... N-o să mai am multe ocazii s-o fac, zise Lettie, întorcându-şi faţa în altă parte şi totuşi uitându-se apoi din nou la el.

— Da, aşa cred şi eu, spuse George, cufundându-se în tăcere.

După asta un timp domni liniştea. Mama începu să întrebe de Leslie şi întreţinu discuţia până când coborî Emily, îmbujorată, veselă şi toată numai zâmbete.

— Vii cu mine? spuse ea. Sunt vreo două-trei cuiburi de măcăleandru şi unu' de cintezoi...

— Cred c-o să-mi las pălăria aici, zise Lettie, scoţându-şi acul de la pălărie şi scuturându-şi părul după ce scăpă de ea.

Doamna Saxton ţinu morţiş ca sora-mea să-şi ia o eşarfă lungă şi albă de mătase. Emily îşi puse şi ea pe cap o eşarfă de voal. Era foarte frumoasă cu părul strâns în eşarfa aia.

George ieşi cu noi aşa cum era, fără haină, fără pălărie şi cu vesta descheiată până jos. Trecurăm prin livadă,

traversarăm podul cel vechi şi ne duserăm până în locul unde panta dealului coboară spre heleşteul de mai jos, pe un mal unde urzicile îşi fac de cap şi unde hălăduiau una sau două tufe de alun. Printre urzici zărirăm o grămadă de tigăi vechi, ruginite, şi nişte vase de lut grosolane, uitate acolo de când lumea.

Dădurăm peste un ceaun plin de mâzgă. Emily se aplecă şi se uită şi apoi ne uitarăm şi noi. Măcălendrii aveau ciocurile galbene şi atât de larg deschise, că am început să ne temem că nu o să le mai închidă vreodată. Trei ouă erau înghesuite printre puişorii golaşi, care cerşeau de la noi, neştiutori şi plini de încredere.

— Sunt aidoma copiilor irlandezi, care trag cu ochiul pe după uşa căsuţei lor, spuse Emily, cu acea aplecare către comparaţii romantice specifică familiei.

Ne-am dus spre locul unde zăcea o cutie de tinichea cu capacul dat la o parte. Înăuntru, frumos şi comod, era alt cuib, cu şase ouă aşezate unul lângă altul.

— Ce calde sunt! zise Lettie, punând mâna pe ele. Se simte destul de bine unde a stat mama lor cu pieptul.

George încercă să îşi bage mâna în cutia de tinichea, dar cutia era prea mică şi atunci amândoi, soră-mea şi cu el, se uitară unul în ochii celuilalt şi zâmbiră.

— Ai zice că tatăl le-a lăsat urme roşii pe piept, spuse Emily.

Pe când mergeam în sus, pe marginea livezii, am dat cu ochii de trei grămezi mari de cioburi colorate de oale, aranjate la rădăcina a trei copaci.

— Uite, zise Emily, alea sunt căsuţele copiilor! Nici nu v-ar trece prin cap că Mollie a noastră strânge toate cioburile astea frumoase pentru Sam. Tare linguşitoare mai e faţa asta mică!

Vrea să i se bage pe sub piele.

Cei doi se uitară din nou unul la altul şi zâmbiră. Ajunşi sus, pe un mal al heleşteului, în bătaia puternică a soarelui, ne rotirăm privirile şi văzurăm firele de grâu, strânse în mănunchiuri, care mângâiau uşor pieptul roşu al dealului. Ciocârliile zburau sus de tot, printre razele de soare. O luarăm prin iarbă şi ne răzleţirăm unii de alţii. Câmpul era smălţat tot cu ciuboţica-cucului, o spumă galbenă, strălucitoare, unduind în bătaia vântului pe verdele nemişcat al ierbii. Ne târâm umbrele după noi pe câmp, gonind în trecere lumina soarelui de pe flori. Aerul vibra de mirosul florilor din pomi.

— Ia uitaţi-vă la ciuboţica-cucului! Nu mai poate de râs, spuse Emily, dându-şi capul pe spate, iar ochii ei întunecaţi sclipiră printre faldurile voalului.

Lettie era mai departe, în faţă. Trecea uşor ca o umbră întunecată peste câmp, aplecându-se deasupra florilor şi lăsându-se în jos pe pământ ca o Persefonă[29] în haine cernite, care a scăpat din infern şi acum e în libertate. George o lăsase un pic în urmă, căci se pornise să caute ceva prin iarbă. Se opri şi rămase pironit locului.

Încet-încet, de parcă nici nu şi-ar fi dat seama, Lettie se apropie de el şi, după ce se aplecă să culeagă câteva floricele, când îşi ridică privirea, prinse a râde uşor uimită de faptul că îl vede aşa de aproape.

— Ah! exclamă ea. Credeam că sunt singură în lumea asta... o lume aşa de minunată... Era atât de frumos!

— Ca Eva în grădina Raiului... şi cu umbra lui Adam pe undeva pe iarbă, am intervenit eu.

---

[29] *Zeiţă greacă a germinaţiei şi a morţii. Ca soţie a lui Hades, de care fusese răpită în adolescenţă, când culegea flori pe o pajişte, trăia iarna sub pământ, împărăţind peste umbrele morţilor, iar celelalte trei anotimpuri le petrecea pe pământ, lângă mama sa, Demeter, zeiţa grânelor.*

— Nu... fără Adam, spuse ea ritos, încruntându-se uşor şi râzând.

— Cine şi-ar dori străzi de aur, îmi spuse Emily, când poți să ai un câmp de ciuboțica-cucului? Uită-te acolo, jos, lângă gardul viu, unde cad razele soarelui de miazăzi... o ploaie şi-o văpaie de piciorul-cocoşului!

— Evreii ăia întotdeauna au avut nas pentru câştigul necinstit... Chiar şi cerul l-au făcut din aşa ceva, zise Lettie râzând şi, întorcându-se spre mine, adăugă: Nu ți-ai dori să fii liber, în sălbăticie... ia ascultă, ca guguştiucul... sau ciocârliile... ori, uite-acolo, ca nagâții? Nu ți-ar plăcea să zbori, să te-nvârteşti, să străluceşti şi... să te ții după alte păsărele în bătaia vântului?

Îşi ridică pleoapele şi făcu să-i răsune între-barea. George se înroşi şi se aplecă spre pământ.

— Uite-aici! zise el. Un cuib de ciocârlie.

Odată un cal lăsase o urmă de copită în pământul moale de pe pajişte. Acum ciocârliile o înconjuraseră, îi mai teşiseră marginile şi aşezaseră acolo trei ouă de un cafeniu închis. Lettie se aşează pe iarbă şi se aplecă peste cuib. George se aplecă deasupra ei. Alergând peste flori şi peste capetele lor, vântul trase cu ochiul la boboceii cafenii şi o porni din nou vesel, sărind într-un picior. Norii cei mari le trimiteau mesaje prin umbre şi se prefăceau în stropi de ploaie ca să îi atingă.

— Aş vrea, zise soră-mea, aş vrea să fim liberi ca ele. Dac-am putea pune totul la adăpost într-un locşor, undeva în pământ... N-am putea să ne bucurăm de viață la fel ca şi ciocârliile?

— Nu văd de ce nu putem să facem şi noi chestia asta, zise George.

— Vai, dar eu, una, nu pot! Ştii bine că nu putem! izbucni Lettie, uitându-se furioasă la el.

— De ce nu poți? o întrebă el.

— Ştii bine că nu putem... ştii la fel de bine ca şi mine, îi replică soră-mea, provocându-l cu tot sufletul. Trebuie să ne gândim la anumite treburi, mai spuse ea.

George îşi lăsă capul în jos. Îi era teamă să lupte, să iasă din amorţeală şi să ia o hotărâre în numele ei. Lettie se întoarse şi o porni printre flori, dând în ele cu picioarele. George ridică florile pe care Lettie le lăsase lângă cuib (încă mai păstrau căldura mâinilor fetei) şi se duse după ea. Soră-mea mergea spre marginea câmpului, cu capetele eşarfei albe fluturându-i în faţă. Apoi încercă să meargă împotriva vântului şi George o prinse din urmă.

— Nu vrei florile? o întrebă el umil.

— Nu, mulţumesc... Oricum or să se ofilească până ajung eu acasă... Aruncă-le. Mi se pare absurd să te văd cu un bucheţel în mână.

George se supuse. Se apropiară de gardul viu. Un măr pădureţ înflorise, înălţându-se spre cerul albastru.

— Poţi să-mi dai câteva flori din alea, spuse ea, dar adăugă brusc: Nu, lasă c-ajung şi singură.

Şi, spunând asta, se întinse şi rupse câteva rămurele cu flori roz şi albe, pe care şi le prinse în piept.

— Nu-i aşa că-s drăguţe? zise ea şi începu să râdă ironic, arătând spre flori. Drăguţe... petale roz în obraji, stamine ca părul bălai şi boboci ca buzele ce promit ceva frumos.

Se opri şi se uită la el, cu un zâmbet abia pâlpâindu-i pe buze. Apoi arătă spre pistilul din partea de jos a florii şi spuse:

— Rezultatul: mere pădureţe!

Continuă să se uite la el şi să zâmbească. El nu spuse nimic. Aşa că se duseră până în locul pe unde puteau să treacă peste gard ca să ajungă în crâng. Ea se urcă pe stinghia de deasupra, ţinându-se de o cracă de stejar. Apoi îl lăsă pe George să o ia în braţe şi să o dea jos.

— Oh! exclamă ea. Îți place să-mi arăți ce puternic eşti... un adevărat Samson, ce mai încolo şi-ncoace!

Îi zise toate astea pe un ton zeflemitor, deşi ea îl chemase din priviri să o ia în brațe.

Am intrat cu toții în crângul de plopi negri. În gardul viu era un ulm cu mii de punctulețe negre îndreptate spre cerul senin, mii de ciucuri de fructe verzi şi pufoase.

— Uită-te la ulmul ăla, zise ea. Ai crede că are frunzişul bogat, nu-i aşa? Ştii de ce are atâtea fructe?

— Nu, spuse el, rostind această singură silabă cu glasul lui tărăgănat, în care se simțea tonul curios şi întrebător.

— Îşi dă obolul fără să aştepte nimic în schimb... Nu, se duce, aşa că îşi scoate la iveală toată seva şi-şi încarcă ramurile cu ultimele fructe. La anu' o să moară. Dac-ai să fii atunci aici, vino să vezi. Uită-te la iederă, la suava şi blânda iederă, cum stă cu ghearele-n gâtul copacului. Copacii ştiu cum să moară, vezi bine... Noi nu.

Îl chinuia cu toanele, cu capriciile ei. În fundul sufletului clocotea de emoție şi voia să îl facă şi pe el să se simtă la fel.

— Dac-am fi copaci cu iederă în loc să fim nişte oameni minunați, cu o viață liberă şi activă, ar trebui să ținem cu dinții de viața noastră, care abia se mai târâie, nu-i aşa?

— Presupun că da.

— Tu, de exemplu... închipuie-ți cum e să te sacrifici... pentru generația următoare... Nu te duci cu gândul la Schopenhauer? Pentru gene-rația următoare, pentru iubire ori pentru altceva!

George nu îi răspunse. Lettie era prea iute pentru el. Trecură pe sub plopi, care lăsară să le atârne deasupra capetelor şiraguri de mărgeluşe verzi. Ajunseră într-un luminiş micuț, cu smocuri de clopoței. Lettie se aplecă spre un guguştiuc ce zăcea cu pieptul lipit de pământ şi aripile pe jumătate desfăcute. Îl luă în mână. Pasărea avea ochii

ieşiți din orbite şi plini de sânge. Îl mângâie pe piept, zburlindu-i penele care-i formau irisul distinctiv de pe gât.

— S-a bătut, zise George.

— Pentru ce? Pentru pereche? întrebă fata, uitându-se la el.

— Nu ştiu, răspunse el.

— Rece... e rece de tot aici, sub pene! Cred că o guguştiucă trebuie să fie tare bucuroasă când guguştiucii luptă pentru ea... şi o câştigă. În special dacă o câştigă cine trebuie. Ar fi minunat să-i vezi cum se luptă, nu crezi? spuse ea, chi-nuindu-l.

— Are ghearele desfăcute... A căzut de pe cracă şi-a murit, răspunse el.

— Vai, bietul de el! A fost rănit. Şi a stat acolo şi şi-a aşteptat moartea... când celălalt a câştigat. Spune-mi, George, nu crezi că viața e nemiloasă... şi iubirea e cea mai nemiloasă dintre toate?

George râse cu amărăciune, îndurând durerea stârnită de tonul ei cald şi trist.

— O să-l îngrop... şi-o să termin cu îndrăgostitul ăsta înfrânt! Dar o să-i facem un mormânt ca lumea.

Lettie scobi o gaură în pământul negru şi, smulgând o mână de clopoței, îi aruncă peste pasărea moartă. După asta netezi pământul şi apăsă cu mâinile ei albe lutul negru.

— Aşa! zise soră-mea, lovindu-şi mâinile una de alta, ca să scuture pământul de pe ele. Am terminat cu el. Hai să mergem!

George o urmă, mut de emoție.

Crângul se deschidea spre lumină. Ferigile îşi întindeau senine frunzele, iar clopoțeii, cu zulufii lor albaştri, stăteau băgați unul în altul, în locurile mai libere florile de nu-mă-uita formau adevărate nebuloase, iar viorelele sălbatice dădeau la iveală o nuanță slabă de mov închis, în vreme ce florile de ciuboțica-cucului păreau planete de pe cerul

întunecat al nopții. Vinarița, cu mirosul ei delicat, şi fânul proaspăt cosit, cu mireasma lui dulce, îmbălsămau aerul de pe sub crengile copacilor. Pe un loc umed se vedea desenul auriu al florilor de ochii-şoricelului, ce strălucea păgân, de parcă le-ar fi lustruit preotul lor, melcul. George şi Lettie striviră clopoțeii brăzdați de vinişoare ai măcrişului-iepurelui şi smulseră muşchiul mătăsos. Nici că le păsa ce smulg sau strivesc!

Dincolo de gardul crângului se înălța dealul, pe care erau împrăştiați câțiva măceşi bătrâni. Acolo lichenii mici şi cenuşii ridicau neobservați spre noi biluțe de culoarea rubinului. Ce mai conta, când toate merele alea roşii, nemaipomenite, se scuturau din pom şi rămâneau să putrezească acolo jos?

— Dac-aş fi bărbat, zise Lettie, aş porni-o spre apus, spre libertate. Tare mi-ar mai plăcea!

Îşi scoase eşarfa de pe cap şi o lăsă să fluture în vânt. Obrajii i se aprinseseră de atâta urcat, iar buclele, eliberate de vânt, străluceau şi se încrețeau şi mai tare.

— Păi... bărbat nu eşti, spuse el cu o amărăciune sfioasă, uitându-se la ea.

— Nu, zise Lettie râzând, dar dac-aş fi, aş da altă față lucrurilor... Of, n-aş face decât ce-aş vrea eu!

— Şi acum nu vrei să faci ce vrei tu?

— Păi... nu vreau în mod deosebit... nu când am posibilitatea s-o fac. Când fac ce vreau, țin cu tot dinadinsul să mă împiedice cineva să fac lucrul ăla.

Îşi lăsă capul pe spate şi se uită la el dintr-o parte, cu coada ochiului, râzând printre buclele ei strălucitoare.

Ajunseră la Kennels. Lettie se aşează pe marginea adăpătorii celei mari de piatră şi îşi băgă mâinile în apă, mişcându-le uşor, ca pe nişte flori scufundate în lacul limpede.

— Îmi place să mă văd în apă, zise ea. Nu vreau să spun în oglinda apei, măi Narcis, măi, dar aşa aş vrea să fie în vest: să am un lăcuşor numai al meu şi să înot liberă în apă.

— Înoți bine? o întrebă el.

— Destul de bine.

— M-aş lua la întrecere cu tine... în lăcuşorul ăla al tău.

Ea râse, îşi scoase mâinile din apă şi urmări cu privirea cum se scurgeau picăturile limpezi. Apoi îşi ridică brusc capul, gândindu-se la cine ştie ce. Se uită peste vale şi văzu acoperişurile roşii de la Strelley Mill.

— Illion, Illion Fatalis incestusque judex Et mulier peregrina vertit În pulverem...

— Asta ce mai e? întrebă George.

— Nimic.

— Adăpătoarea aia e proprietate privată, exclamă o voce subțirică şi piţigăiată, ca de nagâț.

Am tresărit uimiți şi am văzut un bărbat înalt, cu o barbă neagră, care se uita la noi şi se agita nervos şi nelinişţit la vreo trei metri mai încolo.

— Zău? întrebă Lettie, uitându-se la mâinile ei ude, pe care începu să şi le şteargă cu o bucată de batistă.

— N-aveți voie să vă atingeți de ea, spuse omul cu aceeaşi voce ascuțită, ca de oboi.

Apoi întoarse capul şi se uită în altă parte, iar ochii lui cenuşii şi spălăciți scrutară orizontul. Când mai prinse curaj, se întoarse cu spatele la noi, punându-şi mâna streaşină la ochi, ca să scruteze mai departe zările. Făcu grăbit câțiva paşi, după care îşi întinse gâtul, privi în vale şi o luă la picior câțiva metri în altă direcție, scru-tând din nou orizontul. Pe urmă intră în casă.

— Se preface că se uită după cineva, spuse Lettie. Dar asta numai fiindcă-i e frică să nu credem c-a ieşit să se uite la noi.

Şi râseră amândoi.

Deodată în poartă apăru o femeie. Avea ochi spălăciți, la fel ca bărbatul cu glas de şoricel.

— O să vă-mbolnăviți de rinichi dacă staţi acolo, pe piatra aia udă, îi spuse ea lui Lettie, care se sculă imediat, parcă cerându-şi scuze. Ştiu io bine, mai zise femeia cu glas de şoricel. Şi mama a murit din asta.

— Adevărat, murmură Lettie. Îmi pare tare rău.

— Da, continuă femeia, trebuie s-aveți grijă. Venit' dă la ferma dă la Strelley Mill? îl întrebă ea brusc pe George, uitându-se cu atenție şi cu un reproş sever la deshabille-ul lui cam indecent.

El îşi recunoscu vina.

— Şi-o să plecați, nu-i aşa?

George recunoscu şi asta.

— Hm! O s-avem şi noi nişte vecini. E-al dracu' dă rău să trăieşti singur! Zic că i-oți şti p-ăştia dă fuseră acilea.

Scurt şi cuprinzător, George recunoscu şi asta.

— Împuțită şleahtă... împuțită mai fu putoarea aia dă femeie... Să fi văzut căminul... mamă, Doamne!

— Da, zise Lettie, l-am văzut.

— Pfui! în ce hal era! Da' veniți încoa', veniți dă vedeți cum arată acuma.

Din curiozitate, intrară amândoi.

Bucătăria era într-adevăr cu totul alta. Era curată şi strălucea de căldura dată de roşul aprins al cretonului de pe canapea şi de pe fiecare pernă de pe scaune. Din nefericire, şervețelele verzi cu galben de pe brațele fotoliilor şi ale canapelei şi mulțimea de flori de hârtie sau croşetate stricau tot efectul. Erau trei cutii cu flori croşetate şi pe perete se vedeau patru evantaie, pe care femeia cususe hârtii înfoiate, galbene şi verzi, şi le împodobise cu trandafiri galbeni de hârtie, cu garoafe, crini şi maci. Pe pereți se mai zăreau şi

nişte adâncituri pline cu flori de hârtie, în vreme ce lemnul de afară gemea de crengi înflorite.

— Da, spuse Lettie, e cu totul altfel.

Femeia se umflă în pene şi se uită în jur.

Bărbatul cu barba neagră scoase capul de după Christian Herald, acea trompetă lungă care zbiară ca un măgar, şi se ascunse din nou. Femeia se repezi la pipă, pe care omul o pusese pe o bucată de ziar de pe plită, şi suflă scrumul de pe ea, scrum ce exista numai în închipuirea ei. Apoi zări ceva pe cămin – probabil nişte praf.

— Uite! strigă ea. Ştiam eu! Nu pot să-l las nici o clipă singur! Nu-mi ajunge c-am de lucru cu lemnele astea de le ard toată ziua, mai tre' să bage şi el!

— Da' am băgat doar o bucăţică printre gratii! se jelui glasul de şoricel de după ziar.

— Ai băgat o bucăţică! repetă ea cu un dispreţ îngrozitor, punând mâna pe vătrai şi ameninţându-l cu el pe deasupra ziarului. Ce e aia, să stai acolo şi să spui baliverne la lume...

Soră-mea şi George ieşiră tiptil şi o luară la picior. Uitându-se în urmă, Lettie o văzu pe femeie ştergând pragul în urma lor şi îi umflă râsul pe amândoi. George scoase ceasul din buzunarul de la pantaloni. Era trei şi jumătate.

— De ce vrei să ştii cât e ceasul? îl întrebă ea.

— Vine Meg la ceai, îi răspunse el.

Lettie nu mai spuse nimic şi amândoi o porniră la pas domol.

— Nu vin cu tine... Mă duc acasă, zise ea când ajunseră pe coasta dealului şi se uitară în jos, spre Strelley Mill şi spre iazul morii.

— Nu vii la ceai! exclamă el cu reproş şi uimire în glas. Şi ce-or să zică ai mei?

— Nu, nu vin... să-mi iau la revedere de la tine... jamque vale! Mai ţii minte cum s-a întors Euridice în infern?

— Dar trebuie să vii la ceai... zise el cu glas tremurat. Ce-o să le spun? De ce nu vii?

Lettie îi răspunse în latineşte cu două versuri din Vergiliu. Se uită la el, compătimindu-l pentru neputinţa lui, şi îi dădu o lovitură fatală, zicând cu blândeţe şi gingăşie:

— N-ar fi cinstit faţă de Meg.

George rămase cu privirea fixată la ea. Pe faţă i se vedea doar culoarea cenuşiu-cafenie a pielii bronzate. Ochii lui, ochii ăia întunecaţi şi plini de neîncredere ai întregii familii, erau mai întunecaţi ca niciodată şi măriţi de chinul neputinţei. Pe chipul soră-mii se citea o milă nesfârşită. Voia să plângă de dorul care o cuprinsese.

— Mergem puţin în pădure? zise ea încet, cu glas tremurător, când s-au întors să plece.

Copacii din pădure erau înalţi şi primitori. Pe poteci florile de nu-mă-uita ajungeau până la genunchi, întinzându-se şi licărind aidoma Căii Lactee în negura nopţii. Trecură de cărările pline de flori şi intrară printre clopoţei, făcându-şi loc prin florile şi ferigile înghesuite, până când ajunseră la un stejar ce se prăbuşise peste nişte aluni. Acolo se aşezară, pe jumătate ascunşi de ochii celorlalţi. Zambilele îşi plecau capetele pline de măreţie, copleşite de movul care le prisosea, sau stăteau palide şi drepte, ca nişte spice de grâu liliachiu. Albine cu nemiluita, într-o risipă prostească, se legănau printre florile movulii. Erau pur şi simplu ameţite de tot albastrul ăla din faţa lor. Zumzetul lor prietenos şi zburdalnic se auzea limpede peste vuietul vântului de deasupra capului. Îţi creştea sufletul când le vedeai cum se strâng la un loc sau cum se caţără în flori. O floare trandafirie de odolean prindea razele de soare şi le trimitea, strălucitoare, în afară. Un ulm îi acoperi cu o ploaie de teci de culoarea palidă a cărnii.

— Dac-ar exista fauni şi hamadriade! zise ea blând, întorcându-se spre el ca să îi aline sufe-rinţa. Dac-ai fi un

faun, spuse Lettie, luându-i şapca de pe cap şi zburlindu-i părul, ți-aş pune flori de dârmoz în păr şi te-aş face să arăți ca un beţiv desfrânat!

Sora mea rămase cu mâna pe genunchiul lui şi se uită în sus, spre cer. Seninul din înalturi părea şters şi verde în comparație cu liliachiul care inundase pădurea. Norii se ridicau ca nişte turnuri. Ceva îi înfrumuseţase printr-o simplă atingere şi îi aşezase la loc de cinste printre vânturi. Norii treceau mai departe şi lacul ceru-lui rămânea limpede precum cristalul.

— Uite, reluă ea, aici suntem prinşi într-o plasă... crengi cu noduri de muguri verzi. De-am fi liberi, pe aripile vântului! Deşi îmi pare bine că nu suntem.

Lettie se întoarse dintr-odată spre George şi, cu aceeaşi mişcare, îi dădu mâna, iar el i-o apucă într-ale lui.

— Ce bine-mi pare că suntem prinşi în plasă aici. Dac-am fi liberi, pe aripile vântului... of, Doamne!

Râse uşor, într-un fel ciudat, ținându-şi răsuflarea.

— Uite! zise ea. E un palat cu trunchiurile de frasin netede ca brațul unei fete şi cu coloanele de ulm lucrate-n relief, cu nervuri şi incrustații, cu pilonii cei mari de fag, tari ca oțelul, ridicându-se cu toții să ne țină un baldachin brodat deasupra capului. Şi fiecare fir din baldachin vibrează de muzică, iar păsărelele brodate cântă toate pentru noi. Şi tufele de alun aruncă rămurele verzi în jurul nostru, iar caprifoiul se apleacă să ne inunde cu mireasma lui. Uită-te la mulțimea de clopoței, care şi-au scos florile la iveală pentru noi! Ascultă albina, cu zumzetu-i întrețesut prin cântul de orgă... căci într-adevăr cântă de bucurie pentru noi!

Lettie se uită la el, ochii i se umplură de lacrimi şi un zâmbet fermecător şi plin de melancolie îi adastă pe buze. El era foarte palid şi nu îndrăznea să o privească. Ea îşi puse mâna în mâna lui, sprijinindu-se uşor de el. El, ca vrăjit,

urmări cu privirea un sturz cântător tânăr, gălbui pe piept, care se apropie țopăind ca să se uite la ei şi-i privi cu ochi scânteietori şi plini de viață.

— Norii pleacă din nou mai departe, spuse Lettie. Uită-te la norul ăla cu chip de om... vezi...?

Se uită drept în sus, către cer. Îşi deschide buzele... ne spune ceva... acum silueta se furişează şi pleacă... s-a dus... Vino, trebuie să plecăm şi noi!

— Nu! strigă el. Mai stai! Nu pleca!

Gingăşia o făcea să fie liniştită. Îi răspunse cu o voce fără cusur în tristețea şi resemnarea ei reținută:

— Nu, dragul meu, nu se poate. Firele vieții mele s-au descâlcit. Vântul le-a purtat pe aripile lui ca pe nişte fire de funigei ce plutesc prin aer şi tu n-ai întins mâna să le iei şi să le răsuceşti într-o coardă, laolaltă cu ale tale. Acum altcineva a pus mâna pe ele i-mi răsuceşte coarda vieții, pe care nu pot s-o smulg şi s-o deşir din nou... Nu pot. Nu am destulă putere. Şi, pe lângă asta, tu ți-ai răsucit alt fir lung şi tare în coarda vieții tale. Ai putea să te eliberezi din strânsoare şi să pleci?

— Spune-mi ce să fac... Da, dacă-mi spui!

— Nu pot să-ți spun... aşa că lasă-mă să plec.

— Nu, Lettie! se rugă el îngrozit şi supus. Nu, Lettie, nu pleca! Ce-o să fac cu viața mea? Nimeni nu te-ar iubi aşa cum te iubesc eu... şi ce-o să fac cu dragostea mea pentru tine? S-o urăsc şi să mă tem de ea fiindcă e prea greu de îndurat pentru mine?

Ea se întoarse şi îl sărută, plină de recu-noştință. Apoi el o luă în brațe, ținând-o mult timp strâns, cu patimă, cu buzele lipite de ale ei. Până la urmă îmbrățişarea asta o stoarse aşa de tare de puteri, încât nu a mai fost în stare de nimic altceva decât să aştepte în brațele lui până când el obosi şi nu mai putu să o țină. El tremura deja.

— Biata Meg! îşi spuse Lettie ei însăşi cu glas înăbuşit, căci senzaţiile îşi pierduseră din consistenţă.

George se crispa de durere şi strânsoarea braţelor îi slăbi. Ea îşi eliberă mâinile şi se sculă de lângă el, pe jumătate ameţită. Îl lăsă şi se duse, în vreme ce el rămase pe loc, mâhnit, dar fără să protesteze în vreun fel.

Când am ieşit să îi caut, căci ceaiul stătea pe masă de mai bine de o jumătate de oră, l-am găsit pe George rezemat de stâlpul porţii, la marginea dealului. Sângele i se scursese tot din obraji şi pielea feţei îi era lividă. Era tras la faţă de parcă ar fi bolit săptămâni în şir.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebai eu. Unde-i Lettie?

— S-a dus acasă, răspunse el şi scoase un oftat când îşi auzi propriul glas şi înţelese semnificaţia cuvintelor lui.

— De ce? întrebai eu alarmat.

Se uită la mine de parcă ar fi spus: „Ce tot vorbeşti acolo? Nici nu pot să te-asculf.

— De ce? insistai eu.

— Nu ştiu, răspunse el.

— Toată lumea te aşteaptă la ceai, am spus atunci.

Mă auzi, dar nu-mi dădu atenţie.

— Haide, i-am mai spus o dată. Meg şi toţi ceilalţi te aşteaptă la ceai.

— N-am nevoie de nici un ceai, zise el.

Aşteptai un minut sau două. Îi era groaznic de rău.

„Vae meum Fervens difficile bile tumet jecur”, mi-am spus în sinea mea.

Când îi trecu răul, se îndreptă de spate şi plecă tremurând de lângă stâlpul porţii, cu o înfăţişare lugubră. Pleoapele îi căzură grele peste ochi. Se uită la mine cu un zâmbet slab, de om bolnav.

— Hai să te-ntinzi în podul cu fân, îi zisei eu, şi-o să le spun că ai o criză de bilă.

Mă ascultă, căci nu mai avea energie să pună întrebări. Puterile îl părăsiseră şi trupul lui splendid părea că se stafidise. Abia mergea. Eu mi-am întors privirile în altă parte, căci, în slăbiciunea lui, începea deja să pară ridicol.

Intrarăm în şură pe nesimţite. L-am urmărit cu privirea cum urcă în pod pe scară. După asta m-am dus în casă ca să le spun.

Le-am spus că Lettie promisese că se duce la ceai la Highclose, că George avea o criză de bilă şi că mergea ca un somnambul prin şură până când avea să îi treacă. Îi fusese foarte rău. Noi am luat ceaiul fără chef şi fără prea multă plăcere. Meg era melancolică şi nu se simţea în largul ei. Tatăl lui George vorbi cu ea şi îi dădu multă atenţie. Mama nu se sinchisi de ea cine ştie ce.

— Nu pot să-nţeleg! zise mama. Aşa de rar se-ntâmplă să-i fie rău! Abia dacă-mi aduc aminte când nu i-a fost bine ultima dată! Eşti sigur că nu-i nimic grav, Cyril? E-aşa de ciudat... Tocmai când a venit şi Meg aici... când ştia că vine fata asta...

Cam pe la şase şi jumătate a trebuit să mă duc din nou şi să îl caut, ca să le liniştesc pe mama şi pe iubita lui. M-am apropiat fluierând, ca să audă că vin. Era întins pe o grămadă de fân, într-un colţ, şi dormea. Îşi pusese şapca sub cap, ca să nu îl gâdile fânul, şi dormea buştean, aproape făcut covrig. Era încă foarte palid şi pe chip i se citeau tihna şi jalea pe care le lasă întotdeauna un necaz. Întrucât nu avea haină, m-am temut să nu îi fie frig şi l-am acoperit cu nişte saci, după care am plecat. N-am vrut să las pe nimeni să îl deranjeze, aşa că l-am ajutat pe bătrân să vadă de vaci şi de porci.

Meg trebuia să plece la şapte şi jumătate. Când am văzut-o atât de dezamăgită, i-am spus:

— Vino să-l vezi. O să-i spun când se scoală.

Aruncase sacii de pe el şi îşi răşchirase mâinile şi picioarele. Cum stătea întins pe spate, tolănit în fân, părea din nou mare şi plin de bărbăţie. Gura i se destinsese şi avea aerul acela nepăsător de demult. Acum îl puteai privi cu aceeaşi căldură cu care priveşti orice om care doarme în totală uitare de sine. Meg se aplecă şi se uită la el în extaz, plină de iubire şi gingăşie. Dorea din tot sufletul să îl mângâie. George se întinse şi deschise ochii. Pe faţă o trecu un fior când văzu că îi deschide pe neaşteptate. George zâmbi somnoros şi murmură:

— Bună, Meg!

Apoi îl văzui că se trezeşte. Când îşi dădu seama, se întoarse oftând şi căscă de îi pârâiră fălcile, îşi ascunse din nou faţa şi rămase nemişcat.

— Hai, Meg, am spus eu în şoaptă. O să-i fie mai bine dacă-l lăsăm să doarmă.

— Mai bine l-aş acoperi, zise ea, luând sacul şi punându-i-l cu multă tandreţe pe umeri.

George rămase nemişcat, iar eu am dus-o pe Meg de acolo.

Capitolul VIII
Un poem al prieteniei

Superba promisiune a primăverii a fost călcată înainte ca florile de mai să umple pomii. Cât a durat luna asta minunată, vântul s-a năpustit asupra noastră de la miazănoapte şi de la răsărit, aducând ploaia torenţială şi aprigă. Pomii încărcaţi cu muguri gingaşi se cutremurau şi gemeau. Când bătea vântul uscat, frunzele tinere atârnau neputincioase. Iarba şi grâul creşteau în neştire, dar lumina păpădiilor era aproape stinsă. Ai fi zis că trecuse nu ştiu cât timp de când ne veseliserăm la strălucirea orbitoare a

acestor flori. Clopoţeii zăboveau şi tot zăboveau. Săptămâni în şir au stat pe marginea câmpului, de parcă ar fi fost marginea liliachie a unui zăbranic. Florile trandafirii de odolean apărură doar ca să se plece sub povara stropilor de ploaie. Bobocii de măceş rămaseră strânşi şi tari ca boabele de mărgăritar, ascunzându-se în frunzele verzi şi strălucitoare. Florile de nu-mă-uita, bietele pleiade ale pădurii, erau nişte buruieni zdrenţuite. Adesea la sfârşitul zilei cerul se deschidea şi nori măreţi se vedeau la orizont, într-o depărtare infinită, luminând prin zarea galbenă cu o strălucire de chihlimbar. Nu veneau niciodată mai aproape, ci rămâneau întotdeauna departe, departe de tot, privind calmi şi maiestuoşi pământul înfiorat, apoi, întristaţi şi temându-se că strălucirea le-ar putea fi umbrită, se trăgeau deoparte şi dispăreau din faţa ochilor. Uneori, când soarele era la scăpătat, un scut măreţ şi întunecat se întindea de la apus până la zenit, încâlcind lumina de-a lungul marginilor lui. Pe măsură ce bolta cerească se înălţa, scutul se spărgea, împrăştiindu-se în mii de bucăţele, şi cerul se făcea galben pal, de culoarea ciuboţicii-cucului, nobil şi palid deasupra lunii de cristal. Apoi vitele se aşezau printre tufele de grozamă, chinuite de frig, în vreme ce becaţina cea cu ciocul lung se învârtea, bătând din aripi, sus, sus de tot, se învârtea în cercuri mari, parcă ducând un şarpe de gât, şi ţipa a nenorocire, un ţipăt mai dureros decât planşetele sfâşietoare şi protestele nagâţilor. După asemenea seri veneau dimineţi reci şi cenuşii.

Într-o astfel de dimineaţă m-am dus la George, pe pârloaga cea mai de sus. Taică-său ieşise să ducă laptele. Era singur. Cum veneam eu pe deal în sus, îl zării stând în picioare în căruţă. Împrăştia bălegar peste câmpul roşu şi arid şi striga din când în când la iapă. Îmi ajunse la urechi scârţâitul şi huruitul căruţei în mers. Graurii şi codobaturile cele istеţe alergau cu vioiciune peste bulgării de pământ şi o

sumedenie de păsărele țâşneau, dădeau din aripi şi ţopăiau de colo colo. Nagâții se roteau între norii joşi şi pământ şi ţipau, cum făceau întotdeauna, iar unii alergau frumos printre brazde, prea grațioşi şi prea strălucitori pentru pârloaga aia aspră.

Luai o furcă şi împrăştiai bălegarul peste gropile făcute în pământ. Am muncit aşa amândoi, despărțiți de un câmp larg, dar totuşi foarte aproape ca intimitate. Îl urmăream printre nagâții care se roteau, în vreme ce norii se ridicau pe furiş spre înaltul cerului. Dedesubt, sub noi, vârfurile plopilor din crâng se înălțau calde şi aurii, de parcă strălucirea sângelui le-ar fi răzbătut prin vine. Mai încolo se vedea sclipirea cenuşie a apei şi, sub ea, acoperişurile roşii. Nethermere era pe jumătate ascuns şi foarte departe. În lumea asta cenuşie şi singuratică nu se vedea nimic în afară de nagâți, care se legănau în înalturi şi ţipau, şi de George, care se legăna, trudind. Toată atenția îmi era îndreptată spre mişcarea vieții neobosite şi când îmi ridicai privirea, văzui mişcarea brațelor şi a capului prietenului meu, mişcarea ritmică a trupului şi mişcarea ritmică a nagâților, care dădeau alene din aripi, ridicându-se şi coborându-se din înaltul „ cerului. După un timp, când căruța se goli, George luă o furcă şi veni spre mine, punând umărul la ce începusem eu să fac.

Se porni să plouă, aşa că George aduse un sac din căruță şi ne înghesuirăm amândoi sub gardul des de crengi. Am stat aşa, unul lângă altul, şi ne-am uitat la ploaia care ne cădea în față ca o perdea cenuşie, vărgată, ascunzând valea. Am urmărit-o cu privirea cum curge în şiroaie întunecate de pe spatele iepei, care stătea locului, amărâtă. Am ascultat stropii care cădeau susurând peste tot în jurul nostru. Am simțit răceala ploii şi ne-am strâns unul în altul în tăcere. El îşi fuma pipa, iar eu mi-am aprins o țigară. Ploaia nu mai contenea. Toate pietricelele şi pământul roşu străluceau

umed în aerul cenuşiu. Am stat aşa, împreună, schimbând din când în când câte o vorbă. Atunci s-a format între noi apropierea aceea aproape pătimaşă, care peste ani şi ani s-a subțiat ca o haină ponosită de atâta purtat.

Când ploaia s-a oprit, ne-am umplut găleţile cu cartofi şi am pornit de-a lungul brazdelor mustind de apă, împlântând tuberculii încolțiți în pământul rece. Întrucât era nisipos, câmpul se usca repede. Cam pe la douăsprezece, când puseserăm aproape toți cartofii în pământ, George plecă şi, aducându-l pe Bob din partea cealaltă a gardului, îl înhamă laolaltă cu iapa la plug, ca să acopere cartofii. Plugul uşor, cu lama ascuțită, întorcea pământul, făcând o brazdă de toată frumusețea peste cartofi. O sumedenie de păsărele dădeau din aripi, se aşezau şi o zbugheau din nou în urma plugului. George strigă la cai, care coborâră pe deal în jos, dând din capetele lor cu stele albe deasupra boturilor castaniu-negricioase. George venea cu pas greoi şi hotărât în urma lor. Dădură buzna peste mine. Când îi strigă, caii se întoarseră, trăgându-se cu stângăcie într-o parte. George se aruncă peste plug şi, sprijinindu-se bine în coarnele lui, îl întoarse cu o mişcare bruscă. Un pocnet de bici şi caii o şi pornesc din nou pe deal în sus. E mare agitație, căci păsările se iau după el, învârtindu-se, şi zboară în urma brazdei pe care abia a întors-o. După ce am acoperit toate rândurile de cartofi, am deshămat caii şi am pornit-o la vale, pe dealul muiat de ploaie, mergând cu paşi greoi în urma cailor. Ne duceam acasă, căci ne aşteptau cu cina.

Dând din picioare, am trecut prin iarba plină de apă şi am zdrobit sub saboți florile veştede de ciuboțica-cucului, ocolind orhideele liliachii, care rămăseseră pitice din cauza condițiilor vitrege, dar aveau o culoare puternică, de-a dreptul magnifică, apoi am călcat şi peste florile palide de stupitul-cucului şi peste micsandrele sălbatice, care aproape

că-şi pierduseră culoarea. Mi-am dat seama că pe lângă picioarele mele se agita dezordonat ceva mic şi negru. Dădusem din nou peste cuibul ciocârliei. Am văzut ciocurile galbene şi pleoapele umflate ale celor doi puişori de ciocârlie şi firişoarele albastre de la penele de pe aripi. Mişcarea dezordonată era zvâcnirea iute a spinărilor acoperite cu pene cafenii, deasupra cărora fluturau şuviţe lungi de puf fin. Cele două gâgâlici stăteau una lângă alta, cioc în cioc, cu trupşoarele zvâcnindu-le repede în acelaşi ritm. Le atinsei uşor cu degetele. Erau calde. Ce minunat e să le simţi căldura când afară e atâta frig şi umezeală! Un vârtej de vânt ciufuli şuviţele de puf şi cele două mogâldeţe îmi stârniră interesul într-un mod foarte ciudat. Unul dintre puişori se mişcă nelinişti, schimbându-şi poziţia căpşorului acoperit cu puf moale, şi eu mă entuziasmai la culme. Dar mititelul se cuibări din nou, punându-şi capul lângă capul frăţiorului lui. În adâncul sufletului tânjeam după cineva lângă care să mă cuibăresc şi eu, cineva care să stea între mine şi răceala şi umezeala din jur. Le pizmuiam pe cele două minuni mititele, care erau în pericol să fie călcate în picioare, dar totuşi aveau inima aşa de uşoară. Ai fi zis că hoinăreau întruna, căutând ceva ce găsiseră chiar înainte ca lumina să fi pătruns în găoacea lor. Îmi era frig. Tufele de liliac din grădina de la Strelley Mill erau albastre şi rebegite de ger. O luai la fugă spre Strelley Mill cu saboţii mei grei şi cu inima grea de un dor nedefinit, în vreme ce vântul albea paltinii şi împingea brutal pinii ursuzi, căci pinii erau bosumflaţi fiindcă milioanele lor de spiriduşi albi ca laptele nu puteau zbura cu aripioarele lor ude. Castanii sălbatici îşi ţineau drept, cu vitejie, lumânările lor albe în sfeşnicele de pe fiecare creangă, deşi soarele nu apăru deloc ca să le aprindă. O lebădă zgribulită de frig lunecă lugubră pe apă, mişcând din picioarele ei negre, clămpănind din aripile mari şi scobite, făcând să se legene găinuşele-de-baltă, în care

intrase frica, şi jignind gâştele cu gâtul negru, ce îşi vedeau tihnite de treabă. Ce oi fi vrut eu de am trecut aşa de la una la alta?

La sfârşitul lui iunie se făcu din nou frumos. Strânsul fânului avea să înceapă de îndată ce vremea rămânea aşa. Anul ăsta erau doar două câmpuri de cosit, căci fânul trebuia să ţină numai până în primăvară. Întrucât începuse vacanţa, am hotărât că o să dau şi eu o mână de ajutor şi că noi trei – tatăl lui George, George şi cu mine – o să ne descurcăm cu fânul fără să mai cerem ajutor de la alţi oameni, pe care ar trebui să îi plătim.

În prima dimineaţă m-am trezit foarte devreme, înainte ca soarele să se ridice pe cer. Cântecul clar şi provocator al cocoşilor se auzea pe toată valea. Pe fundul văii, deasupra apei şi deasupra ierbii grase şi ude, ceaţa nopţii mai zăbovea, albă şi groasă. Am pornit de-a lungul pajiştii şi am văzut brânca-ursului, cât mine de înaltă, cum îşi dă aere şi se ridică până deasupra îngrăditurii, făcându-l pe modestul măceş să roşească puţin. Păsărelele care se sculaseră de dimineaţă (nu auzisem ciocârlia) dădeau din aripi, intrând şi ieşind din marea înspumată de pe pajişte, scufundându-se sub valul de flori aruncate de ape sus, într-un colţ, ieşind din nou la suprafaţă, legănându-se şi apoi trecând iute ca fulgerul pe lângă torţa purpurie. Sub spuma valului de flori se zărea liliachiul mănunchiurilor de măzăriche galbenă, lăptoasă, trandafiriul presărat peste tot al florilor de vindecea şi steluţele plutitoare ale părăluţelor. Caprifoiul năpădea gardurile, pe care trandafirii roz se trezeau ca să o pornească în zborul lor nemărginit prin ziua care stătea să înceapă.

Dimineaţa îmbrăca în haină argintie poloa-gele din partea cealaltă a pajiştii şi atingea uşor, cu mişcări line şi frumos arcuite, pietrele din pârâu. Dimineaţa îmi curgea prin vine, dimi-neaţa gonea peştii argintii care mişunau în

străfunduri, iar eu, cum îi vedeam, pocneam din degete şi îi trimiteam înapoi.

L-am auzit pe Trip lătrând, aşa că am luat-o la fugă spre iaz. Barca era la insulă, unde l-am auzit şi pe George fluierând pe după tufe. L-am strigat, iar el veni la marginea apei, doar pe jumătate îmbrăcat.

— Ia-ţi un prosop şi vino-ncoace! îmi strigă el.

M-am întors în câteva clipe şi iată-l pe Caron[30] al meu agitându-se în aerul rece. Opintindu-ne, ajunserăm pe insuliţă. M-am grăbit să mă dezbrac, căci George era gata să intre în apă, iar Trip ţopăia şi lătra de bucurie când îl vedea în postura asta nouă.

— Se-ntreabă ce mi s-o fi întâmplat, zise el, râzând şi împingând şăgalnic câinele cu piciorul gol.

Trip făcu un salt în spate şi apoi se întoarse, sări iar şi începu să îl lingă cu gingăşie, dezmierdându-l. George prinse să se joace cu câinele.

Imediat cei doi se porniră să se rostogolească pe iarba minunată: bărbatul dezbrăcat, care certa câinele, râzând, şi câinele în culmea fericirii, care îşi punea capul mare pe faţa bărbatului, lingându-l, şi când acesta îl arunca de acolo, se repezea din nou şi îl înşfăca în joacă de braţele şi pieptul gol. În cele din urmă George se întinse pe spate, râzând, gâfâind şi ţinându-l pe Trip de cele două labe din faţă, pe care animalul i le pusese pe piept, în vreme ce câinele, gâfâind şi el, îşi întinse capul să îl lingă pe gâtul lipit de pământ şi pe gura pe care George o întorsese, ca să nu ajungă Trip la ea. Bărbatul stătu astfel, nemişcat, câteva clipe, iar câinele tocmai îşi punea capul pe gâtul stăpânului ca să se odihnească şi el. Atunci eu am dat semnalul. George ţâşni şi amândoi sărirăm în iaz, cu Trip după noi.

---

30 *Personaj din mitologia greacă, luntraşul care trece sufletele morţilor în Infern peste râul Styx.*

Apa era rece ca gheața şi pentru o clipă mă făcu să nu mai simt nimic. Imediat după ce înce-pui să înot, apa prinse viață. Nu mai simțeam altceva în afară de poezia robustă a mişcării. Îl văzui pe George înotând pe spate şi râzând de mine şi, cât ai bate din palme, mă repezii după el ca scăpat din arc. Fața râzătoare dispăru, căci George se întoarse şi plecă de lângă mine, iar eu o pornii în urmărirea clăii de păr negru şi a gâtului ars de soare. Nenorocitul de Trip veni spre mine, lovind apa cu labele şi tăindu-mi calea. Apoi, zăpăcit cu totul de atâta agitație, o zbughi înapoi. Mi-am râs în barbă când l-am văzut venind în fuga mare, apoi sărind şi înaintând cu greu spre George. Eu câştigam teren. George încerca să-l gonească pe Trip, iar eu câştigam teren cu rapiditate. Când mă apropiai de el şi îl prinsei, punându-i mâna pe umăr, auzirăm pe cineva râzând pe mal. Era Emily.

Am rămas în picioare, numai cu capul afară din apă, şi am stropit-o bine de tot. Ea râse şi roşi. După asta Trip ieşi din apă şi se duse la ea, iar Emily o şterse repede, ca să scape de „duşul" lui. George făcea pluta chiar lângă mine, uitându-se în sus şi râzând.

Stăteam şi ne uitam unul la altul cum ne ştergeam de apă. George era bine proporționat, cu o frumusețe dăruită de natură, şi avea brațe şi picioare solide. Râse de mine, zicându-mi că sunt ca unul dintre tipii ăia deşirați, slabi şi urâți pictați de Aubrey Beardsley. Eu i-am dat o grămadă de exemple clasice de subțirime şi am declarat că subțirimea mea era mai grozavă decât corpolența lui, ceea ce îl amuză.

Dar a trebuit să cedez şi să mă plec în fața lui, iar el adoptă un comportament îngăduitor şi blând. Am râs şi m-am supus. Dar nu ştia că eu îi admiram rodnicia nobilă şi albă a trupului. Mă uitam la el şi îi vedeam corpul alb pe fundalul verdelui din natură. Se şterse bine pe braț, întinzându-l drept şi puternic. Îşi aranja buclele, în timp ce

eu îi urmăream muşchii puternici de la umăr şi venele de la gât, care ieşeau în evidenţă când ţinea braţul încordat. Mi-am adus aminte de povestea lui Annable.

Văzu că uitasem să mă mai şterg şi, râzând, puse mâna pe mine şi începu să mă frece cu zel, de parcă eram un copil sau, mai degrabă, o femeie pe care o iubea şi de care nu se temea. M-am lăsat neputincios în mâinile lui şi, ca să mă prindă mai bine, el mă apucă pe după umeri şi mă strânse lângă el. Era superbă senzaţia pe care o aveam când corpurile noastre goale se atingeau unul de celălalt. Într-o oarecare măsură îmi împlinea dorinţa vagă, indescifrabilă, pe care o aveam în suflet. La fel simţea şi el. După ce mă frecă până mă încălzii, îmi dădu drumul. Ne uitam unul la altul cu privirile pline de o bucurie calmă, liniştită, şi preţ de o clipă iubirea noastră a fost fără cusur, mai fără cusur decât orice iubire pe care am întâlnit-o de atunci încoace, fie ea pentru un bărbat sau pentru o femeie.

Ne-am dus împreună pe câmp, el ca să cosească iarba de pe insulă, pe care nu o terminase cu o seară în urmă, eu ca să ascut lama de la cositoare, să cosesc pe sub îngrăditura de gard viu şi să dau la o parte cu grebla poloagele din calea maşinii când iarba necositā a rămas pe o porţiune ca un triunghi. Mireasma umedă şi rece a dimineţii, nemişcarea voită a tot ce era în jur – a copacilor înalţi şi albăstrui, a florilor pline de apă, care nu aveau nimic de ascuns, a fluturilor încrezători, care îşi strângeau şi îşi desfăceau aripile în poloagele căzute la pământ, – toate constituiau un mijloc perfect de înţelegere şi de apropiere. Caii mergeau cu o demnitate calmă, ascultându-i poruncile. Erau deja înhămaţi, iar cositoarea era unsă, dar lui tot nu îi venea să strice dimineaţa asta fără cusur. Aşa că rămase pe loc, uitându-se pe vale în jos.

— N-o să mai cosesc niciodată câmpurile astea, spuse George.

Poloagele argintii, căzute la pământ, licăriră, exprimându-i părerea de rău, iar mireasma slabă a teilor era plină de melancolie. Atât din câmp fusese cosit, atât mai era de cosit. Şi cu asta, basta. Anul ăsta florile de soc răsăriseră peste tot, acoperind tufele din colţ, iar trandafirii roz se înălţau semeţi deasupra îngrăditurii. În iarbă erau aceleaşi flori pe care le ştiam de o grămadă de ani. Nu ar trebui să le mai ştim.

— Fie numai pentru că le-am cosit şi tot a meritat să trăim, zise el, uitându-se la mine.

Simţirăm căldura soarelui scurgându-se prin pâcla de răcoare a dimineţii.

— Vezi paltinul ăla? îmi zise el. Ăla stufos, de dincolo de salcia cea mare? Ţin minte când tata i-a rupt lăstarul cel mai zdravăn, fiindcă avea nevoie de un băţ drept şi frumos. Mi-aduc aminte că mi-a părut tare rău. Creştea în sus aşa de drept, cu o mulţime de frunze frumoase... ştii cum arată un paltin tânăr şi puternic, înalt de trei metri... Mi s-a părut o cruzime! Când tu o să te duci şi noi o să plecăm de-aici, o să am şi eu aceeaşi senzaţie – ca şi cum mi-ar fi rupt cineva lăstarul cel mai zdravăn. Vezi bine doar, copacul e ciopârţit. Şi totuşi cum a mai crescut!

Cred că eu o să cresc şi mai repede. Îmi amintesc de codiţele roşii ale frunzelor şi cum le rupea tata de pe ramură.

Îmi zâmbi, pe jumătate mândru de discursul pe care îl ţinuse. După asta se aruncă în scaunul maşinii, având grijă să nu îi lovească pe cai în cap. Ridică lama.

— La revedere, spuse el, zâmbindu-mi cumva ciudat.

Maşina porni. Lama se lăsă în jos. Iarba se înfiora şi căzu la pământ. Urmăream cu privirea cum margaretele îşi clatină căpşoarele şi golomozul îşi mişcă silueta lui splendidă, cum tremură lângă sorbestreaua purpurie şi apoi cad toate la pământ. Maşina o porni cântând pe câmp în jos,

lăsând în urmă o dâră verde şi netedă, ca de catifea. Florile din zidul de iarbă netăiată aşteptau nemişcate, întocmai cum ne aşteaptă zilele pe noi. Soarele îşi aruncă pe cer flăcările stacojii, fluturii se treziră şi eu auzii sunetul minunat al unui „Ho” spus de George tocmai din partea cealaltă. Apoi se întoarse şi văzui doar urechile cailor, care se mişcau întruna, şi umărul lui alb, timp în care ei înaintau pe lângă zidul de iarbă înaltă de pe panta dealului. Mă aşezai sub ulm ca să ascut lama cu pila. Când cosea cu maşina, prietenul meu urmărea întotdeauna cu privirea pologul care cădea la pământ şi doar din când în când striga la cai ca să meargă drept. Glasul lui trezi toată suflarea dimineţii. Când munceam, abia dacă ne observam unul pe altul. Şi totuşi maică-sa zisese o dată:

— George se bucură aşa de tare când eşti tu pe câmp! Nici nu-i pasă cât e de lungă ziua.

Mai târziu, când dimineaţa deveni fierbinte şi caprifoiul încetase să mai respire, iar toate celelalte miresme pluteau în aer, în jurul nostru, când toată iarba era la pământ, când văzusem clopoţeii tremurând în extaz pentru ultima oară, tremurând şi apoi căzând, când mănunchiul îndesat de măzăriche liliachie căzuse şi el, când poloa-gele verzi se aşezaseră liniştite şi poloagele argintii străluceau şi sclipeau sub mângâierea soarelui, în dimineaţa fierbinte şi pârguită noi doi munceam împreună, întorcând fânul, dând cu furca poloagele de ieri pe partea cealaltă şi aducând florile proaspete şi ascunse ieri să îşi găsească sfârşitul în arşiţa soarelui de azi.

Atunci am vorbit noi despre trecut şi am făcut speculaţii despre viitor. Pe măsură ce ziua îmbă-trâni şi deveni mai puţin melancolică, uitarăm de toţi şi de toate şi muncirăm mai departe, cântând. Uneori îi recitam versuri, alteori îi vorbeam despre cărţi. Pentru noi doi viaţa era plină de farmec.

Capitolul IX
Pastorale şi bujori

La prânz tatăl lui George ne aduse la cunoştinţă palpitanta veste că Leslie întrebase dacă s-ar putea ca vreo câţiva dintre musafirii lui să iasă în după-masa aia la iarbă verde pe fâneaţa de la Strelley Mill. Locul acela îngrădit era extrem de frumos, cu pârâul alergând sprinţar pe sub toţi copacii ăia care îl apărau şi fugind grăbit să se verse în iazul care parcă era incrustat cu două insuliţe verzi. De altfel, nevasta nobilului cavaler scrisese o carte şi umpluse aceste pajişti şi împrejurimile de la Strelley Mill cu o amestecătură de aventuri romantice. Nuntaşii de la Highclose abia aşteptau să iasă la iarbă verde într-un loc atât de select.

Tatăl, care era încântat să fie într-o adunare veselă, ne privi radios din partea cealaltă a mesei. George întrebă cine venea.

— O, nu-s prea mulţi... Cam vreo şase... mai mult cucoane venite la nuntă.

La început George înjură cu năduf, dar pe urmă începu să privească toată povestea ca pe o glumă.

Doamna Saxton spera că nu o să i se ceară să le dea vase, căci nu avea nici două ceşti la fel şi lingurile ei nu aduceau nici pe departe a argint.

Copiii erau grozav de nerăbdători şi voiau să-şi ia şi ei liber de la şcoală, propunere pe care Emily o respinse cu hotărâre, stârnind astfel disensiuni în familie.

După-masă, când ne-am dus la câmp ca să întoarcem fânul, fiecare era cufundat în gândurile lui şi nu vorbeam nimic. Din când în când – şi în fiecare colţ – ne opream să ne uităm spre pădure ca să vedem dacă nu vin oaspeţii.

— Uite-i! exclamă deodată George, căci zărise ceva alb mişcându-se în pădurea întunecată.

Ne-am oprit din treabă şi ne-am uitat. Erau două fete, una îmbrăcată în violet deschis şi alta în alb, un bărbat cu alte două fete, una în verde pal şi alta în alb, şi la urmă un bărbat cu încă o fată.

— Vezi până acolo? Poți să spui cine sunt? îl întrebai eu.

— Aia-i Marie Tempest, prima fată îmbrăcată în alb, iar ăla la urmă e el cu Lettie, da' pe ceilalți nu-i ştiu.

George rămase nemişcat ca o stană de piatră până când dispărură cu toții dincolo de mal, pe lângă pârâu, după care îşi împlântă furca în pământ şi zise:

— Poți să termini singur... dacă vrei. N-ai decât. Eu mă duc să cosesc în partea de jos.

Se uită la mine ca să vadă ce cred despre el. Eu credeam că îi era frică să o întâlnească şi zâmbeam în sinea mea. Probabil că îi era ruşine, căci se duse tăcut spre maşină, unde îşi strânse bine pantalonii de călărie în jurul mijlocului şi îşi aruncă peste şold cureaua de la coasă. Auzii zgomotul nedesluşit pe care îl făcea când îşi ascuțea coasa cu cutea. După asta o porni voi-niceşte să cosească partea cea mai de jos, unde terenul era mlăştinos şi unde poate că maşina nu avea cum să intre, ca să pună la pământ iarba verde şi grasă şi creţuşca cea înaltă.

M-am dus spre iaz ca să îi întâmpin pe noii-veniți. M-am înclinat în fața lui Louie Denys, o fată înaltă şi grațioasă, de genul celor care îşi pleacă ochii în pământ cu sfială, îmbrăcată cu multă grijă într-o rochie de in de un violet deschis. M-am înclinat în fața lui Agnes D'Arcy, o fată inteligentă, dreaptă ca o lumânare, cu un splendid păr acaju, care nu purta pălărie şi avea o umbrelă de soare. M-am înclinat în fața Hildei Seconde, o mignonă zveltă, de o frumusețe gingaşă şi fără cusur. M-am înclinat în fața lui Marie şi a lui Lettie şi am dat mâna cu Leslie şi cu prietenul

lui, Freddy Cresswell. Acesta din urmă avea să fie cavaler de onoare. Era un tip lat în umeri şi palid la faţă, cu părul moale, de culoarea grâului roşu, cu ochi râzători şi un fel de a vorbi ciudat şi tărăgănat, ca unul care a suferit o grămadă până să ajungă bărbat în toată regula, dar care, în ciuda tuturor acestor lucruri, a rămas un băieţel iresponsabil, încântător şi un pic patetic. Întrucât era o zi foarte călduroasă, amândoi bărbaţii erau în flanele şi aveau şi gulere de flanelă, dar era clar că se îmbrăcaseră cu multă, multă grijă. Am încercat instinctiv să îmi aranjez pantalonii, trăgând în sus de curea, şi am văzut inferioritatea vădită a tatălui lui George, care, deşi era solid şi bine făcut, îşi ţinea umerii încovoiaţi de muncă, iar pantalonii lui nu aveau nici o formă.

— Ce putem face? zise Marie. Ştiţi că nu vrem să vă deranjăm. Vrem să vă ajutăm. Aţi fost aşa de amabil că ne-aţi dat voie să venim aici.

Tatăl râse îngăduitor. Toţi îl iubeau pentru inflexiunea lui dulce şi jovială din glas.

— Veniţi încoace atunci, le zise el. Văd că e ceva fân de întors, iar Cyril a plecat. Veniţi şi luaţi câte o furcă.

Din grămada de furci le alese pentru ei pe cele mai uşoare şi începură la întâmplare, aple-cându-se peste poloage. Le arătă cu grijă lui Marie şi micuţei şi încântătoarei Hilda cum ar trebui să lucreze, dar lor li se păru foarte greu aşa şi lucră fiecare în felul ei, cum o tăia capul, şi râseră din toată inima cu el când făcea glume nevinovate pe seama lor. Îi plăceau fetele la nebunie şi când erau cu el, ele înfloreau pur şi simplu, lăsându-şi sfiala la o parte.

— Aşa-i că-i al dracu' dă cald? se auzi vorba tărăgănată a lui Cresswell, care tocmai îşi luase licenţa în clasici. Afurisitu' ăsta dă fân e dăstul dă uscat... Haideţi şi trântiţi-vă aici!

Făcu o pernă din fân pe care Louie Denys avu grijă să şi-o însuşească, aranjându-şi mai întâi frumoasa ei rochie, ce i se mula perfect pe corp, fără vreun cordon sau alt accesoriu care să îi întrerupă linia taliei, şi apoi lăsându-şi grațioasă brațele, care-i erau acoperite la umeri cu o dantelă rară, să se odihnească. Lettie, care avea şi ea o rochie albă şi strâmtă, mulată perfect până la şolduri, se puse în locul pregătit de Leslie pentru ea, iar domnişoara D'Arcy acceptă fără prea multă tragere de inimă grămada mea de fân.

Cresswell zâmbi uşor, strâmbând din gura lui cu contururi clare, şi spuse:

— Doamne, ce pastorală tâmpită... demnă de bătrânul Teocrit! Nu-i aşa, domnişoară Denys?

— De ce-mi vorbeşti de clasicii ăia? Eu nu îndrăznesc nici să le rostesc numele! Ce-ar spune ei despre noi?

El râse, făcând cu ochiul.

— L-ar face pe bătrânul Daphnis[31] de colo, zise el, arătând spre Leslie, să cânte cu mine, Damoetas, punând la îndoială meritele diferitelor noastre păstorițe. Hai, începe, Daphnis, cântă pentru Amaryllis[32]... vreau să zic Nais, lua-i-ar naiba cu nimfele lor, că le tot încurc!

— Vai, domnule Cresswell, ce limbaj! Gândiți-vă pe cine dați naibii, spuse domnişoara Denys, aplecându-se şi atingându-l uşor pe cap cu mănuşa ei de mătase.

— Într-o pastorală poți spune orice tâmpenie, răspunse el, luându-i poala rochiei, întinzându-se pe ea şi uitându-se la fata care se aplecase deasupra lui. Hai, dă-i drumul, Daphnis, zi ceva despre miere şi brânză albă... sau, dacă

---

[31] *Păstor sicilian de o neobişnuită frumusețe, fiul lui Hermes şi al unei nimfe, creator al poeziei bucolice.*

[32] *Păstoriță, personaj din Bucolicele lui Vergiliu (70-19 î.Hr.).*

nu, despre merele timpurii care-or să se coacă într-o săptămână.

— Sunt sigură că merele pe care mi le-ați arătat sunt aşa de mici şi verzi, îl întrerupse domnişoara Denys, că n-or să se coacă nicicum într-o săptămână... Pfui, ce acre sunt!

El îi zâmbi în felul lui ciudat.

— Auzi, Tempest? „Pfui, ce acre sunt!" Nu-i mare lucru! O, iubiți-ne, n-ați început încă? Nu găseşti nimic demn de cântat, măi, țâncule cu mutră idioată?

— Să te aud pe tine mai întâi... Eu nu mă pricep la miere şi brânză.

— Ei, fir-ar să fie de merişoare! Numai o femeie se pricepe la ele. Nu-i aşa, domnişoară Denys?

— Nu ştiu, zise cea întrebată, mângâindu-i părul moale de pe frunte cu mâna pe care-i scli-peau inele.

— „Iubirea mea nu e albă, părul meu nu e auriu ca mierea care picură prin lumina razelor de soare... iubirea mea e cafenie şi dulce şi e pregătită pentru buzele iubirii." Zi-i-nainte, Tempest! Dă-i drumu', bătrâne văcar! Dar ăla care-şi potriveşte fluierul cine e? O, tipul care-şi ascute coasa! Numai când te uiți la el cum munceşte, şi te şi apucă durerea de spate! Să meargă careva să-l oprească.

— Da, hai să mergem şi să-l aducem aici, zise domnişoara Darcy. Bag mâna-n foc că habar n-are în ce fericită stare pastorală se află... Hai să mergem şi să-l aducem!

— Nu le place să te bagi când muncesc, Agnes, şi, pe lângă asta, unde neştiința este fericire... zise Lettie, temându-se ca nu cumva invitata ei să îl aducă pe George.

Cealaltă stătu în cumpănă, apoi mă invită din priviri să mă duc cu ea.

— Vai de mine! râse fata, îmbufhându-se un pic. Freddy e aşa un tâmpit şi Louie Denys e ca o viespe care-a dat de peltea. Am vrut să râd şi totuşi am simțit că sunt un pic

țâfnoasă. Nu te simți în al nouălea cer când o porneşti la cosit în felul ăsta? N-ai senzația că parcă eşti etern?

Hai să mergem să ne uităm! O să zicem că vrem florile alea de degețel-roşu pe care le coseşte el... şi clopoțeii ăia. Bănuiesc că nu trebuie să te mai speteşti muncind...

George nu îşi dădu seama că ne apropiem până nu îl strigai eu. Când dădu cu ochii de fata înaltă şi mândră, tresări uşor.

— Domnul Saxton... domnişoara D'Arcy, am spus eu, iar George îi întinse mâna.

Imediat comportamentul lui deveni ironic, căci îşi văzuse mâinile mari, aspre şi umflate de la coada coasei strângând mâna doamnei.

— Ne-am gândit noi că arăți aşa de bine, îi spuse ea, şi e aşa de neplăcut când un bărbat face curte altei femei! N-am dreptate? Te rog mult de tot, ține florile de degețel-roşu pentru noi! Sunt splendide... ca nişte soldați sălbatici aliniați pe lângă gard... Nu le tăia, te rog... şi campanulele alea... da, da, clopoțeii! Țes nişte idile de toată frumusețea acolo. Mie puțin îmi pasă de idile. Cu tine cum stă treaba? Vai, nici nu ştii ce personaj clasic de pastorală eşti... Dar nu-mi vine să cred că suferi de iubire idilică, mai zise ea râzând, că nu-l prea vezi pe prostuțul ăla de zeu fâțâindu-se pe-aici, prin fânețele noastre, nu-i aşa? Ai mult timp să te distrezi cu Amaryllis la umbră? Ce ruşine c-au izgonit-o pe Phyllis[33] de pe câmp...

George râse şi continuă să muncească. Agnes zâmbi şi ea un pic, crezând că a făcut o impresie nemaipomenită. Întinse mâna, cu un gest plin de dramatism, şi se uită la mine în vreme ce coasa scârțâia prin crețuşcă.

---

[33] Nume generic dat în literatura pastorală unei fete de la țară sau unei iubite.

— Scârț! Ce minunat! exclamă ea. Un fel de destin implacabil... Mi se pare nemaipomenit!

Până la ora ceaiului ne-am tot plimbat pe acolo, culegând flori şi vorbind. Un servitor aduse coşul cu cele trebuincioase ceaiului şi fetele întinseră faţa de masă sub o salcie impunătoare. Lettie luă ceainicul cel mic de argint şi se duse să îl umple la izvoraşul care se prelingea într-o adăpătoare de piatră împodobită toată cu ciocul-berzei şi rocoţel. Plantele se revărsau peste ea, în vreme ce fire lungi de iarbă se legănau în apă. George, care terminase cu lucrul şi voia să plece acasă, la ceai, se duse la izvor, unde Lettie se juca, punând câte o ceşcuţă de apă în ceainic şi urmărind lunecarea lină a gâzelor de apă şi petele mari şi şterse lăsate de umbra lor, ce ţâşneau pe mâlul strâns pe fundul adăpătoarei.

Când îl auzi venind, soră-mea îşi roti privirea şi zâmbi nervoasă. Amândurora le era frică să dea ochii unul cu altul.

— Ar cam fi timpul pentru ceai, spuse el.

— Da... în două minute e gata... Asta nu-i pentru ceai... doar ca să avem o mică rezervă de apă fierbinte.

— O! exclamă George. Eu o să mă duc acasă... Aşa aş prefera...

— Nu, răspunse ea, nu se poate. Doar luăm cu toţii ceaiul împreună. Am cerut să ne trimită nişte fructe, fiindcă ştiu că bei, nu te-ncurci, când e vorba de ceai... şi vine şi tatăl tău.

— Dar nu pot să beau ceaiul cu toţi ăia... răspunse el cu arţag. Nu vreau... Uită-te la mine!

Întinse mâinile sale umflate, ca de sălbatic. Lettie se crispa şi spuse:

— N-o să conteze... O să dai tenta necesară de realism.

El râse ironic.

— Nu se poate... Trebuie să vii! o ţinu ea morţiş.

— Atunci o să iau o gură de apă, dacă-mi dai voie, zise el, lăsându-se păgubaş.

Lettie se sculă repede în picioare, roşi şi îi întinse ceşcuţa aceea mititică şi drăguţă.

— Vai, scuză-mă, te rog! zise ea.

— Nu-ţi face griji, mormăi el şi, fără să arunce nici măcar o privire ceştii oferite de Lettie, se Întinse pe burtă, puse gura la izvor şi bău vârtos.

Soră-mea stătu să îl vadă cum bea, urmărindu-i respiraţia grea de după aceea. George se sculă, se şterse la gură, dar nu se uită la ea. Pe urmă se spălă pe mâini în apă, agitând mâlul de pe fund. Băgă mâna în adăpătoare şi scoase un pumn de mâl în care se răsuceau nişte creveţi cenuşii. Aruncă mâlul jos, unde bietele făpturi cenuşii începură să se zvârcolească.

— Trebuie curăţată, zise el.

— Da, răspunse Lettie, cutremurându-se. Să nu întârzii, mai spuse ea, luând în mână ceai-nicul de argint.

În câteva clipe George se sculă i, fără prea multă tragere de inimă, o porni după ea. Era nervos şi se vedea bine că putea să îi sară ţandăra foarte uşor.

Fetele stăteau pe grămezi de fân, bărbaţii, aplecaţi, stăteau gata să le servească, iar servitorul avea grijă de toţi. Pe George îl aşezară între Lettie şi Hilda. Prima îi dădu ceşcuţa de ceai cât o găoace de ou, pe care, întrucât nu îi era foarte sete, George o puse jos, lângă el. Pe urmă îi întinse pâinea cu unt, tăiată pentru ceai, şi fructele – struguri, piersici şi căpşuni –, puse pe o tavă din lemn de stejar foarte frumos sculptat. George se uită o clipă la degetele lui groase şi doar pe jumătate spălate, care bâjbâiau printre fructe, pe urmă întoarse capul în altă parte. Tot timpul cât dură veselia de la ceai, când discuţia spumoasă şi spirituală se înfiripă, Lettie evită să se uite la el.

— Scuzați-mă, domnule Saxton... Vreți niște prăjituri?

— Vai, domnule Saxton, dar gustați piersica asta! Precis că e zemoasă și moale până la sâmbure.

Totuși de câte ori auzea remarci ca astea, făcute cu foarte multă naturalețe de unul sau de altul, dar scoțând în evidență, prin îngăduința pe care i-o arătau, deosebirea dintre el și ceilalți bărbați, Lettie nu avea încotro și trebuia să îl privească în timp ce el stătea și mânca, dădea răspunsuri monosilabice și râdea strâmtorat și cu stângăcie, iar sprâncenele îi zvâcneau de iritare. Deși soră-mea întreținea spontaneitatea plină de veselie a conversației, toată lumea simțea încordarea mocnită. Nu ne-am întins la vorbă, așa cum am fi făcut în mod obișnuit la o ceașcă de ceai.

— George ne-a stricat tot cheful, ziseră ei după aceea.

Lettie era teribil de enervată din cauza lui. Nu putea să îi suporte prezența. Tare ar fi vrut să îl știe la o mie de kilometri de acolo. George stătea, îl asculta pe Cresswell, care făcea pe nebunul, scoțând la iveală o vulgaritate ciudată, plină de fantezie, și râdea, dar nu se simțea deloc în largul lui.

Se sculă primul, zicând că trebuie să meargă să aducă vacile la muls.

— Vai, hai să mergem... să mergem și noi! Putem veni să vedem cum mulgeți vacile? întrebă Hilda, cu fețișoara ei frumoasă și gingașă roșie de emoție, căci era foarte timidă.

— Nu, zise Freddy cu glas tărăgănat. Duhoarea de la carnea de vită vie nu e bună pentru sănătate. Te-am avertizat, așa că rămâi aici!

— N-am putut să suport niciodată vacile... în afară de văcuțele alea drăguțe de la munte, toate numai lână, pe care le-am văzut în desene, spuse Louie Denys, zâmbind strengărește, deși un pic ironică.

— Nu, miros... miros de-ți mută nasul din loc! zise Agnes D'Arcy, râzând şi ţuguindu-şi buzele, după care încheie cu un mic tril de râs dezaprobator, cum făcea adesea.

Hilda se uita când la una, când la alta din fete şi roşea.

— Haide, Lettie, spuse Leslie cu blândeţe.

Ştiu că-ți place tot ce e legat de fermă... Hai să mergem.

Şi o porniră amândoi după George. Când trecură pe lângă malul iazului, o lebădă şi cu bobocii ei ca nişte gheme de puf gălbui-maronii îi însoțiră de-a lungul apei, „aplecându-se pe lăbuţe, dragii de ei... lipa-lipa prin apă, mânca-i-ar mama de mititei", cum zicea Marie.

Îl auzirăm pe George strigând din vale:

— Bully... Bully... Bully... Bully!

După o secundă sau două îl auzirăm iarăşi, în grădina din vale, strigând iar, cu un glas în care se simțea clar enervarea:

— Hai, ieşi, prostule! N-ai de gând să ieşi odată?

— A fugit? râse Hilda încântată, iar noi ne grăbirăm să ieşim cât mai repede din grădina din vale, ca să vedem ce se întâmplă.

Acolo, la umbra tufelor verzi, printre agrişii înalți, tronau maiestuoşi de-a lungul cărării bujorii purpurii şi grei. Globurile roşii şi pline, cumpănindu-se şi aplecându-se voluptuos, îşi lăsau greutatea purpurie pe iarba semănată de pe cărare, doborâte de ploaia tainică şi de propria lor splendoare. Poteca era presărată cu mătasea bogată şi roşie a petalelor risipite. Magnificele flori îşi legănau cu măreție purpura pe cărare, ca nişte armate de cardinali trecând cu mare pompă printre tufele verzi. Ne-am năpustit în lumea proaspătă a încântării. Când Lettie se aplecă, prinzând cu amândouă mâinile minunata rotunjime mătăsoasă a unei flori care se lăsase la pământ, George coborî pe cărare, cu viţelul cafeniu mergând răscrăcărat după el. Animalul ținea gâtul întins şi îi sugea cu zel degetul mijlociu. Atitudinea de

uitare de sine a fetelor, care stăteau toate aplecate în extaz peste bujori, îl făcu să simtă o durere venită ca din senin.

— Ce frumoase-s rujele anu' ăsta, nu-i aşa? zise George, apropiindu-se cu viţelul, care venea agale şi în silă după el.

— Cum le spuneţi? strigă Hilda, întorcându-şi interesată spre el chipul dulce şi fermecător.

— Ruje, răspunse George.

Lettie rămase ghemuită, cu o floare roşie în mâini, şi trase o privire furişă la viţel, care, cu botul lui lucios ridicat, molfăia degetul seducător între gingiile lui lipicioase. Sugea cu tragere de inimă, dar fără folos, şi parcă arunca o privire îngrijorată înăuntru, ca să vadă dacă i se oferea într-adevăr ceva satisfăcător, îndoindu-se, dar nepierzându-şi speranţa. Marie, Hilda şi Leslie râseră, în vreme ce George, după ce se uită la Lettie, care stătea aplecată asupra florii, ghemuită şi plină de tristeţe (cum i se părea lui), scoase animalul din grădină şi îl băgă în curte, dându-i una peste piciorul dinapoi.

Apoi se întoarse şi îşi şterse degetul lipicios, frecându-l de pantaloni. Stătea lângă Lettie şi ea simţea – mai degrabă decât vedea – cât de nemaipomenit de curat şi alb poate părea un deget printre celelalte patru. Îşi frecă şi ea degetul de rochie, cu o simpatie dureroasă.

— Dar ce minunate sunt florile! exclamă Marie din nou. Vreau să le strâng în braţe.

— Da, aşa e! zise Hilda, în deplin acord.

— Sunt ca o poveste de iubire... D'Annunzio... O poveste de iubire plină de tristeţe pătimaşă, zise Lettie cu ironie în glas, vorbind pe jumătate din nevoia convenţională de a spune ceva şi pe jumătate din dorinţa de a se pune la adăpost, spunându-şi totuşi părerea.

— Au şi o poveste, am zis eu.

Fetele îmi cerură cu vehemenţă să le-o spun.

— Te rugăm frumos, spune-ne-o! mă imploră irezistibila Hilda.

— Emily mi-a povestit-o... Ea zice că-i o legendă, dar eu cred că-i doar o poveste. Se spune că bujorii au fost aduşi de la conac demult de tot, de un om de prin partea locului... când aici era o moară. Omul era tuciuriu şi puternic, iar fata celor de la conac, care era bălaie, gingaşă şi tânără, îl iubea. Când el se ducea în grădinile de la conac ca să taie gardul de tisă, ea bântuia pe-acolo în rochia ei albă şi-i spunea poveşti de demult, pe bucăţele, ca o pitulice înălţându-şi cântul spre cer, până când omul crezu că-i o zână care l-a fermecat. El stătea şi-o urmărea cu privirea, iar într-o zi, când fata se apropie de el cu ochii plini de lacrimi, spunându-i iarăşi o poveste, el o luă în braţe şi, ţinând-o strâns, o sărută. Se întâlneau în crângul cu plopi. Ea venea cu braţele pline de flori, căci îşi juca în continuare rolul de zână. Într-o dimineaţă veni devreme, prin ceaţă. El ieşise la vânătoare. Ea voia să-l ia pe nepusă masă, ca o zână. Avea braţele pline de bujori. Cum fata se plimba printre copaci, el o împuşcă, fără să ştie că e ea. Fata se poticni şi căzu la pământ în locul unde se întâlneau de obicei. El o găsi zăcând printre rujele ei roşii, albă şi întinsă la pământ. Îşi zise că doar stătea întinsă şi vorbea cu florile, aşa că se puse să aştepte. Apoi se apropie, se aplecă deasupra ei şi văzu florile pline de sânge. Şi atunci el a semănat aici rujele astea.

În ochii rotunzi ai fetelor se citi mila pentru eroina poveştii, iar Hilda îşi întoarse capul ca să îşi ascundă lacrimile.

— Ce sfârşit frumos! zise Lettie încet, uitându-se în pământ.

— Totul e doar o poveste, spuse Leslie ca să le mângâie pe fete.

George aşteptă până ce Lettie se uită la el. În cele din urmă ea îşi ridică ochii. Apoi fiecare se întoarse în altă parte, tremurând.

Marie ceru nişte bujori.

— Daţi-mi doar câţiva... O să le spun povestea şi altora... E aşa de tristă! îmi pare tare rău pentru el! Ce greu trebuie să-i fi fost... Şi Lettie zice că se sfârşeşte frumos...!

George tăie florile cu briceagul lui mare şi Marie le luă cu grijă, tratând povestea lor de dragoste cu multă gingăşie. Apoi ieşiră cu toţii din grădină, iar George se întoarse la staulul vacilor.

— La revedere... deocamdată, zise Lettie, temându-se să stea lângă el.

— La revedere, zise el râzând.

— Mulţumesc tare mult pentru flori... şi pentru poveste... A fost minunată, dar atât de tristă! zise Marie.

După asta plecară şi nu îi mai văzurăm.

Mai târziu, când toţi cei de la Strelley Mill se duseseră la culcare, George şi cu mine am rămas faţa în faţă la gura sobei, fumând şi vorbind foarte puţin. El socotea nepotrivirile dintre oameni şi din când în când mai dădea drumul vreunui gând.

— Şi toată ziua, spuse el, Blench şi-a băgat grâul sub brazdă, fin'că îl mâncaseră iepurii şi nu mai era bun de nimic, aşa că l-a băgat sub brazdă. Şi ei stau şi povestesc idile şi mănâncă piersici la noi în curte.

Apoi se făcu tăcere. Orologiul bătu greoi, iar afară se auzi strigătul uneia din păsările cerului, care pe urmă tăcu. Cenuşa sfârâia uşor în cămin.

— A zis că s-a sfârşit cu bine... Da' la ce-l bună moartea...? La ce?

Îşi întoarse faţa spre cenuşa de sub grătar şi căzu pe gânduri.

Afară, printre copaci, un animal sălbatic începu să strige subțirel şi plângăcios.

— Fir-ar să fie! am exclamat eu, agitându-mă şi uitându-mă în foc.

— E vreo hermină sau vreo nevăstuică. O ține-aşa de-aproape o săptămână. Am tras cu puşca-n copaci de atâtea ori! Erau două... una s-a dus.

Necurmat, prin tăcerea grea care îți făcea sângele să înghețe în vine, se auzea strigătul amărât, iscat din bezna dintre copaci.

— Să ştii că în după-masa asta ni-a urât şi am urât-o şi eu, zise George.

Era miezul nopții, ceas plin de gânduri rele.

— N-are nici un rost, am spus eu. Du-te să te culci... în câteva ore o să se facă ziuă.

Partea a treia

Capitolul I
Un nou început în via**ţă**

Aşa cum spusesem, Lettie s-a măritat înainte ca Leslie să fi scăpat de toate urmele triste ale bolii. Trecuseră cinci zile de când ei plecaseră în Franța şi noi abia începuserăm să revenim la ceea ce s-ar fi putut numi un ritm normal al vieții cotidiene. Apoi, deşi rutina era aceeaşi, peste tot domnea senzația că parcă am fi pierdut ceva şi am fi schimbat ceva. Lunga călătorie în căminul cel liniştit se terminase. Traversaserăm marea strălucitoare a tinereții. Lettie ajunsese deja la țărm, iar acum călătorea spre o destinație ciudată, într-o țară străină. Era timpul să ple-căm toți, să părăsim valea de la Nethermere, ale cărei ape şi păduri

deveneau esența sângelui ce ne curgea prin vine. Eram copiii văii de la Nethermere, un neam micuț, cu propria noastră limbă şi cu propriul nostru sânge, şi era dureros pentru noi să luăm fiecare calea unui exil diferit de al celorlalți.

— Acum o să trebuiască să plec, zise George. Îmi e în fire să zăbovesc grozav de mult, dar totuşi, mai mult decât orice pe lume, mi-e frică de fărâmițarea înceată a fundației prin care până la urmă mă eliberez. Acum trebuie să mă smulg...

Era chiar perioada dintre strânsul fânului şi seceratul grâului, când nu era prea mult de lucru, şi făceam amândoi un stog în dimineața cenuşie şi liniştită de august. Mă dureau mâinile de cât trăsesem de fânul din partea de jos a stogului, aşa că aşteptam atingerea ploii, care să ne trimită înăuntru. Într-un târziu începu să plouă şi ne grăbirăm să intrăm în şură. Ne-am suit pe scară în podul cu fân, unde zăceau peste tot unelte agricole şi scule de dulgher. Am stat împreună pe talaşul care acoperea banca din fața ferestrei de la fronton şi ne-am uitat spre pârâu, spre pădure şi spre iaz. Vârfurile copacilor erau foarte aproape de noi şi simțeam că suntem miezul apelor şi al pădurilor care se întindeau pe valea muiată de ploaie.

— În câțiva ani, am spus eu, o să fim aproape ca nişte străini.

George se uită la mine cu ochii lui întunecați şi plini de dorință şi zâmbi neîncrezător.

— Ram Inn e la fel de departe ca şi Londra... ba chiar mai departe, am zis eu.

— Nu vrei să mă duc acolo? mă întrebă el, zâmbind liniştit.

— Totuna-i unde te duci. Tu o să mergi spre miazănoapte, eu spre răsărit şi Lettie spre miazăzi. Lettie a plecat. Peste şapte săptămâni plec şi eu. Dar tu?

— Eu trebuie să plec înainte să pleci tu, zise el hotărât. Ştii, adăugă apoi, zâmbind sfios, căci făcea o mărturisire, sunt îngrijorat la gândul că o să rămân singur, de izbelişte. Nu trebuie să fiu eu ultimul care pleacă, spuse el, aproape implorându-mă.

— Şi-o să te duci la Meg? l-am întrebat eu.

Stătea, sfâşia fâşiile mătăsoase de talaş şi îmi spunea, în crâmpeie pline de stângăcie, tot ce putea din sentimentele lui.

— Vezi, n-are mare importanţă ce numeşti iubire. Habar n-am. Vezi tu, eu mi-am făcut planurile contând pe Lettie.

Se uită stânjenit la mine şi pe urmă continuă să sfâşie talaşul.

— Trebuie să-ţi clădeşti castelele pe o temelie şi eu mi le-am clădit pe ale mele contând pe Lettie. Vezi tu, eu sunt cum sunt cei mai mulţi oameni. N-am nici un plan clar după care să-mi construiesc viaţa. Pun cărămidă peste cărămidă, aşa cum vin la rând, şi dacă la sfârşit totul se răstoarnă, ducă-se naibii. Da' tu şi cu Lettie mi-aţi deschis ochii şi-acuma sunt în mare încurcătură. M-am aşteptat ca o căsătorie să mă pună pe roate la casa vieţii mele, să fie ceva întreg şi complet, la care tot ea să facă planul. Trebuie să mă însor, altfel sunt pierdut. Sunt două femei cu care aş putea să mă-nsor... iar Lettie s-a dus. Şi pe Meg o iubesc la fel de mult, dacă-i vorba de iubire. Nu-s sigur că mă încântă mai mult ideea de-a mă însura cu ea. Ştii, pentru Lettie aş fi fost întotdeauna pe planul al doilea şi partea cea mai frumoasă din iubire este să fii tu în centrul atenţiei, să fii tu primul din toată lumea pentru cineva. Iar Meg e drăguţă şi dulce. Poate să fie a mea fără să tremur pentru asta. Se pricepe grozav să mă liniştească şi să mă facă să mă simt bine. Pot s-o mângâi pe cap şi s-o pipăi şi ea se uită la mine cu ochi plini de încredere şi iubire şi totul merge de minune, toată tihna trece din unul în altul...

Peste trei săptămâni, cum stăteam tolănit într-un şezlong în lumina soarelui de august, pe pajiştea din faţa casei, am auzit zgomot de roţi pe cărarea acoperită cu pietriş. Era George, care mă chema să mă duc cu el la însurătoare. Opri docarul lângă uşă şi urcă treptele spre mine. Era îmbrăcat ca pentru târgul de vite: cu haină, pantaloni şi ghetre.

— Ei, eşti gata? zise el, zâmbindu-mi de la înălţime.

Ochii îi erau întunecaţi de bucurie şi avea privirea aia vulnerabilă, atât de specifică familiei Saxton în momentele lor de mare emoţie.

— Ai venit la timp, am spus eu. E doar nouă şi jumătate.

— Nu se face să întârzii într-o zi ca asta, îmi răspunse el vesel. Vezi cum străluceşte soarele? Haide! Nu pari aşa de sprinten cum ar trebui să fie un cavaler de onoare. Credeam că nici nu poţi sta locului de emoţie. Hai, sus, scoală-te odată! Uite-aici, norocu' de la o păsărică!

Şi îmi arătă o pată albă pe umăr. Eu m-am ridicat alene.

— Bine, am spus eu, da' trebuie să bem un whisky ca s-o pecetluim.

Veni după mine în casa întunecoasă, lăsând în urmă lumina înmiresmată a soarelui. Camerele erau foarte liniştite şi goale, dar tăcerea rece răspunse imediat veseliei pe care o aduseserăm noi odată cu soarele. Dulceaţa dimineţii de vară plutea invizibilă prin odaia plină de umbre, ca stafiile fericite ale unei poveşti de iubire. Ni se părea că simţim lumina soarelui dansându-ne aurie prin vine în vreme ce ne umpleam din nou paharele cu băutura palidă.

— Bucurie să-ţi dea Dumnezeu! Să ştii că astăzi te invidiez.

George avea dinţii albi şi când zâmbea, ochii îi sclipeau ca o băutură tare şi veche.

— Uite, ăsta-i cadoul meu de nuntă!

I-am pus în faţă, înşirate pe perete, cele patru acuarele mari. Erau desene făcute printre apele şi câmpurile de la

Strelley Mill: ploaia cenuşie şi amurgul, dimineaţa cu soarele care turna aur în ceaţă şi aşteptarea plină de nerăbdare a unei amiezi de vară petrecute pe malul iazului. Toată încântarea zilelor trecute pe care le petrecuserăm împreună îl copleşi ca un narcotic. George tremura de neasemuita frumuseţe a vieţii, care îl făcea şi pe el o părticică din vraja nesfârşită a anilor. Îşi dădu seama de splendoarea măreţului spectacol care îl includea.

— A fost minunat, Cyril, tot timpul ăsta! Zise el cu o bucurie plină de uimire.

O pornirăm la drum prin prospeţimea pădurii şi prin revărsarea razelor de soare. Casele din Greymede umpleau umbrele cu trandafiriul roze-lor, iar lumina soarelui cu albul garoafelor şi cu azuriul albăstriţelor şi al nemţişorilor. Urcarăm sprinteni dealul lung şi învăluit în visare şi coborârăm panta pe lângă fermele unde găinile se plimbau prin livadă laolaltă cu cocoşii roşii şi aurii şi unde raţele, precum nişte norişori albi de pe sub plopii tremurători, se desfătau pe oglinda iazului.

— I-am spus să fie gata oricând, zise George, da' nu ştie că-i azi. N-am vrut să fie cârciuma plină de lume.

Iapa o luă la deal, pe ridicătura mică şi ţuguiată în vârful căreia era cocoţat Ram Inn. Calul încetini pasul până ce se opri de tot şi, în tăcerea care cuprinsese locul, auzirăm pe cineva fredonând un cântec în grădină. Am rămas nemişcaţi în docar şi ne-am uitat peste curtea pavată cu dale de piatră, spre locul unde crinii albi şi înalţi se ridicau în ciorchini. Dincolo de marginea florilor se afla Meg, aplecată peste agrişi. Fata ne văzu şi veni legănându-se spre noi, cu un castron de agrişe sprijinit de şold. Era îmbrăcată cu o rochie nouă şi simplă de olandă şi avea pe dinainte un şorţ alb. Părul ei negru şi greu reflecta lumina soarelui, iar chipul desăvârşit de frumos îi râdea.

— Uite, dom'le, să vezi şi să nu crezi! Exclamă ea, încercând să nu arate că ghicise ce voia George.

Nici prin cap nu mi-ar fi trecut c-o să vii pe-aici la ora asta!

Ochii ei, nişte ochi încântători, negri precum gagatul şlefuit, limpezi şi sinceri, se uitau la noi cum s-ar fi uitat un măcăleandru, cu o expresie întrebătoare, dar plină de isteţime. Avea ochii cu totul deosebiţi de cei ai familiei Saxton: întu-necaţi, dar niciodată molcomi şi împliniţi, niciodată şovăitori, înspăimântându-se la vederea unei răni, dar nedilatându-se niciodată de un extaz rănit sau sfios.

— Atunci eşti gata? o întrebă el, zâmbindu-i.

— Pentru ce să fiu gata? întrebă ea nedu-meritată.

— Să vii cu mine la ofiţerul stării civile... Am autorizaţia.

— Da' tocmai fac prăjitura! strigă ea, doje-nindu-l din toată inima.

— Lasă c-or face-o şi alţii... Pune-ţi pălăria.

— Da' uită-te la mine! Tocmai culegeam agri-şele. Uite-aici! zise ea, arătându-ne fructele şi zgârieturile de pe braţe şi mâini.

— Vai, ce ruşine! râse el, aplecându-se să o mângâie pe mână şi pe braţ.

Ea se trase înapoi, zâmbind şi roşind de bucurie. De unde stăteam, simţeam mirosul crinilor albi.

— Sper că nu vorbeşti serios, aşa-i? zise ea, ridicându-şi spre el faţa rotundă şi lucitoare ca o cireaşă pietroasă.

Drept răspuns, George desfăcu autorizaţia de căsătorie. Meg o citi şi, întorcându-şi nedumerită privirile, zise:

— Păi, trebuie să mă pregătesc. Vii să-i spui bunicii?

— E nevoie? întrebă el, lăsând să se înţeleagă că nu prea îi dădea inima ghes s-o facă.

— Da! Vino şi spune-i, încercă Meg să îl convingă.

El se dădu jos din docar. Mie îmi conveni mai mult să rămân afară, în curte. Meg veni imediat la mine cu un pahar de bere.

— N-o să-ntârziem mult, zise ea, cerându-şi scuze. Trebuie doar să-mi pun pe mine altă rochie.

Îl auzii pe George urcând greoi scările şi intrând în camera de deasupra barului, unde bunica stătea ţintuită la pat.

— Ce, tu eşti, băiete? Da' ce faci p-acilea acu', dă dimineaţă? întrebă bătrâna.

— Ei, tuşico, da' mata cum te simţi? zise el.

— Nu prea-s bine, băiete, nu prea-s bine! N-o să treacă mult până m-or duce şi pă mine jos, cu capu-nainte.

— Nu vorbi aşa! Io plec la Nottingham... şi vreau să vină şi Meg.

— Da' dă ce? strigă ascuţit bătrâna.

— Vreau să mă-nsor cu ea, răspunse el.

— Ce? Ce tot spui acolo? Da' autorizaţie ai? Şi inel şi tot ce mai trebuie?

— Am avut grijă dă asta, zise el.

— Ştiam io că eşti ăl mai grozav băiat, tre' s-o spui. Da' dă ce-o pornişi să cumperi mâţa-n sac? Frumoasă festă-mi mai jucaşi, n-am ce zice! Şi ce-ai dă gând?

— Da' mata ştiai c-o să mă-nsor cu ea fără doar şi poate, aşa că nu văd dă ce te interesează ziua când o s-o fac! N-am vrut să intru-n gura cârciumii.

— Da' chiţibuşar mai eşti, măi băiete! Şi dă ce să nu vorbească şi cârciuma? Doar nu te-nsori c-o ţigancă, să-ţi fie frică... Io n-am crezut nici-odată c-o să faci una ca asta! Da' dă ce atâta grabă? Ce te-a apucat aşa, din senin?

— Da' nu-i nici o grabă.

— Nici o grabă! zise bătrâna cu un sarcasm ucigător. Tu nu te-ai grăbit niciodată dă când te ştiu io! Da' să ştii că Meg nu vine azi cu tine.

George^ râse şi el sarcastic. Bătrâna era furioasă. Îl făcu albie de porci, zicând că nu o mai primeşte pe Meg în casă şi nici nu îi lasă vreun ban dacă se mărită cu el chiar atunci.

— N-ai dăcât, răspunse George, înfuriat şi el.

Meg intră repede în cameră.

— Scoate-ţi pălăria aia... Scoate-ţi-o! Azi nu pleci cu el d-acilea dăcât doar dac-oi muri io! Da' ce crede el... că eşti o vacă sau un porc, să-l ia pă tavă când îi vine lui pă chelie? Scoate-ţi pălăria aia, io atâta-ţi spui!

Bătrâna era turbată şi categorică.

— Dar, bunico...! începu Meg.

Patul scârţâi, căci bătrâna încerca să se ridice.

— Scoate-ţi pălăria aia până nu ţi-o scot io! strigă ea.

— Of, Doamne! Stai liniştită, bunico... o să-ţi faci rău. Ştiai bine c-aşa o să fie...

— Vii, Meg? spuse deodată George.

— Nu vine! strigă bătrâna.

— Vii, Meg? repetă George, înfuriat de-a binelea.

Meg începu să plângă. Bănuiesc că se uita la el printre lacrimi. Următorul lucru pe care l-am auzit a fost un strigăt venind dinspre bătrână şi zgomotul făcut de nişte paşi şovăitori.

— Vrei s-o iei dă lângă mine! Dacă te duci, fato, în casa asta nu mai intri, m-ai auzit? Să nu-ndrăzneşti să vii pă lângă mine după asta, fetiţo! strigă din ce în ce mai tare bătrâna.

George apăru în uşă, ţinând-o pe Meg de braţ. Ea plângea, puţin amărâtă. Pălăria cu trandafirii mari de mătase i se lăsase pe ochi. Era îmbrăcată într-o rochie albă de in. Se urcară în docar. Eu i-am întins hăţurile lui George şi m-am urcat în spate. Bătrâna ne auzi prin fereastra deschisă. În timp ce ne îndepărtam, o ascultam cum strigă:

— Să nu te mai văz în fața ochilor, obrăznicătură nerecunoscătoare ce eşti! O să-ți pară ție rău, fato, o să-ți pară ție rău şi-atuncea să nu vii la mine...

Ne îndepărtarăm şi nu o mai auzirăm. George stătea cu gura cusută, încruntându-se. Meg plânse un timp în tăcere, mâhnită. Mergeam destul de repede, legănându-ne pe sub fagii de la cimitir, care se ridicau deasupra nivelului drumului. După ce îşi aranja pălăria, Meg întoarse capul ca să simtă mângâierea vântului pe obraji, fiind prea preocupată de îmbrăcămintea ei ca să mai plângă. Ocolirăm adâncitura pe la capătul mlaştinii şi roțile huruiră puțin pe dealul abrupt spre Watnall. Apoi iapa începu să meargă la pas. Meg, care acum avea răgaz să îşi vină în fire, exclamă pe un ton plângăreț:

— Vai de mine, da' am numai o mănuşă!

Se uită la mănuşa desperecheată de mătase pe care o avea în poală şi pe urmă se căută printre cutele rochiei.

— Cre' c-am lăsat-o-n dormitor, zise ea necăjită. George râse şi furia îi dispăru ca din senin.

— Ce contează? Te descurci şi fără ea. Când îi auzi glasul, Meg îşi veni în fire şi ochii i se umplură din nou de lacrimi.

— Ei, las-o-ncolo! zise el. Nu-ți mai face griji pentru bătrână. Mâine o să-i treacă şi, dacă nu, e treaba ei. O are pe Polly să vadă de ea.

— Da' o să fie aşa de amărâtă! zise Meg printre suspine.

— Numai ea-i de vină. În orice caz, să nu te amărăşti din cauza asta, spuse George, uitându-se să vadă dacă era cineva prin apropiere, după care o cuprinse pe după mijloc şi o sărută, încercând să o înduplece cu duhul blândeții. Mâine o să fie ca nouă. O să mergem s-o vedem după aia şi-o să se bucure destul de mult că venim pe la ea. Biata bunică, o să-i facem atunci pe plac. Poate să te călărească mâine cât o vrea. Şi pe mine la fel. Îi vine greu şi ei să stea

tot timpu-n pat. Da' ziua de azi e-a noastră, fără discuție, nu-i aşa? Ziua de azi e-a noastră şi nu-ți pare rău, nu?

— Da' n-am mănuşi şi-s sigură că arăt ca o sperietoare de ciori cu păru' ăsta. Niciodată nu m-am gândit că biata bunica poate să se ridice aşa de sus.

George râse amuzat.

— Ei, da, zise el, era tare-nfuriată! Da' mănuşi găsim noi cum ajungem la Nottingham.

— Eu n-am nici un chior, zise ea.

— Am eu destui bani! îi răspunse el râzând. Hai să-ncercăm asta.

Se înveseliră amândoi când el îi încercă verigheta şi îşi spuseră vorbe dulci, el blând şi străduindu-se să o înduplece, iar ea mai degrabă plângăreață. Iapa o porni de capul ei şi pălăria lui Meg avu din nou de suferit din cauza ramurilor de ulm, care o atinseră în trecere. Grâul galben se apleca şi unduia pe câmp ca o pânză aurie, prinsă în cuie la colțuri, pe sub care vântul îşi făcea mendrele. Uneori treceam pe lângă case unde crinii purpurii se ridicau ca nişte ruguri aprinse şi nemțişorii înalți pluteau ca un fum albastru, strălucitor şi săltăreț. Uneori simțeam mirosul razelor de soare pe grâul care se cocea, alteori mireasma umbrei de frunze. Din când în când ne izbea mirosul amețitor al stogurilor de fân. După asta o pornirăm, legănați şi hurducați de docar, peste pietrele colțuroase de la Cinderhill şi făcurăm din nou un salt înainte la poalele dealului imens de la mină, care mirosea a pucioasă, ardea încet şi roşu la lumina zilei şi era acoperit cu o scoarță de cenuşă. Ajunserăm pe culme şi oraşul ne apăru în fața ochilor, îngrămădit şi întunecat pe coama lată a dealului. Eu am căutat cu privirea turnul pătrat al şcolii mele de odinioară şi turla ascuțită şi mândră a bisericii St. Andrews. Deasupra oraşului plutea ceva întunecat, un baldachin subțire şi murdar proiectat pe cerul albastru.

Ne-am întors şi am luat-o la vale, printre ultimele lanuri mohorâte de grâu, mergând spre Basford, unde gazometrele umflate stăteau ca nişte broaşte râioase. Când ne-am apropiat de capătul străzii, Meg se sculă în picioare agitată şi strigă, trăgându-l pe George de mânecă:

— Vai, uită-te, bietu' de el!

Pe drumul pietruit stăteau doi băieţei, cu pri-virile ridicate spre cerul care nu le asculta jela-nia, în vreme ce în faţa lor zăcea un cărucior răsturnat, iar în el un bebeluş strâns în hamul cu care fusese legat ca să nu cadă. Hodoroaga aia de cărucior de doi bani, aşternut pe dinăuntru cu covoare, se răsturnase când băieţii coborau cu el de pe trotuar. Căzuse pe spate şi copiii nu puteau să îl ridice la loc. Iar bebeluşul stătea acolo cu capul în jos, prins în ham de căruciorul ăla tâmpit şi în mare pericol să se sufoce. Meg sări din docar şi trase copilul din nenorocitul de cărucior. Băieţeii, uzi de lacrimi, urlau mai departe. Meg se ghemui acolo jos, ţinând pe genunchi bebeluşul, iar picioruşele lui micuţe i se bălăngăneau pe rochie. Îl linişti pe amărâtul ăla mititel, care era ud de lacrimi din cap până în picioare. Îl strânse în braţe, îl sărută, îl strânse din nou şi îl legănă, plină de milă. Când, în cele din urmă, cei trei copii tăcură, zguduiţi doar de ultimele suspine, Meg îşi reveni şi ea din delirul de milă faţă de mititelul ăla amărât. Îi murmură ceva cu gingăşie şi îi şterse obrăjorii uzi cu batista ei, potolindu-l, sărutându-l şi dezmierdându-l pe năpârstocul care nu îşi credea ochilor şi urechilor, băgându-i şuviţele ude de păr castaniu sub bucăţica de bonetă din bumbac şi aranjându-i nelipsitul capişon. Era un copilaş drăguţ, cu smocuri de păr mătăsos, castaniu-auriu, şi cu ochi mari, albaştri.

— E fetiţă? l-am întrebat pe unul dintre băieţi. Câţi ani are?

— Nu ştiu, răspunse el încurcat. E la noi dă vro trei săptămâni.

— Păi nu e sora voastră?

— Nu, o ține mama...

Nu voiau să ne spună prea multe, era clar.

— Bietul mieluşel! strigă Meg, cuprinsă de un alt acces de milă, strângând copilul la piept cu o mână şi ținându-i picioruşele drăgălaşe, încălțate cu botoşei, în cealaltă.

Rămase aşa, ghemuită deasupra năpârstocului şi copleşită de o milă nesfârşită. În cele din urmă îşi înălță capul şi spuse, găsindu-şi cu greu cuvintele din cauza emoției:

— Da' voi o iubiți... nu-i aşa?

— Da... e... e cum trebuie. Numa' că tre' s-avem grijă dă ea, replică foarte încurcat băiatul.

— Sigur, zise Meg, sigur că nu vă pare rău de asta. Biata de ea... e-aşa de mititică... Desigur că nu bombăniți fiindcă trebuie să aveți un pic grijă de ea.

Băieții nu răspunseră.

— O, bietul mieluşel, bietul mieluşel! murmură Meg, aplecându-se deasupra copilului şi condamnându-i cu înverşunare pe băieți şi pe toți bărbații de pe lumea asta.

L-am învățat pe unul dintre băieți cum să strângă şi să desfacă nenorocitul de cărucior. Cu inima îndoită, Meg o puse pe nefericita aia mică în el, legând-o uşor cu hamul.

— Da' unde-i e suzeta? întrebă unul dintre băieți pe un ton sfios şi înăbuşit.

Fetița începu să scâncească abia auzit. Meg se lăsă pe vine lângă ea. „Suzeta" a fost găsită în rigolă, ştearsă pe haina băiatului şi băgată în gura fetiței. Meg desfăcu mânuța care îi strângea degetul şi se urcă în docar, spunându-le cu severitate băieților:

— Vedeți să aveți grijă de ea cum trebuie!

Biet copil fără mamă! Dumnezeu se uită să vadă ce-i faceți... aşa că fiți cu mare băgare de seamă!

Stăteau amândoi tare ruşinați. George pocni din bici şi când ne urnirăm din loc, le aruncă băieților câțiva bănuți de aramă. În timp ce ne îndepărtam, urmăream cu privirea grupulețul ce dispărea în zare.

— Ce ruşine! spuse Meg cu lacrimi în glas. O dulceață ca asta...

— Ei, zise George cu blândețe, în oraş vezi tot felul de chestii.

Meg nu îi dădu atenție şi, ca orice femeie, rămase cu gândul la amărâtul ăla de copil, condamnând lumea maşteră. După ce o privi cu ochi împăienjeniți de emoție, George, care era plin de gingăşie şi voia să îi fie fetei un fel de înger păzitor, se simți un pic jignit pentru că nu îl lua în seamă şi stătea acolo singură, în pătimaşa ei feminitate. Aşa că îşi făcu de lucru cu hățurile şi cei doi rămaseră fiecare cu lumea lui până ce pe Meg o trezi forfota oraşului. Iapa se feri nervoasă de tramvaie şi sări când un locomobil veni spre noi. Meg, cam speriată, se lipi din nou de George. Se bucură foarte tare când văzu că trecu-serăm de cimitir, cu mulțimea lui de pietre albe de mormânt, şi ne oprirăm pe o stradă liniştită.

Dar după ce coborârăm şi-i dădurăm un ban unui vagabond, se fâstâci toată, se înroşi şi deveni timidă în ultimul hal. George o puse să îl țină de braț. O luă pe de-a-ntregul în grija lui şi, râzând, o duse până pe treptele oficiului stării civile. Ea se lăsă cu totul în mâinile lui.

Ieşiră după puțin timp, iar Meg începu să sporovăiască, plină de viață şi cu sângele îmbujorându-i obrajii. George era foarte tăcut şi părea că îşi trage sufletul.

— Ce nostim era omulețul ăla! Le-am făcut pe toate cum trebuie? Nici nu ştiam ce fac. Sunt sigură c-au râs de

mine... Oare chiar au râs? Tu ce crezi? O, uită-te la rochia mea! Doamne, ce urât arată! Ce-or fi zis oamenii ăia?

Copilaşul îi murdărise puţin partea din faţă a rochiei.

George mână docarul la deal şi intră în oraş. Când coborârăm printre magazinele de pe Mansfield Road, îşi recapătă buna dispoziţie.

— Unde mergem? Unde ne duci? întrebă Meg.

— Putem să ne simţim bine cât suntem aici, răspunse el, zâmbind şi lovind uşor iapa.

Amândoi simţeau că se aruncaseră într-o aventură. George trase la Spread Eagle şi apoi o pornirăm spre piaţă ca să îi luăm mănuşi lui Meg. După ce i le cumpără şi îi luă şi o eşarfă mare de dantelă, ca să pară mai elegantă, George vru să mănânce.

— O să mergem la un hotel, zise el.

Când spuse asta, ochii i se făcură cât cepele, iar Meg se trase înapoi, cuprinsă de un fior încântător. Nici unul din ei nu mai fusese vreodată la un hotel, iar fetei îi era teamă. Ea îl rugă să meargă la un birt ori la un restaurant micuţ, dar George era de neînduplecat. Ideea lui fixă era să facă lucrul pe care se cam temea să îl facă. Patima lui (de fapt aproape o beţie) era să aibă curajul să se joace cu viaţa. Îi era teamă de oraş. Se temea să se aventureze în locurile străine ale vieţii şi pentru el totul era străin, în afară de valea de la Nethermere. Aşa că trecu graniţele, umflându-se în pene, şi o porni voiniceşte spre inima necunoscutului. Ne duserăm la hotelul Victoria – cel mai mare pe care-l ştia George – şi luarăm masa după meniu. Amândoi erau ca nişte copii foarte speriaţi, dar totuşi încântaţi de aventură. Cu toate astea, George nu îndrăzni să comande. Nu îndrăznea să vorbească cu nimeni, ospătari sau alţi oameni. Am făcut-o eu în locul lui şi el mă urmări, înghiţind în sec, învăţând şi mirându-se că lucrurile erau aşa de uşoare şi de minunate. Eu le murmuram porunci peste masă, iar ei roşeau şi

râdeau nervoşi. Ar fi greu de spus dacă le-a plăcut masa aia, dacă s-au simţit bine. Cred că lui Meg nu i-a plăcut, deşi era cu George. Dar în privinţa lui George am mari îndoieli. Suferea grozav de timiditate şi de fâstâceală nervoasă, dar îl prindea şi beţia aventurii. Se simţea ca un om care pune prima dată piciorul pe un continent imens după ce a stat pe o insulă mică. Era primul pas într-o viaţă nouă şi el visa cu ochii deschişi la ea pe când îşi bea încântat paharul cu brandy. Şi totuşi era nervos. Nu putea scăpa de sentimentul că făcea ceva nepermis.

— Unde să mergem după-masă? întrebă el. Se făcură mai multe propuneri, dar Meg pleda cu căldură pentru Colwick.

— Hai să mergem cu un vaporaş în Colwick Park. O s-avem parte de distracţie acolo după-masă.

Să vezi ce minunat o să fie!

Peste câteva clipe eram în tramvaiul care ne ducea, legănându-ne, spre Trent Bridges. Era ora mesei şi cohorte de oameni din magazine şi depozite mergeau grăbiţi pe trotuar, în lumina soarelui. Umbrarele îşi aruncau pata lor întunecată peste faţada magazinelor. Oamenii îmbrăcaţi de vară, în culori vii, se scurgeau pe la umbră, întrucât tramvaiul nostru se oprise în faţa pieţei, care era foarte întinsă, simţeam aroma amestecată a fructelor, a portocalelor, caiselor mici şi a perelor, aşezate pe tarabe în grămezi frumos colorate. Apoi o pornirăm prin umbra străzilor întunecate şi prin locurile scăldate de razele soarelui. Castelul, cocoţat pe stânca lui înaltă, stătea în lumina orbitoare şi aridă a soarelui. Fântâna arteziană era învăluită în umbră, sub licărirea verde a teilor ce înconjurau azilurile pentru săraci.

Erau o mulţime de oameni pe Trent. Am rămas o vreme pe pod ca să ne uităm la râul sclipitor ce se îndrepta într-un dans tăcut, făcând vârtejuri, spre mare, în timp ce bărcile uşoare, pentru excursii, dormitau înşirate de-a lungul

malurilor. Ne-am urcat pe vaporaşul cu zbaturi şi ne-am luat bilete dus-întors, pentru care am plătit şase penny. După multă aşteptare, am pornit, agitaţi la culme, în călătoria noastră lungă de kilometri. De undeva de jos se auzeau două banjouri şi pasagerii fredonau şi cântau după melodia lor. Câteva bărci se bălăceau în apă. Nu trecu mult şi la dreapta apărură luncile verzi, cu gardurile lor înalte de spini, iar la stânga începu să se ridice panta abruptă a stâncii roşii, acoperită cu arborii întunecaţi ai verii.

Ajunserăm în Colwick Park. Era devreme şi veniseră foarte puţini oameni. Lampioane de sticlă atârnau stinse prin copaci. În unele locuri iarba era călcată zdravăn în picioare. Ne-am plimbat pe aleile şi prin luminişurile mici ale parcului până când am ajuns la marginea de unde hipodromul începea să îşi arate întinderea verde, cu barierele lui albe şi încurcate, ce se pierdeau în depărtare. Ei doi rămaseră câtva timp la umbră, iar eu am umblat de capul meu prin preajmă. Mai apoi începură să sosească o grămadă de oameni. Se făcu zgomot, chiar tărăboi. Am ascultat puţin un concert în aer liber dat de pierroţi[34]. Era cam vulgar şi foarte obositor. Ascultându-i, m-am dus cu gândul în urmă la Cowes, la Yarmouth. Erau aceleaşi mutre tâmpite, cu sprâncene peste măsură de stufoase, acelaşi zăngănit enervant venit de la un pian dezacordat, aceeaşi bâţâială fără astâmpăr în ritmul cântecelor, aceleaşi refrene, aceleaşi pozne. Meg era foarte încântată. Vulgaritatea trecea pe lângă ea fără să o atingă în vreun fel. Râdea şi cânta refrenele cu jumătate de glas şi cu îndrăzneală, dar nu prea multă. Era extrem de încântată.

— A, acuma-i rândul lui Ben! îmi place la nebunie! Are-o uitătură aşa de răutăcioasă! Ia uită-te la Joey! încearcă să

---

[34] *Personaj tradiţional de pantomimă, îmbrăcat cu haine albe, cu o scufie ţuguiată pe cap, cu faţa vopsită în alb şi cu o expresie tristă.*

facă pe caraghiosu'. Nici gând să scape cu viață. Nu-i aşa că pare ramolit...?

Începu să chicotească pe umărul lui George. Deocamdată el vedea partea nostimă a lucrurilor şi râdea odată cu ea.

În timpul ceaiului, pe care l-am luat pe veranda verde a conacului căzut în paragină, ea izbucnea întruna, cântând câte un refren, iar el se lumina la față ori de câte ori Meg se uita la el şi o acompania sotto voce. Se simțea în largul lui la Colwick. Acolo îşi scotea la iveală aerul lui nepăsător şi superior. Se fâțâi de colo până colo, afişând o anumită morgă, şi comandă homar cu foarte multă degajare. Era şi o altă poziție socială. Aici nu şovăia şi nu tremura de încordare. El era cel care dicta. Atât George, cât şi Meg se distrau de minune.

Când ne-am întors la Nottingham, ea îl imploră să nu meargă la hotel, aşa cum propusese el, iar George cedă imediat. În loc de hotel, se duseră la castel. Am stat pe stânca înaltă, învăluiți în răcoarea zilei, şi ne-am uitat cum soarele se lasă încet peste câmpiile imense de pe malul râului, unde se întindea şi se termina oraşul umil, în vreme ce râul şi luncile mergeau mai departe, pierzându-se în zare. În galeria de tablouri exista o colecție minunată din picturile lui Arthur Melville[35]. Lui Meg i se părură din cale afară de ridicole. Începusem să li le prezint, dar se vedea clar că ea era plictisită, iar pe el nu prea îl trăgea ața la picturi. Dincolo de curtea castelului se auzea o fanfară militară. Lui Meg i-ar fi plăcut să fie şi ea acolo. Orăşenii dansau pe iarbă. Tare ar fi vrut să danseze şi ea, dar nu putea. Aşa că statură un timp şi se uitară.

---

[35] *Pictor englez (1858-1904).*

În seara aia trebuia să mergem la teatru. Trupa Cari Roşa juca Carmen[36] la Opera Regală. Ne-am dus la loja întâi, „ca nişte duci buimaci”, după cum i-am spus eu lui George, doar-doar l-oi vedea cum face ochii mari din nou şi râde la gândul unei aventuri. Înăuntru, printre oameni în ţinută de seară, George deveni iarăşi sfios ca un puşti. Avusese întotdeauna aerul că face un lucru nepermis şi că este vrăjit, dar totuşi înfricoşat, ca un copil care a călcat pe alături. Începuse să calce pe alături chiar în ziua aia, de cum ieşise de pe propria lui moşie de la Nethermere.

Carmen îi fascină pe amândoi. Viaţa stridentă şi fără griji din sud îi uimi. Curajul şi dezinvoltura cu care Carmen se juca cu viaţa îi lăsă cu gura căscată, făcându-i să se gândească la libertate. De fascinaţi ce erau, nu îşi mai dezlipeau ochii de la scenă. Între acte se ţineau de mână, se uitau adânc unul în ochii plini de strălucire ai celuilalt şi, râzând de bucurie, vorbeau despre operă. Sala palpita şi vuia slab, ca un ghioc din care se aude înfundat freamătul mării. Apoi muzica se ridică precum o furtună, vâjâind şi zăngănind la picioarele lor. Pe scenă furtuna ciudată a vieţii se încleşta în muzică, mergând spre tragedie şi moarte inutilă. Cei doi erau zguduiţi de un tumult de sentimente nestăpânite. Când totul se termină, se ridicară, muţi de uimire, buimăciţi, ea cu lacrimi în ochi, el cu inima bătându-i ciudat, cu sălbăticie.

Amândoi erau cuprinşi de tumultul unor emoţii nedesluşite. Aveau urechile pline de patima mugindă a vieţii şi ochii întunecaţi până la orbire de pulberea fină a lacrimilor şi de acel râs ciudat şi tremurător care te arde, făcându-te să simţi într-adevăr durerea. O porniră în grabă spre hanul Spread Eagle. Meg se ţinea de George, fugea şi

---

[36] *Operă, capodoperă a lui Georges Bizet (1838-1875), bazată de povestirea omonimă a lui Prosper M6rimâe (1803-1870).*

îşi strângea eşarfa de dantelă pe lângă rochia albă, ca un fluture alb şi speriat ce zboară prin noapte. Cât timp George înhamă calul şi aprinse felinarul, abia dacă am scos vreun cuvânt, în fumoarul neîncăpător el bău mai multe pahare cu whisky. Meg, care era tot timpul pe picior de plecare, îi sorbea din pahar. El îşi înfundă buzunarul cu bucăţi mari de pâine şi brânză, ca să aibă ce mânca pe drum. Părea că acum judecă foarte limpede. Dădu doar câteva porunci precise şi scurte. Mai închirie un covoraş uşor, în care să o înfăşoare pe Meg, şi iată-ne gata de drum.

— Cine mână? am întrebat.

George se uită la mine, cu un zâmbet abia schiţat.

— Tu, răspunse el.

Meg aştepta în lumina felinarului, ca o limbă de foc albă şi nerăbdătoare. George o înveli în covoraşul întunecat şi îi stinse focul ce o cuprinsese.

Capitolul II
Vântul suflă uşor în pânze

Anul izbucni în splendoare şi ne scoase din valea în care se cuibărise Nethermere. Cireşii fuseseră nemaipomeniţi, cu ramurile lor grele, întinse, pline de fructe roşii şi aurii. Dovlecei imenşi stăteau prosternaţi în grădina din vale, prinzându-se cu tentaculele lor mari de malul iazului. Lângă zid prunele rotunde, de culoarea cârmâzului, atârnau adunate în ciorchini şi din când în când cădeau mulţumite în frunzele de revent. Recolta de ovăz era foarte bogată. Paiele erau ca nişte trestii puternice de bambus. Spicele se legănau grele, ca nişte cosiţe încărcate cu stropi de aur.

George îşi ducea viaţa între Strelley Mill şi Ram Inn. Bunica îi certase zdravăn, dar îi pri-mise cu mare bucurie. Meg îşi reluă locul şi George dormea acum la Ram Inn. Era

extra-ordinar de binedispus, aproape vesel. Adevărul era că viața lui cea nouă îl interesa şi îi făcea o deosebită plăcere. Adesea vorbea cu mine despre Meg, cât de cuminte şi de naivă era, cât de mult îl distra şi îl încânta. Nu îşi mai încăpea în piele de bucurie că avea un loc al lui, un cămin şi o nevastă frumoasă, care îl adora. Apoi, cârciuma era şi ea plină de mister şi interes. Nu te plictiseai nici o clipă. Dacă voia să fie cu mai multă lume, se putea duce la fumoar, dacă voia linişte, putea să stea cu Meg, care era o încântare – aşa de blândă şi de caldă şi de amuzantă... El râdea mereu de capriciile ei ciudate şi neîndurătoare şi de felul ei neobişnuit de a se exprima. Meg îi spunea puține cuvinte, stătea pe genunchii lui şi îi răsucea mustața, găsind mici şi închipuite noduri în papură trăsăturilor lui, pur şi simplu din plăcerea de a le studia în amănunțime. George era incredibil de fericit; aşa zicea. Pur şi simplu nu îi venea să creadă! Meg era... da, era o încântare! Pe urmă râdea, gândindu-se cât de puțin îi pasase când fusese vorba să o ia. Uneori o umbră uşoară îi mai întuneca privirea, dar el râdea din nou şi îmi vorbea de unul din capriciile nostime ale nevesti-sii. Nu avea nici un pic de şcoală, dar era nostimă foc, zicea. Mă uitam atent la el când vorbea în felul ăsta. Îmi aduceam aminte de superioritatea nemiloasă de la început, care o supărase atât de tare pe Emily. Avea ceva din firea încrezutului foarte mulțumit de sine. Îngăduința lui amuzată față de nevastă-sa nu îmi plăcea deloc.

La treierat, când am lucrat pentru ultima dată la Strelley Mill, am observat o nouă atitudine la el. Familia Saxton avusese întotdeauna o anumită reținere orgolioasă. Mai demult se mutaseră în salon în ziua treieratului şi angajaseră o femeie să le dea de mâncare oamenilor care veniseră cu treierătoarea. De data asta George propuse:

— Hai să mâncăm şi noi cu oamenii în bucătărie, Cyril. Sunt un pic cam ciudați. Te distrezi de minune dacă te bagi

printre ei. Au văzut ceva din viața asta şi-mi place să-i ascult. Spun lucrurilor pe nume. Merită să-i studiezi.

Fermierul stătea în capul mesei. Cei şapte oameni veniră buluc, foarte timizi, şi se aşezară şi ei pe scaune. La început nu au avut mare lucru de spus. Erau destul de amestecați. Unii erau mici de statură, tinerei, cu priviri aruncate furiş, alții erau otova şi necioplți, cu priviri neplăcute şi cu pleoapele atârnându-le. Era unul căruia îi spuneam Papagalul, fiindcă avea un nas coroiat şi îşi împingea capul în față când vorbea. Fusese un bărbat solid, dar acum era cărunt şi avea umerii încovoiați. Avea fața palidă şi cărnoasă, iar ochii îi erau înnegurați.

George îi privea de sus pe oameni, dar lor nu le păsa. Îi lua peste picior, făcând pe nebunul când le dădea mai multă bere. Le spunea să îşi ridice farfuriile, chema femeia să mai aducă pâine şi, una peste alta, făcea pe amfitrionul unei petreceri de cerşetori. Papagalul mânca foarte încet.

— Hai, tăicuță! zise George. Văd că nu prea te descurci. Nu mai ai mulți dinți...

— Şi ce am mă cam încurcă. Tre' să-i scot. Mă pot descurca cu gingiile, fără dinți, dă parc-aş fi iar copil.

— A doua copilărie, ei? Păi toți o s-ajungem la asta, zise George râzând.

Bătrânul îşi ridică privirea, se uită la el şi zise molcom:

— Tu tre' să treci mai întâi dă prima.

George râse netulburat. Se vedea bine că era obişnuit cu împunsăturile de la cârciumă.

— Bănuiesc c-o să treci şi tu curând peste asta, spuse el.

Bătrânul se ridică şi ochii prinseră să-i licărească viu. Mestecă alene şi pe urmă zise:

— M-am însurat şi-am plătit pentru asta, am spart falca unui polițist şi-am plătit pentru asta, am dezertat din armată şi-am plătit cu vârf şi îndesat şi, colac peste pupăză,

când eram în India, mi-a trecut un glonț prin obraz. Şi toate astea le-am făcut până la vârsta de-o ai tu acu'.

— Vai! exclamă George, cu un interes plin de bunăvoință. Înseamnă c-ai trecut prin viață, nu glumă!

Îl traseră pe bătrân de limbă şi, în felul lui molcom şi laconic, omul le spuse câteva povestiri pline de cruzime. Râseră cu toții şi îl luară peste picior. George părea înnebunit după poveştile izvorâte dintr-o experiență plină de cruzime, ginul curat al vieții. Îl bău cu poftă, gustând din plin senzația. Masa se termină. Era timpul să se apuce din nou de lucru.

— Şi câți ani ai, tăicuță? îl întrebă George.

Papagalul se uită iar la el, ironic, pe sub pleoapele-i grele şi obosite, şi îi răspunse:

— Dacă te-ajută cu ceva să ştii, am şaizeci şi patru.

— Bănuiesc că la vârsta dumitale ți-e un pic cam greu, nu-i aşa, mai zise tânărul, să umbli de colo până colo cu treierătoarea şi să dormi sub cerul liber. După mintea mea, aş zice c-ai avea nevoie de un pic de tihnă...

— Ce vrei să spui cu „mi-e un pic cam greu"? zise alene Papagalul.

— Păi, cred că ştii ce vreau să spun, răspunse senin George.

— Zău dacă ştiu, insistă Papagalul bătrân şi mocăit.

— Păi n-ai scos chiar tot ce se putea de la viață, nu-i aşa?

— Ce vrei să spui cu „tot ce se putea"? Mi-am trăit viața şi sunt mulțumit. Când oi muri, mor cu burta plină.

— A, deci ai pus ceva deoparte?

— Nu, zise bătrânul fără pic de grabă. Am cheltuit tot ce-am câştigat. Şi am tot ce-mi doresc. Da' mi se rupe inima de îngeri, când Dumnezeu m-o pune în fața lor ca pe o carte pe care trebuie s-o citească. Atunci raiu' n-o să mai fie rai.

— În felul dumitale eşti un filosof, zise George, râzând.

— Şi tu, replică bătrânul, de-abia înveți să umbli şi te crezi grozav de înțelept. Da' înțe-lepciunea o să-ți sporească odată cu dinții. Ai să-nveți cu timpu' să nu mai spui nimic.

Bătrânul ieşi şi se apucă de treabă, cărând sacii de la treierătoare în hambar.

— Bătrânul Papagal ştie multe, dar nu spune, zise George.

Eu am râs.

— Te face să crezi... nu ştiu... că mai ai o mulțime de lucruri de descoperit în viață, mai zise el, uitându-se gânditor la grămada prăfuită de paie de lângă tocătoare.

După ce recolta s-a strâns, tatăl începu să îşi golească ferma. Cele mai multe vite o> porniră spre Ram Inn. George urma să preia afacerea cu laptele de la taică-său şi să lucreze destul pământ de pe lângă Ram Inn ca să poată să țină nouă sau zece vaci. Până în primăvară domnul Saxton îşi păstră partea lui din afacerea cu laptele şi se zbătu să îmbunătățească starea pământului care trebuia evaluat. Cu trei vaci, George aproviziona cu lapte împrejurimile de la Ram Inn, îşi pregătea pământul pentru vară şi dădea o mână de ajutor la cârciumă.

Emily a fost prima care a plecat definitiv de la Strelley Mill. S-a dus la o şcoală din Nottingham şi nu mult după aceea Mollie, sora ei mai mică, s-a dus la ea. În octombrie m-am mutat eu la Londra. Lettie şi Leslie se stabiliră la casa lor din Brentwood, în Yorkshire. Cu toții resimțeam foarte puternic exilul de la Nethermere. Dar legăturile nu erau încă rupte. Doar obişnuința le putea desface. Crăciunul ne aduse pe toți din nou acasă, grăbiți să ne revedem. Toți eram un pic schimbați. Lettie era mai strălucitoare, mai autoritară şi foarte veselă. Emily era tăcută, reținută şi părea mai fericită. Leslie era mai şugubăț şi, în acelaşi timp, mai supus şi mai serios. George arăta foarte sănătos şi fericit; părea mulțumit

de el însuşi. Mama, cu bucuria pe care o arăta pentru că ne întorseserăm, ne făcu să ne dea lacrimile.

Într-o seară am luat masa la Highclose, la familia Tempest. A fost plictisitor, ca de obicei, aşa că am plecat înainte de ora zece. Lettie îşi schimbase pantofii şi îşi pusese o pelerină fru-moasă, de un albastru verzui. Mergeam pe drumul îngheţat bocnă. Gheaţa de pe Nethermere strălucea misterios în lumina lunii şi scotea schelă-lăieli şi hămăituri ciudate, care se auzeau doar pe jumătate. Luna era foarte sus pe cer, mică şi strălucitoare ca o sticluţă plină cu lichidul alb şi pur al luminii. Nu se auzea nimic în noapte, în afară de mişcarea obsedantă a gheţii şi de râsul cristalin al lui Lettie.

Pe cărarea ce ducea spre pădure văzurăm o siluetă care se apropia. Iarba sălbatică era cenu-şie pe amândouă părţile, arbuştii plini de ţepi stăteau cu bărbile lor ciufulite, care ajungeau până la pământ, iar pinii erau drepţi ca nişte soldaţi învăluiţi în întuneric. Silueta neagră a omului se apropie, cu o umbră care îi alerga la picioare. L-am recunoscut pe George, chiar dacă se ascundea după căciulă şi gulerul ridicat. Lettie era în faţă, cu soţul ei. Când George trecu pe lângă ea, soră-mea îi spuse cu un glas ca de cristal:

— La mulţi ani!

El se opri, se întoarse şi râse.

— Mă gândeam eu că n-o să mă recunoşti, zise el.

— Ce, tu eşti, George? strigă Lettie, uimită la culme. O, Doamne, ce glumă! Ce mai faci?

Îşi scoase mâna albă dintre faldurile hainelor şi i-o întinse. El i-o luă şi îi răspunse:

— Foarte bine. Dar tu?

Oricât de fără sens le erau cuvintele, tonul era ciudat de prietenos, intim şi fără pretenţii.

— După cum vezi, răspunse ea râzând, vrând să afle care era atitudinea lui. Dar tu un' te duci?

— Mă duc acasă, răspunse el cu un glas care parcă spunea ^A.i uitat că şi eu sunt însurat?”

— A, bineînțeles! exclamă Lettie. Acum tu eşti gazda mea la Ram Inn. Trebuie să-mi povesteşti. Mamă, pot să-l invit să vină cu noi acasă pentru un ceas? E ajunul Anului Nou, ştii bine.

— Dar l-ai şi invitat, zise mama râzând.

— O să-ți dea voie doamna Saxton să lipseşti aşa de mult? îl întrebă Lettie pe George.

— Meg? Nu-mi spune ea când să vin şi când să plec!

— Chiar nu-ți spune deloc? râse Lettie. Nu e foarte înțelept din partea ei. Un bărbat trebuie strunit şi mai târziu... N-aş putea să spun un citat de la un capăt la altul nici dacă m-ai pica cu ceară. Ştiu toate începuturile, dar în ce priveşte sfârşiturile... Leslie, mi s-a desfăcut şiretul... Să aştept până o să pot pune piciorul pe gard? Leslie se lăsă în genunchi la picioarele ei. Ea îşi dădu jos gluga şi podoabele din păr îi scânteiară în lumina lunii. Chipul ei alb şi întunecat de umbre era numai fascinație, iar ochii ei, răsărind din cotloane pline de beznă, îi dădeau fiori lui George cu vraja lor tainică. Lettie îi zâmbi cu tot chipul în vreme ce bărbatul său stătea ghemuit în fața ei. Apoi, pe când cei trei se îndreptau spre pădure, îşi aruncă nepăsătoare paltonul, lăsând să i se vadă o clipă sânul alb sub clarul de lună. Râse şi spuse verzi şi uscate şi îşi scutură rochia de mătase, umplând aerul înghețat cu un parfum nemaipomenit. Când am ajuns acasă, Lettie îşi dădu jos paltonul şi intră în salon, foşnindu-şi rochia. Acolo lampa ardea cu flacără mică, lăsând lumina galbenă a înserării să pătrundă prin fereastră. Lettie stătea între lumina focului din cămin şi strălucirea amurgindă a lămpii, înaltă şi plină de căldură, învăluită de lumini. Când se întoarse, râzând, spre cei doi bărbați, lăsă pelerina să îi alunece de pe umărul alb şi să cadă pe brațul canapelei

celei mari, cu splendoarea mătăsoasă a albastrului magnific din penele de păun. Stătea acolo cu mâna albă pe păunul pelerinei sale, care i se cuibărea peste rochia de un portocaliu fanat. Ştia că era splendidă şi îşi întinse gâtul, râzând şi strălucind de atâta triumf. Apoi îşi ridică amândouă braţele şi rămase o clipă aşa, aranjându-şi cu delicateţe părul, tot cu faţa spre cei doi bărbaţi. Râzând uşor, se duse încet şi făcu lampa mai mare, împrăştiind ceva din vraja care umpluse odaia. Se dezvoltase ciudat în cele şase luni. Părea să fi descoperit farmecul minunat al feminităţii ei. Cum stătea aplecată în faţă, cu braţul întins spre lampă, şi aranja delicat fitilul cu degetele ei pline de mister, dădea impresia că face o figură ispititoare de dans, iar părul ei ca un nimb înnegura lumina şi sânul i-era aprins de farmec. Mâna ei, întinsă blând, te ducea cu gândul la nişte cuvinte stranii şoptite sângelui şi, pe când degetele ei frunzăreau o carte, inima căuta în tăcere înţelesul.

— Nu-mi scoţi pantofii, scumpule? zise ea, afundându-se printre pernele de pe canapea.

Leslie se lăsă din nou în genunchi în faţa ei, iar ea îşi înclină capul şi îl urmări.

— Picioarele îmi sunt un pic cam reci, zise ea pe un ton plângăreţ, dându-i piciorul, care părea de aur în ciorapul galben de mătase.

El îi luă piciorul în mâini şi îl mângâie.

— Da, e cam rece, zise Leslie, prinzându-l amândouă picioarele în mâini.

— Vai, dragul meu! exclamă ea, cuprinsă brusc de blândeţe.

Apoi se aplecă şi îl atinse pe obraz.

— Nu ţi se pare distractiv să-mi fii gazdă la Ye Ramme Inne? îi spuse ea, glumeaţă, lui George.

Acum, că ea era alături de bărbatul în costum de seară, ce stătea ghemuit la picioarele ei şi o încălța cu pantofi aurii, păreau să fie la mare distanță unul de altul.

— Ba da, răspunse el. Oamenii din fumoar spun atâtea lucruri ciudate! Pe cuvânt, auzi acolo nişte poveşti...

— Hai, spune-ne şi nouă! Te rog! îl imploră ea.

— Nu, nici gând! N-am ştiut niciodată să spun o poveste şi chiar dac-aş şti... ce să mai zic...?

— Da' io-s înnebunită s-aud ce spun oamenii în fumoarul de la Ye Ramme Inne insistă Lettie. E chiar aşa de imposibil de spus?

— Da, nu se poate! râse George.

— Ce păcat! Vezi ce crud e să fii femeie, Leslie? Noi nu ştim niciodată ce vorbesc bărbații în fumoare, în vreme ce voi citiți în romane tot ce a spus vreodată o femeie. Ce ruşine! George, eşti un ticălos! Ar trebui să-mi spui! Doamne, cât te invidiez...

— Şi, mai precis, pentru ce mă invidiezi? o întrebă el, râzând ca întotdeauna de felul ei capricios de a fi.

— Pentru fumoar. Pentru felul în care vezi viața... sau mai degrabă pentru felul în care o auzi.

— Da' aş fi zis că tu vezi de zece ori mai multe lucruri din viață decât văd eu, îi răspunse el.

— Eu! Eu văd doar deprinderi... deprinderi bune şi deprinderi proaste. Ştii că omul după deprinderi se cunoaşte. Şi asta când e de față o femeie. Dar aşteaptă un pic şi-ai să vezi.

— Când o să văd? întrebă George măgulit şi plin de interes.

— Când o să faci averea de care ai spus, îi replică sora-mea.

George se simți în al nouălea cer, pentru că Lettie ținuse minte ce spusese el.

— Da' când o s-o fac... Când! zise el sceptic.

Şi chiar şi atunci... voi fi sau voi fi fost doar proprietarul de la Ye Ramme Inne.

Se uită la Lettie, aşteptând ca ea, cu visurile ei vesele, să îl facă să spere din nou.

— A, dar ce contează asta? La urma urmei, Leslie poate să fie şi el proprietarul unui fel de Ram Inn când e acasă... Şi ce-i cu asta? Şi cine-l el, dacă stăm să ne gândim bine? Am dreptate sau nu, soţiorul meu scump?

— Mulţumesc! zise Leslie cu un sarcasm plin de bună dispoziţie.

— Nu-i nici o deosebire între un cârciumar şi-un nobil... dacă e un cârciumar cu dare de mână, mai spuse ea. Banii-l fac pe om, ştii bine!

— Plus deprinderile bune, adăugă George râzând.

— O, despre asta nici nu mai vorbim! îţi dau zece ani. După aceşti zece ani trebuie să ne inviţi la tine acasă, unde cred c-o să rămânem toţi cu gura căscată... Să zicem la conacul de la Eberwich... şi-o să venim „cu tot alaiul nostru fără de sfârşit”.

Soră-mea stătea printre perne şi îi zâmbea. Era pe jumătate ironică, pe jumătate sinceră. George îi zâmbea şi el, cu ochii lui întunecaţi plini de tremurul speranţei, de plăcere şi de mândrie.

— Ce mai face Meg? îl întrebă ea. E tot aşa de drăguţă sau ai muncit-o de i-au ieşit ochii?

— A, e tot aşa de drăguţă! replică el. Şi ţinem grozav de mult unul la altul.

— Aşa te vreau! Cred într-adevăr că bărbaţii sunt încântători, adăugă ea, zâmbind.

— Mă bucur că gândeşti aşa, râse şi George.

Au discutat în continuare, veseli nevoie mare, despre o grămadă de lucruri. Ea aduse vorba despre Paris, despre pictură, despre muzica nouă, vorbind repede şi făcându-l pe George să o admire pentru cultura şi uşurinţa cu care

discuta despre toate. În cele din urmă el spuse că trebuie să plece.

— Nu înainte să mănânci un pişcot şi să dai noroc cu mine, exclamă ea, strângându-şi rochia pe lângă trup ca o flacără mocnită şi ieşind în grabă din cameră.

Băurăm cu toţii şampanie rece în cinstea Anului Nou.

— Pentru Vita Nuova! zise Lettie şi toţi băurăm cu zâmbetul pe buze.

— Ia ascultaţi! făcu George. Sirenele!

Am rămas nemişcaţi şi am ascultat. De undeva din depărtare se auzea un vuiet slab. Era miezul nopţii. Lettie şi-a pus ceva pe ea şi ne-am dus la uşă. Pădurea, gheaţa, dealurile cenuşii şi posomorâte stăteau toate înghemţate sub clar de lună. Dar dincolo de vale, departe, în Derbyshire, înspre Nottingham, se auzea croncănitul slab al sirenelor şi al soneriilor de la mine şi de la turnătorie, care sunau în marginea nopţii ca nişte glasuri ciudate şi şoptite de cocoşei, izbucnind pe diferite înălţimi şi cu tonuri felurite pentru a ne vesti că zorii Anului Nou se apropie.

Capitolul III
Primele file ale mai multor poveşti de iubire

După însurătoare Leslie mi s-a părut foarte schimbat. Îşi mai pierduse din aplombul peste măsură de puternic. Nu se mai pronunţa cu emfază şi fără drept de apel asupra tuturor subiectelor discutate şi nici nu mai încerca să domine societatea în care se afla, aşa cum făcea mereu odinioară. Mă mira faptul că era aşa de curtenitor şi de atent cu George. Se mişca prin cameră fără să atragă atenţia, în vreme ce Lettie vorbea ca o moară neferecată, iar în purtarea lui se vedea o reţinere, o blândeţe şi o graţie ce nu existaseră

înainte. Era minunat să îl vezi cum îi oferă ţigări lui George sau cum întreabă din priviri, cu un tact nemaipomenit, dacă trebuie să umple din nou paharul musafirului său şi după aceea îl pune uşor lângă mâna oaspetelui.

Faţă de Lettie se purta cu o atenţie fără cusur. Era curtenitor şi rezervat.

Către sfârşitul vacanţei mele a fost nevoit să se ducă la Londra cu afaceri şi ne-am înţeles să mergem împreună. Trebuia să plecăm de la Woodside imediat după ora opt dimineaţa. Lettie şi Leslie dormeau fiecare în camera lui. Credeam că sora mea nu o să se scoale să ia micul dejun cu noi, dar la şapte şi un sfert, tocmai când Rebecca aducea cafeaua, Lettie coborî şi ea. Purta o rochie de dimineaţă, de culoare albastră, şi avea părul aranjat la fel de frumos ca întotdeauna.

— Vai, draga mea, nu trebuia să te deranjezi să cobori aşa de devreme! spuse Leslie, săru-tând-o.

— Cum să nu? Trebuia să cobor, zise ea, dând la o parte draperiile grele şi uitându-se afară, la zăpadă, unde întunericul se pierdea în revărsatul de ziuă. Cum era să te las să pleci pe frig fără să mănânci bine mai întâi? Cred c-a început dezgheţul. Zăpada de pe tufele de smirdar pare fleşcăită şi-i cât pe-aci să cadă. Păi, încă o oră putem să nu ne gândim la tristeţea dimineţii, mai zise ea, uitându-se la ceas. Numai o oră! adăugă soră-mea.

Leslie se întoarse spre ea cu multă delicateţe. Lettie îi zâmbi şi se puse lângă aparatul de cafea. Ne-am aşezat fiecare la masă.

— Cred c-o să mă întorc diseară, zise el încet, aproape rugător.

Ea se uită cum curge cafeaua şi abia pe urmă îi răspunse. Apoi vasul de alamă se decupla şi Lettie ridică privirea ca să îi dea ceaşca lui Leslie.

— Să nu faci o prostie ca asta, Leslie! zise ea calmă.

El luă ceaşca, îi mulţumi şi se aplecă deasupra aburului frumos mirositor.

— Pot să prind cu siguranţă trenul de şapte şi-un sfert din gara St. Pancras, răspunse el, fără să o privească.

— Ţi-am pus destul zahăr, Cyril? mă întrebă Lettie şi apoi adăugă în timp ce-şi mesteca în cafea: E ridicol, Leslie! Prinzi trenul de şapte şi-un sfert şi e foarte probabil să pierzi legătura de la Nottingham. Maşina nu poate să te-aştepte acolo, din cauza drumurilor, care sunt cum sunt. Pe lângă asta, e absurd să înoţi prin noaptea rece şi plină de zloată când poţi pur şi simplu să rămâi la Londra şi să stai comod.

— Oricum, ar trebui să-l iau pe cel de la zece jumate spre Lawton Hill, insistă Leslie.

— Da' nu-i nevoie! replică ea. Chiar nu e deloc nevoie să vii acasă diseară! E pur şi simplu absurd să faci una ca asta! Gândeşte-te la cât de incomod o să-ţi fie! Bineînţeles că n-aş vrea să te târăşti până acasă, ca vai de capul tău, în miez de noapte. Nici nu încape vorbă! Ai ajunge pur şi simplu într-o stare de plâns. Stai şi distrează-te în seara asta cu Cyril.

El rămase cu capul în farfurie şi nu răspunse nimic. Insistenţa lui o irită un pic pe Lettie.

— Uite ce poţi să faci! zise Lettie. Du-te la un spectacol de pantomimă. Sau... ia stai un pic...

Du-te la Pasărea albastră a lui Maeterlinck! Sunt sigură că trebuie să se joace undeva.

Mă-ntreb dacă Rebecca o fi aruncat ziarul de ieri. Vrei să suni tu după ea, Cyril?

Rebecca veni şi se găsi şi ziarul. Lettie citi anunţurile cu atenţie şi, foc de zeloasă, ne făcu un program minunat pentru seară. Leslie o asculta în tăcere.

Când veni timpul să plecăm, Lettie ieşi cu noi în hol ca să vadă dacă suntem îmbrăcaţi bine. Leslie spusese numai

câteva cuvinte. Lettie ştia bine că el era profund jignit, dar rămase calmă şi ne mângâie veselă pe amândoi.

— La revedere, dragul meu! îi spuse ea când soţul ei veni tăcut să o sărute. Ştii foarte bine c-ar fi fost îngrozitor pentru tine să stai toată noaptea în tren! O să te distrezi foarte bine. Ştiu c-aşa o să fie! O să te caut mâine. Atunci, la revedere!

Leslie coborî treptele şi se urcă în maşină fără să se uite la ea. Pornirăm. Ea rămase în uşă. În dimineaţa cenuşie, sora mea părea că adăposteşte cerul albastru şi strălucitor de martie în rochia şi în părul ei bogat. Leslie nu se uită la ea până ce nu înconjurarăm tufele mari de smirdar, încărcate de zăpadă, când se sculă în picioare în ultima clipă, cuprins dintr-odată de nevoia disperată de a-i face cu mâna. Nici nu apucă să o vadă bine, că tufele se şi puseră între ei, iar Leslie se trânti amărât pe scaun.

— La revedere! o auzirăm strigând veselă şi tandră ca o mierlă.

— La revedere! i-am răspuns eu.

— La revedere, draga mea, la revedere! strigă el, uitându-se brusc în sus, într-o izbucnire de îngăduinţă şi tandreţe.

Maşina o porni cu grijă la vale, pe drumul alb, muiat de zăpadă, de pe sub copaci.

Sufeream cumplit din cauza exilului la Norwood. Săptămâni în şir am umblat pe străzile de la periferie, bântuit de spiritul unei părţi a lacului Nethermere. Mergeam de-a lungul drumurilor cufundate în tăcere, unde felinarele galbene şi singuratice stăteau printre copacii desfrunziţi ai nopţii, şi simţeam cărăruia întunecată şi udă dintre pajiştea din pădure şi pâraie. Spiritul acelei pante micuţe şi nestăpânite care ducea spre Strelley Mill mă învăluia; şi acolo, la periferia Londrei, mergeam pătruns de parfumul unui locşor ud din valea Nethermere. Un glas ciudat se trezea în mine şi striga după poteca de pe deal. Simţeam din

nou că mă aşteaptă pădurea, că mă strigă întruna, iar eu plângeam după ea. Totuşi eram la mulţi kilometri depărtare unul de altul. De când am plecat din valea de acasă, nu prea m-am mai temut de vreo altă pierdere. Dealurile de la Nethermere îmi fuseseră pereţii, iar cerul de la Nethermere acoperişul de deasupra capului. Era aproape ca şi cum aş fi fost acasă, aş fi ridicat mâna până la tavanul văii şi aş fi putut să ating cerul care îmi era atât de drag, ai cărui nori, atât de bine cunoscuţi, veneau mereu să mă vadă, ale cărui stele, născute când mă născusem şi eu, îmi erau credincioase, al cărui soare îmi fusese ca un tată. Dar acum cerul se boltea ciudat deasupra capului meu şi Orion trecea pe lângă mine fără să mă bage în seamă, el, cel care noapte de noapte stătuse deasupra pădurii ca să petrecem o oră minunată împreună. Când îmi desface ziua cătuşele sălaşului? Când îmi deschide noaptea imensitatea ei şi trimite stelele să îmi ţină de urât? În oraş nu sunt nopţi. Cum pot să mă pierd în magnifica pădure a întunericului când noaptea este doar o perdea străvezie a copacilor ce descind din umbră, cu nişte amărâte de lumini împrăştiate pe acolo? Nu îmi puteam ridica privirile decât spre Palatul de Cristal[37], care stătea ghemuit, chircit şi amărât printre norii cenuşii-gălbui, ciulindu-şi cele două turnuri rotunde ca pe nişte stâlpi ai nenorocirii înspăimântate. Nici un alt punct de reper nu ar fi putut să îmi pară mai străin şi mai deprimant decât palatul cel mare şi dărăpănat, care, de-a pururi vlăguit, se înălţa deasupra noastră, agitându-se din cauza propriei decăderi şi ruine.

M-am uitat cum se desfac mugurii din migdalii cafenii. Am auzit mierlele şi am văzut graurii neastâmpăraţi. Pe

---

[37] *Crystal Palace, clădire din fier şi sticlă, proiectată de Joseph Paxton la Londra, în Hyde Park, pentru expoziţia mondială din 1851. A fost distrusă de un incendiu în 1936.*

străzi erau multe grămezi de viorele şi oamenii îmi întindeau ghiocei cu buze albe şi mute strânse în sus, formând un buchețel. Dar lucrurile astea nu aveau nici o importanță pentru mine şi mă interesau prea puțin.

Eram foarte nerăbdător să primesc scrisori. Emily îmi scria cu multă statornicie:

Nu ți se pare de-a dreptul încântător, aproape îmbătător, să fii liber? Cred că este absolut minunat. Acasă nu poți să îți trăieşti viața. Trebuie să te zbați ca să îți păstrezi fie şi numai o părticică pentru tine. E aşa de greu să ne ținem la distanță de mamele noastre şi, cu toate astea, se simte atât de jignită şi de insultată dacă îi spui ce ai pe suflet. E aşa o uşurare să nu fii nimic pentru nimeni, ci să faci doar ce vrei tu. Sunt sigură că mama şi cu mine am suferit mult din cauză că am încercat să păstrăm vechile noastre relații. Şi totuşi nu m-ar lăsa într-ale mele. Seara, când vin acasă şi îmi dau seama că nu trebuie să spun nimănui nimic, nici să nu fac nimic pentru nimeni, ci doar să am parte de o seară a mea şi numai a mea, pe care să o petrec cum vreau eu, nu mai pot de bucurie.

Am început să scriu o povestire...

Iată ce mi-a scris un pic mai târziu:

Când mă duc dimineața la şcoala de lângă satul Old Brayford, păsările scot nişte triluri minunate şi totul pare emoționant. Mai mult ca sigur, vremea o să se înrăutățească iar, dar după aceea primăvara o să vină cu adevărat.

Când vii pe la mine? Nu pot să îmi închipui primăvara fără tine. Liniile ferate sunt singurele lucruri care îți atrag atenția pe aici. Una e doar la câțiva metri de şcoală. Toată ziua mă uit la trenurile care vin din centrul Angliei şi merg spre sud. Mare noroc au că se pot duce în goană spre sud, prin soare.

Ciorile sunt foarte interesante. Fâlfâie din aripi tot timpul cât suntem noi în curte. Liniile ferate şi ciorile constituie

farmecul vieții mele la Brayford. Zilele trecute am văzut o grămadă de ciori. Mai ții minte cum ziceam acasă? „Unu pe oftate.” Adesea câte o cioară stă singuratică pe firele de telegraf. Aproape că o urăsc când mă uit la ea. Cred că simbolul vieții mele ar trebui să fie... o cioară...

Şi din nou, un pic mai târziu:

Am fost acasă la sfârşit de săptămână. Nu e nemaipomenit să ți se dea multă atenție, să fii o persoană importantă şi toți să se învârtă în jurul tău câtva timp? Pentru mine e o experiență complet nouă.

Ghioceii au ieşit cu toții la vedere prin iarbă în grădina din față... şi sunt aşa de mulți! îmi închipuiam că trebuie să vii să îi vezi într-o după-amiază însorită de duminică. Nu credeam că nu o să vii. Omagul a ieşit pe lângă gard. Am îngenuncheat şi l-am sărutat. M-am bucurat aşa de tare că am plecat, că am respirat aerul proaspăt al vieții, dar am simțit că nu pot să mă despart de omag. Ți-am trimis şi ție câteva flori... S-au ofilit tare?

Acum sunt la mine în cameră. Am senzația foarte ciudată că sunt mulțumită să stau aici un pic... nu mult... nu mai mult de un an. Sunt sigură că nu mai mult. Dar mie îmi ajunge şi dacă sunt mulțumită pentru puțină vreme...

La începutul lui martie am primit o scrisoare de la tatăl lor:

Nu o să ne mai găseşti aici. În două săptă-mâni plecăm. Lucrurile – cele mai multe – s-au şi dus. George i-a luat pe Bob şi pe Flower. Eu am vândut trei vaci: pe Stafford, pe Julia şi pe Hannah. Totul pare gol. Nu îmi place să trec pe lângă staulul vacilor şi ne lipsesc caii care dădeau noaptea din picioare. Dar mie nu o să îmi pară rău când o să plecăm de tot. Am început să am sentimentul că nu avem ce face aici. Încep să simt că parcă aş prinde rădăcini, mi s-ar îngusta orizontul şi m-aş prosti. O să avem o altă şansă când o să plecăm.

Dar mă-ntreb ce o să facem acolo. Doamna Saxton e foarte nervoasă din cauza plecării. Dar în cel mai rău caz n-avem decât să venim înapoi. Simt că trebuia să merg undeva. Aici nu avem ce face şi murim de foame. Tare-aş vrea să vină George cu mine! N-am crezut niciodată c-o să se apuce de cârciumărit, dar se pare că-i place tare mult. A fost cu Meg pe la noi duminică. Doamna Saxton zice că a început să semene a cârciumar la vorbă. Fără discuţie, e mai vioi şi mai vorbăreţ decât era înainte. Meg şi cu el par să se simtă foarte bine. Şi mă bucur că pot spune asta. Lui George îi iese ceva din treaba cu laptele şi nu mă-ndoiesc c-o să se descurce bine. E foarte precaut din fire. N-o să piardă niciodată mult dacă nu scoate mult.

Sam şi David sunt prieteni foarte buni. Îmi pare bine c-am luat băiatul. Vorbim deseori despre tine. Ar fi multă singurătate şi plictiseală dacă n-am avea de vândut lucruri şi alte chestii din astea. Doamna Saxton crede c-o să te ţii de George. Îşi cam face griji din cauza lui. Zice c-ar putea s-o dea în bară. Nu cred c-o să ajungă departe, dar aş fi bucuros să ştiu că rămâneţi prieteni. Doamna Saxton zice că o să-ţi scrie despre asta...

George nu prea se înghesuia să scrie. Curând am încetat să mai aştept vreo scrisoare de la el. Am primit însă una imediat după cea a tatălui său.

DRAGUL MEU CYRIL,

Iartă-mă pentru că nu ţi-am scris până acum, dar, vezi şi tu, nu pot să stau jos şi să-ţi scriu oricând. Dacă nu pot face treaba asta când am chef, n-o pot face deloc. Şi se întâmplă adesea să îmi vină cheful când sunt pe câmp, la lucru, şi când nu pot scrie. Noaptea trecută am stat singur în bucătărie special ca să-ţi scriu ţie, dar n-am putut. Toată ziua cât am semănat la Greymede, în rânduri, pe pârloaga din spatele bisericii, m-am gândit întruna la tine şi aş fi

putut să-ți scriu dacă aș fi avut cu ce, dar n-am avut, iar seara nu mi-a mai venit cheful.

Îmi pare rău că nu ți-am mulțumit pentru cărți în ultima scrisoare. Nu le-am citit pe amândouă, dar aproape am terminat-o pe-a lui Evelyn Innes. Mă cam plictisește spre sfârșit. Acum nu prea mai citesc mult. Nu prea mai am ocazii din astea. Fie că strigă cineva după mine în fumoar sau este ceva de făcut ori, altfel, nu mă lasă Meg. Nu-i place să citesc noaptea. Zice c-ar trebui să vorbesc cu ea, așa că n-am încotro.

E șapte și jumătate și eu sunt gata îmbrăcat și gata să mă duc să vorbesc cu Harry Jackson despre un cal tânăr pe care vrea să mi-l vândă. E lefter și calul o să se facă tare frumos. Dar mie nu prea îmi pasă dacă îl iau sau nu. Mi-a venit cheful să scriu. Cumva, în fundul sufletului, mă simt nenorocit și am inima grea, deși n-am de ce. Fac destui bani și am tot ce-mi trebuie. Dar când aram și semănăm ovăzul pe câmpurile alea de pe coasta dealului din spatele bisericii de la Greymede, am simțit că puțin îmi pasă dacă merg mai departe sau nu. Foarte nostim. Săptămâna trecută am câștigat, într-un fel sau altul, mai mult de cinci lire sterline și cu toate astea acum sunt cât se poate de neliniștit și nemulțumit. Parcă aștept ceva, dar nu știu ce. Uneori mă-ntreb încotro mă duc. Ieri m-am uitat la niște nori albi și dezlânați care treceau pe cer, duși de un vânt puternic și proaspăt. Ibți păreau că se duc undeva. M-am întrebat încotro îi împinge vântul. Nu prea înțeleg eu mare lucru, nu-i așa? Poți să-mi spui tu ce îmi doresc în adâncul sufletului? Aș vrea să fii aici. Atunci nu m-aș mai simți așa. Dar în general nu mă simt așa. În general sunt vesel și am de lucru până peste cap.

Doamne sfinte, uite c-a venit Harry Jackson după mine! O să termin scrisoarea asta când vin înapoi.

...Am venit înapoi, am făcut afacerea, dar nu pot termina de scris. Nu pot să-ți spun tot ce s-a întâmplat. M-am certat un pic cu Meg. Of, Doamne! Am avut o zi groaznică! Dar nu pot să-ți spun în noaptea asta. E târziu, sunt obosit şi mă doare capul. Poate altă dată...

GEORGE SAXTON

Primăvara a venit curajoasă chiar şi în sudul Londrei, iar oraşul era plin de vrajă. Nu am cunoscut liliachiul somptuos al înserării până când nu am văzut lămpile rotunde, cu arc, umplându-se de lumină şi legănându-se ca nişte balonaşe aurii în amurgul movuliu al străzii principale. Noaptea oraşul e plin peste tot de vraja lămpilor cu arc: îşi toarnă deasupra fluviului, în petice aurii, uleiul lor luminos şi plutitor peste întunericul plin de nelinişte. Lămpile strălucitoare intră şi ies plutind din caverna de la gara London Bridge, ca nişte albine strălucitoare care intră şi ies dintr-un stup negru. La periferie felinarele licăresc aidoma unor lămâi strălucitoare care apar printre copaci. Oraşul a început să îmi placă.

Dimineața simțeam o plăcere nebună să mă mişc în procesiunea dezordonată a străzii, să urmăresc chipurile care se apropiau de mine, cu privirile aruncate pe neaşteptate de nişte ochi întunecați, să văd cum înfloresc buzele femeilor gureşe ce trec pe lângă mine, să observ mişcările subtile ale umerilor de bărbați pe sub haine şi căldura dezgolită a gâturilor, care trec radiind lumină de-a lungul străzii. Îmi plăcea la nebunie oraşul, cu agitația bărbaților şi femeilor, curgerea molatică şi fascinantă a mâinilor şi picioarelor de bărbați şi femei, strălucirea năprasnică a ochilor şi a buzelor ce treceau pe lângă mine.

Atenția îmi hoinărea peste toate chipurile de pe stradă întocmai ca o albină ce se cațără beată printre florile albastre. Mă amețise nectarul ciudat pe care îl sorbisem din ochii trecătorilor.

Nu am ştiut cât de grăbit trecea timpul pe aripi liniştite şi pline de strălucire până când nu am văzut măceşul stacojiu umflându-se în pene peste drum, mugurii de tei aprinşi ca nişte stropi de vin în lumina soarelui, eşarfele de muguri de tei frumoase ca dariile înflorite prin şanţuri şi încâlcitura roz-argintie a crengilor de migdal pe cerul albastru. Liliacul apăru şi el şi noaptea, în liniştea gânditoare a periferiei, se simţi mirosul minunat al florilor de liliac, trezind la viaţă râsul tăcut al unei poveşti de iubire.

Peste toate astea veniră în mod ciudat zgomotele aspre ale vieţii casnice. Iată ce mi-a scris Alice la sfârşitul lui mai:

Cyril dragă, pregăteşte-te. Meg a născut ieri doi gemeni. Neştiind nimic, m-am dus s-o văd azi după-masă şi am găsit în cuib două gâgâlici şi pe bătrâna doamnă Stainwright, care era tartorul acolo. Mai-mai să leşin, Sybil dragă! Nu ştiam dacă să râd sau să plâng când am văzut căpşoarele alea rotunde şi ciudate, ca două conuri de zadă pe o crenguţă, cu obrăjorii lipiţi unul de altul. Unul e brunetei, cu o gră-madă de păr negru, şi celălalt e roşcat de nu-ţi vine să crezi, cu un păr roşu şi subţire ca o flacără pâlpâitoare. Am simţit că mă sufoc. Cred că mi-au curs şi câteva lacrimi, deşi nu ştiu pentru ce.

Bunica e înnebunită după ei. Stă în pat şi chicoteşte şi face observaţii de o auzi din camera alăturată. E în culmea fericirii, dar s-a înfuriat tare rău că doamna Stainwright nu îi aducea gemenii. Ar fi trebuit să o auzi când, în sfârşit, i-am dus la ea. Amândoi sunt băieţi. A făcut atâta scandal, biata bătrână! Cred că s-a cam ramolit. Uneori parcă zice că sunt ai ei. Ar fi trebuit s-o auzi cum vorbea cu bebeluşii. M-a făcut să şi râd. Voia să-i ţină pe pernă lângă ea, ca să poată să-i atingă cu obrazul. Am vărsat şi câteva lacrimi, Sybil. Cred că m-am ţicnit şi eu. Dar şi-a revenit când i-am luat de acolo şi a început să râdă de una singură şi să vorbească despre lucruri pe care o să i le spună lui George

când o veni... Nişte lucruri îngrozitoare, Sybil; m-au făcut să roşesc până în vârful urechilor.

Atunci George nu ştia încă de treaba asta. Era dus la Bingham, să cumpere nişte cai. Aşa cred. Are şi el o idee fixă: să tot cumpere cai. S-a băgat cu Harry Jackson şi cu băieţii lui Mayhew... îi ştii doar, erau negustori de cai... cel puţin tatăl lor era. Ţii minte c-a murit fără o para chioară acum vreo trei ani. Au rămas Fred şi Duncan şi ei zic că duc afacerea mai departe. Când îi cauţi, îi găseşti la Ram Inn, iar Georgie umblă toată ziua de colo până colo cu ei. Mie, una, nu-mi place deloc treaba asta... Sunt nişte destrăbălaţi cam ordinari şi acum sunt şi cam săraci.

Ei bine, mi-am zis că o să-l aştept pe Georgie. A venit cam pe la cinci şi jumătate. Meg nu-şi mai găsea locul din cauza lui. Se tot întreba unde o fi şi ce-o fi făcând şi alte chestii din astea. Zău dacă m-aş agita şi mi-aş face griji pentru un bărbat! Bunica a auzit trăsura şi, până să se dea el jos... ştii că odaia ei e în partea din faţă a casei... a şi strigat: „Hei, George, băiete, mişcă-ţi ţurloaili şi vin dă-i vezi. Îs doi, îs doi!" şi s-a pus pe un râs de te-apuca nebunia. „Hei, bunico, ce tot strigi acolo?" a zis el şi când i-a auzit glasul, Meg s-a uitat la mine de-ţi era mai mare mila şi a spus: „A fost cu ăia a lu' Mayhew". „Ai gemeni, doi dântr-un foc, băiete!" a strigat bătrâna şi ştii ce guiţat scoate înainte de a începe să râdă. A speriat calul şi George a tras o înjurătură de m-au trecut fiorii. Pe urmă Bill a luat calul şi Georgie a venit sus. Am văzut-o pe Meg cum se face mică şi se albeşte la faţă auzindu-l că loveşte scările cu picioarele când urcă. Când a ajuns sus, a intrat. Duhnea a whisky şi a cai. Mi se face greaţă când văd un bărbat care duhneşte a băutură. Stătea lângă pat şi rânjea ca un prost şi zicea, de parcă ar fi vorbit dintr-un butoi: „Te cam grăbişi un pic, nu-i aşa, Meg? Da' acu' cum te simţi?" „Sunt bine", a zis Meg. „Făcuşi gemeni, aşa-i? Da' unde îs?" a zis el.

Meg s-a uitat spre leagăn şi George s-a dus acolo, ţinându-se de bara de la pat. Nici n-a sărutat-o pe nevastă-sa, nici nimic. Când a văzut gemenii dormind cu pumnişorii strânşi, a izbucnit într-un râs de-ai fi zis că văzuse ceva amuzant la culme şi a zis: „Doi ca lumea... şi unu-i roşcat! Care-i fata, Meg? A cu păru' negru?" „Amândoi îs băieţi", a zis Meg timidă.

George s-a întors şi ochii i s-au făcut mici, mici de tot.

„Să-i ia naiba atunci!" a zis el. Stătea acolo şi ziceai că-i dracu' gol. Sybil dragă, n-am ştiut că George al nostru poate să arate aşa. Am crezut că poate să semene doar cu un câine credincios sau cu un cerb rănit. Arăta ca un diavol. Stătea acolo şi se uita la amărâţii ăia de gemeni mititei, încruntându-se ameninţător la ei, până când în cele din urmă roşcăţelu' a început să scâncească un pic. A venit doamna Stainwright, plimbându-şi şuncile prin faţa lui George, şi s-a aplecat spre copil, zicând:

„Ce e, scumpetea mea, ce-a păţit băiatu', ce-a păţit? Ce-a păţit băiatu'?"

Georgie s-a încruntat şi mai tare şi a ieşit din odaie, împiedicându-se de lavoar şi făcând oalele să zăngăne, de mi-a sărit şi mie inima din loc.

„Păi aşa să poartă el? E scandalos...!" a zis bătrâna doamnă Stainwright şi Meg a început să plângă. Vai, Cyril, nici prin cap nu-ţi trece! Plângea, săraca, de se scutura cămaşa pe ea. Îmi venea să-l omor pe ăla cu mâinile mele.

Babornița aia de bunică a început să vorbească cu el. George râdea de ea. Nu suport s-aud un bărbat râzând când e pe jumătate beat. Dintr-odată simt că-mi fierbe sângele în vine. Babornița îi ia mereu apărarea, de te scoate din sărite, zău aşa! Meg mi s-a mai plâns de amândoi. Babornița naibii, babornița rea şi vulgară...

M-am dus acasă, la Woodside, la începutul lui septembrie. Emily stătea la Ram Inn. Era ciudat cât de tare

se schimbase totul. Chiar şi Nethermere se schimbase. Nethermere nu mai era acea lume micuță, care îşi ajungea sieşi şi ne ținea sub vraja ei pe noi, oamenii locului. Era o vale mică, lipsită de importanță, pierdută în imensitatea pământului. Copacul care se aple-case deasupra pârâului cu o asemenea grație încântătoare şi plină de romantism mi se părea ridicol acum, că mă întorsesem acasă după c stătusem un an în sud. Vechile simboluri deve niseră banale şi prosteşti.

Emily şi cu mine ne-am dus într-o dimineață la Strelley Mill. Casa era ocupată de nişte străini din nord, un lucrător cu nevastă-sa. Omul era înalt, foarte slab şi, în mod ciudat, te ducea cu gândul la şobolanii de prin partea locului. Femeia era mică şi nu stătea o clipă locului, ca o găină cu penele zburlite care îşi luase lumea în cap. Emily mai fusese pe la ea, aşa că femeia ne-a poftit în bucătărie şi ne-a dat nişte scaune să stăm jos. Încăperea avea aerul arid al unei celule. Avea o măsuță naufragiată spre cămin şi câteva scaune pe lângă pereți. În rest, întinderi pustii de pardoseală care se retrăgeau în umbră. Pe pereți, pe lângă ferestre, erau cinci colivii cu canari, iar mişcările mici şi bruşte ale păsărilor făceau odaia şi mai stranie în starea de părăsire în care era. Când am început noi să discutăm, păsările au început să cânte, iar apoi noi am rămas muți de uimire, căci femeia vorbea dialectul scoțian din Glasgow şi avea buză de iepure. Ea se ridică şi se duse grăbită spre colivii, țipând ca o pasăre sălbatică şi scuturând o cârpă de praf spre canarii care scoteau triluri.

— Da' tăceț' odată! Terminați! strigă ea, mişcându-şi trupul mic şi caraghios spre ei. Draci împelițați ce sunteți! Proştilor, nătărăilor, bezmeticilor! mai zise ea, scuturând cârpa până ce păsările tăcură.

Pe urmă ne aduse nişte plăcinte delicioase şi jeleu de mere, îndemnându-ne, ba chiar aproape împungându-ne cu coatele ei subţiri, ca să ne facă să mâncăm.

— Nu vă plac chiar deloc? Atunci mâncaţi-le, mâncaţi-le! Hai, Emily, mai mănâncă, mai ia!

Numa' să nu-i spui lu' Tom... să nu-i spui lu' Tom când o veni, zise femeia, clătinând din cap şi râzând cu un glas ascuţit şi ciudat.

Când am plecat, a ieşit şi ea cu noi şi, fugind, ne-a luat-o înainte. Nu am putut să nu observăm cât de zdrenţuită şi de lălâie era fusta scurtă şi neagră de pe ea. Dar femeia se învârtea în jurul nostru, încoace şi încolo, ca o găină cu capul tăiat, vorbind cu glasul ei piţigăiat şi ininteligibil. Nu îmi venea să cred că de-acum casa prin care se perindaseră generaţii rămăsese în seama ei. Nu puteam crede că asta era Strelley Mill de acum un an. Femeia o luă la goană în sus, pe malul abrupt din faţa noastră, unde se întindea livada. Întoarse capul din întâmplare şi ne văzu pe Emily şi pe mine zâmbindu-ne. Începu să râdă strident şi ciudat şi spuse, uitându-se chiorâş:

— Emily, e iubitu' tău, iubitu' tău, Emily! Nu mi-ai spus pân-acuma!

Amândoi ne înroşirăm, plini de furie. Femeia se apropie de noi dinspre şanţul de la stăvilar şi strigă:

— Ai fost aicea noaptea, aşa-i, Emily...? Aşa-i?

Apoi râse din nou.

După asta se aşează jos şi, arătând cu degetul în sus, deasupra capului, zise cu glas ascuţit:

— Ia uitaţi-vă acolo!

Ne-am uitat şi am văzut vâscul.

— Uită-te la ea, uită-te la ea! Câte sărutări pe noapte, Emily? Ce! Ce! Sărutări tot anu'!

Sărutări la lumina lunii, într-un loc singuratic...

Mai vorbi puțin aşa, ca o nebună, pe urmă coborî vocea şi glăsui încet, pe un ton plin de patetism. Ne pisa să mâncăm prăjituri şi jeleu şi turtă de ovăz.

Plecarăm. Când am ajuns pe drumul de lângă pârâu, Emily se uită la mine ruşinată, dar cu ochi râzători. Am văzut-o cum mişcă uşor din buze şi, într-o clipită, m-am trezit sărutând-o şi râzând, cuprins de ceva care aducea cu dezlănțuirea femeii de mai înainte.

Capitolul IV
Viaţa de familie la Ram Inn

George era tare nerăbdător să mă aibă ca musafir la el acasă. Ram Inn avea deocamdată dreptul să funcționeze numai şase zile pe săptă-mână, aşa că duminică după-amiază m-am dus la ei la ceai. Când am trecut prin Greymede, era cald, soare şi linişte. Câțiva îndrăgostiți se plimbau agale pe sub castanii sălbatici sau treceau drumul ca să se ducă pe câmpul care, după ce se strânsese fânul, părea acoperit cu un covor neted.

În timp ce veneam pe poteca acoperită cu dale de piatră ce ducea spre uşa de la bucătărie, am auzit hârşâitul nedesluşit al unei tăvi de copt, uşa de la cuptor, care se trânti, şi pe Meg, care spuse supărată:

— Nu, Emily, nu-l lua în brațe pe obraznicu' ăla mic! Lasă-l pe taică-său să-l țină!

Unul dintre copii plângea.

Am intrat şi am găsit-o pe Meg toată roşie la față şi îmbrăcată neglijent. Avea legat pe dinainte un şorț mare şi alb şi tocmai se ridica de la cuptor. Emily, îmbrăcată cu o rochie crem, lua din leagăn un copil cu părul roşu, care plângea de mama focului. George stătea într-un fotoliu mic şi fuma, cu o mutră supărată.

— Nu pot să dau mâna cu tine, zise Meg cam fâstâcită. Sunt plină de făină. Stai jos, te rog.

Şi ieşi în grabă din bucătărie. Emily, care era ocupată cu ţâncul plângăcios, îşi ridică privirile spre mine. Pe chip îi apăru zâmbetul acela rar şi plin de intimitate, care îţi spune „Vezi, sunt tare prinsă în clipa asta, dar inima mea e doar a ta tot timpul".

George se ridică şi îmi oferi fotoliul cu braţele rotunjite. Era cea mai mare onoare pe care mi-o putea face. Mă întrebă ce aş vrea să beau. Întrucât eu am refuzat tot ce îmi oferea el, se aşeză greoi pe canapea, încruntându-se şi storcându-şi înfuriat creierii, doar-doar o găsi să spună ceva. Dar în zadar.

Camera era mare şi mobilată confortabil, cu scaune făcute din trestie, o servantă cu mânere rotunde de sticlă, un dulăpior cu uşi de sticlă, cocoţat pe o poliţă dintr-un colţ, şi obişnuita canapea mare, cu salteaua şi pernele îmbrăcate într-un material roşu, de bumbac. În odaie rămăsese ceva ciudat, care te făcea să îţi dai seama că acolo se mâncase şi se băuse: bere şi un pic de alcool şi slănină. Teenie, servitoarea ursuză şi cu sprâncene negre, intră cu celălalt copil, iar Meg strigă din bucătărioara unde se spălau vasele să întrebe dacă îi dormea copilul. Se vedea clar că Meg era agitată şi fâstâcită, o stare foarte greu de suportat.

— Nu, răspunse Teenie, da' nu-i arde lui de dormit azi.

— Ai grijă să nu se stingă focul şi vezi de cuptor! După aia pune-i cămăşuţa pe el, răspunse morocănoasă Meg.

Teenie aşeză copilul cu părul negru în cel de-al doilea leagăn. Imediat ţâncul se puse pe plâns sau, mai degrabă, începu să protesteze în gura mare. George se duse spre el şi luă un iepure alb şi blănos, pe care îl ţinu în faţa copilului:

— Uite-l pe Rilă Iepurilă! Cine are-un iepuraş frumos? I-auzi-l ce-ţi spune!

Copilul ascultă o clipă, apoi, hotărând că era doar un tertip, se puse din nou pe plâns. George aruncă iepurele şi luă copilul în braţe, înjurând în sinea lui. Legănă copilul pe genunchi.

— Ei, ce s-a-ntâmplat? Ce-ai păţit? Hai să mergem cu calu'... dii, dii, dii, dii!

Dar copilul ştia foarte bine ce sentimente avea taică-său faţă de el şi continua să plângă.

— Hai, Teenie, grăbeşte-te! zise George în timp ce fata zgândărea cărbunii din foc.

Emily se plimba de colo-colo, liniştindu-l pe copilul aflat în grija ei şi zâmbindu-mi, aşa că eu aveam deosebita plăcere de a culege pentru mine dulceaţa dezmierdării pe care ea o revărsa pe buzele bebeluşului. George îi dădu servitoarei copilul pe care îl ţinuse în braţe şi îmi spuse cu un sarcasm răbdător:

— Vii în grădină?

M-am ridicat şi m-am luat după el, traversând curtea plină de soare, pardosită cu dale de piatră, şi luând-o pe cărarea dintre tufe. George îşi aprinse pipa şi începu să se plimbe agale, aşa cum face orice om pe proprietatea lui, cu sentimentul că nu îl împiedică nici o lege sau convenţie.

— Ştii, îmi zise el, e-al dracului de nepricepută când e vorba să ţină casa-n mână!

Am râs şi i-am spus că pomii erau plini de prune.

— Da! răspunse el, fără să ia în seamă ce spusesem. Ştii şi tu că în după-masa asta ar fi fost cazul să trimită fata la plimbare cu copiii şi să se-mbrace şi ea ca lumea. Da' nu, ea a trebuit să stea la taclale cu Emily tot timpu' cât au dormit ăia mici! Şi după aia, cum s-au trezit, a început să facă prăjitura.

— S-a gândit, bănuiesc, că i-ar face plăcere să stea la o bârfă în linişte, am răspuns eu.

— Da' ştia foarte bine că vii şi ce-nseamnă asta! Da' femeia, că de-aia e femeie, n-are cap deloc.

— Ei, şi ce contează! am zis eu.

— Duminica e singura zi când putem avea şi noi un pic de linişte şi-ar trebui să-i facă să tacă măcar atunci!

— Bănuiesc că tot duminica e şi singura zi când poate să stea şi ea la taclale în linişte şi pe îndelete, veni replica mea.

— Da' tu nu ştii, zise el, că nu avem nici o clipă numai pentru noi! Teenie doarme acum aici şi stă în bucătărie, Oswald la fel, aşa că eu nu ştiu ce e aia să ai o clipă numai pentru tine. Nu găsesc nici un locşor unde să pot sta liniştit. Toată ziua, toată noaptea n-aud decât de copii, de servitori, pe urmă de toţi oamenii din casă... Uneori îmi vine să-mi iau lumea-n cap şi să mă duc unde văd cu ochii! Cu prima ocazie o să las dracului cârciuma... numai că Meg nici nu vrea s-audă.

— Da' dacă laşi cârciuma... ce-ai să faci după aia?

— Mi-ar plăcea să mă-ntorc la o fermă. Aici nu poţi să te ocupi de pământ. Zău! întotdeauna am ceva de făcut. Fie tre' să mă-ntâlnesc cu cineva, tre' să mă duc la fabrica de bere, să duc pe unu' să vadă un cal sau mai ştiu eu ce. Nu mai alegi nimic din viaţa asta. Dac-aş avea un loc numai al meu şi l-aş lucra în pace...

— Ai fi cum nu se poate mai nenorocit, am spus eu.

— Poate c-aşa ar fi, acceptă George în felul lui chibzuit de odinioară. Poate c-aşa ar fi! Oricum, nu trebuie să-mi fac probleme, fiindcă îmi spune ceva că n-o să mă-ntorc niciodată... să lucrez pământul.

— Ceea ce înseamnă că în fundul sufletului nici n-ai de gând să faci una ca asta! am râs eu.

— Poate că ai dreptate! se lăsă el din nou păgubaş. Vezi, mă descurc bine aici... în afară de cârciumă. Mereu îmi zic că-i a lu' Meg. Vino să vezi grajdurile! Am o iapă de rasă şi doi mânji... buni, n-am ce zice. M-am dus cu Tom Mayhew

la Melton Mowbray, la un tip cu care au ei treabă. Tom e cinstit şi ştie cum să cumpere, numa' că-i al dracului de leneş şi nu-i pasă de nimic. E prea leneş ca să se deranjeze el să vândă...

Pe George îl interesa treaba asta, era clar. Când ne îndreptam spre grajduri, apăru şi Emily cu copilul, care avea pe el o cămăşuţă nouă, de mătase. Ea veni spre noi, zâmbindu-mi cu ochii ei întunecaţi.

— Vezi, acuma-i cuminte! Nu-i aşa că-i drăguţ?

Ţinu copilul ca să mă uit la el. M-am uitat, dar tot ce simţeam era doar căldura apropiată a obrazului şi mirosul părului ei.

— Cu cine seamănă? am întrebat, ridicându-mi privirile şi oglindindu-mă cu totul în ochii fetei.

Întrebarea nu avea nici un rost. Ochii ei transmiteau un întreg mesaj clar, care făcu să-mi palpite inima. Cu toate astea, răspunse:

— Cu cine seamănă? Păi, cu nimeni, cu cine să semene? Dar sunt sigură c-o să fie ca tata.

Nu crezi?

Întrebarea mă făcu să mă uit din nou în ochii ei şi din nou ne dădurăm unul altuia semnalul ciudat care pe ea o făcea să roşească, iar pe mine să respir adânc în timp ce zâmbeam.

— Ochi albaştri, ca ai tatălui tău... nu ca ai tăi...

Am văzut iar mesajele dezlănţuite din privi-rile ei.

— Nu! răspunse ea foarte molcom. Şi cred c-o să fie vesel ca tata... Nici unul din ei n-are ochii noştri, nu-i aşa?

— Nu, am răspuns eu, cuprins pe neaşteptate de un val fierbinte de tandreţe. Nu... nu sunt vulnerabili. Devii nervos şi irascibil dacă ai ase-menea ochi blânzi şi vulnerabili, ca ai tăi. Dar tu i-ai acoperit, ca să nu se vadă sensibilitatea, nu-i aşa? Erau dezgoliţi ca viaţa. Ca protoplasma lipsită de apărare. N-am dreptate?

Ea râse şi, luată de valul amintirilor dureroase de demult, făcu ochii mari ca pe vremuri, iar eu am simţit emoţia aceea de odinioară, când i-am văzut sufletul tremurând de mila mea.

— Da' şi ai mei erau tot aşa? întrebă George, care venise şi el spre noi.

Probabil că şi-a dat seama de uimirea răsărită în privirea mea când încercam să mă obişnuiesc cu el. Pe chip îi apăru o umbră uşoară, o vagă undă de mâhnire.

— Da, i-am răspuns eu, da, dar nu chiar aşa de tare. Tu nu te-ai trădat niciodată în asemenea măsură... Erai mai prudent, dar la fel de lipsit de apărare.

— Şi m-am schimbat? mă întrebă el cu ironie molcomă, de parcă ştia că nu persoana lui mă interesează.

— Da, eşti mai prudent. Tu stai în umbră, te ţii deoparte. Emily şi-a pus armura şi acum poate să treacă prin mulţime cu pasul ei obişnuit.

Mi-a trebuit un efort ca să mă abţin, să nu-mi apropii buzele de ale ei şi să nu o sărut în clipa aceea, când se uita la mine cu demnitate şi tandreţe feminină. După asta mi-am venit în fire, aducându-mi aminte încotro pornisem, şi am spus:

— Da' noi mergeam la grajd, George! Vino să vezi şi tu caii, Emily.

— Vin, sigur că vin. Îi admir aşa de mult! răspunse ea şi în felul ăsta amândoi îi făcurăm pe plac lui George.

Prietenul meu vorbi cu caii şi despre cai, punând mâna pe ei şi mângâindu-i pe picioare. Animalele astea neliniştite, cu păr lucios, îl inte-resau mai mult decât orice pe lume. Avu un mic acces de entuziasm legat de ele. Erau noua lui preocupare. Erau tăcuţi şi totuşi simţitori. El era stăpânul şi proprietarul lor. Asta îi făcea mare plăcere.

Dar copilul deveni din nou nemulţumit. Emily se uită la mine, cerându-mi parcă să îl înţeleg.

— E un mic vagabond, spuse ea. Îi place să se mişte întruna. Poate că nu-i place amoniacul. Sau grajdurile, adăugă ea, încruntându-se şi râzând uşor. Nu-i foarte încântător, aşa-i?

— Nu în mod deosebit, am căzut eu de acord şi, cum ea pleca, am plecat şi eu cu ea, lăsându-l pe George la grajduri.

Când ramaserăm singuri, Emily şi cu mine o pornirăm agale, fără vreun scop precis, înapoi spre grădină. Ea ţinea să vorbească întruna cu copilul şi să îmi vorbească şi mie despre copil, până când am ajuns să îmi doresc să îl ia dracu' de copil. Asta o făcu să râdă. Emily continuă să mă chinuie. Florile de nalbă de la al doilea verticil ţâşneau spre vârful tulpinii. Albinele, pudrate cu grăuncioare palide de polen, se legănau o clipă în faţa porţilor largi ale florilor, apoi se repezeau înăuntru cu un zumzet agitat, prinzându-se ca nebunele de capitulele albe şi păroase, şi se puneau gălăgioase pe treabă în jurul părţii de jos a florilor, ce părea făcută din ceară. Emily ţinu copilul să se uite, vorbindu-i tot timpul cu glas scăzut şi plin de afecţiune. Copilul se întinse spre florile viu colorate. Soarele îi făcea părul moale să strălucească, de parcă ar fi fost acoperit cu praf de bronz, în timp ce ochii albaştri şi miraţi ai bebeluşului urmăreau albinele. Apoi mititelul scoase nişte sunete scurte şi deodată se porni să dea din mânuţele lui ca nişte boboci zbârciţi de nalbă roz.

— Ia uită-te! exclamă Emily. Uită-te la albi-nuţe! Vai, da' nu trebuie să pui mânuţa pe ele, că te-nţeapă! Vai de mine, uite că vin încoace! strigă ea, cuprinsă dintr-odată de teamă, dar râzând şi ferind copilul.

Băieţelul nu protestă în nici un fel. Emily îl puse din nou lângă flori, iar mititelul atinse tulpina cu mâna şi două albine indignate ieşiră la bătaie. Emily se trase repede înapoi, ţipând speriată, apoi râse, privindu-mă cu nişte ochi în care se citea emoţia, de parcă tocmai ar fi scăpat de o

primejdie în prezența mea. Mă tot tachina așa, aruncându-mi minunate semne de iubire și ținându-mă la distanță din cauza copilului. Râdea din pură plăcere de starea asta de lucruri și era și mai încântată când eu mă încruntam, până când am trecut în cele din urmă peste resentimentul care pusese stăpânire pe mine și am râs și eu, jucându-mă cu mânuțele copilului și urmărind cum ochișorii lui albaștri își schimbă încet culoarea, ca un cer plutind ușor.

Curând Meg ne chemă la ceai. Purta o rochie dintr-un material albastru, fin, cu broderie de mătase crem, și arăta bine, căci își aranjase părul în mare grabă.

— Ce, ai ținut copilul tot timpul? exclamă ea, văzând-o pe Emily. Da' taică-său unde-i?

— Nu știu... L-am lăsat la grajd, nu-i așa, Cyril? Dar mie-mi place să am grijă de el, Meg. Îmi place tare mult, zise Emily.

— Da, sigur că George ar întinde-o dac-ar putea! Tot timpul numai la grajd stă. I-am spus io că miroase-a cai. Nu-i prea pasă lui de copii, ascultă-mă pe mine! Hai încoace, puiule, hai la mămica ta!

Luă copilul și îl sărută pătimaș, sufocându-l cu atâta iubire. Un tânăr cu brațe groase și goale, care nu avea nici urmă de barbă sau mustăți pe față, trecu prin curte.

— Hei, du-te și spune-i lu' George că-i gata ceaiu'! zise Meg.

— Da' unde e? întrebă Oswald, tânărul voinic, care avea grijă de fermă.

— Doar știi unde să-l găsești, răspunse Meg cu acea degajare indiferentă, care era așa de subtil depreciativă față de soțul ei.

George veni în grabă de la acareturi.

— Ce, deja e gata ceaiul? întrebă el.

— E de mirare că n-ai plâns după el de-o oră-ncoace, spuse Meg.

— E de mirare că te-ai îmbrăcat tu aşa de repede, replică el.

— Nu zău? sări ea. Da' nu cu ajutoru' tău am făcut-o, asta-i clar. Unde-i Teenie?

Fata scundă, bine legată, foarte negricioasă şi cu privire morocănoasă veni dinspre poartă.

— Poți să-l ții şi pe Alfy, doar cât luăm noi ceaiul? o întrebă ea.

Teenie răspunse că da, crede că poate, aşa că îi luă şi pe roşcatei, şi pe brunetei. Se aşeză cu ei pe o bancă din fundul curții. Noi am început să ne luăm ceaiul.

Era o masă pe cinste. Am servit prăjituri calde, trei sau patru feluri de prăjituri reci, compot de piersici, jeleu, conserve de homar şi şarlote cu puțină dulceață, frişca şi rom.

— Habar n-am cum sunt prăjiturile alea, spuse Meg. Le-am făcut într-aşa o agitație... într-adevăr, când ai copii, trebuie să faci lucrurile cât se poate de bine... în special când sunt doi. Eu n-am niciodată timp nici măcar să-mi strâng părul. Ia uitați-vă cum arăt acuma.

Îşi ridică mâinile spre cap şi n-am putut să nu observ cât de murdare şi de neîngrijite îi erau unghiile.

Totul decurse foarte plăcut până când unul din copii începu să plângă. Teenie se aplecă deasupra lui, îngânând ceva cu glas răguşit. Eu m-am lăsat pe spate şi m-am uitat la ei prin uşa deschisă. Îmi veni în minte fata din povestirea lui Cehov, cea care şi-a sufocat copilul pe care îl avea în grijă, şi am sperat că încrâncenata Teenie nu o să ajungă la o asemenea decizie disperată. Celălalt copil începu şi el să urle. Teenie se ridică de pe bancă şi se plimbă prin curte, încercând să îi liniştească pe gemeni cu vocea ei răguşită.

— Foarte nostim, da' de câte ori vine cineva, e sigur că ei sunt cu fundu-n sus, spuse Meg, începând să fiarbă.

— Nu sunt altfel ca de obicei, zise George. Doar că acum n-ai cum să nu-i vezi.

— Nu, nu-i adevărat! strigă Meg, cuprinsă brusc de patimă. Aşa-i, Emily? Bineînţeles că el trebuie să spună ceva! N-au fost cuminţi ca nişte mieluşei azi-dimineaţă, Emily? Şi ieri la fel! Nici nu li s-a auzit guriţa. Ca nişte mieluşei, aşa au fost. Da' el îi vrea muţi ca peştii. I-ar plăcea să-i închidă într-o cutie de cum fac cel mai mic zgomot.

— Da' n-am spus nimic despre asta, replică el.

— Ba da, ai spus, răspunse înfuriată Meg. Nu ştiu cum numeşti tu asta...

Afară copiii continuau să plângă.

— Adu-l pe Alfy la mine, strigă Meg, lăsându-se pradă sentimentului matern.

— Vai, nu, fir-ar să fie! spuse George. Să-l ia Oswald.

— Da, replică Meg cu amărăciune, să-l ia oricine, numai tu să nu-l vezi. N-ar fi trebuit să ai niciodată copii, n-ai...

George zise printre dinţi ceva despre „astăzi".

— Hai, vino! spuse Meg cu patimă şi plină de gingăşie când îl luă în braţe pe bieţelul cu păr roşcat şi îl strânse la piept. Da' ce s-a-ntâmplat?

Ce e, scumpule? Taci, dragul meu, taci cu mama!

Copilul nu tăcu deloc. Meg se ridică de pe scaun şi rămase în picioare, legănând copilul în braţe şi balansându-se de pe un picior pe altul.

— Are ceva gaze la stomac, zise ea.

Încercarăm să ne continuăm masa, dar totul mergea greu şi stânjenitor.

— Mă-ntreb dacă nu i-o fi foame, zise Meg. Ia hai să-ncerc.

Se întoarse şi îi dădu să sugă. După asta copilul tăcu, aşa că Meg se acoperi cât putu şi se aşeză din nou la masă. Noi terminaserăm, aşa că stăteam şi o aşteptam pe ea să mănânce. Dezmembrarea asta a mesei ne făcu în mod reflex

mai scrupuloşi – pe Emily şi pe mine. Eram extrem de atenţi şi de politicoşi. Chiar şi spusele noastre au fost întrerupte exact atunci când ne lansaserăm într-o discuţie despre Strauss şi Debussy. Bineînţeles că asta crea o fractură între noi doi şi gazdele noastre, dar nu aveam încotro. Era singura noastră posibilitate de a masca situaţia neplăcută. George stătea posomorât şi ne asculta. Meg era absolut nepăsătoare. Asculta din când în când, dar situaţia ei de mamă o făcea impenetrabilă. Stătea şi mânca liniştită, uitându-se din când în când la copil şi dispreţuindu-i uşor pe palavragiii de noi. Era protejată de maternitatea ei elevată. Era stăpâna şi singura autoritate. George, tatăl, era cel dintâi servitor. Cum se dovedise un tată indiferent, îl umilea şi era ostilă dorinţelor lui. Emily şi cu mine eram doar nişte intruşi şi ne şi simţeam ca atare. După ceai ne-am dus sus ca să ne spălăm pe mâini. Bunica avusese un al doilea atac de paralizie şi zăcea inertă, aproape încremenită. Hoitul ei mare, întins pe pat, era oribil, iar chipul ei, cu toţi muşchii lăsaţi şi strâmbi, mi se părea o caricatură conturată cu cruzime. Îmi spuse câteva vorbe răguşite. George o întrebă dacă se simţea bine sau dacă voia cumva să o maseze. Bătrâna îşi întoarse ochii încet spre el.

— Ficioru'... picioru' un pic, spuse ea cu glasul ei gutural şi ciudat.

George îşi scoase haina şi, băgând mâna pe sub aşternut, masă un timp, încet, cu răbdare, piciorul bietei bătrâne. Ea îl urmări o clipă, apoi, fără ca să îşi întoarcă privirea dinspre el, George îi dispăru din faţa ochilor şi bătrâna rămase cu ochii aţintiţi în gol, în direcţia bărbatului.

— Aşa, spuse el în cele din urmă. Acum e mai bine, mamă?

— Da, e un pic mai bine, spuse ea agale.

— Să-ți dau să bei ceva? o întrebă el, adăstând şi dorind să facă tot ce poate înainte de a pleca.

Ea îl privi, iar el îi aduse cana. Femeia înghiți cu greutate câteva picături.

— Nu te simți nenorocit ştiind-o tot timpul acolo? l-am întrebat eu când am ajuns în camera de alături.

El se aşează pe patul mare şi alb şi râse scurt.

— Suntem obişnuiți... Nici n-o mai observăm, biata bunica!

— Dar trebuie să fi-nsemnat ceva pentru tine... Trebuie să însemne mult undeva, în fundul sufletului, chiar dacă nu-ți dai seama, am spus eu.

— Are o fire atât de puternică! zise el, căzând pe gânduri. Aş fi zis că mă-nțelege. Mi-a fost o prietenă adevărată înainte de-a ajunge aşa de bolnavă. Uneori se-ntâmplă să mă uit la ea... în general nici n-o văd, ştii ce vreau să spun... dar uneori o văd... şi-atunci... pare-un pic cam groaznic...

George îmi zâmbi într-un fel ciudat.

— ...Parcă face lucrurile să pară mai puțin frumoase, mai zise el, zâmbind din nou cu o ironie răutăcioasă. E secretul urât al familiei, adăugă prietenul meu, arătând spre trupul ei mare.

Începură să bată clopotele de la biserică. Biserica cenuşie se afla destul de aproape, pe o ridicătură dintre ogoare. Părea un cerb bătrân şi frumos care se uită spre Ram Inn. Cele cinci clopote începură să răsune şi cântecul lor veni spre noi, bătându-ne în fereastră.

— Nu suport seara de duminică, zise nelinişt it George.

— Fiindcă n-ai nimic de făcut? îl întrebai eu.

— Habar n-am, spuse el. Pare un fel de căluş şi te face să te simți neajutorat. Nu vreau să mă duc la biserică şi să ascult clopotele. Nu mă simt în largul meu.

— Dar ce faci de obicei? îl întrebai.

— Mă simt tare nenorocit... Ultimele două duminici am fost la Mayhew şi pe Meg au apucat-o furiile. Zice că e singură seară, că aş putea să stau şi eu cu ea sau să ies cu ea. Da' dacă stau cu ea, ce pot face? Şi dacă ieşim, mai mult de-o juma' de oră tot nu stăm. Nu suport seara de duminică... E-o fundătură.

Când ne-am dus jos, masa era strânsă şi Meg îi făcea baie copilului cu păr negru. Aşa cum era, arăta ca o întruchipare a perfecţiunii. Manevra copilul adorabil şi gol cu o frumuseţe dată de gingăşie. Îngenunche şi se aplecă asupra lui cu noblețe. Braţele, sânii şi gâtul aveau o distincţie a rotunjimii şi delicateţii. Îşi lăsă capul în jos cu graţia unei madone, iar mişcările îi erau minunate, precise şi splendide ca un cântec din bătrâni cântat perfect. Glasul ei, care se juca şi mângâia picioruşele şi mânuţele rotunjoare ale copilului, era precum apa, dar şi dulce ca vinul care curge în extaz la soare.

Ne uitam plini de umilinţă, împărtăşindu-ne din minune de la distanţă.

Emily era foarte invidioasă pe Meg pentru fericirea de care avea parte. O rugă să o lase să îi facă ea baie celui de-al doilea copil. Meg, mări-nimoasă, o lăsă.

— Da, poţi să-l speli dacă vrei, da' ce-o să se-aleagă de rochia ta?

Încântată, Emily începu să dezbrace copilul cu părul precum petalele de brânduşă. Degetele îi tremurau de plăcere când desfăcu panglicuţele cu care era legat. Nu am să uit niciodată fericirea nerostită cu care a luat copilul în mâini şi apoi i-a dat jos cămăşuţa şi i-a simţit picioruşele, mânuţele şi trupuşorul moale. O aură clară de lumină păru că izbucneşte dintr-odată în jurul ei şi al copilului, lăsându-mă pe mine undeva în afară. Cu o clipă înainte fusese foarte aproape de mine, ochii ei îi căutaseră pe ai mei, spiritul ei se ţinuse timid de mine. Acum eram dat la o parte, singur de

tot, neglijat, uitat, în afara lumi-nii care înconjura femeia şi copilul.

— Ah, aaah! făcu ea, scoţând un sunet din fundul gâtului pe când îşi apropia obrazul de sânii mititei şi aşa de rotunzi ai copilului, aproape ca ai unei fetiţe, mătăsoşi, calzi şi minunaţi.

Îl sărută, îl atinse cu mâna şi se învârti în jurul lui, sorbindu-i dulceaţa de copil, dulceaţa sărutărilor umede şi mari ale gurii mititele şi râzătoare, a picioruşelor şi mânuţelor rotunjoare care se mişcau întruna, a umerilor care se lăsau atât de atrăgător în jos, spre braţe şi sâni, a gâtului mititel, moale şi foarte cald, ascuns sub bărbie, gustându-i încântată, cu buzele şi obrajii, toată delicateţea nemaipomenită, moliciunea mătăsoasă, căldura şi viaţa dulce din trupul lui de copil.

O femeie renunţă cu atâta uşurinţă la trupul iubirii unui bărbat! îi dăruieşte frumuseţea ei molcomă cu aşa de multă răbdare şi blândeţe şi cu atât de mult regret. Se prinde de gâtul, de capul şi de obrajii lui, dezmierdându-le de dragul sufletului pe care îl are acolo şi ferindu-se de braţele, picioarele şi trupul lui plin de patimă. Am urmărit-o pe Emily, nu fără o oarecare uimire, furie şi amărăciune, cum se lasă impresionată până aproape de extaz de persoana mică şi inofensivă a copilului.

— Meg niciodată nu s-a simţit aşa de bine cu mine cum se simte cu copiii, îşi spuse George cu amărăciune.

Râzând şi gângurind, copilul o prinse pe Emily cu mânuţele de păr şi trase în jos de buclele ei negre, în vreme ce ea se burzului şi încercă să-i desfacă pumnişorii strânşi tare. Îl scoase din apă şi îl şterse bine, frecându-l încântător de uşor, iar el dădu din picioare şi protestă. Îi strânse perişorul minunat într-o buclă mătăsoasă de aur roşcat, ca o aureolă. Se juca şi cu degeţelele lui de la picioare, care erau ca nişte ciupercuţe mititele şi trandafirii, până când, în

cele din urmă, nu îndrăzni să îl mai ţină. Îi puse flanela şi cămăşuţa de noapte şi i-l dădu lui Meg.

Înainte de a-l duce la culcare, Meg îl luă să îi dea să mănânce. Când sugea, copilul îşi deschidea guriţa ca să prindă sfârcul, îşi apropia obrăjorii tot mai tare de sân, iar degeţelele îi umblau pe globul minunat, alb şi greu, brăzdat de vinişoare albastre, încercând să îl apuce. Meg se uita la el cu patima mistuitoare dată de iubire, iar Emily îşi împreună mâinile şi se aplecă spre el. Chiar şi atunci îl credeau nemaipomenit.

Când amândoi gemenii adormiră, a trebuit să urc scările în vârful picioarelor ca să îi văd. Stăteau cu obrajii lipiţi în pătuţul de lângă patul mare şi alb, respirând uşor, la unison, aşa de mititei şi de emoţionanţi cu pumnişorii lor strânşi. Mi-am adus aminte de cei doi pui de ciocârlie.

Din camera de alături se auzea cum bătrâna răsuflă greu. Meg se duse la ea. În trecere, am zărit trupul ei mare întins în pat şi gândul m-a dus la Taine al lui Guy de Maupassant, care funcţiona pe post de incubator.

Capitolul V
Motivul dominant al suferinţei

Bătrâna stătu ţintuită la pat încă un an, apoi îşi luă brusc adio de la viaţă. George nu îmi mai scrise, dar vestea am aflat-o din altă parte. El se împrieteni tot mai tare cu fraţii Mayhew. După falimentul bătrânului Mayhew, cei doi băieţi rămă-seseră în casa mare şi întunecată de pe lângă Nottingham Road, în drumul spre Eberwich. Casa îi fusese lăsată moştenire fetei celei mai mari de către mama ei. Maud Mayhew, care era măritată şi trăia despărţită de bărbat, făcea menajul pentru fraţii ei. Era o femeie înaltă, robustă, cu pomeţi proeminenţi şi păr negru şi gras, pe care

şi-l ţinea încolăcit pe după urechi. Tom Mayhew era şi el un bărbat chipeş, foarte negricios şi roşu în obraji, cu ochi strălucitori şi obraznici.

Casa familiei Mayhew se numea Hollies[38]. Era o clădire solidă, făcută din cărămidă roşie de demult şi plasată la cincizeci de metri de şoseaua spre Eberwich. Între ea şi drum era o peluză neîngrijită, înconjurată de lauri negri şi foarte înalţi. Casa părea încarcerată între laurii plini de ţepi. Dacă intrai pe poarta cea mare, dădeai imediat de partea neornamentată a casei şi de şirul lung de grajduri. La vremea lui bătrânul Mayhew ţinuse acolo treizeci şi ceva de cai. Acum iarba crescuse printre cărămizile roşii şi toate uşile albite erau închise, în afară de două sau trei, unde veneau caii lui George.

Hollies se transformă într-un fel de club pentru bărbaţii neconsolaţi şi cu dare de mână din ţinut. Sufrageria cea mare era sumbru şi sumar mobilată, iar salonul era gol, dar cămăruţa în care se lua micul dejun era destul de comodă, cu fotolii de nuiele, draperii grele şi un bufet mare. În camera asta George şi fraţii Mayhew se întâlneau cu mai mulţi bărbaţi de două sau trei ori pe săptămână. Acolo discutau despre cai şi luau în râs autoritatea femeilor. George punea la dispoziţie whisky-ul şi cu toţii jucau cărţi pe bani, dar destul de timid. Petrecerile astea erau motiv de mare supărare pentru nevestele bărbaţilor însuraţi care veneau acolo.

— Ori de câte ori se duce la fraţii ăia Mayhew, e insuportabil, spunea Meg. Sunt sigură că nu fac altceva decât să se plângă de noi.

Maud Mayhew nu participa la întâlnirile astea, căci avea grijă de cei doi copii ai ei. Fusese nefericită în căsnicie şi

---

[38] *Lauri (engl.).*

acum era rezervată şi tăcută. Femeile din Eberwich o urmăreau dimineaţa cum mergea pe stradă cu coşul şi se bucurau un pic de nefericirea ei, fiindcă era prea mândră ca să accepte mângâieri. Totuşi în adâncul sufletului le părea rău de ea. Pe Maud nu o atingea calomnia. George o vedea des, dar femeia îl trata cu răceală, cum îi trata şi pe ceilalţi bărbaţi, aşa că lui îi era frică de ea.

Prietenul meu avea acum mai multe posibilităţi pentru comerţul lui cu cai. În octombrie, când a murit bunica, la doi ani după ce George s-a însurat, i-a lăsat şapte sute de lire. Lui Meg i-a lăsat Ram Inn şi cele două case pe care le construise la Newerton, împreună cu acţiunile de la fabrica de bere, în valoare de aproape o mie de lire. George şi Meg simţeau că sunt bogaţi. Totuşi rezultatul a fost doar un plus de răceală între ei. El avea foarte mare grijă ca Meg să primească tot ce era al ei. O dată, când se certau, Meg i-a spus că nu e cazul să se ducă şi să le dea de mâncare fraţilor Mayhew cu banii scoşi din afacerile ei. De atunci încolo George a ţinut socoteala exactă a tuturor afacerilor lui, iar Meg trebuia să verifice, primind exact ce i se cuvenea. Era o tortură pentru sufletul ei capricios, de femeie, plin de generozitate şi de cruzime.

De Crăciun, după moartea bunicii, li se mai născu un băiat. Pentru moment George şi Meg deveniră din nou prieteni foarte buni.

Anul următor, în martie, când am aflat că George vine la Londra cu Tom Mayhew pentru afaceri, i-am scris şi l-am invitat să stea la mine. Meg mi-a răspuns, spunând că se bucură că l-am invitat. Nu voia să îl vadă din nou înhăitat cu individul ăla. În ultimul timp se purtase mult mai bine şi era sigură că numai nenorociţii ăia de fraţi Mayhew îl făceau să fie aşa cum era.

George consimţi să stea la mine. I-am scris şi i-am spus că Lettie şi Leslie erau la Londra şi că trebuia să luăm masa

cu ei într-o seară. L-am aşteptat la King's Cross şi am pornit-o toţi trei spre partea de apus a oraşului. Mayhew era un bărbat deosebit de chipeş şi de bine făcut. El şi George formau o pereche pe care nu puteai să nu o observi. Amândoi purtau pantaloni de călărie şi jambiere, dar George arăta totuşi ca un fermier, în vreme ce Mayhew avea toată fanfaronada grajdului. Formam un trio imposibil. Mayhew râse şi făcu bancuri deşănţate o vreme, apoi deveni nelinişţit şi fără astâmpăr. Prezenţa mea îl făcea să se înfrâneze şi să se simtă jenat. Mai târziu i-a spus lui George că sunt un om al dracului. Pe de altă parte, eu eram mulţumit să mă uit la frumuseţea lui cam vulgară (avea dinţii negri de la fumat) şi să îl ascult cum dă din gură, dar nu eram în stare să găsesc nici o replică. George făcea legătura dintre noi. Faţă de mine era prudent şi destul de respectuos, faţă de Mayhew era indiferent şi avea o atitudine care sugera dispreţ.

Ne-am bucurat când fiul negustorului de cai ne-a părăsit ca să se ducă la nişte vechi prieteni de-ai tatălui său. Foarte nesigură, foarte sensibilă şi şovăitoare, vechea noastră intimitate prinse să ardă din nou precum flacăra plăpândă a unei lămpi cu spirt. Cuprinşi de aceleaşi flăcări albastre, descoperirăm şi urmărirăm spectacolul măreţ al vieţii în oraşul care ni se arăta în splendoarea sa. Râserăm de tirania vechilor poveşti de iubire. Sfidarăm procesiunea veştejită a anilor de demult şi luarăm în râs pelerinajul nesfârşit al poveştilor de iubire trecute, care ni se profilau undeva mai în fund, în depărtarea întunecată. Oare nu ne aflam noi în mijlocul uimitorului şi măreţului spectacol al vieţii moderne, cu toată harababura lui de culori şi drapele, cu infinita lui împletire de sunete, cu zgomotul strident al jucăriilor moderne produse de grabă, care loveau precum un pulverizator cu lichid care te face să te usture ochii, cu creşterea masivă a omenirii sobre, ocupată să îşi câştige pâinea, formând izvorul tuturor celorlalte sunete? Şi între

astea două nu simțeam oare iuțeala cântecelor, legănatul triumfător al bucuriei de a trăi, oboaiele răguşite ale privațiunii, tobele cutremurătoare ale tra-gediei şi scrâşnetul etern al celor două corzi cu tonuri grave ale disperării?

Urmărirăm taxiurile care goneau pe stradă în jos. Urmărirăm birjele care se balansau şi măreția greoaie a autobuzelor. În peştera verde şi tăcută a parcului stăturăm şi ascultarăm vuietul scos de oceanul vieții. Urmărirăm o fată cu părul despletit, care mergea la pas întins pe stradă, şi un bărbat negricios, care mergea pe lângă ea tot la pas întins, dar mai greoi, râzând şi arătându-şi dinții albi. Văzurăm un detaşament de cavalerie de gardă intrând pe porțile parcului, toți drepți şi strălucind în argintiu, alb şi roşu. Veniră aproape de noi şi ne înfiorarăm puțin când le văzurăm muşchii de la coapsele albe şi netede răspunzând la mişcarea cailor, obrajii şi bărbiile lăsându-li-se în jos cu mândră bărbăție în ritmul marşului. Urmărirăm ritmul fără cusur al trupurilor de bărbați înveşmântați în stacojiu şi argintiu, ce trecură mai departe pe aleea fără frunze, ca o scânteie uşor tremurătoare a vieții roşii purtate de vânt. La Marble Arch Corner îl ascultarăm pe un socialist mititel care tuna şi fulgera sub un platan. Şuvoiul fierbinte al vorbelor lui curse peste rănile vechi pe care mi le făcuse faptul că ştiam nenorocirile fără sfârşit îndurate de săraci şi mă crispai de durere. Pentru el lumea era toată East End[39] şi tot East End-ul era ca o baltă din care apele se scurg, lăsând vietățile acvatice să se zbată sub soare, în mâlul ud, până când tot oraşul pare o luptă înspăimântătoare, cu suişuri şi coborâşuri, o luptă a lucrurilor pline de mâl negru şi lipsite de elementele vieții. Eram de-a dreptul terorizat de

[39] *Cartier din partea de est a Londrei, locuit de oameni săraci.*

omuleţul ăla; mă temeam ca nu cumva să mă facă să văd numai mâl, cum văzusem înainte. Apoi mă cuprinse mila faţă de el, gândindu-mă că ochii lui or să fie de-a pururi plini de mâl şi n-or să-şi recapete nicicând strălucirea. George îl ascultă cu atenţie, foarte impresionat.

Noaptea, după ce piesa de teatru se termină, îi văzurăm pe vitregiţii sorţii dormind într-un şir sub podul Waterloo, cu capetele sprijinite de zid şi cu picioarele răşchirate pe pavaj: o grămadă lungă şi neagră, în mare neorânduială, ghemuită în partea de jos a zidului. Toate chipurile erau acoperite, în afară de două: cel al unui omuleţ palid şi tras la faţă şi cel al unei femei dezgustătoare. Peste aceste două chipuri treceau din când în când luminile lăsate de tramvaie, plutind ca nişte vise vagi şi neliniştitoare prin lipsa lor de claritate. Lăsarăm în urmă şirul de picioare părăsite, ferindu-ne privirile ca să nu vedem gleznele subţiri şi goale ale unui tânăr, marginea plină de noroi a fustei unei femei făcute covrig, priveliştea vrednică de milă a oamenilor care îşi înfăşuraseră picioarele în ziare ca să se încălzească puţin şi stăteau acolo ca nişte pachete lipsite de valoare. Ploua. Câţiva bărbaţi stăteau la marginea drumului, ţintuiţi în nenorocirea lor fără nădejde, căci nu găsiseră nici un loc unde să se culce. Afară, în beznă şi ploaie, o femeie şedea pe o cutie şi dormea, în vreme ce apa i se scurgea prin păr şi stropii grei rămâneau atârnaţi la capătul şuviţelor ei răvăşite. Îşi băgase mâinile la pieptul hainei. Se clătină în somn, tresări şi o mână îi căzu din sân. Femeia adormi la loc. George mă apucă strâns de braţ.

— Dă-i ceva, îmi şopti el, cuprins de panică.

Îmi era frică. Apoi, găsind pe neaşteptate în buzunar o monedă de doi şilingi, îmi luai inima în dinţi şi i-o strecurai în palmă. Mâna ei moale şi caldă era făcută căuş în somn. Tresări tare speriată, uitându-se în sus, la mine, şi pe urmă în jos, la mâna ei. Eu mi-am întors privirile în altă parte,

temându-mă ca nu cumva femeia să mi se uite în ochi, şi, copleşit de ruşine şi durere, am luat-o la fugă în josul digului, spre George. O pornirăm repede pe sub platani, în tăcere. În depărtare maşinile strălucitoare treceau peste podul Westminster şi o lumină galbenă şi palidă trecea odată cu ele pe apa de dedesubt. Străzile ude erau stropite cu licoarea aurie a luminii şi în bezna adâncă a fluviului se vedeau dungile galbene şi neastâmpărate ale felinarelor.

Lettie şi Leslie stăteau în Hampstead, la un prieten al familiei Tempest, unul dintre cei mai mari acționari de la firma Tempest, Wharton & Co. Familia Raphael avea o casă foarte mare şi Lettie a preferat să se ducă la ei, în loc să stea la un hotel, mai ales fiindcă îl adusese cu ea pe băiatul cel mai mic, care avea acum zece luni, şi pe femeia care avea grijă de el. Ne invitară – pe George şi pe mine – la cină vineri seara. Acolo mai erau gazdele lui Lettie, o poetă scoțiană şi un muzician irlandez, autor de cântece şi rapsodii pentru pian.

Lettie purta o rochie neagră de dantelă, căci era în doliu după una dintre mătuşile dinspre mamă ale lui Leslie. Rochia asta o făcea să arate mai în vârstă. Altfel, părea că nu s-a schimbat deloc. Unui observator atent poate că nu i-ar fi scăpat o uşoară rigiditate în jurul gurii şi dezamăgirea care abia i se putea citi în ochi. Cu toate astea, era încântată de compania în care se afla şi, prin urmare, deborda de vorbe inteligente şi de observații rapide şi pline de spirit. Bineînțeles că în asemenea ocazii era admirabilă. Toți cei de față formau, după cum se şi vedea, orchestra care o acompania.

George era mult prea tăcut. A schimbat din când în când câteva vorbe cu doamna Raphael, dar în general nu a vorbit deloc, ci doar a ascultat.

— Zău aşa! zicea Lettie. Nu văd de ce un lucru merită făcut mai mult decât altul. E ca desertul. Ţi-e indiferent dacă mănânci struguri, pere sau ananas.

— Aţi şi mâncat? cântă poeta scoţiană în felul ei muzical şi tânguitor.

— Singurul lucru pe care merită să-l faci este să produci, spuse Lettie.

— Vai de noi! Asta spun toţi tinerii din ziua de astăzi, oftă muzicianul irlandez.

— E singurul lucru care-ţi face plăcere... adică în care găseşti o satisfacţie, continuă Lettie, zâmbind şi întorcându-se spre cei doi artişti. Nu sunteţi de aceeaşi părere? adăugă ea.

— Puneţi în sfârşit punctul pe „i”, zise poeta scoţiană. Da, când opera ta este o sursă reală de satisfacţie.

— Înseamnă că scrii poezii? o întrebă George pe Lettie.

— Eu? Doamne fereşte! Am încercat cu înverşunare să fac un limerick pentru un concurs, dar a fost în zadar. Aşa că, vedeţi, din punctul ăsta de vedere sunt complet ratată. Ştiaţi că totuşi am un băiat? Un copil minunat, nu-l aşa, Leslie? El e opera mea. Sunt o mamă minu-nată, nu-i aşa, Leslie?

— Prea devotată, replică el.

— Vedeţi! exclamă ea triumfătoare. Când o să trebuiască să-mi scriu numele şi ocupaţia într-o carte de oaspeţi, o să scriu „Mamă”. Sper ca opera mea să prospere, încheie ea zâmbind.

Se vedea acum la ea un pic de brutalitate ironică. În adâncul sufletului, Lettie era sinceră, întrucât ajunsese la acel punct din cariera unei femei când cele mai multe lucruri din viaţă – poate chiar toate – par fără valoare şi insipide, se hotărâse să se împace cu ideea asta, să îşi ignore propriul eu, să îşi golească propriile posibilităţi în vasul altcuiva sau al altora şi să îşi trăiască viaţa prin

procură. Abnegația asta deosebită a eului este soluția femeii pentru evitarea responsabilităților propriei ei evoluții. Asemeni unei călugărițe, ea își pune un văl peste fața care încă mai trăiește, ceea ce înseamnă că femeia nu mai există pentru ea însăși. Este slujitoarea lui Dumnezeu, a vreunui bărbat, a copiilor ei sau poate a vreunei cauze. Ca slujitoare, nu mai este răspunzătoare de ea însăși, căci asta ar îngrozi-o și ar face-o să se însingureze. Să slujești este ușor. Să fii răspunzătoare de bunul mers înainte al propriei tale vieți este îngrozitor. Este cea mai insuportabilă formă de singurătate și cea mai grea responsabilitate. Așa că Lettie îi făcea pe plac soțului, dar nu îi ceda independența ei. Mai degrabă ea era cea care lua multe din responsabilitățile lui în mâinile ei și, prin urmare, el îi era cel extrem de devotat. Acum se hotărâse totuși să renunțe la grija față de ea pentru a se pune în slujba copiilor ei. Când copiii vor crește, fie o vor părăsi inconștient, făcând-o să se întoarcă din nou asupra ei însăși, în amărăciune și singurătate, fie o vor dezmierda cu dra-goste, înfuriindu-se din când în când din cauza legăturilor lor de iubire.

George se uita, asculta toată conversația aia agitată și nu spunea nimic. I se părea că totul e un foșnet lipsit de rațiune al bucăților de hârtie, al foilor de cărți și așa mai departe. Seara, puțin mai târziu, Lettie ne cântă ceva, dar nu mai erau cântece populare italiene, ci fragmente din Debussy și Strauss. Lui George i se părură fără sens și chiar plictisitoare. Îl enerva un pic când o vedea consumându-se din cauza lor.

— Îți plac cântecele alea? îl întrebă ea, prefăcându-se că e sinceră și nu îi pasă.

— Nu mă dau în vânt după ele, răspunse el dur și nepoliticos.

— Chiar nu-ți plac? exclamă ea și adăugă cu un zâmbet: Miniaturile alea sunt cele mai minu-nate lucruri de pe lume.

Şi începu să fredoneze ceva în maniera lui Debussy. El nu putu să îi răspundă pe loc, aşa că rămase cu săgeata înfiptă în inimă şi nu mai spuse nimic.

Soră-mea îl întrebă de Meg, de copii şi de ce s-a mai întâmplat la Eberwich, dar prea mult nu o interesau pe ea toate astea, căci păstra o distanță între ei, deşi se străduia să pară sinceră şi prietenoasă. George şi cu mine plecarăm înainte de ora unsprezece.

— Ştii, mă înnebuneşte, îmi spuse el când goneam cu taxiul spre casă.

Era încruntat şi se uita pe fereastră, ca să nu îi văd chipul.

— Cine, Lettie? De ce? Ce te zgândăre? Îl întrebai eu.

Trecu un timp până îmi răspunse.

— Păi, e-aşa de prefăcută...

Stăteam nemişcat în spațiul acela mic şi închis şi aşteptam.

— Ştii ceva? începu el, râzând şi ținându-şi fața întoarsă dinspre mine. Mă face să-mi fiarbă sângele-n vine. Aş putea s-o urăsc.

— De ce? îl întrebai eu cu blândețe.

— Nu ştiu. Mă simt de parcă m-ar fi insultat. Minte, nu-i aşa?

— N-am observat, i-am spus, dar ştiam că se referă la faptul că fugea şi îşi încurca viața.

— Şi când te gândeşti la nenorociții ăia de sub pod... şi pe urmă la ea şi la toți inşii care se consumă şi irosesc bani pe tâmpenia aia...

Vorbea cu patimă.

— Îl citezi pe Longfellow, i-am zis atunci.

— Ce? mă întrebă el, întorcându-se brusc spre mine.

— „Viața e adevărată, viața e serioasă...”

Roşi puțin, ştiind că îl luasem peste picior, deşi fără intenții rele.

— Nu ştiu ce e, replică el, numa' că-i o treabă tare-mpuţită când te gândeşti că o face pe nebuna şi se iroseşte şi toată risipa aia merge acolo sus, iar nenorociţii ăia o duc ca vai de lume pe dig... şi...

— Şi tu... şi Mayhew... şi cu mine... am continuat eu.

Mă privi cu mare atenţie, ca să vadă dacă îmi bat joc de el. Apoi râse. Mi-am dat seama că era foarte mişcat.

— Şi-a ieşit timpul cu totul din ţâţâni?[40] am întrebat eu.

— Ei, Doamne! râse George. Nu. Da' mă-nfurie aşa de tare... că simt că plesnesc... Nu ţin minte să mai fi fost vreodată în halu' ăsta de furios. Mă şi-ntreb de ce. Îi plâng de milă nenorocitului ăluia. Lettie şi Leslie... Par botezaţi unu' pentru celălalt, nu-i aşa?

— Şi ce s-ar fi întâmplat dacă te-ai fi-nsurat cu ea? am zis eu.

— Am fi fost precum câinele cu pisica. O prefer pe Meg de-o mie de ori... acuma! adăugă el apăsat.

Stătea şi urmărea cu privirea felinarele, oamenii şi clădirile întunecate care treceau pe lângă noi, parcă alunecând.

— Mergem să bem ceva? am întrebat eu, gândindu-mă că o să intrăm la Frascati's ca să vedem forfota lumii.

— Nu mi-ar strica un brandy, răspunse el, întorcându-şi încet capul spre mine.

Stăteam în restaurant, ascultam muzica săltăreaţă şi urmăream din priviri şuvoiul de lume care se schimba întruna. Îmi place să stau mult timp lângă o nalbă şi să urmăresc mulţimea de albine de toate felurile care se leagănă şi şovăie în faţa florilor sălbatice, după care intră acolo cu un zumzet asurzitor de vibrant. Dar şi mai fascinant este să urmăreşti forfota oamenilor care se întreţes

---

[40] *Parafrază a unei replici din Hamlet de William Shakespeare (1554-1616).*

şi se amestecă în plasa încurcată a intenţiilor lor, cu toată graţia abia simţită şi misterul trupurilor lor frumoase în mişcare.

Stăteam liniştit, aruncându-mi privirea spre amfiteatru. George se uita şi el, dar bea pahar după pahar de brandy.

— Îmi place să mă uit la lume, am zis eu.

—Da, sigur... Şi nu ţi se pare că-i o treabă idioată şi fără noimă? Să te uiţi la ei aşa, aiurea! îmi răspunse el cu dispreţ în glas.

În loc să mă mai uit la lume, mi-am mutat privirea spre George, cu oarecare uimire şi un pic de râcă. Avea faţa posomorâtă, tâmpă şi fără expresie. Cantitatea de brandy pe care o băuse îi accentuase proasta dispoziţie.

— Mergem? am întrebat.

Nu voiam să se îmbete – nu în starea de spirit în care era.

— Da, sigur... imediat, făcu el, terminându-şi băutura şi ridicându-se.

Deşi băuse destul, nu se clătina în mers. Doar că avea o expresie neplăcută pe chip şi ochii îi păreau mai mici şi mai strălucitori decât îi văzu-sem eu vreodată. Am luat un autobuz spre gara Victoria. George stătea şi se legăna pe scaunul din vehiculul greoi şi întunecat, dar nu scotea o vorbă. În peştera imensă a gării spectatorii care ieşiseră de la teatru mergeau cu paşi grăbiţi, traversând întinderea de un cenuşiu deschis. Făpturi mărunte se mişcau cu paşi grăbiţi încoace şi încolo pe sub felinarele singuratice. Trenul se ţâra pe deasupra fluviului şi noi urmăream cercul imens de lumini diamantine care se încolăcea încet şi brăzda apa neagră cu dungi sclipitoare. George stătea şi se uita pe sub pleoapele grele, părând că se fereşte de literele enorme şi ininteligibile din poemul Londrei.

Oraşul era prea mare pentru el. Nu era în stare să îi cuprindă poezia enormă şi uimitoare, înţelegea doar

discordanțele care băteau la ochi. Faptul că nu înțelegea marele oraş îl făcea să îi fie frică, iar asprimea contrastelor lui mari şi barbare îl rănea nespus.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu în timp ce mergeam pe trotuarul cufundat în tăcere din Norwood.

— Nimic, îmi răspunse el. Nimic!

Şi nu l-am mai tulburat.

Stăteam într-o cameră mare, cu două paturi, care avea vedere spre deal şi spre pădurile înde-părtate din Kent. George era morocănos şi nu avea chef de vorbă. Am adus un sifon şi whisky şi am început să ne dezbrăcăm. Stătea în pijama şi aştepta, parcă nesigur.

— Vrei să bei? mă întrebă el.

Nu voiam. Se duse spre masă şi, pe când mă vâram în pat, am auzit fâsâitul scurt al sifonului. George îşi bău paharul dintr-o înghițitură şi pe urmă stinse lumina. În întunericul care cuprinsese brusc încăperea i-am văzut umbra palidă ducându-se spre canapeaua de la fereastră. Storurile nu erau trase şi stelele se uitau înăuntru. George privi afară, spre marea imensă de întuneric, undeva jos, în depărtare, unde pluteau câteva scântei de felinare, ca nişte bărci cutreierând întinderea mării în căutare de scrumbii.

— Nu te bagi în pat? l-am întrebat eu.

— Nu mi-e somn... Tu culcă-te, mi-a răspuns el.

Simțeam clar că nu îi făcea plăcere să vorbească.

— Atunci pune-ți un halat... e unu' acolo-n colț... Aprinde lumina.

Nu îmi răspunse, dar bâjbâi în întuneric după halat. Când îl găsi, mă întrebă:

— Te superi dacă fumez?

Nu mă supăram. Bâjbâi din nou în buzunare după țigări, refuzând întruna să aprindă lumina. Când şi-a aprins țigara, i-am văzut capul aplecat spre chibrit. Arăta încă bine în lumina roşiatică, dar trăsăturile îi erau mai grosolane.Îîmi

părea rău, dar mi-am dat seama că nu puteam să mă apropii de el ca să îi aduc alinare. Un timp am rămas în întuneric, urmărind capătul aprins al ţigării, o insectă roşcată şi vătămătoare care i se plimba pe lângă buze, aruncând stelele sfioase la o depărtare imensă. Stătea liniştit, rezemându-se de braţul canapelei. Uneori, când ţigara ardea mai tare, pe obrajii lui apărea o luminiţă, dar apoi iar nu mai vedeam decât albina roşie şi fără strălucire.

Probabil că am adormit. Am tresărit brusc când ceva a căzut pe podea. L-am auzit înjurând în barbă.

— Ce s-a-ntâmplat? l-am întrebat eu.

— Am dat ceva jos... tabachera sau ceva p-acolo, îmi răspunse el, scuzându-se.

— Nu te bagi în pat?

— Ba da, mă bag, veni răspunsul docil.

Părea că merge aiurea şi se loveşte de lucruri.

Se trânti în pat ca un bolovan.

— Acuma ţi-e somn? l-am întrebat iar.

— Nu ştiu... da' o să mi se facă în curând, îmi răspunse el.

— Ce-i cu tine?

— Nu ştiu, zise George. Aşa sunt uneori, când nu vreau să fac nimic, când nu vreau să merg nicăieri şi când nu vreau să văd pe nimeni în preajma mea. Atunci te simţi al dracului de singur, Cyril! Te simţi îngrozitor, ca un vid, şi simţi că te-apasă ceva, un fel de apăsare a întunericului, şi tu nu eşti nimic, doar un vid... aşa e... un pic de vid care nu-i întunecat, e împrăştiat tot în mijlocul unei mări de beznă care te apasă.

— Doamne Dumnezeule! am exclamat, scu-lându-mă în capul oaselor. Asta nu-i bine!

George râse slab.

— Stai liniştit, că nu-i nimic, zise el. E doar agitaţia din Londra şi omuleţu' ăla din parc şi femeia aia de pe cutie...

mă întreb unde-o fi în noaptea asta, biata de ea... Şi pe urmă Lettie... Parcă mi-am pierdut echilibrul. Cred c-ar fi tre-buit să scot ceva din mine...

— Ce? l-am întrebat eu, căci şovăia.

— Habar n-am, răspunse el alene. Un poet sau ceva pe-acolo, ca Burns... Habar n-am. Mâine o să râd de mine c-am gândit aşa. M-am născut cu o generaţie mai devreme... nu eram destul de matur când am venit pe lume. Am vrut un lucru pe care nu-l aveam. Îmi lipseşte ceva. Sunt ca bobul dintr-o recoltă culeasă pe ploaie... plin, da' terciuit, bun de aruncat. O să mă duc dracului! Am venit prea devreme sau am vrut ceva care m-ar fi făcut neîndurător. De asta o voiam pe Lettie... aşa cred. Da' vorbesc numai tâmpenii! Ce tot spun? De ce mă faci să vorbesc? Ce vrei s-auzi de la mine?

M-am ridicat şi m-am dus spre el, spunându-i:

— Nu vreau să vorbeşti! Dacă dormi până dimineaţă, mâine lucrurile or să ţi se pară altfel.

M-am pus pe patul lui şi l-am luat de mână. El rămase nemişcat.

— La urma urmei, sunt doar un copil, Cyril, spuse el câteva clipe mai târziu.

— Toţi suntem aşa, i-am răspuns eu, încă ţinându-l de mână.

Nu peste mult timp adormi.

Când m-am trezit, soarele râdea în cameră odată cu dimineaţa care abia se născuse. Imensul cer albastru strălucea în fereastră şi păsările cântau jos, în grădină, strigând una la alta şi făcând haz pe seama vieţii. Eram bucuros că deschisesem ochii. Am mai stat întins o clipă, uitându-mă la dimineaţă ca la o mare albastră şi strălucitoare, în care aveam de gând să mă arunc.

După aceea mi-am mutat privirea pe măsuţa de lângă canapea. Am observat sclipirea tabacherei lui George şi apoi, cu o tresărire, carafa de whisky. Era aproape goală. Cât am

moțăit eu, trebuie să fi băut vreo jumătate de litru de alcool. Nu îmi venea să cred. Mi-am zis că probabil m-am înşelat în privința cantității din sticlă. M-am aplecat peste marginea patului ca să văd ce mă speriase când a căzut noaptea trecută. Era paharul mare şi greu, pe care îl dăduse jos, dar nu îl spărsese. Pe covor nu se vedea nici o pată.

George încă dormea. Era pe jumătate descoperit şi respira liniştit. Fața îi părea inertă, ca o mască. LutuJ palid şi neînsuflețit al trăsăturilor lui parcă se deformase puțin, în aşa fel încât George părea destul de tras la față şi destul de urât, cu nişte şanțuri ale suferinței zadarnice săpate de-a lungul obrajilor. Voiam să se scoale, pentru ca trăsăturile lui inerte şi vlăguite să prindă viață din nou. Nu puteam să cred că farmecul şi frumusețea putuseră să îl părăsească aşa şi să îi transforme chipul într-o bucată de lut scofâlcită şi lugubră.

În timp ce îl priveam, s-a trezit. A deschis ochii încet. S-a uitat la mine şi a întors capul în altă parte, căci nu era în stare să mă privească în ochi. Şi-a tras cearşaful până peste umeri, ca şi cum s-ar fi ascuns să nu îl văd eu, şi a stat cu spatele la mine, liniştit, de parcă ar fi dormit, deşi ştiam că era treaz. Trecea prin umilința de a aştepta ca viața să vină şi să îi intre din nou în trup. Deocamdată nu avea destulă vitalitate pentru a le da de ştire muşchilor feței şi pentru a-l face să capete o expresie oarecare, cu atât mai puțin pentru a răspunde provocării mele.

Capitolul VI
Fazga[41]

[41] *Munte în Palestina de pe care, conform Vechiului Testament („Deuteronomul"), Moise a putut să vadă Pământul Făgăduinței.*

Când băiatul ei cel mai mare avea trei ani, Lettie s-a întors la Eberwich. Bătrânul domn Tempest a murit subit, aşa că Leslie a venit la Highclose. Era un om extrem de ocupat. Pleca foarte des în călătorii de afaceri în Germania sau în sudul Angliei. Acasă era mereu atent cu soţia şi cei doi copii. Îşi cultivase gustul pentru viaţa publică. În ciuda faptului că era foarte ocupat cu afacerile, devenise consilier districtual şi unul dintre membrii marcanţi al Asociaţiei Conservatorilor. Era mare amator de discursuri ori toasturi la dineuri publice şi îi plăcea să se întreţină cu oameni politici la Highclose, să ia cuvântul la adunările politice, să vorbească despre o platformă politică sau alta. Numele îi apărea destul de des în ziare. Ca proprietar de mine, vorbea ca o autoritate despre folosirea muncii salariate, redevenţe, proprietatea asupra pământului şi aşa mai departe.

Acasă era foarte blând. Îşi trata soţia cu respect, se zbenguia în camera copiilor şi avea asupra servitorilor autoritatea unui rege. Pentru asta îl plăceau. Pe Lettie nu o plăceau. El făcea mult zgomot, dar nu băga de seamă multe lucruri; ea era tăcută şi pretenţioasă. El înjura şi urla plin de furie, dar când dispărea, zâmbeau cu toţii. Ea dădea ordine şi făcea observaţii nu din cale afară de aspre, dar toţi plecau blestemându-şi zilele. Deoarece Lettie era o soţie foarte bună, Leslie o adora când avea timp, iar când nu avea timp, uita pur şi simplu de ea fără nici un fel de problemă.

Soră-mea era o fire contradictorie. Uneori îmi scria cu o nemulţumire plină de patimă că viaţa îi era pustie, de o inutilitate aridă.

„Sper că o să mai am un copil la primăvară", îmi scria ea. „Doar asta mă poate scăpa de nenorocirea toropelii ce m-a înconjurat. Am atâta patimă şi energie în mine şi toată se fâsâie în viaţa de zi cu zi..."

Când i-am răspuns şi-am îndemnat-o să îşi găsească ceva de lucru, ceva în care să pună tot sufletul, mi-a răspuns cu indiferenţă. Apoi, mai târziu, iată ce mi-a scris:

„Mă acuzi că sunt o fire contradictorie. Bine-înţeles că sunt aşa. Am scris scrisoarea aia iste-rică într-o stare de spirit pe care n-o s-o mai am câtva timp. În general sunt mulţumită să iau binele şi răul aşa cum vin, dar pe urmă apare ceva care mă scoate dintr-ale mele... şi sunt un pic ţicnită. Tare, tare trist... cum tot îi spun lui Leslie."

La fel ca multe alte femei, dădea impresia că îşi duce traiul între patru pereţi, cu lumină artificială şi mobilă tapiţată, de care este în general mulţumită. Doar din când în când, auzind vuietul vânturilor vieţii din exterior, cerea cu vehemenţă să iasă în furtuna neagră şi muşcătoare. Se ducea la uşă, se uita afară şi striga dezlănţuită în tumult, dar precauţia ei feminină o oprea să treacă pragul şi să iasă.

Negoţul cu cai îi mergea minunat lui George.

Dimineaţa nişte cai splendizi din rasa Shire tropăiau măreţ, unul după altul, de-a lungul uliţelor liniştite din Eberwich, mânaţi de omul lui George sau de Tom Mayhew, în vreme ce George, proaspăt, curat îmbrăcat şi cu chipul numai raze de soare, trecea călare pe acolo cu doi mânji neastâmpăraţi, care tropoteau şi dansau pe lângă el.

La cinci ani după întâlnirea noastră de la Londra, când m-am întors din Franţa, l-am găsit instalat la Hollies. Închinase casa de la fraţii Mayhew şi se mutase acolo cu familia, lăsându-l pe Oswald să aibă grijă de Ram Inn. M-am dus într-o după-masă la casa cea mare, dar George plecase. M-a surprins familia lui. Gemenii erau nişte flăcăi înalţi, de şase ani. Am mai văzut doi băieţi, iar Meg avea grijă de o fetiţă frumoasă, cam de vreun an. Fetiţa asta era evident stăpâna casei. Meg, care lua proporţii, îi făcea toate poftele micii făpturi.

— Ce face George? o întrebai eu.

— A, el e foarte bine, îmi răspunse ea. Are întotdeauna ceva de făcut. De-abia dacă mai apucă vreo clipă liberă. Se ia cu socialismul lui, cu una, cu alta.

Era foarte adevărat că rezultatul vizitei lui la Londra fusese apariția unui devotament neînfrâ-nat față de cauza celor obidiți. Am văzut un tablou cu Mamona de Watts[42] pe pereții din camera unde se lua micul dejun şi lucrările lui Blatchford, Masterman şi Chiozza Money pe masa de lângă perete. Socialiştii din district se întâlneau la Hollies joi seara, din două în două săptămâni, ca să discute despre reformă. Lui Meg nu îi păsa de indivizii ăştia serioşi.

— Nu sunt genul meu, spunea ea. Prea-s nătângi şi îngâmfați. Li se pare că toți oamenii sunt grei de cap, în afară de ei. Totuşi au o chestie. Nu beau. Şi asta-i mare lucru.

— De ce? m-am mirat eu. Ai avut necazuri din cauza asta?

Vorbi pe un ton scăzut şi destul de misterios pentru a atrage atenția băieților.

— N-aş spune nimic dacă voi n-ați fi ca frații, zise ea. Da' a-nceput să bea din gros. Ştii că Întotdeauna a băut tărie şi în general brandy.

Şi-atunci se-ngroaşă gluma. Nici n-ai idee cum e când e beat criță. Uneori vorbeşte de nu mai dă Dumnezeu să-l opreşti, alteori râde din orice şi alteori îi sare țandăra din te miri ce. Şi pe urmă vine acasă beat criță, zise ea pe un ton care nu prevestea nimic bun.

Când îşi aminti de toate astea, deveni serioasă.

— Nici nu-ți închipui cum e, Cyril, spuse ea.

---

[42] *George Frederick Watts (1817-1904), pictor şi sculptor englez.*

E ca şi cum l-ai avea pe dracu-n casă, lângă tine... sau un tigru mare, care-şi arată colţii la tine. Sunt sigură că nimeni nu ştie ce-am suferit eu cu el...

Copiii stăteau şi ascultau, cu ochii mari şi plini de groază şi cu buze din care dispăruse orice urmă de sânge.

— Da' acuma-i mai bine, nu-i aşa? am între-bat eu.

— O, da... de când a venit Gertie pe lume, zise Meg, uitându-se drăgăstos la copilul pe care Îl ţinea în braţe. E mult mai bine-acuma. Ştii, el întotdeauna a vrut o fată şi ţine tare mult la ea... Aşa-i, scumpeteo? Cine-i fetiţa lu' tăticu'? Şi-a lu' mămica, nu-i aşa?

Fetiţa se întoarse cu multă sfială şi se prinse de gâtul maică-sii. Meg o sărută drăgăstos şi pe urmă copilul îşi lipi obrazul de al ei. Ochii negri ai mamei şi ochii mari, căprui, ai fetiţei se uitau la mine cu seninătate. Împreună, cele două erau foarte liniştite, foarte împlinite şi triumfătoare, împlinirea lor le dădea o siguranţă care mă făcea să mă simt singur şi fără rost. O femeie care îşi ţine copilul în braţe este un turn al puterii, un turn frumos al puterii, care nu poate fi luat cu asalt şi care, la rândul lui, poate să înfrunte liniştit moartea.

I-am spus lui Meg că o să mai vin să îl văd pe George. Peste două seri am rugat-o pe Lettie să îmi împrumute un docar cu care să mă duc la Hollies. Leslie plecase într-una din hoinărelile lui politice şi ea era neliniştită. Îmi propuse să vină cu mine. Îi mai făcuse două vizite lui Meg în casa lor mare şi nouă.

Am pornit-o pe la vreo şase. Noaptea era neagră şi plină de noroi. Lettie voia să ajungă în satul Eberwich, aşa că a luat-o pe un drum ocolit, pe la Selsby. Calul intră pe poarta de la Hollies pe la vreo şapte. Servitoarea mi-a spus că Meg era sus, în camera copiilor, iar George era în sufragerie şi legăna copilul ca să adoarmă.

— Foarte bine! am zis eu. O să mergem la el. Nu-i nevoie să ne anunți.

Cum stăteam noi în holul pătrat şi întunecos, ne ajunse la urechi scârțâitul unui balansoar. Se auzea şi ritmul molcom şi greoi al melodiei de la Henry Martin, unul dintre cântecele noastre populare de la Strelley Mill. Apoi peste cântecul sacadat al bărbatului începu să zboare cântecelul îngânat uşor de copil, care, după puterile ei, făcea o afurisită de voce a doua la cântecul de leagăn al tatălui. El cântă un pic mai tare şi, fără să ştim de ce, ne trezirăm că zâmbim amuzați. Fetița cântă şi ea mai tare, până ce în cântatul ei se auzi un râs pițigăiat şi zeflemitor. George cânta din ce în ce mai tare, copilul din ce în ce mai pițigăiat, iar balansoarul se legăna cu mişcări lungi şi grele. Apoi George se puse dintr-odată pe râs. Legănatul se opri şi prietenul meu spuse pe un ton în care se simțea încă râsul şi amuzamentul:

— Vai, ce urât din partea ta! Ce fetiță rea eşti! Du-te să faci nani. Hai, du-te!

Fetița chicoti cu râsul ei obrăznicuț.

— Vino, mama! zise el. Vino şi du-o pe fetiță să facă nani!

Copilul râse din nou, dar cu o urmă foarte vagă de rugăminte în glas. Noi deschiserăm uşa şi intrarăm. George ne privi, foarte uimit că ne vede. Şedea într-un balansoar înalt de lângă foc, fără haină, numai într-o cămaşă albă. Fetița, în cămăşuța ei strâmtă cu talie înaltă, stătea în picioare pe genunchiul lui, fixându-ne cu ochi mari. Smocuri rebele din părul ei castaniu îi alunecau pe frunte, strălucindu-i peste urechi ca nişte nori mici din praf de bronz. Îl luă repede pe după gât pe tatăl ei şi îşi băgă fețişoara sub bărbia lui, sprijinindu-se de coapsa lui cu picioruşele, peste care îi căzuse cămăşuța de noapte. George clătină din cap, căci părul moale şi castaniu îl gâdila.

— Vedeți, sunt ocupat! ne spuse el zâmbind.

Pe urmă se întoarse la căpşorul castaniu, ascuns sub bărbia lui, suflă norişorul de păr şi îşi frecă buzele şi mustaţa de gâtul mic şi alb, aşa de cald şi de tainic. Fetiţa ridică umerii şi se dădu un pic înapoi, făcând băşici de salivă pe gâtul lui din cauza râsului pe care încerca să şi-l ascundă. Nu se întoarse spre noi şi nici nu îl slăbi pe taică-său din strânsoare.

— Meg zice că-i timidă, spuse el. Ia uită-te un pic, răsfăţată mică ce eşti! Uită-te la doamna şi la domnul! E o bufniţă-n toată regula. Nu vrea să se ducă la culcare. Hai, te duci, bufniţă mică?

O gâdilă din nou pe gât cu mustaţa, iar fetiţa izbucni într-un râs vesel şi obraznic.

În cameră era foarte cald, iar valul de flăcări roşii se ridica până la gura hornului. Odaia era pe jumătate luminată de candelabrul de bronz greu, negru şi mohorât din mijloc. Era aceeaşi mobilă sumbră şi puţină pe care o avuseseră şi fraţii Mayhew. George era solid şi chipeş. Mătasea neagră şi lucioasă a vestei se mula perfect pe trupul lui, iar rotunjimea muşchilor de la umeri umplea pânza albă a mânecilor.

Deodată fetiţa îşi înălţă capul şi se uită fix la noi, băgându-şi în gură suzeta, care era prinsă de pieptul cămăşii ei de noapte. Mânecile de un roz pal ale cămăşuţei îi erau strânse în jurul încheieturilor grăsuţe. Stătea aşa, sugându-şi suzeta, ţinându-l cu un braţ pe taică-său de gât şi urmărindu-ne cu ochii ei căprui, încărcaţi de un aer solemn. Apoi scoase pumnişorul durduliu prin revărsarea de bucle micuţe şi începu să îşi răsucească degetele în jurul urechii albe ca floarea de camelie.

— Îi e somn de nu mai poate, zise Lettie.

— Hai, vino aici! spuse George, luând-o în braţe şi ţinând-o la piept ca să adoarmă. Hai să faci nani.

Dar ştrengărită aia mică începu imediat să plângă în semn de protest. Se încorda, se smulse din strânsoare, se ridică din nou în picioare pe genunchiul lui şi ne privi solemn, cu suzeta tremurându-i în gură, căci începuse brusc să o sugă, şi îi răsuci lui George urechea cu degeţelele până când prietenul meu se crispa de durere.

— Are nişte unghii ascuţite, nu glumă, zise el, zâmbind.

George începu să ceară şi să dea informaţiile mărunte ce se schimbă între prietenii care nu s-au văzut de mult timp. Fetiţa îşi puse capul pe umărul lui, cu ochii ei obosiţi, ca de bufniţă, aţintiţi sumbru asupra noastră. Apoi, încetul cu încetul, începu să clipească, pleoapele ei grele se lăsară în jos şi copilul căzu pe braţul tatălui.

— A adormit, spuse Lettie în şoaptă.

Imediat ochii aceia întunecaţi se deschiseră din nou. Noi ne-am uitat cu înţeles unii la alţii, continuându-ne discuţia calmă. După un timp fetiţa dormea dusă.

Nu trecu mult şi coborî şi Meg. Ne salută cu răsuflarea tăiată, spunându-ne în şoaptă cât e de surprinsă că ne vede, apoi se întoarse către bărbatu-său.

— A adormit? şopti ea, aplecându-se uimită spre copilul care dormea. Vai, dar asta-i nemaipomenit, nu-i aşa?

Îi luă din braţe copilul adormit, căruia îi tot cădea capul, îşi apropie buzele de fruntea lui şi murmură nişte sunete nearticulate, mângâietoare.

Stăturăm de vorbă câtva timp până ce Meg puse fetiţa în pat. În tonul lui George se simţea o siguranţă şi o autoritate proaspete. În primul rând, era un om aşezat, cu o casă mare şi cu trei oameni care lucrau pentru el. În al doilea rând, nu mai punea preţ pe valorile convenţionale ale poziţiei sociale şi ale rafinamentului ostentativ. Foarte, foarte multe lucruri le condamna ca fiind apă de ploaie şi o pierdere de timp de-a dreptul nesănătoasă. Decretă că viaţa unui om obişnuit, cu dare de mână, era o inutilitate plină de zorzoane, aproape o

idioțenie. Vorbea cu patimă despre faptul că acei inşi puțini şi favorizați de soartă le refuzau celor mulți dreptul la viață. Era foarte clar că se referea la Lettie.

— Bineînțeles, spuse ea, l-am citit pe domnul Wells şi pe domnul Shaw şi chiar pe Neil Lyons şi pe un olandez... cum îl cheamă...? Querido, parcă... Dar ce pot face? Cred că bogații au parte de tot atât de multe nenorociri ca şi săracii şi viața lor e tot aşa de greu de suportat. E o problemă de viață şi evoluție a rasei umane. Societatea cu regulile ei nu este un soi de exercițiu pe care ni l-au impus nenumărații Napoleoni. Este singurul mod de a conviețui pe care l-am găsit.

— Vax! spuse George. E laşitate-n toată regula! E şubredă şi inutilă până la Dumnezeu!

— Nu putem elimina bolile şi nici sărăcia doar într-o generație.

— Putem începe să luăm măsuri eficiente, replică el plin de dispreț.

— Putem merge cu toții la un sanatoriu, unde să ducem o viață nenorocită şi deprimantă, ferindu-ne de moarte, zise ea. Dar în ciuda tuturor acestor lucruri, viața e plină de lucruri bune.

— E şi mai plină de nenorociri, spuse George.

Cu toate astea, Lettie îl zguduise. Încă mai avea uimitoarea putere de a-i influența părerile.

Dacă le analizai bine, patima şi înflăcărarea şi vorbele lui dure se reduceau toate la groaza față de faptul că soră-mea îi amenința scopul vieții sale.

Ea era cam zgândărită de tratamentul lui brutal şi de tonul lui disprețuitor. Mai mult chiar, nu îl lăsa niciodată într-ale lui. Simțea o forță căreia nu i se putea opune şi care o împingea, aproape împotriva voinței ei, să se amestece în viața lui. L-a invitat la ei la masă, la Highclose. Acum George îşi putea permite aşa ceva. De când intrase în

afaceri, stătuse destul pe lângă domni pentru a fi pe de-a-ntregul comme ii faut la o cină şi după aceea.

Din când în când Lettie îmi scria despre el:

George Saxton a fost ieri aici la cină. El şi Leslie s-au certat îngrozitor când a venit vorba de naţionalizarea industriilor. George este un partener de discuţii foarte puternic pentru Leslie, ceea ce, în adâncul sufletului, îl face pe prietenul nostru nemaipomenit de mândru. E foarte amuzant. Eu, desigur, trebuie să păstrez echilibrul de forţe şi, bineînţeles, să susţin demnitatea soţului meu. Când vine un moment crucial şi periculos, când George tocmai are de gând să îşi agite sabia plină de sânge, iar Leslie zace, sângerând de furie, intervin şi îl înţep pe învingător cu vreo ironie sau cu vreo întrebare esoterică. Îl ridic pe Leslie şi spun că sângele lui este plin de lumină pentru adevăr şi vous voilă! Apoi domolesc pentru a mia oară pornirea conservatoare a lui Leslie şi îi cer încă o dată lui George... n-are rost să mă cert cu el, se înfurie aşa de tare... îi cer într-un fel greu de înţeles să recunoască toate expresiile minunate, triste şi frumoase de pe chipul vieţii, expresii pe care nu le vede sau pe care le denaturează şi le transformă în grimase prin viziunea lui deviată asupra socialismului... şi cu asta, basta! Cred că am ceva din Machiavelli în mine, dar e foarte adevărat ceea ce spun eu...

Şi mi-a mai scris:

Într-o duminică dimineaţa veneam cu maşina de la Derby şi când am ajuns în vârful dealului, a trebuit să ne croim cu greu drum printr-o mulţime destul de mare. M-am uitat şi pe cine crezi c-am văzut? Pe nimeni altul decât pe prietenul nostru George, care perora despre faptul că statul trebuie să se îngrijească de mame şi să le asigure cele necesare. I-am spus lui Leslie să oprească şi l-am ascultat amândoi. Piaţa era plină de lume. George ne-a văzut şi a luat foc. Atunci Leslie s-a aprins şi el şi, deşi m-am ţinut de poala hainei lui

cu toată puterea, a sărit în picioare şi a început să pună întrebări. Trebuie să recunosc cu ruşine şi umilinţă că s-a făcut de râs. Bărbaţii de pe acolo îşi băteau joc şi bolboroseau în barbă. Cred că Leslie nu le este foarte pe plac, căci e un susţinător fervent al maşinilor, care să înlocuiască munca omului. Aşa că l-au aclamat pe prietenul nostru George când acesta, cu glas tunător, a dat răspunsuri şi a făcut demonstraţii. Ne-a arătat cu degetul, a dat din mână înspre noi şi a strigat până când m-am pierdut cu firea acolo, în maşină. Nu înţeleg de ce îl apucă nebunia de câte ori mă vede. În dimineaţa aia George a ieşit triumfător dar peste câteva zile, când l-am văzut iar, părea foarte stânjenit şi parcă nu mai avea nici un pic de încredere în el...

Peste aproape încă un an am primit iar veşti de la ea, despre acelaşi subiect:

M-am distrat aşa de bine! Am fost de două sau trei ori la Hollies, la întruniri socialiste. Leslie nici nu ştie. Sunt tare nostime. Bineînţeles că îi susţin pe socialişti, dar nu pot să-mi pun ochelari de cal şi să văd numai un singur lucru. Viaţa e ca un bărbat solid şi destul de frumos, tânăr şi plin de vigoare, dar păros, barbar, cu mâini aspre şi murdare, cu murdăria intrată în piele. Ştiu că are mâini urâte, ştiu că gura nu-i are un contur precis, ştiu că mâinile şi picioarele îi sunt păroase şi fac mişcări brutale, dar ochii îi sunt adânci şi foarte frumoşi. Asta e ceea ce-i spun eu lui George.

Oamenii sunt aşa de serioşi, încât mă apucă tristeţea. Dar mai sunt şi atât de didactici, perorează aşa de mult, sunt atât de siguri pe ei şi văd aşa de puţine lucruri, că îmi vine să şi râd. George râde şi el. Ce să mai vorbim? Ne-am distrat aşa de tare pe seama unei ochelariste cu păr lins, care pătimise în puşcărie pentru cauza femeilor, că mi-e şi ruşine când îmi văd insigna de la Liga Femeilor. Tu ştii, Cyril, că în adâncul sufletului nu prea îmi pasă de nimic în

afară de persoana mea. Totul pare atât de lipsit de valoare, atât de neînsemnat. Eu sunt singura realitate, eu şi copiii mei...

Puţin câte puţin, George a renunţat la mişcarea socialistă. Îl plictisea. Nu prea îi ţinea de foame. A început prin a-şi lua peste picior prietenii din uniune. Apoi a vorbit cu dispreţ răutăcios despre Hudson, conducătorul mişcării de la Eberwich, un vorbă-lungă plin de râcă şi superficial. Hudson, cu tertipurile şi mişculaţiile lui, l-a dezgustat pe George de cauza pe care o îmbrăţişase, în cele din urmă întrunirile de la Hollies nu s-au mai ţinut şi prietenul meu a rupt orice legătură cu foştii lui tovarăşi.

A început să facă speculaţii cu terenuri. O fabrică de tricotaje s-a mutat la Eberwich, dând un nou impuls dezvoltării în zonă. Întâmplător, George cumpărase o bucată de pământ la capătul uliţei satului. Când a cumpărat-o, urma să fie împărţită în grădini de zarzavaturi închiriate de diverse persoane. Grădinile astea îşi pierdeau tot mai mult valoarea din cauza invaziei caselor. A luat-o, a împărţit-o şi a oferit-o ca loc pentru un nou şir de magazine. A scos bani buni pe ea.

Una peste alta, George se îmbogăţea văzând cu ochii. Meg mi-a spus că toate îi mergeau din plin, că nu mai bea „cât s-o îngrijoreze”, dar că era tot timpul plecat şi că ea abia dacă îl mai vedea. Dacă a-i merge bine însemna să stea departe de casă aşa de mult, ea s-ar mulţumi cu ceva mai puţină avere. George se plângea că Meg era mărginită, fără orizont şi că nu susţinea nici una dintre ideile lui.

— Nimeni nu vine aici, la mine, de două ori, spunea el. Meg îi primeşte cu atâta răceală! într-o seară l-am invitat pe Jim Curtiss şi pe nevastă-sa, de la Everley Hali. Ne-am simţit prost tot timpul. Meg de-abia dac-a schimbat o vorbă cu vreunul din ei... „Da” şi „Nu” şi „Hm, hm”! A doua oară nu-i mai prind pe-aici.

Meg zicea şi ea:

— Nu pot să-i sufăr p-ăştia cu nasu' pe sus! Mă fac să nu mă simt în largu' meu. Când îi văd că-ncep s-o ia pe ocolite, cu cuvinte din alea alese, sunt gata... Nu mai pot scoate o vorbă, de parc-aş fi proastă grămadă...

Astfel firile lor se băteau cap în cap. El încerca din toate puterile să fie cineva, să aibă o poziţie la Eberwich. Căci aşa cum era acum, nu făcea parte din nici o clasă socială. Meg se ducea în vizită la nevestele micilor proprietari de magazine şi ale cârciumarilor şi le primea la ea. Ăştia erau oamenii cu care se simţea ea bine.

George decretă că femeile au gura mare, sunt vulgare şi fără orizont... şi nu fără o oarecare îndreptăţire. Meg însă o ţinea pe a ei. Mergea în vizită când credea ea că e bine şi primea musafiri când nu era el acasă. El făcea cunoştinţe peste cunoştinţe: doctorul Francis, domnul Cartridge, medicul veterinar, Tbby Heswall, băiatul berarului, familia Curtiss, fermieri cu dare de mână de la Everley Hali. Dar fără nici un folos. George era familist din fire. Voia să fie cu ai lui şi în siguranţă în casa lui; atunci se simţea bine. Întrucât Meg nu ieşea niciodată cu el şi fiecare încercare de a primi oaspeţi la Hollies îl făcuse să se simtă ruşinat şi chinuit, începu să nu mai încerce să îşi câştige o poziţie şi rămase suspendat în izolare socială la Hollies.

Prietenia dintre Lettie şi el rezistase, în ciuda tuturor opreliştilor. Leslie era uneori gelos, dar nu îndrăznea să o arate foarte clar, de frica dispreţului usturător al soţiei lui. George se ducea la Highclose cam o dată la două săptămâni sau poate nici chiar aşa de des. Lettie nu se ducea niciodată la Hollies, căci Meg îi era ostilă.

Meg se plângea amarnic de bărbatu-său. Adesea bea până dădea cu căciula după câini, se gândea la el mai mult decât trebuia, casa nu îi mai plăcea, era egoist până în

măduva oaselor şi nu îi păsa nici de ea, nici de copii, ci doar de el.

Accidental, eram acasă când Lettie a împlinit treizeci şi unu de ani. George avea atunci treizeci şi cinci. Lettie îi dăduse voie bărbatului ei să uite de ziua ei de naştere. Leslie era acum foarte implicat în politică. Prevedea alegeri generale în anul următor şi intenționa să intre în competiție pentru un loc în parlament. Circumscripția electorală era un bastion liberal inexpugnabil, dar Leslie nutrea speranța că el ar putea să schimbe situația. Prin urmare, îşi petrecea mult timp la Clubul Conservatorilor, printre oameni cu influență în circumscripția electorală din sud. Lettie îl încuraja în toate. Astfel scăpa de el. Aşa l-a şi lăsat să uite de ziua ei de naştere, în vreme ce, dintr-un motiv obscur, l-a informat pe George. A fost invitat la masă, căci erarn^ şi eu acasă.

George a venit la ora şapte. În casă se simțea un aer ciudat de festiv, deşi nu se vedea nici un semn evident. Lettie se îmbrăcase cu o oarecare măreție, într-o rochie din voal mov, bătând în negru, pus pe un satin moale cu o nuanță mai deschisă, aproape de culoarea violetelor bătute. Purta podoabe de azurit de un verde intens pe pielea albă a sânilor, iar părul ei strălucitor era legat cu o panglică de aceeaşi culoare. Îți cam lua ochii. Lettie era conştientă de efectul pe care îl producea şi era foarte agitată. De cum o văzu George, în ochi îi apăru o flacără întunecată. Lettie se sculă în picioare când el intră şi îi întinse mâna, cu corpul drept şi cu ochii strălucitori şi fascinanți, ca două fanioane albastre.

— Mulțumesc tare mult, zise ea cu glas dulce, strângându-i mâna înainte de a-l lăsa să şi-o retragă.

El nu a fost în stare să-i răspundă, aşa că se aşează jos, plecându-şi capul, apoi înălță privirea spre ea, parcă aşteptând ceva. Ea îi zâmbi.

Imediat intrară copiii. Păreau foarte ciudați, ca niște învățăcei, în hainele lor lungi și drepte de mătase albastră, matlasată. Mai ales băiatul arăta de parcă urma să aprindă lumânările într-o biserică a copiilor din paradis. Era foarte înalt și zvelt, blond, cu un cap frumos și rotund și cu trăsături senine. Amândoi copiii păreau deosebit – aproape diafan – de curați. E imposibil să îți închipui ceva mai proaspăt și mai frumos. Fata, care avea șase ani, era o mâță veselă, cu părul numai inele. Se juca cu bijuteriile verzi ale maică-sii și vorbea copilărește cu drăgălășenie, în vreme ce băiatul stătea lângă maică-sa ca un învățăcel zvelt și tăcut în haina lui de un albastru pal. M-au impresionat răbdarea și puritatea lui. După ce fata sări în brațele lui George, băiatul puse timid mâna pe genunchiul lui Lettie și se uită puțin mirat la rochia ei.

— Ce drăguțe sunt pietrele alea verzi, mamă! zise el.

— Da, îi răspunse Lettie veselă, ridicându-le și lăsând modelul lor ciudat să îi cadă din nou pe sâni. Și mie-mi plac.

— O să cânți ceva, mamă? o întrebă el.

— Poate. Da' de ce-ntrebi? zise Lettie, zâmbind.

— Fiindcă tu în general cânți când vine domnul Saxton.

Își înclină capul și mângâie sfios rochia lui Lettie.

— Zău? râse ea. Și tu auzi ceva?

— Doar un pic, răspunse el. Puțin de tot, ca și cum muzica s-ar pierde în întuneric.

Șovăia, timid ca toți băieții. Lettie îi puse mâna pe cap și îi mângâie părul blond și mătăsos.

— Mamă, cântă-ne un cântec înainte să ne ducem la culcare! o rugă el.

Lettie îl sărută.

— O să cânți cu mine, zise ea. Ce să cântăm?

Soră-mea cântă la pian fără partitură. Băiatul rămase în picioare lângă ea, în vreme ce Lucy, șoricelul ăla mititel, se

aşează pe rochia maică-sii, sub pian, şi apăsă papucii de mătase ai lui Lettie, unul câte unul, pe pedale. Mama şi băiatul îşi cântară cântecul.

Vesel trubadurul la chitară cântă, Căci venea înapoi de la luptă.

Băiatul avea un glas pur şi limpede, ca zborul rândunelelor dimineaţa. Lumina îi strălucea pe buze. Fetiţa stătea sub pian şi râdea, apăsând cu toată puterea pe picioarele mamei ei şi râzând din nou. Lettie cânta zâmbind.

În cele din urmă copiii ne dădură un pupic dulce de noapte bună şi o zbughiră din cameră. Fetiţa îşi băgă din nou capul cârlionţat pe uşă. Văzurăm manşeta albă de la mâna bonei, care o ţinea pe fetiţă de braţ.

— Vii să ne săruţi când ne vârâm în pat, mămico? o întrebă ştrengăriţă.

Maică-sa râse şi îi spuse că o să vină. Lucy dispăru o clipă, apoi o auzirăm:

— Numai un pic, bonă, doar un piculeţ!

Capul cârlionţat apăru din nou în uşă.

— Şi o bombonică mică, propuse ea. Numai una!

— Du-te şi să nu te mai prind pe-aici! exclamă Lettie, pocnind din palme şi prefăcându-se furioasă.

Fetiţa dispăru, dar la uşă apărură din nou, cât ai zice peşte, doi ochişori albaştri şi vârful cârn al unui năsuc.

— Una bună, mămico... nu un jeleu!

Lettie se ridică, foşnindu-şi rochia, gata să se repeadă la ea. Copila dispăru cu un râs cristalin.

— Stai un pic, Freddie... aşteaptă-mă şi pe mine! o auzirăm strigând pe scări, cu răsuflarea tăiată.

După ce copiii plecară, George şi Lettie îşi zâmbiră. Apoi zâmbetul le dispăru de pe chip, îşi lăsară privirile în jos cu tristeţe şi, până când am fost anunţaţi că se serveşte cina, au stat amândoi tăcuţi şi apăsaţi de melancolie. După ce am mâncat, Lettie deschise o discuţie plăcută despre ce

bomboană să le dea copiilor. Când se întoarse, fuma cu noi o ţigară la cafea. Lui George nu îi plăcea să o vadă fumând, dar se mai înveseli puţin când se aşeză, după ce îi aprinse ţigara, mulţumit că vede un semn de nechibzuinţă la ea.

— Azi se-mplinesc zece ani de la petrecerea pe care am dat-o la Woodside, spuse ea, întinzând mâna după solniţa micuţă din jad verde pe care o folosea ca scrumieră.

— Doamne Dumnezeule... zece ani! exclamă el cu amărăciune. Par o sută.

— Par şi nu par, răspunse ea zâmbind. Dacă mă uit în urmă şi mă gândesc ce emoţii am avut, mi se pare că totul s-a petrecut ieri. Dacă mă uit la timpul care a trecut de atunci până acum, la toate zilele ce s-au scurs, e o viaţă întreagă.

— Dacă mă uit la mine, zise George, cred că sunt cu totul alt om.

— Te-ai schimbat, îi dădu ea dreptate, uitându-se cu tristeţe la el. Schimbarea e mare, dar nu eşti alt om. Adesea mă gândesc şi-mi zic: „Uite, aşa arăta altădată, în adâncul sufletului a rămas acelaşi!"

Amândoi porniră cu luntrea amintirilor fru-moase şi se lăsară purtaţi de-a lungul canalului vâscos al trecutului lor.

— Ce-i mai grav, zise el, e că sunt al dracului de indiferent şi nu dau doi bani pe tot ce e pe lumea asta! Ştii că aveam un simţ puternic al respectului. Întotdeauna am crezut în ceva.

— Ştiu, zâmbi ea. Erai aşa de umil... prea umil. Întotdeauna am crezut asta. Întotdeauna ziceai că lucrurile au un înţeles religios profund, ascuns undeva în adâncime, şi nutreai mult respect pentru toate. Acum e altfel?

— Mă cunoşti foarte bine, zise el râzând. În ce mai pot crede dacă nu în mine?

— Trebuie să trăieşti pentru soţia şi copiii tăi, spuse ea cu tărie.

— Meg are destul şi pentru ea, şi pentru copii pe toată viaţa, zâmbi George. Aşa că nu cred că fără mine nu se poate.

— Ba chiar că nu se poate, replică ea. E nevoie de tine ca tată şi soţ, dacă nu ca întreţinător de familie.

— După mine, începu el, căsătoria aduce mai mult a duel decât a duet. Unul câştigă şi-l ia pe celălalt captiv, îl face sclav, servitor... cum vrei să-i spui. Asta e, mai mult sau mai puţin.

— Şi? zise ea.

— Şi! răspunse el. Meg nu-i ca tine. Ea mă vrea, adică vrea o parte din mine, aşa că mai degrabă m-ar omorî decât să mă lase liber.

— O, nu! zise Lettie autoritară.

— Tu nu ştii nimic de treaba asta, îi spuse el liniştit. În duelul căsniciei Meg e învingătorul. În general femeia câştigă. Are copiii de partea ei. Nu pot să-i dau nimic din mine, cel adevărat, nu pot să-i dau partea vitală pe care o vrea ea... Nu pot, aşa cum nici tu n-ai putea să săruţi un străin. Şi simt că pierd... şi nu-mi pasă.

— Nu! zise ea. Devii morbid.

George îşi băgă ţigara în gură, trase adânc din ea şi apoi dădu drumul fumului încet pe nări.

— Nu, zise el.

— Ia stai un pic! Hai să-ţi cânt ceva şi să te-nveselesc din nou. Vrei?

Îi cântă din Wagner. Era muzica resemnării şi a disperării. Nu se gândise la asta. În timp ce a ascultat-o, George s-a gândit întruna. Muzica îi stimula gândurile şi îi accentua tendinţa spre meditaţie. Cât a stat şi s-a uitat la ea, ochii i s-au întunecat de gânduri. Lettie termină de cântat „Luceafărul de seară” din Tannhăuser şi se duse la el.

— Dar de ce eşti aşa de trist în seara asta, de ziua mea? îl întrebă ea tânguitoare.

— Te plictisesc? o întrebă el. Iartă-mă, te rog.

— Ce s-a-ntâmplat? zise ea, lăsându-se pe canapeaua mică, lângă el.

— Nimic! răspunse George. Eşti foarte fru-moasă.

— Ei, asta voiam să-mi spui! Ştii bine c-ar trebui să fii vesel în seara asta dacă eu sunt aşa de grozavă.

— Da, zise el, ştiu c-ar trebui. Da' ziua de mâine pare că s-a-ndrăgostit de mine. N-am cum să scap din braţele ei subţiri.

— Da' de ce? Braţele zilei de mâine nu sunt subţiri. Sunt albe, ca ale mele.

Îşi ridică braţele şi se uită la ele, zâmbind.

— Şi de unde ştii? aruncă el o întrebare pertinentă.

— Bineînţeles că sunt aşa, răspunse ea veselă.

George râse scurt şi sceptic.

— Nu! zise el. Au venit când ne-au sărutat copiii.

— Ce? întrebă ea.

— Braţele astea subţiri ale zilei de mâine, care mă cuprind pe mine, şi cele albe, care te cuprind pe tine, răspunse el, zâmbind ciudat.

Soră-mea se întinse şi îl apucă de mână.

— Măi, băieţel prostuţ ce eşti! zise ea.

El râse jenat, incapabil să se uite la ea.

— Ştii ceva? zise cu glas scăzut, găsindu-şi cu greu cuvintele. Am nevoie să-mi fii lumină. În curând o să fii iar singura mea lumină.

— Şi cine-i cealaltă? întrebă Lettie.

— Fetiţa mea! răspunse el, apoi adăugă: Şi să ştii că n-aş putea să îndur bezna deplină. N-aş putea. E singurătatea.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa, spuse ea. Ştii bine că nu trebuie.

Îi puse mâna pe cap şi îşi trecu degetele prin părul lui extrem de ciufulit.

— E la fel de des ca-ntotdeauna, părul ăsta al tău, zise ea.

George nu răspunse, ci îşi întoarse faţa, ca să nu îl vadă ea. Lettie se ridică de pe scaun şi rămase în picioare în spatele fotoliului scund în care stătea el. Scoţându-şi un pieptene de chihlimbar din păr, se aplecă deasupra lui George şi, cu pieptenele transparent şi cu degetele ei albe, îşi făcu de lucru prin părul lui.

— Cred că o să-ţi fac cărare, zise ea dulce.

Văzând-o aşa de jucăuşă, el râse scurt. Ea continuă să-l pieptene, abia atingându-l şi fixându-i şuviţele cu vârful degetelor.

— Eu pentru tine am fost doar căldură, spuse el, continuându-şi gândurile. Aşa că ai putut să te descurci şi fără mine. Dar tu pentru mine ai fost ca lumina. Altfel ar fi fost beznă şi nimic n-ar fi avut nici un rost. E oribil să nu ai nici un rost.

În sfârşit Lettie îi termină de aranjat părul, aşa că îşi luă mâinile de acolo şi îşi lăsă capul pe spate.

— Aşa! zise ea. Arată fain de tot, cum ar spune Alice. Pe lângă ea, aripile corbului par zdrenţuite.

El nu îi dădu nici o atenţie.

— Da' n-ai de gând să te uiţi odată să vezi cum arăţi? îi spuse ea pe un ton de reproş glumet.

Îl apucă de bărbie cu vârful degetelor. El înălţă capul şi amândoi se uitară unul la altul, ea zâmbind şi încercând să îl facă să glumească, el zâmbind cu buzele, dar nu cu ochii, care-i erau întunecaţi de durere.

— Nu putem continua în felul ăsta, Lettie, nu-i aşa? zise el cu blândeţe.

— Ba da, îi răspunse ea. Da, de ce nu?

— Nu se poate! zise el. N-aş putea s-o ţin aşa, Lettie.

— Da’ nu te mai gândi! îi răspunse ea. Nu te mai gândi la asta.

— Lettie, spuse el, am ajuns să scrâşnesc din dinți de singurătate.

— Taci! zise ea. Nu! Sunt şi copiii. Nu mai spune nimic! Sper că nu vorbeşti serios, aşa-i?

— Nu, sunt şi copiii, răspunse el cu un zâmbet abia desluşit.

— Da, aşa e! Da’ taci acuma! Scoală-te-n picioare şi uită-te ce cărare minunată ți-am făcut! Hai, scoală şi vezi dacă-ți stă bine cum te-am aranjat!

— N-are rost, Lettie, spuse el. Nu putem continua aşa.

— Hai, las-o-ncolo de treabă! exclamă ea. Acum nu vorbim dacă şi cum să continuăm. Acum ne uităm să vedem ce minunată cărare pe mijloc ți-am făcut – ca o pasăre cu aripile desfăcute.

Ea se uită în jos, zâmbindu-i plină de voioşie şi închizând un pic ochii, de parcă l-ar fi rugat ceva.

George se ridică în picioare, trase adânc aer în piept şi îşi îndreptă umerii.

— Nu! spuse el şi, la auzul glasului său, Lettie se făcu albă la față şi se îmbățoşă şi ea. Nu! repetă el. Nu se poate. Am simțit de cum a intrat Fred în cameră... Trebuie să ne hotărâm într-un fel sau altul.

— Foarte bine atunci, zise Lettie cu răceală. Glasul ei avea surdină, ca o vioară.

— Da, răspunse el supus. Copiii.

Se uită la ea, strângând din buze şi dând la iveală un zâmbet chinuit.

— Eşti sigur că trebuie să fie ceva atât de radical? îl întrebă ea răzvrătită, chiar iritată.

Îşi răsucea bijuteriile de azurit de pe sâni şi le apăsa vârfurile boante în carne. George era fascinat de ceea ce

făcea ea, dar îşi înălţă ochii atunci când auzi pe ce ton pusese ultima între-bare. Era furios.

— Foarte sigur! zise el în cele din urmă, simplu şi ironic.

Soră-mea îşi lăsă capul în jos, în semn că e de acord. Faţa lui George se contorsiona brusc, iar el se abţinu să mai spună ceva. Apoi prietenul meu se întoarse şi ieşi în linişte din cameră. Lettie nu îl urmări cu privirea cum pleacă, ci rămase în picioare acolo unde o lăsase el. După un timp, când auzi docarul lui George huruind pe pietriş şi copitele calului bocănind pe drumul îngheţat, Lettie se trânti pe canapea şi rămase culcată cu sânii pe perne, uitându-se fix la perete.

Capitolul VII
Panta abruptă

Leslie a câştigat alături de conservatori alegerile generale, care au avut loc cam la un an după ultima mea vizită la Highclose.

Între timp familia Tempest primise în vizită un şir nesfârşit de oameni. Din când în când Lettie îmi dădea de ştire că e ocupată, că se distrează sau că se plictiseşte. Mi-a spus că George se aruncase în luptă în numele candidaţilor Partidului Laburist şi că nu îl văzuse de foarte multă vreme decât pe stradă.

În martie, după alegeri, când m-am dus la Eberwich, am găsit mai mulţi oameni care stăteau la soră-mea. Îl ţinea sub aripa ei pe un tânăr literat care se prefăcea că adoptă stilul „Doady" – "Doady"[43] al Dorei Copperfield. Avea ciorchini de păr semibuclat şi un fular romantic, negru, pe

---

[43] *Numele cu care personajul Dora Copperfield, din romanul David Copperfield de Charles Dickens (1812-1870), îşi alintă soţul.*

care îl purta pe sub gulerul de la cămaşă. Făcea pe impulsivul, dar de fapt era la fel de calculat ca orice agent de bursă. Pe Lettie o încânta să îl cocoloşească. Tânărul era atât de abil, încât nu putea fi decât inofensiv. Ceilalți oaspeți — o femeie cu multă experiență în domeniul muzicii şi un bătrânel care se învârtea prin lumea artiştilor, fără să fie el însuşi artist – au prezentat şi ei interes un timp. Seara scorneam balonaşe după balonaşe de fantezie spumoasă şi spirit scânteietor. Dimineața mă sculam urând din suflet ideea de a mai face balonaşe.

Am hoinărit pe lângă Nethermere, care acum mă uitase. Narcisele galbene de sub casa bărcilor râdeau mai departe cu râsul lor poleit cu aur şi dădeau din cap una către alta, punând țara la cale, fără să se oprească măcar o clipă să se uite şi la mine, în timp ce eu le urmăream cu privirea. Reflexia galbenă a narciselor în apă, printre umbrele sălciei cenuşii, tremura uşor, căci spu-neau toate poveşti cu stafii bântuind în întuneric. Mă simțeam ca un copil care rămâne în afara grupului de țânci cu care se joacă. Bătea vântul peste Nethermere şi pe apa neliniştită umbre strălucitoare, albastre şi cenuşii, îşi schimbau repede locurile între ele. De-a lungul malului se ridicau păsări sălbatice, dând din aripi a dojana când treceam eu pe acolo, şi nagâți care țipau cu înverşunare pe lângă capul meu, în vreme ce două lebede albe îşi ridicau penele sclipind de apă până când puteai să juri că erau nişte nuferi maiestuoşi, dându-şi pe spate printre petale ciocurile portocalii, înfruntându-mă cu un resentiment plin de trufie şi îndreptându-şi spre mine atacurile insolente.

Voiam să mă recunoască şi pe mine ceva. Mi-am spus că driadele mă căutau pe la marginea pădurii. Dar pe măsură ce eu înaintam, ele se dădeau înapoi şi, privind cu melancolie, se întorceau ca nişte flori palide ce cădeau în umbra pădurii. Eram un străin, un intrus. Printre tufe se

auzea un ciripit de păsări zvăpăiate care țipau la mine. Cintezoii treceau pe lângă mine în pâlcuri strălucitoare, iar un măcăleandru stătea şi mă întreba, lipsit de orice urmă de politețe:

— Hei! Tu cine eşti?

Ferigile zăceau veştejite pe sub copaci, rupte şi roase de vânturile sălbatice şi nelinişti te ale iernii celei lungi.

Copacii prindeau vântul între crengile lor înalte şi încurcate ca o plasă şi vântul tinerel de dimineață gemea în captivitate. Când călcam peste frunzele de stejar şi peste ferigile de care nu mai avea nimeni nevoie, bietele de ele îşi dădeau ultima suflare – una aprigă – şi apoi cădeau în uitare. Pădurea avea un acoperiş de suspine tinere, smulse din adâncul sufletului, şi o podea cu un sâsâit slab, precum ultima suflare. Între ele creştea toată izbucnirea veselă de muguri şi flori de anemone şi iureş de păsări. Hoinărind de unul singur, le simțeam pe toate: teama ferigilor înfrânte, căzute cu fața la pământ, năvala nepă-sătoare a păsărilor, suspinul vântului tinerel, oprit din graba lui, şi încântarea tremurătoare a mugurilor, care se tot întindea. Printre ele doar eu singur puteam să aud toată înşiruirea de acorduri.

Pârâiaşele vorbeau întruna, la fel de vesele şi de neastâmpărate ca atunci când prinsesem în plasă peştişori strălucitori în iaz. La Strelley Mill o servitoare cu bonetă albă şi cu un şorț cu funde albe ieşi în fugă din casă cu nişte cărți de rugăciune mov, pe care le dădu celei mai mari dintre cele două fete mofturoase ce stăteau amărâte la poartă, în trăsura guvernantei, lângă mama lor, îmbrăcată într-o rochie de mătase neagră, gata să o pornească spre biserică. Lângă Woodside sârma ghimpată se întindea de-a lungul cărării şi la capătul fiecărui drum pe care se mergea cu calul era scris cu catran „Proprietate privată”.

O terminasem cu valea de la Nethermere. Valea de la Nethermere mă aruncase cât colo cu mulți ani în urmă, în

vreme ce eu crezusem cu duioşie că mă păstra, iubitoare, în amintire.

Am pornit-o pe drumul spre Eberwich. Clopotele de la biserică sunau neastâmpărate, cu neastâmpărul nepăsător al pârâiaşelor şi al păsărilor şi al zburdalnicelor flori de podbal şi rostopască.

Câțiva oameni se grăbeau veseli spre biserică. Mineri şi alți muncitori treceau în cete, fără vreun scop anume, fără să-i intereseze vreo direcție, atâta timp cât ajungeau la o cârciumă suficient de îndepărtată.

Am ajuns la Hollies. Era mult mai îngrijită decât fusese înainte. Totuşi curtea şi grajdurile avea din nou un aer de părăsire. Am întrebat-o pe fata în casă de George.

— A, stăpânu' nu s-a sculat încă, zise ea, dând uşor din cap şi zâmbind cu înțeles.

Am aşteptat o clipă.

— Da' a sunat să-i duc o sticlă cu bere acu' vreo zece minute, aşa că zic io, făcu ea, accentuând cuvintele cu un dispreț plin de ironie, c-o să vie şi el. Acuş-acuş, mai spuse ea cu o inflexiune în glas care dădea de înțeles că nu era deloc sigură.

Am întrebat-o de Meg.

— A, doamna s-a dus la biserică... şi copiii...

Da' domnişoara Saxton e-acasă şi s-ar putea...

— Emily! am exclamat eu. Fata zâmbi.

— E-n salon, da' poate dacă-i spun...

— Da, spune-i! am zis eu, convinsă că Emily o să mă primească.

Am găsit-o pe iubita mea de demult stând lângă foc, într-un scaun scund. Un bărbat stătea în picioare pe covoraşul din fața căminului şi se trăgea de mustață. Când ne-am văzut, Emily şi cu mine am simțit amândoi un fior al încântării de odinioară.

— Nici nu-mi vine să cred că eşti tu! Spuse ea, aruncându-mi râzând una dintre acele priviri de demult, care îmi erau aşa de familiare.

Se schimbase mult. Arăta foarte bine, dar părea mult mai sigură pe ea, atitudine pe care nu o avusese înainte, şi degaja un aer de nepăsare minunată, lipsită de orice constrângere.

— Să vă fac cunoştinţă. Domnul Renshaw... Cyril. Tom, ştii cine e. M-ai auzit vorbind destul de des despre Cyril. O să mă mărit cu Tom peste trei săptămâni, adăugă ea, râzând.

— Pe naiba! am exclamat eu involuntar.

— Dacă o să vrea să mă ia, preciza ea, ca şi cum i-ar fi venit brusc un gând şăgalnic.

Tom era un bărbat blond, bine legat, cu o piele frumos bronzată, aproape delicat. Era ceva cazon în înfăţişarea lui, ceva timid în felul în care îşi înclina capul şi se trăgea de mustaţă, ceva încântător şi proaspăt în felul în care a râs de ultimele cuvinte fără noimă rostite de Emily.

— De ce nu mi-ai spus? o întrebai eu.

— De ce nu m-ai întrebat? replică ea, arcuindu-şi sprâncenele.

— Domnule Renshaw, am spus eu, fără să vă daţi seama, mi-aţi dejucat planurile într-un mod total lipsit de decenţă.

— Vă rog mult să mă scuzaţi, zise el, răsucindu-şi încă o dată mustaţa, apoi izbucni într-un hohot de râs scurt şi tare, ca reacţie la gluma pe care o făcuse.

— Chiar eşti supărat? mă întrebă Emily, împreunându-şi sprâncenele cu un zâmbet ciudat.

— Bineînţeles că sunt! i-am răspuns eu cu multă emfază.

Ea râse şi tot râse, foarte amuzată.

— Mi se pare o glumă aşa de bună! zise ea. Să mă gândesc că eşti supărat acum, când sunt... câţi ani sunt de-atunci?

— N-am de gând să-i număr, am spus eu. Nu vă pare rău de mine? îl întrebai pe Tom Renshaw.

Mă privi cu ochii lui albaştri şi plini de tine-reţe, atât de strălucitori, atât de naivi, de curioşi, atât de fermecător de meditativi. Nu prea ştia ce să spună sau cum să o ia.

— Foarte rău! replică el cu alt hohot scurt de râs, răsucindu-şi din nou mustaţa cu repeziciune şi uitându-se în jos, la picioare.

Avea douăzeci şi nouă de ani. Fusese cinci ani militar în China şi acum se îngrijea de ferma tatălui lui de la Papplewick, unde Emily era profesoară. Stătuse acasă un an şi jumătate. Taică-său avea şaptezeci de ani şi mâna dreaptă făcută praf la maşina de tocat. Aşa mi s-a spus. Îmi plăcea Tom pentru ţinuta lui frumoasă şi pentru felul lui de a fi, proaspăt şi cuceritor. Avea un comportament extrem de bărbătesc, adică nici nu îi trecea prin cap să pună ceva la îndoială sau să despice firul în patru. Tot ce îi ieşea în cale era repede etichetat drept frumos sau nesuferit, bun sau rău. Nu îşi închipuia că vreun lucru putea fi altfel decât părea. Şi el era mulţumit cu aparenţa asta. O considera pe Emily mai înţe-leaptă, mai nobilă şi mai aproape de Dumnezeu decât el.

— Sunt cu o mie de ani mai mare decât el, îmi spuse ea râzând. Exact aşa cum şi tu eşti cu secole mai mare decât mine.

— Şi-l iubeşti pentru tinereţea lui? o întrebai eu.

— Da, răspunse ea. Pentru asta şi... e minunat de ager... şi aşa de blând!

— Şi eu n-am fost niciodată blând, nu-i aşa? am zis eu.

— Nu! Neliniştit şi repezit ca vântul, spuse ea şi îi văzui în ochi ultima pâlpâire a spaimei de demult.

— Unde-i George? am întrebat-o.

— În pat, mi-a răspuns ea scurt. Îşi revine după una din orgiile la care-a fost. Dac-aş fi în locul lui Meg, n-aş mai sta cu el.

— Chiar aşa de rău e? întrebai eu.

— Rău! pufni ea. E dezgustător şi sunt sigură că e periculos. L-aş trimite la un spital pentru alcoolici.

— Ar trebui să-l convingi să se ducă singur, spuse Tom, care intrase din nou în cameră. Totuşi are nişte accese îngrozitoare! Se omoară cu mâna lui, ce să mai discutăm! îmi pare groaznic de rău pentru băiatul ăsta!

— Mi se pare aşa de josnic să devii sclavul uneia dintre plăcerile tale până într-acolo încât să te transformi în animal, spuse Emily. Uită-te ce spectacol le oferă copiilor şi ce ruşine dezgustătoare e pentru nevastă-sa!

— Păi, dacă nu poate să se abţină, bietu' de el! Nu poate şi cu asta, basta, zise Tom. Deşi, după părerea mea, un bărbat ar trebui să aibă coloana vertebrală mai dreaptă.

Auzirăm nişte bufnituri grele în camera de deasupra.

— Se scoală şi el, spuse Emily. Cred c-ar fi mai bine să văd dacă vrea să mănânce ceva la micul dejun.

Totuşi rămase pe loc şi aşteptă. Nu peste multă vreme se deschise uşa şi apăru George, cu mâna pe clanţă, rezemându-se de uşă şi uitându-se înăuntru.

— Mi s-a părut mie că aud trei glasuri, zise el, de parcă treaba asta l-ar fi scăpat de o anumită teamă.

Zâmbi. Vesta îi atârna descheiată peste cămaşa de lână. Era fără haină şi fără papuci. Părul şi mustaţa îi erau în dezordine. Avea o faţă palidă şi tâmpă de somn şi ochii mici. Îşi întoarse privirile dinspre noi de parcă ar fi fost izbit de o lumină puternică. Când i-am strâns mâna, i-am simţit-o fleşcăită şi rece.

— Cum se face că eşti aici, Cyril? mă întrebă el cu un zâmbet supus şi slab.

— Vrei să mănânci ceva? îl întrebă rece Emily.

— O să mănânc un pic dacă e ceva şi pentru mine, răspunse el.

— Te-aşteaptă de destul timp, îi replică ea.

Prietenul meu se întoarse şi se duse spre sufragerie, bufnind surd şi greoi din picioare. Emily sună servitoarea. Eu m-am luat după George, lăsându-i pe logodnici împreună. L-am găsit umblând de colo până colo prin sufragerie, căutând pe după scaune şi prin colţuri.

— Mă întreb unde dracu' mi-or fi papucii, bombăni el o explicaţie.

Între timp continua să caute. Am observat că nu a sunat după servitoare, ca să vină să i-i caute ea. Apoi se repezi spre foc, desfăcându-şi mâinile ca să se încălzească. În timp ce sfărâma cărbunii ce ardeau încet, intră şi fata cu tava. George se opri şi puse cu grijă vătraiul jos. Cât timp servitoarea îi aranja dejunul pe colţul mesei, George se uită în foc, nedându-i fetei nici o atenţie. După ce termină de aranjat mâncarea, servitoarea îi spuse:

— E peşte prăjit. Vă place?

El îşi ridică privirea şi se uită la farfurie.

— Da, spuse el. Ai adus oţetul?

Fără să îi răspundă, fata luă sticla de pe bufet şi o puse pe masă. Când tocmai închidea uşa, se uită în urmă şi îi spuse:

— Ar fi mai bine să-l mâncaţi acum, cât e cald.

El nu o băgă în seamă, ci rămase cu privirea aţintită în foc.

— Şi cum o mai duci? mă întrebă el.

— Eu? Foarte bine! Dar tu?

—> După cum vezi, zise el, întorcându-şi capul într-o parte cu un mic gest ironic.

— După cum văd... cu părere de rău, am replicat eu.

Stătea aplecat în faţă, cu coatele pe genunchi, şi se lovea cu un deget în podul palmei, monoton precum bătăile inimii.

— Nu mănânci? îl îndemnai eu.

În clipa aia ceasul începu să bată tare ora douăsprezece. George se uită în sus, la el, cu o iritare înăbuşită.

— Ba da, cred c-o să mănânc, îmi răspunse el când ceasul încetă să mai bată.

Se sculă greoi şi se duse la masă. Când îşi turnă o ceaşcă de ceai, o vărsă pe faţa de masă şi rămase cu ochii la pată. Mai trecu ceva timp până începu să mănânce. Turnă o grămadă de oţet peste peştele cald şi începu să înfulece cu o nepăsare grosolană, oprindu-se din când în când ca să îşi şteargă ceaiul de pe mustaţă sau să-şi culeagă o bucăţică de peşte de pe genunchi.

— Bănuiesc că nu te-ai însurat, îmi zise el când se opri o clipă din mâncat.

— Nu, i-am răspuns eu. Cred c-o să trebuiască să mă mai uit şi eu prin jur.

— Mai bine nu. E mai înţelept, îmi replică el liniştit şi cu amărăciune.

Peste un minut sau două intră servitoarea cu o scrisoare.

— A venit azi-dimineaţă, spuse ea, punând-o pe masă, lângă George.

El se uită la scrisoare şi pe urmă spuse:

— Nu mi-ai dat cuţit pentru marmeladă.

— Nu v-am dat? se miră fata. Am crezut că n-aveţi nevoie. De obicei nu vă trebuie.

— Şi ştii unde-mi sunt papucii? o întrebă el.

— Ar trebui să fie la locul lor, zise ea, ducându-se şi căutând în colţ. Cred că i-o fi pus domnişoara Gertie undeva. V-aduc eu alţii.

Aşteptând-o, George citi scrisoarea. O citi de două ori, apoi o puse liniştit înapoi în plic, cu aceeaşi expresie pe chip. Dar nu mai mancă nici după ce servitoarea îi aduse cuţitul şi papucii, deşi nu îmbucase decât de vreo câteva ori.

La douăsprezece şi jumătate se auzi în casă glasul unei femei autoritare. Meg apăru în uşă. Când intră în cameră şi mă văzu, rămase fără grai. Trase aer pe nas, se uită la masă şi exclamă, venind bucuroasă spre mine:

— Nu-mi vine să cred, Cyril! Cine-ar fi crezut c-o să te văd aici în dimineaţa asta! Ce mai faci?

Aşteptă până ce-i dădui un răspuns şi pe urmă se întoarse imediat către George şi îi spuse:

— Frumos îţi stă, n-am ce zice! Să te vadă Cyril în halul în care eşti! Ai terminat? Dacă da, atunci Kate poate să ia tava. Miroase tare urât. Ai terminat?

El nu răspunse, ci goli ceaşca de ceai şi o dădu la o parte cu dosul palmei. Meg sună după servitoare şi, după ce îşi scoase mănuşile, începu să pună lucrurile pe tavă. Împingea dezgustată, cu mişcări scurte, resturile de peşte şi oasele cu furculiţa de pe marginea farfuriei spre mijloc. În atitudinea şi expresia ei se simţeau resentimentul şi dispreţul. Servitoarea apăru în încăpere.

— Strânge masa, Kate, şi deschide fereastra. Ai deschis ferestrele de la dormitor?

— Nu, doamnă, nu încă, zise ea, uitându-se la George, ca şi cum ar fi vrut să spună că acesta venise jos doar de câteva minute.

— Atunci deschide-le după ce iei tava, zise Meg.

— Fereastra asta n-o deschizi! zise George mitocăneşte. Şi-aşa e destul de frig.

— Păi, pune-ţi o haină pe tine dacă mori de foame! îi replică Meg cu dispreţ. E destul de cald pentru cine are viaţă-n el. Ţie nu ţi se pare frig, nu-i aşa, Cyril?

— Aerul de dimineaţă e proaspăt, am zis eu.

— Sigur că da! Nu-i frig deloc. Şi bineînţeles că şi camera asta trebuie aerisită.

Cu toate astea, servitoarea împături faţa de masă şi ieşi, fără să se apropie de ferestre.

Meg cam luase proporţii şi avea un aer de încredere neclintită. Era autoritară, amabilă, calmă. Purta o rochie frumoasă, de un verde închis, şi pe cap avea o tocă împodobită cu pene trufaşe de struţ. Când se mişca prin cameră, dădea impresia că domină totul, în special pe soţul ei, care stătea amărât, cu părul vâlvoi şi cu vesta atârnându-i descheiată peste cămaşă.

Intră o fată. Era mândră şi afectată în comportament. La faţă era frumoasă, dar părea prea trufaşă pentru un copil. Purta o haină albă, cu pelerină, manşon şi căciulă de hermină. Părul ei lung şi castaniu îi atârna în bucle pe spate.

— Tata de-abia a terminat micul dejun? exclamă ea pe un ton ascuţit şi sever când intră.

— Da, aşa e! replică Meg.

Fata se uită la tatăl ei, mustrându-l calm, copilăreşte.

— Şi noi am fost deja la biserică şi am venit acasă să mâncăm de prânz, spuse ea, scoţându-şi mănuşile mici şi albe.

George o privea amuzat şi ironic.

— Hei! zise Meg, aruncând o privire la scrisoarea deschisă, care stătea lângă cotul lui. De la cine e?

El aruncă o privire împrejur, căci uitase de scrisoare. Luă plicul, îl îndoi şi îl vârî în buzu-narul vestei.

— E de la William Housley, răspunse el.

— Zău! Şi ce-are de spus? îl întrebă Meg. George se uită la ea cu ochii lui întunecaţi.

— Nimic! zise el.

— Hm, hm! făcu Meg batjocoritoare. Nostimă scrisoare... Despre nimic!

— Bănuiesc, zise fetiţa cu un aer de supe-rioritate şi cu glasul obraznic şi piţigăiat, că-i vorba de nişte bani de care nu vrea să ştim noi.

— Asta e! spuse Meg, râzând puțin când își dădu seama de perspicacitatea fetiței.

— N-are decât să-i țină pentru el. Treaba lui! mai zise copilul, dând dojenitor din cap.

— Da' eu n-am nici un drept să am bani? întrebă tatăl sarcastic.

— Nu, n-ai, spuse fetița, clătinând din cap dictatorial. N-ai, fiindcă nu faci altceva decât să-i arunci în foc.

— Ai înțeles greșit, zise el în derâdere. Vrei să spui că e ca și cum ai lăsa un copil să se joace cu focul.

— Ăăă... și nu-i așa, mami? întrebă femeia în devenire, întorcându-se spre maică-sa pentru confirmare.

Meg se înroșise când el citase batjocoritor vorbele moralizatoare ale mamei.

— Și ești foarte rău și neascultător! zise Gertie pe un ton de predicator, întorcându-se disprețui-toare cu spatele către taică-său.

— Asta te-nvață preotul? o întrebă el, păstrând încă un pic de veselie în amărăciunea lui.

— Nu, nu asta! spuse repezită fetița. Dacă vrei să știi, ar trebui să te duci și să auzi cu urechile tale. Toți oamenii care se duc la biserică arată frumos... zise fetița, uitându-se la maică-sa și la ea și umflându-se în pene. Iar Dumnezeu îi iubește, adăugă copilul. Fiindcă arată frumos și sunt blânzi, continuă ea după ce își luă o expresie de sfântă și se mai gândi puțin.

— I-auzi! exclamă Meg, râzând și uitându-se la mine cu o mândrie ascunsă.

— Fiindcă sunt blânzi! repetă Gertie cu un zâmbet de superioritate din care se vedea că le știe pe toate.

— Ai zbârcit-o de data asta, spuse George.

— Nu, n-am zbârcit-o. Nu-i așa, mami? N-am dreptate, mami? „Cei blânzi vor mofturi mântu"?

Meg era prea amuzată ca să-i răspundă.

— Cel blânzi vor muştrului pământul, zise în bătaie de joc tatăl fetei, amuzat şi el.

Fiică-sa îl privi şovăitoare. Simțea ea că nu se potrivea ceva.

— Nu-i adevărat, mami, nu-i aşa? întrebă ea, întorcându-se spre maică-sa.

Meg râse.

— Cei blânzi vor muştrului pământul, repetă George, luând-o uşor în zeflemea.

— Nu-i adevărat, mami, nu-i aşa? strigă copilul, care acum era într-adevăr nefericit.

— Spune-i lu' taică-tău că întotdeauna te-nvață ceva greşit, îi răspunse Meg.

După asta eu am zis că trebuie să plec. Ei insistară să rămân.

— Da, da... hai, rămâi să mănânci cu noi, zise deodată fetița, netezindu-şi claia de bucle rebele după ce îşi scoase pălăria.

Mă tot rugă aşa, foarte serioasă.

— Da' de ce? o întrebai eu.

— Ca să mai vorbeşti cu noi acum, după-masă... şi ca să nu mai fie tata aşa de urâcios, replică ea, jeluindu-se şi împungând cu degetele petele negre de pe manşon.

Meg se duse mai aproape de fiică-sa, făcând un mic gest de compasiune.

— Dar i-am promis unei doamne că mă întorc la prânz, aşa că trebuie să plec, am zis eu. Şi ştii bine că mai aveți nişte musafiri.

— Aşa e, se plânse fetița. Numai că se duc în altă cameră şi lui tata nici nu-i pasă de ei.

— Nu cred că-i chiar aşa, am zis eu.

— Ba da! E tot aşa de urâcios şi când e mătu-şica Emily aici... E urâcios şi cu ea, şi cu toți.

— Vezi cum îți dai arama pe față, spuse Meg cu brutalitate, întorcându-se spre George.

Le-am spus la revedere. George mi-a făcut cinstea de a veni cu mine până la uşă. Nici unul din noi nu era în stare să spună nimic, deşi amândoi eram emoționați. Când l-am luat în cele din urmă de mână şi m-am uitat la el, spunându-i la revedere, mi-a răspuns din priviri pentru prima dată de când venisem. Pleoapele îi erau grele şi când îşi ridică ochii spre mine, lăsă impresia că se dă înapoi, chinuit de ruşine.

Capitolul VIII
Ce se vede printre mlaştinile de pe Lethe[44]

Din momentul acela George a decăzut întruna. M-am dus să îl văd peste doi ani. Nu era acasă. Meg plânse când îmi povesti cum a lăsat el afacerile să se ducă de râpă, cum bea, ce brută era când era beat şi cât de insuportabil era după aceea. Îşi ruina sănătatea lui şi le distrugea viața şi ei, şi copiilor. Mi se rupea inima pentru ea când o vedeam cum stă acolo, masivă şi roşie în obraji, vărsând lacrimi amare. Mă întrebă dacă nu credeam că l-aş putea influența cumva. Zicea că se dusese la Ram Inn. Când avea o pasă teribil de proastă, se ducea acolo şi uneori stătea chiar şi o săptămână cu Oswald, întorcându-se la HoUies când îşi revenea, deşi, zicea Meg, vomita în fiecare dimineață şi aproape după fiecare masă.

---

[44] *Unul din cele cinci fluvii ale Infernului, care separau Tartarul de Câmpiile Elizee. Când beau din apa lui, sufletele morților uitau imediat trecutul, bucuriile şi durerile vieții lor pământene.*

Tot timpul cât Meg mi-a spus lucrurile astea, băiatul lor cel mic a stat făcut covrig într-un fotoliu mare. Era un puşti de vreo şapte sau opt ani, palid, sensibil, cam răsfăţat, cu buze tremurătoare şi ochi întunecaţi, plini de nervozitate. A stat aşa, urmărind-o din priviri pe maică-sa cât timp ea şi-a spus povestea, ridicând din umeri şi aşezndu-se într-o altă poziţie când ceea ce simţea era deja prea mult pentru el. Era plin de o milă copilărească şi dezlănţuită pentru mama lui şi deborda de o ură copilărească faţă de tatăl lui, autorul tuturor necazurilor pe care le aveau. M-am dus la Ram Inn şi l-am văzut pe George. Era pe jumătate beat.

M-am îndreptat spre Highclose cu inima grea. Spre surprinderea tuturor, ultimul copil al lui Lettie se născuse cu vreo câteva luni înainte de venirea mea. Între fetiţa ei cea mai mică şi copilul ăsta era o diferenţă de şapte ani. Lettie era foarte absorbită de faptul că era iar mamă.

Când m-am dus să vorbesc cu ea despre George, am găsit-o în dormitor. Avea grijă de copil, care îi stătea foarte cuminte şi liniştit pe genunchi. M-a ascultat cu tristeţe, dar toată atenţia îi era îndreptată spre fiecare mişcare făcută de bebeluş. Îi vorbeam despre atitudinea copiilor lui George faţă de tatăl şi mama lor, dar ea îşi mută brusc privirea de la copil spre mine şi exclamă:

— Vezi cum urmăreşte lumina care îţi scli-peşte pe ochelari când te întorci brusc? Uită-te!

Numai că eu eram sătul până peste cap de copii. Prietenii mei se făcuseră cu toţii oameni în toată firea, se căsătoriseră şi acum mi-i băgaseră pe gât. Era potop de copii. Tânjeam să găsesc un loc unde copiii să fie ceva ieşit din uz şi unde mamele tinere, arogante şi inaccesibile ar putea fi o tradiţie uitată. Inima lui Lettie palpita şi răspundea doar unui singur stimul: pulsaţia uşoară şi abia simţită a sângelui copilului.

Într-o zi, când mă întorceam din Franța şi mergeam grăbit cu trenul spre Charing Cross, mi-am adus aminte că era ziua de naştere a lui George. Mă gândeam la el, simțeam cum gândul mă apasă greoi şi nu eram în stare să scap de deprimare. Am pus starea mea pe seama oboselii de pe drum şi am încercat să nu o iau în seamă. Mă uitam cum soarele înserării străluceşte pe paiele proaspete rămase după secerat pe câmpul pe lângă care treceam şi încercam să îmi descriu efectul pe care îl avea, când deodată m-am trezit întrebându-mă: „Dar... ce s-a-ntâmplat? Doar n-am primit veşti proaste, nu-i aşa, ca să simt o greutate atât de mare în piept?"

Când am ajuns acasă la mine, în New Malden, am constatat cu uimire că nu aveam nici o scrisoare, în afară de o pungă plină de la Alice. Îi cunoşteam scrisul lăbărțat şi otrăvit de pe plic şi credeam că ştiu ce să mă aştept să găsesc în scrisoare.

Se măritase cu o mai veche cunoştință, față de care avusese o aversiune deosebită. Tânărul dăduse de belea, aşa încât condamnările celor cu simțul dreptății îl urmăreau ca nişte roiuri de țânțari într-o seară de vară. Alice s-a ridicat imediat ca să îi înțepe şi ea pe duşmanii lui cei vulgari şi, întrucât îi făcuse un serviciu, a simțit că nu putea să şteargă ceea ce s-a întâmplat decât măritându-se cu el. O duceau destul de bine. Din când în când, spunea ea, făceau mici spectacole cu jocuri cu artificii în curtea din spatele casei. El lucra la birourile unor turnătorii de fier, chiar peste râul Erewash din Derbyshire. Alice stătea într-o casă mică şi murdară din vale, la doi kilometri de Eberwich şi nu departe de locul unde lucra el. Nu avea copii şi, practic, nici prieteni, doar câteva cuconițe tinere, care erau simple cunoştințe. Fiind nevasta unui funcționar superior, trebuia să-şi păstreze rangul printre muncitori. Prin urmare, toate micile ei pocnitori pârâitoare au fost reduse la tăcere de răceala

respectabilității britanice. Din când în când aprindea, fumegând, vreun foc aprig ce te făcea să lăcrimezi. Din când în când, probabil o dată pe an, îmi trimitea o tolbă întreagă plină de venin, spre marea mea distracție.

Nu eram deloc grăbit să deschid scrisoarea asta grasă. Am desfăcut-o abia după cină, ca pe un leac împotriva deprimării mele.

Vai, dragă Cyril, simt că dnu pe dinaară Vreau să urlu, nu să scriu. Of, Cyril, d« ce nu te-ai însurat tu cu mine – sau George Saxton al nostru sau cineva de-acolo? Mi-e râu do nu mai pot. Îți stă ceasul când îl vezi pe Percival Charles. Vai, Cyril, stă într-un etern costum de duminică din sfântul postav, cu manşete cucernice, de şapte degete! Se şi culcă în el. Ba nu, se bălăceşte în Biblii când se duce la culcare. Când stau în pat lângă el, simt cum ferecaturile de alamă ale Bibliilor din toată familia lui îmi intră în coaste. Aş putea să plâng de mânie, dar totuşi îmi pun pălăria neagră şi merg cu el la capelă, teleap-teleap, ca un mieluşel.

Vai, Cyril, nu s-a întâmplat nimic! Nu mi s-a întâmplat nimic în toți anii ăştia. Din pricina asta o să şi mor. Când îl văd pe Percival Charles la prânz, după ce i-am cerut să mă binecuvânteze, simt că n-ar trebui să mă mai ating de nimic de pe masa lui. Cam peste o oră o să-l aud venind în grabă – rugăciunile îi fac foame – şi primul lucru la care se uită este masa. Dar nu sunt dreaptă cu el, căci e într-adevăr un tip cumsecade, numai că n-aş vrea să fie.

George Saxton mi-a pus purgativul ăsta în ceaşca mea cu cacao de la cununie. Cyril, trebuie să îți spun o poveste. Sunt cincisprezece ani de când George al nostru s-a însurat cu Meg. Când îi număr şi mă gândesc la viitor, aproape că îmi vine să urlu. Dar povestea mea, povestea mea!

Mai ții minte ochii ăia ai lui de câine credincios, de cerb rănit şi de gazelă blândă? Cyril, acum vezi cum ard în ei whisky-ul sau brandy-ul. Are delirium tremens,

ipohondrie... L-am văzut şi mă dau în vânt după asta. M-am dus la Eberwich miercuri după-masă să iau juma' de kil de peşte pentru masa de joi a lui Percival Charles. Am luat-o pe cărăruia aia care ştii că merge prin spate, pe la Hollies. Mie mi-e foarte la îndemână. Mi s-a părut că aud o ciorovăială pe păşunea din spatele grajdurilor, aşa că mi-am zis că să văd şi eu, poate e rost de ceva distracţie. M-am dus la poartă cu coşul într-o mână şi cu nouă penny în monede de aramă în cealaltă, ca o modestă nevastă de diacon ce mă aflam. La început nu mi-am dat seama despre ce e vorba.

Georgie al nostru era acolo, cu jambiere şi pantaloni de călărie, ca pe vremuri, şi cu un bici. Dădea din mâini, mergea cu paşi mari şi urla. „Hai, bătrâne'„ am zis eu, „ori vrei să te strâng cu ciorapul de gât diseară?" Dar, Cyril, vorbisem prea devreme. O, Doamne! Apăru, scormonind pământul, de parcă era pe arcuri de sârmă, calul ăla al lui de curse, lung şi sprinten, cu urechile date pe spate, şi băiatul cu chipul palid, Wilfred, se ţinea de gâtul lui. Puştiul era alb ca varul şi striga ca din gură de şarpe „Mami! Mami!" Mi-am zis că era un pic cam deplasat din partea lui George să-l înveţe pe copil să facă pe jocheul. Calul de curse Bonny-Boy – eu îi spun Boney Boy – venea în salturi, ca un tel de bătut ouă. După aia l-am văzut pe Georgie al nostru repezindu-se cu un strigăt ascuţit, de mai-mai să-i zboare mustaţa de pe faţă, şi trăgându-i calului una zdravănă cu biciul. Animalul o porni ca din puşcă. Ţâncul ţipa şi se ţinea strâns de gâtul calului. Georgie o porni în goană după el, alergând şi împleticindu-se, înjurând şi zbierând „Porc fricos ce eşti!" Îngrozitor... Calul înalt şi costeliv o porni ca nebun. Eu nu mai ştiam pe ce lume sunt. DupA nulii apăru năvalnică Meg, împreună cu ceilalţi doi băieţi, care ţipau şi ei ca din gură de şarpe. Eu se repezi la George, dar el ridică biciul ca un diavol. Meg nu îndrăzni să se apropie de el. Se repezi la George şi se opri, iar se repezi şi iar se opri, lovind

înspre el cu amândoi pumnii. El pocni din bici şi o ţinu la distanţă, în vreme ce calul alerga întruna ca nebunul. Meg se repezi să-l oprească, iar George fugi cu paşii lui clătinaţi, de om beat, pocnind cu biciul în toate părţile. M-am repezit şi eu şi l-am lovit cu coşul. Copilul căzu de pe cal şi Meg se repezi spre el. Veniră şi nişte oameni, în goana mare. George stătea şi se cutremura. Dacă l-ai fi văzut, Cyril, nu i-ai fi recunoscut chipul. Era nebun; era ca un diavol. Uneori, când mă gândesc la asta, simt că plesnesc şi că mă sfărâm în bucăţele, ca o rachetă care urcă spre cer. Mi-a rămas aşa un semn pe braţ.

Am pierdut cei nouă penny ai lui Percival Charles şi şervetul meu frumos şi alb din coş şi tot, pe lângă faptul că joi mi s-au aruncat nişte priviri ucigătoare fiindcă i-am dat cotlete de berbec, pe care nu le suportă deloc. Vai, Cyril! „Aş vrea să fiu un casuar pe malurile fluviului Tombuctu.” Când am văzut-o pe Meg plângând de mila copilului – slavă Domnului că n-a păţit nimic! –, mi-am dorit ca Georgie al nostru să fi murit. Şi acuma tot aia îmi doresc. Tare aş vrea să trebuiască doar să ne aducem aminte de el. Nu m-am mai dus pe la ei în ultima vreme... nu pot s-o suport pe Meg. Mă întreb cum o să se termine totul.

Uite că P. C. Îi spune fratelui Jakes „Noapte bună şi Dumnezeu să te binecuvânteze”, iar cina nu e gata...

După ce am citit scrisoarea lui Alice, m-am dus la Eberwich imediat ce am putut, ca să văd cum stau lucrurile. Amintirile din vremurile de demult mă năpădiră din nou până când inimii mele începu să-i fie dor de vechii ei prieteni.

La Hollies mi-au spus că după o criză urâtă de delirium tremens, George fusese trimis la Papplewick, în satul ăla singuratic, ca să stea cu Emily. Am împrumutat o bicicletă ca să parcurg cei cincisprezece kilometri până acolo. Plouase mult vara şi natura îşi întârziase mersul. La sfârşitul lui

septembrie frunzele erau de un verde intens şi grâul stătea deprimat în căpiţe. Am pedalat prin frumuseţea liniştită a unei dimineţi de toamnă. Ceaţa înconjura, albastră, îngrăditurile de gard viu. Ulmii se întrezăreau de-a lungul zidurilor cețoase ale dimineţii. În castanii sălbatici, care erau foarte aproape, pâlpâiau câteva frunze galbene ce semănau cu nişte flori strălucitoare. Pe când treceam prin tunelul de copaci de pe lângă biserica unde, în ultima noapte trăită de el, paznicul mi-a spus povestea lui, am simţit mirosul rece al frunzelor unei veri înnourate.

Am trecut în tăcere pe ulițele unde iarba rece se lăsase în jos sub greutatea boabelor de rouă ascunse în umbră ca nişte perle albastre-cenuşii şi unde pânzele de păianjen ude şi lânoase ale toamnei erau întinse ca pe un război de ţesut. Păsări cafenii foşneau în stoluri prin faţa mea ca nişte frunze purtate de vânt. Am auzit semnalul îndepărtat că „toată lumea e liberă” în mine, care îmi spunea că este unsprezece şi jumătate, că bărbaţii şi băieţii stăteau în bezna îngustă a minelor şi îşi îmbucau prânzul, în vreme ce şoarecii fantomatici se repezeau să le prindă firi-miturile şi băieţii râdeau cu buzele lor roşii înconjurate de funingine când făpturile alea mititele şi îndrăzneţe se uitau fix la ei în lumina slabă a felinarelor. Bobitele de sânger stăteau dezinvolte şi stacojii pe îngrăditurile de gard viu şi alte bobite stacojii şi verzi, strânse în ciorchini, atârnau printre vrejuri aurii. Murele cădeau necu-lese. Am mers încet mai departe, trecând pe lângă plantele muribunde din jurul meu, cu bobitele care îşi lăsau în jos gurile grele şi roşii şi tânjeau după păsări, pe lângă oamenii încarceraţi sub pământ, dedesubtul meu, pe lângă păsările cafenii care ţâşneau grăbite de-a lungul îngrăditurilor de gard viu.

Swineshed Farm, unde stătea familia Renshaw, era singură printre câmpii, ascunsă de ochii celor de pe drum şi de tot. Uliţa care ducea spre ea era adâncă şi lipsită de

soare. La dreapta, prin gardul viu, am dat cu ochii de lanurile de grâu, unde căpiţele stăteau ca nişte bărci mici, cu pânze galbene, într-o flotilă întinsă şi numeroasă. Partea de sus a câmpiei era curăţată. Am auzit huruitul carului şi glasurile oamenilor şi am văzut încărcătura mare de snopi înclinându-se şi legănându-se pe panta de pe locul unde erau stogurile.

Uliţa dădea într-o câmpie şi din pământul ăsta gol se ridica ferma cu clădirile ei, ca o grămadă de vase vechi, pictate, care pluteau pe o apă nemişcată. Păsări albe păşeau discret în lumina blândă a soarelui şi pe la umbră. Mi-am rezemat bicicleta de uşile cenuşii, ca de mătase, ale vechiului şopron pentru trăsuri. Locul respira tăcere. Am şovăit înainte să bat la uşa deschisă. Emily ieşi din casă. Era încântătoare, ca întotdeauna, cu frumuseţea ei infinită, şi acum era şi maiestuoasă, având măreţia femeii puternice care de şase luni poartă un copil în pântece.

Scoase un strigăt de uimire, iar eu m-am dus după ea în bucătărie, zărind tigăile strălucitoare şi copăile albe de lemn pe când treceam prin cămăruţa în care se spălau vasele. Bucătăria era o încăpere joasă şi destul de spaţioasă care, de-a lungul unui număr bun de ani, se transformase pur şi simplu într-o cameră de locuit. Grinzile mari ale tavanului se îndoiau uşor, locul de lângă burlanul sobei avea o bucată de perdea de un verde închis, iar sub poliţa înaltă de la cămin mai exista un raft scund, la care bărbaţii puteau ajunge cu mâna când stăteau la gura sobei. Acolo stăteau pipele. Multe generaţii de bărbaţi potoliţi şi femei roditoare trecuseră prin încăperea asta şi nu fusese unul care să nu adauge ceva ca să o facă mai primitoare: un scaun în locul potrivit, un cârlig, un taburet, o pernă, o anumită ţesătură frumoasă pentru husa de la canapea, un raft cu cărţi. Camera, ce părea aşa de liniştită şi de simplă, era un cămin care, de-a lungul unor generaţii, ajunsese să fie pe măsura

trupurilor mari ale bărbaților şi a imaginației blajine a femeilor ce sălăşluiau în ea. Până la urmă avea individualitatea ei. Era căminul ei cald, încântător, netulburat, al celor din neamul Renshaw. Emily se potrivea perfect la culoarea lui cafenie, la umbrele lui, la tihna lui. Eu, unul, cum stă-team pe canapeaua de sub fereastră, mă simțeam respins de felul ăsta de cameră. Eram amărât, căci mă cuprinsese senzația efemerului, a fragilității palide şi debusolate.

Emily, cu frumusețea ei nobilă, era în ele-mentul ei. E un lucru foarte rar în ziua de astăzi să simți o înrudire între o încăpere şi persoana care stă în ea, o legătură de sânge apropiată, strânsă. Emily îşi găsise în sfârşit locul şi scăpase de chinul vieții moderne, complicată şi bizară. Făcea o plăcintă şi brațele măslinii îi erau pline de făina albă. Îşi dădu la o parte cu brațul părul care o gâdila pe față şi, frământând aluatul într-un castron galben, se uită la mine cu o plăcere potolită. Eu stăteam tăcut şi supus în fața ei.

— Eşti tare fericită! i-am zis.

— Da, tare de tot! mi-a răspuns ea. Şi tu? Tu nu eşti. Pari vlăguit.

— Ba da, am răspuns eu. Sunt destul de fericit, îmi trăiesc viața.

— Nu ți se pare plictisitoare şi epuizantă? mă întrebă ea cu milă în glas.

M-a făcut să îi spun totul despre mine şi s-a minunat, dar a avut tot timpul în priviri o expresie de îndoială şi milă.

— George e aici, la tine, am reluat eu.

— Da. E vai de capul lui, dar nu mai e chiar aşa de rău ca la început.

— Da' cu delirium tremens cum stă?

— O, a fost rău de tot înainte să vină aici! Uneori i se pare că-l apucă din nou şi-atunci e îngrozit. Doamne, e

înspăimântător! Şi şi-a facut-o singur, cu mâna lui. Tom e tare bun cu el.

— Da' fizic n-are nimic, nu-i aşa? întrebai eu.

— Nu ştiu, răspunse ea, ducându-se la cuptor ca să întoarcă o plăcintă pe care o pusese la copt.

Îşi dădu părul la o parte de pe frunte, lăsându-şi o urmă de făină pe nas. O clipă sau două rămase în genunchi pe paravanul din faţa vetrei, uitându-se gânditoare în foc.

— Era vai de capul lui când a venit aici. Nu putea să mănânce nimic şi vomita în fiecare dimineaţă. Bănuiesc că la ficat e buba. Toţi ajung aici.

Continuă să şteargă prunele mari şi negre şi să le pună în tavă.

— Scleroză a ficatului? întrebai eu. Emily încuviinţă din cap.

— Şi stă în pat? întrebai eu din nou.

— Da, răspunse ea. E aşa cum zic eu. Dac-ar vrea să se scoale şi să facă şi el câţiva paşi acolo, ar trece peste asta. Da' se fofilează şi stă tot timpu-n pat.

— Şi la ce oră se scoală? am ţinut eu morţiş să aflu.

— Zău dacă ştiu! Poate c-o să se dea jos din pat pe undeva pe la ora ceaiului. Vrei să-l vezi? Că doar de asta ai venit, nu-i aşa? întotdeauna te-ai gândit la el mai mult decât toţi ceilalţi, aşa-i? adăugă ea, zâmbindu-mi cu uşor sarcastic. Hai, vino sus să-l vezi!

M-am luat după ea, urcând pe scările de serviciu, care duceau din bucătărie drept într-un dormitor. Am traversat camera goală, cu pardoseală, care suna a gol, şi am deschis o uşă de pe partea cealaltă. George stătea în pat şi se uita speriat la noi.

— Uite, a venit Cyril să te vadă, spuse Emily, aşa că l-am adus aicea sus, fiindcă n-am ştiut când o să cobori.

Pe chipul lui George apăru un zâmbet slab, de uşurare. Îşi scoase mâna din pat. Stătea cu aşternutul în

neorânduială, tras până sub bărbie. Fața lui îşi pierduse culoarea şi era cam buhăită, iar nasul i se umflase.

— Nu te simți prea bine-n dimineața asta? îl întrebă Emily, înduioşându-se când îşi dădu seama că el se simte rău.

— Nu, n-am nimic, răspunse el, dorindu-şi doar să scape de noi.

— Ar trebui să-ncerci să te scoli un pic. E o dimineață frumoasă, caldă şi blândă... zise ea binevoitoare.

El nu răspunse. Emily se duse jos.

M-am uitat în jur, la camera văruită şi rece, cu tavanul arcuit, coborând în pantă spre pereți. Era mobilată sărăcăcios şi lipsită chiar şi de cele mai mici podoabe. Singurele lucruri de o culoare mai caldă erau pieile de vacă şi de cal de pe podea. Toate celelalte erau albe, cenuşii ori de un cafeniu deschis. Într-o parte acoperişul cobora aşa de mult, că fereastra îmi venea sub genunchi, aproape atingând podeaua, iar în cealaltă parte era o fereastră mai mare, care îmi ajungea până la piept. Prin ea se vedeau acoperişurile roşii şi îngrămădite ale şoproanelor, dar şi cerul. Țiglele străluceau şi pe ele apăruseră din loc în loc licheni de un portocaliu vesel. Mai încolo se întindea lanul de grâu şi în zare, mici de tot, se vedeau oamenii care ridicau snopii în căruță.

— Ai să faci iar la agricultură, nu-i aşa? l-am întrebat eu, întorcându-mă spre pat.

George zâmbi.

— Nu ştiu, răspunse el fără chef.

— Vrei să plec? am spus eu.

— Nu. Îmi pare bine că ai venit, răspunse el, la fel de încurcat.

— De-abia m-am întors din Franța, i-am spus eu.

— Aha! remarcă el indiferent.

— Îmi pare rău că eşti bolnav.

George stătea nemişcat şi fixa cu privirea peretele din faţa lui. Eu m-am dus la fereastră şi m-am uitat afară. După un timp m-am silit să-i spun aşa, ca din întâmplare:

— Nu vrei să te scoli şi să ieşi un pic?

— Cred c-o să trebuiască, zise el, pregătindu-se încet pentru efortul pe care urma să îl facă.

Se ridică în capul oaselor.

Când şi-a scos bluza de pijama ca să se spele, m-am uitat în altă parte. Braţele îi păreau subţiri, făcuse burtă, era cocârjat şi deloc plăcut la vedere. Mi-am adus aminte de dimineaţa în care am înotat amândoi în iazul morii. Mi-am adus aminte că acum e în floarea vârstei. M-am uitat la mâinile lui slabe şi vineţii. Se spăla cu greu. Săpunul i-a alunecat o dată din mână, când a vrut să îl apuce, şi a căzut, făcând cana cu apă să zăngăne puternic. Am tresărit amândoi şi George îmi lăsă impresia că se prinde de marginile lavoarului ca să se ţină pe picioare. După asta îşi continuă toaleta încet, cu greutate. Când se pieptănă, se privi în oglindă, cu ochii întunecaţi de ruşine.

Când am ajuns noi jos, bărbaţii tocmai ieşeau din cămăruţa în care se spălau vasele. Mâncarea aburea pe masă. I-am strâns mâna lui Tom Renshaw şi am strâns şi mâna stângă, tare şi aprigă, a bătrânului. Apoi i-am fost prezentat lui Arthur Renshaw, un băiat solid şi ruşinos de douăzeci de ani, cu faţa curată. I-am salutat, dând din cap, pe Jim şi pe nevasta lui Jim, Annie. Ne-am aşezat cu toţii la masă.

— Da' cum te mai simţi? îl întrebă călduros bătrânul pe George. Ar fi trebuit să te scoli şi să vii să ne dai şi nouă o mână dă ajutor colea, la grâu, continuă el, întrucât nu primise nici un răspuns.

— Vrei un pic din carnea asta de oaie, nu-i aşa? îl întrebă Tom, lovind uşor bucata de carne cu cuţitul.

George refuză, clătinând din cap.

— E slabă şi fragedă, zise Tom cu blândeţe.

— Nu, mulţumesc, spuse George.

— Dă-i o ţâră şi lui, dă-i şi lui o ţârucă! strigă bătrânul. O să-i facă bine... D-asta are nevoie, dă un pic dă mâncare, să-i dea şi lui putere.

— N-are rost dacă stomacul lui nu vrea, spuse Tom, dojenindu-l blând, de parcă vorbea despre un copil.

Fără să scoată o vorbă, Arthur îi umplu lui George paharul cu bere. Cei doi tineri erau extrem de grijulii şi de atenţi cu el.

— Dă-i atunci o lingură dă napi, insistă bătrânul. Io nu poci mânca dacă farfuria lui îi goală.

Aşa că îi puseră lui George pe farfurie napi şi sos de ceapă, iar el luă furculiţa şi gustă de câteva ori. Bărbaţii mâncau din gros şi cu poftă. Lui i se făcea rău numai când le vedea mulţumirea nemaipomenită, care aproape că ajungea la extaz.

În cele din urmă, când bătrânul puse jos lingura de desert, pe care o folosise în loc de cuţit şi furculiţă, se uită iar la farfuria lui George şi spuse:

— Da' n-ai mâncat nici un pic, nici un pic!

Aşa n-o să te faci bine în vecii vecilor!

George păstră o tăcere prostească.

— Nu-l necăji, tată! zise Emily.

— Eşti ca o tocilă veche, taică, adăugă Tom, zâmbind blajin.

Cu taică-său vorbea în dialect, dar lui Emily i se adresa în engleză curată. Orice spunea ea, avea sprijinul imediat al lui Tom. Înainte de a ne servi pe noi cu plăcintă, Emily îi dădu fratelui ei o cremă dulce şi prune goldane, punându-i farfuria şi lingura în faţă de parcă ar fi servit un copil. Pentru acest gest de bună-cuviinţă, Tom se uită la ea cu multă iubire, mângâind-o pe mână când trecu pe lângă el.

După masă George spuse, luptându-se nenorocit să scoată un ton indiferent:

— Nu-i dai lui Cyril un pahar de whisky?

Se uită în sus pe furiş, zbătându-se între ruşine şi nădejde. În cameră se lăsă tăcerea.

— A! exclamă blând bătrânul . Hai să-i dăm o picătură.

— Da! zise şi Tom, susținând supus ideea.

Toți bărbații din cameră se codiră un pic, aşteptând verdictul femeii.

— Nu ştiu dacă Cyril vrea un păhărel, spuse ea clar.

— Nu m-ar deranja, am declarat, simțind cum mi se urcă sângele în obraji.

Nu aveam curaj să mă opun direct lui Emily. Nici chiar bătrânul nu avea un asemenea curaj. Aşteptam să vedem ce o să se întâmple. După ce ne ținu aşa câteva minute, timp în care mocnirăm în noi de atâta umilință, Emily se duse în altă cameră şi o auzirăm cum descuie o uşă. Se întoarse cu o carafă în care nu era nici un sfert de litru de alcool. Puse pe masă cinci pahare cu fundul gros.

— Mie nu tre' să-mi dai, spuse bătrânul. Io nu-s dân ăia cu nasu' pă sus. Zău că nu!

— Nici mie, spuse Arthur.

— Tu vrei, Tom? întrebă ea.

— Tu vrei să beau? replică el, zâmbind.

— Nu vreau, îi răspunse ea tăios. Când mă uit la ce vine după asta, nu vreau să bea nimeni. Da' dacă Cyril bea un pahar, poți să bei şi tu unu' cu el.

Tom era încântat de ea. Emily ne dădu, bărbatului ei şi mie, să bem vârtos.

— Stai un pic şi ia-o uşor! zise el. Dă-i-l pe ăsta lui George, iar mie nu-mi da aşa de mult.

Două degete, două degete de-ale tale... Ştii tu cât.

Dar ea îi dădu paharul. După ce George şi-a băut porția, în carafă mai rămase doar o picătură.

Emily se uită cu răceală la beţivul care bău şi stropul ce mai rămăsese.

George şi cu mine am stat un timp de vorbă, în vreme ce bărbaţii fumară. El, din prostia lui ursuză, izbucni într-o vorbărie aspră, aproape tâmpită.

— I-ai văzut pe-ai mei în ultimul timp? mă întrebă el, neîntrerupându-şi trăncăneala. Da!

N-o duc rău, nu-i aşa? De copii vorbesc. Da' dracii ăia mici sunt cam molâi şi-s răsfăţaţi!

Toţi sunt aşa. Asta-i educaţia mă-sii... Ea i-a răsfăţat până s-au făcut aşa molâi şi nu m-a lăsat şi pe mine să mă bag. Eu i-aş fi crescut altfel, ştii bine.

Tom s-a uitat la Emily şi, văzând dispreţul ei furios, i-a spus să iasă amândoi şi să se uite la stoguri. L-am urmărit pe bărbatul înalt şi lat în umeri cum se apleacă, cu respect şi tandreţe, spre soţia lui, care mergea calmă lângă el. Ea era stăpâna liniştită şi sigură pe ea, el era soţul şi slujitorul ei plin de bucurie.

George vorbea despre persoana lui. Dacă nu l-aş fi văzut, cu greu aş fi putut spune că vorbele alea erau ale lui. Decăzuse într-un hal fără de hal. Vorbea despre alţii prosteşte, cu o obrăznicie plină de vulgaritate, şi se lăuda puţin pe sine însuşi.

— Ei, io zic că e timpu' să mai mergem şi la muncă, spuse bătrânul, ridicându-se în picioare, şi toţi bărbaţii ieşiră din casă.

George îi dădu mai departe cu monologul lui prostesc şi supărător, făcând gesturi pline de emfază cu mâinile şi cu capul. O ţinu tot aşa şi când ieşirăm pe câmp, înconjurând casele, continuându-şi sporovăială lăudăroasă şi jignitoare. Mă obosise şi mă dezgustase. Şi el, şi ce spunea păreau fără nici o valoare.

Potârnichile alergau pe locul unde fusese grâul. Noi mergeam încet prin ceaţa de septembrie, fiindcă el abia se

mai putea ține pe picioare. Când începu să obosească, tăcu. În strălucirea efemeră a după-amiezii trecătoare ne rezemarăm un timp de o poartă şi pe el îl cuprinse din nou prosteala. Nu observă potârnichile care treceau ca un nor cafeniu, nu se sinchisi să împartă cu mine mâna de mure coapte de pe rug şi când am tras vrejurile din gardul viu, luând în mână grămăjoarele de bobite roşii şi verzi, se uită la ele fără nici un pic de interes sau curiozitate.

— Bobite otrăvitoare, aşa-i? zise el morocănos.

Stătea rezemat de poartă ca un copac ce e gata să cadă, s-a muiat, şi-a pierdut culoarea, a putrezit şi e lipicios din cauza ciupercilor mici de pe el. După-amiaza plină de melancolie trecea pe lângă el cu un şuvoi de lumină densă şi plăcută, dar nu îl atingea.

În locul cu stoguri splendidele monumente de grâu şi iarbă ale verii se înălțau în culoarea aurului şi a cenuşii. Grâul stătea împrăştiat, sclipitor, în jurul stogului ce se înălța. Carul încărcat huruia încet când urca panta, se apropia şi mergea ca o corabie spre locul de ancorare, frecându-se de stog cu un sunet aspru şi ascuțit. Tom se urcă pe scară şi rămase o clipă acolo, în mijlocul strălucirii şi miresmei grâului de aur, având ca fundal cerul, apoi îi făcu semn cu mâna soției lui, care trecea în umbra unei case. Arthur începu să ridice snopii pe stog. Cei doi bărbați lucrau într-un ritm minunat şi subtil, cu mânecile albe şi capetele întunecate strălucind şi mişcându-se pe fundalul cerului blând şi al lanului de grâu. Liniştea era tulburată doar de carul care se smucea uneori, când omul de deasupra mergea în față sau se întorcea din nou spre celălalt capăt al poverii. Din când în când zăream licărirea albastră a dinților de la furcă. Tom, care era acum sus, deasupra poverii mici din car, îl strigă pe fratele lui şi-l întrebă ceva despre stog. Glasul lui era puternic şi molcom.

M-am întors către George, care privea şi el, şi i-am spus:

— Aşa ar trebui să faci şi tu.

Îl auzirăm pe Tom strigând „Foarte bine!” şi îl văzurăm stând în picioare sus, pe cel mai înalt vârf al stogului, ca la prora unei corăbii.

George urmărea totul cu privirea şi chipul lui se animă încet. Se întoarse către mine cu o privire întunecată, în care se citea groaza şi disperarea.

— În curând... n-o să mai stau în calea nimănui! zise el.

Momentul acela de teamă şi disperare a fost necruțător. M-am blestemat pentru că l-am scos din letargia care îl cuprinsese.

— O să te faci bine, i-am spus.

Urmări din nou cu privirea mişcarea încântătoare a bărbaților de pe stog.

— N-aş putea pune zece snopi la un loc, zise el.

— Într-o lună sau două o să poți, l-am încurajat eu.

El continuă să-i urmărească cu privirea, în vreme ce Tom se urcă pe scară şi coborî pe partea din față a stogului.

— Nu. Cu cât dispar mai repede, cu atât mai bine, repetă el ca pentru sine.

Când ne-am dus la ceai, George era „abătut”, cum spunea Tom. Bărbații vorbeau neliniştiți, cu glas scăzut. Emily îl îngrijea pe George cu o bunăvoință palpitândă. Toți ne simțeam prost, căci aveam sentimentul înstrăinării de el. Stătea printre noi, izolat şi neluat în seamă, ca un osândit.

Cuprins

Partea întâi
Capitolul I. Cei de la Nethermere
Capitolul II. Cui o să-i arunce zeița mărul?
Capitolul III. Iluzii de vânzare
Capitolul IV. Tatăl

Capitolul V. Mirosul de sânge
Capitolul VI. Învățătura lui George
Capitolul VII. Lettie înhață merele de aur
Capitolul VIII. Cheful de Crăciun
Capitolul IX. Lettie la majorat
Partea a doua
Capitolul I. Flori ciudate şi ciudații muguri noi
Capitolul II. Primăvară înnegurată
Capitolul III. Ironia clipelor inspirate
Capitolul IV. Sărut-o când e gata să izbucnească în lacrimi
Capitolul V O săgeată de la zeul nerăbdător
Capitolul VI. George se duce în petit
Capitolul VII. Fascinația fructului oprit
Capitolul VIII. Un poem al prieteniei
Capitolul IX. Pastorale şi bujori
Partea a treia
Capitolul I. Un nou început în viață
Capitolul II. Vântul suflă uşor în pânze
Capitolul III. Primele file ale mai multor poveşti de iubire
Capitolul IV Viața de familie la Ram Inn
Capitolul V Motivul dominant al suferinței
Capitolul VI. Fazga
Capitolul VII. Panta abruptă
Capitolul VIII. Ce se vede printre mlaştinile de pe Lethe